

॥ श्रीराम ॥

उपकारांचें स्मरण

प्रार्थना

संशोधन आणि प्रकाशन, श्रीसमर्थमंदिर—जांव, श्रीसमर्थवाग्देवता-
मंदिर—धुळे, या सकार्योत्तेजक सभेने आरंभिलेल्या आणि चाल-
विलेल्या त्रिविध कार्याच्या निमित्ताने केव्यापासून रामेश्वरपर्यंत व
कराचीपासून कटकच्यापर्यंत दृढमहाराष्ट्रातील हजारों महाराष्ट्रियांशीं,
मठपतींशीं व इतरांशीं प्रत्यक्ष संपर्क आला असता ज्यानीं ज्यानीं
कायेनें, याचेनें, मनानें, धनानें, कागदपत्रें व पोध्यापुस्तकें देऊन
या त्रिविध कार्यास साहाय्य केलें व जे अद्यापि हि करीत आहेत, त्या
सत्रांचे गजवर अगणित उपकार झाले व होत आहेत ! या जवळच्या
आणि दूरच्या पर्यटनात मला नित्येक उदारामे भेटले. त्याच्या प्रेमळ
अंतरंगाचा परिचय होऊन त्याची मैत्रीत परिणति झाली आहे. अशाचें
मला नित्य वृत्तज्ञतापूर्वक स्मरण होत असतें.

मी सर्वांचा ऋणी आहे. अशी नुसती कटुली दिली म्हणजे ऋण
फिटतें, असें थोडेंच आहे ! श्रीसमर्थ सत्रांचें धन्याण करोत व मनोरम
पुरवोत, अशी अहर्निश प्रार्थना करण्यापलिकडे मी कांहीं करू शकत
नाहीं. क्षमा करा, जेव्हा ठेवा, श्रीसमर्थचरणाचा निदिध्यास घ्या, त्याचे
ग्रन्थ नित्य नियमानें वाचा, त्यात त्यांना पहा, त्याचें ऐका, त्याची
पुनरपि वृत्पाद्यष्टि शाल्यावाचून राहणार नाही, हा निश्चय असूं वा.

समर्थदेवा सद्गुरुरामा । परम पुरुषा पूर्णकामा ।

श्रीगुरुभजन न घडे आम्हा । गुरुभक्तांचीं धन्य जिणीं ॥

श्री. स. वा. दे. मंदिर
१८६० ज्येष्ठ शु. १

शंकर श्रीकृष्ण देव

श्री-
रामदास आणि रामदासी
भाग अष्टाविसावा

गेल्या अष्टावीस वर्षांत वस्तुतः पसलीस वर्षांत झालेले

श्रीरामदासी संशोधन
द्वितीय खंड

अनुक्रमणिका

प्रस्तावना

पृष्ठक

संग्रहाचे स्वरूप
संग्रहाची वर्णनात्मक यादी
श्रीसमर्थबागदेवतामंदिर
ह्या मूलभूत शर्ती
या हस्तलिखित संग्रहात
त्रिभाषीतें
श्रीसमर्थबागदेवतेचा पूर्णवितार
विविध रसाची भाडी
मुख्यतः आमच्या श्रीसमर्थानां
प्रत्यक्ष अनुभव
सूची
श्रीसमर्थानां धुंडाचे
प्रत्यक्ष बागदेवतेचे दर्शन
संग्रहाचे भवितव्य

१-७

१२२ उरळें काय आहे	४८०
१२३ श्रीमत् ग्रन्थराज दामोदाची मूळ प्रत			४८१
१२४ शेवटची एक इच्छा		४८१
१२५ श्रीसमर्थचरित्रमंदिर	४८१
सूची	१-१२६

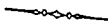
चित्रे

श्रीसमर्थनागदेवनामंदिर
वाडश्रीसमर्थांचें हस्ताक्षर
श्रीरानुभवदिनकरनाथचें हस्ताक्षर

प्रस्ताननेच्या आधीं

पृष्ठ ७६

पृष्ठ १४४

॥ श्री गुरु ॥

गेल्या अष्टावीस वस्तुनः पसतीम वर्षांत झालेलें

श्री रामदासी संशोधन

द्वितीय खंड

प्रस्तावना

श्रीममर्थनाम्देवनामंदिरांतील संग्रहाचें स्वरूप

भांडारगृहें भरलीं । परी असर्तीं आडकिलीं ।

हातास न येतां विली । सर्व दि अमास ॥ ७-२-१३

श्री राध्गुरु गुरुर्ध रामरामस्वामीचा चरित्र वाचारी, स्वतः पहावी, मठ घोषावे, ग्रन्थ मिळगवे, याग आरभ दावे १८२३-२४ त केला. काही मोवदला पैसे देऊन, काही अन्य तऱ्हेने मदत करून, काही प्रेम संपादन करून, काही पुढट तर काही विरून, काही प्रयत्नांत तर काही अवलपित अचानक, अशी विपुल आणि अमोल हस्तलिखित ग्रन्थांची गणति मिळत गेली. कोठे एका च रोपेण काम व्हावें, तर कोठे गाल गात गेवा कराव्या लागल्या, तर कोठे साहून हि जास्त देवपाटे घालून काम सापले नाही तें नाही च हे संशोधन सापलें, असें कधी च होणार नाही, ते पुढे येणाराना अगंड चालू ठेवलें पाहिजे. ह्यात स्वहित आहे आणि जनहित आहे. त्यात इहपरतयाणाचा मार्ग सापडण्याचा पार संभव आहे. म्हणून ते अव्याहत चालू राहिले पाहिजे.

१८५२ पर्यंत मिळालेल्या

संग्रहाची वर्णनात्मक यादी

कडून ती श्री रामदास आणि रामदासी मामिसाच्या द्वारे प्रकाशित करण्यास सुरुवात केली, म्हणून या ग्रन्थाचे नाव 'गेल्या अष्टावीस वर्षांत झालेलें श्रीरामदासी संशोधन' असे ठेवण्यात आलें, पण वस्तुन त्यात १८५९ च्या चैत्रापर्यंतच्या संशोधनाचा समावेश झाला आहे. या ग्रन्थाचा सुमारे ५०० पृष्ठांचा पहिला खंड १८५५ च्या मार्तमांत पुरा केला व आज हा सुमारे ६०० पृष्ठांचा दुसरा खंड प्रसिद्ध होत आहे.

पहिल्या संडाची प्रस्तावना लिहित अशांना या मंदिरानें निरंतर संरक्षण करीं द्यावें व शक्य तर संवर्धन आणि वधान्नाश प्रकाशन करीं होत राहिल, अशी चिंता उद्भवली, म्हणून जमा वृहन्महाराष्ट्रानें श्रीसमर्थाविषयीच्या प्रेमादरानें चाळीस पन्नास हजार रुपये सहज लोलेनें उभारून जायेंत श्रीसमर्थाच्या जन्मस्थानी श्रीसमर्थमंदिर उभें करून त्यांत १८५४ च्या चंद्र शु. ९ रा अपूर्व समारंभानें श्रीसमर्थाची प्राणप्रतिष्ठा केली, त्या महासष्टांत दहा पांच हजार रुपये खर्चून पुढें येथें

श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिर

उभारणें व त्यांत श्रीसमर्थवाग्देवतेची स्थापना करणें जट नव्हे, अशी पोपणा त्या संडाच्या प्रस्तावनेंत च केली, श्रीसमर्थाच्या नांवांत विलक्षण जादु आहे. त्यांचें सुतर्तें नाच, ही एक शक्ति आहे. कोणा हि भिक्काऱ्यानें त्यांच्या नांवावर सवाल टाकावा आणि महाराष्ट्रांनें तो झेलावा, इतकी त्यांच्या विषयींची कृतज्ञतासुद्धि आज हि महाराष्ट्रांत जागृत आहे. सवाल होता दहा पांच हजारांचा आणि महाराष्ट्राकडून तत्काल जबाब मिळाला पंधरा सोळा हजारांचा. १८५६ च्या अधिक आपाट शुद्ध १३ रा, म्हणजे श्रीकल्याण-स्वामींच्या पुण्यतिथीस—कल्याणस्वामी समाधीस झाले त्या वर्षी हि आपाट च अधिक आला होता, ही त्यांतल्या त्यांत अपूर्वता—श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिरासाठीं भूमिपूजन झालें, श्मश्रुतीस आरंभ झाला भाद्रपद शुद्ध ४ रा आणि श्रीसमर्थमार्गाकडे ज्यांचें अखंड चित्त आहे त्या श्रीसद्गुरुभक्त श्रीमंत सौभाग्यवती मातुःश्री महाराणी इंदिराबाई साहेब होळकर यांच्या हस्ते १८५७ च्या ज्येष्ठ शुद्ध १३ च्या शुभ शुद्धीवर चिरस्मरणीय समारंभ होऊन मंदिराचें उद्घाटन झालें आणि त्यांत सर्व संपन्न सुरक्षित आणि व्यवस्थित जाऊन बसला. त्या च दिवशीं पांच मूलभूत शक्ती घालून विश्वस्तपत्र होऊन मंदिर आणि मंदिरांतील संपन्न तेरा नामांकित विश्वस्तांच्या हवाली करण्यात आला.

त्या मूलभूत शक्ती

(श्री) मंदिरांत एखादा दाखल झालेले कोणतें हि हस्तलिखित, मंदिर किंवा मंदिराचें आवार सोडून कोणत्या हि वारणाने बाहेर जातां कामा नये.

(रा) जाति, धर्म, पंथ, वर्ण वगैरे विचारानें न घेतां कोणा हि अभ्यासकास मंदिरांतील कोणतें हि हस्तलिखित, मंदिराच्या अभिराऱ्याच्या नजरेखाली, लिहिताची पूर्ण काळजी घेऊन, तुसतें पाहता येईल, ताडून पाहता येईल, बतरून घेतां येईल, त्याचा फोटो वाहून घेतां येईल.

(म) मंदिरातील कोणता हि ल्हान भोळा ग्रंथ किंवा हस्तलिखित कोणाग प्रमाशित करावयाचें असल्यास त्यानें विश्वस्तमंडळाची परवानगी घेतली पाहिजे मंदिरातील कोणता हि ग्रंथ किंवा लिखित प्रमाशित करण्याचा पाहिला ह्मण सत्कार्योत्तेजन सभेकडे राहिल तो ग्रंथ किंवा लिखित प्रमाशित करण्याला विश्वस्तमंडळ सभेला जरूर ती मुदत देई. त्या मुदतीत सभेन प्रसिद्ध न केल्यास, विश्वस्तमंडळास योग्य वाटल्यास, ज्यानें परवानगी मागितली असेल त्यास विश्वस्तमंडळ तशी परवानगी देऊ शकेल.

(दा) विश्वस्तमंडळातील कोणी हि सभासद कोणत्या हि कारणानें कमी क्षाल्यास त्याच्या जागीं वाक्येच्या सभासदानीं योग्य अशा सदगृहस्थाची नेमणूक करावी.

(स) सत्कार्योत्तेजन सभेचा चिटणीस हा अधिकारपरत्वेन विश्वस्तमंडळातील एक सभासद असावा.

येणें प्रमाण होत तेव्हापासून प्रतिवर्षी ज्येष्ठ शुद्ध १३ चा दिवस मंदिरातर्फे व्याख्यानप्रवचनद्वारा साजरा केला जातो.

या हस्तलिखित संग्रहांत

श्रीसमर्थांचे वाङ्मय संपूर्ण आहे, सांप्रदायिक वाङ्मय हि बहुतेक आहे आणि इतर सर्व ज्ञात आणि शोधों अज्ञात अशा सतकर्वांचे अनेक ग्रंथ आहेत हा समग्र पाहून जाणव्याचें असें मत झाले आहे की, यापुढें कोणत्या हि प्राचीन महाराष्ट्रीय कवींच्या काव्याची कोणास शुद्ध आणि संपूर्ण आशुति काढणें झाल्यास त्यास या समग्रकडे वळतें च पाहिजे तसें न करतां कोणी परभारें प्रकाशन करील तर आपणांस मंदिरात बसून म्हणता येई. कीं, तें त्याचें प्रकाशन अशुद्ध आणि अपूर्ण झाले आहे इतका हा समग्र व्यापक आहे साहचिक आहे श्रीसमर्थांचे मठ म्हणजे इतरीं

विद्यापीठें

होता मठस्थापनेपासून तों सुमार शंभर वर्षां पूर्वीपर्यंत त्या मठातून लेखनक्रिया असत चालत असे त्या मठातून श्रीसमर्थांच्या ग्रन्थांच्या आणि प्रहरणांच्या प्रती तर होत च, पण वेळोवेळीं जे मठपति विराजमान होत त्यांच्या पूर्वी ते जे रातकवि होऊन गेले असतील, त्या सर्वांच्या काव्याच्या प्रती करण्यात येत असत श्रीसमर्थांनी आपल्या शिष्यांना परंपरेन हा दंडक च घालून दिलेला होता श्रीम. प्र. यशज दासयोधात लेखनक्रियेवर स्वतः समाप्त आहे, त्याची आवडप्रकृता काय होती, तें हा समग्र पाहून कळतें मग वाटत नाही, दुसऱ्या कोणाच्या हि ग्रंथात लिहिण्याचा कागद कसा असावा, लिहिण्याचे वेळीं कोण कोणतें सामान जवळ

असावे, शार्द कशी करावी, पान कसे रेखाटावे, पानाच्या चारी बाजूं स्थळ
का सोडावे, अक्षर केवढे वाटावे, लिहाव कसे, पोवीच्या वरगाला पड्या
लवण्यास कोठून आणाव्या, त्यावर चित्रे कशी लावावी, पोव्याना कसे आणि
मिती जपावे, इतकी पारिवर्तारिक सुद्धा माहिती इतक्या साक्षेपाने दिलेली
असेल ! मी जन्मगे त्याच्या आवा पनास वपे जन्माला यावयाला पाहिजे
होते, वाईट वाटत त्या पनास वपांच्या अर्धात पोव्यापुस्तकाची आणि
कागदपनाची पार नासवूस गाली रार बोलवयाचे तर आम्ही हा जो समग्र
मिळविला तो मळमळात उरलेला पोव्यापुस्तकाचा केर होता तो केर आज
इतक्या मोलाचा आहे ! मग ज्या वेळी हे सारे मळ आपल्या ऐन वैभवात
असताल, त्या वेळा तो समग्र किता प्रचंड, किती सुंदर, किती महत्वाचा असेल,
याची कल्पना करा हा नुसता कर आज लक्षावधि रुपये मोलाचा आहे व त्यात हि
पाहिले अक्षर जे काढिले ! अथ सपे तां पाह्यात गेलें ।
येका टाकें चि लिहिलें । ऐसें वाटे ॥ १९-१-४

या नमुन्याचा हजारों वाटे व पोव्या आहेत
श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिर हा अपूर्व सत्त्वा आहे अशी दुसरी सत्त्वा नाही व
होणे सत्य नव्हे कोठून तरी गोला वरून एकत्रित केलेग समग्र, या मंदिरातील
समग्रच्या दसपट मोठा होऊ शकल, पण या समग्र्यात जी गृनवद्धता आहे, ती
त्यात आढळवयाची नाही हा समग्र म्हणजे

श्रीसमर्थवाग्देवतेचा पूर्णावतार

होय तो दुसरीकडे कोठे पहावयास मिळवयाचा नाही

श्रीसमर्थप्रताप या श्रासमर्थाच्या अत्यन्त महत्त्वाच्या चरित्रग्रन्थात समास
सौदाचा आणि सतरावा या दोन समासात श्रीसमर्थसदना गालेल महापुरुषाचीं

भोजनें प्रतापकारांनीं वर्णिलीं आहेत श्रीमद् जगद्गुरु आद्य श्रीशंकराचार्यापासून
तो प्रतापकार गिरिवर याच्या वेळेपर्यंतची सर्व सतमडळी भोजनास आलेग आहेत
व त्याच्या पगतामागून पगता उठत आहेत असें वर्णन त्या समासात केलेलें आहे
गिरिधरांनीं त्या समासात एक एका सतमयीचें नाव घेऊन त्याच्या मुख्य ग्रन्थातील
जो वर्ण्य विषयसत तो त्याच्या पात्रात वाटग आहे श्रीसमर्थप्रताप ग्रन्थ मी प्रथम
वाचग, तेव्हा मला ही सारी कविकल्पना वाग्य पण आता श्रीसमर्थवाग्देवता-
मंदिरातील हा विविध समग्र पाहून गिरिधराच्या वर्णनाची यथार्थता प्रत्ययास येत
आहे आपआपल्या प्रवाच्या रूपान ते सारे प्राचीन आणि अर्वाचीन, भूत आणि
वर्तमान सत श्रीसमर्थाच्या घरी भोजनास उपस्थित होते, ह निर्निगद सत्य होय.
ती बहुतेक मडळी आन श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिरात येऊन वगणी आहेत ला
पुगती आन या मंदिरात उठत आहेत तीं सार

विविध रसांचीं भांडीं

आज येथें मंदिरात आहेत. त्यात सर्व रस आहेत. ज्याला ज्या रगाची अपेक्षा असेल त्यास तो रस येथें मिळेल रामरंगानें भरलेली भांडा तर पुष्कळ च आहेत. पण कृष्णरस आणि विठ्ठलरस याचा हि भांडी थोडी थोडी नाहात. हवा तो रस येथें आहे. व्रद्धरस आहे, परमानंदरस आहे अर्द्धतरस तर आहे च, पण कोणास द्वैतरसाची आवड असल्यास तो हि आहे नामामृतरस तर बहुधा प्रत्येक भाड्या- तीत रसात मिश्रित आहे. विवेकमिथुरम आणि परगामृतरस यांनीं भरलेली भांडी पाच पचास भरतील. जयदेवाचा गीतगोविंदरम आहे. ब्रह्मनाळच्या आनंदमूर्तींनीं गुरुभक्तिप्रेमरसानें तुडुंब भरून ठेवलेलीं त्रियेक भांडीं येथें आहेत. गीतार्णवरस आहे, ज्ञानरस आहे, निष्ठितरस आहे, मुक्तिरस आहे. दामाजीपंतांचा भूतदयारस आहे. गुम्ही आठवाल तो रम येथे आहे च आहे. नाहीं कोणता ? गीतारस, भागवतरस, भास्तरस, रामायणरस, ब्रह्मानंदरस, कथामृतरस, हरिरम, ह्रीह्रीरैम्बरम, गोपाळरस, नादब्रह्मरस, कीर्तनामृतरस, स्मरणामृतरस, खानंदरस, आत्मरम, उद्बोधरस, इत्यादि सर्व काही रस येथें आहेत. कोणास वीररसाची गोडी असेल तर तो हि त्यास मिळण्याची येथें सोय आहे. श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिर सर्वांचें बौद्ध पुरखील, श्रीसमर्थांच्या घरीं काहीं कमी नाहीं. रम आहेत, तथा पञ्चमे हि आहेत. मोदक, जिल्ली, पुलाव, कानवले, चुर्माळाडू, पुरणपोळी, साधें पक्वान्न हवें असल्यास रोटणे, शिस्तरण, तिचडी, तूपभात, दूधभात, दहिभात इत्यादि ज्यास जे रुचेल आणि पचेल, असें पक्वान्न हि येथें आहे. तथापि श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिरात

मुख्यतः आमच्या श्रीसमर्थांनीं

निगमकल्पतरूचें चिंताळ अमृतफळ ।

अपार ग्रहारस काढिला परम निर्मळ ।

संतसज्जनांसी वाढिला सकळ ।

श्रीरामदासस्वामीसमर्थ ॥ स. प्र. १७-४२

हें रसभरित म्हणजे रमाविपर्यायें वर्णन वाचून वाचकापैका कदाचित् कोणी मला च विचारतील का, तुम्ही श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिरात रसाचा इतका भांडीं आणून ठेवलीं, पण त्यापैका एखाद्या तरी रसाची चय तुम्ही स्वतः घेतली आहे काय ? घाबून उत्तर देतो, नाहीं ! इतकें माझे भाग्य नाह ! इतरासारखें आन्याचा रस काढणारा रम काढतो व काढणें झाल्यावर हात धुण्यास जातो, तेव्हा हाताला लागलेला थोडासा रस असतो तो, शक्य तर कोणाच्या नचरेम न पडता, हळू च चाटतो, तद्दत्त मी पार तर थोडथोड रस चाटला आहे, पण पचात बगून शुष्कला गान

नाही. ही सारी तयारी तुम्हांकरिता करून ठेवलेली आहे. तुम्हा सर्वांची भोजनं झाल्यावर मी फार तर, आपलें उच्छिष्ट प्रसाद म्हणून सेवन करान.

आपली भोजने झाल्यावर मागच्या पंक्तीसाठीं काही उरलेलं मिना नाही, अशी कोणी शंका घेणें नको यातल्या कोणत्या हि रसाची कोणती हि चरत्री उचला आणि तोंडाला लावून तृप्ती होई तों सेवन करून चरवी सालीं ठेवा, तों ती पुन्हा जशीच्या तशी च वाठोवाठ भरलेली आढलेल ! साधुसत्ताच्या चरिनात असल्या चमत्काराच्या गोष्टी सांगतात, पण येथें तरा

प्रत्यक्ष अनुभव

येत आहे. १५८१ पासून आजतागाईत, न जाणो कोट्यवधी जीवाना श्रीमत् प्रन्यरज दासबोधातील ' अहं ब्रह्मास्मि ' महावाक्याचा ज्ञानरस सेवन केल्या असेल व यावच्छादिकाकरी असख्य जीव करीत राहतील, पण म्हणून त्यातला एक विंदु तरी कमी झाला आहे किंवा होईल काय ? तेव्हा आपल्या मागाहून भोजनास येणाऱ्या पिढ्याची काळजी न करता विद्यमान महाराष्ट्रीयानीं आपल्या अभिषेची-प्रमाणे श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिरातील रसपान यथेच्छ करावें, अशी प्रार्थना आहे

विविध रसांनीं एकंदर १८७५ चरव्या भरलेल्या आहेत कित्येक मोठ्या चरव्याच्या पोटात अनेक लहान लहान चरव्या ठेवलेल्या आहेत त्या सर्वांना स्वतंत्र अनुक्रमांक दिले तर ३००० नर चरव्या भरतील म्हणजे इतक्या घाडांची व त्यातील, न जाणो, १०११००० लहान मोठ्या प्रकरणाची नोंद होऊन ती मंदिरात व्यवस्थित रीतीनें क्रमशः लावून ठेवलेली आहेत

त्याची वर्णनात्मक यादी म्हणजे सशोधनाचे हे दोन राड होत ही यादी नसती तर हा समग्र, कोणाच्या उपयोगा न पडता, सुसत्ता कपाटात च अडकून पडता. हे दोन राड म्हणजे त्या कपाटाची खरी निष्पत्ती होय, किंवा श्रीसमर्थ-वाग्देवतेचे दर्शन पडविणारे डोळे होत त्याच्या साहाय्याने ज्याला जें अपेक्षित असेल तें क्षणार्धांत कपाटाबाहेर वेऊन त्याच्या हातीं पडू शकेल खडाना जोडलेली

सुची

ध्यापरू आणि संपूर्ण ओटे. सुसत्ता या सूचावरून नजर फेरण्याची कोणी कृपा करील, तर हा सर्व समग्र सर्वतोपरि विती महत्त्वाचा आणि चिरंतन उपयोगाचा आहे, याची त्यास कल्पना होईल या क्षणी हे दोन्ही राड हातात असताना त्याच्याकडे पाहतांना माझ्या चित्तात क्षणिक समाधानाचा तरंग उठला, तर वाचक मला क्षमा करणार नाहीत काय ? या समग्र हात केवळ

श्रीसमर्थानां पुंडाचें

या स्वार्थबुद्धीनें जरी मी हा व्याप केव्हा असण तरी त्यानें इतराचा हि कार्यभाग साधत आहे, असें मग वाटत या सप्रदात सर्व ज्ञात साधुसत्ताचे प्रथम तर आहेतच, पण मग अशी कल्पना होते कीं, आचपयंत ज्यांचीं नावे हि महाराष्ट्राच्या कानावर आलां नव्हतीं, असे चार पाचशें नवीन कवि या सप्रदांत आण्ळतील या सर्वांचा परामर्श घेण्याची बुद्धि महाराष्ट्रास के-हा तरी होई ना ? मंदिराचें उद्घाटन होऊन पुढच्या महिन्यात तीन वर्षे पूर्ण होतील या अवघात मंदिर पाहण्यास हजारों स्त्रीपुरुष आले आणि कौतुक करीत गेले परंतु

प्रत्यक्ष वाग्देवतेचें दर्शन

घेण्यास दहा पाच दिवस घावले आणि तिच्या सानिध्यात काहीं तास खर्च केले, असे अवघे तिघेच होते ! अनुसूत काळ येऊन अशाची सख्या उत्तरेत्तर वाढत गेली, अशी प्रार्थना आहे साहित्यिकांच्या हि जाती आहेत आपल्या थोर पूर्वजांच्या आणि साक्षात्कारी साधुसत्तांच्या कृतीकडे प्रेमानें, आदरानें, कौतुकाने, आत्महिताच्या लक्ष्मणें पाहणाऱ्या साहित्यिकांची जी जात आहे, तिच्या हवालीं मी हे दोन्ही खंड विश्वासानें करतो या जातीचे भाग्यवान् लोक राजे गाकांत आहेत, धनिमात आहेत, गरिवात आहेत स्त्रियात आहेत, पुरुषात आहेत, ब्राह्मणांत आहेत, क्षत्रियात आहेत, सर्वांत आहेत त्या सर्वे विद्यमान आणि भावी भाग्यनतांना हे दोन्ही खंड प्रणामपूर्वक अर्पण करितां या

संग्रहाचें भवितव्य

श्रीसमर्थानां च सागून ठेवणेंलें आहे त्यावर माझा पूर्ण विश्वास आहे व आपल्या हि असावा, अशी सर्वंच्या चरणीं प्रार्थना करून मी आता माझ्या जीवाच्या उद्योगाला सर्वस्व लक्ष्मी

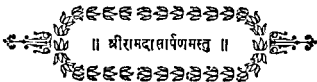
श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिर

मुळे

१८९० वैशाख शु १३

}

दाकर श्रीकृष्ण देव

श्रीसद्गुरुस्तवक

॥ सद्गुरुचरणाशीं शरण श्रीगुरुचरणाशीं ॥

जे चरण पाहिले जांबुवातिये नगरीं ।

तेथून प्रकटले पंचवटीमंदिरीं ।

यात्रामिपें प्रवेशले चनचनांतरां ।

भरतसंडामाहारी ॥ १ ॥

त्या चरणांची माती वंदिली सज्जनगडीं ।

तैशी च ती छत्रपतींच्या रायगडीं ।

तिच्यांत लोळलों तीर्थी कुवडी ।

संप्रदायदीक्षेंत ॥ २ ॥

त्या चरणांचा महिमा अगाध ।

ज्या ज्या लागला त्यांचा वेध ।

ते ते स्वरूपीं भिनले प्रसिद्ध ।

संत महंत स्वामींचे ॥ ३ ॥

जन्मोजन्मीं त्या चरणांची सेवा ।

कांहीं घडावी मजला देवा ।

पेसा मनीं धरुनि भावा ।

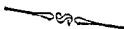
चरणीं मिठी घातली ॥ ४ ॥

अनन्य शरण त्या चरणांशीं ।

पुरवा सकल मनोरथाशीं ।

मिळवा आपुल्या परंपरेशीं ।

रुपाकटाक्षेंकरुनि ॥ ५ ॥

श्री
रामदास आणि रामदासी
भाग अष्टाविसावा

गेल्या अष्टावीस वर्षांत झालेलें
श्रीरामदासी संशोधन
द्वितीय खंड

॥ श्रीराम ॥

× × × ॥ × × × ॥ × × × ॥ × × × ॥ × × × ॥

इदुरबोधन येथें पहिल्या खेपेस जाऊन बाढाचें सुसर्त गाठोडें बाधून
ठेवता आले, तें ठेवून धर्ममर्मपचायतनातील

केशवस्वामींच्या समाधीचें दर्शन

घेण्यासाठी १८२७ च्या पौष शु. ३ सह ४ स हैद्राबादेस जाऊन
पोंचलों, केशवस्वामी राहणारे भागानगरचे व तेथें त्यांची समाधी आहे,
हें ऐकून ठाऊक होतें. पण हैद्राबादेस महाराष्ट्रीय मंडळीत तपास करता
समाधी कोठें आहे, याचा च शोध लागेना ! श्रीराम पदत ऊर्फ भाऊसाहेब
रजलकर म्हणून एक प्रख्यात गृहस्थ गौळीगुढ्यात रहात होते. त्या वेळीं त्याचे
वडील बाबासाहेब ८०।९० वर्षांचे होते. केशवस्वामींच्या समाधीचें ठिकाण
पक्त स्थाना ठाऊक होतें. तें दाखविण्यास येण्याची आर्मच्यासाठी त्यांना
तसदी घेतली. रंम्रेजगुढ्याच्या पलीकडे मुठा नदीच्या काठी एका शेतात ती
समाधी आहे, तेथें आम्ही गेलों आणि समाधी पाहिली ! समाधी पाहिली
म्हणजे काय पाहिलें ! चौफेर मुसलमानांच्या मालकीच्या झालेल्या शेतात
एक चार पाच फूट उंचीचा कोनडा बाघलेला होता व आत
उखळलेली जागा होती ! ही केशवस्वामींची समाधी होय ! आत
दगदाच्या पाडुका पूर्वी होत्या म्हणतात, पण त्या आता गेल्या होत्या,
मोंयतालची जमीन पूर्वी समाधीकडे च होती म्हणतात, पण कोणी पर्वा न

फेवामुळें ती आतां दुसऱ्यांची झाली होती. याचें केशवस्वामींना कांहीं सुचवुंस नाहीं. पण आपल्या मनाला वाईट वाटतें तें त्यांच्यासाठीं नव्हतं आपल्या च खाठीं होय. साधूचा देह जेथें शेवटीं पडला तो पुण्य भूमि होय. तिचें दर्शन आपणांस घडायें व तेणें कलून आपलें मन पालवयें, म्हणून अद्या भूमीनें रक्षण करवयाचें व पावित्र्य राखावयाचें. हेद्रावादेच्या सहस्राष्ट्रियांनीं व इतरांनीं मनावर घेतलें पाहिजे.

पुढे १८२८ च्या चौथेव्याखांत चरेगांव, कन्हाड, चाफळ, माजगांव, लंजव, धिरगांव, मळ, चहापुर, नदगांव, निगडी, फोरेगांव, सजनराव, चांदे, कभेरी, पचरणी, चोरेगांव, चांदे आणि पाळी अशीं

सातारा जिल्ह्यांतील अठरा ठिकाणें

क्रमशः घेतलीं, कोठें संग्रह होता, कोठें नव्हता. कोठचा तेंदरां किंवा पुढें मागे मिळाला, कोठचा तेंदरां हि नाहीं आणि अद्यापि हि मिळाल्या नाहीं. या अठरा ठिकाणांची किंचित् माहिती देऊन मिळालेल्या संग्रहाचें टांचण करावयाचें आहे.

(१) चरेगांव हें भक्तमंजरीमालाकार राजाराम प्राणादी यांचें गांव होय. त्यांनीं १७६९ त समाधी घेतली. त्यांची पुत्रपरंपरा चरेगांवीं होती. भक्तमंजरीमालेचो मूळ प्रत हि तेथें माझ्या पाहण्यांत आली होती. सांगलीस मिळालेल्या प्रतीवरून तो अन्य समेनें प्रकाशित केल्या आहे. चरेगांवीं एक शेत भीममर्षीच्या नांवावर चालतें, असें कळतें.

(२) कन्हाड येथील त्रेशपांज्यांच्या घराण्यांतील आकामदाखल होत. येणावाई मिरजेच्या राण्या, पण त्यांची मंडळी शेतवाळ स्टेशनपासून पांच कोशांवर चंद्र म्हणून चिकोडी तालुक्यांतील एक गांव आहे, तेथें राहतात, अशी माहिती कन्हाडास मिळाली. चंद्रपूर तपास करणें आहे.

(३) चाफळचे वर्णन परित्या खंडांत येऊन गेलें च आहे. तें सर्वथ सोंरे मोक्षमर्षींनीं पायासाठीं तुरुविलेलें होतें. त्या सोन्यांत जिकडे पहात ठिकडे भीममर्षे दिवतील. तेंथील सोंगर, घळी, वृध, शरे, दगड, मातो सर्व नस्तु पवित्र असून भीममर्षींची आटवण करून देतील. सोन्यांतील संस्मरणोय वस्तूंच टांचण भी सांप्रदायिक विविध विपणांक ६६ यांत आग्नेय अवसर वरत्रोहनांत असायें. समर्षीच्या वेळेला चाफळास जे देवप्रति होते ते पुढें पालीस रहावयास गेले.

(४) माजगांव हे अकरा मास्तीपैकी एका मास्तीचे स्थान होय. बाळाजी आवजी चिटणीसाच्या घराण्यापैकी इणमतसब चिटणीस येथे राहतात. आस्येवाईक गृहस्थ आहेत, पण त्याचेजवळ कागदपत्राचा समष्ट नाही.

(५) संत्रज येथे हि अकरापैकी एक मास्ती आहे. फत्त्याणांचे शिष्य केशव याचा येथे मठ आहे. त्याची समाधी कृष्णेच्या काठी आहे. माद्रपद वय ३० ही त्याची पुण्यतिथी होय. मठात ' आपाढ वय नौमी चित्रमान नाम संवहर गतकली ४८०३ ' म्हणजे शक १६२४ तील केशवाच्या हातची ग्रंथराजाची प्रत आहे.

(६) शिरगांव येथे आम्ही क्षेत्र व. १३ स पोंचलो. कल्याणांचे धाकटे बहु दत्तात्रय याचा येथे मठ आहे. दत्तात्रय गृहस्थाश्रमी होते. त्याची समाधी येथे च आहे त्याची पुण्यतिथी फाल्गुन वय १०. स्थान निवात, रमणीय आहे. भीसमर्थांनी स्थापिलेल्या मास्तीची लहान मूर्ति येथे आहे. एक लहान व एक मोठी अशा भीसमर्थांच्या दोन तसबिरी आहेत. दत्तात्रय-राघव-यशवत अशी परंपरा. यशवताचे पुत्र तीन : भीम, लक्ष्मण व मनोहर. हे भीम म्हणजे भीसमर्थांच्या दोन जुन्या चरित्रापैकी एकाचे कर्ते. लक्ष्मण हे यशोदाचे लक्ष्मणमहाराज व ग्वाल्हेरकडील परशुराम महाराज या दोन विख्यात रामदासियाचे गुरु होत.

(७) भसूर येथील पाटीलकी मूळची जगदळ्याची, ती शहाजी राजे यांनी स्वतःकडे घेतली व नंतर भीसमर्थ येथे रहावयास आले. अकरापैकी एक मास्ती येथे आहे. येथे च भीसमर्थांनी श्रीरामजन्मोत्सवाला सुरवात केली. भीसमर्थकालीन वरी च पराणी या गावी आहेत.

(८) शहापुर-भसूरपासून एक कोस, सतीवाईचे गाव, अकरापैकी एका मास्तीचे स्थान. तजावरमठपति भीमस्वामी येथील होत. मठात कागदपत्र नाहीत, फक्त शक १७०५ तील ग्रंथराजाची एक प्रत आहे. मठाच्या डाव्या बाजूला एकाठात स्नानसध्येला बसण्याची भीसमर्थांची गुफा आहे. सार्वजनिक रीतीने जीर्णोद्धारार्थ कार्य सुरू होण्यापूर्वी च या गुफेचा खाजगी नात्याने जीर्णोद्धार करण्यात आला होता. गुफा उघड्यावर होती, ती तिचा पाऊसपाण्यापासून बचाव द्याय म्हणून तिच्यावर छया करण्यात आली. गावापासून पाच कोस राजणखिंड म्हणून एक खिंड आहे. तीत दगडाची

दोन मोठेली राजणे आहेत खरी. कोणाच्या वेळची आहेत, कोण जाणें. लक्ष्मण च एक महादेवाच्या व दुसरा श्रीरामाच्या दोंगर आहे. रामाच्या दोंगरावर दगडाचा एक मोठा स्वाभाविक चबुतरा आहे. त्यावर श्रीरामचंद्र बसत. त्यावरून पन्हाट, वसंतगड, लळवीड, बेंद्रगिरी, उंब्रज, शिरगांवचा टापू येथे मोबतालाचा सारा प्रदेश दिवतो. दक्षिणेस कुण्या नागसोढीप्रमाणे वसत जात आहे.

(९) चढगांव येथे श्रीरामचंद्राच्यातर्नातीस जयरामस्वामी यांचा मंदिर आहे. तेथेच त्यांची समाधी आहे. शिष्यपरंपरा ब्रह्मचारियांची आहे :

कृष्णस्वामी (१५४५ भाद्रपद शु. १५)

|

जयरामस्वामी (१५९४ भाद्रपद व. ११)

|

सोपाळस्वामी (१६१२ आश्विन व. १)

|

विठ्ठलस्वामी (१६४१ कार्तिक व. १०)

|

मुनेश्वरस्वामी ऊर्फ ब्रह्मगुनी (१६९६ फाल्गुन व. ९)

|

महादेवस्वामी (१७२१ कार्तिक व. ५)

इत्यादि. हे महादेवस्वामी मोठे ज्ञेय मुख्य शोकन गेले. जयरामस्वामींचे व इतरांचे घरे च ग्रंथ मंडात आहेत.

[एक] सीतास्वयंवर—“ श्री शके १५७० ॥ सर्वपारी नाम संवत्तरै माद्रपद मासि कृष्णपक्ष अष्टमि शुद्धवार धिवनक्षत्र शिवयोग तदिनी ग्रंथ संपदा ... ग्रंथसंख्या दोवी ॥ २०४९ ॥ ”

[दोन] जयरोझासुभार—“ राम शाळिवान शक संवत्तरै वैशाखान १५९१ ॥ सौम्यनाम संवत्तरै आश्विन मासि । कृष्णपक्ष । अष्टमि शुद्धवार तदिनि आमउद्देस । मेधाप्रति सौरसं । केलें लेखन दारें । जयरामाचेनि ॥ कृष्णदास जयराम म्हणे । सहस्रचेनि प्रसन्नवर्णे । जयरोझासुत पावणे । जयचि (च) योग्ये रवानटु ॥ ग्रंथ संपूर्ण ७० सहस्रदास जयरामाचें नाम । धिर्दात । धीकृष्ण । धीजयराम ॥ ”

- [तीन] १६५४ तीळ जयरामकृत रनिमणीस्वयंवर ग्रन्थाच्या दोन प्रती
- [चार] १७०८ तीळ गद्यात्मक विवेकसार, १६ प्रकरणे
- [पाच] १७१० तीळ परमागृत
- [सहा] माधवविरचित स्वात्मबोध, ४१ अध्याय
- [सात] ज्ञानेश्वरी
- [आठ] जयरामकृत ज्ञानीभक्तसंवाद — ग्रं. सं. २३८
- [नऊ] जयरामकृत भागवत, पूर्वार्ध ४९ अध्याय
- [दहा] जयरामकृत शांतीपंचांगरण
- [अकरा] जयरामाचे अभंग, पदे असलेली चार घाडे
- [बारा] पंचदशी, प्राकृत टीका
- [तेरा] सोपानदेवाची समश्लोकी भगवद्गीता

इत्यादि संग्रह त्या वेळीं माझ्या पाहण्यात आला होता. कागदपत्रांनीं अर्धी खोली भरली होती. बहुतेक कागद शंभर सवाशे वर्षांतले अलिकडचे होते. १६१९ तीळ एक अस्त्रळ सनद पाहण्यात आली ती उत्तरेन घेतली:

श्री

जयेराम

राजश्री समस्त सरदार पागा

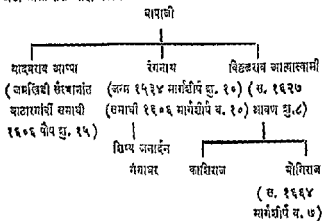
व सिलेदार गोसावियासी

ॐ) अखंडित लक्ष्मी अलंकृत राजमान्य श्री॥ रामचंद्र नीलकंठ अमात्य असिर्वाद सुग समान तिसैन अलक मौजे रायेगाव ता आऊघ हा गाव राजश्री स्वामी यास इनाम दिल्ला आहे बरी तुम्ही आमदफ्तीमुळे कोणी उपसर्ग घाल तरी यावयाचे प्रयोजन नाही छ ५ रबिळावळ निदेश समक्ष

लेखन
सीमासमु
हप्रति

लपकर गंधोघन आणि प्रकाशन न होईल तर संग्रह हळुहळु आपआपल्या आराध्यदैवतीं लीन होण्याचा फार समर आहे.

(१०) निगदी हा अंतिमवर्षचापतनांतील राजपोगी रंगनाथस्वामी यांचा मांव होय. वेष्टाष्ट शु. ४ स गेली, त्या वेळीं वळले कीं, बीस एकवीस वर्षांमागे एकदा व पुन्हां चार वर्षांपूर्वी दुसऱ्यांदा आग लागली होती, तेव्हां वर च संवत् गेला. विभातिवरी व सशुद्धवरी अशा दोन वळां स्वामींच्या होत्या, पण आतां नाहीत. तरी हि या मांवीं अजून पुष्कळ संवत् असाया, असा माझा तर्क आहे. परंपरा :

चार सनदा पाहण्यांत आल्या : (१) १६१२ वैश्व शु. ९ रविवार रोजी दत्ताजी बराजी नार्क व सूर्याजी फिरगोजी नार्क वेष्टाष्ट देशमुख व देशपांडे प्रांत याई सरमुमा विष्णुपुर यांनी पूर्वील इनामाचा उल्लेख करून योगेश्वर यांच एक चाकर जमीन दिली, (२) समान तिसरे अलक म्हणजे १६१९ त रामचंद्र नीलकंठ हे संभाजी राजे यांच्या कारकीर्दीत पंचेनाळीस मिळे इनाम होते, त्यांचा उल्लेख करून याईच्या देशाधिकारियास आगा करिताळ की, सर्व निगदी मांव पुण्यावरी, अन्नछत्र वगैरेसाठी इनाम दिला आहे, तरी त्याळविले, (३) राजशक २५ तीळ एक सनद व (४) राजशक ३४ शीळ आगती एक.

पेण्यापुसटकांचा संवत् पारसा नजरेस वळण नाही. (१) शिवसामांचा अष्टावक्र प्रण्य (हा प्रण्य शीछावरी जाण होती । श्लोकांमती श्लोक चि देशगणी । भीमाष्टदेशे यदत्ता मुसाचा । दवल्ल राजा शिवसामजीचा ॥) (२) रविवार शारिक व. १० शके १६१६ तीन यट्याळविदनागनायक उ मुदशिव्यसंज्ञादा-भक्त आठ भण्णयांचा परदनावेस प्रण्य, (३) भीररामपदात प्रण्य, शके

अवघे तीन ग्रंथ य (४) पावगुन य. ५ चके १७०६ सील माधवराय कधीच एक वाढ, अशी पाहण्यांत आली. त्या वाढांत माधवरायविरचित छोपामुद्राज्ञानक्रीसंवादाचे २६ श्लोक, ' विर्भाचार आख्याना 'चे २५ श्लोक य कांहीं पदे होती. तीन पदे आवडली ती उतरून घेतली होती :

[१] तो ठकला

जाणा तो ठकला । तो ठकला । घनकामिनिधर हुकला ॥ भु०
ममतेचा जो धिक्कला । जो करि संतजनाच्या नकला ॥ जाणा० ॥ १
परिता सांगे अकला । आपल्या स्वदिता आपण मुकला ॥ जाणा० ॥ २
माधवराया चुकला । कैसा होइल त्या उकला ॥ जाणा० ॥ ३

[२] तो तरला

जाणा तो तरला । तो तरला । गज्जनभरीं जो भरला ॥ भु०
संसारा विमरला । संताचे चरणीं अनुसरला ॥ जाणा० ॥ १
भक्तीचा पथ घरला । आपला आपण जो उदरला ॥ जाणा० ॥ २
हुष्ट जनासी हरला । माधवरायातें मोहरला ॥ जाणा० ॥ ३

[३] सद्गुरुचे गुण घेत

चरणीं जडला देत । हरीच्या ॥ भु०
धनमुक्त जाणुनि त्याग चि केला । जैसैं निर्जिव प्रेत ॥ १
संतपदावरि सर्व हि अर्पिलें । मागितलें तें देत ॥ २
माधवराया संगें रमलों । सद्गुरुचे गुण घेत ॥ ३

समाधीचें देवालय शिरवळकर रंगो गोविंद मुभेदार दिवाण प्रांत मावळ यांनीं इहिदे सवैन मया अल्फ म्हणजे १६९२ या शकांत बांधलें, असें कळलें. घोळ्याचा लुर उमटलेला दगड दाखविण्यांत येतो.

(११) कोरेगांव हा बोकिलांचा गांव. श्रीसमर्थचरित्रांत बोकिलांचें घराणें प्रसिद्ध आहे. पट्टाभिषिक्त श्रीरामाच्या मूर्ति श्रीसमर्थानीं यांना दिल्या होत्या. अंताजीर्ण बोकिलांच्या कडे त्या मूर्तीचें दर्शन घडलें. कागद नाहींत, म्हणतात. आपल्या सिद्धान्ताप्रमाणें प्रयत्न सोडू नये.

(१२) सज्जनगड-जेथें जायत रामदास विलसे जो या जना उदरी ॥ या खेपेस च सयनिसांच्या कडील कागद मिळाले,

श्रीरामदासी संशोधन

(१३) वाई येथे पुढील अमंग मिळाला. आधुनिक भावतो,
नाकांत पंधराशे छपरा साळांत । पैराजक्षेत्रांत स्वामी जाले ॥ १ ॥

आले रामदास कृष्णातटाकासी । दक्षिणतिरासी वस्ती केली ॥ २ ॥
केली पस्ती तेथें मारति स्थापिला । रोकडोवा त्याला नांव दिव्हे ॥ ३ ॥
दिवे धनुम्वह धिटे चित्राचासी । पूजा पिटक्यासी सांगितली ॥ ४ ॥

राबेवार बैशाख शु. १३ य वाईहून पायरल्यानें भावडीवरून
आंबड सिर्गवर चढलों. तीन तास लागले. ठिकाण अति रमणीय भावलें.
पलिकडचा भोर, भाटघरचा तलाव वगैरे भूभाग हम्मोचर होतो. पाणी विपुल
आहे. जवळ च वेस्लेश्वराच्या दर्शनाच गेलों. देवाळ्यांत पिंडीपाशी च गार
पाण्याचें कुंड आहे. सचिवांचें हें मोठें भाग्य की, त्यांच्या राज्यांत अशी
रमणीय ठिकाणें अनेक आहेत. लिहिले सचिवांचें असछत्र आहे. आल्हाद-
दायक असें हें ठिकाण आहे. शिव हर सांव शिव हर सांव शिव शिव शंकर
शिव हर सांव असा स्वनि लिहिले चारखा घुमरा जसतो, रात्रो मुक्ताम करून
दुसरे दिवशीं कण्हेरीस गेलों.

(१४) कण्हेरी मठाची एकिकत श्री रामदासी ग्रन्थमालेंतील
तिष्ठत्या मागाच्या प्रस्तावनेंत आढो आहे. तीत फक्त दोन ठिकाणीं दुरुस्ती
करावयाची आहे. परंपरेंत वायुदेव आणि पुरुषोत्तम यांच्यांत माघव होऊन
गेलें कीं फाय, अशो शंका प्रगट केली होती, ती बरोबर असून वायुदेवांचे
शिष्य माघव व माघवांचे पुरुषोत्तम होत. दुसऱ्या दुरुस्तीबद्दल मात्र अजून
सांगी नाहीं. चिरा बसविण्याची भिन्ती “ १६१७ शुवा नाम संवत्सरे ज्येष्ठ शु.
१० गुरुवार ” दिली आहे. पण त्या दशमर्शित गुरुवार नसून सोमवार
होता. तेव्हां मुळांत ‘ सोळा घाते सचरा ’ आहे तें १६७० वाचाने कीं फाय,
असें मनांत येतें. १६७० च्या ज्येष्ठ शु. १० च गुरुवार होता. पण त्या
संवत्सराचें नांव शुवा नसून विमय होतें. “ सु ” अक्षराबद्दल तेव्हां हि शंका
आली होती. तेव्हां कण्हेरीस पुन्हां केव्हां तरी आणि कोणी तरी जाऊन खात्री
करून घेतली पाहिजे. तेथील संशोधन हि पुरे साबिलें नाहीं. आमच्या
वाचकांच्या संमती मालेंतील विषय भाग खवरय असावा, हें आणखी एकवार
येगे राय नमूद करून ठेवलेलें बरे.

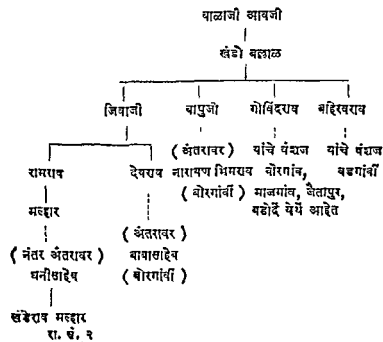
(१५) पसरणी हा मठ कण्हेरी मठासालचा. वार्दलवळ च पसरणी
आहे. परंपरा अशी : श्रीसमर्थ-वायुदेव-माघर-पुरुषोत्तम-मीम-पुताय-

बोगरे, भीम पर्यंत परंपरा कण्हेरीमठाची च आहे. त्या भीमांचे रघुनाथ; त्या रघुनाथांनी पसरणीस मठ स्थापिला, त्यांची समाधी हि येथे च आहे. रघुनाथ मोठे साक्षात्कारी होते. त्यांचा एक पणतु रंगनाथ हे हनुमंतरवार्मांचे सम-कालीन असून त्यांनी रघुनाथांचे श्रीगुरुरघुनाथकथामृत नांवाचे सोळा अध्यायांचे ओवीबद्ध चरित्र लिहिलेले आहे. पण आह्मांस त्यांतील फक्त एक च दहावा अध्याय मिळाला. त्याच्या १२७ ओव्या आहेत. या एका अध्यायावरून सुद्धा रघुनाथांचा अधिकार फार मोठा होता, असे दिसते.

राजशक ५२ म्हणजे १६४७ च्या पौष शु. ४ स राघोबा गोसावी यांच्या नांवच्या, भोगांव व एकसर या प्रत्येक गांवाी अकरा अकरा विधे इनाम मिळाल्याच्या तीन सनदा पाहण्यांत आल्या.

खाली समाधी व वर रामाच्या मूर्ति, असा रुढानद्या प्रमाणावर येथे सज्जनगडावरील नमुना आहे.

(१६) बोरगांव हें प्रख्यात चिटणीस घराण्याचे गांव. जरूरीपुरता वंशवृक्ष अण :

माषाघ्रिबांची भेट झाली. या गांवी असतल व नकला केलेली कागदपत्रे
अजून दि पुष्कळ अढावीत, अण मासा समज आहे. नंतर आणखी कांहीं
कागद मिळाले पण या खेपेस कांहीं नकला तेथल्या तेथे उतरून घेण्यास
मिळाल्या, त्यांपैकी एक संप्रदायिक महत्त्वाचें पत्र येथें च देतों :

श्रीरामसमर्थ

अस्तल वाढकुम

तालिक

श्रीरामदासस्वामी

हनुमंतनाम्ना

प्रिया सह चिरंजीव विजई मन राजमान्य राजश्री
महाराष्ट्राव दादा चिटनविस यांस

अनेक असिर्वाद उपरी संस्थानचे जमीन भूमी वगैरे
बंदोबस्ताची राजपत्रे रुमाल तुम्हापासी कैलासवासी श्री बाबास्वामींनी
पुर्वी महादाजी डिंगो याचे विद्यमाने दिल्ले ते पावळे व चार मुख्य
राजपत्रे दोन थोरले कैलासवासी सिवाजी महाराज यांची व दोन
शाह महाराज यांची ती आम्ही प्रौढ जाल्यावरी याची म्हणोन
ठेविली ती हाजी आणविल्यावरून तुम्ही आणून दिल्ली ती पावळी
ल्यात येक पत्र सिवाजी महाराज याणी श्री चे संस्थानचा
व्यापार राजद्वारी व संस्थानचे उस्तवारी वाळाजी आवजी चिटनिवीस
याजकडे नेमिली ते सेवा करितीळ म्हणोन उत्तर पाठविळे ते पत्र
तुमचे तुम्हापासी दिल्ले वाळाजी आवजी व खंडो बल्लाळ व जिवाजी
खंडेराव व गोविंद खंडेराव व रामराव जिवाजी सेवा करीत आले
त्या अन्वये तुम्हीं सेवा करीत आहां पुढे ही वंशपरंपरेने राजद्वारी व
संस्थानी सेवा करीत जावी सर्व पारपत्यगार व अधिकारी याणी
तुम्हास कळऊन तुमचे संमते चाळावे ऐसे राजआज्ञा व थोरले
श्री ची आज्ञा त्याप्रो चाळत जावे तुम्ही सेवा करीत आळा
तैसी करीत जावी बहुत काय लिहिणे मिति शके १७३७ भाव
नाम संवत्सरे माद्रपद शुभ १३ हे असिर्वाद

(१७) वाहे घोरगावपासून दोन अर्दीच कोसांवर आहे. संप्रदायांत

है एक महत्वाचें ठिकाण आहे. अकरापैकी एक मासती येथें आहेत. ५३ वें करणाष्टक पदा. तें प्रत्येकास पाठ असावें. या ठिकाणीं श्रीसमर्थाना जो प्रत्यय आला व त्यांच्या मनाची जी अवस्था झाली, ती जगाला सांगावी तरी कधी, असें कोडें त्यांना पडलें ! येथीक पूजा गोवर्धन ब्राह्मणाकडे आहे. ती ग्दशीची गोष्ट या च ब्राह्मणाच्या पूर्वजाची. जयरामस्वामींचे गुरु कृष्णाप्पा या गांवचे होत.

(१८) पाली हें खंडोबाचें ठिकाण वैशाख व. ४ स गांठलें. येथील फाळभोरांचें ऐतिहासिक घराणें प्रसिध्द आहे. ते आणि खराडे यांच्यांत लागलेल्या यादाचा जो निकाल स्वतः श्री शिवाजी महाराजांनीं पालीस येऊन खंडोबाचे देवालयांत बसून केला, तो महत्वाचा निवादा सांप्रदायिक विविध विषयांक ९९ यांत साद्यंत आला आहे. तो अवश्य पहावा. त्यावर भी शिवाजी महाराजांनीं स्वहस्ताक्षरें ' मोर्तब सुद ' हीं अक्षरें लिहिलेलीं आहेत. श्रीसमर्थाना शिष्य रंगोबा यांचीं येथे समाधी आहे. तिची मात्र अति दुर्दशा आहे, पण तिकडे कोणाचें लक्ष जात नाहीं, हें दुर्दैव होय. रंगोबाची पुण्यतिथी पौष व. ८. समाधीला इनाम होते, पण त्याचें जात इनाम होऊन त्याची विक्री होऊन तें रहिमतपुरच्या कोणा बकिलाकडे आहे. या गांवीं पुर्नी फागदपनें विपुल आहेत.

पालीहून परततांना मार्गांत पुन्हां शिरगावीं जाऊन दत्तात्रयस्वामींचें दर्शन घेऊन व कांहीं समष्ट मिळाला तो घेऊन हा १८२८ च्या चैन वैशाखाचा दौरा समाप्त केला.

आतां मिळालेल्या संप्रदाची नोंद करु.

उम्रज कुळकर्णी

५३७]

पोथी-पत्रे ६१

[२७७

ब्रह्मानंद कृत ओवीबद्ध सटाक गुरुगीता-टीका वाचून पाहिली, अति सरस आहे. मला वाटतें, ग्रंथ अप्रकाशित आहे, तो प्रकाशित झाला पाहिजे. मूल संस्कृत श्लोक १४६ आहेत व ओवीसंख्या १०८३ आहे.

ब्रह्मानंदाचे गुरु शिव व शिवाना अनुपद प्रयक्ष श्रीगोपालकृष्णाचा. ब्रह्मानंद ग्दणतात :

तया उद्धवाधर्गतयाचें । भाग्य येकपटलें साचें ।
 ते कल्युगीं शिवाजीरुद्राचें । हृदयीं पसले ॥ १०२५
 पुढें उदय आर्जुन तिम । गोपाळें अनुमदिले स्वमेव ।
 स्वहस्तें कपळ घाली देव । जयाचा मुखीं ॥ १०२६
 अहो अर्जुना सबें जो जेवी । किं गोपाळाचीं उष्टिष्टें सेवी ।
 हें चि आश्चर्य जीवीं । मानित होतो ॥ १०२७
 तव कल्युगीं श्रीगोपाळें । शिवाचे मुखीं दहीभात कपळिले ।
 पूर्ण फेले जनाचे ओळे । देणते झाले ॥ १०२८
 गोपाळें शिवाचे मायां । ठेगिळा हस्त ॥ १०३१
 तया शिवपदीं शरण । प्रह्लाद रजरेण ।
 जैला संध्याचा कण । सागरामाजि ॥ १०३५
 ग्रन्याचा रचनाकाल व पल्लभुति :

घळे पंचरा ते अष्टाहावरि । हेमलंघी संवत्सरि ।
 ध्रावण मास अष्टमी थरी । शुक्लपक्षीं ॥ १०८१
 गुरुपक्षीं गुरुगीता । गुरुकवेनें समासता ।
 श्रवण पठणें गुरुभक्तां । गुरुहृपा चि आमुढे ॥ १०८२
 जो जो जे मनोरथ धरी । ते ते गुरुगीता पूर्ण करी ।
 बालागी गुरुगीता चतुरीं । पठण किने ॥ १०८३

५३८] हनुमंतस्वामीकृत पक्षरीत्या दोन
 प्रतींचीं काहीं पुष्टे

[१००-१२५]

५३९]

पोथी-५३ ६

[१००]

दासबोधाचा सोलीव अर्थ-भोवीसंख्या ५०. मागील
 शब्दांक २३५ पहा. या प्रतींत हि आरंभीं च ' श्री रामदासकृत सोलीव ग्रंथ '
 असें गूढलें आहे. पण ४४ व्या ओर्वीत कल्याण म्हणे जी रामदासा । अवा
 चरण आला आहे. हें प्रकरण कल्याणकृत असावें, असें मला वाटतें.

५४०]

पोथी-५३ २८

[१५०]

देवदास चैतन्यांकृत कृत करुणामृत ग्रंथ

ओवीसंख्या १४३ च आदे. मघलीं कांही पत्रे हरवलीं आदेत. रचनाकालाची ओनी :

क्षय संवत्सर धापाढ मासी । सोमवार नृतिघेघे दिवसी ।

पूयंता आली प्रथासी । ओतीं सायकासी परिसिजे ॥ १४३॥

मागील वाढांक ६८ घ ४०३ पहा.

शिरगांवचा संग्रह

५४१]

वाढ-पृ. सं. २१७ X २ = ४३४ [१३६

शिरगांवमठपति भीमस्वामी कृत भक्तलीलामृत ग्रंथ. मालेंतील दुसरा भाग श्रीसमर्थींचीं दोन जुनीं चरित्रें यांत हा सर्व ग्रंथ सभेने छापला आहे.

५४२]

वाढ-पृष्ठे १० ते ५१ [७९

मनाच्या श्लोकांची वही-श्लो. ३७ ते २०५

५४३-४६]

पोथ्या-पत्रे १२, ५, ९, १३ [१५९

(५४३) श्रीसमर्थ कृत बहुधागोसावी

(५४४) „ „ जुनाढ पुरुष

(५४५) „ „ अंतर्भाव

(५४६) „ „ आत्मराम

५४७]

वाढ-पृ. सं. १८८ X २ = ३७६
पैकी आरंभीचीं ५ X २ = १० नष्ट [१५६

(१) भीरुमर्थ, शानदेव, तुकाराम, अमृतराय, रंगनाथ, मुक्ताबाई, एकनाथ, तुळसीदास, कवीर, नामदेव, केशव, केशवचैतन्य, उद्धवचिद्वन, गोसावीनंदन, मुरदास, केशरीनाथ, शिवदिनकेशरी, मालो, श्रीधर, आत्मास्वामी, आदिनारायण इत्यादिकांचीं पदपदांतरे

(२) हे पद आदिनारायणाचे च ना !

गे पाई मी वेडिपिसी फसी ॥ भु०

वेडिपिसी जाले पूर्ण निवाले । नामसुधारत प्याले ॥ गे पाई०

सजुएवचर्नी भेदुनि गेले । माशें मीपण गेलें ॥ गे पाई०

मस्तकि हस्तक ठेठनि अपुला । थापणा ऐसे केले ॥ गे पाई०

धादिनारायण स्मरणमात्रें । समुळ हि पातरु गेलें ॥ गे पाई०

(३) शानेश्वरांची हरिपाठ व नमनस्तोत्र हीं प्रकरणें, श्रीधरब्रह्मा-
नंदांच्या शिवलीलामृतांतील महानंदाख्यानाचा अकरावा अध्याय, अमृतसाय-
कृत दामाजीचरित्र, यामनकृत गोपीगीत, अशीं प्रकरणें या बाळांत आहेत.

(४) बास्मीकिकृत गंगाष्टकस्तोत्र, जयदेवकृत अष्टपदी हीं संस्कृत
प्रकरणें आहेत.

(५) दासघोषांतील १५ × ५ हा समास उतरलेला आहे.

(६) शिवदिनकेसरीकृत तो हा वंदा ज्ञानेश्वरगुरु दिनवंधु ॥ हे
दहा श्लोक (पृ. ६३)

(७) आनंदाख्यतनयकृत रंगनाथचरणयुगुळि रंग मानवा ॥ हे
पद (पृ. १८५)

५४८]

वाढ-पृष्ठे ९८, नंतरची ५ अर्धवट

व आरंभीची पांच अर्धवट

[१५०

जमाखर्चाच्या नदीसारखें उभें शिवलेलें हें एक लांबलचक
वाढ आहे. तें तेवीस इंच लांब व साठेचार इंच रुंद आहे.

यांत बाबाजी भोसले यांच्या पासत तों शाहुमहाराज दक्षिणेंत येऊन
राज्य करूं लागेपर्यंतचा भोसले घराण्याचा वृत्तान्त आहे. कांहीं कांहीं
माहिती नवीन आहे.

शिवाजी महाराजांचा जन्मकाल दिला आहे तो असा : “ शके
१५४९ प्रभव नाम संवत्सरे फसली सन १०३७ वैशाख शु। ३ रोज शनिवार
शेदिणी नक्षत्र कर्क सप्त ”

मीसमर्थीविषयी खेडेर आहेत, त्यांतील दोन तीन उतरून घेतों : पृ. ७० वर
“ शिवाजी महाराज वाचेबेलेस श्री रामदासस्वामी हे मासर्ताचा औतार व शिवाजी
महाराज हे शिवाचा अवतार परंतु मानवदेही यास्तव श्री रामदासस्वामीस गुरु केले

होते ... ” पृ. ७२ वर “ संभाजी महाराज हे रायगडाहून निघून सातारियास आले नंतर परळीस रामदासस्वामी होते त्यास मी भेटाय येतो असे सांगोन पाठविले त्यास माझी प्रकृति बिघडली आपण भेटीस येऊ नये आणि शिवाजी याणी राज्य केले त्याप्रो तुम्ही करावे असे सांगोन पाठविले ... ” पृ. ७३ वर “ शके १६०३ दुर्मती नाम संवत्सरे माघ वा। ९ रोजी धीरामदासस्वामी याणी मनात आणिले की शिवाजी राजे याणी व अम्ही उमयेता दक्षिण देसी औतार घेतला होता आणी शिवाजी शांत जाले हे मनात आणून धीरामचंद्राचे स्मरण करून परळी छिल्यावर शांत जाले ... ”

५४९]

वाङ-पृ. सं. ८१ × २ × २ = ३२४ [१५०

(१) श्रीसमर्थ, तुक्ता, रंगनाथ, मुक्ताबाई, अमृत, नामा, ज्ञानदेव, केशव, शिवरामपूर्णानंद यांची पदपदांतरे

(२) आरंभी व मधून मधून बरे च संस्कृत सुमापित श्लोक आहेत, कांहीं मराठी हि आहेत.

(३) निरनिराळ्या रागांची उदाहरणे आहेत.

(४) मुक्तेश्वर कृत विराटपर्व-अध्याय १ ते ४, नलोपाख्यान व इतर कांहीं प्रकरणे आहेत.

(५) वामन कृत बालक्रीडा, हरिविलास, कंसवध, अश्वस्तन हा प्रकरणे.

(६) हिंदुस्थानी भाषेत रुक्मिणीस्वयंवर, कोण कृत न कळे, कदाचित् कल्याणांचे असेल.

(७) आनंदतनय कृत साटिकावध

(८) अमृतरायांचे एक गोष्ट पद :

हरि तूं येई रे । दासासि दर्शन देई रे ॥ ध्रु० ॥

हे वय व्यर्थ चि गेले पाहो रे ।

या संसारी सार्थक नाहीं रे ।

संचित मजळा न दिसे काही रे ।

भास घरुनि तुमि कास निरंतर निशिदिनि संनिध राहो रे ॥ १

{ नंतर दयरी, किरात, दामोदर, नामा, सेना, यांच्यावर
कृपा केल्याची उदाहरणे देऊन म्हणतात }

हरि तुष्टि काय वद्धं चतुराई रे ।

तुजला उत्तम मध्यम नाही रे ।

आपले चिंति विचाशनि पाही रे ।

अमृतरायावरि कृपालु जाहळास तरि तुष्टि गाठोडि गेली नाही रे ॥ ५

५५०]

वाढ १९६ × २ = ३९२

[१५०

(१) हे सर्वच वाढ निरनिराळ्या संतकवींच्या पदपदांतर्चांचे आहे. जगदी आरंभी त्यांत तुकारामांचे एकसारखे १५२ अमंग, नंतर मध्येच एकदा श्रीसमर्थांचे एकसारखे १४३ अमंग आहेत. शिवाय मधून मधून या समयतांची अनेक पदपदांतरे आहेत न.

(२) याशिवाय मुकाई, ज्ञानदेव, एकनाथ, नामदेव, केशव, परेश्वर चांगा, कवीर, शिवादिन, मध्वनाथ, नरहरी, मालो, केशरीनाथ, सोयरा, जमूतराय, रंगनाथ, तुलसीदास, नित्यानंदसुत, भद्राचल रामदास (यांचे तत्पांवीप मापेत), मुद्रल, शिवरामपूर्णानंद, आगरदास (अमदास), बहिणी, मुकेश्वर, वामन, सेत महंमद, उदवचिदन, आनंदतनय, भीधर, विठ्ठलनाथ, निशुचि, दामोदर इत्यादिकांची अनेक पदपदांतरे आहेत.

(३) शेवटी शेवटी भासमर्थरुत चौदा शतकांपैकी सात शतके आहेत.

(४) तत्पर्य, हे वाढ अनेक संतकवींच्या उद्गारांचा एक मोठा ठेका आहे. यांत कित्येक उद्गार अमकाशित असतील, नव्हे आहेत.

५५१]

८" × ४" असे उभे सुंदर वाढ

पृ. सं. १९ × २ = १९८

[२००

निराव आरंभीची व शेवटीची किती पृष्ठे गेली ती समजण्यास मागे नमूद झालेल्या एक एक ठारलेल्या तका घेऊन सर्व तके जुळवून ते "शिष्टांगीक बाजूने शिष्टांगीत येतात (Section Binding) त्याप्रमाणे मूळ बाळाच्या अक्षर मधुना शिष्टांगीत आहेत. बाळाचे अक्षर सुंदर आहे.

(१) आरंभोच्या दहा वीस पानांत श्रीसमर्थ, नामा, तुफा, रामानंद, हारि नारायण, निवृत्ति, ज्ञानदेव, विष्णुदास नामा, मुकुंदमुनि, माछो, गोध कुंमार यांचो पदपदांतरे

(२) नंतर एकनाथ कृत चिरंजीवपद—ओ. सं. ४१

(३) नंतर ते प्रश्नोत्तराचे पांच पांच श्लोक :

प्रश्न - गर्भाधाप्रति ढोळसैं शकविलें तें अंध वृषीं पडे ।
सदैवें जरि वंचिलें तरि जिणें रोग्यासि कैसें धडे ।
जैसी निष्ठुर बाळकासि जननी ने धे जसी पैं कडे ।
तैसी हे गति आमुची तरि विटो अन्याय कोणाकडे ॥ ५

उत्तर - थोले विठ्ठल भक्तराज सरया मी सर्व सर्वांतरीं ।
नांदे सर्व समान व्यापकपणें तंतू जसा अंधरीं ।
ऐसैं सद्गुदण्या मुगें नुमगती गुंतोनि देहाकडे ।
आत्मा आपण नेणती नर कुडे अन्याय हा त्यांकडे ॥ १

× × × × ×

हे प्रश्नोत्तर रत्नमाळ धरवी जो आपुले कंधरीं ।
घाली त्यासि कदापि ही भय नसे प्रव्हाद हातीं धरी ।
काही संशयलेश ही नुरउनी आत्मा चि देहीं करी ।
धीमत् सद्गुरु सर्वरूप असतां क्लेशासि कैची उरी ॥ ५

(४) नंतर धामन कृत मूळ श्लोकांसह संपूर्ण नामसुधा व प्रियसुधा ही प्रकरणें व राजयोगा पैकीं पहिले सोळा श्लोक.

(५) शेवटीं ' श्लोक केशवस्वामी ' या मयळ्याखालीं ९७ श्लोक पूर्ण व ९८ वा श्लोक अपूर्ण असतां बाढाची उपलब्ध पृष्ठसंख्या संपूर्ण, त्यामुळे व या श्लोकांचा मला पूर्व परिचय नसल्यामुळे हे कोणतें प्रकरण आहे तें मला सांगतां येत नाहीं. खुणेसाठीं श्लोक :

देऊनियां बोध महेश दावी । महेश दाऊनि समाधि लावी ।
समाधिचें तार करुनि टेवी । सभाग्य त्याचे पदरेणु सेवी ॥ १
जगीं राम संपूर्ण विस्तारला हो । श्रुतीतार संपूर्ण शोधूनि पाहो ।
नका सर्वदां अल्प संदेह मानूं । परा वोलखा मानुचा नीजमानु ॥ ३२
गजें सदां रायच नाम वाचे । संकीर्तनीं भेद स्वजुनि नाचे ।
श. सं. ३

त्याच्या घरी सेवक मोक्ष जाला । तो भेटतां राम घरासि जाला ॥ ४१
 तसे भादि ना भंत हा ज्यासि काहीं । ज्या घाणतां भंत सर्वांसि पाही ।
 असें पावलों तत्त्व नी संतपायीं । तरी तें मला बोलतां येत नाहीं ॥ ४६

५५२]

पोथी-पत्रे १२

[१००

श्रीसमर्थ कृत पंचसमासी

५५३]

पोथी-पत्रे ६९

[१०४

श्रीसमर्थ कृत येकवीससमासी

या प्रकरणास या प्रतीत कोठें "जुना दासबोध" म्हटलें नाहीं, पण
 भीमराय अग्र्यराज दासबोधाच्या पूर्वीचें हे प्रकरण आहे, हें निर्विवाद आहे.

प्रतीचा लेखनकाल येथे : " संवत् १८८५ ॥ शके १७५० ॥
 सर्वघारी नाम संवसरे दक्षिणायने हेमंतशुक्ल मार्गशीर्ष मासे कृष्णपक्षे दशम्यां
 सोम्यवासरे स्वातिनक्षत्रे तदिनी जनस्थानक्षेत्रे गंगारघुवीरसेनिचौ श्रीसद्गुरु-
 सीतारामचरणकमलाविंदौ समर्पयामि ॥ ग्रंथसंख्या १३३६ ॥ "

५५४]

१६" × ६" असें उभें प्रचंड वाढ

पु. सं. २१५ × २ = ४३०

[१५०

हे एक प्रचंड, प्रेक्षणीय आणि अभ्यसनीय वाढ आहे. त्यांत श्रीसमर्थ,
 कल्याण, दत्तात्रय, राघव, यशवंत, भीम, लक्ष्मण, केशवस्वामी, रंगनाथ-
 स्वामी, जयरामस्वामी, शुक्राराम, एकनाथ, नामदेव, विठा, गोदा, महादा,
 नारा, गोगाई, जनी, विष्णुदास नामा, अनंततनय, आनंदतनय, जयमित्रनागा,
 उदयचिदन, सत्वमुनेश्वर, दास विठ्ठल गुरु गोविंद, विठ्ठल दीक्षित, शिवराम
 पूर्णानंद, गिरिधर प्रभु, वामन, साम्राज्यकल्याण, शानदेव, कौन्देर गंगाधर,
 वेंका कवि सरदार, गोरक्ष, जौल्य विश्वंभर, मन्जोदरनाथ, जयराममुठ, अमृतराय,
 शक्तिश्वर, श्रीरंग, फाण्डा, घोषला, रमावल्लभदास, माळो, भागुदास, गणेशनाथ,
 शेरसमईमद, भीधर, कवीर, सरदाराममुठ, जमालशा, मुरदास, येकाशिवराम,
 शिवदिन, सहजानंद, मीराबाई, वेणाबाई, मोरपंत, श्यादि साठ, येकूण
 साठ कविकवयिर्त्रांची पदपदांतरे आहेत.

(२) विशेषतः त्यांत तुकाराममहाराजांचे सहज पांचशांवरे अमंग आहेत, समर्थांचे अमंग, पदे दीडशावर व नामदेवांचे नुसते अमंग शेमरावर आहेत, केशवस्वामी व अमृतराय या प्रत्येकाची पन्नासावर पदे आहेत, रंगनाथस्वामीची पंचवीसाहून जास्त आहेत.

(३) हे वाढ वाचीत असतां व ताहून पदात असतां एक गोष्ट पुन्हां ठळकपणें लक्षांत आली, ती ही की, श्रीसमर्थसंप्रदायाबाहेरील बोणाची हि कविता शुद्ध व संपूर्ण छापून काढण्याचा प्रयत्न महाराष्ट्राकडून अजून झाला नाही. मला तर वाटतें, प्रत्येक कवीच्या नांवाचें महाराष्ट्रांत एक एक मंडळ असावें, निदान ज्ञानेश्वर, नामदेव, तुकाराम, एकनाथ यांच्या नांवांचीं मंडळें तत्काळ स्थापण्यात यावीं व त्या मंडळांनीं त्या त्या कवींच्या काव्यांचा शोध करून त्यांच्या अधिकृत आवृत्त्या काढल्या पाहिजेत. भागानगराचे केशवस्वामी, बडगांवचे जयरामस्वामी, निगडीचे रंगनाथस्वामी, अमृतराय, आनंदतनय इत्यादिकांच्या हि काव्यांचा शोध करण्यास अजून पुढील वाव आहे, यांत शंका नाही. महाराष्ट्रानें मनावर घेतलें पाहिजे.

(४) या बाबतींत तुकाराममहाराजांच्या अमंगापैकी पांच पंचवीस अमंग, पूर्व प्रकाशकांनीं प्रकाशित केलेल्या प्रतींशीं कांहीं कारणानें ताहून पाहिले, तर मला असा एक हि छापलेला अमंग आढळला नाही की, त्यांत अशुद्ध पाठ नाहीत, किंवा चरणेंच्या चरणें गळलेलीं नाहीत. उदाहरणार्थ, श्रीसमर्थवाल्म्यांत ' तो गे तो चि तो ' राम सर्वत्र पाहे । ' हे गे हे चि ' माही घणैना । हे वाक्प्रचार आढळतात, तसला च एक प्रयोग ' तो गे तो चि जाणा देव ' तुकारामांच्या करावें चितन । तें चि बरें न भेटोन ॥ या अमंगांत आढळला, म्हणून मनांत आलें, छापलेला हा अमंग काढून ' तो गे तो चि ' यावर रचण करून ठेवावी. पण छापलेला अमंग काढला त्यांत ' तो गे तो चि ' ऐवजी ' तग तोचि ' असा पाठ आढळला ! चार पांच प्रकाशकांच्या प्रती पाहिल्या, तर ' तो गे ' ऐवजी कोणी ' तग, ' तर कोणी ' तंघ, ' तर कोणी ' तंग ' असे च अशुद्ध पाठ छापलेले आढळले ! फक्त कै. विनायक लक्ष्मण भावे यांनीं संताजी तेली जगनाडे यांच्या बहीवरहुकुम दोन भागांत जे ८६५ + ४५८ = १३२३ अमंग छापले आहेत, त्यातील ३९ व्या अमंगांत मात्र ' तो गे तो चि ' असा बरोबर पाठ आढळला.

(५) अगदी आरंभी या वादांत निधनिसळ्या कविपचनांचा आवार मेळून कुण्णलीला वर्णिलो आहे.

(६) पृ. ११ वर असुतरायकृत गुरुशिष्यसंवाद व पृ. १०६ वर दामाजीपंताची रसद आहे.

(७) तुकाराम कृत भानुदासचरित्राचा ९४ कव्यांचा अंमंग पृ. १०४ वर आहे.

(८) श्रीधर कृत मिथुनीत, राघव कृत कवीर आख्यान, गोरक्षनाथचरित्र अशी प्रकरणे आहेत.

(९) दोयटीं शेवटीं मोरोपंत कृत संतांच्या आर्या आहेत. त्यांत सुदील तीन आर्या शेवटीं जोडलेल्या आहेत :

श्रीगुरुसेवातत्पर धंदी दत्तात्रया तथा धीरा ।

साक्ष्या नत भक्ता धरिले रामें च काय अवतारा ॥ १३७

धंदी राघव साधू ज्याची श्रद्धा सदैव श्रीरामीं ।

कीर्तनि व्याख्या राजा ही पावति मुक्तिस यस्तुनि नारामीं ॥ १३५

श्रीयेरावंत साधू धंदन करितो गुणगंगा पाई ।

निस्तुह उदार रत जो परोपकारी सदा जसी आई ॥ १३६

दत्तात्रय-राघव-यशवंत ही शिरगांवची परंपरा होय. यशवंतांच्या पुत्रपिकां भीम आणि लक्ष्मण यांची हि कविता या वादांत आढळते, यावरून हे वाद या दोषांपैकी एकाचे असवे, असे वाटते. म्हणजे या वादाचा लेखनकाल १७०० च्या सुमाराचा येतो. वरील तीन हि आर्या मोरोपंतांनीं च केलेल्या अहर्णे छंद्य आहे. मोरोपंतांच्या घराण्याचा नाफळशिरगांवशी संबंध होता, हे मला ठाऊक आहे.

(१०) भीममर्षाच्या निर्याणाच्या वेळच्या त्या चार ओव्या या वादांत पृ. १६६ पर दिल्या आहेत, त्या वशाच्या तशा येथे उतरून घेतों :

माझी छाया गेली परें । परीं मी आहे जगदांतें ।

मेका स्वदित ठावरें । सांगितलीं ॥ १ ॥

नका करूं छटपट । पाहू याहा ग्रंथ भोट ।

तेथें सापोज्याची घाट । घोत्रबिडी ॥ २ ॥

राहा वेहाच्या विसरें । बंदू नका चाईट परें ।

तेथें मुर्छाचीं द्वारें । दोळगती ॥ ३ ॥

दास म्हणे सावधान । नित्य स्वरूपी अनुसंधान ।

करा श्रीरामाचें ध्यान । निरंतर ॥ ३ ॥

मागील याबाब ७९ पहा.

५५५]

पोथी-पत्रे १६४

[१३५

लक्ष्मण वृत्त श्रीसहस्रस्तवराज

हैं श्रीसमर्थीचें ओवीवद् चरित्र आहे. दुर्दैवानें तें अपूर्ण आहे, पूर्ण मिळालें नाहीं. पहिले १५ अध्याय आहेत व नंतर १९ वा अध्याय आहे. १६, १७, १८ असे अध्याय नाहींत व १९ व्या नंतर किती अवतील ते नाहींत. प्रत्येक अध्यायाच्या नेमक्या १२१ ओव्या आहेत. हें सपूर्ण चरित्र मिळविलें पाहिजे.

त्याचें महत्त्व असें कीं, दोन जुन्या चरित्रांपैकीं एका चरित्राचे कर्ते जे शिरगांव मठपति भीमस्वामी त्याचि हे लक्ष्मण बहुत होत. भीमस्वामींनीं श्रीसमर्थचरित्र अमगात वर्णिलें आणि लक्ष्मणांनीं ओवीत वर्णिलें आहे. दोन्ही चरित्रें सादून पाहिलीं पाहिजेत.

या चरित्रात (१) उद्धवाच्या जन्माची कथा भिलवडीच्या शेख-दाराची म्हणून दिली आहे, (२) कागद, लेखणी आणि दळत घ्यात आहे असा एक दड श्रीसमर्थ वागवीत म्हणून खुनायपडिताच्या अष्टकात आहे, त्याला या चरित्रात दि पुष्टि मिळते, (३) कल्याणस्वामी झाडावरून पडले ते पाह्यात पडले असें यात म्हटलें आहे, (४) जटिलाची गोष्ट तळवीडच्या मराठ्याची म्हणून यात सांगितली आहे, (५) एकनाथ-हरि-निंबक-बाबाजी अशी परंपरा देऊन एकसष्ट होनाची गोष्ट एकनाथाच्या या वणतवाची होय, असें म्हटलें आहे, (६) जयरामाना पठाणानें अडविलें तें कऱ्हाडास नसून खटावास होय, असा यात दाखळा आहे, (७) बादीच्या सर्पाची गोष्ट कल्याणांची म्हणून दिली आहे, (८) श्रीरामाच्या मूर्ति अगापूरच्या डोहातून काढल्या, त्या डोहाचें नांव धिवनामी म्हणून दिलें आहे.

आश्चर्य मात्र असें कीं, या सबब उपलब्ध अध्यायांत शक, मिची, पार एकदां मुदां कोठें आला नाहीं.

५५६]

वाङ्—पृ. सं. २२० × २ = ४४०
मण्डो २१६ ते २२१ पृष्ठे यदाळ

[१३५]

(१) धीरमर्ष, वत्साण, पेणी, यशवत, देवव (पृ. ८ ते १७. सहकरि-दावा सो मजलागी । प्रणमिगना थोमी ॥), जनी, सहजानंद, मानपुरी, गोसावीनंदन, उदवचिदन, तुलसीदास, मधनाथ, हरि कवि, मालो, आनंदात्मज, तुका (पृ. ३७ ते ४६), तुकवा संघ, रमावल्लभदास, श्रीरामानुजात्मज, नागा, वामन, एकनाथ, शिवराम, श्रीधर इत्यादिकांचीं पदपदांतरे

(२) पृ. १९ पर केसव कुल ३२ श्लोकांचें एक अपूर्व प्रकरण आहे. प्रत्येक श्लोकांत केसवानां आपलें नांव गोविल्लें आहे.

सिद्धांत हा सार विचार घेसी । पितामहाचें तारि रूप होसी ।

गुहार्थ हा केसवरान बोलें । कळे मनीं तो चि मळोनि बोलें ॥ १ ॥

सांजुनिया संगति या भवाची । करी घरी भक्ति दयाघनाची ।

देईल तो प्रीति खदासिवाची । हे भाळ घे रे कवि केसवाची ॥ १६ ॥

(३) गेल्या च पैशाळांत, पुण्याच्या भारत-इतिहास-संशोधक मंडळाच्या पुरस्कृत ग्रंथमालेमार्फत रा. प्रल्हाद चंफदेशे शुक्री यांनीं आठ भेदत पेऊन मोठ्या प्रेमार्ते मध्वमुनीश्वरांच्या कवितेचा ग्रंथ प्रकाशित केला आहे. श्रीरामदासी संमदात मध्वनाथाची पुष्कळ कविता आढळते. परंतु आजपर्यंत वाङ्मन पाहण्यास संपादित साधन नसल्यामुळे त्यांच्या कवितेकडे माझे विशेष लक्ष गेलें नाहीं. यापुढें जाईल. शुक्रींच्या ग्रंथांत आलें नाहीं असें एक पद या वाटांत आढळलें, तें आबडलें म्हणून येथें देतो :

हृजेनसंग सोडा रे संग सोडा रे ॥ भू०

संतसमागम घडवी त्याच्या पेका गोष्टी गोडा रे ।

हरिभजनाचे आयुष घेउन काळाचें शिर कोडा रे ॥ १

सावध होऊनियां विषयांचा जत्रया खेळ मोडा रे ।

ज्ञानदोषांनीं आर्थां बंध जिवाचा तोडा रे ॥ २

देवाच म्हणतो आतां उरला अवसर धोडा रे ।

अर्क होतो मान वयाचा नाहीं याळ जोडा रे ॥ ३

(४) दशवतारावर अकरा श्लोक व शामजीसुत मूढ माधव कृत सवाया

(५) राघव कृत गरुडाख्यान, श्लोक ५४ (पृ. ७०), रामजन्म, श्लो. २३ (पृ. ७६) पांडुरंगाची आरती व सुदामचरित्र

(६) अमृतेश्वर कृत ध्रुवाख्यान व सुदामचरित्र (पृ. ११९)

(७) आनंदतनय कृत सीतास्वयंवर (पृ. १६८)

(८) लक्ष्मण कृत निरनिगळीं भजनें व कल्याण, दत्तात्रय, राघव आणि यशवंत यांच्या आरत्या

(९) पृ. ४६, ४७ वर पुण्यतिथींचे श्लोक दिले आहेत, त्यांच्या आधारें पुढील पुण्यतिथींचा बोध होतो :

[एक] श्रीसमर्थींची पुण्यतिथी-१६०३ दुर्भती नाम माघ वद्य ९ मंदवार

[दोन] कल्याणांची-१६३५ विजय नाम आपाढ शुद्ध १३

[तीन] दत्तात्रयांची - १६३८ दुर्मुख नाम फाल्गुन व. १०

[चार] राघवांची - १६८३ वृष नाम माघ शु. २

[पांच] यशवंतांची - १७०३ ह्रव नाम माघ शु. ९ भौमवासर यांत कल्याणस्वामींच्या शकाचा प्रश्न पडतो. मागील बाळांक ५३ पहा.

५५७]

पोथी - पत्रे १४१

[१५०

मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु

सुंदर, संपूर्ण प्रत आहे. सभेच्या संग्रहातील मागील बाळांक ३९१, ४०१, ४१६ व ४९३ पाहण्यांत येतील च. सर्वांत जुनी प्रत ४९३ ची आहे. त्या प्रतीत पूर्वांशाच्या ७७० व उत्तरार्धाच्या ९१४, एकूण १६८४ ओव्या आहेत. या प्रतीच्या शेवटी एकंदर ग्रंथाची संख्या पुन्हां तपशीलवार दिलेली आहे, त्यावरून पूर्वांशाची संख्या ७८० व उत्तरार्धाची ८८६, एकूण १६६६ संख्या येते.

या अपूर्व ग्रंथाकडे महाराष्ट्राचें हल्लीं आहे त्याहून जास्त लक्ष गेलें पाहिजे, असें वाटतें. सर्व प्रती ताहून पाहून एक शुद्ध व अधिकृत अशी आशुति सभेनें च काढली पाहिजे.

५५८]

पोथी-पत्रे ८२

[१५०

ज्ञानेश्वरीपरिभाषा

ही प्रत सुंदर आणि संपूर्ण आहे. मागील १३४ आणि २१० या प्रती अपूर्ण होत्या. परिभाषा म्हणजे ज्याला हल्ली आपण शब्दार्थ, शब्दकोश म्हणतो. ज्ञानेश्वरी ग्रंथ भाषेच्या दृष्टीने पूर्वीपासूनच कठीण वाटत आला आहे. म्हणून ही परिभाषा पूर्वीच तयार झाली. ती कोठे छापली गेली आहे कां नाही, मला ठाऊक नाही. ज्ञानेश्वरी वाचतांना ही परिभाषा जवळ असल्यास फार उपयोग होईल, ती अवश्य प्रकाशित व्हावी.

५५९]

पोथी-पत्रे २४ ते ४५

[१५०

मुकुंदराज विरचित परमामृत ग्रंथाची ही अपूर्ण प्रत आहे, पहिली २२ पत्रे गहाळ आहेत.

५६०]

वाढ-पु. सं. १९२ × २ = ३८४

[१००

(१) या वाटांत अपूर्ण प्रकरणे फार आहेत. ओवीवद समायण, प्रव्हादचरित्र, सुदामचरित्र, श्लोकत्रय हनुमतजन्म, अध्यात्मगमायणांतील काही भाग, रामविजयातील काही भाग वगैरे अपूर्ण प्रकरणे आहेत.

(२) मसूरपद्धित कृत भारतांतील बराच भाग विराटपर्व, कर्णपर्व, वगैरे

(३) विट्ठल कृत हिंदुस्थानी कविराख्यान

(४) राघव कृत दत्तात्रयजन्मकथा, श्लोक १८: शैवटचा श्लोक :
श्रीरामदासगुरुपाददृष्टांतुधारी ।

घोळे दिनाचरि अमोघ चि मोक्षपारी ।

इच्छात्रया पदि गमे सुख राघवपासी ।

जेणे मनीं किमपि भाव दुखा जिवासी ॥ १८

(५) हे राघव मोरोपतकालीन अष्टत परस्परांचा विशेष स्नेहसंबंध असावा, असे वाटते. दत्तात्रयजन्मकथेच्या सुट्टे जाण्याचांत कविराख्यान अष्टत ते अपूर्णच सोडले आहे. ते बहुधा राघव कृत असावे.

(८) चाणक्य विरचित राजनीतिसमुच्चय म्हणून महत्त्वाचे १५३ श्लोकांचे एक संस्कृत प्रकरण आहे. ते च पुन्हा पुढे दुसऱ्यांदा आठ आहे, पण त्यांत पाठांतर पार आहेत, श्लोकांची संख्या हि वाढली आहे, १५५ श्लोक असून त्यांचे आठ अध्याय पाडले आहेत.

(९) भगवद्गीतेचा म्हणून गीतागर्भयोगो नाम एकोनविंशति अध्याय-संस्कृत श्लोक २४

(१०) संस्कृत धर्मराज रचिता ललितप्रबंधा नामावली, पैकीं यमलोकवर्णनं नाम अष्टमोऽध्यायः, श्लोक ११२

(११) संस्कृत श्रीमत् भगवद्गीताच्या प्रत्येक स्कंधातील निवडक उतारे

(१२) कांहीं औपधे

५६२]

वाङ-पृ. सं. ५६ X २ = ११२

[८५

(१) या संबंध वाढांत तुकाराममहाराजांचे धाळकीडेचे शंभर अमेग आहेत, त्यांच्या ८९३ ओव्या आहेत.

(२) लेखनकाल शके १७७० ज्येष्ठ व. ४ मंगळवार

(३) “ हि वहि गणेश सत्ताराम देसपाडे याचि आहे ”

(४) दुसऱ्या पृष्ठावर कांहीं औपधे आहेत.

५६३]

पोथी-पत्रे १४, पाहिले गहाळ

शेवटचीं किती गहाळ न कळे

[१००

(१) वामन कृत राजयोग १५ श्लोक, चित्सुधा ४३ श्लोक, प्रियसुधा १८ श्लोक, स्फुट सवाई १४, तत्त्वमाळिका १८ श्लोक.

(२) अपरोक्षानुभूति-अपूर्ण, टीका श्लोक १०५

५६४]

वाङ पृ. सं. २७ X ४ = १०८

[१५०

(१) कृष्णदासयाज्ञवल्की कृत कथाकल्पतरु, तृतीय स्तवक, ओवी ५५

(२) चंद्रहास्याख्यान, तीन प्रसंग, अतुलनेंद्र प्रख्या ६५, ७५ आणि ५३. पाहिल्या प्रसंगाचे शेवटी ते सांगे. असे

(२) ही परंपरा येथे असावाही दिली की, या वाढाच्या पहिल्या पृष्ठावर “ हे पोथी केशव गोसावी शिरगांवकर रामदासी ” यांची असल्याचा उल्लेख आहे, त्यांतील केशव कोण, हे दळ्याने. दुसरे कारण, या वाढांत यशवंतसुतांची बरीच कविता आहे, तेव्हा हे यशवंतसुत कोण, याचा अंदाज द्यावा. केशव हे भीमाजीरावांचे पुत्र होत, हे उघड आहे. पण यशवंतांचे जे तिघे पुत्र, त्यांतील यशवंतसुत कोण, हा प्रश्न आहे. भिमाजीरावांची जी कविता आहे तीत त्यांनी आपले नांव भीम म्हणून सर्वत्र स्पष्ट उल्लेखिले आहे. प्रत्यक्ष याच वाढांत त्यांची कांहीं पदे भीम नामांकित अशी आहेत. लक्ष्मण यांची जी कविता आहे तीत किंवा वाढांक ५५५ चांत त्यांनी केलेल्या श्रीरामदुस्तवराजाचे जे अध्याय उपलब्ध आहेत, त्या प्रत्येक अध्यायाचे शेवटी लक्ष्मी, लक्ष, लक्षितां यापैकी कोणता तरी एकादा शब्द दृष्टकून खुबीनें योजून त्यांनी आपले कर्तृत्व वाचकांच्या नजरेस आणले आहे. तेव्हां तिसरे पुत्र जे मनोहर तेच या वाढांतील यशवंतसुत होत, अशी आमची कल्पना होते.

(३) या वाढांत यशवंतसुत कृत कांहीं पदे आहेत व देवचरित्र-ओवांसंख्या १००, विक्रमाचा जभंग, हरिश्चंद्र आख्यान—ओ. सं. १२६ व हांगविराजाचे आख्यान—ओ. सं. १०७ अशी स्वतंत्र प्रकरणे आहेत. संतकवि म्हणून यशवंतसुत हे महाराष्ट्रास आज प्रथमच विदित होत आहेत. त्यांची कविता प्रकाशनाला योग्य आहे.

(४) एक ‘ संतनामावळी ’ आहे. तां कोणत्या दि. वृत्तांत गोविली नष्टून लुप्त नांवे क्रमांक घालून दिलेली आहेत. पौराणिक व आधुनिक मिळून प्रथम १०८ पुरुषांचा नांव, नंतर ८९ स्त्रियांची नांवे आणि नंतर पुढां २५ पुरुषनांवे दिलेली आहेत. कांहीं थोडी नांवे मला अपरिचित वाटतात. हां नामावळी प्रकाशित व्हावी.

(५) हरिभक्ति करी धन्य तो संसारी । या भाणमर्याकृत सवंप पदावर सवंप कांतून उतरलेले आहे.

(६) गजगौरीव्रत, १८ फडवी.

(७) संस्कृत सुभाषित श्लोक विपुल आहेत. उ०

यथोददास्तपोददा ये च ददा बहुधुताः ।

सर्वे धनवृद्धस्य द्वारि तिष्ठन्ति किङ्कराः ॥

(८) पाण्ड्य विरचित राजनीतिसमुच्चय म्हणून महत्त्वाचे १३३ श्लोकांचे एक संस्कृत प्रकरण आहे. ते च पुन्हा पुढे दुसऱ्यादा आठवे आहे, पण त्यांत पाठांतर फार आहेत, श्लोकांची संख्या हि वाढली आहे, १५५ श्लोक असून त्यांचे आठ अध्याय पाडले आहेत.

(९) भगवद्गीतेचा म्हणून गीतागर्भयोगो नाम एकोनविंशति अध्याय-संस्कृत श्लोक २४

(१०) संस्कृत धर्मराज रचिता ललितप्रबंधा नामावली, पैकीं यमलोकवर्णनं नाम अष्टमोऽध्यायः, श्लोक ११२

(११) संस्कृत भीमत् भारवत्तान्या प्रत्येक स्कंधांतील निषङ्क उतारे

(१२) कांहीं औपघे

५६२]

वाङ-पृ. सं. ५६ × २ = ११२

[८५

(१) या संबंध वाढांत तुकाराममहाराजांचे बाळक्रीडेचे शंभर अभंग आहेत, त्यांच्या ८९३ ओव्या आहेत.

(२) लेखनकाल शके १७७० ज्येष्ठ व. ४ मंगळवार

(३) “ हि वदि गणेश सत्ताराम देशपाढे याचि आहे ”

(४) दुसऱ्या पृष्ठावर कांहीं औपघे आहेत.

५६३]

पोथी-पत्रे ३४, पहिले गहाळ

शेषटर्ची किती गहाळ न कळे

[१००

(१) वामन कृत राजयोग ३५ श्लोक, चिंतुधा ४३ श्लोक, मियसुधा १८ श्लोक, स्फुट सवाई १४, तत्त्वमाळिका १८ श्लोक.

(२) अपरोक्षानुभूति-अपूर्ण, टीका श्लोक १०५

५६४]

वाङ पृ. सं. २७ × ४ = १०८

[१५०

(१) कृष्णदासयाज्ञवल्की कृत कथाकल्पतरु, तृतीय स्तवक, ओवी ५५

(२) चंद्रहास्याख्यान, छीन प्रसंग, अनुक्रमे ओवीसंख्या ६५, ७५ आणि ५२. पहिल्या प्रसंगाचे शेषटर्चे ते सांगे नामा विष्णुदास । असे

म्हणजे आहे, दुसऱ्याच्या शेवटी म्हणे नामा पाठक । असें आहे, आणि पुन्हां तिसऱ्याच्या शेवटी म्हणे नामा विष्णुदास । आहे. सैदां, नामा पाठक आणि नामा विष्णुदास एकच की फाय !

(३) श्रीसमयांचा एक अप्रकाशित अभंग :

जे जे म्हणमी माझे । ते ते नव्हे तुझे । घायावीण कोझे । घाहातोसी ॥ १

(४) विप्रगिरी कृत श्री नाव प्रकरण (धीरामगूरकसंवाद), ओ. सं. ३६

(५) समुद्रसंभाषणकथानक—श्लोक ४८, कोण कुत न कळे, अपूर्ण दिसते. ओळखण्यासाठी तीन श्लोक :

उपाचे चित्स्वरुपी अनंत मुचनें कोट्यानकोटी रवी ।

रयाची कीर्ति यदायया क्षितियरी यादमीक साजे कवी ।

जों नाहीं अवतारचिन्ह अनु ही विस्तारिली सरक्या ।

त्याचा हा उलथा बलक्ष करिवा आयुष्य जाते घृथा ॥ ३

भरवसा तनुचा मज नाहीं । समय येइल कसा नरदेहीं ।

म्हणठनी भवासिंघु तराया । स्मरण हें चि तुझे रघुराया ॥ ४७

विकल देह पडे धरणीसी । विमळ नाम न ये रसनेसी ।

म्हणठनी यमपास तुटाया । स्मरण हें चि तुझे रघुराया ॥ ४८

(६) नरदेह आणि पशुदेह, मनाची अनिवारता आणि भवबंध या तीन विषयांच्या यावतीत बहुधा एकनाथी भागवतांतील उतारे

(७) तुकाराममहाराज कृत सद्गुरूची आरती :

बोवाळूं बोवाळूं आधीं सद्गुराणा । पांचा ही तत्वांचा क्षीप छाविला जाणा ॥ ध्रु०

(८) पुढील अठरा कडव्यांचें कवित्व कोणाचें आहे ?

प्रथम मूर्ति जगदेश्वराची । बहु कृपा पार्यंतीची ।

नांदणूक अमरावतीची । सभा राया इंद्राची ॥ १

सौभाग्य गौरीचें । लावण्य रंगेचें ।

स्वर कोकिलेचा । गायनकळा युक्तीची ॥ २

जाणीव ओतियाचें । उचीत रायाभोजाचें ।

धान राया कर्णाचें । इच्छाभोजन शिष्याळाचें ॥ ३

× ×

× ×

× ×

भक्ति श्रीलक्ष्मीनारायणाची । आदरता भक्तीची ।

बहु कृपा सद्गुरूची । कवित्व नामदेवाचें ॥ १८

(९) एकनाथ कृत अर्जुनास्त

(१०) जनार्दन कृत - नमस्कार साष्टांग ज्ञानेश्वरासी । १० श्लोक

(११) एकादशीव्रत - अपूर्ण, ओवी २५

५६५]

बाढ-पृ. सं. ३८

[१००

आ. व शे. वरी च नष्ट

किरकोळ बाढ, त्यांत भीसमर्थ, अमृत, गिरिधर, केशव, आनंदतनय, जनी, जयसामाज यांची पदपदांतरे आहेत.

५६६]

पोथी-पत्रे ६९

[१५०

ज्ञानवेद्य विरचित अनुभवामृत - सुंदर प्रत

५६७]

पोथी-पत्रे ३१

[१५०

मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु - फक्त पहिली चार प्रकरणे

५६८]

बाढ-१०९×२=२१८

[१२५

(१) भीसमर्थ, आनंदतनय, अमृतराय, तुळसादास, होनाजी बाळ, राघवस्वामी, दास गुंडी, यांची पदपदांतरे

(२) कृष्णदासमुद्रल, वामनपंडित व मोरोपंत या त्रिवर्गाच्या रामायणांतिल घरे च प्रसंग या बाढांत आहेत.

(३) एकनाथी भागवतांतिल उतारे असून, मोरोपंतांनी एकनाथांना केलेल्या नमनाचे श्लोक आहेत.

(४) मारुतीच्या जन्मकाळाचे २७ श्लोक, पृष्ठ १२ वर भीसमर्थकृत म्हणून दिलेले आहेत, पण मला शंका आहे.

(५) नृहरिदर्पण म्हणून ४४ श्लोक आहेत, कोण कृत न कळे.

(६) विनाशकाळे विपरीत बुद्धीची पांच उदाहरणे पृ. ६० वर आहेत :

छंकापुरीं रावण राज्यधारी । मंदोदरी सारिखे ज्यासि नारी ।

तो राघवासी कां धैर साथी । विनाशकाळे विपरीत बुद्धी ॥ १ ॥

तो कंसराजा मधुरापुरीचा । कां द्वेप केला त्या दैवर्षीचा ।
 वधूनि घाले बेछी उपाधी । विनाशकाळे विपरीत सुद्धी ॥ २ ॥
 तो धर्मराजा बहु पुण्यरासी । कां घुत रोळे दुय्योधनासी ।
 हरोनि दारा केळी उपाधी । विनाशकाळे विपरीत सुद्धी ॥ ३ ॥
 कामानलें कीचक द्रौपदीसी । भोगावया इच्छित पापरासी ।
 प्राणांत त्याचा करि भीम कोपी । विनाशकाळे विपरीत सुद्धी ॥ ४ ॥
 त्या दैवरायें हरिद्वेप केला । दशमघें निंदितसे हरीका ।
 ते त्याजला पातलि मृत्युसंधी । विनाशकाळे विपरीत सुद्धी ॥ ५ ॥

५६९]

वाढ-पृ. सं. ३२ × २ = ६४

शिवाम दोन्ही बाजूची ४।४ नष्ट

[१२५

(१) आनंदतनय, रंगनाथ, उदयचिदन, वामन, शिवराम पूर्णानंद,
 अमृतराय, मानपुरी, विश्वक, भीरगानुजतनुज, रावण, सहस्र शंकर अनंत,
 स्वमण्णापंत, जयरामस्वामी यांची पदपदांतरे

(२) श्रीसमर्थ कृत हनुमंतस्तोत्र-हनुमंता रामदूता

(३) श्रीघर ब्रह्मानंद कृत श्रीकृष्णलीलावर्णनपर पांच पदे

(४) राजगौरी आख्यान - ३८ कडवी, बाढाक ५६१ त आदेश
 ती च, शेवटीं घालक रावर्षि अनन्य । असें आहे.

(५) शिवराम श्रुत द्वादशमास-कौतुकवृंद, श्लोक ६२. हे
 शिवराम, पूर्णानंदांचे किंवा कल्याणाचे नसून निराले च दिसतात.

(६) अद्वैतबोध पदनिश्चय पूर्ण जाला । या चवथ्या चरणाचे
 आठ श्लोक

(७) गोपीगीत, ध्रुवाख्यानचूर्णीका, संस्कृत सुभाषितें, वगैरे

५७०]

पोथी-पत्रे तीन

[१२५

प्रन्थराज दासबोधाच्या चवथ्या दशकांतील तीन पानें
 त्या प्रतींतील ही तीन पानें होती ती प्रत तत्कालीन असली पारिजे. अश्वर
 सुंदर, कल्याणपरंपरेला घोमणारे, असें आहे. पोथीची दुर्दशा होऊन ही
 अवधी तीन च पानें रस्त्यां, हा आपल्या अनारथेचा पुरावा होय !

५७१]

पोथी-पत्रे १२७ ते १४० म्हणजे १४ [२७५

रमावल्लभदास कृत श्रीमद्भगवद्गीताराजगुह्यचमत्कारी टीका
दुर्देव काँ, या तत्कालीन प्रतीची पाहिली १२६ पाने मिळू नयेत ! १४० व्या
पानावर टीकेचा शेवट च झालेला आहे. शेवटच्या ८२ व्या ओवीत रचना-
काल दिलेला आहे तो शक १५५० होय. भीममर्त्याच्या अवलोकनात ही टीका
असली पाहिजे. शिवतरच्या घळात शक १५७६ पासून पुढे लेखन व्यवसाय
सुरू होण्यापूर्वी शिरगांवी च कल्याण आणि दत्तात्रय यांचे लेखन चाले.

५७२]

पोथी-पत्रे ३ ते ७३ म्हणजे ७१ [२७५

ज्ञानेश्वरीचा तेरावा अध्याय

प्रत भीममर्त्याकालीन आहे. कागद जीर्ण झाला आहे. प्रेक्षणीय.

५७३]

पोथी-पत्रे ९ [२७५

येकनाथ कृत भावार्थरामायणांतील अयोध्याकांडांतील
तिसरा प्रसंग. प्रत तत्कालीन, जीर्ण.

५७४]

पोथी-पत्रे ६ [२७५

विप्र नारायण कृत अश्वमेधांतील प्रसंग आठवा

कागद जोर्ण, प्रत तत्कालीन, प्रसंगाचा शेवट :

हे गरुडपुराणीची कथा । प्रस्तावा आली सांगता ।

ते आईकांव धोता । म्हणे विप्र नारायेण ॥ ९०

इति धी अश्वमेधकथारसु । आईकता पातकां होये नासु ।

तो सांगता होये दासु । सर्व जनाचा ॥ ९१ ॥ प्रसंग ॥ ८ ॥

५७५]

पोथीचे एक पान [२७५

विप्र नारायण कृत च एकाद्या ग्रन्थाच्या बाराव्या प्रसंगाचे हे शेव-
टचे पान आहे. तो ग्रन्थ अश्वमेध च असावा, असे वाटत नाही. पृष्ठाच्या
उजव्या बाजूचा भाग थोडथोडा फाटला आहे. त्यांत ग्रन्थाचे नाव गेलें.
“ इति श्री विचित्र आ + + + + कवि परमाया । विप्र नारायेण विनवी

संतां । कथा आर्द्रक + + + प्रसंग ॥१२॥ संपूर्ण ॥ श्रीरामार्पणमस्तु ॥... ॥
असा शेवट आहे.

५७६]

पोथी - दोन पत्रे १५ व १६ व [२५०

कृष्णदास जयराम कृत अपरोक्षानुभवाच्या वाराच्या प्रकरणाची ही शेवटची दोन पाने आहेत.

वरील ५७० ते ५७६ या महत्त्वाच्या ग्रंथाचे अपूर्ण भाग जीर्ण स्थितीत आज आपणांस तपठळीत होत आहेत, पण एके काळीं हे ग्रंथ पूर्ण आणि सुसंपन्न स्थितीत असले पाहिजेत. त्यांची ही अशी दशा झालेली पाहून वाईट वाटते.

५७७]

पोथी - पत्रे ६ [१०५

नारायणकृतम् अनुभवरामायणम् - १८ श्लोकांचे संस्कृत प्रकरण. लेखनकालस्थळ वगैरे : " श्रीसद्गुरुशितारामचरणारविंदार्पणमस्तु ॥ शके १७५० मार्गशीर्षे कृष्ण १४ गंगातटाके जनस्थानछेत्रे श्रीमाधवसंनिधौ समार्त ॥

५७८]

किरकोळ-गळांठा [१००-१५०

- (१) जयराम कृत परशुराम महाराजांवर कटिबंध
- (२) अय्यक कृत निर्वाणसारसंग्रह-आर्या आणि ओवी मिळून ९८
- (३) गंगाधर कृत श्रीसमर्थवरील अष्टक-गुणातीतमेकम् ०
- (४) वामन कृत राजयोगाचे पहिले एक पान
- (५) किरकोळ पांच कागद

येथे प्रमाणे शिरगांवचा संग्रह आहे. शिरगांवचे संशोधन पूर्ण झाले असे मी समजत नाहीं. कल्याण आणि दत्तात्रय यांना हें राहण्याचें ठिकाण होतें. या दोघांचा लेखनव्यवसाय येथे चाले. येथे विपुल व अपूर्व संग्रह तपठळीत झाला पाहिजे.

वाचकाय येथे व वरील अठरा ठिकाणांपैकी पुष्कळ ठिकाणी कागदपत्रे राहिली मिळाली. परंतु तीं सव्यां बाजूस ठेवली आहेत. सर्व च ठिकाणांच्या कागदपत्रांचे स्वरूप आणि महत्त्व काय आहे, त्याचें टांचण या खंदाच्या अगदी शेवटीं करपाचे ठरविले आहे.

१८५५ महाशिवरात्र

मसूरचा संग्रह

वाढपेक्षां कागदपत्रांचा समूह मसूरचा फार मिळाला, पण मिळाला त्यापेक्षां आणखी दुप्पट, तिप्पट मिळायचा राहिला आहे, असा आमचा कयास आहे. आपले, बुधकर, अरणके व पोरे या भीसमर्थकालीन चार पराण्यांची आज हि मसुरास साठ सत्तर घरे आहेत व ही मंडळी त्या भागात इतरत्र हि पसरलेली आहेत. आम्हास अवघ्या चार पांच मराठील कागद पहायचा मिळाले, त्यांत काही कागद तर राशजीमहाराजांच्या वेळचे आहेत. सर्व उपलब्ध कागदपत्रांचे ठावण या खट्याच्या शेवटी करावयाचे ठरले आहे, त्यांत च मसूरच्या कागदपत्राचा समावेश होईल. तत् नुसर्ती वाढे पहावयाची आहेत. मसूरचे मूळचे पाटीलघराणे जगदळ्याचे. त्यांच्या कडील काही महत्त्वाचे कागद, मराठ्यांच्या इतिहासाची साधने, खड पधरावा, यांत प्रसिद्ध झाले आहेत.

५७९]

वाढ- पृ. सं. ८० × २ = १६०

[१५०

आ. व शे. ४।४ नष्ट

(१) भीसमर्थ, शिवदिनकेसरी, निरंजनज, अमृतेश्वर, अनंतदास (हरि गा रे खरे हित गुरुलागि पुढा रे ॥ ध्रु० ॥ ... अनंतदासप्रभु त्रिभुवन-नायक । पाहतां नाहिं असा रे ॥) याची पदपदांतरे

(२) वामन कृत रामजन्म श्लोक २५-४८, माभिनीविलास श्लोक ४८, कृष्णजन्म श्लो. २७

(३) जयदेवकवि कृत गीतगोविंद

(४) श्रीहनुमंतसंवाद श्लो. ३२. हस्ताक्षर “ जोती तुकदेव वेष्टे कुळकर्णी कर्जीयेकर ”

(५) दामोदर कृत लिंगमाल-द्वादश ज्योतिर्लिंगावर त्रयोदश श्लोक

(६) एकादशी मृदमान्य—ओवी १०९ नंतरचे एक पृष्ठ पाटले आहे. ओळखीसाठी दोन ओव्या :

मामें हस्तनापुरी । कृष्णपांडवाचे घरी ।

गोप्रजाप्ती हया थोरी । राया घमांसी घडली ॥ २

तेही स्मरिले कृष्णासी । पावे पावे हृषीकेशी ।

तुला हाकारी आम्हासी । म्हणवनि तुम्हासी स्मरतो ॥ ३

(७) शुकरभासंवाद-ओवीसंख्या ३४५. पुढचीं पृष्ठे नष्ट.
ओळखीसाठी

शुक म्हणे पेक जननी । माझ्या पूर्वकर्मांची काहाणी ।
द्वादश वर्षे नरकघातनी । मातृगर्भा वसिनली ॥ ३३३
सुजसारिखी पावतो माता । तरी कां पावतो व्येधा ।
गेली गोष्टी व्यर्थ जाता । आठवनि फळ काय ॥ ३३४

५८०]

वाढ-पृ. सं. ५१ × २ = १०२

शिवाय आ. व शे. कांही नष्ट

[१५०

(१) वाढ जीर्ण झाले आहे. त्यांत आरंभो देववास कृत संतमालिका आहे, नंतर एकनाथ कृत आनंदलहरी आहे आणि शेवटी प्रत्येक वाराच्या, दिवसाच्या आणि रात्रीच्या कालवेला, लाभवेला, रोगवेला, उदरवेला, चंचलवेला, शुभवेला, समृद्धवेला पार्ष्णीने पुस्त्यावरून शुकरांनी सांगितल्या आहेत.

(२) या बाळांत एका पृष्ठावर “ही पोथी धोंडिया पोतदार मौजे सेलगाव पो इंदोपुर याची असे...” अशी नोंद मोडत आहे.

५८१]

वाढ-पृ. सं. २० + १८ = ३८ × २ = ७६

कांही नष्ट

[१५०

(१) या बाळांत कोणी भास, बापु शामराज व मोरो शाम यांचे दरा पांच अंभंग आहेत, बाकी सर्वच बाळात सररा यांचे अंभंग व कांही प्रकरणे आहेत. ही सर्व नावे नव्याने च पुढे येत आहेत. बांदोरकरांच्या संतकविकाव्यसूचीत फक्त सखा आणि सखोबा नारंक अशी दोन नावे आहेत व ते दोघे एक च कां काय, अशी त्यांनी पृच्छा केलेली आहे. या बाळांतलं सखा आणि सूचीतील सखा कदाचित् एक असतील, पण सखोबा नारंक हे भिन्न होत. सखोबांचे गुरु नारायण किंवा काशी होते व या बाळांतलं सखा यांचे गुरु जनार्दन दिसतात.

(२) अगदी आरंभो या बाळांत सखा यांचे ज्ञानदीपिका किंवा आत्मादशप्रकाश असे प्रकरण असून त्याच्या फक्त ७९ ते १०४ ओव्या आहेत. त्याशिवाय दुसऱ्या एका अपूर्ण प्रकरणान्या १ ते ७८ ओव्या आहेत, त्यांत गुरु आणि पाशपर यांचा संवाद आहे.

(३) त्याशिवाय सखा यांची लिंगपुराणांतर्गत शिवरात्रप्रतकथा—
ओवीसंख्या ३६९ व स्कंदपुराणोक्त शनिवारत्रयोदशीकथा ऊर्फ शनिप्रदोष-
ओ. सं. ८५ अर्थां दोन पूर्ण प्रकरणें आहेत.

(४) त्यांची एकनाथावर आरती आहे. एकनाथांचे सखा हे गुरुबंधु
होते कीं काय, न कळे.

५८२]

वाढ-पृ. सं. १७ × २ = ३४

[१५०

कांही पत्रें हरवलीं

(१) भीसमर्थ, केशवस्वामी, तुकाराम आणि अनंतबोध यांची
पदपदांतरे

(२) हे अनंतबोध नवीन ऐकण्यांत येत आहेत. त्यांचीं बरीं च पदे
आहेत. त्यांचे गुरु शिवाद्वय.

५८३]

ओवीस ईंच लांब व साडेपांच ईंच रुंद असे सोळा
कागद एकापुढें एक डकवून तयार केलेले लांबट [८५

हे मेस्तक आहे. तें मोडी लिपीत आहे. त्याचा आरम्भ— “ मेस्तक खासगत
राजभी रामचंद्र बाबुराव नेने की मयूर प्रात कराढ पेठा तारगाव सुा इहिदे
खमसैन मया तेन व अलफ सन १२६० फसली सन १८५० इसवी माहे
जून ऊर्फ जेष्ठ मास शके १७७२ साधारण नाम संवत्सर या मेस्तकांत दामाचार्य
हरजिनशी वाटणी येणे प्रमाणे करावे याच्या शेती सांगावयाच्या त्या मुलास
समजावया जाग्या लिहिणेकरितां लिहिले मिा तारीख १९ जून या दिवशीं
आरंभ केला ते कलमवार,...

हे मेस्तक एकवार छापलें जाणें योग्य होईल.

५८४]

पोथी-पत्रें १८ + १७ = ३५

[२००

एकनाथ कृत भागवताचा पहिला आणि सत्ताविसावा
अध्याय संपूर्ण. पहिल्या अध्यायाचे मूल श्लोक २७ व टीकेच्या ओव्या ३९६ व
सत्ताविसाव्या अध्यायाचे श्लोक ५५ व ओव्या ४१४ आहेत, पहिल्या अध्यायाच्या
पहिल्या पन्नावर पुढील श्लोक आहे :

नदी दिव्य गोदातटीचा निवासी । सदा प्रीय जो सज्जना वैष्णवासी ।

सया पाहिली थोर ओल्हाद निचा । नमस्कार माता सया येकनाथा ॥१॥

सल्लनगंड-सवनीस

५८५]

वाढ-८. स. ७१ × २ = १४२

[१५०]

(१) यात गुरुदास वृत्त १४० पदें आहेत. प्रत्येक पदांत त्याचें नाव आलें च आहे. कोठें श्रीगुरुदास आहे, तर कोठें तुसतें दास हि आहे व कोठें कोठें गुरुदास्य किंवा दास्य या शब्दाची योजना केली आहे. प्रत्येक पदाच्या धर्तीने निरनिराळ्या नावानें किंवा प्रकारानें देवाला नमन केलें आहे.

(२) हें वाढ " प्रमाकर धंकर सोदनी याचें असे "

५८६]

कागदाचा तुकडा

[२००]

यावर दासबोधांतील प्रत्येक दशकाची ओवीसख्या दिली आहे; ती अशी : (१) ३२६, (२) ४७०, (३) ५८०, (४) २३६, (५) ५७२, (६) ४०९, (७) ५६४, (८) ६४४, (९) ४२७, (१०) ३५३, (११) २८६, (१२) २९४, (१३) ३९६, (१४) ४०६, (१५) ३३६, (१६) ३०२, (१७) २९७, (१८) २८८, (१९) २८५, (२०) ३०८, एकूण ७७३९

५८७]

पोथी-पत्रे २

[२५०]

(१) ग्रन्थराज दासबोधाच्या एका अपूर्व प्रतीतील ही दोन पाने आहेत. त्यांत द. ७ स. १ पैकी ४१ ते ५९ ओव्या आख्या आहेत. पानाचा आकार ४ इंच × २ १/२ इंच इतका लहान आहे. कागद सुंदर, अक्षर सुंदर.

(२) या च आकाराची एक संपेव प्रत सभेच्या समर्पण आहे. तिची नोंद पुढें होईल. संपेव ग्रंथ मुळांत मावतो. प्रस्तुतची दोन पाने त्या प्रतीतील असतील, ती प्रत कोठें गेली ! त्याला जबाबदार कोण !

५८८]

श्रीरामाचें रंगित सुंदर चित्र

[२५०]

५८९]

पोथी-४ पाने

[२६०

श्रीसमर्थ कृत राजधर्म आणि क्षात्रधर्म. महंत्वाची पाठांतरे आहेत.

५९०]

पोथी-पत्रे २ + २ + ४ = ८

[२६०

श्रीसमर्थ कृत आलेख, तीन प्रती व सरवदा

कण्हेरी मठांतील संग्रह

५९१]

एका वाढाची अवशिष्ट १४ पाने

ती पाहून जीव कासावीस व्हावा

[२५०

(१) त्यांत श्रीसमर्थशिष्य रंगनाथ यांची अकरा पदे आहेत. प्रकाशित झाली पाहिजेत. एका पदाचा शेवट :

श्रीरामदासें आम्हां पूर्ण दया केली दिल्ली अद्वैतमूर्ति ध्याना ।

रंगनाथ म्हणे पावन जालों त्या सुखें नाचतों गातों रघुनंदन मे माये ॥ ४

(२) एक लहानसें पद संक्षेप देतो :

अरे आर्घी निजसुख सार्थी स्वरूपसमाधी

निरसुनि आधिच्याधी धरि भजनीं कृतबुद्धी

सावध साधन नवविधाभजनें सार्थी शुद्ध समाधी ॥ धु०

हे काया विपरित माया भ्रमरूप छाया ।

मुळिहुनि अवघी जाया । जाहळ सेवट वाया ।

जाणोनि सत्वर सोडुनि तमभर शुद्धर ये लवलाशां ॥ १

भावें शरण रिझावें स्वहित करावें

उद्धरोनि सारावें । जन्ममरण धारावें ।

रंगनाथप्रभुरामदासपदि अतन्यरूप मुरावें ॥ २

५९२]

दुसऱ्या एका प्रचंड वाढाची अवशिष्ट

चार पाने

[२५०

यांत आरमी पांच अभंग नामदेवांचे, धीन गोरा कुंभारांचे, एक मुखंदमुनीचा व एक पद फादिरांचे आहे. नंतर कल्याणांचे काही श्लोक आहेत.

५९३]

किरकोळ

[२००]

(१) शरीरांतील चक्रांचा कागद, (२) दोन कागदांच्या तुकड्यांवर दोन पदे : १ दिव्याविण नाही देणें, २ सार मना येऊ लागेन, कोण कृत न कळे

५९४]

शके १७०३ चै पंचांग

[१५१]

५९५]

पोथी-पत्रे २४

[१००]

(१) कृष्णदासमुद्रल कृत रामायणापैकी कांही भाग. प्रसंग २० वा आणि ६४ वा पूर्ण आहेत; प्रसंग १७ व्याच्या पहिल्या ३० ओव्या व प्रसंग ७० व्याच्या शेवटच्या ७८ ते ८७ ओव्या आहेत. लिपी तत्कालीन आहे. ६४ व्या प्रसंगाचे शेवटी लेखकाचे नांव आहे : " हें पुस्तक लिखिते चांगो दामोदर "

(२) कृष्णदासमुद्रल हे श्रीसमर्थीच्या पूर्वी मुक्ते च होऊन गेले होते. त्यांनी फक्त युद्धकांड तेवढे वर्णिले आहे. त्याच्या प्रती बहुतेक मठांत असत. ते श्रीसमर्थीच्या हि अवलोकनांत आसावे.

पसरणी मठांतील संग्रह

५९६]

पोथी-पत्रे ७

[१२५]

पसरणीमठसंस्थापक रघुनाथ यांच्या ओवीपद चरित्रापैकी फक्त दहावा अध्याय.

चौरगांवच्या चिटणीसांकडील संग्रह

५९७]

वाढ पृ. सं. ८० × २ = १६०

पहिले व शेवटले एक एक पान नष्ट

[१००]

(१) शंकरसुत व बंवा फकीर यांचे एक एक हिंदुस्थानी पद

(२) जयरामसुत कृत आरती गीतेची-११ कडवी, बहुधा अप्रकाशित, प्रकाशनाला येथे

(३) आरती गीतेची दुसरी, कडवी तीन, खुमादेवीवरद (१) कृत

(४) श्रीसमर्थ कृत स्तोत्र मारुतीचें—इतुमंता रामदूता

(५) श्रीसमर्थ कृत भीमरूपी—भीमरूपी महाशक्ता

(६) श्रीसमर्थ कृत सीताशुद्धी ऊर्फ सुंदरकांड

(७) मुक्तेश्वर कृत नळदमयंतीसैवर ऊर्फ नळोपाख्यान—प्रसंग १
ओशी / संख्या १४६, प्रसंग २ रा ओ. सं. २१८ व प्रसंग ३ रा ओ.
सं. २२६

(८) तुका कृत भानुदासचारित्र—ओ. सं. १५

(९) दामाजीपंताची रसद्-वारी संकट हरी दामाजीचें कौतुक
देवाचें ॥ प्र० ॥ ७३ व्या कडव्यापर्यंत—अपूर्ण

५९८]

बाड-पृ. सं. ६१ × २ = १२२

पैकी मघली ७ ते १८ नष्ट

[१२५

(१) भीसमर्थ, अनंतदास, आनंदसुत, मानपुरी, एकनाथ, भीषर,
सुरदास, रुक्मांगदसुत, चिन्मयनंदन, यांची पदपदांतरे

(२) तुका कृत कृष्णाची आरती

(३) वामन कृत नृहरिदर्पण-श्लोकसंख्या १४८

५९९]

बाड-पृ. सं. १६ × २ = ३२

[२००

देवदास कृत प्रार्थनाशतक—ओ. १०७ पर्यंत

संकीर्ण संग्रह

६००]

बाड-पृ. सं. १५ × २ = ३०

[१५०

(१) मधून मधून तुकारामांचे थोडे अभंग आहेत. शिवरामांचे
एक पद व नामदेवांचा एक अभंग आहे.

(२) या बाळांत मुख्यतः मुक्तेश्वर कृत आदिपर्व, सभापर्व आणि
वनपर्व यांतील बरेच प्रसंग आले आहेत. आदिपर्वीतील अध्याय १७, ३२,

३७, ३८, समापर्वोत्त ३, ९, १५, वनपर्वोत्त २ ते ५, ११, १४, १६, १७ असे अध्याय आहेत.

(३) आचार्यांचे चरितपंजरस्तोत्र

(४) रीतेंत " धृतराष्ट्राचा १ श्लोक, दुर्योधनाचे ९, संजयाचे ३२, भर्तृहर्याचे ८४ व भीष्मणाचे ५७४ श्लोक " आहेत, अशी एक नोंद आहे.

(५) चौदा ग्रंथांचे दोन संस्कृत श्लोक व त्यावर द. ७ × ३ × ६ ते १० या टीकेच्या पांच ओव्या. परंतु ७ × ३ × १० या ऐवजी ओवी आहे ती अशी : ऐसीं हे शब्दा ग्रंथे । निरोपिली अनुक्रमे । साधकीं पाहतां मम । बाधिजेना ॥

(६) मुक्तेश्वर कृत वसिष्ठ आख्यात-ओ. ४४

(७) मध्वनाथ कृत सकुवाईचे चरित्र-ओ. ५७. हे मकरण रा. मुन्शी पांनी प्रकाशित केलेल्या मध्वमुनीश्वरांच्या कवितेंत आले नाहीं, असे वाटते.

(८) यशवंतसुत कृत एक सुंदर पारमार्थिक लावणी. तिचा शेवट :

हा यशवंतसुत धीट जल्मली गोष्टी ।

मजनासी लावी मग नको करूं मज कष्टी ॥

६०१]

वाढ-पृ. सं. ८७ × २ = १७४

चार्यांची २ पृ. नष्ट

[१२५

(१) श्रीसमर्थ, मीराबाई, गिरिधर प्रभु, कबीर, श्रीधर, माधव, तुलसीदास, सुरदास, प्रेमाई, मध्वमुनेश्वर, रंगनाथ, आनंदतनम, राघव, दास (कोणी निराळे, समर्थ नव्हत) , एकनाथ, कृष्णदयारणव, आदिनारायण, गोसावीसुत, नामदेव, विष्णुदास नामा, ठाकुरदास, धियक, नाथ भुजंग, यांची पदपदांतरे

(२) पृ. ३१ वर अनुदिनि अनुवापें, असल्यात ते, नसे भक्ति ना, उदासीन हे वृत्ति, सुक्ति नाहीं बुद्धि, समाधान साधु, या सहा जष्टकांना क्रमांक देऊन त्यांतील प्रत्येक श्लोकाची आद्याक्षरे उतरलेली आहेत. तसें च पृ. ३२ ते ३७ वर सात दिवारांच्या पदांचीं यैरे आद्याक्षरे दिली आहेत.

(३) मोरोपंत कृत विराटपर्व, उद्योगपर्व, क्लेशवल्ली, यांतील कांहीं भाग

६०२]

वाङ्-पृ. सं. ६६ X २ = १३२

[१००

(१) गोसावीनंदन, केशव, कवीर, जनीजनार्दन, अनंदतनय, तुका, मालो, भट गोपाळ, उद्धवचिद्धन, कृष्णदास, पूर्णनिजरंग, नामा, विष्णुदास नामा, एकनाथ, चंयंक, माधवदास, मोरोपंत, यांची पदपदांतरे

(२) हे भट गोपाळ मला नवीन वाटले. त्यांच्या पदांत कळवळा आहे. एक आठ कडव्यांचे त्यांचे पद आहे. त्याचा आरंभ :

असा कोणही मंत्र सांगा । ... भव मी हा जाई तरून ॥ ध्रु०

छागतसे तुमच्या पाया येतो मी हो लोटोगणी ।

आणिक पढित शास्त्री पुराणिक माहागुणी ।

धुधितासी अन्न वाडा कृपा करा मोक्षदानी ।

नका फिरवूं माघारे कीर्ति भरे विभुवर्नी ।

ऐसा देहे पुन्हा न ये नरतनु जाई झरून ।

असा कोणही मंत्र सांगा ।... भव मी हा जाई तरून ॥ १

(३) वामन कृत गोपीगीत व कृष्णजन्म

६०३]

वाङ्-पृष्ठे १२९ एका बाजूस व
लिहिलेली

[१००

यात मोरोपंत कृत आर्याभारतांतील सभापर्व अ. १ ते ७, वनपर्व अ. १ ते ३, नलोपाख्यान अ. १ ते ४ असून द्रोणपर्वाला सुरवात करून सोडले आहे.

६०४]

वाङ्- पृ. सं. ९८ X ४ = ३९२

२२।२२ पृष्ठे आ. व शे. नष्ट

[१८९

(१) श्रीसमर्थ कृत रामायण. आरंभीची पृष्ठे गेली आहेत, त्यांत सुंदरकांड व युद्धकांडाच्या पहिल्या शताचे ८३ श्लोक गेले. या पहिल्या शताला या वाढांत द्वितीय प्रसंग म्हटले आहे. त्यावरून सुंदरकांड म्हणजे च या वाढातील पहिला प्रसंग असावा. नववें शत म्हणजे या प्रतीतील दहावा प्रसंग होय. सध्याच या वाढात रामायण आहे. पुढचे प्रसंग नाहीत. तेथे लेखकाचे नाव व लेखनकाल ही दिली आहेत. हे श्रीसमर्थकृत रामायण असतां या प्रतीत त्यास भाग्यारंभरामायण म्हटले आहे व एका प्रसंगाचे शेवटी तर रा. सं. ६

‘ भावार्थरामायणे चेकाकार टीका ’ म्हटलें आहे. दहाव्या प्रसंगाच्या म्हणजे नवव्या कथाच्या शेवटचा मजकूर :

“ इति श्री भावार्थरामायणे युष्मकादि रावणवधोत्थाम श्लोकवध प्रसंगे ॥ १० ॥ धीरामापेनमस्तु ॥ संवत् १८०१ वर्षे भाद्रपद शुद्धि १३ बुधे जती रत्न सभाग्य लिखितमिदं पुस्तकं ...”

हा मजकूर अस्पष्ट झाला आहे. संवत् १८०१ यांतील शेवटचा अंक १ आहे, कां २ आहे, कां ९ आहे, त्याची वाटत नाही. यादीतील पुढची सर्व पाने निराळ्या माणसाच्या हातची आहेत.

(२) भीममर्ध, तुकाराम, गंगापर, फवि माणकेश्वर, शानदेव, एकनाथ, शोकाशोचन, शिरीषर, केशव वगैरेंची पदपदांतरे

(३) आनंदतनय कृत सीतास्वयंदर-श्लो. ७९

(४) श्रीरंगअनुजात्मज कृत संतमाळा-ओ. ५७ अप्रकाशित आहेवें वाटतें

६०५]

वाढ-पृ. सं. १०० × २ = २००

आ. १० पृष्ठे नष्ट, शे. ७ अर्धवट

[१५०

(१) भीममर्ध, तुकाराम, फणीस, भीमबाई, तुळसीदास, उद्भवचिद्धन, जयरामकाशी, निपटनिरंजन, भीषर, नामदेव, यशवंतसुत, आनंदतनय, जयराम, केशव, वामन, शिवदिनकराणी यांची पदपदांतरे

(२) मुक्तेश्वर कृत घोषवात्रा

(३) असृतेश्वर कृत सुदामचरित्र-कवची १४

(४) मोरोपंत कृत सन्मणिमाला व दशावतार

(५) कृष्णदासमुद्गल कृत रामायणांतील ३८ ते ५९ अध्याय

६०६]

वाढ-पृष्ठे २६ ते १४१

आरंभीची २५ व तितकीच शे. नष्ट

[१५०

(१) या सर्वथ याद्यांत मोरोपंत कृत मंत्ररामायण संपूर्ण असावें.

(२) उपलब्ध २६ ते १४१ पृष्ठांत द्वितीय मंत्रायणत तो पुढें किष्किंधाकांड, सुदरकांड पूर्ण, सुदकांड पूर्ण व उत्तरकांडाचे पहिले बारा मंत्र आहेत.

(१) दर तेरा आर्यांतर मंत्रसंख्या दिलेली आहे. त्याप्रमाणे सुद्धकांडाचे मंत्र ६६ असून एकंदर आर्यासंख्या ८५८ पृ. १२४ वर नमूद आहे.

६०७] उसवलेलें जीर्ण वाढ-पृ. सं. $१५२ \times २ = ३०४$
 बरीं च पृष्ठें नष्ट [१५०

(१) श्रीसमर्थ, कबीर, तुकाराम, एकनाथ, शानदेव, दीन राघव, लक्ष्मण यांचीं पदपदांतरे. हे दीन राघव व लक्ष्मण शिरगांव मठांतील दिसतात. लक्ष्मणांचीं पदे कृष्णलीलापर आहेत. घुसळण, दळण, कांडण, मस्करी, दंड, शौबी, चेंडुफळी, सारवण, लपंढाई, हुंषरी, हुतुतु, फुगडी, प्रसाद इत्यादि मथळे त्या पदांना दिलेले आहेत.

(२) घामन कृत भीष्मप्रतिज्ञा-श्लोक २१

(३) मोरोपंतांची केकावली संपूर्ण

(४) माझा मायबाप नादि पैठणाति ।

स्वामी एकनाथ नाम त्याचें ॥ १

माझा मायबाप नादतो चाफळीं ।

रामदास माउली नाम त्याचें ॥ २

(५) तुकाराम, शनिश्वर, एकनाथ, समर्थ यांच्या ग्रंथांतील समानार्थी उतारे या वाढांत पुष्कळ दिले आहेत.

६०८] वाढ-पृ. सं. $५८ \times २ = ११६$
 शिवाय शेवटचीं ५।२५ नष्ट [११५

(१) श्रीसमर्थ, उद्धवलिंग, नामदेव, राघव, घामन, आनंदतनय, दयार्णव, गोसावीनेदन, तुकाराम, भीम, गिरिधरप्रभु, आपारंगतमज, आनंद, विष्णुदास नामा, गंगाधरमुत, शेकरमुत, शिवराम पूर्णानंद, केशव, रंगनाथ, इत्यादिकांचीं पदपदांतरे

(२) घामन कृत दशावतार-श्लोक १०

(३) एकएका विषयांच्या पार्थी नाश करुन घेणारांचीं उदाहरणें सांगून

पांचा ही विषयांसि जो नर भुले त्याची गती कोणती ॥

असा प्रश्न चवथ्या चरणाति केलेले ते प्रसिद्ध पांच श्लोक

- (४) बाकी कांहीं साधनें कर वा कलं नकोस, पण ज्याचेनि ह्मरणें पतीत तरती तो राम सोडूं नको ॥
- (५) नरहरि माळो वृत्त भूपाळी वारा ज्योतिर्लिंगांची
- (६) श्रीशंकराचार्य वृत्त अपराधस्तोत्र व श्रीकाशीविश्वनाथा-
एकस्तोत्र
- (७) आनंदतनय वृत्त सीतास्वर्यवर-श्लोक ७९. याच्या शेवटीं लेखकांनं आपलें नांव, गाव व लेखनकाळ हीं दिलीं आहेत तीं अशीं :
“ हस्ताक्षर नरहरि चिमणाजी पतके कसबा करवीर ॥ ... विरोधी नाम संवत्सरेसी । आपाढ पंचमी रविचारेसी । पूर्णता जाली ग्रंथासी । धोर्ती सावकाश परिसिजे ॥ दाके १६९१ ... ”
- (८) दास (१) वृत्त आरती महाकाळीची, एकनाथ वृत्त आरती संकष्ट चतुर्थाची, मोरेश्वरसुत काशी वृत्त आरती चंद्राची, निर्मळदास वृत्त कौल्हापुरच्या महालक्ष्मीची आरती व हरिदास वृत्त अंबावाईची आरती
- (९) कांहीं संस्कृत प्राकृत सुभाषितें, दोन कानबी पदें, त्यांत एक पुरंदर विठ्ठलांचें, कांहीं औपधें

६०९] १२"X६ $\frac{3}{4}$ " असें प्रचंड बाड-पृ. सं. २०५X२=४१० [१६५
शियाय आ. व शे. किलेक पृष्ठे नष्ट

- (१) श्रीसमर्थ, एकनाथ, गोविंदसुत, विष्णुदास नामा, रमावल्लभदास, तुकाराम, गंगाधरसुत, मध्वनाथ, ज्ञानदेव, केशव, नामा, रंगा, रंगनाथ, शिवरामपूर्णानंद, आदिनारायण, अनंतात्मज गृहणजे च अनंतकविमुक्त गृहणजे च आनंदतनय, अमृतराय इत्यादिकांची पदपदांतरे
- (२) संस्कृत प्राकृत श्लोकां सुभाषितें
- (३) वामन वृत्त भीष्मरतव, जयद्रथवध, चतुःश्लोकी भागवत, शुकोक्ति, चिमुषा
- (४) गंगाटक (वारावया प्रगटलें जल जान्हवीचें), नामसुधा
- (५) शिरेहरनामावली, स्वप्नाध्याय, ग्रहूर्ताविचार, सप्तश्लोकी गीता, अशीं संस्कृत प्रकरणें

(६) भर्तृहरि कृत नीतिशतक, हरिकवि कृत मराठी सम-
श्लोकांसह

(७) एकनाथ कृत हस्तामलक-भीमत आचार्यांच्या मूळ १४
श्लोकांवर नायांच्या टीकेच्या ६७४ ओव्या.

(८) रंगास्वामी कृत निरंजनाष्टक-प्रत्येक श्लोकाचे चवथे चरण
" अद्वैतयोध पदनिधाय पूर्ण जाला ॥ "

(९) रंगा कृत प्रकृतिपुरुषविचार-ओ. सं. ३५

(१०) गोसावीनदन कृत ज्ञानमोदक-प्रथम प्रकरण मंगलाचरण
ओवीसंख्या ४७, द्वि. प्र. अनुतापनिरूपण ओ. ३८, तृ. प्र. अधिकार-
निरूपण ओ. १२५, च. प्र. गुणलक्षण ओ. ८४, प. प्र. शिष्यलक्षण ओ.
८८, प. प्र. गुणमक्ति ओ. ८०, स. प्र. अनुबंधचतुष्टय ओ. ४६, अ. प्र.
अध्यारोपापवाद ओ. २७, न. प्र. पंचीकरण ओ. ७९, द. प्र. जीवेश्वर ओ.
८०, ए. प्र. माया ओ. ५८, डा. प्र. ब्रह्म ओ. ५५, ञ. प्र. महावाक्य ओ.
४९, च. प्र. भेदनिरसन ओ. ४७, पे. प्र. भवण ओ. ३८

नंतर टीप की " याची सा प्रकरणे पुढे लिहिली आहेत मध्ये पत्रे
कोरी नव्हती यास्तव ॥ " पण पुढे विवेकसिंधु सुरू होऊन तो दि गपुरा च
आहे. पुढची पाने नष्ट झाली आहेत.

(११) मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु-सोळाव्या प्रकरणाच्या आरंभापर्यंत

(१२) औपधे, गणिताची उदाहरणे सोडावयाच्या रीती बगैरे
किरकोळ भाग

(१३) या बाबत दोन ठिकाणी लेखनकाल दिला आहे : (१)
तिसऱ्या च पृष्ठावर गटलें आहे " हे वही श्लोक प्रस्तावीक बगैरे लिहिले असे
शके १६९१ विरोधी नाम संवत्सरे कार्तिक मास... " (२) दुसरा उल्लेख
हस्तामलकाच्या शेवटी आला आहे तो "शके १६९३ ॥ खर नाम संवत्सरे कार्तिक
पंचे १ मंदवासरे ॥ ते दिने मौजे पांताडे परगणे जळवद येथे लिहिले ॥ "

६१०] १५ $\frac{३}{४}$ " × १६ $\frac{३}{४}$ " असा एक कागद [१५०

यावर भीसमर्थ, ज्ञानेश्वर, नामा, विष्णुदासनामा व तुकाराम यांचे
काही अमंग उतरले आहेत. त्यांत भीसमर्थाचे जाठ अंभग आहेत व ते

भाटचे भाट अप्रकाशित आहेत. त्यापैकी कांहींचा शेवट दास म्हणे ऐसं जयरामें केलें । जीवन्मुक्त जाळे या चि देहीं ॥ किंवा दास म्हणे ऐसं जयरामें केलें । अविनाश दिव्हें पद मज ॥ या चरणांनीं केलेला आहे.

६११]

गळांठा

[१२५]

(१) बाहे, पोच्या याचे अवशेष व कांहीं पत्रें

(२) श्रीसमर्थ, तुकाराम, रंगनाथ, अमृतराय, नामा, गोसावीनंदन, अनंतसुत, जयरामात्मजतनय, मयूरपंडित, हरिहर, भीम, मुक्तेश्वर इत्यादिकांच्या पदपदांतराचे कागदाचे तुकडे, त्यांत अनेक सुवर्णकण आहेत.

(३) निःसंदेहदिवाकर, संक्षेप रामायण, सगुणध्यान, निर्गुणध्यान, अंतर्भाव या ग्रंथाचे कांहीं भाग आहेत.

(४) मोरोपंतांच्या मंत्ररामायणाच्या पदतीवर मंत्रभक्तिमाला म्हणून कोणी आर्यादृष्टांत श्रविसमर्थाचें चरित्र लिहिलें होतें, त्याचीं कांहीं पृष्ठे आहेत.

(५) पत्रें सामान्य आहेत. त्यात एका पत्रांत “ १०० बाजीराव पेष्टी, २०० शेळकर रुपये शालजोडी, ७५ तीरोले, १०० बळवंतराय दिवाणजी, ५० पोतनीस, १२० नागो जीवाजी, १२५ भावे, १०० पाटणकराकडील रामनौमी सणगे व बीदागी, २०० बावड्याकडील ” अशी यादी आहे.

या च सुमारास सातारा जिल्ह्यांतील

पठें मठांतील

विश्वनाथपुत्रा आणि अनंतपुत्रा यांची गांठ पडली होती. पुष्कळ मठ पाहण्यांत आले, पण या दोर्बासारखी जाणती तरुण संढळी क्वचित् च पाहण्यांत आली. दोघे हि अल्पायुषी झाले हें सुदैव होय. खुद्द पठेंमठांत आमचें जाणें झालें नव्हतें, पण मठांतील महत्त्वाचा संग्रह आणि कागदपत्रें अनंतपुत्रांनीं आम्हांकडे पाठविली होती किंवा गढानर भेटीत आणून दिली होती. पैकीं कागदपत्रें श्रीसंप्रदायाचीं कागदपत्रें-द्वितीय राह-यात प्रसिद्ध झाली आहेत. येथें आज इतर ग्रंथाचें स्वरूप पक्षवयाचें आहे.

६१२]

पोषी-पत्रे २११

[१५०]

श्रेष्ठांच्या भक्तिरहस्य ग्रंथाची १ ते २५ प्रकरणे पूर्ण व २७ व्याचे एक व पत्र, अपूर्ण प्रत, हा ग्रंथ सभेने वाढांक ३१९ वरून धीरामदासी ग्रंथमालेत चवथा भाग म्हणून छापला च आहे.

६१३]

एक लांबलचक वेटाळें

[११४]

मराठी साम्राज्याची छोटी वस्तर म्हणून जी वस्तर प्रसिद्ध आहे, तिच्यातील श्रीसंभाजी महाराजांच्या कारकीर्दीच्या जवळ जवळ अखेर पर्यंतचा भाग या वेटाळ्यांत आहे.

नावें ठेवण्याचा हेतु स्वप्नांत हि नाही. पूर्वजांना कोण नावें ठेवील ! मागच्या पिढीतील विद्वानांनी भ्रम घेऊन हस्तलिखित ग्रंथ आणि बखरी योगेरे मिळवून ती छापून काढली म्हणून या पिढीतल्या लोकांना ती वाचावयास तरी मिळाली. पण जी गोष्ट काव्यग्रंथांची, ती च बखरींची. काव्यग्रंथांप्रमाणे च बखरी हि अति अशुद्ध छापल्या गेल्या आहेत. छापल्याकडे पाठविण्यासाठी मोडीवरून बाळगोच प्रत करताना जी दक्षता ठेवावयास पाहिजे होती ती मुळी च ठेवण्यात आली नाही की काय, असे म्हणण्याचा, ही वस्तर पाहून मोह होतो. छापलेल्या प्रतीशी हें वेटाळें ताहून पाहिले तर शेकडो चुका आढळल्या आणि वाईट वाटले. आधी च कागदपत्रां इतक्या बखरी विश्वसनीय नसतात, त्यांत आणखी भरतील शेकडों चुका प्रकाशकांनी करून ठेवल्यावर छापलेल्या बखरींवर यत्किंचित् हि विचून राहणें अत्यन्त धोक्याचें होय, असे च म्हणावें लागेल. या चुक्यांमुळे वाचकाची कशी दिशाभूल होईल, याचें एक मजेदार उदाहरण देतो. ही वस्तर प्रथम शके १८११ त काव्येतिहाससंग्रहांत छापली गेली. ती च प्रत माझ्या संग्रहीं आहे. तिच्या ३३ व्या पृष्ठावर भीशिबरायाला राज्याभिषेक झाल्याचा उल्लेख असून पुढें म्हटलें आहे : “ दानधर्म बहुत केला. नितळपुरी गोसावी बावा चाराणसीहून आले. त्यांचा उपदेश घेऊन संगमेश्वरी ठेविले. परमानंद गोसावी पोलादपुरी ठेविले. ते बावा बहुत सिद्ध पुरुष होते व या च गांवी मोहनबाबा, त्रिविक्रम नारायणभ्रम, असे थोर सपुरुष होते...”

यांत याच गांवीं म्हणजे अर्थात् पोलादपुरी होय हे उघड आहे व त्या पोलाद-
पुरी श्रीशिवछत्रपतींच्या वेळीं परमानंद, मोहनीबाबा व त्रिंबक नारायणाश्रम
असे तीन संपुरुष होऊन गेले, अशी माहिती दिली आहे. तीवर विश्वास
ठेवून कोणी हि संशोधक पोलादपुरास या तिघांचा शोध चालवील तर तो
फसेल आणि आयुष्य फुकट दववील. यात याच गांवीं छापलें आहे, त्यापैकीं
मुळात याच ऐवजीं पाट आहे. मोडी पाट चें वाचणारानें याच वाचलें,
आणि पाटगारीं चें याच गांवीं केलें, तसें च मोनीबाबा चें मोहनीबाबा
वाचलें आणि त्रिंबकीं नारायणाश्रम च्या ऐवजीं त्रिंबक नारायणाश्रम
वाचलें आणि इतिहासाच्या संशोधकास पुढें घोंटाळयात पाडलें. हा एक नमुना,
अशा शेंकडों चुका करून ठेवल्या आहेत. हा विस्तार येथें अशासाठी केला
कीं, आपल्या काव्यमन्त्राप्रमाणें च आपल्या बसरी हि पुनरपि शुद्ध
छापण्याची किती आवश्यकता आहे, ही गोष्ट वाङ्मयमत्ताच्या नजरेस यावी.

६१४]

पोथी-पत्रें १२

पैकी १ ले च हरवलेलें

[१०५

(१) मढेंमळाचे सस्थापक अमृतेश्वर याचें संहृतांत लिहिलेलें
श्लोकपद चरित्र-श्लोकसंख्या १२३

(२) चरित्रकाराचें नांव, नांव, काळ ही शेंकटी दिलेली आहेत ती :
“ इति श्रीमच्छत्रपवर अमृतेश्वर कथा समाप्ता ॥ शके १७५१ भावण शुद्ध
५ बुधवासे माघ्या-दशमे संपूर्णा ॥ मालवदेशे आठामामनिवासिना ओंकारा-
ख्येन ज्योतिर्बिंदा खोदराख्ये मामे कृतमेतत्कथानकं लिखितमपि ॥ ” यावरून
ही प्रत चरित्रकाराच्या हातची च दिसते.

(३) चरित्रावरून माहिती मिळते ती थोडक्यात अशी : कस्वीरा-
जवळ बंदबर्क गांवीं विद्वामृतमुळातील कद्व आणि भवानी या दंपत्याच्या
पोटी अमृतेश्वरांनीं जन्म घडला. चरित्रमातु श्री लहानपणीं च गेले. यथूर
दफ्त दे परांशु निघाल. मढ्यांत येऊन गणपतीची आराधना केली. तीव तप
केले. दूध, गोघृत आणि द्रावणा यावर उच्चैः वर्षे काढलीं. शुद्धता
होण्याचा काळ समीप आला. भीषणपणींचे दिव्य वायुदेव, वायुदेवाचे विदेह,
त्या विदेहतामींची एका अमृतेश्वरावर झाली. त्याचे दिव्य पावन होत.
अमृतेश्वरीचा समाधाकाळ १६९२ च्या १३ शुद्धार च पावनांचा काळ
वाद्योष १७४९ च्या आषाढ ३ ११ च साला.

६१५]

२०" X १० ३/४ " असा एक कागद

[११२

पुणें मुकामां शके १७३४ त पावनबाबा यांनीं स्वमुखें मठें मठाची सांगितलेली हकिकत.

हा कागद मोढी असून त्यांत ओघानें कण्हेरी, मठें व शिरवळचे नारायण गोसावी यांचा मठ, अशा तिन्ही मठांची हकिकत आली आहे.

“ स्वामीचे शिष्य कल्याणबाबा गोसावी बासुदेव बाबा गोसावी व भाणखी शिष्य सहा होते त्यांत वडील बासुदेवस्वामी हे वीतरागी जाहाले... बासुदेव स्वामी हे समर्थांचा निरोप घेऊन मौजे कण्हेरीस शिरवळप्रांतीं राहिले त्यांचा सांभाळ महाराज शिवाजी यांनीं करून मठ मौजे मजकुरीं बांधोन देविला...”

कोणते सहा च शिष्य पावनबाबांच्या कल्पनेत होते, कोण जाणे. श्रीशिवाजीमहाराजांनीं बासुदेवस्वामींस शक १५९३ त च सनद करून दिली होती, ही गोष्ट प्रसिद्ध आहे. (सांप्रदायिक विविध विषयांक ९० व कागद-पत्रांतील लेखांक ५५९ ही पहावी.)

सांप्रदायिक विविध विषयांक ५ यांत शिरवळ येथील श्रीरामदासी मठांची हकिकत देतांना “ शिरवळास नीरानदीचे कांठीं दोन मठ आहेत एक नारायणबाबांचा व दुसरा बाजी गोसावी याचा, दोघे हि खुद्द भीसमर्थांचे शिष्य होते ” असे म्हटलेलें आहे, त्यात प्रस्तुतच्या हकिकतीवरून दुरुस्ती करावी लागत आहे. नारायणबाबा हे प्रत्यक्ष भीसमर्थांचे शिष्य नसून कण्हेरी मठाच्या परंपरेतील पुरुषोत्तम गोसावी यांचे शिष्य होते, म्हणजे भिवाजीबाबांचे गुरुवंश होते, असे या हकिकतीवरून दिसते.

६१६]

वाढ-पृ. सं. २७ X ४ = १०८

शेवटची २ पृष्ठें हरवलेलीं

[१७५

(१) या वाढात दोघांची हस्ताक्षरे आहेत. आरंभीं एका हातीं भीसमर्थांचीं १४३ अभंगपंचके, पदपदातरे आहेत. त्यांत कांहीं नवीन आहेत. तीं सर्व सवडानें ताडून पहावयाचीं आहेत.

(२) नंतर निराळ्या हातानें लिहिलेलीं भीसमर्थ, विदेह, अमृतेश्वर, पावन, शिवरामगूर्ण, एका शिवराम, बसवळिंग, तुकाराम, मध्वनाथ, मानपुरी, रा. सं. ७

रंगनाथ, शंकर, विष्णुदास नामा, मालो, केशव, एकनाथ, जयराम, गोविंद
फवो, उद्धवचिद्धन, भीधर, विठ्ठल, आनंदनंदन, शानेश्वर, कवि अनंत,
भीपति, इत्यादिकांचीं पदपदांतरे आहेत, त्यांत अमृतेश्वरांच्या पदांची संख्या
विशेष आहे.

(३) कांही सुमाधित श्लोक आहेत ते मोड आहेत.

६१७]

उसवलेलें बाढ-पृ. सं. ११० × २ = २४० [१५०

पैकी १ ते ६०, ६२, ६३, ७०, ७१, ७४-७७, ९०,
९१ नष्ट व १२० च्या पुढचीं किती पत्रें हरवलीं असावीं, कोण जाणे.

(१) हें बाढ थोडें चमत्कारिक च म्हणावयाचें, कारण तें सर्व मोडी
लिपित आहे. त्यांत भीसमर्थ, राघव, शिवदिन, तुळसीदास, तुकाराम,
शिवरामपूर्णानंद, मध्यमेश्वर, गोविंदात्मज, सज्जनरंजन, अनंततनय,
गिरिधरप्रभु, उद्धवचिद्धन, अमृत, रंगनाथ, माणकोजी बोधरा, केशव, शानदेव,
नामा, जनाबाई, मुकुंद रामानंद, मुक्ताबाई, राजाई यांचीं पदपदांतरे आहेत.
त्यांत भीसमर्थ व भीतुकाराम यांच्या अभंगांचा भरणा जास्त आहे.

(२) भीसमर्थाच्या अभंगांत कांही अभंग अपूर्व आहेत. ते म्हत्वाचे
आहेत, पण ते सर्व भीसमर्थाचे च आहेत, कां अन्य कोणी त्याचे म्हणून रचले
आहेत, कोणी सांगावें ? ते सर्व उतरले पाहिजेत. त्याची अपूर्वता वाचकांच्या
नजरेस आज च यावी, म्हणून त्यापैकी एक दोन अभंग येथें देतो :

[१]

मगवा तो झोडा रामदास लावी । शिष्यत्व तें पाही केलें कोणी ॥ १
स्वामी करुणाचें न कळे महिमान । खलबत्ता उतरोन पुढें केला ॥ २
मान कापुनीया गुरूसी अर्पिली । अंतर्भोत गेली सांगा कोठें ॥ ३
ज्योतीची निजअपे तो मुठीत आकळिली । प्रचीत दाखिली राजियासी ॥ ४
स्वामी रामदास वास निरंजनी । गुरुशिष्य दोन्ही एक जाले ॥ ५

[२]

का कश मजन स्वामी सहस्रचें । बापुच्या मनाचें काय चाले ॥ १
दोन शत पांच मनबोध मो केल्या । तो फां व्यर्थ गेला लवया चि ॥ २

अववा उगवा झाडा या मनाचा । छंद राघवाचा चित्ती धरा ॥ ३
राघव राघव वचनीं बोलता । व्यर्थ सीण करिता नेणोनीया ॥ ४
दास म्हणे आतां गुरुती शरण जावें । चमत्कार पहावे निजघरचे ॥ ५

६१८] महत्वाचें पूर्ण वाढ-२. सं. $१०५ \times ४ = ४२०$ [२५०

(२) समेच्या संप्रहौ पृथ्वीच्या मोलाचीं जीं कांहीं वाढे आहेत, त्यांचीं हें एक वाढ होय. त्यांत सवंध श्रीसमर्थांचीं पदे आहेत. श्रीरामदासी ग्रन्थमालेंतील पंचविद्याचा भाग जो श्रीसमर्थांच्या पदपदांतरांचा आहे त्याच्या १९४ पद्यापर्यंत पूर्वार्ध पदे २३९, स्फुट पदे १७, आरत्या १३, उत्तरार्ध पदे ३३७, परिशिष्ट पदे ६, गोंदळ २, अर्थां संख्या आहे, तींतील आरत्या वगळून याकी सर्व पदपदांतरे क्रमशः घ नांनिशीवार या वाढात आहेत. शिवाय या वाढांत पूर्वार्धानंतर कांहीं “हफगार्णी” व “पांदांतगार्णी” आहेत आणि उत्तरार्धानंतर अनेक स्फुट पदे आहेत, त्यांचीं बरीं च गार्णी आणि पदे आजपर्यंत न छापलीं गेलेलीं अर्थां आहेत. कांहीं अत्यंत मौल्यवान आहेत, हृदयांत प्रवेश करणारी आहेत, कांहीं घरगुती भाषेंत असल्यामुळे गालांतल्या गालांत हांसयितात, आनंदवितात आणि हटवून वारंवार वाचावीशीं वाटतात. श्रीरामधंददय इतकें अन्यत्र पहावयास मिळत नाहीं. काय आणि कसे सांगूं ! त्यांचा कळबळा पाहिला म्हणजे आपला हि जीव हल्लवार होतो. विनोद परण्याची त्याची लहर लागली म्हणजे आपण हि त्यांत च रमतो. एकदा काय त्यांच्या मनांत आलें कोणास ठाऊक,

काशी कांती कोटहापुर । काशिमर कुशावर्त काडर ।

कानढ कर्नाटक कंदार । कनकी लंका ॥ १

अर्थां वर्णानुक्रमानें क पावून ह पर्यंत ६० कडव्यात गावाचीं नांवें सांगितलीं आहेत. पुन्हां दुसऱ्या एका प्रकरणात वर्णानुक्रम सोडून

सुरत खंवाईत लाहुर । भयेंच समसाम कंदार ।

गोवे चंदी चंदाडर । विसाडर ॥

अशा ७५ कडव्यांत गावाचीं, देशाचीं, तोंऱ्याचीं नांवें आलीं आहेत. कोणत्या निमित्तानें हीं दोन प्रकरणें लिहिलीं गेलीं, का इतकीं ठिकाणें त्यांच्या

पाहण्यांत आली होती, हें आज कोणी सांगवें ! या सर्व गांवांना त्या काळीं कोणत्या ना कोणत्या कारणानें महत्त्व होतें.

शिघराय देवराय घानतराय दलपतराय
दिनकराय दलघटराय धारेराय ॥ १

असें ११ कढ्यांचें एक ढफगाणें माणसांच्या नांवांचें च आहे. निरनियळे भंदे, जाती आणि कारखाने यांचेवर ३२ कढ्यांचें, निरनिराळ्या धार्मिक पंथांवर २० कढ्यांचें, अरण्ये, अरण्यांची शोभा आणि अरण्यांतील जनावरे यांच्यावर २७ कढ्यांचें, अशीं अनेक विषयांवर अनेक दंडिगाणीं आहेत. तीर्थावळीचें दंडिगाणें हि या वाढांत आहे. श्रीसमर्थीची अप्रकाशित अशी वरी च कविता या वाढांत आहे. ती सर्व उतरून काढायची आहे.

(२) अद्या या वाढांतील तूर्त दोन पदे देऊन पुढें जाऊं.

[१]

नरा नरदेहा येऊन । येव्हडें करीं रे तूं साधन ।
जाईं सद्गुरुसी शरण रे । पावधी मोक्ष ॥ १
अन्य साधनें वहुतें । वृथा जाण रे निरुतें ।
येक्या सद्गुरुभजना परतें । नाहीं सार ॥ २
सार नाहीं रे दुसरें । वेद बोलिले निर्धारें ।
आणिक शास्त्रें हि अपारें । पुराणादिक ॥ ३
ऐसें जाणुनियां गुरुपाईं । अनन्य भावें शरण जाईं ।
जीवन्मुक्त होसी देहीं । दास म्हणे ॥ ४

[२]

देव देवावरी देऊळ । देवळा वर्ता ब्रह्मगोळ ।
त्यापरतें शून्य मंडळ । परता देव ॥ १
देव परता ना आरता । देव वर्ता ना खालता ।
देव निश्चळ पुरता । सर्वां ठाई ॥ २
देव अनंत अपार । देव निर्गुण निराकार ।
त्याचा शोधाचा विचार । साधुपासीं ॥ ३

दास मौजेने घोळिला । शोध शोधावा आपुला ।

व्यर्थ कासया गळमला । जन्मवरी ॥ ४

(३) हे यादव कोणाच्या हातचें असावें हें सांगता येणें कठीण आहे. त्यांत दोन निरनिराळ्या व्यक्तींची हस्ताक्षरे आहेत. न जाणों, त्या दोन व्यक्ती चामुदेवस्वामी व विदेहस्वामी असतील !

६१९] गळांठा-अगदी किरकोळ
समर्थ, अमृतेश्वर, सजनरंजन, मध्वनाथ, तुका, शिवदिन [१००

६२०] पोथी-पत्रे सुमारे १००० [१४९

मठेंमठसंस्थापक अमृतेश्वर वृत्त पीयूषरामायण

(१) या रामायणांत बाळकांडाच्या पूर्वी एक आदिकांड आहे. त्याचे १९ अध्याय आहेत. बाळकांडाचे ३९, अयोध्याकांडाचे ३२, अरण्यकांडाचे ३०, किर्किष्वाकांडाचे २२ व सुंदरकांडाचे ५५ अध्याय आहेत.

(२) सुंदरकांड नाही. कै. अनंतशुभा पाठविणार होत, पण तें तसें च राहिलें. अर्थात् तें मठेंमठात असलें पाहिजे. तें मिळविलें पाहिजे, म्हणजे ग्रंथ संपूर्ण होईल.

(३) अयोध्याकांडाच्या शेवटीं “ शके १७०७ विश्वावसु नाम संवत्सरे चैत्र वद्य द्वादशी ” असा लेखनकाल दिलेला आहे. किर्किष्वाकांडाच्या शेवटीं एकदर ओवीसंख्या ३०७२ दिलेली असून १७०७ आषाढ शु. १५ गुरुवासर, असा लेखनकाल नमूद आहे. सुंदरकांडाच्या शेवटीं लेखनकाल, लेखकाचें नांव, गांव व तोंपर्यंतची एकदर ओवीसंख्या ही दिलेली आहेत, तीं अशीं : १७०७ आश्विन शु. १४ हस्ताक्षर गंगाधर सखाजी मुढे कुळकर्णी मौजे खरसी बोऱ्या संख्या ७०९०.

सातान्याकडील आठ गांवें

१८२८ च्या पैपात चाकळ, इस्लामपुर, शिराळें, वाटेगाव, ओसडे, बोरगाव, मिरज व ब्रह्मानाळ हीं आठ गांवें, काहीं पहिल्यादा व काहीं दुसऱ्यादा, घेतलीं. शिवथर कोठें आहे, त्याचा शोध लागेना म्हणून कुडाळखोऱ्यात वृथा तपास केला. इस्लामपुरास सवनिवाकडे काहीं कागदपत्रे असतील म्हणून फोणी सांगितलें होतें, त्यासाठीं तेथें शोध घेतला, पण काहीं नव्हतें. शिराळ्यास

श्रीरामदासी संशोधन

मावतीदर्शनास जावयाचें च होतें श्रीमर्थीनीं स्थपितेल्या मावतीपैकी दुसरी कडे कोठें एवढें मोठें मावतीचें देवालय नाहीं. शिराज्यास श्रीमर्थीचे जयराम म्हणून शिष्य होते. जयरामाची समाधी येथें च मावतीच्या देवालयान्या समोर एका शेतात आहे. समाधीचें मंदिर अर्धवट उभें आहे. मंदिरावर पिंपळ वाढ दिव्यामुळें तें अर्धें पडलें आहे व वेळीं च दुरस्ती न साव्यास सर्व च पडेल. शिष्यपरंपरा चालू आहे, पण कोणास काळजी आहे, असें दिसलें नाहीं. आता सवध गावानें च मनावर घेतलें पाहिजे. समाधीचा चिरा $2' \times 1' \times 1'$ असून त्यावर कोरलेला प्रबोदशाश्वरी मंत्र अद्यापि पाचावयास मिळतो मठाला अद्यापि काहीं उत्पन्न चालू आहे का नाहीं, ठाऊक नाहीं, पण जयरामाच्या वेळीं होतें. १६५५ वैशाख व. २ गुरुवार या दिवशीं श्री शाहु छत्रपती यांनीं खुद्द जयरामाना उत्पन्न करून दिलें होतें. जीर्ण कागदाचा केरकचरा मिळाला, त्याचा विचार पुढे करूं. श्रीमर्थशिष्य नीलगोमठपती आण्णाप्पा हे मूळचे शिराज्याचे च राहणारे होत. या गावीं आग्हास एका अपूर्ण वस्तूचा लाभ झाला आहे ग्रंथराज दासबोधाची एक सुंदर प्रत मिळाली आहे. ती जयराम किंवा आण्णाप्पा यांपैकी कोणाच्या तरी हातची असावी. तिची शकिकत पुढें सांगू. येथील देशपाडे यांच्या साठी येथें मावतीची स्थापना झाली, असें कळल्यावरून देशपाड्याचा तपास केला. काहीं मिळालें नाहीं. त्याचीं दोन घरे वाटेगाव व ओझेंड येथें आहेत, त्यांच्याकडे कागदपत्राचा समग्र खास आहे, असें कळल्यावर त्या दोन्ही गावीं गेलों, पण तेथें हि काहीं प्राप्ती झाली नाहीं. ओझेंड्यांस देशपाडे यांच्याकडे शक १६३६ व १६४६ तील दोन सनदा पाहण्यात आल्या, त्यात पूर्वीचे कागद दग्ध झाल्याचा उल्लेख होता, तेन्ना ते खरोखर च दग्ध झाले असावेत असें मानून वाटल्यास आशा सोडावी. या वेळीं गावोगावीं आग्हास सामण्यात येई की, कोणी हरणसाहेब म्हणून होऊन गेले त्यांनीं आमचे कागद नेले ! हे हरणसाहेब कोण होते च त्यांनीं लोकांचे कागद हरण करून कसे नेले, याचा अर्थ मला समजेना. पण एका गावीं एका ऐतिहासिक घराण्यांत गाव्या पाहण्यात होर्न नावाच्या गावेंचाचा एक खलिता च आला, त्यात म्हटलें होतें की, “हमचे १२६ रुमाल आणले होते ते परत केले आहेत.” तेन्ना, हरणसाहेब यांनीं कागद नेले होते ही फादररी नसून इतिहास आहे, असें ध्यानीं आले.

मिरज येथें दोन मठ

आहेत, एक मोठा आहे व दुसरा लहान आहे. मोठा मठ तो श्रीवेणाबाईंचा व घाकटा तो सधुः या अकुबाईंचा. अकुबाई या च समर्थप्रतापांतील चाइयाबाई असाव्यात. अकुबाईंचे शिष्य वीढकर गोविंदबुवा व गोविंदबुवा-पासन पुढें पुत्रपरंपरा चालत आली आहे ती अशी : गोविंदबुवा-रामचंद्र-आराजी-सखाराम-राजाराम-विठ्ठल-रामचंद्र-कल्याण. मोठ्या मठात भीसमर्थांच्या हातचा मारुती आहे व भीसमर्थांनी दिशेले रामपंचायतन आहे. वेणाबाईंची समाधी गढावर आहे, हें सर्वश्रुत च आहे. घाकट्या मठांत अकुबाईंची समाधी आहे व तिच्यावर त्रयोदशाक्षरी मंत्र आहे. घाकट्या मठाची संवंधी मढळी कुशेर येथें राहतात. तिकडे मी तपास केला नाही. संशोधन पुरें झालें, असे कधी च म्हणतां येणार नाही. समज थोडा मिळाला.

६२१]

एक सुंदर मोहरेदार सेनेरी वखांचा

भीमती याटाचा कागद

[२२५]

गिरिधर कृत एक हकिमतवाका

श्री रामदासी ग्रन्थमालेंतील चौविंशत्या भागांत जे दहा वाके छापले आहेत, त्याहून हा वाका निराळा आहे. मध्यव्याच्या उजव्या अंगाला वाक्याचें नांव असावयाचें, पण तेथील कागद फाटला आहे. आतील सदर्भावरून मी त्याचें नांव भीमकपिशाका असे ठेवलों. कागदाचें रक्षण व्हावें या बुद्धीने च कोणी तो कापडावर डबवून पुन्हा त्याचें वेढाळें करून ठेवले होतें. त्यामुळे कागदाला रणकपणा येऊन घडीच्या जागी त्याचा काही काही भाग गळून पडला आहे. वाका एकवार छापला पाहिजे. तो प्रेक्षणीय आहे. तो बहुधा गिरिधरांच्या हातचा च असल आहे. वाचेच्या चौकटीत बसवून भीसमर्थ-वाग्देवतामंदिरांत तो दर्शनार्थ टागून ठेवला पाहिजे.

६२२]

उसवलेले बाट-पत्रें २ ते २२

पुढचीं किती गेलीं कोणी सांगावें

[१५०]

श्रीसमर्थांचे अभंग-३ ते १०१

६२३]

उसवलेलें जीर्ण बाट-पत्रें २५

[२२५]

(१) यांत श्रीसमर्थ, तुकाराम, केशव, जगन्जीवन, उद्धवचिदन, साम्राज्य कल्याण, गोसावीनंदन, जसवंत, माधवदास गोसाई, मध्वनाथ, इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) या वाद्याचे अक्षर मोठे आहे. ते पाहून मला सोमगांव गाठ-
तील वाद्यांक ५२ ची आठवण झाली. न जाणो दोन्ही वाडे कल्याणस्थित
केशव याच्या हातची असतील.

६२४]

एक अर्धवट वाद-पृ. सं. ९ × २ = १८

आणि गळाठा

[५०]

(१) वाद्यांत शिवरामाचे एक अर्धवट पद, अनंत कवींचा एक
श्लोक, श्रीसमर्थकृत काही करुणाष्टके व हनुमताच्या जन्मकाळावर अपूर्ण
सवाया अशी आहेत.

पिता माता बंधू तुजविण असे कोण मजला ।

वहू मी अन्यायी परि सखळ ही लाज तुजला ।

न जाणे मी काहीं जप तप पुजा साधन रिती ।

रुपाष्टी पाहे शरण तुज आलों रघुपती ॥ १

(२) गळाठ्यात मीमरूपी वगैरे.

६२५]

जमाखर्चाच्या वहीवारखे २१" × ६१" उभे वाद

पाने ६७ पूर्ण, ६८-७० अर्धी, शे. ची काही गेली [५८]

वाद आधुनिक तर खरेच, पण महत्त्वाचे आहे. इ. स.
१८९१ त बाबाजी अनंत तेंडुलकर यांनी जे काही श्रीरामदासी बाळ्या
प्रकाशित केले होते, त्यात 'आत्मारामबोवाकृत श्रीसमर्थरामदास स्वामींचे
चरित्र' आहे. प्रस्तुत-या वादात त्या आत्मारामबोवांची इतर कविता
आहे. त्या चरित्रात आणि या कवितेत बोवाची परंपरा अनेकदा आली
आहे ती अशी : श्रीसमर्थ-कल्याण सोमगावकर-जगन्नाथ तडवळेकर-
पादव नगर प्रांतीचे-दत्तात्रय कोयाळचे-रामचंद्र कोयाळचे च-आत्माराम.
आत्माराम चोरेगावी मठ करून असत. चोरेगाव नगरे, चोरेगाव. ते अजून
आम-या पाहण्यात आलेले नाही. पण या वादावरून असे वाटते, तो मठ
संशोधनाच्या दृष्टीने पाहण्यासारखा असावा. आत्मारामांनी श्रीसमर्थचरित्र याचे
१७८९ त लिहिले आणि प्रस्तुतच्या वादात एके ठिकाणी लेखनकाल आला

आहे तो शके १७९८ चा आहे. सुमारे साठ वर्षांमागे श्रीसमर्थसंप्रदायांत कसे अधिकारी पुरूप होऊन गेले, याची कल्पना या वाढावरून होणार आहे.

(२) हे वाढ मुख्यतः आत्मरामांच्या च कवितेचें आहे, पण त्यांत कचित् ठिकाणीं श्रीसमर्थ, कृष्ण, तुकाराममहाराज, कवीर, जनी, हेवती निरंजन आणि मधुनाथ यांचीं पदपदांतरे आढळलीं. संख्या मोजली नाहीं, पण आत्मरामांचे चार पांचशें अभंग या वाढात सहज असतील. शिवाय त्यांचीं पुढील प्रकरणां आहेत : (१) मातापुत्रनिवाशिनी रेणुकेची आरती, (२) वेदांत, सिद्धान्त, धादांत याचें विवेचन करणारे आत्मबोध प्रकरण, (३) संतनामावल्या अनेक प्रसंगीं, अनेक प्रकारांनीं लिहिलेल्या, (४) गर्भगीते-वर टीका, (५) योगवाशिष्ठांतील कांहीं श्लोकांवर टीका, (६) भागवतांतील कांहीं श्लोकावर अभंग, (७) निर्गुणरूप म्हणून श्रीसमर्थचरित्रपर ५४ ओव्या, पृष्ठांक २२ वर, (८) पृष्ठांक २३ ते ३५ गीताभाष्य म्हणून श्रीमत् भगवद्गीतेवर अध्यायवार एकंदर ७६७ ओव्या, (९) श्रीसमर्थांचें स्वरूप, ओ. सं. ८१, (१०) चौदावें अध्यात्मरामायणसार, पृष्ठांक ३७, (११) ५० व्या पानावर गीतातत्त्व, ओवीसंख्या १५०, या प्रकरणांत सहजगत्या तुकाराममहाराजांची महती वर्णन करून आत्मराम म्हणतात—गीतेचें अर्थासाठीं । बहुतीं केळी बाटाआटी । तुका सहज बोले गोष्टी । तें चि गीतातत्त्व ॥ ११३ ॥ (१२) आदिपुरुष— ओ. सं. ९०, पृ. ५२, (१३) वाराखडी— ओ. सं. ३१३, (१४) नमन— ओ. सं. २००, (१५) रामकथा, (१६) विराट पुरुष— ओ. १००, पृ. ६३, (१७) प्रहसनिरूपण—ओ. १००, पृ. ६५, (१८) द्राक्षणोऽस्य सुखमासीत् । इत्यादि ।

(३) आत्मरामांच्या अभंगांत भक्तिप्रेम ओतप्रोत भरलेलें आहे. आमच्याच्यानें आतां होणें नाहीं, पण ही सारी कविता कोणी छापून प्रसिद्ध केल्यास संप्रदायाच्या वैभवात भर च पडेल. श्रीसमर्थचरणांवर जडलेली आत्मरामांची निश्चल दृष्टि त्याच्या सर्व कवितेंत आढळते. प्रेमाच्या भरांत त्यांच्या कवितेचा अखंड प्रवाह सारखा वाहत चालला आहे, असें वाटतें.

माझी सद्गुरु माउली । बनी एकटी राहिली ॥ १

माझे सद्गुरु माये । बदलालागीं धांवत ये ॥ १

माझा सद्गुरु करुणाकर । दीना सांभाळी वारंवार ॥ १

सद्गुरुधी विनयिलें । तेणें माझें सार्थक जालें ॥ १

सद्गुरु कैवल्यनिधान । तयापासीं समाधान ॥ १

१ सद्गुरु पैलाड पैलाड । तेथे नाहीं माया आड ॥ १

सद्गुरु दाता कनुवाळ । दीना दासाचा भ्रमळ ॥ १

सद्गुरु दाता नेणे कांहीं । पंच नीच सर्वां ठाई ॥ १

सद्गुरुनाथ भक्तराये । कोणा मोकलिले सांगूं काये ॥ १

सद्गुरु उदाराचा राणा । भक्ता घरींचा पोसणा ॥ १

सद्गुरु हा अभिमानी । भक्ता घरींचा धंदीरानी ॥ १

अशा चरणांनीं आरंभिलेले पांच पांच दश दश चरणांचे त्यांचे श्लोकद्वयें अभंग
आहेत, ते वाचतांना कोणाचें हि देहमान हरिले ।

सद्गुरुसी जन्मांतर । घेणें घडे अवतार ॥ १

(इतर अवतारांचा उल्लेख करून पुढें म्हणतात)

पुढें होणार कलंफी । ऐसें बोलतावी लोकीं ॥ ११

भक्तवचनासाठीं । जन्म घेणें उठावठी ॥ १२

रामदासा जन्म घेणें । आत्मारामा संघटणें ॥ १३

पुढें कळवळून म्हणतात

बहु बोलिलों वाचाळ । तुम्ही हरा तळमळ ॥ १

माझें जीणें करा खरें । मी तों बोलिलों लेकुरें ॥ २

भोवमप्रविज्ञा खरी केली । आतां व्रीदें सोडियेलीं ॥ ३

तुम्ही दीनाचे दयाळ । दीनाळगीं कनुवाळ ॥ ४

येवनिया मजळगीं । उचलोनी घेई वो योसंगीं ॥ ५

भेटी अंतीं खविस्तर । सकळ कळे तो मजकूर ॥ ६

रामदासा भेटी न होतां । आत्माराम दुःखभरिता ॥ ७

असे श्लोकद्वयें अभंग नको प्रकाशित व्हावयाला ? संशोधनश्रुतांत यादून पाह्याळ
किती करूं !

(४) पृ. १५ वर गीताभाव समाप्त करतांना लेखनकाळ बोगरे
दिला आहे तो असा :

इति श्री भगवद्गीता । संपविली घोव्या गातां ।

भीष्मपर्वणी म्हणता । जेथे तेथे ॥ ७९

महुता पंडितांनीं । व्याख्या केली झ्यालागुनी ।

तो चि मार्ग धरुनी । गाइव्या घोव्या ॥ ८०

सके १७९८ सतरासे अध्याणव । ते संवत्सरीं गीताभाव ।

घोलियली छाघव । आत्माराममुखें ॥ ८१

चोरेमटीं जाण । समाप्त करविळें लेखन ।

श्रीमार्हतीचें चरण । स्मरोनिया ॥ ८२

- भावण शुद्ध ज्योदसी । पूर्ण केले गीतेसी ।

अध्याये जाण अष्टादशी । भावार्थमळें ॥ ८३

(४) हें बाळ मूळचें असून आत्मारामांच्या च हातचें असावें, असें वाटतें. तें चोरेगांवमठांत असावयास पाहिजे होतें. तें मिरज मठांत कां मिळानें, समजत नाहीं.

६२६]

हुमडलेला एक कागद

[९०

कागदाच्या एका बाजूस अमंग प्रयाणकाळीचे दिळे आहेत व दुसऱ्या बाजूस समर्थचरित्रांतील अपूर्ण ओव्या आहेत. त्या ओव्या मागच्या च ६२५ व्या बाळांकांत आत्माराम कृत निर्गुणरूप म्हणून श्रीसमर्थचरित्रपर ज्या ५४ ओव्या आहेत, त्यापैकी च आहेत. अमंगापैकी पहिले दोन अमंग प्रकाशित आहेत, पण ते ' अंतकाळीचे ' म्हणून मुद्दाम निर्दिष्ट केले आहेत, शिवाय त्यांत पाठांतरे हि आहेत. शेवटच्या अमंगांत तर फार च फरक आहे. यासाठी ते अमंग येथे उतरून घेणें अवश्य वाटतें. या कागदाला अधिकृतपणा यावा म्हणून च कां काय, ' लेखनावधी ' असा छेत्तनसमाप्तीचा शिक्का त्यावर दिला आहे.

अमंग प्रयाणकाळीचे

उत्तावेळ चित्त भेटीचे आरत । पुरवी मनोरथ मायेयापा ॥ १

रात्रंदिवस मज लागलासे सोस । भेटी घावी आस उचाट हा ॥ २

पराधीन जिणें नको करूं रामा । नेईं निजधामा आपुलीया ॥ ३

श्रीरामदासी संशोधन

तुजवीण रामा मज कोण आहे । विचारुनि पाहे मायेबापा ॥ ४
 रामी रामदास बहु निवृजला । मीतूपण ठेला मोळऊनि ॥ ५
 जन्मोनीया तुज भवलों या च सुदी । प्राणत्यागसंधी सांभाळीसी ॥ ६
 उचित न चुके आर्चिल्य श्रीरामा । आपुले रूपीं आग्हारे ठाप देई ॥ ७
 जन्मवरी तुज धरिलें हृदई । आतां या समई पावे तव ॥ ८
 निष्कामतर तुज सेवायाची आशा । अंतीं रामदासा सांभाळावें ॥ ९

इतकें पचन घोलोन । फेले श्रीरामाचें ध्यान ।

देह अचेतन । जाला तेव्हां ॥ १

मुखांतुनी ज्योती निघालीसे तेव्हां । मूर्तिमुर्ती जेव्हां प्रवेदली ॥ २
 हर हर नाद जाहाली गर्जना । चारुटळा राणा अयोध्येचा ॥ ३
 सर्व हि मंडळी सावधान जाली । भजनीं लागली समर्थांच्या ॥ ४
 विधियुक्त क्रिया ब्राह्मणांनीं केली । संस्कारवेळी भक्तिसंगी ॥ ५
 तिसरे दिवशीं रक्षा काढिली सर्वांनीं । नवल ते स्थानीं येऊ जाले ॥ ६
 अखंड ती शिळा मंत्रा पै सहित । गीता भागवत छोक तेथें ॥ ७
 सर्वांनीं वाचिले बहु शोक केले । गुप्त प्रगटले शब्द फानीं ॥ ८
 आकाशवाणी जाली शब्द प्रगटले । समाधान फेले समर्थांनीं ॥ ९

माझी मूर्ति गेली खरी । परीं मी आहे जगदांतरी ॥ १

तुम्ही पाहा शोधुनी । दासयोर्ध्वी रामवाणी ॥ २

रामें सांगितला बोध । दासें लिहिला संवाद ॥ ३

अर्थ तेथीचा एक । भजा जानकीनाथेक ॥ ४

रामदास सांगे एण । हें चि परमार्थाचें धन ॥ ५

आनंदमूर्तीचें ब्रह्मनाळ

हें या दीव्यांतीळ आठवें ठिकाण होय. कृष्णानांठीं असून कांडावर
 आनंदमूर्ति व त्याचे गुरु रघुनाथस्वामी यांच्या समाधी आहेत. स्थान रम्य
 आहे. निरसीम व अलौकिक गुरुमकीबद्दल आनंदमूर्तीची प्रशंसा आहे.
 ते आपल्या गुरुचा जो सर्वोच्च वागरीत व त्याची पूजा करीत, हें कोणास
 टाळक नसतं ते एकदां बडगायीं जयरामस्वामिंच्या गुरुच्या पुण्यतिथीला
 गेले असतां संवळी ठेवून स्नानास गेले होते, तेव्हा कोणास गीतेच्या पोथीची

अहुरी लागली असतां यांच्या संवळीत गीता असेल म्हणून पाहिलें ती जोड्याऐवजी त्यास गीता च आढळली, हे स्नानाहून गाले, संवळी कोणी पाहिली म्हणून यांस कळलें, मनांत खजिल झाले, पण खजिल होण्याचें काही कारण च नव्हतें, कारण जोड्याची गीता च झाली होती, ही गोष्ट यांच्या चरित्रांत लिखाता आहे. गोष्टीचें तात्पर्य इतकें च कीं, गुह्येष्टीचे धोंडे पशु पक्षी श्वान। सर्वे पूज्यमान गुरुदासा ॥ असा सिद्धान्त आहे. तो जोडा येथें मठात अद्यापि हि पहावयास मिळतो. आनंदमूर्ति हे भीममर्षपंचायतनारेकी एक होत. त्याचा समाधिकाल वैकुण्ठचतुर्दशी १६१८ च त्याच्या गुरुंचा भाद्रपद शु. २ चके १५८८ होय. मठात त्यांची परंपरा समजली ती अशी : भीमकराचार्य-वासुदेवानंद-परमानंद-वैकुण्ठानंद-कृष्णानंद-रगनाथस्वामी-काशीराजस्वामी-खुनायस्वामी - आनंदस्वामी. आनंदमूर्ति हे गृहस्थाश्रमी होते.

६२७]

कागदांच्या तीन गड्ड्या

[१००-२००

(१) आनंदमूर्तीच्या मठातील ७७ अस्सल सनदांच्या नकला. या अस्सल सनदा एकवार पहावयास मिळाल्या होत्या. त्याच्या नकलाची ही गड्डी होय. आदिलशाही, मराठेशाही, पेशवाई यांच्या काळातील या सनदा आहेत. त्या छापून तरी निघाव्या किंवा त्याचा अभ्यास करून कोणी एकादें टांचण तरी तयार केले पाहिजे. या नकला आप्पासादेख रणदिवे यांनी केल्या आहेत.

(२) दुसरी गड्डी ४२ सनदापत्रांच्या नकलांवरून केलेल्या नकलांची आहे. हे हि कागद, आनंदमूर्तीचें चरित्र तयार करताना उपयोगी पडतील. या नकला कृष्णराव कामरकर यांनी करून ठेवल्या आहेत.

(३) तिसऱ्या गड्डीत गोपाळात्मज बापानंद कृत आनंद-चरितामृत नांवाचें सोळा अध्यायाचें आनंदमूर्तीचें ओवीवरून चरित्र आहे. मूळ चरित्र मरानाळ येथें आहे, त्याची ही नकल दासाविभामघामाच्या प्रस्तावनेतील श्रीधरपतांच्या हातची आहे.

जांबेच्या आसमंतात

१८२९ चैत्र शु. १३ पायन चैत्र व. १० पर्यंत बारा दिवस जांबेच्या

समोवार हिंढलो. त्या हिंढण्यात जान, गुन, हिवरे, आसनगाव, पोखरी, पाठोदे, भेंडाळे, पिंपळगांव, आनड, जळगाव, साडेगाव ही मुख्य ठिकाणे घेतली. या भागात ठोसराची पाच पंचवीस घरे आज हि आहेत. ठोसराचे उपाध्ये चाभाडे, याची घरे भेंडाळे आणि पिंपळगांव येथे आहेत. जावेऱ्या पूर्वी श्रीसमर्थीचे पूर्यज हिवरे येथे च रहात असत. मातापुरची देवी व हिवऱ्याचा मुजा ही ठोसराची कुलदैवते होत. मुजाचें हत्ती जें दवालय आहे तें मदाधरस्वामीनीं बाधलें, असें वळलें. मार्गशीर्ष शु. ४ ला मुजाचा कुलाचार असतो. गुंज येथें १००/१२५ वर्षांमागे राजारामधुवा म्हणून कोणी होऊन गेले, त्याची समाधी गोदा-तीराला आहे ज्याहमाडव हें गाव पैठण-या अलिकडे ६/७ कोस आहे. तेथील कुळकर्ण्याच्या मुलाला भेटाची मुलगी दिली होती. त्या घराण्यातील कोणी पुरुष पोखरी येथें राममंदिर बांधून रहात असतात त्याचे कडे १७१५ तील एकवीससमाधीची प्रत पाहण्यात आली होती. त्या प्रतीचें हस्ताक्षर 'जयराममुन दाळमट जोशी जावकर' याचें होतें. तसें च त्या-या जवळ १७५९ तील मना-या श्लोकांची एक सुंदर वही होती. ती महाधरस्वामींच्या हातची आहे, असें ते म्हणाले होते दासबोधाची प्रत १७७४ तील होती. पिंपळगावीं उपाध्याया कडे बरा च सग्रह आहे. 'लोदीसाहखानविनोदार्थ कविकः याणमल्लविरचित चिंतामणिवसुनुरामचंद्रेण लिखित' असें एक आठ पृष्ठाचें विचित्र प्रकरण त्या सग्रहात होतें. त्या सग्रहात हनुमत्स्वामीनीं लिहिलेल्या पत्थरीची प्रत होती, ती मिळाली.

आंबड हें गाव घरे च महत्वाचें दिसतें. तसें च तें जुनें हि आहे. तेथील पोखरणीचा तलाव, महादेवाचा शेंगर, खडोवाचें देऊळ, देवीचें देऊळ, हीं स्थळे प्रेक्षणीय आहेत. देवीच्या देवालयाने देवी अदित्याबाई होळकर याची साक्ष आहे देवालय लहानसा टेकडीवर आहे व वरपर्यंत जाण्यासाठी ज्या पायऱ्या आहेत त्या अदित्याबाईनीं बांधल्या आहेत देवा-लया-या दक्षिण दरवाज्या-या बाहेर पाच ओळींचा एक शिलाखेल आहे, पण तो बरा च पुस्तन आणि पुकन गेल्यामुळे अस्पष्ट झाला आहे दुसऱ्या ओळींतील 'अचि त पुराण करा श्रवण मनन,' तिसऱ्या ओळींतील 'महिमा पर्वताचा' आणि पाचव्या ओळींतील 'सन ११६०' एवढा च मजदूर आम्हास लागला या गावची देशमुखदेशपाड्याचीं घराणीं महत्वाची आहेत. त्या-याकडे संशोधनाला पुष्कळ वाव जाई. देशपाड्या-या पैकीं एका

परी हनुमंतस्वामींनी लिहिलेल्या वस्त्ररीची प्रत मिळाली, ती या दौन्यांत मिळालेली दुसरी प्रत होय व कांदी पोथी कागदपत्रे गुसरी पाहण्यांत आली. आवडास स्वामींचा मठ म्हणून एक प्रख्यात ठिकाण आहे. आग्नी त्या मठात च उतरलों होतो. मठाची परंपरा अशी : श्रीसमर्थ-कल्याण-जगन्नाथ-यादव-रायव-अच्युताश्रमस्वामी. अच्युताश्रमस्वामी यांनी हा मठ स्थापिला. १७४५ भावण शु. १२ स स्वामींनी समाधि घेतली. त्याच्या पश्चात् क्यंबक-जीवन-गणेश-रंगनाथ, अशी परंपरा चालत आली आहे. मठात ग्रन्थसमूह त्रिपुल असून तो डाव्या बाजूच्या वळदात व्यवस्थित ठेवलेला होता. या खेपेस तो पक्त पाहण्यास मिळाला. संप्रदात दासबोधाच्या दोन प्रति, १६४४ व १६५३ या शकातील शानेश्वरीच्या दोन प्रती, उद्धवसुतकृत श्रीसमर्थचरित्र इत्यादि ग्रन्थ होते. त्यात श्रीमत् भगवद्गीता, विष्णुसहस्रनाम, भीष्मस्तवराज, अनुस्मृति आणि गजेंद्रमोक्ष, अशा पंचप्रकरणाची अप्रतिम, सुंदर, सचित्र पंचरत्नीगीतेची बांधलेली पोथी होती. त्या वेळी जरी ती पोथी मिळाली नाही आणि मिळणें शक्य नव्हतें, तरी अखेरीस मिळाली. ती कशी, याची इच्छित, श्रीरामदासी सद्योचनाच्या प्रथम खंडात आरंभी जे सिद्धान्त सांगितले आहेत, त्यापैकी सातव्या सिद्धान्तात आली आहे. त्या च वेळी दुसरी एक सुटी पंचरत्नीगीतेची पोथी व तिच्या पोटात चुनून असलेलें सुदामचरित्र अशी मिळाली. या तिन्ही ग्रंथाची नोंद येथे च करणें इष्ट होय.

६२८]

६३ × ४३" आकाराची बांधलेली पोथी-पत्रे १२७

अपूर्व, प्रेक्षणीय ग्रन्थ

[२००

सचित्र पंचरत्नीगीता

सर्वांगसुंदर अशी ही पोथी आहे. तिचा मुख्य विशेष म्हणजे ती सचित्र आहे. तिच्यात शंभर सुंदर चित्रे व बावीस सोनेरी वेलुच्या वगेरे आहेत. ही सारी चित्रे रंगित आहेत. चित्राच्या भोंवती जें नक्षीकाम केलेलें आहे, तें प्रत्येक चित्रात निरनिराळें आहे. प्रत्येक अध्यायाच्या आरंभी व मध्यें तर चित्रे आहेत च, पण गीतेच्या दहाव्या अध्यायात भगवंताच्या ज्या विभूति सांगितल्या आहेत, त्या प्रत्येक विभूतीचें चित्र आहे. घर चित्र व खाली त्या त्या विभूतीच्या संवधाचा श्लोकातील चरण, अशा रीतीने चित्राकडे पाहता एक एक पान उलटीत च विभूतियोगाचा अध्याय याचीत जावयाचा. मला हि त्यातलें ज्ञान नाही व देणारास हि तितपत च समजत असावें, म्हणून मला ही पोथी

दीडहों रुपयांस मिळाली, पण, उदाहरणार्थ जर्मनीतला एकादा जाणता, विद्या आणि कला यांचा अभिमानी मनुष्य पोथीची किंमत, न जाणों, कांहीं हजार करील । या सर्व चित्रांचे 'कोटो' काढून तीन रंगांत तीं चित्रें तयार करविलीं आणि अशी सचित्र गीतेचो प्रत प्रकाशित केली तर तिचा प्रसार जगभर होईल, यांत शंका नाहीं. समेला सामर्थ्य नाहीं, पण कोणा सामर्थ्य-वान् गीताभक्तांनं या पोथीच्या प्रकाशनार्थ दहा पांच हजार रुपये खर्च केले तर ते रुपये कांहीं जास्त च येऊन परत येतील, असें वाटतें.

६२९]

५३" X ३.१५" आकाराची सुटी पोथी

पत्रें २४१

[१२०

सचित्र पंचरत्नीगीता

या मागची च ६२८ क्रमांकाची पोथी पाहण्यांत नसती आणि न मिळती, तर या च प्रतीचें मला कौतुक वाटलें असतें. पण ६२८ पुढें ही प्रत फिकी पडते. हिचें हि अक्षर सुंदर आहे. हिच्यांत हि बीस रंगित चित्रें आहेत. ६२८ प्रतीपेरेवर या हि प्रतीघाटीं सात रुपये जास्त देऊन ती मिळविली. प्रतीच्या पोटीं पावतीं ठेवली आहे.

या प्रतीच्या शेवटीं 'संवत् ॥ १८७२ ॥' असा छेपनकाळ दिलेला आहे.

६३०]

पोथी-पत्रें २४

[१५०

फचेश्वर वृत्त सुदामचरित्र—श्लोक १०१

ही पोथी मागील बाबोंक ६२९ च्या पोटांत होती. संपूर्ण चरित्र आहे. शेवटीं लेखनकाळ घेगेरे आहे :

" शके १७०६ म्येपिनाम संवत्सरे आश्विन पक्ष ५ रविवारिं पुस्तक लेखन संपूर्णमस्तु ॥ हस्ताक्षर ॥ व्यंकटभट्टारमज अवधूतभट्ट जोषि मौजे राणेठचेगावकरेण लिखितं ॥..."

आंयबद्दून तयें च रगळो उतरून मागोंत जळगांव आणि साडेगांव येथील मठ पाहून

श्रीसमर्थप्रतापकार गिरिधर

यांच्या बाई गांधी चैत्र प. ११ (ता. ८-५-०७) च पोंचलें. जळगांव आणि साडेगांव येथें गोदापरीच्या रानापाळिकडे कांहीं प्राप्ती साखी नाहीं. हे

दोन्ही मठ श्रीसमर्थशिष्य दादेगारमठपति देवदास याच्या परंपरेतील होत. देवदास-हरिस्वामी-उद्धव अशी शिष्यपरंपरा. उद्धवांचे पुत्र कृष्ण यांनी ऋजुगांवचा मठ पुत्रपरंपरेने चालविला व शिष्य रायन यांनी साडेगावचा मठ शिष्यपरंपरेने चालविला. या दोन्ही मठांत या सेवेश कार्य होण्याचा योग नसत. त्यानंतर दि तेथे गमून जाणे हाडे नाही. पण सवकर व एकदां चार्जन असे म्हणतो. ऋजुगांवमठांत काही विशेष नसावे, पण साडेगावची मठा आद्या आहे; अशे.

बीडस पोंचणे, तेथील दोन्ही मठ पाहिले, सम्राह पाहिला आणि काही त्या सेवेश आणि काही दुसऱ्या सेवेश मिळविला, गिरिधर आणि नंतर हाडेले पुरुष याच्या समाधीचे दर्शन घडले, श्रीसमर्थप्रताप हातास लागला आणि बोले दिवले, गिरिधरांचे कार्य नजरेस पडले आणि जसा गिरिधरांना सद्योपनारंभी महाराष्ट्रांने गिरिधराई टाकिले होत, ते गिरिधराई नगून एके काळी या सम्रादावांत अपूर्ण कामगिरी करून गेलेडे, श्रीसमर्थाच्या भेटीविषयी उतावीळ हाडेले, त्यांच्या पायी गप्पावर काही काळ राहिलेले, वेचालिस ग्रंथाचे आणि विशेषतः श्रीसमर्थप्रतापाचे कर्ते बीडमठसरथापक पुरुष होते, हा बोध देऊन अज्ञानाची लाज वाटली, मन खजिले हाळे आणि समाधीपुढे नग्न देऊन गिरिधराची समा मागून, तुम्ही माग्यवान् कीं तुम्हास श्रीसमर्थाचा लहानगर्णी सदवास घडला, आतां आम्हांस त्यांचे इत्यभूत चरित्र सांगा, अशी त्यांची प्रार्थना केली. गिरिधराचा महाराष्ट्रास संदेश काय आहे, तो त्याच्या ग्रंथावरून आणि मठांतील सम्राहावरून कळणार आहे. राजवाड्यांनी कोल्हापुरास जो थोडा सम्राह हवाली केला होता, त्यांतील काही याच मठांतोळ होत. येथे दोन मठ आहेत. एकांत गिरिधरांच्या कन्येचा पुत्र माणिक्य याचे पासून पुत्रपरंपरा चालत आली आहे व दुसऱ्यांत गिरिधरांचे बंधु भीम, त्या भीमाचे पुत्र गोविंद याचे पासून पुत्रपरंपरा च चालत आली आहे. पदेस्वा मठात विद्यमान पुरुष श्रीराम होते व दुसऱ्यात सीताराम होते, म्हणून मी या मठाना श्रीराममठ आणि सीताराममठ, असे आजपर्यंत संघोषीत आलों आहे. पण यापुढे आतां हा भेद न ठेवता बीडमठातील एकदर सम्राहांचे स्वरूप प्रथम पाहू आणि नंतर गिरिधराविषयी काही जास्त सांगवेसे वाटल्यास ते सांगून सद्योपनारंभ पुढे चालू. बीडचा हा सारा सम्राह अत्यंत मोत्यवान् आहे. त्याला मोल नाही.

काही पोष्या अति जीर्ण झाल्या आहेत.

वीढ मठांतील संग्रह

६३१]

पोथी-पत्रे ११६

[२११]

श्रीसमर्थप्रताप

या ग्रंथाचे व्यक्तिः गजवर अगणित उपकार आहेत. महाराष्ट्राला हि तो ग्रंथ मान्य आणि प्रिय झाला आहे. श्रीसमर्थान्या चरित्रावर आणि संप्रदायावर या ग्रंथाने पुष्कळच नवीन प्रकाश पाडला. हा ग्रंथ समेते शके १८३४ त श्रीसमदासी ग्रंथमालेत आठवा भाग म्हणून प्रकाशित केला. त्याच्या प्रस्तावनेत गिरिधराच्या चेचाळिस ग्रंथाचा थोडक्यात परिचय करून देण्यात आला आहे. ग्रंथाची पाहिली आवृत्ति संपून केवळ वर्षे झाली, सबड झाली म्हणजे दुसरी आवृत्ति काढे.

ग्रंथ अस्सल अगून गिरिधरांच्या हातचा आहे. पहिल्या मुलपृष्ठाच्या जाळण्या देण्यासाठी त्याच्यामागे जो कागद दडकविला आहे तो तत्कालीन एक पत्र असून ते 'चिरंजीव विजईभव राजेभी अवधूतपत यास प्रती आकाबाईने' लिहिलेले आहे.

६३२]

वाढ-पृ.सं. १०१ × २ = २०२

[२११]

(१) श्रीसमर्थप्रताप ग्रंथाची दुसरी प्रत. ६३१ पोथीवजा आहे व ही वाढ आहे. ही हि प्रत गिरिधरांच्याच हातची आहे.

(२) याचांची पृष्ठिपत्रे तयार करताना तत्कालीन कागदपत्रे, जमाखर्चाचे कागद वगैरे यांचा उपयोग केलेला आहे. मागच्या बाजूच्या पृष्ठिपत्रात

श्रीसमसमर्थ

धीतकलबीर्ध्वरूप धर्ममूर्ती माहाराज राजेधी गीरमाजीपाया गोसावी व त्या राजेधी येसोबा व त्या राजेधी भीमाजी गोसावी स्वामीराजांचे सेवेसी घालके शानाजी चौढळ एवढ्याच मजबुराचा एक पत्राचा पाडलेला दृढया याचला येत आहे. गिरमाजी म्हणजे आपले गिरिधर व यशवंत आणि भीम असे त्यांचे यश होते, हे प्रतापावरून आपणांस ठाऊक साधेच आहे.

(३) पृष्टिपत्राचा दुमडलेला जो तुकडा पडला आहे त्यांत " गिरिधराख्यकृतं स्तोत्रं त्रिकाळं यः पठेन्नरः । सर्वसिद्धिमवाप्नोति - शुद्धदेव-प्रसादतः ॥ २१ ॥ इति श्रीमद्गिरिधराख्यविरचितं श्रीसद्गुरुस्तोत्रं संपूर्णं श्रीसद्गुरुनाथारपणमस्तु " अथा एक स्तोत्राचा शेवट वाचावयास मिळतो.

(४) प्रतापाला आरंभ करण्यापूर्वी पहिल्या पानावर रामायणांतील एक सात श्लोकांचें कथंघवाक्य उतरून घेतलेले आहे, तें अकारण नसावें.

६३३]

पोथी-पत्रें १५९

[२२१

निवृत्तिराम

हा हि अप्रतिम ग्रंथ मालेंतील १४ वा भाग म्हणून शके १८३८ त छापला गेला आहे. त्याची हि पहिली आवृत्ति केव्हां च संपली. दुसरी निघाली पाहिजे. या ग्रंथाकडे मात्र मदाराष्ट्राचें जितकें लक्ष जावें, तितकें गेलेलें नाहीं. गिरिधरांच्या हातची ही प्रत आहे.

६३४]

पोथी-पत्रें १४५

[२२१

निवृत्तिराम ग्रंथाची दुसरी प्रत. ही हि गिरिधरांच्या च हातची आहे.

६३५]

पोथी-पत्रें १६०

[१००

निवृत्तिराम ग्रंथाची तिसरी प्रत. ती मात्र बीड मठांतील नवत के. विनायकराव लक्ष्मण भावे यांना पाठविली होती. तिन्ही प्रती एका च क्रमांत नोंदल्या जाव्या, म्हणून ही प्रत येथे नोंदीत आहे.

६३६]

पोथी-पत्रें ११७

[२००

श्रीवेणाबाई कृत सीतास्वयंवर

श्रीरामदासी मालेंत छापलेला दारावा भाग. अति गोड काव्य आहे. क्रियांना विशेष आवडावें, शरें आहे. पण वाचण्यांत येईल तर.

६३७]

वाढ-पृ. सं. ४० × २ = ८०

[२११]

गिरिधर कृत दश हकिकतवाके

हे या च बाढावरून रामदासी माळेत भाग चौविधावा म्हणून छापण्यांत आले आहेत. कल्पना, रचना, काव्य इत्यादि दृष्टीने ग्रंथ महत्त्वाचा आहे, पण त्याब्याकडे महाराष्ट्राचे जायते तसे लक्ष गेलें नाहीं, याला कोण काय करणार !

६३८]

पूर्णापूर्ण मुटे हकिकतवाके-१५ कागद

[२११]

६३९]

एक मोहरेदार कागद

[२११]

गिरिधर कृत रामजानकीविवाहाची आमंत्रणपत्रिका-श्लोक ४.
दस्तावर गिरिधरांचें च दिष्टें.

६४०]

एक कागद

[२११]

गिरिधर कृत एक स्वतंत्र असच्छिष्यसच्छिष्यवाका. ६३७ त किया ६३८ त जे वाके आहेत, त्यांहून हा निराळा आहे. याची रचना हि निराळ्या पद्धतीची आहे. हा वाका श्लोकबद्ध असून त्याचे ३३ श्लोक आहेत. शेवटचे दोन श्लोक देतो :

असत्सिष्य सत्सिष्य नीवेदिले हे ।

समर्था पदीं सयं ही लागले हे ।

जयाचा जसा माय त्या देव भाहे ।

समर्थासि वाका पदीं छीहिल्याहे ॥ ३२

उदासी गिरीस्वामिचा वाग्विलासु ।

प्रियेणीवरें श्रीपद्मीचा निवासु ।

गुरुनाथ भद्रासनीं ऐकताती ।

गुरुभक्त वाके मुखें पाषिंताती ॥ ३३

६४१] पोथ्या-पत्रे ४, ११, १२, ४, ७, ८ = ४६ [१५०

श्रीसमर्थ कृत पूर्वार्ंभ, मानसपूजा, आत्माराम, जुनाट पुरुष, चतुर्थ योग आणि अंतर्भाव

कागद जीर्ण झाला आहे व पाटला आहे. या सर्व पोथ्या एकाच हातच्या आणि सारख्या आकाराच्या आहेत.

६४२] पोथी-पत्रे ५ [२५०

श्रीसमर्थ कृत जनस्वभाव

जुनी, सुंदर प्रत. कागद ठिसूळ झाला आहे. हात लावण्यास भीति वाटते. प्रकरणाचे नांव दिलेले नाही.

६४३] एका जीर्ण बाडाचा गळांठा [२५०

पृ. सं. सुमारे २४०

(१) हा एका बाडाचा गळांठा इतका जीर्ण झाला आहे की, आणखी फार तर दोन चार वेळां त्यास हात लावला म्हणजे त्याचे काम संपेल. त्यांत प्रकरणे महत्वाची आहेत. यापुढे एकवार च ती प्रकरणे ताडून पाहतांना या बाडास हात लावण्याचा विचार आहे.

(२) त्यांत श्रीसमर्थ कृत अंतर्भाव, आत्माराम, पंचमान, मान-पंचक, पंचसमासी, मानसपूजा, चतुर्थयोग, पंचीकरण योग, जुनाट पुरुष, पूर्वार्ंभ आणि पद्मिपु, अर्थां अकरा प्रकरणे आहेत.

(३) अगदी शेवटी ' इति श्रीपद्मपुराणे श्रीशिवपावेंतीसंवादे सारकमहाराजमंत्रग्रन्थे हृदयस्थनिरूपणं ' आहे. ते उत्तरून काढले पाहिजे.

(४) शिष्या त्यांत कौलाचे श्लोक , दासबोधांतील १ x ४ समास, एकनाथकृत डोहळ्याची कथा, सखा कृत एक पाळणा व कोनेरीनंदन गंगाधर आणि गोसावीनंदन यांचे एकाद दुसरे पद, अर्थां आहेत.

(५) हे बाड बीडमठांतील च आहे, अशी खात्री नाही.

६४४] पोथ्या-पत्रसंख्या एकंदर १२५ [२००

धीरामदासी संशोधन

(१) धीसमर्थ कृत अंतर्भाव, जुनाट पुरुष, आत्माराम, मानपंचक, पंचमान, सगुणध्यान, निर्गुणध्यान, चतुर्थयोग, मानसपूजा, पंचसमासी, अशी दहा प्रकरणे

(२) या सर्व पोथ्या सुंदर आणि संवंध आहेत. त्या एकाच हातच्या आणि सारख्या आकाराच्या आहेत.

६४५] पोथी-लिहिलेली पत्रे १४ व कोरी पत्रे १६ [१५०

धीसमर्थ कृत एकवीससमासी पैकी समास १ ला, ७ वा व १४ वा अपूर्ण.

६४६] पोथी-पत्रे ७ [२५०

धीसमर्थ कृत सप्तसमासी पैकी समास १ ला व ६ वा. तत्कालीन प्रत आहे. हे सप्तसमासी प्रकरण महत्त्वाचे आहे. श्रीमत् मन्यराज दासबोधाचे याच दशक पूर्ण हास्यावर ही सप्तसमासी धीसमर्थानीं सांगितली, असा पुरावा सहाव्या समासांत आहे. लघुकाव्यांचा जो अकरावा भाग काढणें आहे त्यांत ही सारी प्रकरणे येतीलच.

६४७] पोथी-पत्रे ३३ [२५०

श्रीएकनाथ कृत स्वात्मसुख तत्कालीन संपूर्ण, सुंदर, शुद्ध प्रत. धीसमर्थशिवाय इतर बहुतेक साधुसंत-कवींचे ग्रंथ असुद्ध छापले गेले आहेत व त्यांच्या ग्रंथांच्या शुद्ध आवृत्त्या निघाव्या पाहिजेत, या आपल्या कल्पनेला या प्रतीने पुष्टि मिळत आहे. प्रत अति जीर्ण झाली आहे. एकवारच केव्हा तरी उपयोगांत आणायची.

६४८] पाड-पृ. सं. १०७ X ९ = २१४ [२२०

गिरिधर कृत छंदोरामायण

या संवंध पाटांत छंदोरामायण आहे. पाड प्रेरणाव आहे. ते गिरिधरांच्या या हातचे आहे. गिरिधरांच्या या व इतर समायगांविषयी थोडक रक्षित

भीष्टमर्थप्रतापाच्या प्रस्तावनेत आली च आहे. ही सर्व रामायणें अवश्य प्रकाशित झाली पाहिजे.

भीरामदाससमर्थजीप्रति आवडे प्रभुची कथा ।

अंतरीं जगदांतरीं मज भेटती प्रभु तरता ।

संतसज्जन बाळिमजी कविराणि घेणिपरंपरा ।

सुंदरा वरदायका गिरिगायका करुणा करा ॥ यु. डे

६४९]

वाढ-पृ. सं. ४३ × ४ = १७२

[१५०

(१) या बाडांत गिरिधर कृत दोन प्रकरणें आहेत : (१) सुंदर रामायण व (२) गुरुवाक्यमाला

(२) हे हि बाड गिरिधराच्या हातचें अद्युत प्रेक्षणीय आहे. या बाडाला बापरलेला कागद अवघा ४^१/_८ इंचीचा असता प्रत्येक पृष्ठाचा कागद, तीन तीन इंच इंचीचे दोन कागद एकत्र टकवून कां केलेला आहे, न कले.

६५०]

वाढ-पृ. सं. ८० × ४ = ३२०

[२२०

(१) गिरिधर कृत छंदोरामायणांतील युद्धकांड-श्लोकसंख्या " आठावन अकरें ६३८ "

(२) गिरिधर कृत मंगलरामायणांपैकी युद्धकांड-श्लोकसंख्या " चौन्हावी अकरें १२४ "

६५१]

वाढ-पृ. सं. ५७ × ४ = २२८

[२००

(१) छंदोरामायणाच्या युद्धकांडांतील पहिला प्रसंग

(२) नऊ श्लोकांचा एक स्वतंत्र हकिकतवाका

नमस्कारिलें सद्गुरुनाथजीते । तथा लेखकां हस्तकां मंत्रियाते ।

हजुरी अभिन् जागिरीलागिं गेले । हकिकत लखोटे वचरीसि आले ॥ १

हजुरी गुरुबंधु हे पुण्यमूर्ती । हाकेकत समर्थास हे जाणवीती ।

वचरी बरी दाटली साधकांची । सभा बैसली श्रोतयां सज्जनोची ॥ २

(३) मंगलरामायणांपैकी किटिकथा आणि सुंदरकांड

(४) भावार्थरामायणाच्या बालकांडातील काही ओव्या

६५२]

वाट-पृ. सं. ५५ × ४ = २२०

[२२०]

श्री गिरिघर कृत मंगलरामायणांतील वाल, अयोध्या आणि
अरण्य अशी तीन कांदे.

पार गोष्ट आहेत, धन्य आहे गिरिघरांची ! ही रामायणे लिहिण्या-
विषयी त्यांना भीममर्याची आज्ञा होती. गिरिघर म्हणतात, मला काय त्यांचा
हेतू माहीत, ते बोलवितात आणि मी बोलतो :

हेतातीत समर्थ स्वामि मजळा हेतूएवें बोलवी ।

कुर्यात् मंगल राघवं विजयते रामायणं मंगलम् ॥

अशी ही गिरिघरांची सर्व रामायणें प्रसिद्ध करण्याची जबाबदारी
भीममर्यामिमांनी मंदाराश्रावर नाही काय ?

आर्षी मंगलमूर्तिते मग पुढें यागीधरी वंदिली ।

श्रीवाणी शुभ बोलिली मग नमूं श्रीसहस्रपाडलीं ।

देवां हुल्लभ ते चि सुलभ पदें कृष्णातिरीं कावलीं ।

कुर्यात् मंगल राघवं विजयते रामायणं मंगलम् ॥ अयोध्या १

धोते समज हो तुम्ही सकळ ही रामायणु ऐकिलें ।

तेथें युक्ति प्रयुक्ति शक्ति नसतां कां हें येथें बोलिलें ।

माझें मीपण वारले परि हरीगुणाणधीं थारलें ।

कुर्यात् मंगल राघवं विजयते रामायणं मंगलम् ॥ ४

आमारांम जगहूद जनपतीं हा चेकदेसी नसे ।

हंढारण्य अरण्य सेधित असे कृष्णातिरीं तो दिसे ।

त्याची भरव परंपरा जगमुलें विलयात वेणी पुढें ।

कुर्यात् मंगल राघवं विजयते रामायणं मंगलम् ॥ १२०

१८५६ वैशाख शु. ८

टीप—आजची च गिरिघरांची पुण्यातिथि होय. त्यांचें स्मरण
करण्याचा व त्यांच्या मठाची शक्तिव देण्याचा आज च योग यावा, याचा
आनंद वाटतो. त्यांना समाधिस्थ होऊन आज सरोपर २०५ वर्षे शास्त्रा.

श्रीरामदासी संशोधनाचें

उपांत्य फळ

श्रीरामदासी संशोधनाचा हा विजय होय. दहा पाच ओळींचें एकाद दुसरे पत्र नव्हे, तर स्वतः भीममर्णानी बालवयात उतरून घेतलेली चोवीस हजार श्लोकांची वास्तवीकीय रामायणाची सपूर्ण प्रत उपलब्ध झाली असून ती आज महाराष्ट्रदेवतेच्या चरणी अर्पण करावयाची आहे. एकाद्या धामान्, दिसासपन, पूर्वजाभिमाना, गुणमादक, उत्साही, स्वतंत्र देशात असला प्रसंग मोठ्या राष्ट्रीय उत्सवाचा मानला गेला असता ! कल्पना करा. मोठमोठे मयळे घातून ही यातमी वर्तमानपत्रांनी जाहीर केली असती, जगभर तारा पडकल्या असत्या, सर्वत्र कुतूहल, आनंद आणि अमिमान याचें साम्राज्य पसरलें असतें. कल्पना कशाला, असले अपूर्व प्रसंग इतर भाग्यशाली देशातून मोठ्या घाटानें साजरे झाल्याचें आपण वाचलें आहे. पण आमच्या आजच्या भगलेल्या व्यापित महाराष्ट्राला त्याचें काय होय ! पूर्वजांच्या असल्या जुन्या देवण्याची, ' पुरलेली मर्दी ' म्हणून सभावना करणारे पुरुष आज महाराष्ट्रात आढळतात ! आपण अन्य काहीं विशेष पराक्रमाच्या गोष्टींत गुंतलेले असतो, अद्या भ्रमात असणारे लोक ही मळ्याची मापा बोलत असतात य इतर मोठे लोक न जाणता तिचा न उच्चार करीत असतात. पण आज आम्ही मर्दी बनलों आहोंत, का आमचे पूर्वज, याचा हे लोक थोडासा तरी विचार करतील काय ! जाणते जाणतात की, दिसण्यात जिवंत असलेले आम्ही प्रेतवत् होऊन पडलों आहोंत आणि आमचे गेलेले पूर्वज कीर्तिरूपानें चिरजीव आहेत. पूर्वजांच्या अभिमानाची थोडीशी जरी धुगधुगी आमच्यात उरलेली असेल, तर ' संशोधन म्हणजे जुनी मर्दी उकरून काढण्याचा घंदा होय ' असली अमद्र मापा बंद पडली पाहिजे. आमचें सर्वस्व गेलें, तरी आमच्यातील सहृदयता गेली न पाहिजे. पूर्वजांचा यथायोग्य गौरव करण्याचें आमच्यात सामर्थ्य उरलें नसेल, तरी त्यांच्या विषयांची आमची आदरबुद्धि नष्ट झाली न पाहिजे.

सच्चावीत वरें झाली, बीड येथील दोन्ही मठातून थोडथोडा समग्र आपला होता. त्या गेलीं श्रीराममठात वास्तवीक रामायणाची प्रत पाहण्यात आली होती, प्रण तेव्हा तिचें महत्त्व लक्षांत आलें तेव्हां आणि फार आशा रा. घ. १०

करू नये, नाही तर हातचें हि जावयाचें, हा अनुभव हि भेटसावीत होता, म्हणून ती प्रत तेव्हा घेतली नाही. प्रतीचें स्मरण होतें, ती सभेच्या संप्रदायाची, असें पुढें वारवार वादूं लागलें, म्हणून ती मिळविण्याविषयी भी. देशमुखया ऊर्फ श्रीसमर्थदास यांना विनवि केली. त्याप्रमाणें त्यांनी ती मिळवून सभेकडे पाठविली. तीतील यालकाड १५४४ ताल रामेण रामदासेन लिखितम्, अयोध्याकाड १५७१ ताल राघवनामा लिखितम् व सुंदरकाड १५४५ ताल रामेण रामदासेन लिखितम् होतें, पण अरण्यकाड १६९१ तीळ, किष्किपाकाड १६९२ तीळ, सुंदकाड १६९३ तीळ व उत्तरकाड १६९४ तीळ होतें. तीन काडें पूर्वीची व चार काडें नंतरची शमरदीडशी वर्षांची असावीत, असें का, असा प्रश्न पडला.

गेल्या श्रावणात हैद्राबादेहून परत येत असता मार्गांत काही ठास हदुरशोधन येथें मठात उतरलों होतों, तेव्हा भीसमर्थदास यांनी, वीड मठातील काही कागदपत्रें त्यांनीं दरम्यान मिळविलीं होतों ती आमच्या हवाली केली. त्यात दोन कागद महत्त्वाचे होते : एक १६५३ भाद्रपद शुद्ध १३ चा होता व दुसरा १६६६ कार्तिक शुद्ध ११ चा होता. दोन्ही कागद भिमजी गोसावी यांनीं येसोबा गोसावी यास करून दिलेले होते. भिमजी आणि येसोबा हे उभयता भीसमर्थप्रतापकार गिरिधर याचे वधु होत. १६५३ च्या कागदानें या उभयतात वाढणी झाली होती, तरी काहीं वस्तु समायिक राहिल्या होत्या, त्याची विभागणी १६६६ तीळ कागदानें करण्यात आली होती. हा दुसरा कागद प्रस्तुत प्रघर्षां विशेष महत्त्वाचा होय. देवार्चन, वास्मीकिरामायण, अप्यात्मरामायण व पन्नास रुपये अशा वस्तु समार्हक होत्या. पन्नासी पन्नास रुपये निभे निभ वाढून दिले. देवार्चन येसोबाकडे होतें व ते यशील म्हणून तें पन्नासी त्याच्या च कडे रहावें असें ठरविलें, परंतु भिमजीगोसाविषयाच्या विनंतीवरून येसोबा गोसावी यांनीं तें स्वसत्पोपानें भिमजीगोसावी यास दिलें. अप्यात्मरामायण-ग्रन्थसख्या सहा हजार-येसोबाजवळ होतें व वास्मीकिरामायण-ग्रन्थसख्या चौदा हजार-भिमजीवाजवळ होतें. दोन्ही मिळून तीस हजार ग्रन्थसख्या झाली. प्रत्येकाच्या वाट्याला पंधरा पंधरा हजार ग्रन्थसख्या आली. सहा हजारचा अप्यात्मरामायण ग्रन्थ येसोबाजवळ होता च व वास्मीकिरामायणा-पैकी नऊ हजारचा ग्रन्थ भिमजीनीं येसोबास द्यावा असें ठरलें. तो नऊ

इजारांचा ग्रंथ म्हणजे च बाळकांड, अयोध्याकांड व सुंदरकांड ही तीन कांडे होव. म्हणून च ही तीन कांडे येसोबांच्या परंपरेतील श्रीरामजुवा यांच्या मठांत आली व ग्रंथ अपुश राहू नये म्हणून शंभर दीडशे वर्षांनी सत्कालीन पुरुषांनी इतर चार कांडे लिहवून ग्रंथ पुरा केला होता. अर्थात् बाकीची चार कांडे भिमाजीबाबांच्या परंपरेतील सीतारामधारा यांच्या मठांत असली पाहिजेत, अशी कल्पना झाली. सीतारामजुवा गत झाले आहेत, त्यांचा मुलगा गंगाराम अशान अतून मठ पंचांच्या ताब्यांत आहे. गंगाराम भीममर्षदासांच्या च जवळ असतो. परबां जांबेहून परतघांना त्यास बोलाविले होते. त्यास घेऊन वीढास गेलो. त्यांच्या मठांत अस्ताव्यस्त पडलेला संग्रह पेट्यांत भरून ज्येष्ठ शु. ७ (ता. २१/५/३४) च शुद्ध्यास रवाना करून आम्ही परंडा, डोमगांव भागांत जाऊन आलो. दरम्यान येथे येऊन ठेपलेला संग्रह स्वस्थपणे व्यवस्थित लावीत असतां नेमकी ती चार कांडे आढळली व आम्हांस अत्यनंद झाला. त्या आनंदाचा उपभोग सर्वांस घेतो यावा म्हणून पूर्वी मिळालेल्या संबंध रामायणाची व आतां मिळालेल्या चार कांडांची आज येथे आधी नोंद करून मग वीढ येगील इतर जुन्या नव्या संग्रहाकडे वळू.

६५३]

वाल्मीकीय रामायणाची पोथी

पत्रसंख्या ९२६

[१६२ ते ३१२

(भी) आदिकांड

...

...

...

पत्र ७०

(१) मुखपृष्ठावर प्रत्येक कांडाचे सर्ग आणि श्लोक यांची एकुणात दिलेली आहे, ती अशी :

६४	प्रथमकांडे	२८५०
८०	द्वितीयकांडे	४१७०
११४	तृतीयकांडे	४१५०
६४	चतुर्थकांडे	२९२५
४३	पंचमकांडे	२०४५
११२	षष्ठकांडे	४५००
९०	सप्तमे कांडे	३९६०
५६७		२४६००

(२) ग्रन्थार्भी दोन श्लोक दिले आहेत ते :

जगति रघुवंशतिलकः कोशक्याहृदयनंदनो रामः ।
दशवदननिधनकारी दाशरथिः पुंढरीकाक्षः ॥ १ ॥

नमः तस्मै मुनीशाय श्रीशुताय तपस्विने ।
सर्वज्ञानाधिवासाय वादमीक्रिमुनये नमः ॥ १ ॥

(३) शेवटी काढाचा लेखनकाल वगैरे दिला आहे तो :

॥ शक संवत् १५४४ ॥ पुंदुभिनाम संवत्सरे माघ शुद्ध १३ रवौ अस्मिन्
शुभदिने रामेण रामदासेन लिखितमिदं पुस्तकं ॥ ॥ श्रीरघुनाथार्पण-
मस्तु ॥ ॥ रमाकांतपीतो भवतु ॥ ॥ श्रीराम राघव रमेश्वर रामचंद्र
राजोवनेत्र रघुवर्ध रमेश ईश ॥ श्रीरामभद्र मुचनेश्वर तीर्थपाद कंठे
फरोमि सततं तव नाममालां ॥ १ ॥

या च शेवटच्या पानाचे चित्र येथे दिले आहे. मूळ पोथीच्या पत्राचा
आकार १० १/२" X ६" आहे. समाप्त छोडून पुढच्या लेखनाचा गामा
८ ३/४" X ४" आहे. चित्रांतील लेखनाचा गामा ७" X ३ १/२" आहे. यावरून
मूळ प्रतीच्या आकाराची याचकांण फरना होईल.

(४) अयोध्याकांड

(१) या काढाच्या शेवटी दिलेला लेखनकाल वगैरे : पत्रे १४१

श्रीमत् शक १५७१ विरोधीनाम संवत्सरे सुत्तरायणे
काण्वयमासे शुष्णपक्षे सप्तम्यायां पुष्यतिथौ अस्मिन् शुभदिने
राघवनाथा कश्चित्पुरुषचरणानुचरस्तेनालेपि ॥

(२) अरण्यकांड

लेखनकाल—१६११ विरोधीनामसंवत्सरे मार्गशीर्ष कृष्ण ८
अष्टमी औष्यवासर

(३) किष्किणिकांड

लेखनकाल—१६१२ विकृतीनामसंवत्सरे भाद्रपद शुद्ध सप्तमी
इंदुवासे

(४) सुंदरकांड

(१) आरभी श्लोक दिला आहे तो : पत्रे ७३

पूजते राममासेति मधुरं मधुराक्षरं ।
आरक्ष ब्रवित्राहारां वदे पादसीकेकोदितं ॥

न पुनरागत्य लज्जरेण रथेन वा ॥ राजमागेऽपि दृष्ट्वान् ॥ स्तिवाः पृथुत्वं नामय ॥ ३४ ॥ अग्निहो
 त्रेऽबुधदोरसु शिष्ये प्रेष्य जनेषु च ॥ सानुकं प्य ॥ सदा राम ॥ पृथुत्वं स्मान्नामय ॥ ३५ ॥ अभ्यन्तरे
 च राज्ञे च योरजा न पदे तथा ॥ स्त्रियो वृद्धास्तस्यैव ॥ अथ देवान् राजगृहे गृहे ॥ ३६ ॥ रामस्यै
 वाभिया च ते यो वराज्ञे भिवे च न ॥ तासां न योचितं ॥ राजन्त्वत्स सादात्स सिद्धता ॥ ३७ ॥ राममिदं
 वरं याम प्रजानां ननु कं पकं ॥ पश्ये मयुवराजं तमभिषिक्तं ॥ त्वदाज्ञया ॥ ३८ ॥ स राजव
 यत्सि जमात्मवर्तं गुणा सिगमे नरलोककोत्तं ॥ रामं नृदेवाहं सिलोकनाथ मिहाभिवेकु
 युवराजमुख्य ॥ ३९ ॥ इत्याखे रामायणे ॥ ४० ॥ वाल्मीकीये वाल्यचरिते ॥ अर्कि
 ड समाप्तमिति ॥ समाप्तमादिकां ॥ श्रीराम ॥ श्रीरक्त ॥ रामार्पणमस्तु ॥
 ॥ वाकं संवत् १५४४ ॥ डंडुमिर्नाम संवत्सरे माघशुद्ध १३ श्रवौ अस्मिन् शुभदिने रामेण
 रामदासेन लिखितमिदं पुस्तकं ॥ श्रीरघुनाथार्पणमस्तु ॥ रामकृतप्रतिभुवत्
 ॥ श्रीरामराघवरमेश्वररामचंद्रराजीवनेत्रचुवर्गरेमेशाईना ॥ श्रीरामभद्रभुवनेश्वर
 तीर्थपादकंठेकरामिसततैतवनाममालो ॥ १ ॥

(२) प्रथारमों दोन श्लोक दिले आहेत ते :

जयति गुरुशतिलक कौशल्याहृदयनदनो राम ।
 वृषावदननिधनकारी दाशरथि पुत्रीकाक्ष ॥ १ ॥

नम तस्मै सुग्रीषाय श्रीयुवाय तपस्विने ।
 सर्वज्ञानाधिवासाय पादमीकिमुनये नम ॥ १ ॥

(२) शेवटीं काढाचा लेखनकाल वगैरें दिला आहे तो

॥ शक सवत् १५४४ ॥ दुहुमिनाम सवस्तरे माघ शुद्ध १३ रवौ अस्मिन्
 शुभदिने रामेण रामदासेन लिखितमिदं पुस्तक ॥ ॥ श्रीगुनाधार्येण
 मस्तु ॥ ॥ रमाकान्तप्रतीतो भवतु ॥ ॥ श्रीराम राघव रमेश्वर रामचन्द्र
 राजीवनेत्र रघुवर्य रमेश ईश ॥ श्रीरामभद्र भुवनेश्वर तीर्थपाद कडे
 करोमि सतत तव नाममाला ॥ १ ॥

या च शेवटच्या पानाचे चित्र येथे दिले आहे. मूळ पोर्षीच्या पत्राचा
 आकार १० १/२" × ६" आहे. समास सोडून पुढल्या लेखनाचा गामा
 ८ १/४" × ४" आहे. चिनातीळ लेखनाचा गामा ७" × ३ १/४" आहे. बायलून
 मूळ प्रतीच्या आकाराची वाचकास फक्तता होईल

(८) अयोध्याकांड

(१) या काढाच्या शेवटीं दिलेला लेखनकाल वगैरें . पत्रें १४१

श्रीमद् शक १५७१ विरोधीनाम सवस्तरे सुत्तरायणे
 फाल्गुमासे कृष्णपक्षे सप्तम्याया पुण्यतिथौ अस्मिन् शुभदिने
 राघवनाम्ना कश्चित्सपुरुषचरणानुचरस्तोत्रालेखि ॥

(२) अरण्यकांड

लेखनकाल—१६९१ विरोधीनामसवस्तरे मार्गशीर्ष कृष्ण ८ पत्रें १४४

अहमी सौम्यवासर

(३) किष्किंकांड

लेखनकाल—१६९२ विरुतीनामसात्तरे माघपद शुद्ध सप्तमी पत्रें १२२

इदुवाधरे

(४) सुंदरकांड

(१) आरमों श्लोक दिला आहे तो : पत्रें ७३

पूजा रामनामो मम मधुराक्षर ।
 आरक्ष मयितासायां यद् वादमाप्नोक्षि ॥

परगुणपरिदानप्रस्तुताशेषहृत्या निजगुणरुलिताभिर्लोकमामोदयंत ।
अविदितपरदोषज्ञानपीयूषपूर्णा करकृतमपराधं क्षतुमर्हति संत ॥ ॥
श्रीमत्तुलस्यै नम ॥ ॥ हरिः ॐ ॥ ॥ ... ॥ रामेण रामचरितं प्राप्त
यदुक्कुलोद्भव । अनेन जगद्दीशोयं रामचंद्र प्रसीदतु ॥ १ ॥ शके १५६७
पार्थिवसयासर कार्तिक शुद्ध दशम्यां शुभदिने कांडउत्तर समाप्त ॥ .

याप्रमाणे हे दोन महत्त्वाचे कांडाक आहेत. ते प्रेक्षणीय, आदरणीय,
चिंतनीय आहेत. ६५३ तील आदि, अयोध्या आणि सुदर अशीं तीन कांडे
आणि या अंकातील चार कांडे मिळून सपूर्ण रामायण होत आहे. प्रत्येक कांडाच्या
शेवटी जो लेखनकाल दिला आहे, त्यावरून असे दिसते, प्रथम याज्ञिक
आदिकांड लिहिले गेले आणि नंतर पंधरा दिवसांच्या आत आरण्य कांड
लिहिले गेले. ही दोन्ही कांडे १५४४ च्या माघात लिहिली गेली. नंतर
१५४५ च्या आश्विनात किष्किंका कांड व मार्गशीर्षात सुदर कांड अशीं कांडे
पुरीं शाली आणि १५४६ च्या वैशाख शुद्ध ३ या शुभ दिवशी युद्धकांड पुरे
शाले. ही पाच कांडे १५४४ च्या माघापासून तो १५४६ च्या वैशाखापर्यंत
म्हणजे सरासरी सवा वर्षात लिहिलेली आहेत. तीं श्रीसमर्थानीं च लिहिलेलीं
असतील तर त्या वेळीं त्यांचे वय पंधरा सोळा वर्षांचे होते व टाकळीस
पुरश्चरण चाळू होते. नंतर एकवीस वर्षांनीं प्रथम उत्तरकांड १५६७ च्या
कार्तिकात लिहिले गेले आणि त्यानंतर चार वर्षांनीं शेवटीं अयोध्याकांड
लिहिले जाऊन रामायणाची प्रत पूर्ण शाली. या दोन सालात श्रीसमर्थ
मयूरमहापुरुषचंद्रागिरिचाकळ या भागात होते. पहिल्या पाच कांडांच्या आणि
या दोन कांडांच्या लेखनात हि कालपार्वे पडलेला परक दिसून येत आहे.

पण मुख्य प्रश्न असा, ही कांडे कोणी लिहिली ?

रामेण रामदासेन,

रामेण, राघवनाम्ना, रामेण रामदासेन सह गोविनाथेन म्हणजे कोणी ? मला
शका उतरली नाही, पण चिकित्सकाचा शिका मोर्तब शाला पाहिजे. रामेण
रामदासेन म्हणजे रामीरामदासांनीं म्हणजे भेटांनीं अशी काही काळ शका
उद्भवली होती व तिला भीसाप्रदायिक विविध विषयाक ४७ याने किंचित्
बळकटी दि आणली होती. त्या विविध विषयात सहबळेमठपति जगन्नाथ-
महाराज यांनीं अशी माहिती नमूद केलेली आहे की, भेटांचे पाळण्यातले नाव
राम होते. पण ही माहिती उपर्युक्तीची दिसते. भेटांच्या द्रोघा मुलापैकीं एकाचें

श्रीरामदासी संशोधन

नांव रामजी होतें व जेथें नांव राम असतें तर त्यांच्याच मुलाचें नांव राम कसे ठेवण्यांत आलें असतें ? जेथें नांवां भ्रममयीना च लहानपणीं राम म्हणून संशोधण्याचा पार संभव होता. त्यांचा जन्म च मुळीं श्रीरामजन्माच्या तिथीला आणि घटकेला झाला होता. दासविधामधामाच्या पंचरात्या अवधानांत श्रीसमर्थीची जी छत्तीस नांवे दिली आहेत त्यांत राघोबा हें एक नांव आहे. जयरामस्वामी श्रीसमर्थीना राघोबा म्हणून हांक मारीत, तें हि सगीच नव्हे. रामीरामदास हें श्रीसमर्थीचें हि नांव होतें व तें त्यांच्या कवितेत हि कित्येक ठिकाणीं योजिलेलें आहे. श्रीसमर्थीपार्शी कांहीं काळ असलेले, वेणाबाईंच्या परंपरेतील गिरिपर यांच्या मठांत हें रामायण मिळालें, ही गोष्ट हि कमी महत्त्वाची नाही. वेणाबाईंच्या परंपरेत रामायण व्हावें, अशी श्रीसमर्थीची आज्ञा होती व त्या आज्ञेप्रमाणें गिरिधरांनीं सात प्रकारचीं रामायणें रचिलीं हि. (श्रीसमर्थप्रताप १९५६०/६२ पहा) अशी आज्ञा करतांना च स्वतः लहानपणीं लिहिलेली प्रस्तुतची श्रीवाल्मीकिरामायणाची प्रत श्रीसमर्थींनीं गिरिधरांच्या हवाली केली असण्याचा पार संभव आहे. येसोबा व मिमाजी १६५३ त इतर सर्व पोश्यापुस्तकें वाढून घेतात पण अध्यात्मरामायण आणि वाल्मीकिरामायण असे दोन ग्रंथ समईक ठेवतात व अखेरीस १६६६ त वाल्मीकिरामायणाचीं काढें वाढून घेतात, हा प्रकार हि हें च सुचवितो कीं, त्यांना हि ही प्रत महत्त्वाची वाटत होती. श्रीसमर्थीचें हस्ताक्षर एका च कडे कां, दोपां हि कडे असावें, ही च भावना काढें वाढून घेतांना त्यांची असावी. तात्पर्य, रामेण, राघवनाम्ना, रामेण रामदासेन म्हणजे श्रीसमर्थींनीं च होयां आरप्यकांड लिहितांना श्रीसमर्थीना सहाय्य करणारा भाग्यशाली गोपिनाथ कोण ? श्रीसमर्थींच्या बालमित्राचें हें पडिलें च नांव आज महाराष्ट्रास कळत आहे. संशोधनास जागा झाली !

महाराष्ट्राचें हें केवढें भाग्य कीं, श्रीसमर्थींनीं लिहिलेली ७१० पत्र-संख्येची वाल्मीकीय रामायणाची संपूर्ण प्रत उपलब्ध व्हावी ! श्रीसमर्थींच्या हातचें वाल्मीकिरामायण असा ग्रंथ या प्रतीवरून छापून निघावा, असे मनांत पार येतें. इहो छापलेल्या वया प्रती आहेत त्यांचीं सादून पाहतां पार फरक आढळतो. या प्रतीवरून रामायण जरूर छापलें जावें व श्रीसमर्थी-मिमानी महाराष्ट्र मनांत आणिले तर त्वरित छापलें हि जाईल, ती प्रत प्रत्येक

१८५६ ज्येष्ठ वद्य ५ बुधवार (२-६-२४)

वीड मठांतील संग्रह पुढें चालूं

६१

वीड मठांतील संग्रह पुढें चालूं

६५५]

संस्कृत पोथी-पत्रें ३०६
दुर्दैवानें पहिलीं दोन नष्ट

[१७३]

महार्णवाभिधानः निबंधः

“ ॥ स्वस्ति श्री शके १४८३ शुभंतीनामाब्दे फाल्गुन शुद्ध पौर्णिमा बुधे
लिखितमिदं पुस्तकं ॥ ”

६५६]

पोथी-पत्रें ८

[२१०]

श्रीसमर्थसहस्रस्तोत्र गिरिधरकृत

हें संस्कृत स्तोत्र श्रीसांप्रदायिक विविध विषयांक १०८ यांत छापलें आहे.

६५७]

वाढ-पृ. सं. ४३ × ४ = १७२

याच बाढाला पूर्वी ' ण ' म्हणून संबोधिलें होतें [२१०]

श्रीसमर्थकृत पदांची वही. श्रीसमर्थकृत पदपदांतरांचा मालेंतील भाग
पंचविसावा, यांत हीं सर्व पदे छापलीं आहेत.

६५८]

पोथी-पत्रें ७

[२१०]

गिरिधर कृत शिवरहस्य-श्लोक १०२. मुखपृष्ठावर हि शिवरहस्य
नाव लिहिलें होतें, तें खोद्दून त्याचें नाममहिमा केलें आहे. तात्पर्य,
नामरमरण हें च शिष्योपदेशाचें रहस्य होय.

६५९]

उसवलेलें वाढ-पृ. सं. ४० × २ = ८०

पहिलीं २ पृष्ठें नष्ट

[१५०]

श्रीसमर्थ कृत मनाचे श्लोक-यद्यवंतकृत आरतीसह. पहिले नऊ
श्लोक नष्ट झालेह्या दोन पृष्ठांत गेले.

६६०]

वाढ-पृ. सं. २४ × ४ = ९६

[२१०]

(१) दीन श्याम कृत रागमालेवर एक पद

रा. सं. ११

श्रीरामदासो संशोधन

- (२) गिरिधर कृत करुणाराम-श्लोक १८२
(३) गिरिधर कृत सतरा पदे-प्रत्येकाचें भुपद :

श्रीराम जयराम राम राम राम ।
तारकमल नाम राम राम राम ॥

किंवा दुसऱ्या चरणाऐवजी

शबोध्यावासी नाम राम राम राम ॥

- (४) गिरिधर कृत तुळजापुरच्या जंबेची आरती

- (५) श्रीधर गुरुदास कृत जगज्जननीवर पद

६६१]

वाढ-पृ. स. ५९ × २ = ११८

[२१०

गिरिधरकृत आत्मानुभव. मालेंतील विद्यावा भाग श्रीमत् दास-
होधाची किल्ली म्हणून छापला आहे, त्यात गिरिधराची जी चार प्रकरणे
गोविली आहेत, त्यात हैं एक प्रकरण आहे.

६६२]

वाढ-पृ. स. ४३ × ४ = १७२

आ. व शे. काही नष्ट

[१५०

- (१) श्रीसमर्थकृत चतुर्थयोग, पंचीकरणयोग व मानसपूजा
ही पूर्ण प्रकरणे व काही खुट श्लोक

- (२) यं प्राहुः ० हें पत्रक

- (३) श्रीज्ञानेश्वरविश्वित नमनस्तुति-ओ. १०८

- (४) एकनाथी रामायणातील काही भाग

- (५) वेणुबाई कृत नावेचे श्लोक ४४

६६३]

वाढ-पृ. सं. ३० × २ = ६०

[२००

- (१) श्रीसमर्थ कृत पंचीकरण ओ. व्या-४ जभाग, प्रकाशित आहेत
(२) जनजस्रवाची तीन पदे

- (३) गिरिधरकृत दासहोधाची आरती व एक पद

- (४) गिरिधरकृत गुरुदेवनमन व काशीयात्राकथन ही दोन
प्रकरणे

(५) गिरिधरांचे फोणी जनाईन शिष्य असावेत, त्यांनी केलेले चवदा श्लोकांचे धंधमोचनस्तोत्र, गोड आहे. शेवटचे सहा श्लोक देतो : -

रामदास समर्थ सद्गुरु रामचंद्र अराधिला ।
ब्रह्मचर्य स्वयंभू मारति धर्मस्थापक देखिला ।
दासबोध करुनियां निज मंत्र तो उपदेशिला ।
ह्या नमू जगतीं गुरुप्रति ब्रह्मरूप ठसावला ॥ ९

श्रीगुरु चिदाशक्ति वेणि त्रिवेणिचा पुर चालिला ।
बाह्यापदजीवनीं जड मूढ लोक निमग्निला ।
ब्रह्मभावधिसुखाधिप्रीकरुणाध्विसंगमिं मीनला ।
ह्या नमू जगजनीमति ब्रह्मरूप ठसावला ॥ १०

श्रीपदीं गिरिनामकाप्रति पूर्ण बोध प्ररोधिला ।
तो चि लाभ सुधाकरीं निज सेवकांप्रति दीधला ।
निवृत्तिराम प्रबोधनी अपरोक्ष अंतर्नि दाविला ।
ह्या नमू गिरिस्वामियांप्रति ब्रह्मरूप ठसावला ॥ ११

श्रीसमर्थपरंपरा निजसद्गुरुध्वनीं मळा ।
छात्रुनी निज संभ्रमें मर्नि संशयोमळ टाकिला ।
घोर्क पैक अनेक सारुनि ऐक्यरूप सुमावला ।
ह्या नमू गिरिराजयाप्रति ब्रह्मरूप ठसावला ॥ १२

विधत्ता रूप भास जाउनि सर्व संशय छेदिला ।
एवण जीवनि मीळतां मग भिन्न भाव दुन्हाविला ।
बद्ध मुक्त विमुक्त श्रीपदि तो हरीजन मीनला ।
ह्या नमू गिरिनाथजीप्रति ब्रह्मरूप ठसावला ॥ १३

धंधमोचनस्तोत्र हें भयबंधमोचनकारणी ।
ऐकतां पढतां मनीं जनि सज्जनीं जनतारणी ।
पूर्णकाम अराम राम स्वरूपधाम सुदृशीनी ।
वेणिस्वामि जगद्गुरु गिरिनाथ पूर्ण जनाईनीं ॥ १४

६६४]

वाढ-पृ. सं. ३३ × ४ = १३२

सुंदर वाढ, मोहरेदार कागद

[२१०

(१) गिरिधर कृत अच्युतामायण, हरिळीला व देवसंवाद हीं तीन प्रकरणे

(२) गिरिधरदास कृत हिंदुस्थानी भाषेतील श्लोकवद्ध दोन स्तोत्रें व एक सहस्ररुची आरती. पैर्हीं दुसरे स्तोत्र विशेष महत्वाचें आहे. त्यांत श्रीसमर्थवर्णन आहे. या वर्णनानें श्रीचरित्रातील किरयेक प्रसंगांना विश्वसनीयता येत आहे. विस्ताराची भीति वाटते, पण त्यापेक्षां हि तें स्तोत्र कदाचित् केव्हांच छापलें जाणार नाहीं, ही भीति जास्त वाटत असल्यामुळे ते चवदा श्लोक येथें च दिलेले बरे. भाषा यशोवर अवगत नसल्यामुळे शब्द तोडण्यांत चुक्या साह्या असतील, त्या वाचकांनीं दुरुस्त करून श्लोक वाचावे.

श्रीगुरुनाथ

- श्रीगुरुनाथ अनाथके नाथ सनाथ श्रीनाथ सरूप उदासी ।
विधिहरविष्णु सुदेव गुणातिष्ठ घटसट्ठपापक भंतरपासी ।
मल सदोदित है रुप उदित भाग बडे तिनके अधिनासी ।
गिरिधरदास कहे सुन साधु शु पंगंतु हें कविचित्त थिलासी ॥ १
- येक समो फलभोजन पहरस येक समो जलप्राशन साह ।
येक समो प्रभु पान हि चापत साह सरिख न चापन कोह ।
येक समो मृद भंचक सोवत येक समो तृणभंचक घो हि ।
गिरिधरदास कहे प्रभु दौरत पांज खुले सुति मोतनताहि ॥ २
- येक समो मनपास हि तापस गोयलसों सिरपालन पांथे ।
येक समो जनपास बिलासत छटिपटि भर्नरि बाळमुखोंथे ।
येक समो कफनी पेहनी छरमोतन चादर कंमर पांथे ।
गिरिधरदास कहे गुरुनाथ चढे गळ छे बिरकंकन पांथे ॥ ३
- येक समो रजपूत हि टेट छपेट धनुर्दर राम विराजे ।
येक समो वरछिघर सुंदर केसर भाळमुखंकम राजे ।
येक समो सुलपानि महेसर अंग विभूत हि रंगन पाजे ।
गिरिधरदास कहे गुरुनाथनि प्रहसभासद प्रहस विराजे ॥ ४
- येक समो हरिकीर्तन नर्तन साल पखावज रंग उठाये ।
येक समो हरि दर्शन स्पर्शन सुर गर किन्नर रंग लुटाये ।
येक समो हि फकीर भडंग भडावित भंतर भेद तजावे ।
गिरिधरदास कहे गुरु साहजु जोगजुगुत हि भेद दिखावे ॥ ५
- येक समो पगडि छरमोतन छटकत चंपक हात गळोळा ।
येक समो छरकेंछियें दौरत कंकर पुनत जातकळोळा ।

येक समो कमि सिंधु कदावत लहर सिखावत सिखमुमेला ।
गिरिधरदास कहे प्रभुपास रहियें उदास लियें पग होला ॥ ६

येक समो गिरिकंदरवास प्रभुहु उदासिन पास न कोद ।
येक समो प्रभुपास पलक मुखक मिले सब लोक दुन्याइ ।
येक समो दिन दिन जनावर लोक गुनी पर प्यार चलाइ ।
गिरिधरदास कहे येक दिन पाँ शिवराजकी आराजन पाइ ॥ ७

येक समो सरनेमोदि उदित भगवतके तन राखत पासैं ।
येक समो आपने हि रूप दौरत संतनके मनके हित पासैं ।
येक समो सब तीरथ भाटन पटण धामर मौजनिवासैं ।
गिरिधर सांइहु देहरे बनावत काज भाटक रहे रहियासैं ॥ ८

येक समो कुठबाग लगावन झार हि झार गुहागर साइ ।
येक समो जलभगन सोदन पार हि पार नदिपुलमांहि ।
येक समो नदिके पुरेतिसें गाढ रहे प्रभु जोगकमाइ ।
गिरिधरदास कहे गुरुराज गरीयनबाज हि परगट तांहि ॥ ९

येक समो सब संत मईत गुनि गुन तंत प्रभु पहचाने ।
येक समो जिव जंत असंत कुसंत अनंत सुधारस छाने ।
येक समो भति निश्चल चंचल देह बिदेह गुनि गुन मानें ।
गिरिधरदास कहेहु उदास प्रभुहुके पास गुनि गुन जानें ॥ १०

येक समो जगतीतलमंडल राम हि राम कळोल उठावे ।
येक समो प्रभु सर्वभुमंडल रामके नौमिके रंग लुटावे ।
येक समो सब सिख मिलाकर ग्यानसुपथनि भेल फुटावे ।
गिरिधरदास कहे गुरुनाथगु धीपदसें सब संत शडावे ॥ ११

येक समो बन व्याघ्र हि सिंह छरे प्रभुहुसें हरिहर दोन्हो ।
येक समो रघुराज धनुर्दर संग किरें हैं सरूपसो चिन्हो ।
येक समो प्रभु बाट दिखावत आपन हात पितांबर पेन्हो ।
गिरिधरदास कहे हनुमान प्रभु भये रामसीताफणि तिन्हो ॥ १२

येक समो गुरुनाथ सखां घर येकहि दिन लिये भेजमानि ।
येक समो पुरु पडम उत्तर दखनकुं येक रूप निशानि ।
येक समो कैलास बिहुंठ मनोमय दौरत भंजनग्याननि ।
गिरिधरदास कहे गुरुनाथकी कोन कबि गुनकोतें बखानि ॥ १३

येक अनेक यदा करतार भुमंडल मंडल सो सब तारे ।
 येक अनेक यदा अवतार उदासिन योग हि भोग सिधारे ।
 येक हि येक अनेक प्रभु पर देह विदेह पंगे सिरधारे ।
 गिरिधरदास कहै प्रभु पास त्रिवेणि निवास करें जीयहारे ॥ १५

६६५]

पाठ—पृ. सं. २० × २ = ४०

[२००

- (१) गिरिधर कृत छंदोरामायणापैकीं सुदकांडाचा चतुर्थ प्रसंग
 (१) गिरिधर कृत शंकरवर्णनपर द्वाद ओव्या

६६६]

छोटें पाठ—पृ. सं. ६ × २ = १२

[२००

- (१) गिरिधर कृत दोन पदें व दहा भाषाश्लोक
 (धी) श्रीरामा राघवा हो जयरामा राघवा जी ।
 (रा) ऐसो निगमपंथका न्यारा कोई जोगी है रे जन्मो ।
 (म) चले जाव सुसलमान दिंडु खुदाई ।

६६७]

पाठ—पृ. सं. ११४ × २ = २२८

[२००

श्रीगिरिधर कृत काशीपंड

६६८]

पाठ—पृ. सं. १८ + १६ = ३४ × २ = ६८

[२००

- (१) श्रीसमर्थकृत सुसलमानी श्लोकाष्टकें :

- (१) भाळत धो निरजन कैसा हवे रे ॥ एकूण श्लो. ५
 (२) करामत करे सो भुला है दियाना ॥ " ५
 (३) पवनका सयो हि हरी खेल भाई ॥ " १७
 (४) जिसों परत लंका छिई है रहिछें ॥ " ६
 (५) हमे सूं न थे तब फकिरी काहा थी ॥ " १२
 (६) जिसो परत जैसो मिला सो हि पाना ॥ " ५
 (७) खुदाके दि दर्पां जिसे है रे ज्याना ॥ " १६
 (८) दर पर दख यादत महिमल जो कुछ
 मसलल है शुख सारे ॥
 (९) राजमो राज महाराज रघुराज ॥ " १२
 " २

(२) श्रीसमर्थकृत किरकोळ अष्टकें

(३) गिरिधरकृत हिंदुस्थानी " सीतासँवर " -कडवीं २८ १२

(४) घेंढाकथन-श्री. १६ अपूर्ण-बहुधा गिरिधरकृत

६६९]

माह-पृ. ४ १६ X २ = ३२

गिरिधर कृत शकरवर्णनपर स्फुट ओव्या

[२१०

६७०]

माह-पृ. ४ २१ X ४ = ८४

शिवाय वार्ही नष्ट

[२००

(१) दासबोधमन्यसरया दिली आहे ती

दशक ५	दशक १०	दशक १५	दशक २०
३२६	४१३	२८७	३०२
४६८	५६४	२९४	२९५
५८०	६४१	२९९	२८८
२९४	४१८	४०६	२८४
५७२	३५२	३३७	३०८
२२४०	२३८८	१६२३	१४७७
४६२८		३१००	

७७२८

(२) अनेक सुभाषितें आहेत. शिवाय श्रीसमर्थ, गिरिधर, रगनाथ, जननसवत, जनार्दनसुत, कृष्णदास जयराम, तुलसीदास, निरंक, गोसावीनदन, वेणासाई, अनंतदास, देवदास, पुरप्रविष्टल, सुरदास, केशव, शकर किंकर, गोविंदसुत इत्यादिकांची पदपदातरे

(३) कोनेरीनदन रागाधर कृत सतमालिका-कडवीं २७

(४) श्रीरामदासचरित वक्षे कलिमलापद्म ॥ श्लोक १३

(५) वेणी कृत कृष्णस्तरनपर २८ श्लोक व श्रीरामस्तवनपर

१० श्लोक

(६) पद्मपुराणे श्रीशिवपार्वताष्टवादे तारकप्रह्वाराममंत्रमथे हृदयस्थ निरूपणम् ॥ श्लोक २६

(७) निरनिरळ्या रागांची हिंदुस्थानी पदे

धीरामदासी संशोधन

(८) दशावताराचे अकरा श्लोक, पारसीधर्मग्रंथांतील उतारा, तेलंगी पद, शुवणाच्या संपत्तीचे श्लोक, अपूर्ण अश्वमेध — ओ. २१, लक्ष्मीविद्येचा संवाद, इत्यादि स्फुटें

(९) पौराणिक भूगोल

(१०) अस्त्रविद्या कौशिकें दिव्या त्यांचीं पंचायन नांवां

(११) देवदासांचीं भीष्ममर्षावर दोन स्फुटें आहेत. त्यांतील एक :

जगांत रामदास रे ।

समर्थ रामदास हा । उदास दास तो पहा ।

जनास ना कळे स्थिती । मनासि ना कळे गती ॥ १

प्रपंच चारिला सळें । विवेक लाघला बळें ।

समस्त हेत सारिला । रिपु घळें चि मारिला ॥ २

कृदांत काय बापुडें । कदां न पाहे चांकडें ।

उदास दास नाचती । नभांत धोप गावती ॥ ३

भला समर्थ दास हा । प्रयोजिला चि या पहा ।

उदास वृत्ति पारसी । मगांत वृत्ति गावली ॥ ४

जगांत रामदास रे । बहुत मान्य रपास रे ।

तया पर्वीं च वास रे । करीत देवदास रे ॥ ५

दुसऱ्या स्फुटाचा शेवट आहे तो असा :

जगांत रामदास रे । तया पर्वीं च वास रे ।

निमग्न देवदास रे । विरोन देहभास रे ॥ ६

(१२) गिरिधरांनी लिहिलेले पत्रवजा पांच श्लोक आहेत. त्यांत काहीं संकेत असल्यास कोण जाणे पण भावार्थ काहीं लक्षांत येत नाहीं.

इतकें अनुमान काढता येतें कीं, कोणत्या हि ठिकाणीं लोक गोळा व्हावयाचे असले म्हणजे तेथें सर्वत्र फिरून तेथील सर्व दरद जाणण्यासाठीं श्रीसमर्थांचे निरपूर धिप्य जात असावेत.

ते पत्र

नमस्कार साष्टांग अनन्य भावें । अती छीन विज्ञप्ति हेतुप्रभावं ।

कृपेच्या गुणें पांडुरंगा अरामा । सुखें देखिलें जी इत्स्याभिरामा ॥ १

पुढें चंद्रभागा कळावृद्धि जाली । पुरी बेष्टिता सव्य देवासि घाली ।

सुखें कृष्णपक्षीं श्रीगोपाळकाष्टा । मोहछाह उछाह हा थोर जाला ॥ २

किती येक ते संत यात्रेसि आले । समर्था प्रभूचे उदासीन आले ।
 सुखें निरुद्धु पीरती अंतरंगें । कथाकीर्तनें ऐकती प्रेमरंगें ॥ ३ =
 गुणमाहिर्की गुण ते सांठवीले । ऋषी देव गंधर्वे दृश्यांसि गेले ।
 अनुसे प्रमाणें निमापार स्वामी । दयेच्या गुणें क्षेम करवाण घामी ॥ ४
 पर्दां हेत नीधेदिळे ते चि आतां । घडावें प्रसंगें चि स्वामी समर्था ।
 गिरी दीन अनन्य पाई धरावे । समर्था पर्दां स्फूर्ति माक्षी स्वभावे ॥ ५

६७१]

वाङ्—पृ. सं. २० × २ = ४० [११०

(१) महायात्राक्रम — संस्कृत प्रकरण — श्लोक १८४-गिरिधर
 कृत अर्थाचे, प्रकरण अपूर्ण सोडलेले दिसते.

(२) हनुमस्तोत्रम् — श्लो. ८

६७२]

वाङ्—पृ. सं. १० × २ = २० [२००

गिरिधर कृत करुणारुद्र — श्लोक १२१

६७३]

वाङ्—पृ. सं. ५० × २ = १०० [२००

(१) श्रीसमर्थ, तुकाराम, शिवराम यांचीं किरकोळ पदपदांतरे

(२) गिरिधर कृत लोकस्वभाव-या प्रकरणाचे नऊ अभंग
 असून ओवीसंख्या २३३ आहे.

(३) गिरिधर कृत स्वरूपाण्वकथन म्हणून चार प्रकरणे : (१)
 रामरूप-ओवीसंख्या ४३, (२) सीतारूप-ओ. ५४, (३) प्राणनाथ-
 ओ. ५२, (४) श्रीयोगीराज-ओ. ५०, एकूण ओ. सं. १९९

(४) गिरिधरांचे कल्याणरागांतील एक चौताळ पद :

माउळे राघवे तुं वो मझांडव्यापकरुं ।

कनवाळे माझये तुझा योग हो कां मनीं ॥ ध्रु०

६७४]

वाङ्—लिखित पृ. सं. ३२ × २ = ६४ [२००

(१) वेणी कृत फौल-श्लोक २९

पृ. सं. ११

(२) भीमपरमहंसपतिमात्रकाचार्य श्रीमत्पूर्णानंदधनलक्ष्मीनारायणानु-
चर शिवराम कृत पंचीकरण. हे प्रकरण सुशेष अस्मत् त्याच्या साहाय्याने
पंचीकरणाचा चांगला बोध होतो.

६७५]

वाढ-पृ. सं. २० × २ = ४०

[२००]

(१) वेणारार्ह, जन जयवंत, तुकाराम, गोसाईंनंदन, जयवंत,
शिवराम, कौटल्यात्मज हरीहर, गोपवठ, वालगोपाळ यांची पदपदांतरे,
शेवटचीं तीन नावे नवीन आहेत.

(२) गोपवठ कृत मनपंचक, याणोपंचक, कर्णपंचक व नेत्रपंचक
अशीं चार पंचके—एकूण २० श्लोक

(३) गिरिधर कृत रामेश्वरयात्रा—१६ श्लोक

(४) वालगोपाळ कृत रामनवमीचे सात श्लोक हिंदुस्थानी मापेंत

(५) सुभाषिते—संस्कृत मराठी—, स्फुट ओव्या श्रीपदवागुद्रिकचिन्हें
इत्यादि.

६७६]

वाढ-पृष्ठ १३ ते १५९

पहिली १२ आणि दो. सुमारे २५ नष्ट [२००]

(१) श्रीसमर्थ कृत युद्धकांड—अपूर्ण ११०० श्लोक

(२) श्री श्लोक मनाचे—श्लो. २०१. कोणचे तरी मघले च चार
श्लोक गळाले आहेत.

(३) करुणाष्टक ७३ वें

(४) नागेशविरचित चंद्रावली—श्लो. ३२२

(५) सीतास्वयंवर—अपूर्ण ८२ श्लोक

(६) स्फुट

६७७]

किरकोळ वाढ-पृ. सं. १२ × ४ = ४८

वाढी नष्ट

[१५०]

(१) रंगनाथ, सुरदास, वामन, मीराबाई, केशव, कबीर, मानपुरी
यांचीं किरकोळ पदपदांतरे

(२) श्रीसमर्थ कृत स्फुट श्लोकवैकी स्फुट ५९ वे

(३) गिरिधर कृत स्वामीचें पद देखतां विवरितां

६७८]

जीर्ण बाड-पृ. सं. १७४ × २ = ३४८ [११९

(१) श्रीसमर्थ, कृत मनाचे श्लोक ११९ च (मधले च वहा श्लोक गळालेले दिसतात) व काही आख्या

(२) पेणी कृत फौलाचे श्लोक २६

(३) चिठ्ठल कृत विरुणचरित्र-श्लोक १२१. त्यांचा शेवटी लेखनकाल बारीक आहे तो असा :

हाके १६३० मन्मथनामसंवाखरे धावण मदि मतिपदा
गुरवार तदिनि छितितं यथाप्रति ॥ हस्ताक्षर नारो नृसिंह
पुलकणी मौजे गोळेगों पागणे भूम शुभं मवतु ॥

(४) याधियाय या बाडांत अनेक मंत्रतंत्रयंत्रे आहेत, सुमापिते आहेत, अपूर्ण प्रकरणे आहेत, ज्योतिषाचा भाग आहे, कानडीलिपीत काही भाग आहे, तुकाराम, श्रीधर, समर्थ यांची किरकोळ पदपदांतरे आहेत.

६७९]

बाड-पृ. सं. ५३ × २ = १०६

शियाय काही नष्ट

[११९

(१) श्रीसमर्थ, रंगनाथ, दास ब्रह्मानंद, फोकिळ किंवा फोकिळ गंगाधर, वामन, केशव, भीषर, तुका, एकनाथ, शिवराम पूर्णानंद, विडा रेणुकानंदन, जनी, पुरुषोत्तम एकनाथ, हरिदास, त्रिषक (जितामणी देव नांवर आरती), निरंजनदास इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) नृहरिसुत कृत मुकुंदराजमुनिचरित्र—भोर्षीतल्या १०३. हे मुकुंदराज आद्य मुकुंदराज नव्हत. ते अलिफडे झाले. ते पैठणास असत. साधने केली, खजुर आणि दूध यावर राहिले, खाद्याकार झाला, त्याप्रमाणे गोदातीर्षी वृत्तिहत्तेची फोकिळ नामे योगनिष्ठ ब्राह्मण होते त्याच्या कडे जाऊन गुरुकृपा संपादिली. गुरूनी चतुर्थांभम घेऊन व ब्रह्मानंद नांव धारण करून मार्गशीर्ष वद्य ६ गुरुवारी जळसमाधी घेतली. नंतर मुकुंदमुनींनी दि १६९७ मन्मथनाम सवाखरी येथाले करण १ भोज्यवाखरे जळसमाधी घेतली. हे चरित्र नृहरिसुतांनी

सुसिद्धतेनापायत एक योजनावर असलेल्या चक्राभिधान गांवी; मन्मथ संवत्सरी च ज्येष्ठ शुद्धांत लिहिले. अशी दृष्टिकत या चरित्रांत आहे. ते नवीन आहे व प्रकाशित झाले पाहिजे. मार्गशीर्ष व. ६ शुक्रवार हा दिवस १६९० तीळ असावा.

(३) या च बाळांत दास ब्रह्मानंद यांची व कौकिल्यांची बरी च पदपदांतरे आहेत. कोणाला तरी संशोधनाला एक विषय झाला.

(४) एकनाथ कृत चिरंजीव पद- ओ. ४०

(५) वामन कृत भामाविलास-श्लोक ४७. याच्या शेवटी लेखनकाल दिला आहे तो :

शके १६९६ जयनाम संवत्सरे भास्विन कृष्ण ६ भौमपदासर तद्विपत्ति
लेखन वानमलियाच्या दिवाणस्थानियात समाप्त केले जसे ॥

एक कोडे : मुकुंदमुनिचरित्र ज्याच्या हातचें लिहिलेलें आहे त्याच्या न हातचा भामाविलास आहे. याच्या पृष्ठ ११ वर मुकुंदमुनिचरित्र आहे व पृष्ठ २३ वर भामाविलास आहे. भामाविलास १६९६ त लिहिला, तर त्याच्या आधी लिहिलेल्या मुकुंदमुनिचरित्रांत १६९७ तीळ समाधीकालाचा उल्लेख करत येऊ शकला !

६८०]

दुर्देशा पावलेलें वाच

ह. सं. ९१ × २ = १८२

[१७५]

(१) धीसमर्थ, गोरा कुंभार, दीनेश गिरिधर किंवा दीनानाथ गिरिधर किंवा दीनेशके प्रभु गिरिधर साहेब किंवा मोघम दीनानाथ, गिरिधर, केशव, शानदेव, चांगा वटेश्वर केशवी आटला, नामदेव, मुक्तावार, भागुदास, शिवरामाचा पेका, रंगनाथ, मानपुरी, फकीर, शिवदिनकेशरी, एकनाथ, गकाराम, मध्वनाथ, मुक्तेश्वर, वसवेश्वर, नरसिंहदास इत्यादिकांची पदपदांतरे. त्यांत धीसमर्थ, दीनेश गिरिधर, केशव, गिरिधर यांच्या पदांचा भरणा विशेष आहे.

धी राम जय राम जय जय राम । रसने रस हा लेखी नित्य मेन ॥
या मुक्तापदाचें दीनेशाचें एक पद आहे.

(२) गिरिधर गुरु जंतुलोकमानवासी ॥ असा चवथा चरण असलेले एक अष्टक

(१) श्रीसमर्थ कृत पंचसमासी पूर्ण

(४) गिरिधर कृत शंकरवर्णनपर स्फुट ओव्या—८३ अमंग

(५) गिरिधरांची श्रीसमर्थावर पांच महत्वाची अप्रतिम पदे.

ही समर्थप्रतापाच्या दुसऱ्या आवृत्तीत परिशिष्ट म्हणून घावी.

६८१]

एका मोठ्या वाढाची अवशिष्ट

पृ. सं. १९ × २ = ३८

[२००

एकनाथ, शिवराम पूर्णानंद, नामदेव, श्यामुसुतांकित, कृष्णदास, शाह दुसेन फकीर, मानपुरी, आनंदपुरी, भास्करसुत, जनझसवंत यांची पदपदांतरे

६८२]

जीण वाढ-पृ. सं. ८० × २ = १६०

[२००

(१) श्रीसमर्थांची बरीच पदपदांतरे आहेत. त्यांत काही अप्रकाशित आहेत. ताहून पाहणे आहेत.

(२) याधिवाय फकीर, गोसावीनंदन (यांची बरीच आहेत), जगजीवन, अनंतदास, भीषर, कल्याण, सुकाराम, एकनाथ, शिवराम पूर्णानंद, केशव, मालोनरदरी, कृष्णदास, गुणार्ह, येणी यांची पदपदांतरे

(३) श्रीसमर्थ कृत काही कवणाष्टकं, ईश्वरविवाहाचे ११ श्लोक वगैरे

६८३]

वाढ-पृ. सं. २३ × २ = ४६

[२००

(१) बल्लभदीक्षितविरचितं (१) यमुनाष्टकं, (१) नवरत्नं,

(१) श्रीकृष्णाय स्तोत्रं

(२) अमिळुमारमोक्तं सर्वोत्तमं स्तोत्रं

(३) विठ्ठलदीक्षितविरचितं (१) श्रीबल्लभाष्टकं, (२) सप्तश्लोकी

(४) बल्लभाचार्य कृतः (१) अंतःकरणप्रबोधः (२) चतुःश्लोकी

(५) भागवते दशमस्कंधे गोपिकागीतम्—अध्याय २१ वा व ३५ वा

ही सर्व संस्कृत प्रकरणे आहेत. नंतर काही हिंदुरायानी कवित्त आहे.

६८४]

वाढ-पृ. सं. २५ × २ = ५०

[२१०

गिरिधर कृत तीन हस्तिकतवाके—श्रीरामर्थप्रतापाक्ष अनुसरून
श्रीरामर्थचरित्रपर

६८५]

किरकोळ वाढ-पृ. स. २७ × २ = ५४ [२००

(१) तुकाराम, सुरदास, मानपुरी, नामदेव, माधोदास यांची पदपदातरे. माधोदास कृत अष्टकाच्या प्रत्येक श्लोकाचा चवथा चरण :
शेषाद्वारमणा विपत्त्यहरणा तूं तार नारायणा ॥

(२) या वाढात मुल सन ११४४ म्हणजे शके १६५६ तील काही कर्जखत उतरलेली आहेत, त्यावरून त्या वेळी व्याजाचा दर दरमहा दर रुपयास रके ४ होता असे दिसते.

६८६]

वाढ-पृष्ठे ११ ते ९१ = ७९ × २ = १५८ [२१२
पहिली व शेवटची १२।१२ गेली

(१) श्रीरामर्थ, वासुदेव, केशव, सामराज्य अथवा साम्राज्य, एकनाथ, तुका, नामा केशवाचा, वामन, ज्ञानदेव, मालो, शिवतनय, उद्धवचिद्वन, शाम, मुक्ताबाई, विष्णुदास नामा यांची पदपदातरे

(२) त्यात वासुदेव याच्या पदपदातराचा भरणा फार आहे. त्याच्या आत्मबोध म्हणून १५ ओऱ्या आहेत. गीतेच्या नवव्या अध्यायातील पहिल्या पद्यास श्लोकावर त्याचे सगळे श्लोक आहेत.

(३) बाळाच्या आरंभी रामरक्षेचे १९ ते ३७ श्लोक आहेत.

(४) पृष्ठ ५२ च्या मागील बाजूस एक नोंद आहे :

“सक १६७२ नाव्यरी नाम सवारतरी पुस वडी सट्टी
रविचारी जन्माला बाकुर देव । मासीक गाव हरी ।
स्वभाषीक नाम । मळहार गोसावी ।”

६८७]

वाढ-पृ. स. २३ × २ = ४६

आ. व शे. काही गेलेली

[१४४

(१) वेणीस्वामी श्रुत फौलाचे श्लोक १२ ते २६ व नावेचे श्लोक १ ते ४२.

(२) यशवत कृत सहस्रपंचपदीस्तोत्र—अति अशुभ

(३) एका पृष्ठावर दोळे १७१२ तीळ दिशोव आहे

६८८]

वाड-पृ. सं. ५९ × २ = ११८
काही गेलेली

[१५०

भीममयं, रगनाथ, तुकाराम, केशव, नानाजीनदन, शिवराम पूर्णानंद, मानपुरी, सज्जनरजन, चिंतामणिसुत मुद्रल, कल्याण, अमृतराय, उद्धवाचिदन, एकनाथ, नामा, जनार्दन, वामन, रंगेशात्मज (कृत तेराशरी मंत्रावर चवदा स्त्रोक), सुत्ताबाई, गणेशनाथ, आनंदसुत, नारायण सदाशिव हिरदे, येका शिवराम, राघवदास, मालो अद्या चौवीस सत्पुरुषांची पदपदांतो. त्यात पहिल्या चौपाचा भरणा विशेष आहे.

६८९]

न शिवलेले वाड-पृष्ठे ३ ते १९

[१५०

रामद्वय, रामगीता, इत्यादि सहकृत माग

६९०]

वाड-पृ. सं. ८३ × ४ = ३३२

[१००

(१) भीममयं, सीताराम, परमहंस, गिरिधर, वेणी, नामा, निवृत्ति-दास, शानदेव, तुकाराम, शिवदिनकेशरी, एकनाथ, कोकिल, केशव, उद्धव-चिदन, गोविंदसुत, कृष्णदयार्णव, रगनाथ, रगानुज आत्मज, नरहरि, येका शिवराम, मध्वगुनेश्वर, भीपर, भीम अद्या तेवीस जणांची पदपदांतो. त्यात भीममयं, गिरिधर आणि केशव यांच्या पदाची सद्यथा विशेष आहे.

(२) यात अग्रकाशित पदे पुष्कळ च आहेत. परमहंस आणि गिरिधर, केशव, आणि शिवदिन यांची पदे नवीन आणि सरस आहेत. भीमप्रदायाविषयी कल्पना होण्याला गिरिधरांची पदे उपयोगी पडणारी आहेत. सर्व पदे येथे देण्याला सवड नाही, तथापि शिवदिनाची तीन पदे टाळून पुढे जाण्याला आम्ही असमर्थ आहोत. त्यातले पहिले पद भीकल्याणांना अनुलक्षून असावे, असे आमच्या मनाने घेतले आहे. ते पद याचा आणि पहिल्या खंडातील वाटांक ५२ म दिलेले कल्याणस्वामींचे चित्र पहा, म्हणजे तुम्हास हि आमच्या प्रमाणे च वाटेल. नंतरच्या दोन पदात भीममय्याचा स्पष्ट उल्लेख च आहे.

धीरामदासी संशोधन

[१] तो मदाचारी

निर्यामिरविवेकें अंतरीं जाला निर्विकारी । तो मदाचारी ॥ ध्रु०
 स्नानसंध्या जप हा अखंड करितो दशमद्वारीं ।
 सहस्रपंचनें भिक्षा दळ विश्वासें स्वीकारी ।
 येकीं येकपणाची निद्रा मीतूंपणेंविण सारी ॥ १
 मूळ अढवंदाचा कौपिन सहजो सहज नेते ।
 सत्त्वगुणदमस्मोज्ज्वलाचें अखंड ज्याला पिसें ।
 त्याचरी अक्षमाळाभूषण सर्वांगीं ज्या विळते ।
 सत्त्वपचनलीनतेचें चिन्ह सषाष्ट अंतरीं दिसे ॥ २
 सच्चिदानंदाचें यज्ञोपवीत राहे स्कंधीं ।
 यमनियमप्रत्याहारें वासनांतर जो छेदी ।
 कधी कुंडलदीप्ति शक्यकतो आदिसिद्धांतादि ।
 चहुं देहाच्या सुटल्या गांठी जीवशियउद्धोधीं ॥ ३
 आठवनाठवासीत ज्याला घाणे स्थितिमुद्रा ।
 अघोल धोलें घोलत त्याची न कळे गति सुर इंद्रा ।
 केसरिसहस्रसेवा करितां नेणे आळस निद्रा ।
 शिवदिन ऐसा विरुद्धा निवडे मथनीं दैवसमुद्रा ॥ ४

[२] रामदासस्वामी

सुसुधुषकोरां हुंडु । वैराग्याचा मूळहुंडु ।
 सच्चिदानंद पूर्ण सिंधु । रामदासस्वामी ॥ ध्रु०
 साधु सज्जनगर्दी । उभवूनि भावार्थगुढी ।
 राहिला सहजस्थिति आवडी । रामदासस्वामी ॥ १
 अनुभववयथांची खोटी । दासबोध दासांसाठीं ।
 यदला अयोळ गोष्ट गोष्टी । रामदासस्वामी ॥ २
 सयाज्ञअंतरीं येक । देखणें समान देख ।
 पुरता श्रीरामउपासक । रामदासस्वामी ॥ ३
 केसरी मनोहर नाथ । सकळ पूर्ण काम अर्थ ।
 देखुनी नयनीं जालों कृतार्थ । रामदासस्वामी ॥ ४

[३] रामदासका राम हि प्यारा

रामदासकी बलबळ जै ये । घोय चरज्य तरिथ पीये ॥ ध्रु०
 रामदासका पावन मंदर । दाऊर आप हि माहर अंदर ॥ १

रामदासकी सीतल छेया । झारुं सीस दोड पांच पन्हेया ॥ १
 रामदासकी संगत धरणा । छिनमों भवजल पार उतरणा ॥ २
 रामदासका दर्सन जिनकों । च्यार सुगत कर ज्योरत तिनकों ॥ ४
 रामदासका छोंटा लागत । जन्ममरण दुख सब हि भागत ॥ ५
 रामदासका राम हि प्यारा । सिवदिनप्रभु केसरी सारा ॥ ६

(३) श्रीरगानुज आत्मज कृत श्रीरंगसंतमाळा ओवीसंख्या ६१, गद्यांत असलेले सच्चिदानंदस्वरूपाचें वर्णन, गिरिधरकृत सांप्रदायिक पदें व भीम कृत गिरिधर या चतुराशरी मनावरील पद, इत्यादि भाग केव्हा तरी प्रकाशित झाला पाहिजे.

(४) या बाळांत एके ठिकाणीं १६५६ तील एक नोंद आहे.

६९१] बाड-पृ. स. ३० × २ = ६० [१००

श्रीसमर्थ कृत सगुणध्यान आणि अस्मार्थ
 हों दोन्ही प्रकारें या बाडातील प्रमाण मानून उतरावी.

६९२] बाड-पृ. सं. ४६ × २ = ९२ [१००

(१) श्रीसमर्थ कृत सगुणध्यान आणि निर्गुणध्यान

(२) श्रीसमर्थ कृत पद—पळा पळा ब्रह्मपिता येतो जपली ।

(३) कोणी शिव कृत श्रीरामावर एक पद आहे.

(४) मुखपृष्ठाच्या आतल्या बाजूस सन ११३२ म्हणजे शके १६४४ तील एक मोठी अस्सल पत्र डकविलेले आहे, तें सव्व बाचता येतें. पत्ररुख मा ब्रीड येथील देशमुख देशपांडे याचे कडून खडेराव गोविंद यास की, महादाजी रघुनाथ यास गुमास्तेगिरीवरून दूर धरून भगवतराड यास गुमास्ते-गिरी घागितली आहे.

हें हि बाड ६९१ इतकें च प्रमाण आहे.

६९३] बाड-पृ. स. ७ × २ = १४ [१००

हें बाड गिरिधरांच्या एका पदापुरतें च आहे. तें पद रामाबाईवर आहे. त्याची तेरा कडवी आहेत. आठव्या कडव्यांत

श्रीरामदासी संशोधन

पाणिनिककविव्या घनें काहीं काहीं आले हातां चो ॥

चरितार्णव दाटला विंदु प्राशन करितों आतां चो ॥

अशी दोन चरणें आहेत, ती वाचून आम्हांत ६५३-६५४ या प्रतीची आठवण झाली.

६९४]

अपूर्व वाद्य-पृ. सं. ८० × ४ = ३२०

सूची

[२१०]

सद्या आणि दीट इंच यांच्या दरम्यान बंदी आणि चार इंच-लांबी लघलेले हे वाद्य आहे. ते मुडीत मावते व मुडीत मावावे, अशी च त्याची योजना असावी.

(१) आरंभीं मजन वे देवराया । व पाळिले पोसिले मज्ज ही श्रीसमर्पाची दोन पदे दिलेली असून, नंतर दासबोधांतील नियमक भाग, कौलाचे श्लोक, मामलमतपीडेदान, ईश्वरविवाह, सुंदरकांड व बहुधागोसावी यांतील ओव्या आणि श्लोक यांच्या प्रथम चरणांतील दोन चार शब्द सूचनार्थ उतरलेले आहेत. नंतर ५८ वे स्फुट श्लोकांचे प्रकरण व १५८ वे कल्पनाटक ही पूर्ण देऊन पुन्हा दासबोधांतील याही भागाची सूची आहे.

(२) या एचीवरून गिरिधरांच्या पाठांतराची कल्पना होते.

६९५]

१३" × ३३" आकाराचे वाद्य

पृ. सं. ६० × २ = १२०

[२००]

(१) आणिक नेणे हो

१. मास जाणे हो रामनाम जाणे हो । रामनामनेम जाणे आणिक नेणे हो ॥ १
२. चंद्र जाणे हो रामचंद्र जाणे हो । इंद राघवेंद्र जाणे आणिक नेणे हो ॥ २
३. राघ जाणे हो सीनाराघ जाणे हो । रामायण ग्रंथ जाणे आणिक नेणे हो ॥ ३
४. दीक्षा जाणे हो रामदीक्षा जाणे हो । दीक्षा रामरक्षा जाणे आणिक नेणे हो ॥ ४
५. राज्य जाणे हो रामराज्य जाणे हो । रामराज्य राज्य जाणे आणिक नेणे हो ॥ ५
६. उत्तम जाणे हो रघोत्तम जाणे हो । सद्या म्हणे राम जाणे आणिक नेणे हो ॥ ६

(२) गिरिधर हून श्रीसमर्थकठणा - श्लोक १०९

(१) गिरिधरांनी वृद्धपती यधूवधेश्वर गुरुदेवां पाठविलेली पत्राः

पत्राः

६९६]

बाह-पृ. सं. १७ × ४ = ६८
आ. घ शे. कांही गेलेली

[१५०]

(१) वामन, राघवमुक्त किंवा राघवतनुज, किकर, कृष्णदासमुद्रल, पहिरा, रोहिदास, एकनाथ, केशव यांची पदपदांतरे

(२) किकर कृत सीतास्वयंवराच्या सवाया

(३) वामन कृत कृष्णजन्मकथनाचे श्लो. २८

(४) रासोत्सव-१० श्लोक. अनेक संस्मृत मराठी सुभाषिते

(५) नृसिंहात्मज कृत रामायणी कथा—अपूर्ण ओ. ९३

६९७]

बाह-पृ. सं. ६३ × २ = १२६

[१००]

(१) श्रीसमर्थ, गिरिधर, ज्ञानदेव, त्रिवक्त्र, बसवर्लिंग, शिवयाम, एकनाथ, केशव, श्रीधर, यांची पदपदांतरे

(२) गिरिधर कृत (१) महाराज पड्डले । रघुराज पड्डले ॥

(२) महाराज पड्डले । स्वाभीराज पड्डले ॥ अर्थां दोन पदे, मध्येक अक्षर्य अकरा कडव्यांचे

(३) गिरिधर कृत गणेशरामस्तोत्रम्-श्लो. ११, सीतासरस्वती-स्तोत्रम्-श्लो. ३० व श्रीसमर्थसद्गुरुस्तोत्रम्-श्लो. ३० अर्थां तीन संस्कृत स्तोत्रे

(४) स्वामींचें पद देखतां विवरतां तद्रूपता आगली । हे गिरिधरांचें पदा श्लोक

(५) श्रीधर कृत पारधीकथा—भोवीसंख्या ४१

(६) श्रीधर कृत संतमाळा-श्लोक ३२ होते, पण पहिले २९ पाटण्यांत गेले आहेत.

६९८]

एक जीर्ण कागद

[१५०]

हरिहर कृत रामनामावळी. हिचा मथळा “नामावळी सतकांड रामायण” असा आहे. ही नामावळी सभेने छापली आहे. भालगांवमठपति श्रीसमर्थदास त्रिवक्त्र त्यांचे हे हरिहर दाख्य होत.

६९९]

वाढ-पृ. सं. २४ × ४ = ९६

[१००]

- (१) श्रीधर्म, गिरिधर, रंगनाथ, शिवराम यांची पदपदांतरे
 (२) अकिरहत्यांतील ६५ वें प्रकरण
 (३) स्वामीचें पद देसतां ० गिरिधरांचे दहा श्लोक

७००]

वाढ-पृ. सं. १० × २ = २०

[१५०]

पंचीकरणसूष्टिक्रम

गदांत, उपयुक्त आहे. शैवटच्या पृष्ठाचा अर्धा भाग फाटून गेल्यामुळे
 शैवटचा मजकूर नाही.

७०१]

वाढ-पृ. सं. २४ × ४ = ९६

[२००]

या वाढाच्या तळाचा एक दोन बोटे भाग कसरीत खाळयामुळे ते
 निरूपयोगी झाले आहे.

- (१) आरंभी कोणतें प्रकरण आहे, कोण जाणे. त्याच्या ३७६
 ओव्या अखेर तें तेथे अगुने च सोडले आहे. ओळखीसाठी पहिली ओवी :
 नमोजी राखिदागंदा । जगदादि आनंदकंदा । निजोंगे अभयघरदा ।
 समुद्रताया ॥ १

(२) किशरी, बोधला, गिरिधर यांची पदपदांतरे

(३) गिरिधर हृत ग्रन्थभावार्थ

७०२]

वाढ-पृ. सं. ४१ × २ = ८२

जा. शे. व मधली फांदी नष्ट

[१५०]

- (१) विष्णुदासनामा हृत येकादशीमहिमा-ओ. ७४ ते १५४
 (२) नामदेवचरित्र-ओवीसख्या ९८-कोण हृत आहे तें ठरवा.

नामा ग्रन्थ पळयुगानाशारी । त्याचा पुत्र विठो अवधारी ।
 भक्तिम ये भजन करी । त्यासी श्रीहरी कृपाळु ॥ ३

ह्य सी होऊनिपा प्रताप । मज घायें जी वरदान ।
 नामपायें पूर्वे कपत । मजमती सांगायें ॥ ४

अथ आरंभ अथन रोवटची ओवी आदे ती :

विष्णुदासनामयाचा विठा । सरता जाला वैकुंठा ।

भक्तप्रियें दिघला घांटा । विठ्या मरहरीघरणीं ॥ ९८

(३) विष्णुदासनामाविरचित शुभशावनी

(४) निवृत्तिज्ञानेश्वरसंवाद—ओवी २६

७०३]

मुटे बंद तीन

[१५०

जोगि प्रकरण—कदवीं ४९. कोण कृत न कळे. प्रकाशना योग्य

७०४]

दोन पोण्या—पत्रे १३ + ८ = २१

[२००

(१) भीमद्रयामळे ईश्वराचेद्वारे उमामेश्वरसंवादे गुरुपूजनरहस्यं

(२) कौलमार्ग—थट्ट्या पाहुरंग कृत

७०५]

वाढ पृ.-स. ७० × २ = १४०

[१५०

(१) भीममर्थ, तुकाराम, मण्मथेश्वर, मालो, शानदेव, नामदेव, जनि, मुकुंद यांचीं पदपदातरे

(२) चंद्रवचिद्वन कृत श्रियाळचरित्र—कदवीं २२

७०६]

वाढ-पृ. स. ३७ × २ = ७४

[२००

गिरिघर कृत श्लोकबद्ध व्याकरण—श्लोक ८४

७०७]

वाढ-पृ. सं. ३० × २ = ६०

[३००

(१) श्रीसमर्थ कृत पूर्वोक्त आणि ओव्याशतकापैकीं शतक पदिलें आणि आठवें

(२) काही सुभाषितें व हिंदी पदे

(३) मुकुंददास कृत कृष्णलीलावर्णनपर हिंदी पदे

७०८]

पाठ-पृ. सं. २६ × ४ = १०४ [२००]

श्रीसमर्थ कृत संगुणध्यान-धर सुंदर-बाकी-नंतर कोणी तरी लिहिलेला फिरकोळ भाग.

७०९]

पाठ-पृ. सं. ११ × ४ = ४४ [२००]

श्रीसमर्थ कृत करुणाष्टक १५८ वें आणि ईश्वरविवाह

७१०]

पाठ-पृ. सं. २४ × २ = ४८ [२००]

(१) राघवरंक कृत ६४ ओव्यांचें एक सुंदर प्रकरण. एक भय-रोणी सहस्रवेद्याकडे गेल्या आहे व वैद्य रोग्याची परीक्षा करून त्याच काय होत आहे तें सांगत आहेत, व त्याच्या कल्याणार्थ अनुष्ठानासह औषध घेण्याचा त्याच आग्रह करीत आहे, अशी कल्पना आहे. प्रकाशित नाही, असे घाटते. प्रकाशना योग्य आहे.

(२) गिरिधर कृत रामकुंडी भवानी-श्लोक १५

(३) पंडित कृत अंशास्तुतिपर पद

७११]

पाठ-पृ. सं. १८ × २ = ३६ [१०]

(१) सुअर्चा - श्लोक ६, बहुधा गिरिधरांचे.

(२) पांच पदे, श्रीसमर्थकृत, प्रकाशित आहेत.

(३) केदार कृत रामगढी केळा श्री रामगढी केळा ॥

(४) गिरिधर कृत गणपति, सरस्वती, स्वामी, देव, अवघे देव, अंबव्यां भक्ति, इंद्र, चंद्र, ब्रह्मा, विष्णु, महेश, सूर्य, पृथ्वी, आप, तेज, वायु, आत्माराम, भक्ति, ज्ञान, वैराग्य, यावर एक एक पद. या पुढर्ची पांच पृष्ठे पाटलेली आहेत. त्यांत गिरिधरांचीं च काही पदे असतील. त्यांना आपण मुकलीं.

७१२]

पाठ-पृ. सं. ४८ × २ = ९६ [२००]

(१) कृष्णचरित्रांतील निरनिराळ्या प्रसंगांवर एकंदर १६६ ओव्या. कोण कृत तें दिलेलें नाहीं. बहुधा गिरिधरकृत असाव्या, असें वाटतें.

(२) संस्कृत व्याकरणावर २५ श्लोक

(३) वेणीरामाची आणि गिरिधर यांचीं पदे

७१३]

वाढ-पु. सं. २० × २ = ४० [१००

गिरिधर कृत ६० श्लोक विविधजनस्वभावाचे. त्यांच्या आगारे तत्कालीन समाजस्थितीची कल्पना होऊ शकेल.

७१४]

वाढ-पु. सं. १० × २ = २० [३००

श्रीसमर्थ कृत दहा चौंठ पदे

७१५]

वाढ-पु. सं. ११ + १८ = २९ × २ = ५८ [२००
मघली च पृष्ठे फाटलेली

(१) उपदेश तैसा करितां खळाळा ॥ असा चवथा चरण-श्लो. ८

(२) गिरिधर कृत ज्ञाना पंथ वर्णनपर पदे

(३) गिरिधरांचीं अष्टकें, पदे, अभंग वगैरे

(१) घडो भेटि कृष्णातिरीं स्वामियाची ॥

(२) चळा रे चळा रामनीमी पदावा ॥

(३) चळा रे चळा रामनीसीस जाऊं ॥

(४) समयासि हा छीहिल्ल विषयवाका ॥

(५) गुरुदेवें मज सांगितलें नाम ।

श्रीराम जयराम जयनयराम ॥

(६) गुरुमुखाविणें नाम हें विन्मुख ।

होतसे सन्मुख गुरुमुखें ॥

(७) गुरुदेवें मज उपदेशिलें बरें ।

तारमसि प्रह्ला राम नाम ॥

(४) ज्ञानदेव, जनार्दन, यादववीर, श्रीचक्र यांचीं पदपदांतें

७१६]

वाढ-पु. सं. २० × २ = ४० [१००

मुद्रल पंडितांचो निरनिराळ्या रागांवर पदें

७१७]

उद्दान आकाराचें पाड-पृ. सं. १०० × २ = २०० [२००

(१) यांत मुख्यतः वेणावाड्च्या पदांचा भरणा आहे.

(२) शिवाय श्रीरामचर्य, यादव, केशव, गिरिधर, कृष्णदास मुद्रल यांचो पदपदांतरे

७१८]

पाड-पृ. सं. १६ × २ = ३२ [१५०

वामनपंडित कृत (१) द्वारकाविजय सर्ग तीन-श्लोकसंख्या अनुक्रमें ५६, ४४, ३६, (२) ध्यानमाला-श्लो. १६ व (३) प्रियसुधा-श्लो. १८

७१९]

सुखी पत्रें ५

[१५०

वामनपंडित कृत राधाभुजंग-श्लो. ५७

७२०]

पोथी-पत्रें ८

[२००

रघुनाथ शिवात्मज कृत वैदेहीत्रिजटासंवाद-श्लोक ११५. हे कवि पूर्वी ज्ञात नव्हते. या प्रकरणाच्या शेवटी हि पुढच्या प्रकरणात सीता आणि हनुमंत यांचा संवाद होईल असा निर्वाळा दिला आहे. प्रकाशना योग्य.

७२१]

पोथी-पत्रें १०

[१५०

कृष्णदयार्णवांकित कृत दक्षजननोत्साहवर्णन-ओवीसंख्या १२६ हे हि कवि आणि त्यांचे काव्य ही नवीन आहेत. प्रकाशना योग्य.

७२२]

पोथी-पत्रें २४

[१५०

श्री श्लोक मनाचे २०५ आरतीग्रह. अशुद्ध लेखन. लेखकांनै आपलें व गुरूचें नांव शेवटी दिलें आहे: "श्रीगुरुचिरश्रामरक्षेण दीनकर श्येकटेन नीरतर "

७२३]

पोथी-पत्रे ३४३

[२००

वेणीगिरिधरकृत संकेतरामायण—संपूर्ण प्रत

७२४]

पोथी-पत्रे ४८९

[२००

वेणीगिरिधरकृत संकेतरामायण—संपूर्ण दुसरी प्रत. हे रामायण अति सुंदर आहे. त्याची ओवीसंख्या ६७४१ असून ते श्रीरामदासी ग्रन्थमालेत तेविसावा भाग म्हणून एकवार छापले होते. त्याची पहिली आवृत्ति केव्हां च संपली. त्याची दुसरी आवृत्ति केव्हां निघणार, कोणास ठाऊक.

७२५]

कागदपत्रे पाऊणवें संमर

[१००-२००

या कागदपत्रांचा अभ्यास शास्त्राचा आहे. तो केव्हां तरी कोणी तरी करून त्यातील महत्त्वाचे कागद प्रकाशित केले पाहिजेत व त्यांच्या आधारे एकाद्रे टांचण लिहिले पाहिजे.

७२६]

गळाठा

[१००-२००

येणें प्रमाणें श्रीसमर्थप्रतापकार गिरिधर यांच्या मठांतील संग्रह आहे. फक्त श्रीराममठांतील बाह्य विसावें गिरिधरांच्या तेरा प्रकरणाचें व सीताराममठांतील बाह्य परतीवाचें गिरिधरांच्या आठ प्रकरणाचें, अशी 'दोन' बाहेर नोंदवयाची राहिली आहेत, तीं शेवटीं नोंदूं. तूर्त आतां परवा 'सीताराम' मठात ६५४ क्रमांकाची वाल्मीकीय रामायणातील जीं श्रीसमर्थींच्या हातचीं कादें मिळालीं त्या च वेळीं आणली जी संग्रह हातीं आला त्याचें टांचण करारयाचें योजिलें आहे. हा संग्रह बहुमोल आहे, पण त्याची झालेली दुर्दशा पाहवत नाही. बाहेर पाटली आहेत, पोथ्या विस्कळित झाल्या आहेत व पावसाचें पाणी गळून भिजल्यामुळे कांहीं पोथ्यापुस्तकांच्या टणक भाकरी बनल्या आहेत ! केवढे भाग्य म्हणावयाचें कीं, अद्या या जणूं रणलंदळांत ६५४ क्रमांकांत नोंदलेलीं चार दि कादें मात्र सुरक्षित राहिलीं होती ! या नवीन उपलब्ध झालेल्या संग्रहामुळे श्रीसमर्थ आणि श्रीगिरिधर यांच्या विषयी आपणांस नवीन माहिती कळणार आहे.

७२७]

१४" X ६½" आकाराची पोथी-पत्रे १४६ [१६१

अध्यात्मरामायण

प्रतीची शुद्धशा झालेली आहे. तथापि १६६६ त वात्मीकीय रामायणासरोवर ज्या प्रतीची वांटणी झाली, ती ही प्रत नव्हे. वात्मीकीय रामायणाप्रमाणे ती हि प्रत भीममर्याच्या च हातची असावी, असे वाटते. नऊ हजार ग्रन्थसंख्येची तीन कांढे व सहा हजारचे अध्यात्म-रामायण अशी पंधरा हजार ग्रन्थसंख्या भीराममठाच्या वांटणीत गेली होती. तेव्हा अध्यात्मरामायणाची ती प्रत भीराममठात असावी. त्या मठांतील संग्रह या खेपेस पाहण्यांत आला नाही. प्रस्तुतची प्रत सांताराम मठांतील पुरुषार्थी त्या च प्रतीवरून करून घेतली असावी. या प्रतीचा लेखनकाल : " संवत् १८१० पत्रे मासोत्तम माघमासे शुक्लपक्षे ३ तित्यौ । धीरामनिवासरे । अवंतीमध्ये ॥ " म्हणजे शके १६९५ तील ही प्रत होय.

७२८]

१४" X ६½" आकाराची पोथी-पत्रे ७१ [१६०

विवेकसिंधु

त्याच आकाराची त्या च सुमारास लिहिलेली ही पोथी दिसते. तिच्यावर पत्रांचे क्रमांक दिखले नाहीत व पत्रे अस्ताव्यस्त झालेली आहेत.

७२९]

पोथी-पत्रे ५५६

[२००

एकनाथी भागवत

पाणी गळून काही अध्यायांची माकरी झाली आहे । सावधानतेने व सुकाने पत्रे उलगडता येतील. काही अध्याय नाहीत हि.

शेवटी लेखनकाल दिलेला नाही. श्रोकसंदर्भ व टीकेची ओवीसंख्या नमूद आहे : " उत्तरार्धे श्लोक ॥ ७२७ ॥ उत्तरार्धे टीका ॥ १२०६ ॥ पूर्वे संगण्य पूर्वार्धे उत्तरार्धे ग्रंथ ॥ श्लोक ११७० " -

धीरामदासीनापंगमस्तु ॥ "

७३०] पोथ्या—पत्रे ८, ७, ७, १०, ९, ८, ७, २ [१५०

श्रीसमर्थार्चा प्रकरणे (१) मानवचक्र, (२) पट्टिपु, (३) पंचोत्तरणयोग, (४) पंचवमासी, (५) पंचमान, (६) सगुणध्यान, (७) निर्गुणध्यान अपूर्ण व (८) चतुर्थयोग अपूर्ण

७३१] १२" X ८३" आकाराची पोथी—पत्रे ३१६ [२५०

भावार्थरामायण - अपूर्ण

सुंदर आणि मोठे अक्षर, कागदाचा आकार हि मोठा. वालकांडाची पत्रे २०—८६, अयोध्याकांडाची पत्रे १५८—१६९ व २२०—२२६ आणि सुंदरकांडाची पत्रे १०४—३३३. काळात तसे नमः ।

७३२] १०" X ६" आकाराची पोथी—पत्रे ४०७ [२५०

भावार्थरामायणातील फक्त सुंदरकांड

संपूर्ण, सुंदर, सचित्र प्रत. मिजल्यामुळे थोडी खराब झाली आहे. एकदर पाच पंचवीस चित्रे आहेत. त्या पैलचे दागिने, कपडे, चित्रकला याविषयी ध्याना माहिती करून घेण्याचा नाद असेल त्यांना ही चित्रे उपयोगी पडतील. श्रीसमर्थाना प्रिय व सप्रदायात आवडते असे हे काढ आहे.

७३३] पोथी—पत्रे ३४५ [९०

सहिपतिकृत संतविजय

सत्ताविंशत्या अप्पापासह. प्रतीचा लेखनकाल येथे :

“ शके १७६६ साहसष्टीस । कोधीनाम सवत्सरास । आवण वर्षे चेतुर्दशीस । शुक्रवारी लेखन समास ॥ हे पुस्तक शेषराव भुजंगराव मामळतदार प्रगणे धीळ याचे भासे ॥ हास्ता आक्षेप गोर्षोद कृष्णराय याचळ साक्षीन चकळे भांब तरफ मानुर प्रगणे मजकुर ॥ ”

७३४] पोथी—पत्रे ३२ [१६६

श्री एकनाथ कृत स्वात्मसुख

प्रत सुंदर आहे. ज्यांच्या हातची पुढची ७३५ वी प्रोथी आहे त्यांच्या च हातची ही हि पोथी आहे.

७३५]

पोथी—पन्ने ३१

३६४

ब्रह्मणी मुंतेजी कृत प्रकाशदीप

संपूर्ण, सुंदर प्रत. हा ग्रंथ अमकालीन आहे. तो प्रकाशनाला योग्य आहे. त्याची पांच प्रकरणे आहेत : (१) सत्यरूपात्म—ओवीसंख्या २४, (२) लिंगदेहनिरसन—ओ. ११३, (३) कारणदेहनिरसन—ओ. ७८, (४) महाकारणदेहनिरसन—ओ. १०४ व (५) तत्त्वदनिरसन—ओ. ७९. प्रतीचा लेखनकाल वर्गरे शेवटी आहे तो :

“ सके १६९० सवंधारी नाम संवत्सरे मधुमासे शुक्लपक्षे
भौमवारे त्रितीय ग्रहरे राजग्रामे हर्द पुस्तकं समाप्तं ॥ महादेवेन
लिखितं ॥ हे पुस्तक विठोबा नाईक कडपेकर याचे असे ॥ ”

७३६]

पोथी—पन्ने १२

[१५

रामचंद्रविरचितं राधाविनोदकाव्यं सटीकं

प्रतीचा लेखनकाल : माघे मासे शिवे पक्षे पंचम्यां सौम्यवासरे । तदिं
लिखितो ग्रंथो रामकृष्णेन धीमता ॥ १ ॥ पण यात संवत्सराचें नांव नाही.

७३७]

पोथी—पन्ने ७५

[३००

जयदेवकविविरचितं गीतगोविंदकाव्यं

भीमहामहोपाध्यायशंकरभिरचिता रसमंजरीनामधेया टीका तथा सह

७३८]

पोथी—पन्ने ४७२

[२१०

गिरिधर कृत संकेतरामायण

तिथरी संपूर्ण, सुंदर प्रत. तिचे हाड सालेले दिसतात.

७३९]

पोथी—पन्ने ५

[१५०

दोन मगलापुके

७४०]

पोर्था-पत्रे १६१

[१६७

श्रीमत् भगवद्गीता

प्रतीचा लेखनकाल : शके १६८९ सर्वज्ञित् नाम संवत्सरे भाद्रपद कृष्ण २
गुरुवासर लेखन समाप्त

७४१]

एक वेटाळें

[२००

गिरिधर कृत राजशासनीवाक्य

गिरिधरांचे जे प्रसिद्ध दहा वाक्ये आहेत व जे भीमदासी ग्रन्थ-
मालेंतील बोधिताया माग म्हणून छापले आहेत, त्यांविषय हा दहावा वाक्य शेष.

७४२]

तीन पाने

[२१०

ग्रन्थराज दासबोधाची अनुक्रमणिका

प्रत्येक दशकाचें नांव, प्रत्येक समासाचें नांव, प्रत्येक समासाची
ओवीसंख्या व एकूण ओवीसंख्या अशी या अनुक्रमणिकेत दिली आहेत.
एकूण ओवीसंख्या दिली आहे ती पाटण्यात गेली आहे, पण ती ७७२९
असली पाहिजे.

(१) सभेच्या प्रतीशीं ताडून पाहता जेथे फरक आढळला तेवढीं
स्थळे येथे नमूद करितों. ओवीसंख्येत फरक आहे तो :

दशक आणि समास	सभेची प्रत	ही अनुक्रमणिका
२ X ७ ८८ ८६ /
३ X २ ६५ ६४
४ X १ ३४ ३३
५ X ४ ३६ ३५
६ X ८ ५० ५२
६ X १० ६१ ६०
८ X १ ६० ५९
८ X ४ ६० ५९
८ X १० ८२ ८१
९ X ६ ५४ ४६
९ X १० ३७ ३६

१० × ४	४६	४५-
१० × १०	६८	६७
१३ × ४	२४	२३
१७ × ३	३०	२९
१७ × ५	२४	२३
१९ × ८	३०	२९

विशेष फरक ९ × ६ त आदे. इतका फरक कसा पढावा ? अनुक्रमणिकेंत हस्तदोषानें चुकीचा अंक पडला असावा. यादमठांत मिळालेल्या दासबोधाच्या दोन प्रती समेच्या समर्ही आहेत. दोशेंत दि ९ × ६ च्या ओव्या ५४ च आहेत. आपल्या प्रतीतील सख्या १२ नें वाढते व १ नें घटते, म्हणजे एकदरार्ति २२ नें वाढते. म्हणजे आपल्या प्रतीची एकूण ओवीसख्या ७७५१ येते.

(२) समाद्याच्या नावांत फरक आदे तो :

४ × १०	...	मुक्तिचतुष्टय	...	माक्तिचतुष्टय
७ × १०	...	देशातनिरूपण	...	देशातीतनिरूपण
९ × ८	...	देशातनिरूपण	...	वद्वज्जन्मलक्षण
१० × ९	...	पुरुषमहती	...	प्रचितनिरूपण
११ × ७	...	चंचळ नदी	...	शुत गंगा
१६ × ८	...	आत्माराम निरूपण	...	अंतरामानिरूपण
२० × ४	...	आत्मानिरूपण	...	विषयान्निरूपण

(३) दशकापैकी पत्रा एका च दशकाच्या नांवांत फरक आदे :

१८ वा दशक बहुजिनसी बहुधा

७४३]

काही अपूर्ण पोथ्या

[१५०-२००

(१) कृष्णदासमुद्रल कृत युद्धकांड. सुंदर अधराची प्रत, पण तिच्या ४०८ पत्रांपैकी अथर्वी २०१ पत्रे घिल्ल्या आहेत. लिखनकाल यागरे घेवटच्या ४०८ व्या पृष्ठावर आला आहे तो : " दधिरोहारी संघरातर काव्युन शुद्ध ३ या भागुयासरे मंथलेगन समाप्त ॥ पाटग्रामकरोपनामक रघुनाथमुत पंकटेनेन लिखित पुस्तकमिद ॥ " म्हणजे साक १६६५ येतो. तोवरीं पुढील श्लोक दिला आहे :

विनाळनेत्र परिपूर्णगाय सांतावलय पुरपरिनिधुं ;

रौमिप्रमिथ अगत्र . पदित्र श्रीरामचंद्र मयतोस्मि निव ॥ १ ॥

(१) मुक्तेश्वर कृत सभापर्य—६३ पत्रे, अति जीर्ण .

(२) मुक्तेश्वर कृत विराटपर्य—पत्रे १ ते ११, ओ. १ ते १५५

(४) नारायण विरचिता घर्मप्रवृत्तिः—पत्रे १०६-२३२: अर्थात् पहिली १०५ पत्रे गेली. २३२ वें शेवटचे पत्र होय. त्यावर लेखनकाल दिला आहे : “ शके १६८५ सुभानुनामसंवत्सरे मार्गेश्वर यदि ५ रविवार तदिने लिखिते ॥ ”

(५) मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु-९८ पत्रे

(६) मोरोपंताची केकावली—पत्रे १-१३, ओ. १-९४

(७) कृष्णदासजयराम कृत अपरोक्षानुभूति—अवर्षी १७ पत्रे

(८) सप्तशती—पत्रे ८९, मधली काही नाहींत.

(९) विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्—लेखनकाल— “ शके १६६८ क्षयनामसंवत्सरे आश्विने मासे कृष्णपक्षे चतुर्थी ३ रविवारस समाप्त ॥ ”

(१०) रामरक्षा-पत्रे २, ओ. १६-३५. फार पाठातरे आहेत, काही श्लोक निराळे आहेत. लेखनकाल चौगैरे : “ शके १७०० विलंबीनाम-संवत्सरे धावणशुक्लैकादश्यां गोविंदनेयं रामरक्षा लिखिता ॥ ”

(११) सूर्यसहस्रनाम-पत्रे ३-७, श्लोक ७-३२

७४४] वाढ-लिहिलेली पृ. सं. १४८ × २ = २९६ [११०
सुंदर वाढ, सुंदर अक्षर, प्रेक्षणीय

(१) गिरिधर कृत मंगलरामायण—सुदकांडसमाप्तीपर्यंत, उत्तर-कांडासाठी कोरी पाने सोडलेली आहेत.

(२) आरंभीच्या एका कोन्या पानावर जयदेवकवि कृत गंगा-स्तवनपर पद आहे.

७४५] वाढ-पृ. सं. ७६ × २ = १५० [११०
भागील बाढाप्रमाणे सुंदर, प्रेक्षणीय

(१) मंगल, संकेत, छंदो, लवकुश, सुंदर, अब्द आणि भाषा अशी सात रामायणे गिरिधरानां लिहिली होती, असा स्पष्ट उल्लेख प्रवारात आहे. (१९ × ६२). पण पूर्वी आपणांस मंगल, संकेत, छंदो, सुंदर आणि अब्द अशी फक्त पांचच रामायणे छपल्लय झाली होती, तेव्हा

कदाचित् सुंदररामायण तें च लवकुशरामायण च छंदोरामायण तें च भाषा-
रामायण असेल, अशी आपण मनाची समजूत करून घेतली होती. पण ती
समजूत चुकीची होय.

(२) प्रस्तुतच्या वाढात श्लोकप्रबंधात्मक रामायण असून तें
पूर्वीच्या पाचाहून निराळें आहे.

वालकाढाचीं तीन शतें असून श्लोकसंख्या ३७२ आहे,
अयोध्याकाढाचीं हि तीन शतें असून श्लो. सं. ३४५ आहे,)
वरण्यकाढाचें एक च शत असून श्लोक १३४ आहेत,
किरिकाढाकाढाचीं दोन शतें असून श्लो. सं. २७२ आहे व
सुंदरकाढाचीं चार शतें असून श्लो. सं. ४११ आहे. एवूण श्लोकसंख्या
१५३४ हेतु पुढचीं दोन काढें-बुद्ध व उत्तर-ही लिहिलीं नसावीत असें
वाटतें. कारण सुंदरकाढानंतर स्वतः ८ श्लोक आहेत, त्यातील एक एक
श्लोक एक एक काढाला देऊन, हे श्लोक जो नित्य वदेळ त्याला सात हि
काढें गायिस्याचें भेय मिळेल, असें आठव्या श्लोकात म्हटलें आहे

(३) हें रामायण म्हणजे च भाषारामायण काय !

७४६]

वाढ-पृ. सं. १८२ × २ = ३६४

[२५७]

श्रीसमर्थ वृत्त रामायण

म्हणजे पक्त सुंदरकाढ आणि बुद्धकाढ. या वाढाचा कागद गति ठिसुळ
झाला आहे. हात लावण्याची सोय नाही. बुद्धकाढाच्या अकराव्या
शताब्दीत सर्व भाग टोक आहे, पुढचीं पृष्ठे अलग होऊन काही गळालीं
आहेत, त्यामुळे हात चार आणि तेरा, या शताचे काही श्लोक नाहीत. प्रत
घुनी आणि प्रेसणीय आहे. शेवटीं तीन पृष्ठे शिकेच्या शुकुनाचीं आहेत.

७४७]

वाढ-पृ. सं. ३६ × ४ = १४४

[२००]

गिरिधर वृत्त हरिलीला

१८५६ अ, आपाढ पृ. १५

७४८]

वाढ-पृ. सं. १२ + १४ = ४६ × २ = ९२

शियाय ५।२५ पृष्ठे नष्ट

[२२५]

(१) हे वाढ अति महत्वाचे आहे, पण दुर्दैव असे की, त्याची किती तरी पृष्ठे नष्ट झालेली दिसतात. उरलेल्या पृष्ठांत केवळ गिरिधरांची च अपूर्व पदपदांतरे आहेत, यावरून मूळ संघ वाढ-त्यांच्या च स्फुट कवितेचे असावे असे वाटते आणि त्यामुळे जी पृष्ठे गेली त्यातील कवितेस आपण कायमचे च मुकलो की काय, अशी भीति वाटते.

(२) उरलेल्या पृष्ठांत आरंभी गिरिधरांनी भीममर्धाना किंवा बाह्या-बाईना लिहिलेली सहा श्लोकपद पत्रे आहेत. हीं सय पत्रे, आहेत तशी छापली गेली पाहिजेत. तोंवर त्यांचा भावार्थ सांगून ठेवतो.

(१) पहिल्या पत्राचे पहिले ३ श्लोक नाहीत, ४ ते १० श्लोक आहेत. त्यांत म्हटले आहे, आपण मला ही दीक्षा देऊन जनसेवेला आवले खरे, पण घरच्या मंडळींना माझी ही वृत्ति न आवडून ते कधी झाले आहेत, तरी महाराज

चळेना कदा निश्चयो स्वाभिराजा । बरा निश्चयो जाहला पूर्ण साक्षा ॥
मी आपला बालक आहे, माझ्या हातून चुका घडतील त्या कृपा करून सांगत चला,

मर्पच्या गुणें या क्षदा लागताती । करूं काय ते सून खीं मला ती ।
कितेका खुणा ग्रंथगर्भी च देखी । कसा जाहलों या जनीं वेकदेसी ॥

(२) दुसरे पत्र दोन च श्लोकांचे आहे
दिसंदीस तो दीसतो रामराजा । मनीं प्रलयो येतसे योगिराजा ।
तुझें नाम मुद्रांकितु दीन जालें । नको घिसलें जें तुला घीनवीळें ॥

(३) तिसऱ्या पत्रांत गिरिधर म्हणतात, शुद्धं जातां येतां भेटतात, ते म्हणतात, घरी काय घणून रहावे, बाहेर पडावे, फिरावे, उदक देवाटन करावे, परंतु

प्रभू मी विदेशासि नाही च गेलों । मदीं देवदेवार्चनां मग्न जालों ।
कथा रम्य रामायणीं मी पुढालों । सदा ग्रंथपारायणीं मग्न ठेलों ॥

हे पत्र मूळचे ११ श्लोकांचे आहे. अकराव्या श्लोकात गिरिधर म्हणतात, समर्पा आपण तरी एकवार इकडे यावे, किंवा

न यावें तरी हे गिरी घाळ न्यावें ।
येथें मूळ पत्राचा शेवट शाला आहे. पण असें दिसतें, गिरिघरांचा रेंव
पाहून पुढें भीममर्थाचें त्याप्रमाणें आगमन झालें होतें, म्हणून पुढील
माराचा श्लोक मागाहून जोडला आहे :

मर्नी हेव जाणोनियां स्वामी आले । मोदछाह उछाह ते थोर जाले ।
मसंगें चि गोदातिरीहूनि येती । पुढें पंढरी जावया सिध होती ॥

(४) चवथ्या पत्राचे दहा श्लोक असून त्यांत एक विविष्ट प्रसंग
घडिला आहे. उपासना करूनियां पुढें : पुरवळें पाहिजे चहुंकडे ॥
१९-१०-८ तें कसें याचें हें उदाहरण आहे. वारंमोचे दोन श्लोक :

ममस्कार साष्टांग स्वामी समर्था । पर्दों पत्रिका धाडिली या चि अर्था ।
अनुज्ञेसि चंदूनियां स्वार जालें । उकढगावसिहरीपुरीमाजि गेलों ॥ १
तेथें येक तो देखिला मित्र स्वामी । तया भेटलों मी जसा मी तसा मी ।
पुढें रामउपासना ते करूनी । निघालों स्वर्गें तपें चित्तें हरूनी ॥ २

मन्यराजाचा पंधरावा जो आत्मदशक त्यांत अंतःश्रम्याची म्हणजे
आत्मरामाची उपासना सांगितली आहे, पण ती समजण्याला आणि
आचरण्याला कठीण आहे, म्हणून गिरिघर सातव्या श्लोकांत म्हणतात :
मला नातुडे सुख तो राम आराम । म्हणोनी मला दाविली हे प्रतीमा ।
समर्थें चि कृष्णातिरा चाळि केली । कसी वेचिची पूर्ण प्राची उदेली ॥ ७

(५) पांचव्या पत्राचे अवघे ८ श्लोक असून त्याच्या पहिल्या
श्लोकान्त श्रीराममूर्तीच्या प्रतिष्ठेचा व संवत्सराचा उल्लेख आला आहे.
तेव्हां हा संवत्सर कोणता व हें पत्र कोणाच लिहिलें आहे, हें वाचकांनीं
ठरविलें पाहिजे.

चंदूनियां सहस्रपादकर्त्री । धरापर्दीं लुब्धुनि चित्त गुंजी ।
आशारपें अर्चनकार्य जालें । कार्तिक मासि हे मदासि आले ॥ १

नाघामधें मुहूर्त अर्पूव आहे । पुढें पुढें शुक्र चि अस्तता आहे ।
उछाह बोन्ही आणली प्रतिष्ठा । छान बुद्धियोगु वरवा वरिष्ठा ॥ २

संवत्सर ईश्वर माघरूपी । शुद्ध द्वितीया ग्रह सोमरूपी ।
श्रीरामचंद्रा वरवीं प्रतिष्ठा । केली असे सहस्र श्रीवरिष्ठा ॥ ३

गिरिघरांचा समाधिपत्रक १६५१ निश्चित आहे. तेव्हां ईश्वर संवत्सर म्हणजे
१६१९ चाच असला पाहिजे, १५५९ चा संभवत नाहीं. अर्थात् हें पत्र

श्रीसमर्थाना नवून गिरिधरांचे शुकुल बाइयाबाई यांना असले पाहिजे, हे पत्र बाइयाबाईंना असेल तर मागचें चवथें पत्र व पुढचें सहावें पत्र हीं हि त्यांनाच असलीं पाहिजेत, कारण चवथ्या पत्राच्या शेवटच्या श्लोकात

कधीं करूं मूर्तिचि सुप्रविष्टा ।

असें विचारलें आहे, तर सहाव्या पत्रात

प्रतिष्ठेपुढे दोनि उठाव जाळे ।

इत्यादि प्रविष्टेविषयी उल्लेख आले आहेत.

(६) सर्व पत्रात हे सहावें पत्र मोठें आहे. त्याचा मथळा “ पत्र कवणाहूतात ” असा असून त्याचे ४४ श्लोक आहेत, ३३ व्या श्लोकात

दिरईं अर्चनु या दिनाळा दयेवें । कथा रम्य रामायणाच्या सयेवें ॥

असा रामायणाचा उल्लेख केला आहे, तथाच तो तिष्ठत्या पत्रात हि केला होता. हे दोन्ही उल्लेख श्रीसमर्थलिखित चारुमीकितामायणाच्या प्रतीला अनुलक्षून असावेत, असें आमच्या मनात येऊन गेलें.

(३) नंतर गिरिधरांची पाच पत्रवीथ वपगर्भा, पदे वगैरे आहेत. हीं सर्व प्रकाशित झालीं पाहिजेत. त्यातील काहीं कोहीं वचनें चटका लावताव. त्यातील थोडीं वचनें व एक पद वाचकांस सादर करितों :

(१) मागील जन्म मागें जाला । पुढील आशापाश तुटला ।

तेव्हा जन्मासी मजला । कोण घाली ॥ ३५

मन हें सात्माराम जालें । देहे जड मढें मेलें ।

मढें मेलें हें ऐकिलें । नाहीं कोणही ॥ ३६

परि हा भ्रम कितेक काळ । तसतें चि जाहालें हें मूगोळ ।

त्याचें तदंश देहफळ । वृक्षीं आलें ॥ ३७

फळ भ्रमरूप सकळ । संभ्रम स्वामीकृपाचेळ ।

चेव्हयिं जाणा हें निर्फळ । नासिचत ॥ ३८

घाला कृपाजीवन दिरईं । कर्णाकडूनि पोटीं गेलें ।

नग हें मोलेंसे लागले । काहीं येक ॥ ३९

पहिले देहधारक घाडलें । समर्थकासेसी लागलें ।

नग तें सदयें नवाशिले । कैसें जालें ॥ ४०

छोक गृणती कैस होतें । काय देखें दें भगवंतें ।
गोष्टी सांगे हें अवधितें । थोरथोरा ॥ ४१

देवें श्रीगुरुदासीं दिव्हें । समर्थवेष्टे उपचारिलें ।
हुपणें दाईचें काढिलें । नवल जालें ॥ ४२

जाली वृत्ति उदासीन । उडोनि गेलें प्ररंचमान ।
असो जावो हें धन कण । पेसा भावो ॥ ५१

इतुकें समयांनं केलें । मीपण माझे समूळ गेलें ।
गिरिधर पाळक धन्य जालें । मचीतीनें ॥ ५३

(२) तैसी चैत्र शुद्ध नवमी । तैसी माघ वद्य नवमी ।
तिसरी निर्गुणभक्ति नवमी । स्वामियांची ॥ ४

गुरु जायेना येईना । ऐसें कां रे हा समझेना ।
दासबोधीं कां उमजेना । पंचम दशकीं ॥ १४

रामदासाचें मंदण । ज्याचे हुसुनी मिशान ।
दास गृणउनि अभिधान । समयांचें ॥ २२

समर्थगुण्यतिथी करा । समर्थग्रंथा ग्रेंनें विवरा ।
येणें गुरुपरंपरा । पाढेल पुढें ॥ २३

समर्थतीर्थ पाढ्याचें । समर्थनाम जपत जावें ।
नाना मतीं न सांपडावें । उदासरूपें ॥ २४

ऐसें मजळा उपदेशिलें । स्वामीचरणौदक प्राप्तिलें ।
पाळक गिरिनें उपासीलें । समयांसी ॥ २५

(३) वादिनककविच्या धमें कांहों कांहों आले हातां वो ।
चरितार्णव दाटला निंदु प्रानन करितो आता वो ॥

(४) श्रीरामा जयरामा जयजयरामनामा ।
जपसी जपसी जयजय दोसी जासी मंगलनामा ।

माझ्या राघोबाच्या मामें हर पावे विश्रामा ।

चं हि हररूप होईं होईं गाईं रामा ॥ ६०

अथें हें एका तेराशरी पद फार मोठ आहे, त्यांत एका चरणांत गिरिधर म्हणतात :

मजला मचित आली छटिकें मोलेल तो अधम ॥

(५) दुसऱ्या एका पदात असे च प्रचीतांचे बोल त्यांनीं फादले आहेत :

मी रे तरलों म्हणुनि सांगों काय ।

तुज फळाचें म्हणुनि हा उपाय ।

जरि जपसी तरी च दावी पाय रे ॥

(६) आमच्या गिरिधरांची योग्यता सर्वांच्या प्रत्ययास यावी म्हणून विस्तार करण्याच्या मोहांत सांपडलों, एक संवेध पद देऊन याढाच विभांति देतो :

आज्ञा जाली जितुकी तितुकी सेवा नाही जाली ।

कुतुब्धि बळकट आली सेंणें तगमग आंगा आली ।

आली परि ते धारिक मली करुणाकर माडली ।

त्रिविध तापा विरहित आली सीतल मुख साडली ॥ १

रघुवीरे रघुवीरे माये मायेवीण माहेरे ।

माया म्हणतां माया नाही कोठेसी आहे रे ॥ २०

सपत्नी सांपडली परि मज नाही सांडवली ।

अवचिति सावली परि मज नाही ते मायली ।

पाचा कुंठित जाली जाणीव नेणीव हे विजाळी ।

पाचा वंसुनि बोलों जाता अमोलबोलें बोली ॥ २

गुणा सारुनि गुणा गाजं निगुण गमकें पाहूं ।

वाचा धारुनि निशब्दवचनीं अमोल बोलुनि दाजं ।

आगमांतर निगमांतर अंतर निजगुज विवरुनि राहूं ।

गिरिधर सेवक अनन्य भावें अभिन्न देवा वाजं ॥ ३

७४९]

वाढ-पृ. सं. १७९ × २ = ३५८

[२५०

सुंदर, प्रेक्षणीय, महत्वाचें वाढ

करुणाष्टके, धाव्या, सवाया, मास्ताविक श्लोक वगैरेचा जो श्री रामदासी मालेंतील दहावा भाग छापला आहे, तो सर्व या बाबत आला

आहे. शिवाय या पाठांत कांहीं करुणाष्टके येगरे नवीन आढळली. ही उतरावयाची आहेत.

वाढाची पुढची फट फसरीने साहज्यामुळे कांहीं अक्षरे गेली आहेत, पण ही लागता येतात. करुणाष्टकादिवाचा क्रम आणि कांहीं पाठांतरे विचार करण्यासारखी आहेत.

७५०]

वाढ-पृ. सं. १७५ × २ = ३५०

आ. म. शे. कांहीं नष्ट

[११८]

(१) हे वाढ बहुतांशी संस्कृतांत आहे. संस्कृतांतल उतारे व य सुमापिते विपुल आहेत.

(२) प्रातःस्मरामि, जगदीशस्तुति, चतुःश्लोकी भारत, विदुरनीति, दत्तजन्म, श्रीशंकराचार्य विरचित उपदेशपद्यपंचक, पंचरत्नस्तोत्र, निवांणाष्टक, मनीषापंचक, प्रज्ञेयवृत्ति इत्यादि संस्कृत प्रकरणे.

(३) सटीक वेदस्तुति ग्रन्थ-पृष्ठ ८५ ते ११६. शेवटी लेखनकाळ दिला आहे तो :

शाके धातुरि पश्वमिवनभूमिसमन्विते ।

पौषे कृष्णे शुभे पष्ठमां सप्ततुतेर्लंखने कृतं ॥ १ ॥ शाके १७३८

७५१]

वाढ-पृ. सं. ६२ × २ = १२४

आ. शे. की कांहीं नष्ट

[११५]

(१) श्रीहानेश्वर कृत अमृतानुभव संपूर्ण

(२) मुक्तावार्ह, सोपान, कृष्णदयार्णव, वृका, शोबला, एकनाथ, अमृतेश्वर, नरहरि माळी व नामदेव यांचे एकादशुसरे १६ किंवा अंभंग आहे, परंतु शेणी शुद्धवावा याचे सुमारे पंचवीस तीस अंभंग आहेत. हे शुद्धवावा पूर्वी ऐकून ठाऊक नव्हते.

(३) महावाचन्याचे संस्कृतांत विवरण व भागवतांतली कांहीं उतारे-प्रहस्तुति, मुचकंदस्तव व भीष्मस्तुति.

(४) पुढील अंभंग कोणाचा ?

द्वैततां दिनमणि नेत्रासीं पारणी । उलुकासी पळणी नव्हेल काय ॥ १

सेविकां अष्टस अमर होईजे राय । राहोसी ते मृत्यु नव्हेल काय ॥ २

पक्षात्पडले रचि पाटे उघोसी । विप रोगियासी नव्हेल काय ॥ ३

घर्षतां मुक्तासी आनंद हंसासी । प्रळय घायसासी नव्हेल काये ॥ ४
 वेष्टतां दुर्पण सकळा समाधान । निर्मासिका अपमान नव्हेल काये ॥ ५
 रामदास करितां राघवाचें दास्य । हतभाग्या विष नव्हेल काये ॥ ६

७५२]

वाढ-पृ. सं. १६ × २ = ३२

प्रेक्षणीय, सुंदर

[२२०

गिरिधर कृत सवायाष्टकांत हिंदुस्थानी भाषेत भीरामचरित्रपर पांच प्रकरणे. पांच हि मिळून ५९ सवाया आहेत. प्रकाशना योग्य,

१ टीप-या वाढाच्या मलपृष्ठांला जें दाखव चिक्कटविलें आहे त्याच्या विणण्याची तऱ्हा बारकाईने पाहण्यासारखी आहे.

७५३]

पोथी-पत्रे ९

[२००

भीमनत्कुमारचंदितायां नारदोक्तं श्रीरामस्तवराजस्तोत्रम् श्लोक ९८

७५४]

पोथी-पत्रे २

[१५०

हनुमदुपनिषद् व रामोपनिषद्

७५५]

पोथी-पत्रे ३

[१२५

रुद्रयामले शिवप्रोक्तं गणेशाष्टकस्तोत्रम्

७५६]

वाढ-पृ. सं. १२४ × २ = २४८

शिवाय आ. सं. ५/५० नष्ट

[१५०

(१) उद्धवचिद्धन, मध्वनाथ, जनी, चोखामेळा, रंगनाथ, ज्ञानदेव, आनंदतनय, अमृतेश्वर, केशव, मालो, शिवदिनकेशरी, एकनाथ, निवृत्ति, गोसावीनेदन, हरिकवि, इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) आरंभी तुकारामांचे ९ ते २०३ अभंग आहेत.

(३) भीमन्याचे १२ अभंग, पंचकें बरीचशीं, व कांहीं पदे आहेत. त्यांत तीन अप्रकाशित आहेत.

(४) शामजीमुख मूढ साधव कृत दशावताराचे श्लोक

(५) तुकाराम कृत दामाजीपंताची रसद

(६) गीरा कृत नरसी मेहत्याची हुंबी

(७) दहा बीस हिशेयांचे आष्टारे दिले आहेत. त्यांचा मथळा ' वरावतीचे श्लोक ' असा आहे. वरावती म्हणजे काय ! वरावर्द्ध म्हणजे दरमहाचे विशेष असा शब्द कोशांत आढळतो. हे आढावे प्रसिद्ध करण्यासारखे आहेत.

(८) पांजीची कारिका, सुभाषित दोहरे, सीताचक्र, शालिग्रामपरीक्षा, पर्वे, आरंभदेखा, वामनकृत श्रीकृष्णजन्म व कपिलगुनि, रावणाची संपाति, रामसीमिनसंबाद, आनंदसंचकस्तोत्रम् इत्यादि स्फुट प्रकरणे

(९) शिष्यदिनकेसरी कृत (१) मुकुंदराम सहस्र संत पंचाक्षरी गाना । (२) रामदास सहस्र अधिनात्री हार्दमसं जपना । अशी दोन पदे.

७५७]

वाढ-पृ. सं. १०० × २ = २००

[२५०

(१) तीन वाढे एकांत एक शिस्त दे वाढ बनले आहे. ते बरेच जीर्ण झाले आहे. केव्हा तरी पाण्याचा संबंध येऊन ते बुरसले होत. जपून वाचले म्हणजे सर्व लागते. वाढ म्हणायचे आहे, कारण त्यांत निदान चार नांवे नवीन आहेत.

(२) भीष्ममर्ष, एकनाथ, स्वानंदस्वामी, शानदेव, बहिरा, कृष्णदास जयसम, स्वात्मबोध सिद्ध दास आदिस्वबोध, गोसावीनंदन, रोहिदास, नामदेव, विष्णुदास नामा, कर्पूर, नरहरि, परिसा मागवत, सदानंद किंवा सद्यनंद, राघवदास, रत्नायकमदास, सुराबोध, अकलसिद्धनाथेश चार्की पदपदांतरे

(३) यापैकी सहाक अष्टांशील नावे प्रथम च ऐकिवांत येत आहेत. या प्रत्येकाची पांच पंचवीस पदपदांतरे या वाढांत आहेत. सदानंद म्हणून जे धेकून टाळक आहेत, ते आणि हे सदानंद मिळ होत. त्याचे गुप्त शिष्यानंद होते व याच्या गुरूचे नांव पुरुषोत्तमस्वामी असे एका पदांत आले आहे. याचे या वाढात पुष्टिमक्तिसंचाद म्हणून प्रकरण आहे, ते मकाशना योग्य आहे.

(४) सर्वत्र आह्वयबोध असें च आहे. म्हणजे बहुधा ऐक्य-
बोध होय. ही सारी मंडळी केव्हां होऊन गेली कोणी सांगावे ! संतांची हि
काळजी करणारे स्वानंदस्वामी हे कोण होते, कोण जाणे ! त्यांचें एक पद—

हे संतमंडळी सुखरूप राहो रे । साहाकारी जयाचा देवराव रे ॥ धु०
जना तारक जे क्षमाशील रे । अभिवृत्तीते पावो त्यांचें कळ रे ॥ १
ज्यांच्या संगें दुर्जय भय नासी रे । त्यांचें कल्याणलक्ष लक्ष्मीसी रे ॥ २
म्हणे स्वानंदस्वामी रुक्मीकेसी रे । संतमंडळी अखंड सौरक्षी रे ॥ ३

(५) ज्ञानदेव विरचित लिखित—ओवीसंख्या ५३. लिखित
म्हणजे पत्र.

(६) या बाळांत एका पृष्ठावर कांहीं दिशेव असून सन दिलेला
आहे, पण तीं अगरे मला लागलीं नाहींत.

७५८]

बाड-पृ. सं. ८८ × २ = १७६
धि. आ. ची ५ व शे. कांहीं नष्ट

[१५०

(१) या बाळांत संस्कृत प्रकरणें आहेत तीं:—

(रा) लीलाशुकविरचित कर्णामृत-तीन परिच्छेद. पहि-
ल्याचे ५० ते १०१, दुसऱ्याचे १०४ व तिसऱ्याचे ११४ श्लोक

(म) लोळिधराजकविविरचित हरिविलास - तीन सर्ग.
बालक्रीडावर्णनाचा पहिला सर्ग, श्लोक ३१, राखवर्णनाचा दुसरा सर्ग,
श्लो. ४४ व शत्रुवर्णनाचा तिसरा सर्ग, श्लो. ४४

(दा) श्रीमत् शंकराचार्यविरचित प्रबोधसुधाकर

(स) अनेक सुभाषितें

(२) मराठी प्रकरणें आहेत तीं:—

(रा) जयरामाचा कुमरसुत किंवा जयरामसुदसुत वृत्त
श्रीरामचरित्रपर व श्रीकृष्णचरित्रपर दोन मोठाली पदे

(म) वामन वृत्त गृहरिदर्पण

(य) आदिनारायणाची कांहीं पदे

७५९]

वाङ-पृ. स. ७० × २ = १४०

एक दोपरा कठरीनें खाळेंलें

[१५०]

(१) भीसमर्थ, एकनाथ, शिवराम, केशव, रंगनाथ, कृष्णदयार्णव, उद्धवचिद्धन, सहजानंद, जनजस्यत, तुलसीदास, येणानाई, कौंडव्यात्मज, गिरिधर यांचो पदपदातरे. त्यात केशव आणि दयार्णव यांचो विशेष आहेत.

(२) या वाढाचा एक विशेष असा की, त्यात जो पदपदातरे आहेत, त्यापैकी बहुतेकाना समानार्थी संस्कृत श्लोक दिले आहेत.

(३) या या शीतीचा योगी यंचा रे । हें पद श्रीकल्याणस्वामीवर त्याचे शिष्य आपचदमठपति शिवराम यांनीं केलेलें असावें, अशें भी एकवार मानलें होतें, पण तें पद त्या शिवरामाचें नसून पूर्णानंदाच्या शिवरामाचें दिसतें.

७६०]

वाङ-पृ. स. २७ × २ = ५४

अगदीं किरकोळ

[१००]

(१) भीसमर्थ, मध्वमुनेश्वर, जनी जनार्दन, आनंदनंदन, एकनाथ, अमृतराय, कवीर, तुका

(२) एका पृष्ठावर लेखकाचें नांव आलें आहे तें :

“ हस्त अक्षर दत्तात्रय हरी सहस्रबुधे उर्फ कदणीस करकयकर हली मुकाम निव गणेश ”

७६१]

वाङ-पृ. स. १०२ × २ = २०४

शिवाय काहीं नष्ट

[१५०]

(१) हें वाङ मुख्यतः वामनाच्या कवितेचें आहे. त्यात वामन कृत उल्लसबंध, राजयोग, मीधमप्रतिज्ञा, राघोत्सव, चित्तुषा, गजेन्द्रमोक्ष, कात्यायनीमत, रुक्मिणीविलास, राधाविलास, नामसुधा, बालकीर्त्तन कृष्णाची, गृहरिदर्पण व सीतास्वयंवर हीं प्रकरणे आहेत

(२) त्याशिवाय भारद्वाज, अमृत, जयरामतनयतनय किंवा जयरामात्मजतनय, काशीराज, नामा विष्णुदास यांचो थोडो पदपदातरे.

७६२]

वाङ-एका मोठ्या वाढाची

अवशिष्ट पृ. स. ११ × २ = २२

[१२५]

(१) भीसमर्थ, नाथसुचमसुत, अजुपर, दामा, त्रिविक, कवीर, सुरदास, माणिकदास वगैरेचो पदपदातरे

(२) शतश्रुत आख्यान-अपूर्ण; वामन कृत गोपीगीत; विठ्ठल

कृत काव्याष्टक

(३) अमृतेश्वर कृत फटाव-हा प्राणी व्यर्थ जन्मला जन्मुनि वाया
येला ॥

(४) कुणाचा नाच-एक गोड पारमार्थिक आणि व्यावहारिक पद

आरंभ—नाच नाच या कता गुणाचा तू चक्राणी ।

तुला नाच चांगला मला सांगती गौळणी ॥

मध्य— देवमुख देशपांडे नाचती पाठील चौधरी ।

कुलकर्णी रयेत नाचती भणंग शिकारी ।

हाकम नाचतो गर्डीत भवताले शिबंदी सारी ।

मुजुमदार फडनचीस नाचती सर्व हि अधिकारी ॥

शेवट—यशदेसी आंती पडली करि विस्मय मनीं ।

धन्य धन्य केशरा तुझी कोणा जळेत करणी ॥

७६३]

जमाएचांच्या वहीसारखें लांबट

बाड-वृ. सं. ४१ × २ = ८२. कोही पृष्ठे अपूर्ण [१२५

(१) ज्याची पूर्ण समाधि सज्जनगर्दी हा एक, वसें दुर्मुखी भर्गरी
हा दुसरा व

सोळाशेंवरि पंच अन्न गणना माघा तिथीचे दिनीं ।

तीथी ते वचमी सुदीन वरचा स्वानंद कोंदे मनीं ।

तेव्हां ते समई स्मरारिस्मरणें श्रीरामदास प्रभु ।

गेले हो निज मोक्ष पावन गुहा साम्राज्यभोक्ता विभु ॥ ३

असा तिसरा श्लोक आहे. तेव्हा हा तिसरा श्लोक हि अनंतकवींचा च म्हणावा
काय ? नवल असे वाटतें, १६०५ शक अनेक ठिकाणीं कां बाढळावा ?
विचार केला पाहिजे कीं काय ?

(२) ' ज्याची पुण्यतिथी सुदीन वचमी ' या ऐवजी या बाडांत
' ज्याचे पुण्यतिथीस दीन नव ही ' असा पाठ आहे.

(३) या बाडांत अनेक संस्कृत सुभाषिते आहेत व त्यांना भीमार्थ,
शिवराम पूर्णानंद, तुकाराम जयरामराज, उदयनिंदन, गिरिधर, रंगनाथ,
आनंदनंदन, एकनाथ, केशव, वामन, ज्ञानेश्वर, गोविंदात्मज, मधनाथ,
माधवदास, इत्यादिकांचीं समानार्थी वचनें व पदपदांतरें दिली आहेत.

(४) आत्मानुभवि योगियां भय कासयाचें ॥ ध्रु०

देहअहंभावलागे मृत्य मादुनि आंगें । आपण चि देव जाळियां ॥ १
ज्ञानें संशयो जाळी योगें कर्मांत गाळी । मुळीचा ठायीं आळियां ॥ २
पूर्णानंदी पूर्णपर्णी दुजा भाव दृष्टी नाणी । शिवराम चि होवनि ठेळियां ॥ ३

(५) वाटाच्या पाहिल्या पृष्ठावर १७३१ तीळ जमाखर्च आहे व त्या च पृष्ठावर गिरिवरांच्या समाधीवरील ग्लोक उतरलेला आहे. तो श्रीसमर्थप्रतापाच्या प्रस्तावनेत प्रत्यक्ष समाधीवरून च उतरून घेतलेला देण्यांत आला च आहे.

७६४] जीर्ण वाढ-पु. सं. ६४ × २ = १२८ [२५०
आ. शे. कांहीं नष्ट

श्रीसमर्थ, रघु गोपाळ, खनडीदास, नामा, विष्णुदास नामा, नरहरि, गोसावीनंदन, कवीर, शिवराम, देवीदास, निरंजन माधवदास, माधवदास, रंगनाथ नित्यानंद, रघुनाथदास, परसा भागवत, चांगा, निजदास, गोपाळदास, मुक्तेश्वर, बेका, बेको जनार्दन इत्यादिकांचीं पदपदांतरे

७६५] सामान्य वाढ-पु. सं. २८ × २ = ५६ [२००
कांहीं पृष्ठें नष्ट

(१) श्रीसमर्थ, कृष्णदयार्णव, गरीब, मानपुरी यांचीं पदपदांतरे

(२) मध्वमुनीश्वरांचें एक अग्रफावित पद—

जय जय प्रहसिनी । झुळझुळ गंगा घाहे शिरीं ॥ मु०

(३) बरीचशीं औपधे

७६६] वाढ-पु. सं. १८ × २ = ३६ [१५०

श्रीसमर्थ कृत अंतर्भाव आणि आत्माराम

७६७] पोथी-पत्रे १४ [१५०

मुक्तेश्वर कृत विराटपर्वतील कांदी भाग

७६८]

वाढ-पृ. सं. ६८ × २ = १३६ [१५०

हे संबंध वाढ संस्कृत प्रकरणांचे असून ते दोन्ही बाजूंनी लिहिलेले आहे.

(१) एका बाजूने (१) यातिपर्वातील गोसावित्रीस्तोत्र, श्लोक १७, (२) नृसिंहपुराणे सर्वायंसाधन नाम श्रीलक्ष्मीसहस्रनामस्तोत्रम्, श्लोक २३६, (३) अश्वमेधपर्वातर्गत पादवर्गीता, श्लो. १२६, (४) मागधत, तृतीय स्कंधातील विष्णूचें ध्यान, श्लो. १४, (५) भीष्मपर्वातील दुर्गास्तोत्र, श्लो. २८, (६) पद्मपुराणातील संकटनाशनस्तोत्र श्लो. ५, (७) इंद्राक्षिस्तोत्र, श्लो. १२

(२) दुसऱ्या बाजूने (१) नृसिंहपुराणातील नृसिंहमाला, श्लो. १३, (२) ब्रह्माडपुराणातील नृसिंहस्तवराज, श्लो. ४३, (३) नृसिंहपंजरस्तोत्र, श्लो. २८ व (४) श्रीलक्ष्मीनृसिंहवचमाला, श्लोक ३९

७६९]

वाढ-पृ. सं. ८० × २ = १६० [१५०

ज्ञानेश्वरीचा दहावा अध्याय-विभूतियोग, ओ. सं. ३३५

७७०-७७१]

दोन वाढे-पृ. सं. ३०० व १०० [२००

या संग्रहांत ही दोन वाढे सापल्या अनारथेचें प्रदर्शन करीत राहतील ! पावसाचें पाणी गळून सुमारे ३०० पृष्ठांच्या पहिल्या वादाची निवळ माकरी बनली आहे व सुमारे १०० पृष्ठांच्या दुसऱ्या वादाची पोळी झाली आहे. त्यांचे एक एक पृष्ठ मोकळे करणें अशक्य आहे. दहा वर्ष पृष्ठांचा एक एक थर असा मोकळा करतां येईल, पण ते हि नातुक च काम आहे. त्यात हात घालण्याला धैर्य होत नाही.

७७२]

वाढ-पृ. सं. सुमारे १०० [२००

या हि वादाची दुर्दशा झालेली आहे. तें फाटले आहे, चिकटले आहे, सोडवत नाही.

त्यांत श्लोकद्वय लीलाभागवत व ओबोद्वय गीतासाहाय्य अशा दोन अप्रकाशित ग्रंथांचे धनेक अभ्यास दिसतात.

७७३]

वाङ्-पृ. सं. २६ × २ = ५२

[१६१

(१) वृका, विष्णुकाये, मुरदास, नामदेव यांची प. प. (२) संस्कृत सुभाषिते २८ ते ८५, (३) जयदेवविरचित अष्टपदी, (४) वामन कृत गोपीगीत, (५) ज्योतिषाचा कांदी भाग.

छेत्तनवाळ पोप वर ११ शके १६८७

७७४]

वाङ्-पृ. सं. ४३ × २ = ८६

[२००

(१) जगजीवन कृत कौस्तुभेचं लग्न, (२) उद्धवचिद्धनकृत मृत्युंजयचरित्र, (३) अनंत कृत इनुमंतभेट, (४) हिंदुस्थानी भाषेत रुक्मिणीस्वयंवर, (५) निरनिराळे दृष्टान्त, (६) आनंदसदनय विमल-सुत यांची पदपदातरे

७७५]

अपूर्ण पोथ्या

[१००-२५०

(१) मदिपति कृत संतविजय, (२) परमासूत, (३) दासबोध, (४) रघुवंश-दिग्गज सर्ग, (५) गुरुपरित्र, (६) प्रल्हाद-चरित्र-ओवांसंख्या २६३, (७) रामायण-बहुषा कृष्णदासमुद्रकृत, (८) एकनाथ कृत रुक्मिणीस्वयंवर

७७६]

पोथी-पत्रे ५१५

[२५०

भीमव दासबोधाची सुंदर प्रत पण दुर्दैवाने दशक २, ७ व शेवटचे तीन दशक १८, १९, २० मिळून पाच दशक नाहीत, कागद जीर्ण आणि टिड्ढा राला आहे.

चवदा-पा दशकाच्या शेवटी पेशवाई एक पद निघळ्या लक्षणांत आहे, हे अग्रे :

निजात्मज्ञानडोही । गुहोनियां गेले पाही ॥ १
तनु त्याग होतां त्यांची । मग सगुणीं भेटी कैची ॥ २
अहंभाव वाटुनि प्याले । परब्रह्म जिता चि जाळे ॥ ३
म्हणे केशव दिसती डोळां । तव पाहावे वेळोवेळा ॥ ३

७७७] कागदांचें पुढकें-कागद सुमारे १४० [१००-२५०

हो पत्रे तरी पुढच्या गळाट्यांन च निवडलेली आहेत.

७७८] गळांठा [१००-२५०

सर्व महत्त्वाचा. कागदपत्रांची आणि पोथ्यापुस्तकांची कशी वाताहत आणि दुर्दशा झाली, त्याचा हा पुरावा. तथापि त्यांत हि अनेक सुवर्णकण दाखी लागतात.

(१) त्यांत श्रीसमर्थ, वेणाबाई, गिरिधर, गोविंदात्मज, चूडामणीसुत, नामदेव, दासोत्तम, कृष्णदयार्णव भीगुरुवाचुनी । साधनीं चाचपडे ॥, गिरिधरदास, एकनाथ, तुकाराम, तुकयाबंधु, रामोरामदास, गिरिधरशिष्य भास्कर, कवि किंकर, गंगाधर, शिवराम पूर्णानंद, जनार्दननावरी तूं दया करी । सत्वरें घरीं आपल्या करी । पापमंजरी दैन्यहारिणी । रक्ष रक्ष वो माय योगिनी ॥, विष्णुदास नामा, त्रिमल्लदास, आनंदनंदन, केशव, वामन, गिरिधरशिष्य उद्धव, उद्धवाचिदन, एका रक, शानदेव, निवृत्ति, रंगनाथ, श्रीधर, किंकर विरचित रामभुजंगस्तोत्र, जयराम, जयरामसुत, जयदेव, मध्वनाथ, शेष, शिवसुत, शाहा हुसेन,

भीम कृत गिरिधर चतुराक्षरीमंत्रावर पद-

रक्षुनि वर्णाधमधर्मांते करि जगदोदार ।
रघुपतिभजनीं अखंड दीक्षा जेसा स्मरहर ।
रत्नस भुजंग आती कैची मत ज्याचें स्टीर ।
रमती योगी जे स्थानीं त्या राहे निरंतर ॥ ४ ,

जनी, विषा खेचर, रमावल्लभदास, माधवराय ऊर्ध्व उत्तमश्लोक यांची कृष्णदयार्णवांची आरती, मेघश्याम, शिवादिन केशरी, जनार्दनसुत, अनंत कवि, मालो, नरहरि मालो, काशीराज, चिंतामणीसुत मुद्गल, जयवंत, गोसावी-

सुत, नारायण सहजानंद, देवदास, सद्या पंचावन सत्युपांचीं पदपदांतरे आहेत. त्यांत कित्येक अप्रकाशित हि सचतीळ.

(२) श्रीरामर्थांचे अभंग आणि पदे, जीं सभेनें छापलीं आहेत, तीं शुद्ध छापलीं आहेत, जीं राजूज कोणी च छापलीं नाहींत व अप्रकाशित राहिलीं आहेत तीं समेकठून छापलीं जातील, कारण तीं आगही लिहून काढीत आहोंत, पण याशिवाय इतर अभंग आणि पदे जीं इतर प्रकाशकांनीं छापलीं आहेत, तीं आतां मजकठून छापलीं जातील, अशी मला आशा नाही. गौरसमज न होऊं घावा, पण दुर्दैव असें कीं, इतरांकडून झालेले त्यांचे प्रकाशन गतानुगतिकन्यायानें अति अशुद्ध झालें आहे ! तेव्हां त्यांचें शुद्ध प्रकाशन करण्याचें अति जिह्वाचें काम यापुढें कोणी तरी करवें. हें आज मनांत येण्याचें कारण, पळा पळा ब्रह्मपिसा येतो बघळी । हें श्रीरामर्थांचें पद. हें पद महत्वाचें आहे. श्रीरामर्थांनीं एकवार एक वर्षभर मौन धारण केले होते. त्या मौनानंतर जो पहिला उद्गार निघाला तो हें पद. ते इतरांनीं छापलेले आहे, पण अशुद्ध. सेवटे तरी आज येथें शुद्ध घावें, असे मनांत आणजे.

पळा पळा

पळा पळा ब्रह्मपिसा येतो बघळी । रामनामें हांक घेउन होयि कौढीळी ।
 वृत्ति शैली बंधनेधीन सदा मोयळी । संसाराची धुळी कळनि आंभीं रुषळी ॥ १ ॥
 भीट हात गजें गदा टाई विठुळें । दाहदा टाव रोधें टिगळ दिघळें ।
 येसैं तें दि मन अनामृति गुंतलें । किरीत लाळें इण्णोनि सेणें निजें चि मारिलें ॥ २ ॥
 प्रपंचकटकावरी पैमणें लाचें । मोंवता पाळा घालुनि जन पादे बघिलेंचें ।
 उठोनि धांपें देणोनि पळे दस्य वाटेचें । अदसाचें रान घेतां न चले कोणाचें ॥ ३ ॥
 मीपणाचें सादागणन अळाळें माझें । कवण वादे देहबुद्धिपखाचें पोंसें ।
 मळगे आगदा भाव अभिजाताचें हुजें । गुहा रोष घेतां मीपण उठाळें माझें ॥ ४ ॥
 जन देणोनिवां तो दे पार पुरितो । आवणा येने देणोनिवां ठमज पुरितो ।
 भातें भेटो येते त्यानीं पिसें टावितो । रामीरामदास येसैं अवद्ध योळतो ॥ ५ ॥

शुभा कम्मन लाहून पहा म्हजें पूर्व प्रकाशकांनीं कराय अनर्थ केला आहे तो लाहून ह्या येईल. उठोनि घावे देणोनि पळे दस्य वाटेचें । अदसाचें रान घेतां न चले कोणाचें ॥ या ऐनजीं घांतूनि घेत उठोनि पळे दस्य वाटेचें अदसाचें । राहणें पेटां न चले कोणाचें ॥ असे छापलेले आढळले । जन देणोनिवां तो दे

चार करितो । याच्या ऐवजो कोणी आम्ही जन धन देतोनि चार करितो । असें, तर कोणी आम्ही जन धन देतोनी विचार करितो । असें छापून स्वतःच नाना चार केलेले आढळतात । जी कथा या एका पदाची ती च सर्व पदाची आणि अर्भगांची । पुढे मागे अन्य कोणी तरी भम भेडून इतरत्र प्रसिद्ध असलेल्या अर्भगादिकांची शुद्ध आवृत्ति काढली पाहिजे.

(३) गिरिपराचे एक श्लोकयुद्ध पत्र. सात आठ श्लोक आहेत. पदां लागले दास दासी जनंत । तयाच्या पदां लीन मी भाग्यवंत ॥

(४) एका तुकड्यावर ' केशवराजाची वाग्देवता वदति ' असे म्हणून केशवाचे श्लोक दिलेले आहेत.

(५) शिशुपालवध, किराताजुनीव, अमरकोश, रामावचक, चरपट-पंजरिकास्तोत्र, रामकृष्णवृत्त त्रिलोमाश्रकाव्य, इत्यादिकांची तुटित पत्रे. तसें च एकनायकृत भावार्थरामायण, देवदासकृत व्यंकटेशस्तोत्र व मुकुंदरात्रकृत विवेकसिंधु यांचीं काही पत्रे.

(६) येजाथाई कृत कौलाचे श्लोक संपूर्ण.

येणें प्रमाणें या घटकेपर्यंत थोड येथील कार्य झालें आहे, तरी अजून पुष्कळ राहिले आहे. ते मजकूरून होईल किंवा अन्य कोणाकडून होईल. असे, वार्धिवरून नगरास व नगराहून

देवदासांच्या दादेगांवीं

जाण्यासाठीं चैत्र व. १४ स थोड थोडले. त्या काळीं बीडाहून वार्धिव जाण्यास बेलगाडीशिवाय अन्य वाहन नव्हतें. प्रथम तीन कोठार पाली गाव लागले. गावाबाहेर वटवृक्षाच्या छोथेखाली एक पुरातन शंकराचे देवालय आहे. सुमारात पिंडी आहे. बाहेरच्या बाजूस एक २२' x २ वितींचा संस्कृत शिलालेख असून त्याच्या वरच्या एक दोन ओळी व खालच्या दोन चार ओळी गेलेल्या होत्या. सुमारे २० ओळी घट होत्या. नंतर घाट लागला. नंतर चवगाव, चौथळें, पारगाव, दई, पिंपळगाव, वासी, कडकनाथाची वाडी, काटेगाव, आगळगाव, भाईरे अशीं गावे लागलीं आणि तिसऱ्या दिवशीं वार्धिव पोचलीं, तेथून आगगाडीनें नगरास अद्यय्य तृतीयेस पोचलों व लागलीं च टागा करून दादेगांवीं गेलों, दादेगान मठाची श्रीसमर्थ-देवदास-कृष्णाजी-जनार्दन-दाजी-आत्माराम-नारायण अशी शिष्यरंपण असून गादी ब्रह्म-रा. सं. १७

कारिवांची आहे. देवदासांची पुण्यतिथी माघ व. ३ च होते. मांदळमोडी, सोडेगाव, सोमलगाव येथे या मठाखालील मठ आहेत. देवदासांची समाधी मांडगादेर यांवापासून एका हाकेवर आहे, पण समाधीची निव पूजा नसते, समाधीच्या मागे मायती आहेत. समाधी आणि मायती या दोघावर तेल ओतलेले असते, त्यामुळे तेजाची पुढे वसलेली होती. अशी तऱ्हा इतर ज्ञान्या हि समाधीची पाहण्यांत आलेली नाही.

। .

देवदासांचा संग्रह

पारं शोका मिळाला. मठांत क्षणव्यापारचा संग्रह नव्हता, निदान माझ्या पाहण्यांत आला नाही. देवदासांच्या कवितेचे एक महत्वाचे बाब रा. अमृत बापुजी रसाल याचे वडून पुढे तीन वर्षांनी मिळाले होते. ते आणि इतर फिरकोळ संग्रह यांची नोंद करणे आहे. फेहेकर देशमुख आणि भिंगारकर देशमुख यांच्याकडे देवदासांच्या कवितेचा संग्रह असण्याचा संभव आहे.

७७९]

बाळ-पृ. पं. १९२ × २ = ३८४

पैकी आ. २० × २ व शे. १९ × २ नष्ट [२५०

(१) हे याच महत्वाचे आहे. त्यात श्रीममर्याशिष्य देवदास यांचे अमंग व श्लोक आहेत. बाळाचे अक्षर मोठे, ठवठवीत, एकसारखे आहे. कायद जीणे साला आहे. दुर्दैवाने पहिली २० पत्रे म्हणजे ४० पृष्ठे व शेवटची १९ पत्रे म्हणजे ३८ पृष्ठे नष्ट झालेली आहेत. १२० पन्नांपर्यंत देवदासांचे अमंग आहेत व नंतर स्फुट श्लोक आहेत. नंतर श्रीममर्याची तीन पत्रे व १०४ श्लोकांपर्यंत मनाचे श्लोक आहेत.

(२) हे सर्व बाब, न जाणो, देवदासांच्या हातचे असेल. त्यांची फविता मेमळ व मक्तिभावाने ओधयलेली आहे. ती सारी प्रकाशित झाली पाहिजे. मी, जणू, पुढिलाना या सूचना देऊन ठेवीत आहे. एकाद दुसरा अमंग व एकाद सै काटक येथे सादर करितो :

(१) गुरुकृपा

- आमुच्याचा सर्व । करितो मातेरा । करण जा माहेरा । सहकृषी ॥ १
 सहकृषी चात । शरण ताक्षणी । गुर मोक्षपाणी । मोक्ष देतो ॥ २
 मोक्ष देतो माये- । बेगळे करितो । दासो सोडवितो । प्रचीतीने ॥ ३
 देवदास म्हणे । जाला अनुभव । गुरुकृपे वाव । जन्ममृत्यु ॥ ४

[२] रामनामरसायण

माग्रेवरी नाथा । घेतली नामाची । त्रिदिश तापाची । बुली जाली ॥ १
 धैर्य तो सहूर । भेटला आम्हांत । तेणें भवपास । सोडियेले ॥ २
 रामनामरस । रसायन केलें । तें आम्हीं घेतलें । आवडीनें ॥ ३
 देवदास म्हणे । त्याचा गुण जाला । उतार पाडिला । जन्मदुःखा ॥ ४

[३] समर्था !

पूर्ण पुण्यें आम्हां । जाला तुझा योग । तो काहीं वियोग । होत नाही ॥ १
 तुझा योग जेथें । दुःख कैथें तेथें । हें वाक्य समजें । सत्य कीजे ॥ २
 सत्य कीजे देवा । प्रतिज्ञा आपुली । नुपेक्षी हे मोली । वाक्य तुझें ॥ ३
 तुझें वाक्य मिथ्या । होयसें न करीं । देवदास धरी । पादातुजें ॥ ४

(३) या संप्रदायाची शिकवण कर्मयोगाची आहे. तो प्रयत्नवाद शिकवितो. एकाकांत बसून देवाचें ध्यान करावें, तो हृदयस्थ होऊन स्फूर्ति देईल, त्याप्रमाणें कार्य करावें, तनमनधनं करून शिजावें, इटकून यश येतें ! अशी या संप्रदायाची सांप्रदायिकाना शिकवण आहे. देवदास एका श्लोक-पंचकांत शिकवितात :

[१] प्रयत्नवाद

जें जें करावें तें तें चि होये । वरांचिना तें काहीं न होये ।
 म्हणोनि यत्नीं घाली मनाला । तें भाग्य येत नेमस्त त्याला ॥ १
 यशनी तयाला तो देव पावे । प्रयत्न नाना करीत जावे ।
 सुचीत चित्तें जो धीवरेना । तयास काहीं यरें सुचेना ॥ २
 देणार बुद्धी तो देव ध्यावा । धाता चि होतो हृदिस्थ तेव्हा ।
 मुचे यरेंसें त्याचे दयेनें । प्रयत्न तैसा कीजे तनानें ॥ ३
 दे देव दाता जैसी च बुद्धी । तैसें करावें ते कार्य सिद्धी ।
 तनैमनेंसी काहीं शिजेना । तयास काहीं हो भाग्य येना ॥ ४
 येणें प्रकारें जाणे विचार । तो जाणता हो नेमस्त थोर ।
 त्या मस्तकीं हो धीराम आहे । हा देवदासु सांगे उघाये ॥ ५

७८०]

हनुमत्स्वामीकृत बखर-अपूर्ण
 पदसंख्या सुमारें ७५

[१०]

७८१]

पेथी-पत्रे २१

[८८

शिवराम कृत पंथीकरण. प्रतीचा लेखनकाल १७६८. लेखक रावजी मगवंत बुध्दि.

७८२]

गळांडा

[१५०

(१) एका मूळच्या सुंदर बाईची विरललित पत्रे ४२. त्यांत भीममर्थाचे अर्थन आहेत. (२) हरिविजयाची चार पत्रे

तेवून निघून घेयाव ह्य. १० ह. १८२९ येजो सजनरादास जाऊन

परली खोन्वांत

बापबायी, कामथी वगैरे भागांत हिंदलीं. तीन बाई घ काहीं गळांडा हातीं आला. पण सधेच परलीखोन्वांत अजून कोणी हिंदल्याच वरें च संशोधन होण्याचा संभव आहे.

७८३]

लीर्ण वाढ-पृ. सं. १२७ X २ = २५४

विषय आ. शे. काहीं नष्ट

[१५०

(१) श्रीसमर्थ, शिवादिन, केशव, ज्ञानदेव, मुक्ताबाई, एकनाथ, रंगनाथ, जगज्जोषन कृष्ण, मुक्ता, उद्धवसुत, वेणी, गैनी, कमलदास यांची पदपदांतरे. त्यांत भीममर्थ आणि श्रीतुकाराम यांचा भरणा विशेष आहे.

(२) “ माही काया गेली खरी ॥ ” या ओव्यावर “ समार्थातून उघवाव ” असा मथळा आहे.

(३) केशव आणि समर्थ यांची ‘ पत्रोत्तरे ’ व ‘ भोंवता डोंगराचा केर ’ हे वपगाणे

(४) एक अपूर्ण अभंग :

... .. । हूध पाजी नामदेव ॥ ३

थिअें अमाप्य थि केलें । मुलीं रेखा वेद बोले ॥ ४

तारी तुमयाचें पुस्तक । देव घळांजनाचक ॥ ५

दाका मारी घृष्णातारी । दासा भेदे जजांतरी ॥ ६

(५) “ नमू अधिष्ठाता मुख्य विष्णु साउ ” हें प्रकरण. तें खुद्द भीसमयोंनी तुकारामास सांगिल्लें, म्हणून समग्र प्र-यात आदळतें. पण तें भीसमयोंचें असावें, असें मला कधीं धणभर दि वाटलें नाहीं. रा. आळवेकरांनीं तर लिहिलेल्या श्रीसमर्थचरित्राचा हा पायाच मानला आहे ! या बाबत या प्रकरणाळा “ दोंशावळी ” असें नांव दिल्लें असून ती कोणा तयें भीसमर्थशिष्यानें सांगितळी असावी, असें स्पष्ट दिसतें.

७८४]

जीर्ण बाड-पृ. स. १६६ × २ = ३३२

शिवाय काहीं नष्ट

[१५०

(१) मागच्या च बाळाकाप्रमाणें यात दि श्रीसमर्थाच्या पद-पदातराचा भरणा विशेष आहे. शिवाय रगनाथ, केशव, शिवराम पूर्णानंद, तुलसीदास, कबीर, नामदेव, तुकाराम, जगजीवन, आनंदतनय यांचो कांहीं कांहीं पदपदातरे.

(२) वामन वृत्त रामजन्म, (३) येणावार्हेचे कौलाचे श्लोक, (४) रामदास सहस्र अविनाशी हर्दसे जपना ॥

(५) रामचरित्राचे १६१ श्लोक. १६१ वा श्लोक .

जानयन निवाया घालिला स्टीर भूप ।

प्रतिपदिं वनिता घोयाळिती ररनदीप ।

धनुजनिजवधूसी राम धामासि आळा ।

निजसुग्न सकळाते दास चिर्ती निवाला ॥ १६१

(६) एक अष्टक. पहिला आणि शेवटचा श्लोक

स्वधामासि जातो विभु रामचंद्र । स्वयें प्रार्थिला मास्तीराज रद्रु ।

स्वयें देतसे आरमता त्यासि भारी । सत्पा मास्ती दीन तीं अगिकारी ॥ १

सदा सर्वदा रामदासासि पाळी । तयाची मळा सगतीची नव्हाळी ।

शृपासाक्ष हे बाणळी राघवा जी । दिनानाथजी भक्ति ते हे चि माजी ॥ ८

७८५]

उमे बाड-पृ. स १२६ × २ = २५२ [६०

(१) हें बाड गणेश गोविंद जास्ती याच्या हातचें आहे. त्यांत एका पृष्ठावर गोविंदराव जास्ती यांना तिसरा मुलगा १७३८ त व चवथा मुलगा १७४२ त झाला असें म्हटलें असून त्या-या जनपत्रिका दिल्या

आहेत. यादांतले कांही लिखाण १७७१ तील तर कांही १७९६ तील आहे. हे गणेश गोविंद गुरुभक्त होऊन गेले असे दिसते. त्यांनी केलेले अमंग, पद, आरत्या यांत आहेत. त्यांच्या गुरूंचे नांव हरिदास.

(२) घोरवनात कोणी छाकुघाई म्हणून साक्षात्कारी घाई होऊन गेल्या. त्या निजधामास गेल्याचा शक १७९६ दिला आहे.

(३) शुद्धएश्वमेदोद्धारन, तारक ब्रह्म, पंचाक्षर स्तोत्र अशी संस्कृत प्रकरणे असून कित्येक संस्कृत सुभाषित श्लोक आहेत.

(४) पैराटपुराणे शंकरपार्वतीसंवादे योगशास्त्र, पटलें १ ते ७, व शिवस्वरोदय अशी प्राकृत प्रकरणे असून ज्ञानेश्वरांचे बरेचसे अमंग दिलेले आहेत. शिवाय अमृतराय, मध्वसुनेश्वर, सोपान, मुक्ताघाई, योपला, एकनाथ, तुका, महिपति, उद्धवसुत, यांची पदपदातरे आली आहेत.

७८६]

उसबलेलें वाढ-पृ. सं. १४ × २ = २८

कांही पृष्ठे नष्ट

[७५

(१) सगुणध्यान, (२) आत्मत्वाचे अनुचितन, (३) किरकोळ

७८७]

महत्वाचा कागद-अपूर्ण भाग

[१००

मारुती अवतार स्वामी प्रघटला । उपदेश केला तुजलागी ॥ ३
रामनाममंत्र तारक केवळ । जालासे शीतळ उमाकांत ॥ ४
उफगटें नाम जपतां वाल्मीक । जाला पुण्यश्लोक तारकाळीक ॥ ५
तो चि बीजमंत्र वशिष्ठउपदेश । त्याहूनि विशेष काय आहे ॥ ६
आतां धरूं नको भलत्याचा संग । राम पांडुरंग कृपा करी ॥ ७
धरूं नको आस आमुची कृपाळा । रामदासीं होळा ठावी आतां ॥ ८
तुझी वाड आम्हा नाहीं छत्रपती । आम्ही छत्रपती त्रैलोक्याचे ॥ ९
चारी दिक्षा आम्हा भिक्षेचा अधिकार । न मिळे भाकर भक्षावया ॥ १०
पांडुरंगीं जाली आमुची हि भेटी । हातांत तरोटी दिल्ली देवे ॥ ११
आतां पडूं नको आमुच्या काजा । पवित्र तूं राजा रामभक्त ॥ १२
विठलाचे दास केवळ भिकारी । आम्हालागीं हरी उपेक्षिता ॥ १३
शरण असोवें रामदासांलागीं । नमन साष्टांगी घाली त्याशी ॥ १४
तुका म्हणे राया तुज असो फल्याण । सहकृत शरण असे वापा ॥ १५

आणि नंतर, आतां हि विनंती प्रयात अष्टक । हा अकरा कडव्यांचा अभंग आहे. त्यांत हि महाराचे पाठावर आहेत च. हे अभंग नवदात म्हणून असमर्थनीय कारणें पुढें करून विरोधक हे अभंग प्रथित मानीत असतात.

७८८]

गळांठा

[५०-१५०

(१) श्रीसमर्थ, कल्याण, रगनाथ, तुकाराम, नरसिंहसुत, दास तोडरमल्ल, जयरामात्मज, मध्वमुनेश्वर, उद्धवचिदन यांचीं पदपदातरे

(२) श्रीसमर्थावर काहीं पदे, श्लोक, हनुमत्कवच, तेराशरी मन्नाचें महत्त्व, रामवंशावळ, पंचपदी, महादेव वृत्त जोहार, उद्धवचिदन वृत्त संत-माळिका, काहीं संस्कृत सुभाषिते

(३) मी जाले दासी । या गुरुरायाची । हो मी जाले ॥ १ ॥

संसारसागर सांडुनि सारा । राहिन चरणापाशीं । हो मी ॥ १ ॥

चरण ह्यादिन आपुले केशीं । नाटवे प्रयाग काती । हो मी ॥ २ ॥

रामदास म्हणे पूर्ण मी घाले । प्राशुनि ग्रहणसासी । हो मी ॥ ३ ॥

नंतर कार्तिकात इंदुरबोधन येथील सग्रह पाहून महत्त्वाचा उतरून तरी आणावा म्हणून आर्षी पत्रव्यवहार करून दोघे चौघे मिळून शके १८२९ च्या कार्तिक शु. ४ ला इंदुरास जाऊन पोचलों, तों समजलें कीं, एकाएकी येत ठरून मठपति आत्माराम महाराज महायात्रेस निघून गेले ! या खेपेस खोलीला असलेलें कुछत्र गुप्तें पाहून च परतावें लागलें ! परतताना मार्गांत घर्माघादेपासून जवळ असलेला

कुंडलवाडीचा मठ

पाहून जावें, असें ठरवून कुंडलवाडीस शु. ५ ला गेलों. येथें एकेहाळीच्या आत्माराममहाराजांच्या मठाची माहिती मिळाली. कुंडलवाडीचा मठ आत्माराममहाराजांनीं च स्थापिला होता. तेव्हा अर्थात् आत्माराममहाराजांच्या पूर्वीची आणि नंतरची परंपरा अशी : श्रीसमर्थ-कल्याण-शिवराम-रामचंद्र-आत्माराम-यादव-मावती-सत्ताराम-भगवत व रामकृष्ण व भगवताचे आत्माराम.

मठात सग्रह पाहण्यांत आला तो : जुना दासबोध, दासप्रबोध, पंचमान, पांडिप, पंचसमारी, चतुर्थयोगमान, जुनाट पुरुष, निर्गुणप्यान,

आत्माताम, बहुधा योषाथी, पूर्वार्भ, अंतर्भाव, सप्ततमाणी, सगुणप्यान, अक्षरपदबंधा, पंचावरण, अष्टाक्षरी, कृतनिर्वाहाचा एक समास, सुखब्रह्म व दासबोध. दासबोधाची प्रत शक १७५७ ताल आहे. तिच्या शेवटी " एकूण ओव्या ७७४३ " असें म्हटलें आहे. पुन्या दासबोधाची शेथी माघ वरी च धुनी दिवली.

१८३० च्या पैशांपैशांत चाफळ व सज्जनगड या भागांत गेलें होतों व पैशांत जांवेस थो. वापुसाहेब महाराजांचा मुकाम होता म्हणून त्यांना भेटावयास गेलें होतों. तेव्हां त्यांनीं हदुरापोषन मठाची हक्कित सांगितली, बरोबर मनुष्य आणि पत्र दिलें आणि हदुरास जाऊन गाढ मारून ठेवलेलें दप्तर हातों आलें. ती चारी हक्कित पहिल्या खंडाच्या आरंभी जे सिद्धांत दिले आहेत, त्यांतोळ एका सिद्धान्तांत आली आहे. या लेखेस जांबभागांत हनुमंतशार्मांच्या बखरीच्या दोन प्रती व भक्तिरत्नांची पहिली ६८ च प्रकरणें मिळालीं.

१८३१ च्या पैशांपैशांत जरा मोठा दौरा झाला. पुणतांबे, नेवासे, पैठण, शेवगाव, तिसगाव, बीड, केल व अंबा जोमार्ड अशीं

आठ प्रमुख ठिकाणें

पैशांत आली. पुणतांब्यास चागदेवांच्या समाधीपार्शी व नेवासास धीतानेश्वर महाराजांच्या खावापार्शी एक एक दिवस मुकाम करून पैशास शु. ९ ख

पैठण

येथें पोंचलों, " जन्मा येउनि येकवार तरि पैठणहरी जावें रे । " असें या पुगवन नगराचें माहात्म्य आहे. एकनाथ, कृष्णदयार्णव, अमृतराय आणि शिवदिनकैसरी अशा चौघा सद्गुरूांचे येथे मठ आहेत. एकनाथांचा समाधिस्थळ कोणता मानावा, हा प्रश्न आहे. श्रीगमधौच्या जन्मानंतर १५३१ त मातुःश्री राणुसईनी आपली दोन्ही मुले पैठणास नेऊन नाथमहागावच्या पासावर बावली होती, असें हनुमानस्वामींच्या बखरींत आहे, तर पैठणास एका पुन्या कागदावर पुढील दोन श्लोक आमच्या पाहण्यांत आले :

शास्त्रेवाङ्मय पंचरा प्रसन्न करे येकगळी विसती ।

बर्षी नाम विकार मास बाधा काळ्युत पदाप्रती ।

परी पासर भानु या शुभदिनीं निर्वाण स्वच्छंदता ।

पात्रे श्रीगुरु मेकनाथ प्रभु हा सांभाल्यताशुभवता ॥ १

भूयाहुशरचंद्रमा शक्र विधी क्षेत्री तिगा जो ममे ।
अदशमाजि विकारिनाम करवी मरि नृही संक्रमे ।
पष्टी फाट्गुन वच मित्र दाशिबज्जाण्य याजिज्यते ।
पावे श्रीगुरु येऊनाथ प्रभु हा साम्राज्यतायुज्यते ॥ २

य हा दुसरा श्लोक नाथांच्या समाधिमंदिरावर दि कोरलेला आहे. आम समाधिमंदिरावरील तो संपूर्ण लागत नाही. म्हणजे शक १५२१ येतो. नाथांच्या पश्चात् समाधिमंदिर तत्काळ होऊन हा श्लोक कोरला गेला असता तर त्याचें प्रामाण्य निर्विवाद मानता आले असतें, पण तसें झालेलें नाही. हा श्लोक कृष्णदयार्णवकृत आहे व कृष्णदयार्णवांचा समाधिफाळ १६६२ आहे. अर्थात् वरील श्लोक नाथांच्या नंतर पुढील वर्षांनी रचलेले असले पाहिजेत.

केशवकृत नाथचरित्र पाहण्यांत आले, तुकाराम तात्यांनी तें छापलेलें आहे, पण त्यात शेवटच्या ९० ते १०२ ओव्या गाळलेल्या आहेत, त्या ओव्यांत चरित्रकार केशव यांची परंपरा आहे ती : एकनाथपौत्र राघव-माघव-राघव-व्यंक-केशव, केशवांनी हें चरित्र शके १६८७ त लिहिलेले आहे.

कृष्णदयार्णवांच्या मठांत तीन समाधी आहेत : एक कृष्णदयार्णवांची, दुसरी त्यांचे नातु फाशीनाथ याची व तिसरी त्याचे शिष्य उंबरजेकर सत्तम-श्लोक यांची. तिन्ही समाधीवर समाधिशकांचे श्लोक कोरलेले आहेत. ते जसे आहेत व जसे लागले तसे उतरून घेतले आहेत.

श्रीगुरवे नमः ॥ रौद्रा द्वि पद् पद् दाशि शाका वर्षी ।
सत्पंचमी शुक्लसु मार्गशीर्षी । नैगुण्यश्रीकृष्ण
दयार्णवासी । तत्पाहुका पुण्यमुपैकराशी ॥ १ ॥

म्हणजे १६६२ मार्गशीर्ष शु. ५ ही कृष्णदयार्णवांची पुण्यतिथी होय.

श्रीगुरवे नमः । सोर्य गीतमगोत्रपूर्वपुत्रराक्षीप्वागमु संतपके
दाके दुर्मुख सुल्ल कृष्ण प्रतिपद्यपमन्यैस्तुवन् । श्रीमत्
कृष्णदयार्णवाभ्यवदति श्री काशिनाथाब्दयः सधिद्वंद्व
शब्दसमुत्पुल्लमासः परं हृदये ॥

शरोवर बोध होत नाही. पण दुर्मुख संवत्सर १६९८ ला होता. त्या वर्षी काशीनाथांनी देह ठेवला.

श्रीगुरवे नमः । शाके चसुष्पोमसूषांने संत्ये परामने
चैत्र सिते चतुर्था श्रीवत्तमश्लोक निजं मपेदे तत्पाहुकेयं

परमैवयपूज्या ॥१॥ जीर्णोद्धार करके १७८० कालयुक्तनाम
संगरसरे गोविंदमुनिः ॥

म्हणजे १७०८ चैत्र शु. ४. १७०८ ला परामव होता.

अमृतार्यांनी जलसमाधि घेतली होती. त्यांची पुण्यतिथी चैत्र शु. ६
स पाल्ज्यांत घेते.

शिवदिनांचा समाधिस्थळ १६९६ जयनाम. पुण्यतिथी माघ वद्य १३.
पैठणास कांदी ग्रंथ पहावयास मिळाले, पण संशोधन शालें नाहीं.
येथे आणि जवळ पास संशोधनाला वाव मात्र पुष्कळ आहे, अशी
कल्पना झाली.

पैठणाहून निघून मार्गांत शेवर्गावीं यावून तेथें अमृत वापुजी रसाळ
यांना भेटून व त्यांजकडून मिळालेला संग्रह घेऊन श्रीसमर्थशिष्य दिनकर
यांच्या तिसर्गावीं वैशाख शु. १२ ला पोचलों. तिसर्गांवचे मजबूर
महदुपकार आहेत व मोद होतों कीं,

दिनकर नामा स्वधर्ममार्गे । माहा व्युत्पन्न शास्त्रमार्गे ।

तीक्ष्ण बुद्धि देखुनि स्वाभिमतें । दिनकर नाम ठेविलें ॥

त्या दिनकरांच्या गुणकथा गाव्या, पण तो मोद जांवळून घळून व त्या
कर्यांसाठी श्रीरामदासी ग्रंथमालेंतील चहावा भाग श्रीस्वानुभवदिनकर व
सोळावा भाग श्रीदिनकरांचीं स्फुट कविता हे दोन ग्रंथ पहावे, अशी शिफारस
करून अनेकांकडून मिळालेल्या दिनकरांच्या संग्रहाकडे आपण आज एकदम
घळणें व इष्ट दोरल.

श्रीस्वानुभवदिनकरांचा संग्रह

७८९]

पोथी

श्रीस्वानुभवदिनकर

[१२५

श्रीरामदासी ग्रंथमालेंत चहावा भाग म्हणून छापलेला ग्रंथ. ग्रंथ
प्रसिद्ध होताच के. निशु मोरेश्वर ऊर्फ व्याप्ताणेश्वर महाराज यांनी पत्र
पाठवून कळविलें की, आपणांस हा ग्रंथ दाखवोपावेयां दि महत्त्वाचा
यादवी. आम्ही याचा अर्थ इतकाच केला की, ग्रंथ इतका सरस आहे. दास-
वोध हून भेट ग्रंथ कोणताच नाहीं. दासवोध हा सर्व दोष, त्याच्या प्रकाशानें
इतर भीर्वाप्रदायिक ग्रंथ प्रकाशगार. भीरुमर्थशिष्यांत दिनकरांइतके व्युत्पन्न
दुसरे कोणी मनुष्य नव्हते.

७९०]

पोथी-पृ. २७६
श्रीसीतारामसंघाद

[२१२]

दिनकराचे पुत्र आणि शिष्य रामचंद्र. त्यानीं हा ग्रंथ शे १६४४
चेथ पु. १ व पूर्ण केला. ही वटुपा रामचंद्राच्या च हातची पोथी दिघते.
जीणं खाली आहे. ग्रन्थ प्रकाशनाला योग्य आहे पिता पुत्र दोघे हि
सारख्या योग्यतेचे होते.

७९१]

वाढ-पृ. ४. १२ × २ × २ = ३६८ [२५०]

सुंदर, प्रेक्षणीय वाढ. त्यांत बहुतेक दिनकरांची स्फुट कविता-श्लोक,
अभंग, पदे, आख्या- आहे, यात या वाढाचें औदर्य आहे. मालेंतील
खोळाव्या भागांत ही बहुतेक कविता छापली आहे. दिनकराची कविता अति
भेष्ठ दर्जाची, स्वातुमवाची आहे आणि या खणीं जें मनात येतें तें च एकवार
दु.खानें बोलून दारवितों कीं, या कवितेकडे महाराष्ट्राचें आणि त्यात हि
भीममर्षाभिमानियाचें जाणें तसें लक्ष गेलें नाहीं, हें वाणाचें तशी दुर्दैव होय !

दिनकराच्या शिवाय या वाढात भीममर्षाचीं थोडीं पदपदातरे आहेत,
'चचळ नदी गुप्त गंगा' हा समास व 'भोवता खोंगराचा पर' हें वपगाणें,
अशी आहेत. शिवाय कचित् गोसावीसुत, मुकुदानंद, जनार्दन यांचीं
पदपदातरे आहेत. भिन्न भिन्न हस्ताक्षरे आहेत.

७९२]

ठोभे वाढ-पृ. स. १३० × २ = २६०

शि. आ. व शे ८११० नष्ट

[२५०]

हें हि मागील वाढाप्रमाणें च महत्त्वाचें होय. त्यांत दिनकराची
वरीचशी व रामचंद्राची थोडीशी स्फुट कविता आहे. दोघांच्या कवितेचें
अक्षर भिन्न आहे. वाढ मूळचें च दिघतें व दिनकराच्या कवितेचें अक्षर
दिनकराचें च व रामचंद्राच्या कवितेचें रामचंद्राचें च असावें, असें मला
वाटतें. पुढील ७९९ शीं ताडून पाहता माझी तशी खात्री होते. वाढ
प्रेक्षणीय आहे.

७९३]

वाढ-पृ. स. ९२ × २ × २ = ३६८

शिवाय काही पृष्ठे नष्ट

[२००]

(१) भीममयं, दिनकर, रामचंद्र किंवा दिनकरतनय, तुकाराम, उद्देष्टाचिदन, सदानंद, कृष्णदास, एकनाथ, लतिक, कवीर, शाहकुसेन, वामन, रंगनाथ, ब्रह्मदास, शिवरामपूर्णानंद, वरवैश्वर, मानपुरी, कोकिल (एकनाथ चवुराशरी मंत्रावर पद), केशव, नाथनिरंजन (हिंदुस्थानी व मराठी)-ज्ञानदेव, सोपान, रामानंद, मुकुंदराजयोगी, बापरामुमादेवीवर, ज्ञानदेवदास मुक्ताई, जयराम, उद्धवलिंग, नामदेव, गोरा, परसा भागवत, रेणुकानंदन, मध्वमुनेश्वर, माधोनाथ, शिवदिनकेशरी, श्रीधर, विष्णुदास नामा, गोविंद, मीरा, गोसावीनंदन, मालो, रुद्रदास, नागेश, विट्ठलतनय, अमृतनाथ, कृष्णदयार्णव, भीमराज, संतीदास, दत्त, बाया सराफ, माधवदास, शिवसुत, ब्रह्मानंद, अनंत, आनंदतनय, मुद्दल, राधोनंदन, ईशसुत, देवदास, यादव, गणेश, नरहरि, जनी, भेषधाम, अथा पासष्टांचीं पदपदावरें. त्वांत दिनकर, रामचंद्र, नाथनिरंजन, ज्ञानदेव यांच्या कवितेचा विशेष वे भरणा.

(२) बाळाच्या अगदीं आरंभीं एक धरें च मोठें, आरंभ आणि शेवट नसलेले अभंगात्मक प्रकरण आहे. त्याचीं १०० ते ६५५ कवचीं आहेत. शिवाय (१) कृष्णदासकृत कृष्णजन्म, कवचीं ३३, (२) मनसतक, शंभराच्या श्लोकांत हि कव्यांचें नांव नाही, बहुधा दिनकरकृत असावे, (३) वामनकृत भामाविलास-श्लो. ४८, (४) हिंदुस्थानी भाषेंत रुक्मिणीस्वयंवर-उत्तरार्ध, (५) चरकशिष्य रंक वृत्त हनुमंतार्जुन-भेट-श्लो. ४३, (६) त्या च रंकाचें शिवपार्थदर्शन-श्लो. २९, (७) भीमकृत पारष्वाक्या-श्लो. ४०, (८) विष्णुदासनामाकृत पांडुरंगमाहात्म्य-कवचीं ३४, (९) ब्रह्मानंद वृत्त जोहार-कवचीं ३१, (१०) भीमकृत श्रीरामसगुणध्यान-श्लो. ६०, (११) जयदेवकृत अटपदी, (१२) वामनकृत सीतालोपामुद्रासंवाद - श्लो. ३४, (१३) वामनकृत श्रीरामजन्म - श्लो. ४९, (१४) रामचंद्रकृत दिनकरांची संस्कृत आरती.

(३) बाळाच्या शेवटच्या पृष्ठांना फार लागलेली आहे. त्यांत जनंत वृत्त गीतेची एक महत्वाची आरती आहे. मधला मधला भाग कधीतें पाता आहे. ती आरती इतरत्र मिळविली पाहिजे किंवा पुरी केटी पारेजे.

गीतेची धारती

वेदांचे (जें) सार शास्त्राचा सुगुटी पुराण मात्रे (तु) किता पडिली बहु तुत्रे ।
बहुपति समरीं संगे पार्येसीं रोटी जे आवडि स्मरतिव्या श्रीहराचे भेटी ॥ १

जय देवी जय देवी जय भगवद्गीते

श्रवणें पुजणें पाटें जन तारिसी माते ॥ भु०

शंकर श्रीधर बच्युन म (घुस्) दन वक्तें निवृत्ति ज्ञानेश्वर सोपान परतें ।
दिगांबर अ (गणित) (य) हु थोर जाति टीका करितां करितां भुल-
(छे तुज) गीते ॥ २

त्रिकांड प्रवाह श्लोक सात शतें अ (हुंन प) हातां बनंत न करित तुज परतें ।
प्रसन्न होसि तया जे (जे) भजती वृत्तें म्हणउनि अनंतदास म करित तुज परतें ॥ ३

७९४]

बाढ-पृ. स. १८० x २ = ३६०

[२५०

काही नष्ट

(१) श्रीसमर्थोर्वा थोडी व दिनकरांची पुष्कळ पदपदांतरे

(२) अगदीं लारमीं तत्त्वपद आहे.

(३) पृ. ६७ वर मगळ्याचे जागीं “ शक १५८२ ” लिहून
देहे देवालयें प्रोक्तं । आत्मा विश्वेश्वरो हरिः । अज्ञाननिर्मात्यं त्यक्त्वा ।
सोईभावेन पूजयेन् ॥ १ ॥ असा श्लोक देऊन त्यावर ओवीबद्ध टीका
सुरू करून ४० व्या ओवीपर्यंत लिहून टीका अपुरी च सोडली आहे. कोण
कृत कळण्याला मार्ग नाही.

(४) मुक्ता तयार करण्याला लागणारी बावीस औपचै पृ. ७९ वर
दिलेली आहेत.

(५) पृ. ७८ वर शके १५९९ आश्विन शु. ७ च रत्नमाजी
राजे मोहिते यांना झालेल्या मुलीची पत्रिका आहे व पृ. १५७ वर
गोब्राह्मणप्रतिपाळक राजसभावेराजमान रत्नेजो राजे घाटगे माना १५९९
फाळगुन शु. ५ शुक्रवारी झालेल्या मुलीची पत्रिका आहे. त्या च पानावर
अप्येवक नार्झक यांना १६०३ त झालेल्या मुलीचा जन्मकाल दिलेला आहे.

(६) पृ. १२९ वर शके १६०४ त राजेश्री चहिणाजी गोसावी
यास चार रुपयाचे करून दिलेले हवालपत्र आहे व पृष्ठे ९५, १०२, १५५,
१५८ वर १६१२ चोळ काही कर्जपोसे व इतर व्यवहार यांचा जमावर्च

आहे. तत्कालीन धार्मिक परिस्थितीचा विचार करणाराच हे जमाखर्च उपयोगी पडणारे आहेत. त्यात यादव सराफ, रामाजी गोसावी, येकोजी राजे पाटये, मलजी राजे निंबाळकर, बहिणाजी गोसावी, द्वारकासाई, सयासाई, अंताजीपंत कुळकर्णी मौजे चिचोर्दी, श्यामभट्ट, इत्यादिकांचा संबंध आला आहे. रक्का म्हणजे काय, टका म्हणजे काय हे जाणण्याला व वस्तूचे भाव काय होते ते समजण्याला या जमाखर्चात साधन आहे.

(७) कांही भंस्कृत सुभाषिते, चर्पटपंजरी व नियम परिचयांत अठरा-तेव्हा शिवाय विहलकवीचे गिराळे कूटात्मक श्लोक, अशीं या यात्रांत आहेत.

७९५]

वाढ-पृ. सं. १९ × २ = ३८ [२३०

जोषधे आणि जमाखर्च

(१) दासण संग्रहणोपायार्थ मधुवाके हिरडी याची क्रिया; हेमगर्भ करावयाची क्रिया; संनिपात, हागवण, अतिशय, रक्तपिती, मूळव्याधीचे उद्द प्रकार, बहुत दिवस कुटलेले कान, यांवर जोषधे

(२) शके १६१२ ते १६१५ व शक १६२६ यांतील जमाखर्च. त्यांत बायाची नार्हक कोरडे, रत्तोजी राजे पाटये, रामचंद्र, केवळराम, बैकाजी हरिभक्त, शामजी, शिवाजी, येकोजी राजे, निंबाळकर, श्युनाथ भट्ट, मलजी राजे, द्वाकुसाई, काधीसाई, निंबासाई, अंताजीपंत कुळकर्णी मौजे चिचोर्दी, यादव सराफ, जीवाजी नार्हक कोरडे, दत्ताजी कुळकर्णी मौजे नारायण डोड, इत्यादिकांचा संबंध आला आहे.

७९६]

वाढ-पृ. सं. ६९ × २ = १३८ [१५०

(१) श्रीरामधर्म, एकनाथ, तुका, विठा, भानुदास व गोणाई यांची प. २. त्यात तुकासामाचा भरणा विशेष

(२) श्रीकृष्णभगवंताची नामावळी—४० नावे, श्रीराम दाशरथीची नामावळी—३६ नावे, येरुनाथ कुत भक्तमाळा—ओ. १८, वरवर्लिग व कुत संतमाळा.

७९७]

उमे वाढ-पृ. सं. २५ × २ = ५० [१००

(१) श्रीसमर्थ, तुकाराम, दिनकर, अमृतराय, मध्वमुनेश्वर, कोकिल, आनंदतनय, यादवकवि (निंदित रामाविक कर्म कोण्हाचें तुकाराचें ॥ भु० ॥ .. आळसी यादवकवि स्वभावे । परि हरिगुण काहिं वदावे ॥ ३), बहिणी, मालो, केशव, अनंत, जनी, रगनाथ यांचीं पदपदांतरे

(२) मुक्तेश्वर कृत आदिपर्वीतील अध्याय ३६, ३७ व ३८

(३) मुक्तेश्वर कृत शतगुस्तरावणवध—ओ. स. १३१. याच्या शेवटीं लेखकानें आपलें नांव एका ओवींत गोविलें आहे :

इति श्री हनुमन्तनाटकी कथा । शतगुस्तरावणवध समाप्ता ।

मेघनामं लेख्य केलें आत्मार्या । बाळकृष्णगुरुप्रसादे ॥

दिनकराचे यथु शामराज, त्या शामराजाचे पुत्र बाळकृष्ण व बाळकृष्णाचे पुत्र मेघदयाम होय.

(४) भीष्माच्या रामविजयातील बराच मोठा उतारा.

७९८]

बाळ-पृ. स. ६२ × २ = १२४

शेवटचीं काहीं पृष्ठे नष्ट

[२५०

या सर्वच बाबत श्रीसमर्थकृत पदें आहेत. बाळाच्या पानावर पत्राक आहेत व ते क्रमशः ६२ पर्यंत आहेत, पण ते घालण्यापूर्वीच काही पाने गळून नष्ट झालेलीं दिसतात. उदाहरणार्थ १ व २, ४ व ५, ९ व १० मधील सदर्म पहा. बाळ महत्वाचें आहे. काहीं पदें आतापर्यंत न मिळालेलीं अशीं आहेत. सर्व ताडून पाहणें आहेत.

७९९]

पोथीचें एक च पान

दिनकराचे हस्ताक्षर

[२९२

मूळ संस्कृत एकादश स्कंधाच्या शेवटच्या अध्यायाचें हें शेवटचें पत्र आहे. त्याच्या शेवटीं लेखनसमाप्तीचा मजकूर आहे तो असा :

यदक्षर पदभ्रष्ट मानाहीन तु यद्भवेत् । तत्सर्वं क्षम्यता देव नारायण नमोस्तु ते ॥ ७ ॥ यादृश पुस्तक दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया । यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न विद्यते ॥ ७ ॥ शके १५६४ चित्रमानुनामभंवत्सरे उत्तरायणे ज्येष्ठमासे शुक्लपक्षे तिथौ ५ इंदुवासरे पुण्यदिवसनक्षत्रे वदिवसे मिद एकादशस्कंधाख्य

प्रयत्ने सणसमाप्तोयमिति ॥ दिनकररामदासगौसाभि स्टाई भींगार-
कर जोशि तस्वेद पुस्तकं ॥ श्रीरामार्पणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

पत्राच्या एका वाजूचा येथे शेवट झाला. मागील वाजूस दोन ओळी
आहेत त्या :

॥ ४ ॥ श्रीरामिरामदाससहस्रवे नमः ॥ ४ ॥

॥ ५ ॥ दिनकररामिरामदास गौसाभि ॥ ५ ॥

हे मला अजून हि कोठे च वाटते. स्वानुभवदिनकराच्या प्रस्तावनेत
ते उलगडण्याचा केलेला प्रयत्न बरोबर आहे, असे वाटत नाही. आज एक
आणखी कल्पना सुचवायलाची आहे. १५७६ त भीममर्थाची भेट होण्या-
पूर्वी भीममर्थाचे वडील बहुत श्रेष्ठ ऊर्फ रामीरामदास याचा आणि दिनकराचा
संघ जडला असावा. आतापर्यंत महाराष्ट्रास कल्पना नव्हती, पण त्या काळी
जावेच्या समोवार पाच पत्रास कोशात भेष्टाच्या चरित्राची आणि विद्वत्तेची प्रमा-
पटली होती. त्या प्रमेच्या कथेत भीममर्थप्रतापकार गिरिधर आणि स्वानुभव-
दिनकरावर दिनकर आणि इतर तरुण मंडळी प्रथम आली होती आणि नंतर ती
गारी मंडळी जास्त प्रतिभायुक्त प्रतापवान् घाक्या घेऊन कार्यक्षेत्रात सामील
झाली. साहित्याच्या दृष्टीने गिरिधर आणि दिनकर यांच्यात भेष्टाच्या वाज-
याचा जारा परिणाम झाल्याचे आढळते, याचा हि उलगडा या कल्पनेने
होत आहे. तथापि अजून हि हा प्रश्न विचारविनिमयाला खुला आहे, असे च
आपण घेऊन चालू

उप्या इतके खरे की, भीममर्थांनी आपल्या वयाच्या पंधराव्या
सोळाव्या वर्षी केलेली याज्ञिकीय रागायणाची प्रत महाराष्ट्रास परवा
आपादात पहावयव मिळाली व भीममर्थांचे अत्यंत ध्युरतम शिष्य दिनकर
यानी हि वयाच्या पंधराव्या सोळाव्या वर्षी च केलेल्या भागवताच्या प्रतीच्या
शेवट-या पृष्ठांने दर्शन महाराष्ट्रास आप माद्रपदात पडत आहे !

८००]

पोथी अपूर्ण-पृष्ठ २६

[१५०]

नरसिंह कृष्ण सामुद्रिक ग्रन्थ अथवा वृद्ध. पुराणाची साधुद्रिक हउणे
ओगिंदेच्या १ ते १४०, नंतर त्रिवाची लघुने १ ते १२० अपूर्ण.

तमानि अन्यत्र चेह चञ्चुता निग एनमुष्यो भक्तिं परां परमहं स गतिं लप्सेन ॥ ३५ ॥
 इति श्रीभागवते महापुराणे एकादशस्कंधे श्रीशैब्ये अष्टादशोत्तमोऽध्यायः ॥ ३६ ॥
 एकत्रिंशतिमोऽध्यायः ॥ ३७ ॥ एकादशस्कंधसमाप्तमिति ॥ शुभमस्तु ॥
 यदक्षः ॥ रं पदं भवमात्राहीनं तु यद्वेगं तत्सर्वं क्षेप्यतां देवनारायणं न
 मोक्षते ॥ १ ॥ यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया ॥ यदि भुङ्क्ष्व मुनिना
 समदोषो न विद्यते ॥ २ ॥ शक्यं ॥ ३ ॥ चित्रभातु नाम सर्वज्ञं तत्तत्तत्तत्
 ज्येष्ठमासे भुङ्क्ष्व इति श्रीपदं दुर्वासेरुच्छादिवत्सु नक्षत्रैर्गदिनलोमिह
 एकादशस्कंधाख्यं ग्रंथं लेख्यमाणं ॥ ४ ॥ इति श्रीभक्तिसुखादिनामदासः ॥ ५ ॥
 स्नाति स्नानं ॥ ६ ॥ गारुडं कुरुते ॥ ७ ॥ इति श्रीभक्तिसुखादिनामदासः ॥ ८ ॥

यकातील प्रतीवरून त्यांनी छापले होते, याचा मुगावा छापील प्रतीवरून लागत नाही. छापील प्रतीला प्रस्तावना नाही, किंवा दोन शब्द दि जोडलेले नाहीत. त्या प्रतीची आम्ही ही प्रत मधून मधून ताडून पाहिली. अनुभव एकच. सहज एकच उदाहरण देतो. आरंभीच्या च सहाव्या ओवीत 'कटोप्रदेशी सूर' असे छापिल प्रतीत आहे. सूर काय कटो असे ? प्रस्तुत प्रतीत 'कटिप्रदेशी' आहे. मुख्य करक म्हणजे छापिल प्रतीचे ७८ प्रसंग आहेत, तर प्रस्तुतच्या प्रतीत ८० प्रसंग आहेत.

(३) रामदायिकांनी या रामायणाचा अभ्यास केला पाहिजे, कारण ते श्रीरामयांच्या वाचभ्यात आले होते.

(४) प्रस्तुतच्या प्रतीत दोन ठिकाणी लेखनकाल दिलेला आहे : एक तिसाव्या प्रसंगाच्या शेवटी व दुसरा अगदी ग्रंथाच्या शेवटी. तिसाव्या प्रसंगाच्या शेवटचा उल्लेख : 'श्रीसंयत् ॥ १६३९ ॥ हेमलव सवासरे आपाठ शुद्ध चेकादस्यापां हंडुवासर । तादिवा कुंभकर्णलप समाप्त ॥' प्रतीच्या अगदी शेवटी सविस्तर उल्लेख आहे, तो असा :

स्वस्ति धीमन् नृपशालिवाहन शयं सोळासं चालिम ॥ १६४० ॥
पिंडधीनामसंवासरे आश्विने मासे कृष्ण पक्षे चित्त ।
तादिवा ग्रंथ समाप्त ॥

आत्मसंप्रदाय
कथेन लिखित ॥ यजन प्रतिपालयेत् ॥ १ ॥ जलाद्रक्ष तैलाद्रक्ष रक्ष
सतिष्ठयंप्रणास ॥ मूर्ध्निहस्ते व दातय्य पूर्य घटति शारदा ॥ २ ॥.....
योगिसंस्था ॥ ८०००८०० आठ सहस्र आठ शत ॥ समापनमस्तु ॥ ३ ॥

८१५]

वे.मो.-पत्रे १६९

[२५०

एकनाथ हव भाषार्थरामायणांभी पाळकांटाचे परिले अठरा प्रसंग. पत्र १५६ पर्यंतचे लेखन बरेच जुने आहे, त्यापुढचे नंतरचे आहे. या प्रतीतील अठरावा प्रसंग तो छापिल प्रतीतील घतरावा च दिसतो. तो च अनुभव.

८१६]

वे.मो.-पत्रे २६२

[२५०

एकनाथ हव भाषार्थरामायणांभी चत्तरकांट. प्रत जुनी आहे.

पण दुर्दैवाने शेवटचे च पत्र गहाळ झाले आहे. शेवटच्या पत्रावर लेखकाचे नाव व लेखनकाळ असण्याचा संभव असतो.

ही गोष्ट आता अगदी ठरल्यासारखी झाली आहे की, सन्नेने प्रसिद्ध केलेले श्रीमत् दासबोधादि श्रीसमर्थवाङ्मय व श्रीमत् शानेश्वरीची राजवाङ्मानी छापलेली प्रत, यांशिष्या. इतर प्राचीन ग्रन्थ शुद्ध छापण्याची आजपर्यंत प्रकाशकांनी पूर्वा केली नाही व वाचकांनी दि, आम्हास शुद्ध च पाहिजे, असा निष्ठुर आग्रह कधी घेणार नाही, जे जसे कोणी वाचकाच्या पदरात टाकले तसे ते त्यांनी मान्य केले ! निष्काळजी प्रकाशकांना उदार वाचक भेटले, म्हणून आजपर्यंत निभावले !

शेवटच्या पत्रात किती ओग्या गेल्या हे पाहण्यासाठी छपीक प्रत पाहिली. तीत ६३ व्या ओबीत श्रीकृष्णाविषयी “ आसक होवोनि वनिती । चोरावया हिंइतसे ” असे छापलेले आढळले ! प्रस्तुत प्रतीत ‘ वनिती ’ नवून ‘ नवनीती ’ आहे.

८१७]

पोथी-पत्रे सुमारे ४००

[२००

एकनाथ कृत भाग्यारामायणापेक्षा वालकाड, किर्किधाकाड व सुंदरकाड अशी तीन अपूर्ण काडे व अयोध्याकाडाचे एक च पान, दुर्दशा पावलेली प्रत !

पुष्कळ प्रसंगाच्या आरम्भी “ श्रीजानदमूर्तिसदुरवे नम. ” असे नमन असल्यामुळे जानदमूर्तीच्या एकाद्या शिष्याने ही प्रत केलेली असावी, असे वाटते.

८१८]

पोथी-पत्रे ३८

[२०९

एकनाथी भागवताचा चवदावा अध्याय. फार सुंदर, नाथाच्या नंतर पन्नास वर्षांच्या आत झालेली प्रत. प्रत करणाराने आपल्या आपदीने या एका च भक्तिरहस्य-अवधारण-अध्यायाची प्रत केलेली दिसते. छपीक प्रतीत या अध्यायाच्या ५४८ ओग्या आहेत, तर प्रस्तुत प्रतीत त्या ५३९ च आहेत. प्रतीच्या शेवटच्या पत्राची तळाची कदा झडली असल्यामुळे काही महत्वाची अक्षरे लागत नाहीत. प्रतीचा शेवट :

स्वस्ति श्री गुरुपञ्चाङ्गमान शके ॥ १५७० ॥ वर (पे) सर्वधारि नाम संवत्सरे । शुभमासे । कृष्णपक्षे । दसमीया । सुकरवारे । तदिने । करविरक्षे

× × × नायेकग्रहिं राशो । येकादशस्कंदे । आख्या चवदावा । संपूर्णमस्तु ॥
... ... लिखितं चिह्नो नरासिधं × × × × ×

८१९]

पोथी-पत्रे सुमारे ५००

[२३५

कृष्णदासमुद्रित ज्ञाता रामायणयुद्धकांड
महत्वाची, पण अति दुर्दशा पावलेली प्रत, पहिली दहा पत्रे नार्हिल, शेवटचे
चार प्रसंग नार्हिल. मध्ये व घेचाळिसाव्या प्रसंगाचे शेवटी लेखनशक
देण्याची लेखकाची खर रागली, म्हणून आज आपणास प्रतीचा लेखनकाळ
समजण्याला साधन झाले, तो शक असा :

॥ " शके शाखियाहन ॥ १६२१ ॥ प्रमाथोनामसंवरसरे कार्तिक शुद्ध
द्वितीया "

म्हजे ही प्रत भटारा एकोणवीस वर्षांनी ८१४ व्या पाश्चात्या दि पूर्वीची आहे.

८२०]

पोथी-पत्रे ८

[१००

श्रीमत् शंकराचार्य-विरचित सौंदर्यलहरीस्तोत्रम्
शेवटी शक नार्ही, पण प्रत जुनी आहे. ८१३ शी वाढून पाहण्यास योग्य.

८२१]

पोथी-पत्रे २४

[१००

बुद्धिविलास

सागीळ बाबांक ८११ शी वाढून पाहण्यास योग्य.

८२२]

पोथी-पत्रे १६

[१००

व्यवहारसार नांवाचा पयोतिपात्ररील सरकृत ग्रन्थ—अपूर्ण

८२३]

पोथी-पत्रे अवधी ६

[१५०

५८, ६०, ८२, ९१, शंक उडालेले आणि १०१ ये

नामपूर्वकालीन चोमा पृष्ठ सपाहुरण ग्रन्थ

शनिधर आणि एकनाथ यांच्या दाख्यान जो तीनघे वर्षांचा काळ कोदसा
लाव काय केवळ भंडार व होता, या प्रश्नाचे मकारार्थी उतर देण्याला हा
ग्रन्थ उपयोगी पडतो. या अपूर्ण ग्रन्थाची प्रथम ४१ पत्रे मिळाली ती
के. यमगादे यांच्या दबाडी फेडी होती व ती त्यांनी एटीव घुवादिथेडी

भारत-इतिहास-संशोधक-मंडळाच्या १८३३ च्या अहवालांत महाभयास मिळतात. प्रस्तुतची सहा पत्रे नंतर हातीं आगलीं. हा संपूर्ण ग्रंथ कर्णीसरी लपकव्य होईल काय !

चौभाऱ्हे-मुसतें-नांव हि पूर्वी ठाऊक नसल्यामुळे 'के. राजवाडे-म. प्रो. पोतदार यांनी छापलेल्या देवदासकृत संतमालिकेंत कसा घोटाळा झाला होता, त्याचें आविष्कारण भारत-इतिहास-संशोधक मंडळाच्या १८३५ च्या इतिवृत्तांत करण्यांत आले होते. एकांन 'चाव भाव काम उपेश' छापले तर दुसऱ्याने 'चाऊ भाऊ कामेदेश' छापले आणि पाहिजे होते सरळ 'चौभा-येका मुपेश.' '

८२४]

दोन सारख्या पोथ्या

पत्रे अनुक्रमे १२ व ६

[२३६

(१) मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु- पत्रे ११० ते १२१

(२) ज्ञानेश्वर कृत अमृतानुभव-पत्रे ४७ ते ५२

(३) यरीळ दोन्ही ग्रंथांची तीं तीं पत्रे शेवटची च आहेत, दोन्ही

प्रती! अगदी सारख्या-आहेत. सारखा आकार आहे व अक्षर एकाचें श्व आहे. अक्षर सुंदर आहे. विवेकसिंधूच्या शेवटीं लेखनशक दिला आहे, अमृतानुभवाच्या शेवटीं नाही, पण प्रती एका च वेळच्या असल्यामुळे विवेकसिंधूचा लेखनशक तो च अमृतानुभवाचा असला पाहिजे.

(४) विवेकसिंधूचा शेवट : ' एवं ग्रंथ ॥ १६५० ॥ शके १६२०

षडुधान्यसंवरसरे कार्तिके शुक्लपक्षे दशमि शुद्धवासरे लेखन समाप्त ॥

(५) अमृतानुभवाच्या शेवटीं ग्रंथसंख्येचा अंक ८०० आहे.

(६) दोन्ही प्रती सुंदर अघून त्या मुद्रित मिळाल्या याचें 'वाईट' वाटेलें,

८२५]

पोथी-मार्गे २६

[२२७

रुद्रपद्धति म्हणून संस्कृत ग्रंथ. शेवट :

संवत् शके १६२९ सर्वजिज्ञाससंवरसरे श्रावण वदि त्रयोदश्यां पुणास्य-पर्वाणांत पृक्तपुरनामग्रामे सद्मांद्रि पश्चिमभागे श्रीपरशुरामकृत शृंगारकाव्य-देशोज्ज्वेन सावर्द्धमहालमप्ये नंदिग्रामवासिना मोघे हरपुपनामकेन महादेव-महारमजेन गणेशमहोदं पुस्तकमलेखि स्वार्थ परार्थ च ॥ अज्ञानदोषा मन्मति-विघ्नमाश्र चरिचिद्वून लिखितं मयेह तत्सर्वमार्थैः परिशोधनीयं प्रायेण मुद्रंति हि ये लिखंति ॥ १ ॥

८२६]

अपूर्ण पोथी-पृष्ठ १७ ते २५

श्रीव्यंकटेशसहस्रनाम-शेवट :

[१४७]

इति श्री महादेवपुराणे व्यंकटगिरिमहात्म्ये वसिष्ठनारदसंवादे व्यंकटेश-
सहस्रनामचतुर्विंशोऽध्यायः । ॥ सप्तत १६०९ प्रभववाक्ये भाद्रपद कृष्णे तद्दिने
इदं पुस्तकं मुद्रणनाम्नः पट्टेरोपनाम्नः गोविंदेन लिखितं दत्तमास्ति

प्रतीच्या मागोळ बाबूस 'विमणमट देवळे याचि पोथि' असा
मनदूर आहे.

८२७]

पोथी-पृष्ठ ५

[१४५]

गणेशदेवज्ञाविरचित गोनप्रचरनिर्णयम्

छेराकार्चे नांव शेवटीं आहे तें : " हस्ताक्षर बाळकृष्णशामराजदिनकर-
रामदासस्पेदं ॥ " बाळकृष्ण हे दिनकराचे पुत्रणे होत.

८२८]

पोथी-पृष्ठ ८४

श्रीरामार्चनचंद्रिका

[१४७]

अपूर्ण, सुंदर प्रत, प्रतीचा शेवट :

श्रीमत्परमहंसपरिज्ज्ञाज्ज्ञाचार्यधर्ममुकुटवतधारीचरणशिष्यानंदधनविर-
चितायां श्रीरामार्चनचंद्रिकायां पंचम पटलः ॥ ७ ॥ शके १६०९ प्रभवसंपासरे
धीमद्गामचद्रसंतप्रोक्तये माटोरागणरठ शकरदैवविजिर्लिखितं दत्तमिदं पुस्तकम् ॥

८२९]

पोथी अपूर्ण

२४ पद्यापेदी १२ उपलब्ध

[१५०]

गणेशोपनिषद्

शेवट—" हस्ताक्षर निषिवास्तिसुद्ध पाषाणीगुप्तगणपामदैवज्ञेन लिखितं
पावन पुढ १३ भावुवागरे समाप्त "

८३०]

एका पागदाचे तीन तुकडे

पोथीपत्रा

[१५०]

गणेशपंचमं—लोकरांदा २५

१८५६ गोधचतुर्थी

८३१]

पोथी-पत्रे १९

फक्त १ ले पत्र नाही

[१५०]

आदित्यहृदयं स्तोत्रम्-श्लोकसंख्या १६८

८३२]

पोथी-२ पत्रे

अपूर्ण

[१५०]

॥ रामाजि दिनकर रामदास गोस्वामिन् ॥ यांच्या सटीक भगवद्गीतेच्या पोथीची पाहिली दोन च पत्रे

८३३]

पोथीचे एक च पत्र

ते हि फाटकें पण प्रेक्षणीय

[१४०]

ब्रह्मपुराणातील गंगामाहात्म्य या मूळ संस्कृत ग्रंथाच्या १०४ व्या अध्यायाचे शेवटचे २३८ वे पत्र.

“शके १६१६...फाल्गुनशुक्लसप्तम्या...पुण्यस्तंभनिवासिना...त्र्यंबका-
त्मजेन...श्रीमत् कडलगीत्युपनामगोपाळेन गंगामाहात्म्यं लिखित्वा स्वकंठेन-
चरणयोरपितम् ॥ ”

८३४]

वाङ्-पृ. सं. ४९ × २ = ९८

[१४४]

(१) नवग्रहमंत्रम्, शालिग्रामतीर्थमाहिमा, ग्रामविचारः, पल्लिवतन-
विचारः, भाद्रचा प्रश्न, सरडाचा प्रश्न, वास्तुप्रकरणं, कांहीं इतर ज्योतिष
प्रकरणे, ग्रहांशपत्र

(२) ‘ शके १६७० त मोरोबा तानवडे यांचे घरी मांडी टेवली त्यांची
यादी ’ याबाब्या पोटांत आहे व मलपृष्ठावर शके १६३१ चा सहज उल्लेख आहे.

(३) शके १६१२ प्रमोदाब्दे माघ शु. ८ भौमवासरे वगैरेचे
‘ वाळकृष्णस्य जन्मपत्र ’. वाळकृष्ण म्हणजे दिनकरांचे पुत्र.

८३५]

वाङ्-पृ. सं. ५० × २ = १००

[१५०]

(१) तुकाराम, केशव, उदयचिद्धन, नामदेव, वामन,
श्यादिकांची पदपदांतरे

(२) मुकुंदराजविरचित परमामृत-प्रकरणे १४, पोथी ३२५
रा. सं. २०

८३६]

वाढ-पृ. स. ४८ × २ = ९६

[१५९

मपली पृष्ठे २८ व २९ नष्ट

देवदास वृत्त व्यंकटेशस्वोत्र-प्रतीचा लेखनकाल शके १६९७

८३७]

पोथी-पन्ने ६

[१५०

ज्ञानदेव विरचित शुकाष्टक-ओ. सं. ४०

८३८]

वाढ पृ. स. ४५ × ४ = १८०

[१३०

(१) या वाढात ज्योतिषिक विविध माहिती आहे.

(२) पुढील प्रमाणे वरी, पळें इत्यादिउद्द सहा जणांच्या जन्मवेळा नोंदलेल्या आहेत : (१) १७१८ आश्विन शु. ४ स अवाजी सोनईकर यास मुलगी झाली, (२) दादमट जोशी यांना एक पुत्र १७०८ आश्विन व. ६ स व (३) दुसरा पुत्र १७१२ भाद्रपद व. १४ स झाला, (४) व्यंकट जोशी यांना १७०७ आश्विन व. १३ मुलगा, (५) १७१० भाद्रपद व. ६ स मुलगी व (६) १७१३ भाद्रपद व. ९ स मुलगा, अशी अपत्ये झाली.

(३) ताम्रपत्रमन्या, गुरुपत्तास क्रिया, मर्दुमोस औषध, रोकल्यास औषध, गंदमाळास औषध, अशा औषधांच्या क्रिया दिल्या आहेत.

(४) फुलशाजींचे वजन, चंद्रजोतींचे वजन, वटुळांचे वजन, अशी वजनं दिली आहेत.

(५) दशावतारग्रन्थाचे श्लोक दिले आहेत.

८३९]

पोथी-पन्ने ४

[१५०

सिद्धलक्ष्मीस्तोत्रम्

८४०]

एक कागद

[१५०

श्रीरंगनारायण वृत्त कान्होपात्राचारित्र-ओपीटप्या ७९

हे प्रकरण अत्रछादित आहे, असे पाटवे. प्रकाशन. योग्य.

८४१]

शके १७४४ चें संपूर्ण पंचांग

[११२]

८४२]

पोथी-पत्रे १२
पैकी दुर्दैवानें ११ वें नष्ट

[२००]

लीलाशुकेन विरचितं श्रीकृष्णकर्णामृतस्तोत्रम्—श्लोक ११२

८४३]

पोथी-पत्र १

[२५०]

भीमत् शंकराचार्य विरचितं पंचरत्नस्तोत्रम्

८४४]

दोन बाहे-पृ. सं. १७ व २५
व दोन पोथ्या-पत्रे २ व १७

[१५०]

देवदास कृत व्यंकटेशस्तोत्राच्या चार अपूर्ण प्रती

८४५]

पोथी-पत्रे ८, ७ वें नष्ट
इनुमत्कवचम्

[२००]

८४६]

बाह-पृ. सं. ४१ × २ = ८२
शिवाय बरी च पृष्ठे नष्ट

[१५०]

(१) तुकाराम, नामदेव, तुकपावंधु, विष्णुदास विठा, रामेश्वर, केशव, शानदेव, जनी, एकनाथ, कबीर, भीरा, नागोराम, मध्वनाथ, इत्यादिकांची पदपदांतरे, त्यांत कांहीं नवीन आदेत, तुकारामाचा मरणा विशेष.

(२) हिंदुस्थानी भाषेंत नामदेवांचें चरित्र-कडवी ४१, बहुधा गोविंदकृत

(३) जयरामसुत कृत त्रौपदीचा धांवा

(४) लखवचिद्धन कृत गोरकुंभार व बाहिरंभट यांची चरित्रे

(५) उद्धवचिद्धनांच्या धर्मीवर दासमहिपति कृत केशवस्वामींचे चरित्र

(६) जनजसवंत, कबीर, कमाल यांची अपूर्ण चरित्रे.

(७) पंडित वैदिक अथवा दत्तात्रेयी । सरी न पचती तुक्याची ॥ १

घाखें हि पुराणें गीता मिल नैम । चाचितां जें वर्म न पडे ठाई ॥ २
 वेद अभिमान वर्ण अभिमान । नाडले प्राण्य कळगुर्गी ॥ ३
 तैसा नोहे तुका पाणी देवसाई । भाव ज्याचा पाई विठोबाचा ॥ ४
 संवृताची पाणी ओलियला शुद्ध । म्हणे या अशुद्ध ऐसा कोण ॥ ५
 मागें थोर थोर जाळे कवीश्वर । नेलें कळीवर ऐस कोणी ॥ ६
 चहु हि वेदांचे केलें शिवरण । अर्थ हि गहन करोनिया ॥ ७
 म्हणे रामेश्वर सकळा पुसोनी । गेला तो विमानें बैसोनिया ॥ ८

८४७]

किरकोळ वाढ-पृ. सं. ४३ x २' = ८६ [१५०
 पडिली २ नष्ट

काही भाग ज्योतिषाचा असून शिवाय भीष्मार्थ, मानपुर्ण, अनंत,
 मादय, नरहरि, एकनाथ, ज्ञानदेव, कृष्णदास, उदयचिद्धन, दिनकर,
 शिवदिनकेसरी, गोसावीनंदन, श्रीधर नृद्वानंद यांची पदपदांतरे.

८४८]

किरकोळ जमाराची वाढ [११६
 पृ. सं. १२

(१) फावाराविषयकावचे बापुजीपंत कुळकर्णी यांची शके
 १७४० साल शेजर्कीची मदी.

(२) विप्ररामदास कृत नवरात्रावर एक पद

८४९]

१०" x ५" पोथी-पत्रे १९८ [११३
 जीर्ण प्रत, टिमुळ कागद

मुक्तेश्वर कृत समापर्व-प्रसंग १७, ओ. २६००

(१) प्रतीत पंथरावा प्रसंग नाही व जगदी आरंभीची तीन पत्रे नाहीत.

(२) प्रतीचा छेदनकाल योग्य : शके १९६३ साप शुद्ध ७ रवो

" श्रीगुरुवाळकृष्णगोसायिचरणे ८८ भाव हस्ताक्षर मेघनाग गोसायि
 कसणे विलगाव. " याळकृष्ण हे दिनकरांचे पुतणे व मेघनाग हे याळकृष्णाचे
 पुत्र शेंव.

८५०]

१०" x ५" पोथी-पत्रे १८१ [१७५
 दुयऱ्या प्रसंगाचे दोवटचे पत्र नाही

मुक्तेश्वर ८८ आरण्यपर्व-प्रसंग १७, ओ. २६३१

८५१] $१२'' \times ५\frac{३}{४}''$ पोथी-पत्रे १२० [२००

मुक्तेश्वर कृत आरण्यपर्व-संपूर्ण, प्रसंग १८

८५२] $९\frac{१}{२}'' \times ५\frac{३}{४}''$ पोथी-पत्रे ३८ [२००

जीर्ण प्रत

मुक्तेश्वर कृत आरण्य (वन) पर्व-पाहिले ५ प्रसंग

८५३] उभे वाड-पृ. सं. ७१ \times २ = १४२ [२००

सुंदर वाड-एकसारखे अक्षर

मुक्तेश्वर कृत विराटपर्व-प्रसंग ८ संपूर्ण.

घेवटचे पान अघे पाटले आहे व मधली काही तशी च पाटली आहेत.

८५४] एका प्रचंड पोथीपैकी [२००

एकटे एक पत्र

हे पत्र वरील ८५० व्या क्रमांकाच्या पोथीच्या पोटी होते. मुक्तेश्वरांची पहिली चार व सौप्तिक अशी पर्वे उपलब्ध आहेत व त्यामुळे त्यांनी सर्व पर्वे लिहिली असावीत अशी कल्पना करून बाकीच्या पर्वांची महाराष्ट्र वाट पहात बसला आहे. पण आम्हास वाटू लागले आहे की, मुक्तेश्वरांनी बाकीची पर्वे लिहिली च नसावीत. त्यांनी लिहिलेली नेमकी वरील पाच पर्वे बगळून बाकीची पर्वे विष्णुदास नामा यांनी लिहिली होती. म्हणून वाटू लागते की ती बाकीची पर्वे मुक्तेश्वरांनी लिहिली च नसावीत.

प्रस्तुतचे पत्र विष्णुदास नामा यांनी लिहिलेल्या द्रोणपर्वापैकी दिसते. ते जीर्ण झाले असून त्याच्या कडा क्षडलेल्या आहेत. ते पुढील बाळाकातील दिसत नाही.

८५५] $९'' \times ५\frac{३}{४}''$ पोथी-पत्रे १० अति जीर्ण [२५०

द्रोणपर्व

अपूर्ण-ओर्वासख्या १ ते ११८. कोण कृत पाहिले पाहिजे.

८५६] $८\frac{३}{४}'' \times ४\frac{३}{४}''$ पोथी-पत्रे ८ ते १६ [२५०

शल्यपर्व-प्रसंग १

दुर्दैव-अपूर्ण-ओ. ६५ ते १४९. कोण कृत ते शोधिले पाहिजे. जीर्ण प्रत.

८५७]

१३ $\frac{3}{4}$ " X ५ $\frac{1}{4}$ " पोथी-तीन च पत्रें
३१७, ३१९ व ३२०

[२५०]

संस्कृत आनुशासिक पर्वाची तीन सुंदर पत्रें.

८५८]

पोथी-पत्रें ५६
अति जीर्ण प्रत

[२५०]

कृष्णदास दामा कृत आदिपर्व-अपूर्ण

(१) प्रसंग १, २ व ४ ते ८. मधला च तिसरा प्रसंग नाही. आहे त्या प्रसंगांची ओर्वावख्या ७७७ भरते. कागद हतका जीर्ण आणि ठिसुळ झाला आहे की, पुन्हा हात लावण्याची सोय नाही ! सारखा शब्द आहे, अथर्वे जात आहेत. आहे त्याची एकवार प्रत करावी.

(२) संतकविकाव्यसूचीत ' नामाचे ऐवजी दामा हें चुकून पडलेले दिसते ' असे गटले आहे, ते बरोबर नाही. दामा असे स्पष्ट नांव या ग्रंथात संभर बेळा आले आहे. कृष्णदास किंवा विष्णुदास असा विकल्प आहे, पण सर्वत्र दामा च आहे.

(३) अनुमांक ८४९ ते ८५८ पाहून अनेक अनुमाने सुचतात. एक तर एका काळी हे सारे ग्रंथ पूर्ण असून आज आमच्या अनास्थेमुळे त्यांची अशी दुर्दशा झाली आहे ! आणि दुसरे धीरामर्घसंप्रदायिकांना रामायणाप्रमाणे च महाभारताचा हि चांगला परिचय असे.

८५९]

पोथी-पत्रें ६

संस्कृत शिवकवचम्

[१५०]

८६०]

पोथी-पत्रें २

संस्कृत शालिग्रामशंखस्य फलधृतिः

[२००]

८६१]

पोथी-पत्रें २१

संस्कृत

[२०]

पद्मपुराणे मायोनाख्याने रेशुकाप्रस्तावे श्रीशंकरपञ्चसंवादे शंकरपी
श्रीरेशुकावदशनामस्तोत्रम् । संपूर्ण, सुंदर प्रत

८६२]

पोथी-पत्रे २१

मघली च काही नष्ट

[१५०]

श्रीसमर्थकृत सप्तसमाप्ती-अपूर्ण

८६३]

न शिवलेलें वाढ-पृ. स. ४९ × २ = ९८

पक्त पहिलें पान नाही

[१५१]

संस्कृत हनुमन्नाटक

(१) एकदर अक १३ व श्लोकसंख्या ४४७. तिसऱ्या अकाचे शेवटीं मजकूर आहे तो “ यथाप्रतीन लिख्यते दोष न वृत्त क्षमापण । प्राके १६९७ धावणे शुद्ध १२ गडमडळस्थान लिख्यते ”

(२) अकराव्या अकाचे शेवटीं “ यथाप्रति अत्रलोकन लिख्यते । प्रति बहुत जीर्ण मी काय करु मजला दोष न० ”

(३) अगदीं शेवटीं मजकूर आहे तो “ पुस्तक जीर्ण यास्तव लेखण गावाळ जालें । श्रीशके १६९७ दक्षणावणे वरपारतो धावणमासे कृष्णपक्षे तिथी चतुर्दस्याया गुरवासरे रामनन्मसमई समाप्त । लेखणस्थळ रेवातीमडळें हस्ताक्षर सतचरणानुरज नीळकंठ । पूर्वधरचना हनुमन्कृत तें सिधुगत असतां हेमादपति काहाहुन श्रीमदुसूदनाचार्य पानी इकुन तिकुन श्लोकसाहित्य मेळऊन ग्रंथ सज्ज केला आसे ॥ ”

८६४]

मार्गाल क्रमाकाग्रमाणें

न शिवलेलें वाढ-पृ. स. ७४ × २ = १४८

[१५१]

संस्कृत मुरारिनाटकरामायण

(१) अगदीं आरमी “ प्रारभसवत् १८३२ भाद्रपद शुद्ध २ सोमवारे ” देऊन “ अथ समाप्ती ” म्हणून पुढें एका ओळीची कोरी जागा सोडली आहे.

(२) तिसऱ्या अकाच्या शेवटीं “ स्वस्ति श्रीनृपविक्रमाकें १८३२ तथा शालिवाहन १६९७ आश्विन कृष्णे १३ रविवारे ” अशा लेखनकाळ दिला आहे.

(३) सहाव्या अकाच्या शेवटीं एकूण श्लोकसंख्या ४१२ दिली असून सातवा अक ४७ व्या श्लोकानंतर न लिहिता अपुरा च सोडला आहे.

(४) मागील वाढाचे लेखक ते च या दि वाढाचे लेखक आहेत.
दोन्ही वाढे सारखी आहेत.

८६५]

पोथी-पन्ने ९९

पैकी पहिलें पत्र नष्ट

[२५७]

वैद्यकसार

(१) नांवाचा वैद्यकीचा महत्वाचा प्राकृत ग्रंथ. ईंग्रजीतील हुबेहुब Materia Medica च्या घर्तीवर ओपघांच्या गुणधर्मांचे विवेचन करणारा वैद्यशास्त्राचा हा ग्रंथ अपूर्ण होय.

(२) त्याचें पहिलें पान नष्ट व्हावयाच नको होतें ! प्रत जीर्ण झाल्यामुळें मधून मधून कांहीं भाग-पण थोडा-उडाला आहे.

(३) प्रतीचा लेखनकाल वेगरे : “ शके १५९९ विंगलनाम संवात्सरे फाळगुण सुघ १० वार प्रहस्पतवार ते दीसी वैद्यकसार पुस्तक कृष्णाजी नायेक भावार्थी यांच छोडीलें हस्ताक्षर दिन नारायण विठ्ठल सुडेगांवकरं छीहीलें असे ॥ प्रतिष्ठान प्रहसनगरि । गोदावरिचीये तीरि । ग्रंथ छीहीला अवधारि । वैद्यकसार संग्रहो ॥ १ ॥

८६६]

पोथी-पन्ने ३८

शेवटचें च पत्र नाही

[२००]

श्रीमत् भगवद्गीता

८६७]

अपूर्ण पोथी-पन्ने ४३

[३५०]

विश्वेश्वरशिष्य विश्वनाथ कृत प्राकृत ओषधीषद ब्रह्मांडपुराण

(१) ८२३ तील चोंमा कृत उपाकरण ग्रंथाचा जोडीला हा एक दुसरा ग्रंथ उपलब्ध होत आहे. त्याप्रमाणें हा दि दुर्दैवानें अपूर्ण आहे. शानेश्वरचर आणि एफनायपूर्वकालीन हा ग्रंथ आहे. प्रत दि तत्कालीन आहे.

(२) भासमयीच्या फाळात किंवा त्याच्या पूर्वकाळात “ झाला ” असे कधी सापडायलाचें नाहीं, “ जाला ” असायलाचें, “ झाला ” असे रूप आढळलें तर तें हेतान नंतरचें आहे, असे समजानें, अशी माझी आज्ञापयेंत समजूत होती. पण नाथाच्या दि पूर्वी लिहिलेल्या या ग्रंथात सर्वत्र “ झाला ” असे रूप आहे.

८६८]

पोथी-पत्रे ४ ते १४ = ११

ज्ञानेश्वरी अध्याय ९ चा

[३००

ओवी २७ ते १२९, प्रत श्रीसमर्थकालीन.

८६९]

पोथी-पत्रे ३ ते ४४ = ४२

वैद्यकीचा ग्रन्थ

[२००

अपूर्ण असल्यामुळे ग्रन्थाचे नांव समजले नाही. ८६५ बाबांकाच्या नमुन्याचा ग्रन्थ, पण हा ग्रन्थ ओवीबद्ध आहे आणि तो गद्यात्मक आहे.

८७०]

पोथी-पत्रसंख्या १३५

[२४२

मुकुंदराज विरचित विवेकसिंधु

सुंदर प्रत; ४०१, ४९३ प्रमाणे च; फक्त उत्तरार्धातील सतराव्या आणि अठराव्या प्रकरणांतील एक एक पत्र हरवलेले. शेवटी एका पत्रावर प्रकरणवार ओवीसंख्या देऊन एकुणात दिलेली आहे : पूर्वाधं प्रकरणे ७ ओवी ७७८, उत्तरार्ध प्रकरणे ११ ओवी ८७८, एवं संख्या प्रकरणे १८ 'वोधीवासंख्या १६५६.' ४९३ त ही संख्या अनुक्रमे ७७० + ९१४ = १६८४ आहे. विचार करावा.

शेवटी लेखनकाल दिला आहे, तो असा : " स्वस्ती श्री शके ॥ १६१४ भंगीरा नाम संवत्सरे र्त्तिमगा सुद आष्टमी अर्द्धत्येवार "

८७१]

पोथी-पत्रे सुमारे ४००

जीर्ण, अपूर्ण प्रत

[२५०

दादोसुत मुद्रल कृत अश्वमेध

ग्रन्थ आणि ग्रन्थकार नवीन आहेत, म्हणजे पूर्वी अन्यत्र कोठे ऐकण्यांत नव्हते, ग्रन्थ प्रचंड असावा, पण त्याची दुर्दशा झालेली आहे. प्रस्तुत प्रतीची पाहिली २३ प्रकरणे नसून तिचा २४ व्या प्रकरणापासून आरंभ झाला आहे व शेवट ५९ व्या प्रकरणांत झाला आहे. मधली हि दोन चार प्रकरणे नाहीत. २२६ ते ६५२ पत्रे आहेत, विषय गोड व याणी प्रेमळ आहे. संपूर्ण प्रतीचा महाराष्ट्राने शोध लावला पाहिजे.

८८२]

पोथी-पत्रे १५१ शिवाय
शेवटची थोडी व मधून मधून कांहीं नष्ट [२७५

मैराळ संतिदास कृत हरिवंश-प्रसंग तेरा, ओवीसंख्या सुमारे
१८००, ग्रन्थ अप्रकाशित.

८८३]

पोथी-पत्रे २३८
फक्त ७ व्या अ. ची शे. ची २१४ पाने नष्ट [१३३

एकनाथ कृत रुक्मिणीस्वयंवर

प्रतीचा छेदनकाळ - १७२३ दुर्मति अ. छेद व ५ भौम्यवार

८८४]

पोथ्या-पत्रे सुमारे ४००
अपूर्ण [१५०-२५०

एकनाथ कृत रुक्मिणीस्वयंवरान्या चार अपूर्ण प्रती. पैकी तीन
ग्रन्थाचशा पूर्ण आहेत.

८८५]

पोथी-पत्रे १७२
अपूर्ण [१७५

महोपाधि कृत भक्तविजय

अध्याय १ ते ९, अ. १७, २१, ३०-३२ आणि श्रीरामदासचरित्राचा
अध्याय ४७ वा अपूर्ण, एवढे च अध्याय आहेत.

८८६]

पोथ्यांची शुद्धित पत्रे ३४ [२००

श्रीसमर्थ कृत सप्तसमासी, येकवीससमासी, पंचीकरणयोग म
आत्माराम या प्रकरणांची शुद्धित पत्रे

८८७]

पोथी-पत्रे १४
राकुनधंती [१५०

८८८]

पोथी-पत्रे ७ [२९१

रुद्रपुराणे वाटीसंदे श्रीगंगासहस्रनामस्तोत्रम्-१७६६च्या १७०.
छेदनकाळ : संवत् सके १५९५ पार्ष्णिपदान्तसंप्रसरे आषाढमासे कृष्ण१२

ग्रन्थ प्रसिद्ध केला आहे, त्यांत गाढी नांवाच्या पोर्तुगिजांनं इ. स. १६९५ त लिहिलेल्या भीशिवचरित्रांत जो रामजीचा उल्लेख आला आहे, तो भीममर्त्या-विषयी च असावा, या कल्पनेला बळकटी येत आहे. (भी रामदासी मालेंतील भाग २९ वा ' श्रीरामदासीची ऐतिहासिक टिपणें ' टिपण तिसरें पृष्ठ.)

८९३]

पोथी-पत्रें ९ व २०

रघुवंश-सर्ग १ व २, ३ अपूर्ण

[१५०

८९४]

छपन पूर्णापूर्ण संस्कृत प्रकरणें

[१००-१००

(१) आरुण्युपनिषद्—पत्रें २. शेवटीं पुढील मराठी श्लोक आहे :

न देखे चित्तंतु जगजडपटीं हा जन कसा ।

नसे ठावा आत्मा स्थिरचरजर्गीं जो कनकसा ।

जलक्षीरन्यायें जड अजड जाणोनि फुगले ।

न सर्वज्ञ ह्यानी म्हणविति नमावे चि उगले ॥ १ ॥

(२) अथर्वणवेदरहस्ये उत्तरखंडे नारायणहृदयस्तोत्रम्—पत्रें ६

(३) नंदिकेश्वरपुराणोक्तं फालाग्निरुद्रोपनिषद्—पत्रें ४

(४) नंदिग्रामस्थ केशवदैवज्ञ विरचित जातकपद्धति—श्लोक ४३,

पत्रें १५

(५) केशव कृत ताजकपद्धति—श्लोक २५, पत्रें १२. निराळा

ग्रन्थ, याची ताजक गणने जातकाचा च एक प्रकार.

(६) सोमवतीप्रत—पत्रें ७. छेदनकाल वगैरे : शके १७३८

मार्गशीर्षमासे बापुभटात्मजसत्तारामेण पुण्यरतं वक्षेत्रे लिखितम्

(७) वर्षफलानि—पत्रें २२. अंतर्गत विषयांवरून मळा अर्धे

घाटते फी, मूळ ग्रन्थ केशवांनीं शके १५३२ त लिहिला असावा व त्यावर

हा ग्रन्थ गणने विश्वनाथांनीं केलेली टीका द्याय. तज्ज्ञांनीं ठरवावे.

(८) भावफलानि—पत्रें ९. प्रतीचा छेदनकाल १७२१ माघ

शुद्ध १ मंदयाष्ट. त्रिशतग्रामस्थित राजाराम नारायण यांनीं ही प्रत करून

निषिवासरिमत अनंत जोशी याच अपेण केलेली आहे.

(२४) मार्कण्डेयपुराणे सावर्णिके मन्थतरे देवीमाहात्म्यम्—दोन प्रती, एक पत्रे ३ ते ३६, तेरा अध्याप य दुसरी प्रत पत्रे २-१२ व ३४-५९.

(२५) आदित्यहृदयस्तोत्रम्—पत्रे २३, पूर्ण प्रत. दुसऱ्या प्रतीचे एक च पत्र.

(२६) वृषभस्तुतिः—पत्रे २, श्लो. ४८, अपूर्ण

(२७) दीर्घनमस्कारमंत्रः—पत्रे १६

(२८) पार्थिवविधानं—अपूर्ण, पत्रे १० पैकी ५ नष्ट. लेखनकाल : १७५३ पौष शु. १३ शनिवार.

(२९) श्रीस्कंदपुराणे नळशनेश्वरसंवादे नळप्रोक्तं शनिस्तोत्रम्—पत्रे ४, पैकी २ रें कमी.

(३०) शिवकवचस्तोत्रं—पत्रे १४, पैकी ११ व १२ नष्ट

(३१) विश्वेश्वरीपद्धतिः—पत्रे ४१, मधली थोडी दुर्दैवाने नष्ट. ग्रन्थ सुमारे ३०० वर्षांमागचा.

(३२) अवधूतगीता—छात प्रकरणे पूर्ण, पत्रे ३१

(३३) संध्या—पत्रे २२, कांही नष्ट. जुनी प्रत.

(३४) रामकवच—पत्रे ९, अपूर्ण

(३५) प्रजापतिवै०—पत्रे ६

(३६) गृहस्थापनविधिः—पत्रे १६, अपूर्ण

(३७) भरतसावित्रीस्तोत्रं—पत्रे ११

(३८) श्राद्धकल्पः—पत्रे ३ ते ११

(३९) यजुषां वाजसनेयानां संध्याविधिः—पत्रे ३ ते ९. शेवटी पुढील श्लोक दिलेला आहे तो, रामा ! जानवीं तोडणारांना आणि पालणारांना, सर्वांना आदरणीय वाटो, अशी प्रार्थना आहे.

विप्रो वृक्षो मूलकं तत्र संध्या

वेदः शाखा धर्मकर्माणि पत्रं ।

तस्मान्मूलं यत्ततो रक्षणीयं

छिन्ने मूले नैव वृक्षो न शाखा ॥ १ ॥

या श्लोकांत विप्र म्हणजे ब्राह्मण मानावे. ब्राह्मण रक्षावे आदरें । अशी आज्ञा आहे.

- (४०) गणपतिपूजनं, भावकापूजनं, नांदीश्राद्धं—पृ. १६
 (४१) सर्वोपनिषत्सारं—पृ. ९ वें, १० वें, १२ वें
 (४२) मुहूर्तमावर्त—पृ. २२, अपूर्ण
 (४३) हनुमत्कवचं—पृ. ८, अपूर्ण
 (४४) भागवत—एकादशस्कंध—पृ. अवधी २४, अपूर्ण
 (४५) रुद्र—पृ. ५६, अपूर्ण
 (४६) त्रिचाकल्पः—पृ. ३ ते १५
 (४७) हेमाद्रिसंस्कल्पः—पृ. १-८, अपूर्ण
 (४८) शि. दी. माघवीथे वेदार्थप्रकाशके यशुरारण्यके साहित्यामुप-

निषदि अनुवाकाः—पृ. ५२, अपूर्ण

- (४९) ब्रह्मपुराणे गौतमीमाहात्म्यं—पृ. १५६, अपूर्ण
 (५०) म. र. मं.—पृ. २०, अपूर्ण
 (५१) ज्योतिषग्रन्थ—पृ. ३-२७ व ४९ वें, अपूर्ण
 (५२) व्याकरणग्रन्थ—पृ. ६४, अपूर्ण
 (५३) वामनपुराणे व्यंकटगिरिमाहात्म्यं—पृ. ७८, अपूर्ण
 (५४) पारस्कारानुसार प्रयोगपद्धति—पृ. ४४, अपूर्ण
 (५५) दामोदरगुरुशिष्यकृत शूद्रधर्म—पृ. १५७, अपूर्ण
 (५६) पंचसंस्कार, पंचामृतविधी, गोपालसहस्रनाम, रामानुजाचार्य-

कथितं रामपद्धतिपटलं, गोपालस्तवराज, हरिनाममाला, तुलसीमाहात्म्य, गजेन्द्रमोक्ष, माघवस्तराज, चर्पटपंजरी, चौबिसगायत्री, पोद्दशोपचारपूजा, गायत्रीहृदय, नारदगीता, गर्भगीता, सनत्कुमारसंहिता, विष्णुसूक्त इत्यादि संकीर्ण प्रकरणे—पत्रसंख्या १४३, हस्ताक्षर जयकृष्णदासजी अथवा वैष्णवध्यानदासजी यांचे.

८९५]

पोथी—पृ. ७ ते ३१

अपूर्ण, जीर्ण प्रत

[२५०]

ब्रह्मवंसी, विष्णुवंसी व रुद्रवंसी अशा तीन प्रकरणांचा प्राकृत ज्योतिषग्रन्थ.

८९६]

पोथी—पृ. १२

अनंतव्रताची पोथी

[२१०]

शेवटचा मजकूर— “ भविष्योत्तरपुराणे कृष्णार्जुनसंवादे अनंतव्रत रा. सं. २२

संपूर्ण ॥ ... याके १६४६ क्रोधि नाम संछर मागेस्वर शुद्ध १० दुसमी ते
दियासि समाप्त ॥ एतक नन्हर भट जोसी ... ॥

८९७]

पोथी-पत्रे १-३, ८-३३,
३६-३७, शेवटचे एकादे च नष्ट

[२००]

सटीक काळज्ञान ग्रन्थ, मूल संस्कृत श्लोक ४४ व ओवीसंख्या ३८३.
शेवटचे च पृष्ठ नसल्यामुळे ग्रन्थकाराचे नाव कळत नाही. ग्रन्थ महत्त्वाचा आहे.
त्यात हटयोग, लययोग, मंत्रयोग, राजयोग, इत्यादि विषयाचे प्रतिपादन आहे.

परि केलियाविण करणि । केवि सिद्धितें पावे प्राणि ।

जैसा भोजनेविण कव्हणि । वृत्त नव्हे ॥ ३२९

मांतरि परदिपिचि वार्ता । नेत्र न धाति मेकतां ।

यात्रा केलियाविण तरनता । न पयणे जेवि ॥ ३३०

तैसें वाटिद प्रतिपादन । करित अससि सर्व जन ।

परि आंमि जेवि साधन । न घटे कवणा ॥ ३३१

जो साधुन पाहिल । तयासि देहसिद्धि होइल ।

येर ते अपघटि पडतिल । काळामुर्छि ॥ ३३२

८९८]

पोथी-अति जीर्ण

मधली मधली अशी ३९ पृष्ठे

[२००]

नाना रोगावरील औषधे

८९९]

वाढ-पृ. स. २२ X ४ = ८८

वरी च नष्ट, घट्टव वाढ

[३००]

(१) प्रक्षांत्पुराणे उत्तरकांडे अध्यात्मरामायणे श्रीरामहृदयं नाम
प्रथमोऽध्यायः - श्लोक ६० इत्याद्या प्रकाशित ग्रन्थात अगदीं आरभी जें
अध्यात्मरामायणमादात्म्य दिलेले असतें, तें च हें.

(२) पदचक्र, पदविकाराः, सप्तधातवः, पद्धर्मयः

(३) देहचतुष्टयनिर्णयः (पचीकरण, अष्टविंशतितत्त्वे, अजपा-
गायत्रीमंत्र, महावाक्ये इत्यादि)

(४) श्रीशंकराचार्यविरचितं रामाष्टकस्तोत्रम्

(५) कोरी जागा पाहून या वाङ्मात मधून मधून दिनकरांचे पुत्र
रामचंद्र वार्ता स्वतः स्वतःचे काही श्लोक लिहिले आहेत.

९००]

वाढ-पृ. सं. १७ × ४ = ६८
अवशिष्ट भाग, संरुद्ध वाढ

[१००]

(१) गुरुमाहात्म्य, (२) ब्रह्मांडपुराणे नारदागस्तिसंवादे श्रीहनुमत्कवचस्तोत्रम्, (३) फाई सुभाषिते-उदाहरणार्थ-कस्यचित्किंमपि नो हरणीयं । मर्मधाक्यमपि नोच्चरणीयं । श्रीपतेः पदपुगं स्मरणीयं । छीलया भवजलं तरणीयं ॥

याशिवाय मागच्या वाढाप्रमाणें या दि वाढांत कोरी जागा पाहून रामचंद्रांनीं स्वइस्तें पदपदांतरें लिहिलीं आहेत.

९०१]

वाढ-पृ. सं. ३४ × २ = ६८
ज्योतिषाचें वाढ

[२२१]

गोपिराजदेवचमुत रामकृष्णकृत गोत्रनिर्णय वगैरे लहान प्रकरणें वाढाचा लेखनकाल शक १६१५

९०२]

वाढ-पृ. सं. २० × २ = ४०
दोन्ही वाजूंचीं फाई नष्ट

[२५०]

प्रत्येक पानावर एक एक प्रश्न व त्याचें उत्तर, अशीं चाळीस प्रश्नोत्तरे आहेत. प्रश्नांची उदाहरणें :

“ गायास गेलिया काये होईल की नव्हे, हा उदीम करिता बरये की काये, हे केने देखिता लाभ होईल की नव्हे, हा रोग बरवा होईल की नव्हे, हे गुरू गेल ते गद्यसल की काये, हे रीण येईल की न ये, यासी लेकरे काये गुण नव्हेती, गर्भीनीस पुत्र की कन्या होईल, आवंदा कटक होईल की काये ” इत्यादि

९०३]

उसवलेलें वाढ-पृ. सं १२ × २ = २४
कोण जाणे किती नष्ट

[१५०]

(१) प्रातः स्मरामि भवभीतिहरं सुरेशं । श्लोक ४

(२) प्रातः स्मरामि रघुनाथमुखारविंदं । श्लोक ६

(३) प्रातः स्मरामि खलु तत्त्वविगुपरेण्यं । श्लोक ४

(४) प्रातः स्मरामि शरदिंदुकरोज्ज्वालाभां । श्लोक ४

(५) येकश्लोकी सद्यनाम, येकश्लोकी गीता, येकश्लोकी भागवत, येकश्लोकी भारत, सप्तश्लोकी रामायण

(६) चर्पटपजरी, फाई सुभाषिते, वगैरे

९०४]

वाढ-पृ. सं. १३ × ४ = ५२

[१५०]

- (१) श्रीसमर्थ, शानदेव, अनंतप्रभु, आनंदतनय, नामदेव, येकाधिवराम, गंगाधरसुत, मध्वनाथ, रामीरामदास, केशव, तुका यांची पदपदांतरे
- (२) ज्ञानदेव कृत हरिपाठाचे व नाममाळेचे अंमंग

९०५]

वाढ-पृ. सं. १२ × ४ = ४८
शिवाय १४ × ४ = ५६ नष्ट

[१५०]

“ श्रीमद्भट्टरमदामसुतनाटारकृतापव्याख्या ”

९०६]

वाढ-पृ. सं. १५ × ४ = ६०
आ. व शे. ची ६१६ नष्ट

[१००]

- (१) ब्रह्मांडपुराणे क्षेत्रसंहि श्रीमळारीनाहाग्ये श्रीमळारीकवचं,
- (२) ज्ञानदेव कृत नमन

९०७]

वाढ-पृ. सं. १६ × ४ = ६४

[१२]

या वाढांत पांच पन्नास मंत्र, यंत्रें, तोडगे दिलेले आहेत. उदाहरणार्थ-
गुराची रोग न व्हावा, मिरगी जाण्याचा, सर्व वेधावरी, क्षोर्वांचे समई
पहिल्याना सन्मुख म्हणावयाचा, दाताचा, पोटाच्याचा, इत्यादि मंत्र दिलेले
आहेत व हीं जाण्याचें, भूतचेष्टा न होण्याचें, बाळकाची दृष्टि न होण्याचें,
चोराचें भय नसण्याचें, पिसे जाण्याचें, इत्यादि यंत्रें दिलेली आहेत. जारण,
मारण, उच्चाटण, सर्वे काहीं आहे.

९०८]

वाढ-पृ. सं. ८

[११६]

जन्मपत्रिकापद्धति:—लेखनकाल गवकलि ४८२१-लेखक देवकुण्ठ.

सुत श्रीकृष्ण

९०९]

पोथी-प. सं. १५० × २ = ३००

[२००]

महादेवी नांवाचा ज्योतिषाचा एक प्रचंड ग्रन्थ. त्यांत एक १५४०,

१५५१ इत्यादि शकांतील उदाहरणें दिलेली आहेत.

९१०] पोथी-प. सं. ८१ × २ = १६२ [१००

सेदरस्ताकर नांवाचा ज्योतिषग्रन्थ

९११] पोथी-प. सं. ३५ × २ = ७० [२००

तिथिरस्ताकर नांवाचा ज्योतिषग्रन्थ

९१२] पोथी-प. सं. ४२ × २ = ८४ [२००

चिंतामणिरस्ताकर नांवाचा ज्योतिषग्रन्थ यात शक १५५६ ची उदाहरणे घेतली आहेत.

९१३] पोथी-प. सं. २९ × २ = ५८ [२५०

पंचांगसारणी ग्रन्थ, यांत १५४४ पासूनची उदाहरणे घेतली आहेत.

९१४] पोथी-प. सं. ८ × २ = १६ [२००

लघुयवनजातक ग्रन्थ. यवन नांवाचे एक मुनि होते.

९१५] पोथी-प. सं. २० × २ = ४० [२००

शारदाविलक संस्कृत ग्रन्थ

९१६] पोथी-एक च पत्र [४००

अनिरुद्धसरस्वतीदेवतामंत्र

मंत्राचें महत्त्व आहे च, पण लिपी ४०० वर्षांपूर्वीची आहे.

९१७] पंचांग-शके १७६७ चें [८९

फास्तुन षद्याचें शेवटचें पृष्ठ नष्ट

९१८] पोथी-पत्रे ३ ते १४ [२५३

राजावलिपुस्तकम्

लेखनकाल बँगेरे : “ शके. १६०३ दुर्मतिसंवत्सरे चैत्राधिक वद्य ३०
भौमवासरे तदिने पुस्तकं समाप्तं हस्ताक्षरं शामभट्टेन लिखितं आत्मार्थं ॥ ”

९१९]

पोथी—पत्र २९

फक्त मधलें ११।१२ वें जोड पत्र नाही. [२४०

मेघमाळा—माहृत ग्रंथ

(१) एकवार छापला गेला पाहिजे. ग्रंथाचा आरंभ केला आहे तो :
ईश्वर कैलासीं । सावधान येकांतीं पावेंतीसी । हास्यवदन जगदेशरीसी ।
बोळता होये ॥ १

(२) अनुभव पाहण्यासाठीं कांहीं ओव्या देतो :

पौष शुद्ध मासे । अन्न भरलें आकाशे । रात तारका चौथी भमे । सौरस
आपाठ शुभ चौथीस पडे सतरात्र प्रजन्म ॥ २३ ॥ पुनः शुभ सप्तमी अष्टमी
नवमी । पुनर्वि अन्न बीजु दिसे स्वोर्मा । आपाठ शुभ मासी । मेघग्रहं
सप्तद्वीपी ॥ २४ ॥ पुंस वद्य सप्तमी । अन्न दिसे स्वोर्मा । त्रि
आवण शुभ सप्तमी । प्रजन्मु होये ॥ २५ ॥ पुंस वद्य चतुर्दशी । अन्न
दिसे आकाशी । तारी भरवमा मानिसी । आरद्राचा ॥ २६ ॥ पुंस वद्य
अयसे । आकाशी अन्न वसे । तारी पाळत पुनर्वस्राचा ॥ २७ ॥ माघ
शुभ पादवा । मेघु नीरत्ता देखावा । प्रजन्मु सांगावा । पुष्याचा ॥ २८ ॥
माघ शुभ पीजे । मेघु नीरत्ता पाहिजे । पावस आकिजे । आश्लेषाचा ॥
२९ ॥ माघ शुभ पीजे । मेघु मंदळीं देखिजे । पावस वदु संगिते ।
मघाचा ॥ ३० ॥ माघ शुभ चौथी । आकाशी मेघ दिखती । तें पावस
परीये हरीती । पूर्वाचा ॥ ३१ ॥ माघ शुभ पंचमी । अन्न देखतो व्योर्मा ।
वदुक होईल संभ्रमी । उत्तराचा ॥ ३२ ॥ माघ शुभ षष्ठी । आकाशी
दिसे कन्याची दाढी । पावसाची परो मोठी । हस्तु वरी ॥ ३३ ॥

(३) लेखनकाल बँगेरे : “ शके १६१६ भावा संवत्सरे कार्तिक शुद्ध
१ भौमवासरे तदिनीं मेघमाळा पुस्तक समाप्त । हस्ताक्षर मोर जोती
मुळे निगारकर ॥ ”

९२०]

पोथी—पत्र ६

अति लीप कागद

[२३१

मंगळपट्टति: अपवा मंगळपूजाविधि:

लेखनकाल बँगेरे—“ संवत् १७५९ महानो भावण वदी पदवा ह्रीतीतं
पंचमा ह्रीतिभेन स्वहस्तं ”

९२१]

पोथी-पत्रे ४
अति जीर्ण कागद

[२३५]

सर्वतोभद्रदेवतापूजनम्

लेखनकाल बौरे—“ इदं पंढ्या हरी रामस्य नांनन्दी नरोत्तमस्य
पुस्तक ॥ संमव १७५५ गहनो जेष्ठ सुध ११ पुस्तकं लीखित ”

९२२]

पोथी-पत्रे ५ ते १२

[१६५]

शक १६९१ तीळ ग्रहमर्याची पोथी

९२३]

एक महत्वाचें पत्र

[२४४]

संकष्टचतुर्थीत्रताच्या पोथीचें शेवटचें पांचवें पान, श्रीस्वानुभवदिनकर-
कतें दिनकर याच्या बढिलाचें नाव नन्हें व आजोबाचें नाव कोनेर होतें.
त्या कोनेराच्या हातची ही पोथी होती, म्हणून या एका हि पानाचें महत्त्व
विशेष होय. त्यावरील शेवटचा मजकूर :

“ दाकें १५७२ विवृति नाम सवत्सरे आपाढ वदि १ गुरीं तदिने
गणेशचतुर्थीप्रत सपुर्णमस्तु पुस्तक कोनेर उथोसि भिंगारकर तस्य पुस्तकं...”

९२४]

पोथी-पत्रे ७
मधले ६ वें नाहीं

[२५०]

प्रजापति वै

या पोथीचें महत्त्व असें कीं, ती बहुधा दिनकराचे बहील नन्हें
याच्या हातची असावी. पोथीच्या पहिल्या पत्रावर मजकूर आहे तो :
“ प्रजापति वै नन्हें पाठकस्य पुस्तक ”

९२५]

पोथी-पत्रे ८
शिवकवच

[२५०]

शेवटचा मजकूर—“ इति श्रीमत्सकदपुराणे प्रहोत्तरखटे शिवकवचकथन
नाम द्वादशोऽध्याय ॥ १२ ॥ ... हें पुस्तक वासुदेव भटारमज
योगिराजेन लिखित ... ”

९२६]

पोथी-१ नं २

[२५०]

(१) पहिल्या पत्राच्या वर चार ओळी आहेत त्या :

॥ श्री भागवत एकादशस्कंधाख्यं ॥

॥ गन्धेर ज्योति कसबे भिंगारकर मूळे ॥ ७ ॥

॥ तस्य सूत बहिनाजी गोसांवि ॥ श्रीराम ॥ ७ ॥

॥ तस्य सूत रामचंद्र गोसांवि ॥ जयराम ॥ ७ ॥

पहिली ओळ एकाच्या हातची, दुसरी व तिसरी दुसऱ्याच्या च हातची व चवथी ओळ आणखी निराळ्या च हातची आहे.

(२) दुसऱ्या पत्राच्या पाठीमागे भागवताची आरती आहे ती रामचंद्र कृत असून त्यांच्या च हातची दिसते.

आरती भागवताची

भागवतग्रंथ केवळ मोक्षाचा गाभा ।

भावें अवग करितां मुक्ति सुखभा ।

भाव भाक्ति विवेक धैर्याय गाभा ।

मावें पुस्तकसंग्रह ज्ञानाच्या लोभा ॥ १ ॥

श्री देव जय देव जय श्री भागवत श्री जय भागवत ।

धर्मे पठणें सहजें जड जिय जीवन्मुक्त ॥ भु० ॥

गर्भुनि वेदव्यासें भाक्ति ज्ञान भाग ।

ग्रंथ केला नारदभाशें अव्यंग ।

गणना करितां अपार पुण्याची सीमा ।

गति मति गर्व संहृति निरशे दुसंग ॥ २ ॥

घर्णिळि भगवत्कीर्ति चरित्रे अपूर्व ।

घर्णिळि सगुण निर्गुण स्वरूप स्वयमेव ।

घर्भुनि माया ममता स्यापुनि भाक्ति भाष ।

घर्णआधमधर्म रक्षुनिपां सर्व ॥ ३ ॥

तप्यविघोर पाहातां ग्रंथ आद्यत ।

तत्त्वस्वरूप केवळ राजा परिशित ।

तरनोषायामाटीं शुक्रदेव वदत ।

तत्त्वमति वाक्यें तन्मय दिनकरसुत ॥ ४ ॥

१८५६ पोप शु. ८

९२७]

पौर्ण-पत्रसंख्या १४ × २ = २८
गायत्रीरहस्य

[२५०]

यो नोऽस्माकं तु जीवानां स्वस्मिन् बुद्धिः प्रचोदयात् ।
तस्य देवस्य सधितुर्भर्गो नित्यमुपास्महे ॥ ४
संज्योपासनया मुष्येरवरमात्मा परमेश्वरः ।
वर्ण्यते तच्च गायत्रीरहस्यं परमार्थिकम् ॥ ५

९२८]

पौर्ण-पत्रे १९
कुमारसंभव-सर्ग पाहिला

[२००]

" इति श्रीपद्माक्ष्यप्रमाणपाराचारणीणश्रीमहोपाध्यायकोलच-
मल्लीनायसुरविरचितायां संजीविनीसमाख्यायां प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥
॥ श्रीमद्वृत्रारिसपत्नतातानुजाग्रजाय नमः " ॥

९२९]

पौर्ण-पत्रे ११

[१५०]

श्रीदिवाकरदैवशात्मजविश्वनाथदैवसुवितचित्तचंद्रग्रहणाधिकारः ।

यांत शके १५४२ मार्गशीर्ष शुद्ध पौर्णिमेचें उदाहरण घेतलेलें आहे.

९३०]

उसवलेलें वाढ-पृ. सं. २४ × २ = ४८ [२००]

प्रश्न व मुद्दत पाहण्याचा प्राकृत ग्रन्थ

९३१]

एक संबंध कागद
अनंतप्रत

[१५०]

प्राकृत-९६ ओव्या - शेवटच्या ओव्या नसल्यामुळे कोण कृत तें पाहिलें पाहिजे.

कोण पूर्वी याते आचरला । केवी मृत्पेडोकीं प्रकाशला ।
हे सर्व धुत करी मजला । अर्गतप्रत श्रीकृष्णा ॥ ४४
नार्मी वसलें त्याचें चित्त । तयासीं सादश्य मी अर्जत ।
त्याचीं संकटें निवारित । निजभक्त म्हणौनियां ॥ ९६

९३२]

वाढ-पृ. सं. ६ × २ = १२
संतमालिका

[१५०]

(१) संतमालिका ९५ व्या ओवीपर्यंत असून पुढची पृष्ठे गेलेली असल्यामुळे ही मालिका कोणी केलेली आहे तें ओढ्याकलन ठरविलें पाहिजे.

जय जया जी पंढरीनाथा । मत्तवत्तळा रविमणीकांता ।

तू चि माक्षी माता पिता । बहु सुलता तू गणगोत ॥ १

रामदासाची मल्ली देखोनी । ठाकोनि आलासी द्वारकेहुनी ।

वालभर सुवर्ण घालता त्यानी । पारवें टचलोनि वर गेलें ॥ ६२

हें संव संताचे सुपेंकरोनि । कीर्ति ऐकिली चक्रपाणी ।

॥ ६३ ॥ त्याचा विधास धरोनि मनी । तुझे भजनीं लागलों ॥ ८०

(२) या वाढाची एक विचित्र तऱ्हा पाहिली की, त्याचें छिद्दिणें उद्दुपद्धतीप्रमाणें शेषवून आरंभाकडे आलेलें आहे. जसे मराठी वाढ दुसरें आदळलें नाहीं.

९३३]

किरकोळ वाढ-पृ. सं. $१२ \times २ = २४$ [२०२]

(१) सखा (कृत श्रौपदीचा घांवा, ओवी १०), एकनाथ, श्रीधर, एकाशिवराम, तुका, याची पदपदातरे

(२) पाढाचा लेखनकाल-१६५४ भावण व. १२. हस्ताक्षर बाबु मल्हार फा. तिसगाऊ याचें

९३४]

गहत्याचें पण दुर्दशा पावलेलें वाढ

पृ. सं. $२५ \times २ = ५०$

[२००

॥ : धिवाय आरभी आणि शेषटी मिळून १०० पृष्ठे सज्ज गेलीं असावीत.

(१) अगदी आरभी "लोलाभागवते दशमस्कंधे पंडित कृत

महाराष्ट्रपद्ये" यास ते सतरा जसे सहा अध्याय आहेत. अर्थात् पहिले

अकरा अध्याय आरभीच्या नष्ट झालेल्या पृष्ठात गेले, बाराव्या अध्यायाचे हि

आरभीचे ५८ श्लोक गेले आहेत. या उपलब्ध सहा अध्यायांचे मिळून २८१

श्लोक होतात. काव्याच जसे पंडित मला ऐकून ठाळक नव्हते. काव्य

श्लोकपद असून सरस आहे. उपलब्ध आहे तेवढें मुळा प्रकाशना योग्य

आहे. श्लोकाचा सहज एक नमुना देतो :

माना तवें पुनळें जाण करिती ताना मजें स्थापिती ।

माना याद विवादाची परमती उघेदिती भांडरी ।

घेदातीं तरि ते अभिन्न म्हणती भेदे किती गर्जती । (१)

तो हा सुंदर गोपसुनु नटला खेळे प्रज्ञी धीपती ॥ १३३

(२) नंतर दिवाकरात्मज रामचंद्र यांची श्लोकांची गुमारें आठ नऊ दशके आहेत, म्हणजे एकूण ८०।९० श्लोक आहेत. त्यांचा मासला

तुजविण मज रामा न ममे सर्वथा ही ।

घाटे पळ छत्र जातें तें युगासाम्य पाही ।

झडकरि करुणाच्यो येई या येकि हेळा ।

दिनकरतनयातें अंगिकारी दयाळा ॥ १ ॥

परम सद्य तूसें धित्त मी जाणतो रे ।

म्हणउनि करणा हे भाकितीं पै तुंते रे ।

जननि जनक बंधु सर्व ही तूं स्नेहाळा ।

दिनकरतनयातें अंगिकारी दयाळा ॥ २ ॥

९३५]

महत्त्वाचें पण दुर्दशा पावलेले

एक वाढ-पृ. सं. ७७ × २ = १५४

[२५०

(१) या वाढांतील बहुतेक लिहिणें दिनकरांच्या हातचें आहे. त्याच्या दोन्ही बाजूंची किती तरी पृष्ठे गळून नाहींचीं झालीं आहेत. उरलेलीं पृष्ठे मूळ वाढाच्या एक तृतीयांश अशावीत. इतकीं तरी ठिकाणावर राहिलीं हें आपले भाग्य होय.

(२) या वाढांत दिनकरांचीं पदपदातरे विपुल आहेत. शिवाय भीममर्याची दि बरी च कविता आहे. तान्ह्याजी कवि कृत दहा श्लोकांत कृष्णचरित्र आहे. शिवाय कवीर, अमृत यांची पदपदातरे असून अनेक सुभाषिते आहेत.

(३) भीममर्याची जी कविता आहे तीत दासवीघातील १४-१-१ ते ३२ ओव्या उतरलेल्या आहेत व पंचीकरणयोगांतील पहिले चार योग उतरून घेतले असून त्यांना अनुक्रमें अतर्कळा जगजोती, ज्ञानयोग, तत्त्वयोग व प्रकृतियोग अशीं नावे योजिलेली आहेत.

९३६]

काहींसा उमगलेला गळांठा

[१००-१५०

या एकदर संग्रहाचें मूळ स्वरूप कसें होतें त्याची कल्पना होण्याला या गळांठ्याचा थोडासा उपयोग होणार आहे.

(१) गणेश कृत श्रीरामदासांची आरती, (२) तुकारामरामदासांच्या अमंगणांचा कागद; (३) ब्रह्मास्त्रप्रयोगमंत्राचा कागद, (४) दिनकर कृत गणेशशारदासमर्थ यांच्या नमनाचे तीन श्लोक, (५) मध्वनाथ कृत 'राघोबा आवड माझी वेढी' असे चौसठ्ठ्यांचें पद, (६) पार्वतीस्तवनं, (७) मेरु व अनंतकृत्ति यांचे श्रीसमर्थोवरील श्लोक- 'परंघाम चिद्रूप' व 'सह्याद्रो-गिरिचा' (८) पंजीकरणाचा कागद, (९) सात दिवारांच्या अष्टपगांचा कागद, (१०) अयर्पणरहस्ये उत्तरभागे लक्ष्मीनारायणहृदयं, (११) मेघमाळा ग्रंथाचे दोन कागद- निराळी प्रत, (१२) सर्व उषरावर औपच, (१३) शत्रुविध्वंसिनीस्तोत्राचा शेवटचा भाग, (१४) सध्वेच्या पोथीची पांच पत्रे, (१५) नक्षत्रांचा मकाशा, (१६) श्रीरामस्तव- एका सुंदर पोथीची दोन च पत्रे (१७) जनीच्या अमंगणांचा कागद, (१८) कांहीं प्रश्न- एका वाळाची ९ ते १२ जोडपुढे, (१९) 'सर्वोपनिषदाख्यं ग्रंथ' ची १, ६, ७, १३ व १४ अशी पत्रे अएन त्यांत मांडुस्य, जायाळ, कैवस्य, काळामिद्ध व नारायण या उपनिषदांचे भाग अएन शेवटी अतिवर्णाश्रमि-लक्षणांना आरंभ झालेला आदि. (२०) आदित्यहृदयं- अपूर्ण, इस्ताक्षर- 'वाळ जोशी गों घर्माधिकारी ग्रामउपाध्ये त्रिशतप्रामकर, ' (२१) वामन-पुराणे व्यंकटगिरिमाहात्म्यं-दोन पत्रे, (२२) बहुधा चयनजातकाच्या पोथीची तेरा पत्रे, (२३) पंचसंस्काराः, (२४) श्रीशंकराचार्यविरचितानि सरस्वतीदादयनामानि, (२५) एतुमप्राटकरामायणाचें शेवटचें पत्र-शक १६९७ तील, (२६) रेणुकासहस्रनामस्तोत्राचें शेवटचें पत्र (२७) रघुवंशकाव्यांतील दोन पत्रे (२८) भूमिरंतरिक्षवाक्षण-तीन पत्रे-संपूर्ण, शेवटः " शके १६७९ ईश्वर नाम संवत्सरे कार्तिक वद्य १३ इदं पुस्तकं नानभट्टात्मजवाळंभट जोशी गों घर्माधिकारी कसचे तीसगांव त्याचे अथे ", (२९) सारसंग्रहे तुलसीमाळापारणं प्रकरणं-एक पत्र, पठनार्थी वैष्णवप्यानदासजी, (३०) ब्रह्मपुराणे कार्तिकमाहात्म्ये प्रथमोऽध्यायः, (३१) 'केशवीचें उदाहरण'-चार पत्रे, (३२) शिशुपालमहाकाव्याचें एक पृष्ठ-जुनी प्रत, सुंदर अक्षर, (३३) माधवाचार्य कृत वेदार्थप्रकाशाचें एक पत्र, जुनी प्रत, अति सुंदर अक्षर, (३४) वैश्वदेव-एक पत्र, (३५) संस्कृत मागवत एकादश स्कंद-पत्रे ६० ते ६७, सुंदर प्रत, (३६) प्रवरनिर्णय-एक पत्र, (३७) औपधाचा कागद, (३८) भार्गवसुत कृत पदाचा कागद,

(३९) नरहरि कृत महिपासुरमर्दिनीची आरती, (४०) तुकयावंधूच्या अमंग्याचा कागद, (४१) आपोशनविधिः, (४२) नामदेवाच्या अमंग्यांचा एक कागद, (४३) भारत-शातिपर्व, ५७ ते ५९ अर्थां १३ " x ६ " आकाराचीं पत्रे, अक्षर अग्रतिम, (४४) सुहृत्चिंतामणीचीं दोन पत्रे, (४५) एका हिंदुस्थानी पदाचा कागद, त्यात जसवंत आणि रामदास यांचीं नावें आली आहेत, (४६) ताम्रमस्तकिया, (४७) श्रीधरब्रह्मानंदकृत एकवीस कडव्यांचा अमंग, (४८) शुकरमासंवादः, श्लो. २०- " संवत् १७५९ शके १६२४ प्रथममाने कार्तिक शुद्ध तृतीया सोमे मठमाघवेन लिखितं पठ्या श्रीहरीरामक-स्येदं पुस्तकं ", (४९) ओवीबद्ध रामायण-एक पत्र, कृष्णदासशुद्धल व एकनाथ याशिवाय कोणाचें तरी, (५०) रामनामलक्षउद्यापनं-एक पत्र, (५१) कागदाचा तुकडा-त्यावर पुढील अर्धवट अमंग, त्याचें शेवटचें कडवें रामनामें घेणें कृतकृष्ण होणें । रामदास म्हणे स्वानुभवें ॥ ९ ॥ (५२) कार्तवीर्यकवचं-एक पत्र, (५३) शंकराचार्यविरचित भवानी-भुजंगस्तोत्रं-एक पत्र, (५४) आनंदतनय कृत अमंग्याचा कागद, (५५) कोणी दत्तात्रयविग्रानें आपल्या शिष्यासाठीं केलेल्या सर्वोद्धार ग्रन्थाचीं दोन च पत्रे. ग्रंथ उपयुक्त असावा, पण इटाज काय ! विदुषां ब्राह्मणांनां च गणकानां तथैव च । एतेषां हितवद्ग्रंथः सर्वोद्धारमिध- स्मृतः ॥ ८ ॥ पूर्वसागरपर्यंताद्यावत्प्रथिमसागर. । श्लेष्मा कमते नित्यं स मां पातु दिनेश्वरः ॥ ९ ॥ उदयाचलपर्यंताद्यावदस्ताचलं मही । दत्तात्रयकृतस्तस्मात्सर्वोद्धारश्च विधुतम् ॥ १० ॥ (५६) श्रीगणेशं नमस्कृत्य केशरीनामपद्धतेः । गणितं चिश्चनायेन क्रियते बालबोधये ॥ १ ॥ —एक च पत्र, (५७) श्रीसमर्थपूर्वकालीन लिपीत लिहिलेलीं श्लोकबद्ध कृष्णचरित्राचीं चार पत्रे, (५८) वास्तुशास्त्रप्रयोग, (५९) " ऐकिवीस समाधी " चें एक पत्र, (६०) " तत्पदार्थद्वयत्वंपदार्थशुद्धवर्णनं नाम चतुर्थं प्रकरणं... बोधियासंख्या ॥ १०५ ॥ " असा मयळा असलेलें पोथीचें एक जीर्ण पान. एक ओवी लागते तीः माया कवणाचि शक्ति । किं प्रयक भादे शंखि व्यक्ति । हंभर कैसा आणि जीव कोण हे युक्ति । सांगिते स्वामि ॥ ३ ॥ (६१) श्रीसमर्थकृत मानसपूजेचीं चार पत्रे, (६२) नादीभाद-शेवटचें पत्र, " हस्ताक्षर बाबामठ जोसि तिसगांवकर तस्य सुत त्रिविक्रमदेन लिखितं ॥ शके १६९४ नंदनाम संवत्सरे श्रावण वद्य ११ सोमवार...", (६३) ज्ञानदेव कृत गीतासार-तीन पत्रे, " शके १६७१ अधिक मासे

कृष्ण पक्षे तिथि चतुर्थी वास्तव्य कालवि गिता समाप्ता", (६४)
 श्रीधर ब्रह्मानंद कृत 'पूर्ण ब्रह्म होय रे वणूं आतां काय रे । नंद
 ज्याचा वाप जाणा येशोदा ती गाय रे ॥' (६५) कथाकल्पतरु-एक पत्र,
 (६६) सीतारामसंवादाची दोन पत्रे, (६७) रत्नयामळे परमहंसरहस्यां
 गौरीकल्प । उगमदेवसंवादे गुह्यस्तोत्रम्-एक पत्र, अक्षर सुंदर, चुना नमुना,
 (६८) शिवादिन कृत "भलाभला पंढरिच्या पाटला हरि सुं धांप गळ्या ॥"
 (६९) समर्थ कृत-एक पृष्ठ, (७०) कालिदास विरचितं मंगलाष्टकं-
 एक पत्र, (७१) बगळाभुविपद्धतिः-शेवटचे पत्र, १६२४ तीळ, (७२)
 मत्स्यपुराणे एकादशीमहोत्सापनकथा-शेवटचे पत्र, १६७० तीळ, सदाशिव-
 तनुरजेतेन जनार्दनेन लिखितं, (७३) विथीचिंतामणी-शेवटचे पत्र,
 १७०२ तीळ, सकंभटारमज बाजिभट उपनाव मुळे, (७४) शक १५६०
 चै उदाहरण घेतलेल्या एका ज्योतिपरत्नाकराचे पहिले पत्र, (७५)
 सामुद्रिकशास्त्रे पुष्पस्त्रीशुभाशुमलक्षणानि-शेवटचे पत्र, १७१२ तीळ,
 हस्ताक्षर राजाराम बापदेय जोशी मुळे का। तीसगाव..., (७६) वैद्यकाचा
 एक अपूर्ण ग्रंथ, अध्याय १० वा, पत्रे ८, (७७) विष्णुदासनामा,
 तेरा पत्रे, (७८) एका ओवीवद् संतमालिकेची १० पत्रे, तेरा दिवस
 उदकांत । तुक्याचे अमंग हुडकिले होते । तुवां उभे राहोनि जळांत । कोरडे
 पि ग्रंथ राखिले ॥ ७९ ॥, (७९) हनुमंतवडवानळस्तोत्र - एक पत्र, (८०)
 दिवाकरात्मजाचे अमंग - दोन पत्रे, (८१) आदित्यपुराणे प्रल्हादकृत
 ऋणहर गणपतिस्तोत्र - शेवटचे पत्र, (८२) साठ संवसरांचे कळ - पत्रे
 ५, (८३) वोवीमीसे गुप्त पंथ ह्या सांपळे । गुज ठाई पडे योगियांचे ॥ ३६ ॥
 पत्रे ४, (८४) एका जुग्या वाढाचे शिळक राहिलेले नुसते लड पृष्ठीपत्र -
 त्यावर रयारूढ सूर्याचे व इतर दोन, अशीं तीन प्रेक्षणीय चित्रे असलेले.

९३७]

न उमगलेला गळांठा

[१००-१५०

९३६ पेढा तिपटीने मोठा आहे. तो चाळून पाहिला, पण कारसा
 उमगला नाही. तो त्याच आहे, असे कोणी समजू नये. मला उमगले नाही,
 ते इतरांना जरूर उमगेल.

या सर्व संप्रदावरून वाचकांस सहज अनुमान होईल की, ओसमर्थीचे
 वेळीं हे चार मोठे विद्यापीठ असले पाहिजे. या सर्व पीठाची प्रस्तुतची

दैन्यावरया गेल्या शंभर वर्षांतली आहे. या शंभर वर्षांत च त्याचें मूळचें ध्येय सुटलें व सर्वानरोबर त्यांना हि निराळी दिशा लागली. त्यामुळें सर्व मठाची आज वाताहत झालेली आढळते. आपल्या ऐन वैभवाचे वेळीं तिसगावचें विद्यापीठ म्हणजे धर्मग्रन्थाचें एक प्रचंड माहागार च असलें पाहिजे, असें अनुमान होतें. प्रत्येक मठातील प्रमुख सचालक मठपति ज्या गुणानीं आणि विद्यानीं निभूणित असे, त्या गुणाची आणि विद्याची त्या त्या मठात विशेष जोपासना व्हावी, हें स्वाभाविक होय. दिनकराच्या घराण्यात पूर्वजापासून वैदिक कर्म तर चालत च होती, पण त्यात हि मुख्य मर प्योतिप आणि वैद्यक या दोन शास्त्रांवर विशेष होता, असें प्रस्तुतच्या संग्रहावरून दिसतें. आज हि या दोन शास्त्रांचा ज्यांना व्यासंग असेल, त्यांना या संप्रदायात पुष्कळ अपूर्व खाय आढळेल, असें वाटतें.

१८३१ वैशाख शु. १३ सोमवार, दिवसरात्र, वृद्धेश्वराच्या सानिध्यात वटून दुसरे दिवशीं बीडास जावयास निघालों. त्या रेषेला बीड येथें आणखी वरा च संप्रदा मिळाला, तो घेऊन वैशाख व. ४ स श्री. रघोचमराव महारुद्र देशपांडे ऊर्फ देसाईसाहेब यांच्या

फेज गांवीं

पांचलों. सहज आठवतें, आदल्या दिवशीं मार्गांत एका झाडाखालीं स्वयंपाक होऊन वाघटळीनें पानात केर उबतो च आहे, वर उन्हांनें डोकें तापतें च आहे, अशा थाटात भोजन झालें होतें तों दुसऱ्या दिवशीं देसाईसाहेबाकडे रांगेत धडंगार, हवाशीर बगल्यात पेशवाई थाटाचें जेवण मिळालें. या गांवीं तीन मठ आहेत, निदान तेव्हा होते, एक रामदासी मठ, दुसरा बालाजी मठ आणि तिसरा मारुतिमठ. रामदासी मठातील विद्यमान पुरुष ७०।८० वर्षांचे आहेत, पण त्यांना मठाची परंपरा माहीत नाहीं. “ भीसमर्थाचे कोणी उद्भव म्हणून शिष्य होते, त्याचा हा मठ. चाळीस वर्षांपूर्वीं आपले वडिल नवद वर्षांचे होऊन वारले, ते सागत कीं, उद्भव हे जावभागातील होते, त्याचें उपनाम दशपुत्रे होतें, ते ब्रह्मचारी असून हिंदूत हिंदूत येथें येऊन राहिले होते. उद्भवानीं शिष्यसंप्रदाय केला नव्हता, पण त्याचा पुतण्या येथें येऊन राहिला होता, त्याची बायको लक्ष्मीबाई ६०।७० वर्षांमागे ८०।९० वर्षांची होऊन वारली, तो आपण पाहिली होती, ” अशी माहिती मठपति देतात. भीसमर्थाच्या शिष्यमंडळींत तीन उद्भव होते, असें दिसतें : एक

टांकडी व इंदुरबोधनचे प्रत्येत पटाभिमानी, दुसरे उदववाळक म्हणून भीममर्थप्रतापांत दोनदां संवोधिलेले व ते च हे केजचे नसल्यास हे तिघे. या उदवांची समाधि मात्र येथे आहे. गांवाच्या ईशान्य बाजूला जामळीचे वृथाखाली मोठा चबुतरा असून वर समाधि आहे. मठांत ग्रन्थसंग्रह नाही. बालाजीमठांत एक १६११ त राध्यांनी लिहिलेला संदेहहरण नांवाचा, ४१४८ ओव्यांचा ग्रन्थ, नकल करून घेण्यापुरता मिळाला. समेच्या संग्रहीं नकल केलेले जे ग्रन्थ आहेत, त्यांची नोंद शेवटी एका च जागी करूं, त्यांत संदेहहरणाची ही प्रत नोंदू. मासतिमठांत मुक्तेश्वरांच्या चार च पद्यांची प्रत, १७३१ त केलेली व शानेश्वरांची उत्तरगीता असे ग्रन्थ पाहण्यांत आले. या गांवीं जो थोडा संग्रह मिळाला तो असा :

केजचा संग्रह

९३८]

वाढ-पृ. सं. १५ X ४ = ६०
महत्वाचें वाढ

[२५०,

(१) वाढ उघडलेले असल्यामुळे १५ व्या पृष्ठानंतरची पोट्यांतील सुमारे तितकी च पुढे दुर्दैवाने हरवलेली आहेत.

(२) वाढाच्या मुक्तपृष्ठावर “पंचरत्ने श्रीदत्तमंताभि समर्थकृत” असा मथळा असून आंत १५ व्या पृष्ठापर्यंत पंचाध्यायी चे चार अध्याय आहेत. या च पंचाध्यायीला दासगीता म्हणून संवोधण्यांत येते. दुर्दैव म्हटलें तें अशासाठी की, ही दासगीता दहा पाच ठिकाणी उपलब्ध झाली असून नेमका पांचवा अध्याय च उपलब्ध नाही, तो या वाढांत असावा, तर नेमकी ती च पुढे हरवलेली आहेत ! नंतर भीमरूपी महासूत्रा हे स्तोत्र व फणिवर सठवीला हे अष्टक असून “इति श्री पंचरत्ने” संपूर्ण केले आहेत. अर्थात् सगळीं जीं पुढे नष्ट झालीं त्यात, असल्यास पंचाध्यायीचा पांचवा अध्याय व दोन रत्ने गेली !

(३) नंतर कोपळा सूत्र जे काळीं हे सहा श्लोक व हिणाहूनि मी हीण जैसे भिकारी हे पांच श्लोक असून शेवटीं
वेवें दयाळें करुणा करावी । भक्ताभिमानें धरणी धरावी ।
हें रामनौमी तरणी तरावी । दासां समस्तां भरणी भरावी ॥
या श्लोकांने वाढ संपविले आहे.

९३९]

पोथी-पत्रे ५८

[१०७]

रत्नाकर कृत उपदेशरत्नाकर-ओ. सं. ३३९

प्रतीचा लेखनकाल-१७४९ ज्येष्ठ प. ७ भृगुवासर

९४०]

बाह-पृ. सं. ३१ × ४ = १२४

दोन्ही बाजूची कांही नष्ट

[१५०]

(१) अमदास विठ्ठल कृत ह्यापारीं हनुमंतभेट-प्रसंग दोन,
ओवीसंख्या ११५ + ११० = २२५

(२) एकनाथ कृत दानाव्रत-ओ. १४८, भावार्थरामायणातील
रामपार्वतीसंवाद-ओ. ११९ व अनुसयाख्यान-ओ. ६०

(३) विठ्ठलसुत शामा रामदासी कृत शिबिचक्रवतीची
कथा-ओ. १४०

(४) कृष्णदासमुद्गल कृत युद्धकांडापैकी रामविभीषणभेट-
ओ. १०७

(५) रावणमृत्युसमयी रावणविभीषणभेट-अपूर्ण

९४१]

पोथी-पत्रे २४ + १० = ३४

कांही नष्ट

[२००]

या पोथीत दोन प्रकरणे आहेत, पण आम्हांस ती बरोबर उमगलीं
नाहीत. एकाचें नांव काळीदासआदि दिसतें व दुसऱ्याचें नंदनचरित्र
असें दिसतें. काळीदासआदींचे दोन अध्याय दिसतात, दुसरा अपूर्ण आहे.
पहिल्या अध्यायाची शेवटची ओवी :

हृति धी काळीदास आदिचें भाषयान । ओती श्रवणावें सावधान ।

येका जनार्दनी नाराधेन । विप्र जाणा कवी वदे ॥ ६५

नंदनचरित्र हि अपूर्ण अ हे. त्याची पहिली ओवी :

नंदनपुरिं नंदननृप । विरोचनमंथ्री दिग्धे स्वरूप ।

उभये राजी स्वस्तरूप । विनोद भूवें योजिला ॥ १

९४२]

बाह-पृ. सं. ४४ × २ = ८८

आरंभीची ४ पाने नष्ट

[१५०]

(१) तुकाराम कृत दामाजीपंतावर अभंग-कडवी ३४, अपूर्ण, अभंगाचा आरंभीचा भाग गेला आहे.

(२) अनंत कृत अहिमहिआख्यान-श्लोक १७

(३) अनंत कृत गरुडआख्यान-श्लोक ६०

९४३]

बाह-पृ. सं. ७४ × ४ = २९६
महत्वाचे, सुंदर अक्षराचे

[२५०

(१) हे बाह बहुधा सोमगांवाहून येथे आले असवे. ते कल्याण-स्वामींच्या घाल्लेली दिसते. कागद जीणे साल्यामुळे आरंभीची आणि शेवटची काही पृष्ठे सुटली आहेत व काही नष्ट दि झाली आहेत.

(२) या बाहात प्रथम चौदा शतके असून नंतर स्फुट ओव्या आहेत. स्फुट ओव्या म्हणजे अभंग च. ही शतके व ओव्या श्रीरामदासी ग्रंथमालेतील तिसऱ्या भागात छापली आहेत, तरी या बाहाचे महत्त्व आहे च. तिसऱ्या भागात ज्या स्फुट ओव्या छापल्या आहेत त्यांचा क्रम अभंगांच्या चरणांच्या सरयेममाणे लावलेला दिसतो. पण या बाहात ते अभंग त्या क्रमाने लिहिलेले असून विषयानुरोधाने लिहिलेले दिसतात. उदाहरणार्थ, तिसऱ्या भागातील १४०, २८५, ५५, १४१ व ५६ हे अभंग या क्रमाने वर्तून पडा, किंवा १०६ व्या नंतर ७६ वा वाचा, किंवा १४४ ते १४९ या अभंगांच्या पूर्वी २७ वा अभंग वाचा, म्हणजे या बाहाची उपयुक्तता पटेल, या क्रमाने हे अभंग या बाहात लिहिलेले आहेत व हे च धोरण सर्व अभंग लिहिण्यांत सामाविलेले आहे.

९४४]

पोर्षा-पत्रे ४

श्रीराममनसंध्या

[१००

९४५]

बाह-पृ. सं. ३५ × २ = ७०
काही पृष्ठे नष्ट-जीणे बाह

[२५०

(१) आरंभी पठनसंकेत-प्रबंध त्रिगुण-याच्या ५१ ते ११७ ओव्या आहेत. कोण कृत न कले. प्रकरण ऐकण्यात नाही. पुस्तकामिष्टि करून दगडपाने मिळविलेला पायलाचा कवामाग या प्रकरणात आहे.

(२) विठ्ठलदास कृत शंकराद रत्नमणीस्ययंवर-प्रबंध १-४

(३) श्रीरामचंद्र, गोसावीनंदन, शनेश्वर, कोन्देनंदन गंगाधर, केसव, राघवचिद्धन यांची पदपदांतरे

(४) या बाबांचे महत्त्व असे की, त्यांत उद्धव वृत्त तीन गोपीगीते आहेत. हा केजचा संग्रह असल्यामुळे हे उद्धव केजचेच असावेत. अर्थात् ही माहिती नवीन आहे. गीते लहान, पण गोड आहेत. त्याची अनुक्रमे ३५, २३ व ९ कडवी आहेत. प्रत्येक गीताचा आरंभ आणि शेवट दोन्ही गीते प्रकाशित व्हावी.

पहिले गीत

आरंभ—अकुरा सर्वे नीघतां हरी । गोपी गोवळ सर्वे घाबिरी ॥ १
कृष्णजीविणे काये हो जिणे । ध्यर्थ हे भुमीस भार जाणजे ॥ २
कृष्ण आमुचा प्राण जातुसे । सदर्नी सुख या कोण पां असे ॥ ३
शेवट—गोपीगीत हें आवडी मनें । वदविलें सरें श्रीजनार्दन ॥ ३३
कृष्ण गाडजे कृष्ण पाडजे । कृष्ण कृष्ण कृष्णकृष्ण कृष्ण पाडिजे ॥ ३४
कृष्णजी वळी रामदास हो । दीन उधव शरण त्यासी हो ॥ ३५

दुसरे गीत

आरंभ—अकुरा मनीं तूरता यसे । कृष्ण आमुचा जीव नेतसे ॥ १
मजवधु जनीं विष्टळा मनीं । शरीर कंपित पडती आवनी ॥ २
उठती त्या घळें धांवती सलें । अकुरायरी दाद आगळे ॥ ३
निर्दया दया ये चि ना कसी । कठिन अंतरीं कणव नेणसी ॥ ४
नाम हें तुझें साच तूं करी । कृष्ण देउनी सौख्य हें मारी ॥ ५
शेवट—दीन जनासी तो रंजवी हरी । भक्तपाळ तो कौतुकें करी ॥ ११
गोपीगीत हें आवडी मनें । वदविलें सरें श्रीजनार्दन ॥ २२
कृष्ण श्रेष्ठजी रामदास हो । दीन उधव शरण त्यासी हो ॥ २३

तिसरे गीत

आरंभ—चालधी रथा सारधी पुढें । गोपिका मनांत होत साकडे ॥ १
विविध यातीच्या वदती गोपिका । प्रथम कानडी मुखेनायेका ॥ २
पुढचीं चरणें कानडीत आहेत. कानडी समजत नाहीं. तुसते शब्द उतरतो.
शेवट—गोपीगीत ते दोड प्रीतीना । पाईं आनसी दीनी जनार्दन ॥ ८
रामदासदा दास दीनवा । नीनकाळ तां बीदे उधवा ॥ ९

चावळी पण आपली इतर भाषा बोलणाऱ्या गोपीचौ हि गीते उद्धवकृत
असली पाहिजेत, असे होतें.

९४६]

उसवलेलें वाङ्-पृ. सं. ४२ x २ = ८४ [१००

श्रीरामदासी सदानंद सरस्वती किंवा मुनि कृत जयदेवकृत अष्टपदी
पर टीका

९४७]

बखरवगा बंद ५ ते २४
मोठी लिपीत

[१००

अमृतराय कृत कटावग्रह शुकरभावाख्यान

९४८]

दुर्दशा पावलेलें वाङ्-पृष्ठ २०

[२००

उमें, आठवें पाटून, पृष्ठ नष्ट होऊन, दुर्दशा झालेलें एक जीर्ण वाङ्.
त्यांत एक महत्त्वाचें प्रकरण होतें. मला ठाऊक नाहीं, पण तें अन्यत्र हि कोठें
उपलब्ध नसल्यास दुर्दैव म्हटलें पाहिजे.

त्यांत शिवानंदयोगेश्वर कृत ह्यान्हास्तबंशावळी नांवाचें, २३४
ओव्यांचें, एक महत्त्वाचें प्रकरण होतें. त्याचा लेखनकाल—“ श्री संके १६५७
प्रमथ नाम संवातर कार्तिक मोल सतमि शुक्रवारि ॥ कथिली ह्यान्हास्त-
बंशावळी ॥ ” ‘ मोल ’ हा बहुत शब्दाचा अपभ्रंश दिसतो. पण १६५७
हा प्रमथ संवातर नव्वता व कार्तिक वद्य ७ हा शुक्रवार हि नव्वता. प्रमथ
संवातर १६६९ हा होता व त्याच्या कार्तिक वद्य ७ हा शुक्रवार हि होता.

९४९]

चौदा गळांठा

त्यांत एक पृष्ठ पंचसमासीचें

[१००-२००

या दोन्यांतील शेवटचा मुकाम अंबा जोगाई येथे पैशाख गद्य ५ स
शाळा. अनेक दर्शनीं हें ठिकाण महत्त्वाचें आहे. तेथें एक दोन शीर्षावदायिक
मठ आहेत व, पण

योरले देवघर व घाकटे देवघर

या दोहोपंथांच्या दोन संस्था प्रेक्षणीय होत. दाणेपंथासारखा मराठीत
प्रचंड पाप्मण निर्माण करणारा दुसरा प्रत्यक्षार झाला नाहीं, हें दृग्गो

शिवार सत्य होय. ती त्यांची सारी ग्रन्थसंपत्ति या दोन देवघरात व या गावी इतरत्र पदावयास मिळते. या अपार संपत्तीपैकी पार च थोडी आतांपर्यंत उजेडात आली आहे. ती सर्व संपत्ती प्रकाशित करण्यासाठी एक स्वतंत्र संस्था च निर्माण झाली पाहिजे. तशी वेळ येईल तेव्हा सरी.

कल्याणस्वामींचे शिष्य तटवळिमठपति जगन्नाथमहाराज, त्या जगन्नाथाचे शिष्य गदाधर, त्या गदाधराचे दोघे पुत्र नारायण व शिवराम यांचे या गावी दोन निरनिराळे मठ परंपरेने चालत आले आहेत. पैकी शिवरामाचा मठ आमच्या पाहण्यात आला.

घोडदरा, मुकुंदराजांची समाधी, दाघोपताची समाधी, रेणुका देवी इत्यादिकांचे येथे दर्शन घडते. कोणी काळजी न केल्यामुळे इतरतः पडलेले शिलालेख कैक दिसतात.

अंवा जोगाई येथील संग्रह

९५०]

पोथी-पत्रे ३९९

[९८

हनुमंतस्वामी कृत श्रीसमर्थ्याची बखर

सुंदर, संपूर्ण, बाळबोध लिपीत लिहिलेली प्रत. तिची तेरा प्रकरणे आहेत. याबाबत २५ त, तेरावे प्रकरणाच्या शेवटी असलेला जो मजकूर दिला आहे, तो च या हि प्रतीत आहे. प्रत १७५८ त झालेली असून इस्ताशर " गोविंदावा रामदासी क्षेत्र आहे जोगाईकर " याचे आहे.

९५१]

पोथी-पत्रे १ ते १४७

[१५०

श्रीदिगंबरानुचर दासोपंत कृत गीतार्णव ग्रन्थापैकी तत्वव्याख्या अध्यायाच्या पहिल्या चवदा श्लोकावरील टीकात्मक २६७९ ओव्या.

प्रचंड आकाराची, सुंदर टपोऱ्या अक्षराची, प्रेक्षणीय प्रत. प्रत बहुधा छंद दाघोपताच्या हातची असावी. तिचा आकार १३ $\frac{१}{२}$ " × ६ $\frac{३}{४}$ " आहे.

९५२]

पोथी-पत्रे १ ते १५१

[२३९

दासोपंत कृत गीतार्णवापैर्को नववा अध्याय-संपूर्ण, ओवीसंख्या ४०६५. पक्ष पहिलें पत्र मागाहन कोणी लिहिलेलें आहे.

लेखनकाल वगैरे : “ शके १६ सोळावें १७ सतरा वर्षे चालीवाइन नाम (यु) वा नाम संवत्तरे दक्षिणायने श्रावणमासे कृष्णपक्षे ११ येकादश्यां रविवाराचे चंद्रपूरस्थोत्तरदेशे मामल नाम ग्रामे माधव पुर (पौत्तमे) ज स्वपरोपकारार्थे लिखितं ”

९५३]

पोथी-पत्रे १०
ईशावास्यार्थप्रकाशः

[२००]

“ श्रीमदादिगुरुदत्तात्रेयदिगंबरानुचरविरचिते ज्ञानकांडे ईशावा-
स्यार्थप्रकाशः समाप्तः ॥ वाल्मीकिपुरवाशिना गोविंदकार्त्तिकेन लिखितम् ॥ ”
कार्तान्तिक = ज्योतिषी

९५४]

पोथी-पत्रे १०
कैनोपनिषदर्थप्रकाशः

[२००]

“ श्रीमदादिगुरुदत्तात्रेयदिगंबरानुचरविरचितः कैनोपनिषदर्थप्रकाशः ”

९५५]

पोथी-पत्रे ४८
कठोपनिषदर्थप्रकाशः

[१००]

“ श्रीमदादिगुरुदत्तात्रेयदिगंबरानुचरविरचिते ज्ञानकांडे कठवस्तु-
पनिषदर्थप्रकाशः ”

९५६]

पोथी-पत्रसंख्या २३९

[२००]

श्रीदिगंबरानुचर किंवा श्रीदिगंबरद्वृत कृत अवधूतराज ग्रन्थ-
प्रकरणे ३ ते २१. ग्रन्थ मदल्याचा आहे.

९५७]

पोथी-पत्रे १ ते १०५
त्यातील पक्ष ७७/७८ नादति

[१००]

श्रीदिगंबरानुचर दासोपंत कृत ग्रन्थराज

९५८]

पोथी-पत्र ७५

[२००]

दासोपंत कृत ग्रन्थराज ग्रन्थाची दुसरी प्रत. या प्रतीवरून हा ग्रन्थ शके. १८३६ त पुणे येथील भारतेतिहाससंशोधक मंडळामार्फत प्रसिद्ध झालेला आहे.

९५९]

पोथी-दोन महत्त्वाची पत्रे
व एक किरकोळ कागद

[२५०]

पत्रे संस्कृतांत असून त्यांत स्वपक्षपालसंज्ञी गुरुः म्हणून दासोपंतांचा गौरवपूर्वक उल्लेख करून त्यांच्या जयंतीचा आणि पुण्यतिथीचा असे दोन्ही दिवस नमूद केलेले आहेत, ते असे :

“ अग्निमुनिवेदेंद्रुगणिते ” “ परिधायिनि संवत्सरे भाद्रपदे भासि कृष्णाष्टम्यामारद्रानक्षत्रे चंद्रोदयवेळायां चंद्रवासरे मातुरुद्रादाविर्यभूव ॥ ” असे म्हणून १४७३ शक दिला आहे. परिधावी सवत्सर १४७४ ला असावा, तेन्हां नक्षत्र व वार कोणत्या शकार्थी जुळतात ते पाहिले पाहिजे.

“ १५३७ इयामित्राणभूसुक्ते शके राक्षसवत्सरे । माघकृष्णतिथौ पक्ष्यामात्रेयवासरे दिवा ॥ ”

शके १८३१ च्या अश्विन वद्य १४ त डोमगांवी हेतो. दिवस परम माग्याचा वाटला. भी. दत्तात्रयमुवांकडे श्रीकल्याणस्वामींच्या जपाची माळ होती, तिचे दर्शन घडले व त्यांच्या च कडे मुद्रलस्वामींच्या हातची बहुधाग्य संवत्सरांतील ग्रन्थराज दासयोधाची प्रत पहावयास मिळाली. दासयोधांच्या तिसऱ्या आवृत्तीचे वेळी या प्रतीचा उपयोग करण्यात आला होता. दत्तात्रयमुवांकडाल कागदपत्रे वगैरे या खेपेस च मिळाली.

शके १८३२ चा वैशाख द्वाजजे मे महिना वाया गेला. एक लहानशी वावटळ आली होती व किंचित् स्वर्ण करून गेली, पण तिच्या पायी चार महिने वाया गेले. मार्गशीर्षरौपात पुन्हां डोमगांव, परंदा, शहापुर, चाकळ वगैरे भागांत संशोधन घडले. माहिती मिळाली होती ती अशी की, श्रीसमर्थ-धिष्ण शिराळे मठपति जयराम यांचे वंशज मासति गोविंद व रघुनाथ गोविंद हे वावडे स्टेशनपासून अडीच कोस असलेल्या परंचे गांवी राहतात,

नीलंगे येथे जाण्यास वाटेत कोळ, घानोरे, गोश्रो, चिंचोली (आम्रवृक्षाच्या छायेत दुपारचे भोजन), दुपडी, शिवणी व हडगे ही गावे लागली. चिंचोलीस एक अपूर्व अनुभव आला. भोजनाचे सामान गांवांमून आणविले व जातांना पैसे चुकते करण्यास गेलो. एका मराठ्याच्या बाईकडून गार्गीचे दूध आणले होते. पैसे देण्यास गेलो तर बाई व तिचा मुलगा पैसे घेईनात. बाई म्हणाली, "ब्राह्मणाला दिलेल्या गार्गीच्या दुधाचे आम्ही पैसे घेत नाही ! " मुकळ आम्रद केला, पण त्यांनी पैसे घेतलेच नाहीत. हा अनुभव अपूर्व नाही, असे कोण म्हणेल ! त्याच वेळी सातारा जिल्ह्यांत ब्राह्मणांची काय संभावना होत होती, तिचे स्मरण होऊन त्या थोर मायलेकराचे कौतुक करीत आम्ही मार्गस्थ झालो. नीलंगे येथे श्रीसमर्थ-शिष्य आण्णाप्पा यांचा मठ आहे. त्यांनाच आनंदस्वामी म्हणत. ते मूळचे बत्तिस शिराळे येथील, भीममर्ध्याच्या आश्रमे येथे रहावयास आले होते. आण्णाप्पा ब्राह्मचारी होते. ते आणि त्याचे शिष्य जयधाम यांच्या समाधी येथे गांधायादेर गावाच्या उत्तरेस पूर्वाभिमुख आहेत. लभयर्ताच्या पुण्यतिथी अनुक्रमे मार्गशीर्ष व. ३ व फाल्गुन व. १४ ला होत असतात. मठाचा सरकारानून ३७५ बी नक्का नेमणूक झालून कांही जमीन इनाम हि आहे. विद्यमान मठपति परमाधी गेले होते, त्यांच्या मातुःभी भेटल्या. विपुल संपद पणसावा, पण मठपति परी नसल्यामुळे पहावयास मिळाला नाही. मातुःभींनी भक्तिरत्नावली, त्रयोदशविरचन, शिवकवच असे तीन सेहकृत ग्रंथ व ग्रंथयज्ञ दासयोध दाखविला. दासयोधाची प्रत सुंदर आहे, सतोत्तम दत्त्याणस्यामींच्या हातच्या मूळ प्रतीच्या आकाराची आहे. मिळाल्या वेळांत प्रतीतील कांही स्थळे पाहिली : १-६-३ अर्धामृताचे, १-७-१७ पदनासकते, २-१-२८ तोंट (आपल्या प्रतीत ही २७ थी ओवी आहे), २-२-२२ आदरुणेपण, ३-१०-४१ पाहिली, ४-५-२३ मठ्या, ६-८-४९ ची ओवी नाही, ७-१-५८ अखिल वाटे, ७-४-४२ रिपोनि, ७-६-११ चिची, ७-८-५० प्रंथास, ११-२-११ प्रकार, १३-१-२१ सायक झोने, २०-६-३ नंतरचा श्लोक नाही. पोटा येण्याची माहिती पुढे टरपेली आहे. शेवटचे पान व ११ x १० चे पान, पणशा दोन पानांचे पोटा घेतले. मठाचेगारी च संकलने एक माचीन शास्त्र आहे.

तेथून कल्याणीस जाताना शिंदखेड, गुंजरग, एलपुर, चांदुरी, बोरसुरी (रात्रीचा मुकाम), ताटपुगली व मालेगांव अशी गावे लागली. कल्याणीस येतात शु. ४ स पोंचलो, विठ्ठलमंदिरांत उतरलो. मंदिराचे माळेक दिगंबर, यशवंत व अनंत पाठक असे त्रिवर्ग बंधु फार उपयोगी पडले. कल्याणी हें फार पुरातन ठिकाण आहे. अनेक संस्कृतींची अवशिष्टे येथे पहावयास मिळतात. सदानंद आणि पूर्णानंदाचे शिवरामस्वामी यांचें वास्तव्य या गांवीं होतें. शिवरामस्वामी हे श्रीसमर्थ-फाळीन होत. सदानंदापासून त्यांची पांचवी पिढी येईल. आग्नी पोंचलो त्याच्या आख्या दिवशीं शिवरामस्वामींची पुण्यतिथी साळी होती व दुसऱ्या च दिवशीं सदानंदांची पुण्यतिथी होती. सदानंदांचें समाधिस्थान गांवाबाहेर आहे. स्थान रम्य आहे. समाधी भुयारांत आहे. पुण्यतिथीच्या प्रसादाचा योग अनायास आला. समाधिमंदिराच्या जवळ एक पांच मजली प्रचंड विहीर आहे. विहीरींत गणपति, नंदीवरील शंकरपार्वती, बुद्ध यांच्या शिलेच्या मूर्ति आहेत. मोठेच्या घाळण्यासाठीं ध्यानस्थ बुद्धाची फार च सुबक मूर्ति आहे. मूर्तीच्या वर नागाच्या पाच फणा आहेत. शिवरामस्वामींच्या कवितेचा भरणा एकाद्या संशोचकाला जन्ममर पुरेल इतका माणिकबाबा यांच्याकडे या गांवीं आहे. पण अजून त्याकडे कोणाचें लक्ष गेलें नाहीं ! श्रीधर प्रदानंद हे या गांवचे राहणारे, असे पाठकबंधु म्हणतात. अत्तलील हि; कारण श्रीधरांच्या ग्रंथांच्या येथे पुष्कळ प्रती पाहण्यांत येतात. बहुधा-संस्मरणांतील (बहुधा १६८०) सुपरब हरसुर सुबधी परगणे प्रतापपूर येथे लिहिलेली रामविजयाची प्रत पाहण्यांत आली. हें प्रतापपूर येथून कोसभर आहे. तेथें दोन शिलालेख असल्याचें हि सांगतात. येथून मंठाळें तीन कोस आहे. तेथें उद्धवचिद्धनांचा मठ व मठात समूह असल्याचें कळतें. या प्रांती जुनी देवालयें ' मोप ' (अमूप) आहेत व चित्रें आणि मूर्ति ' बखळ ' (बहुल) आहेत, असे लोक सागत. काहीं समूह मिळाला.

येथून माणिकनगरास जावयास निघालो, तों एका कोसावर नारायणपुर क्षणूत गांव लागलें. तेथें शंकराचें एक पुरातन देवालय आहे. मोठफळीस आलेलें आहे. चित्रें व नकशी फोटो घेण्यासारखी आहेत. माणिकनगर अति स्वच्छ आणि रम्य ठिकाण मासलें. श्रीमाणिकप्रभूंच्या समाधीचें व विद्यमान महाराजाचें दर्शन घेऊन वेदरच्या मार्गास

लागले. - घाटेंत चाळकापुर लागले. चाळकापुरचा - मासति प्रसिद्ध आहे. कोणी आत्माराममहाराज म्हणून होऊन गेले त्यांनी येथे मठ स्थापन केलेला आहे. 'तापविभाम' नांवाचा त्याचा सात अभ्यासांचा - चरित्रग्रन्थ आहे, म्हणून कोणी तोंडी माहिती सांगितली. आत्माराममहाराजापासून विद्यमान मठपतींची पाचवी पिढी होय. चाळकापुरच्या पुढे दोन चार कोस वाट श्रांति अवघड लागली आणि नंतर मैलारु म्हणून एक भयाण आणि ओघाड गांव लागले. तेथे खडोबाचे मंचळ आणि मय्य देवालय आहे. मत्ताभीवरून च गावाचे नांव मैलार पडले असावे. या भागात हे स्थान प्रसिद्ध आहे. चाळेकेश्वराचा मासती, मैलारचा खंडेराव व चालेघाटची अंबा जोताई ही तिन्ही स्थाने या भागात सारखी प्रसिद्ध आहेत. मैलारचे पाणी दुषित आहे. लायोगे वोट मोठे होऊन हातापायांच्या काढ्या होतात. त्यामुळे वरवी कमी कमी होत आता दहा चार वर्षांपासून गाव पूर्ण ओघाड पडले आहे, असे कळले. राहण्याला योग्य नसले, तरी स्थान रम्य आणि प्रेक्षणीय आहे. देवस्थान आहे, लाडी गर्द आहे, मोठमोठाली पाण्याची टाकी आहेत, लहानवा ओढा वहात आहे व कोणी माणूस भेटण्याचा संभव नाही. एकावा स्थानाला रमणीयत्व येण्याला आणखी काय असावे लागते ! दुपारचा मुकाम करून तेथून निघालो आणि चार कोस वेदर राहिले होते तेथे येघात छ. १ (२५-४-१२) ला पोचलो.

येदूर येथे उदवचिदनाचा व रामाचा असे दोन मठ आहेत. फार च थोडा संमद मिळाला, पुष्कळ मिळवावयाचा राहिला.

राम नामा सामर्थ्यमूर्ति । श्रीरामनौमि उत्कट कीर्ति ।
ज्याचेनि कैयारें म्हेळ संशारी मासति । येदरीं पायी मदळसा ॥

असे जे श्रीसमर्थप्रतापाव (१० x ७२) घर्णेन आहे ते हे ठिकाण. मदळसा म्हणजे मद्रासा आणि मद्रासा म्हणजे छाळा. तो पडलेला भाग अजून येथे पाहण्यात येतो. येथून जवळ च हारणीनरसिंह नांवाचे दर्शनीय क्षेत्र आहे. डोंगरात तोंडाशी बाधून पावस्वामुळे आत चार साडे चार फूट छारले पाणी असलेले, छत आठ फूट उंच व तिसरे च रूंद असे लावटचक एक गुपार आहे. यावकाय म्हणत गेदयाच गोळा घेऊन प्रबोदशास्त्री मंद उच्चारून होतो, इतकी त्या गुपाराची लांबी आहे. शेनरी न.रसिंदाची पाटमोरी मूर्ति आहे. मूर्ति

पाठमोरी कां म्हणून विचारतां मूर्ख लोक दंतकथा सांगत कीं, 'मूर्ति' प्रथम बाहेर च होती, पण अलमगीर मूर्ति फोडावयास आला, तेव्हां मूर्ति पाठमोरी होऊन आंत आंत चालली, हें सामर्थ्य पाहून अलमगीर, यका झाला, व सुयाराच्या तोंडाशीं त्यानें मस्जीद बांधली ! आहे खरी तोंडाशीं मस्जीद. असें मक तसे त्यांचे देव हे च खरे ! भीसमर्ग्याचें ब्रह्मज्ञान निराळें होतें. :

१० टकाराचें ठाण करीं चापयाण । माशें ब्रह्मज्ञान येतें आहे ॥

येदर सोडून कोसभर गेलों, इतका सपाटून पाऊस लागला कीं, सर्वत्र जलमय सृष्टि झाली. होसाळी येथें रात्रांचा मुकाम केश. लोकांच्या अज्ञानाची कवचना व्हावी म्हणून सांगतां, आमचा मेणवत्तीचा स्टॅड तेलावांचून कसा जळतो, हें पाहण्यास गांवचे लोक गोळा झाले ! पहाटेच उठून गंगवार, मरसापुर, मलकापुर वगैरे खेड्यांवरून

दोडू एकेदळी येथे येताल शुद्ध ११ स पोंचलों. दुसरे एकेदळीन एकेदळी आहे, म्हणून याला दोडू एकेदळी म्हणतात. दोडू म्हणजे, मला वाटतें, मोठें, एके म्हणजे एक व दळी म्हणजे खेडें. येथें दासविभामधामकतें आत्माराम महाराज यांचा मठ आहे. तेथून आमच्या भीषरपंतांनीं दासविभामधामाची प्रत करून पूर्वी च आणली होती. 'कोण हो ते शुक्रासारखे भीषरपंत होते, मठांत कोणत्या हि कारणाने गर्दी होवो, भीरामाचे दावे बाजूस बसून त्यांचें लेखन सारलें एकामपणें चाले, केव्हां केव्हां दिवसरात्र ते छिदितच बसत ' असें मठपति व त्यांच्या मातुःभी यांनीं विचारलें । तुमच्या विचारणांत च तुम्ही उत्तर मुचविलें आहे, ते च ते होते, असें समजा असें मी म्हटलें. भीषरपंतांचें स्मरण केव्हां हि गर्दियराला कारण होतें. ते पुन्हां भेट देतील काय ! आत्माराममहाराज गृहस्थाश्रमी होते, पण संतती नव्हती. काळाप्या त्यांचे शिष्य होते. काळाप्या वृद्ध होऊन गेले. विद्यमान मठपति आत्मारामबुवा हे काळाप्यांचे दत्तक पुत्र होत. आत्माराममहाराजांची पुण्यतिथी चैत्र व. ७ स होते व काळाप्यांची माघ शु. १ स होते. आत्माराममहाराज, काळाप्या व काळाप्याचे शिष्य पाडप्या (पांडुरंगपुत्र) अशा तिसांच्या समाधी येथें आहेत. आत्माराममहाराजांची अनुष्ठानाची जागा त्यांच्या उजव्या बाजूस आहे, तेथे त्यांच्या खडावा आहेत, पण त्या पाण्यानें कुजून चालल्या आहेत. वास्तविक हा तेलंगण प्रांत, पण त्या प्रांती राहून आत्माराममहाराजांनीं संप्रदायाची जी सेवा केली ती अप्रतिम होय. त्यांच्या

वेळी तिसगांवप्रमाणें च हें एक प्रचंड विद्यापीठ असलें पाहिजे. चिरकपल्ली, भंगुर, मरकुंदी, लहान एफेदळी, मंगलगी (रात्रीचा मुकाम) ताडमळगी इत्यादि खेड्यांवरून हुमगावादेश जाऊन पुनरपि भोजनाचे वेळी माणिकनगर गांठलें. तेथून हळिखेड, किनगी, कमळापुर, कुरकुटी वरून

महागांवी गेलों. वडवाळसिद्धनागेश याच्या शिष्याचा येथें मठ जोडे. वडवाळसिद्ध नागेश म्हणजे वडवाळ येथें होऊन गेलेले सिद्धनागेश. हें वडवाळ गांव सोलापुराजवळील मोदोळ स्टेशनपासून दोन कोस आहे. महागांवच्या मठांत ग्रन्थसंग्रह आहे, पण तो आम्हांस पहायचास मिळाला नाहीं.

महागांवपासून आपचंद दोंड कोस आहे. बैराग्याचा राजा । रामदास स्वामी माझा ॥ त्याचे चरणीं भाव घरा घोजा । रे गळियानो ॥ या पदाचे कर्ते शिवराम, कल्याणांचे शिष्य, यांचा येथें मठ आहे. कल्याण-शिवराम-रामचंद्र-दासविधामधामकर्ते आत्माराम, अशी ही शिष्यपरंपरा आहे. शिवराम आणि रामचंद्र यांच्या समाधी येथें आहेत. मोठा संग्रह मिळाला.

बैशाख शु. १५ ला गुलबुर्ग्यास गेलों आणि बैलगाडी सुटली. संशोधनदौरा संपला. आतां दौऱ्यांत मिळालेल्या ग्रन्थसंपत्तीची नोंद करूं.

भाजलगांवचा संग्रह

९६०]

पोथी- पत्रसंख्या ४४५

संपूर्ण, सुंदर प्रत

[१८०]

मुक्तेश्वर कृत आदिपर्व

प्रतीचा लेखनकाल—

शुक्रपक्ष त्रयोदशी भृगुवाचरे—शके १६७६ भावनाम संवत्सरे भाद्रपद मासे

९६१]

पोथी-प. सं. ११०

मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु

[१५०]

९६२]

पोथी-प. सं. १४

श्रीसमर्थ कृत मानसपूजा

[१५०]

९६३]

पोथी-पत्र ५

श्रीसमर्थ कृत जुनाटपुरुष

[१५०]

९६४]

पोथी-मुद्रित पत्रे ३

पंचीकरण

[१५०]

परळी येथील संग्रह

९६५]

पोथी-पत्रे ७

चतुर्दशराममंत्राः

[१५०]

९६६]

पोथी-पत्रे ८

गुरुगीता प्राकृत, अपूर्ण

[१००]

९६७]

पोथी-पत्रे ११

श्रीरामदास कृत पूर्वार्भ

[१००]

९६८]

पोथी-पत्रे ३५

श्रीसमर्थ कृत आत्मराम

[१००]

(१) लेखक-वैद्यनाथ कृष्ण मोल्हे परळीकर

(२) शेवटी आत्मरामाची आरती दिलेली आहे :

काय करूं माय भातां कवणा भोवाळं ।

जिकडे पाहे तिकडे राजाराम कृपाळु ॥ ध्रु०

घोवाळं गेलिया सद्गुरु रामा ।

क्षमारूप निजपण न दिसे आम्हा ॥ १ ॥ काय०

सुर नर वाधर राम केवळ ।

खेचर निशाचर ते हि राम केवळ ॥ २ ॥ काय०

ग्रीलोर्फी रामरूप साचार येऊ ।

सद्गुरुरूपें केशवराज आनंददीप ॥ ३ ॥ काय०

९६९]

पोथी-पत्रे २१

श्रीरामदास कृत अतर्भाय

[१००]

(१) हस्ताक्षर वैद्यनाथ कृष्ण मोल्हे

(२) शेवटी श्रीगुरुरामदासस्वामीची आरती आहे :

दीनानाथ दीनबंधु दयाळा । पतितोदारकमीदा भक्तवत्सळा ।

शरण येती लाला आनंदवेळा । परमहंसुल देसी भ्रमळा ॥ १

अथ देव अथ देव स्वामी समर्थ ।

आरती घोवाद्ध तथ चरणीं देखिला माथा ॥ ४०

गुजरांतुनि कोणी नाहीं आम्हांसी । माता पिता यशु मित्र तूं होसी ।

उर्वशीचे तिरिं सज्जनगवदासी । भावें लक्ष्मी जाता भयपार करिती ॥ २

९७०]

पोथी-पत्रे २४

श्रीरामदास वृत्त पंचसमासी

[१००

९७१]

पोथी-पत्रे ७१

पचीकरण येकादशसमासी

[१००

(१) पचीकरण येकादशसमासी असें नांव मुखपृष्ठावर आहे, पण आत अन्यव्यतिरेक म्हणून जें प्रकरण प्रसिद्ध आहे, तें आहे. अन्यथाचे तीन समास व व्यतिरेकाचे आठ समास, मिळून अकरा समास, हें प्रकरण भीरामर्यंकृत नसता दि यहुतेक सर्व प्रकाशक तें भीरामर्यांच्या समग्र ग्रंथात देत आले आहेत. सीताराम म्हणून भीरामर्यंशिय होतें, त्यांचे हें प्रकरण आहे.

(२) हस्ताक्षर वैद्यनाथ कृष्ण मोहरे यांचे आहे.

९७२]

पोथी-पत्रे ७६

पंचीकरण येकादशसमासी

[१२५

त्या व अन्यव्यतिरेकाची दुसरी प्रत, जरा जुनी.

९७३]

पोथी-मुद्रित पत्रे ५

३०, ३१, ३५, ३९, ४४

[१५०

(१) सुचेखर कृत कचु आख्यान-अपूर्ण

(२) किरकोळ इतर पत्रे ४

९७४]

नीलगे येथील संग्रह

प्रचंड बांड-पृ. ग. १२५ X ४ = ५०६

शिवाय दान्दी बाजूची काही नष्ट

[११४

(१) या बांडात वासन कृत आदिपर्व आणि समापर्व यातील दहा व व प्रथम आहेत, त्यात शैवदीशायवर, कचोपाख्यान, कणिकनीति, शकुंतलाख्यान इत्यादि भाग आज आहेत.

(२) शिवाय वामन कृत रामजन्म-श्लोक ५०, लोपामुद्राख्यान-श्लो. १२, भरतभाव-श्लो. १२, सीतास्वयंवर-श्लो. ११४, इत्यादि श्लोकयुक्त प्रकरणे आहेत.

(३) एकनाथ कृत रामजन्म-ओवीसंख्या ५६

(४) अनंत कृत लहुळंकुदा (लवकुश) आख्यान-श्लो. १७३

(५) कृष्णदासमुद्रल कृत युद्धकांडांतगत विभीषणमेढ-श्लो. १०९

(६) भीमसेल-श्लो. ४२, माझणाचे आख्यान-श्लो. ३३, चाक्षुसी विद्या-श्लो. ४१, रामछत्रणार्थ पार्वती गेली-श्लो. २२, इत्यादि प्रकरणे

(७) श्रीसमर्थ कृत सुंदरकांड-श्लो. १०१

(८) मध्वमुनेश्वर कृत पार्वतीस्वयंवर-लहान प्रकरण

(९) वेणावार्डे कृत रामगुहकसंवाद-श्लोक ४४

(१०) वेणावार्डे कृत सीतास्वयंवर-याचे १ ते ५ समास पूर्ण दिलेले आहेत, पुढे ६ व्याचा आणि ७ व्याचा संक्षेप केला आहे, ८ वा व ९ वा गाळले व आहेत व १० व्याचा आणि ११ व्याचा संक्षेप करून ते ८ वा व ९ वा म्हणून दिले आहेत व पुढे १२ वा व १३ वा गाळून १४ व्याचा संक्षेप करून तो दहावा समास म्हणून दिला आहे. शेवटी "बोव्यासंख्या ६२० साहासेवीस" अशी एकूण ओवीसंख्या देऊन लेखनकाल दिला आहे तो : "शके १६६२ रौद्री नाम संवत्सरे । कालगुण मास कृष्ण पक्षे पंचमी इंदुवासरे ॥" ही संक्षेप करण्याची तऱ्हा प्रथम व माझ्या नजरेस पडत आहे.

९७५]

बाढ-पृ. सं. २० × २ = ४०

शिवाय दोन्ही बाजूंची काही नष्ट

[१५०

(१) भीसमर्थ, दास मुद्रल, सुरदास, विठ्ठलनाथ, बाळकृष्ण, काशीनाथपंत, अमृत यांची पदपदांतरे (२) उद्योगपर्वीतील कांहीं आयां (३) जयदेव कृत अष्टपदी

९७६]

उत्तमलेले, अति दुर्दशा पावलेले

बाढ-पृष्ठे १२ ते १०

[१५१

रा. सं. २६

(१) पहिल्या अकरा पृष्ठात १ ते १५९ संस्कृत सुभाषित श्लोक श्लो. १२ ते ५५ पृष्ठात १५३ ते ५६५ च पुन्हा १ ते १०१ अष्ट-संस्कृत सुभाषित श्लोक आहेत.

(२) ५६ ते ६८ पृष्ठे विठ्ठल कृत विरहणचरित्र आहे. त्याच्या शेवटी बाळाच्या लेखनाचा शक १७०५ दिलेला आहे. हस्ताक्षर "वालाजी-राम ... वास्तव्य खटाव" असे दिलेले आहे.

(३) ६८-६९ पृष्ठे पुरंधरविठ्ठलांची कानडी पदे

(४) ७०-७१ पृष्ठानर अत्रधूतात्मजाचे राधाकृष्णावर सुंदर पद आहे :

हरिविना किमपि भावेना धीर चि धरयेना काय करुं सजणी ।
अति गुरुतर जाली मजला न गमे रजनी ॥ ध्रु० ॥

(५) नंतर ७२ ते ९० पृष्ठे कानडी भाषेतील काही प्रकरणे आहे.

१७७]

बाळ-पृष्ठाक दिलेली पृष्ठे ५५
आरंभी पृष्ठाकावाचून ६ पृष्ठे

[११६

(१) भीममर्त्य, कनिर, त्रिमलसुत, मालो, हरिकवि, वृका, रंगनाथ, गंगाजि कोनेर (याचे पृ. ३६ वर एक दूयात्मक पद), सजनरंजन, अनंतसुत, जोयन्मुक्त, सुरदास, धकर, जयराम, मीराके प्रभु गिरिधर, अमृत, तानसेन हत्यादिकांची पदपदावरे, त्यात त्रिमलसुताचा भरणा विशेष.

(२) चेणाचाई कृत कौलाचे श्लोक २६

(३) प्रयोधमुधाकर ग्रंथ-संपूर्ण अकरा प्रकरणे. आरंभी आर्या, मग शिवराम पूर्णानंदाचे पद आणि नंतर श्लोक, अशी एकंदर रचना आहे. पृष्ठे १ ते ३५

(४) दशावतार आर्या दश-पृष्ठ ३९ वें-पहिली आणि शेवटची :

करुणासद्वधर्मां सदया उदकांत मीन हो जागा ।

परि मद्रिपथी च कदा देवें चहु हीन मी न हो जागा ॥ १

ज्या तुजला या कैविचा मानसरुपी वसुं न दे वाजी ।

ह्या तूने यवनक्षय दुर्धट पै सा घडेल देवा जी ॥ १०

(५) मेढ कृत परधाम चिद्रूप-श्लोक ११, पृ. ४१

(६) निरनिराळ्या रागावर व तालावर पदे-पृ. ४२ ते ५५

(७) आरभीच्या पृष्ठाक न घातलेल्या २ व्या पृष्ठावर नोंद आहे ती :
 “ श्रीहनुमंतस्वामीयाचा पूर्ण दिवस फालगुण शुभ सप्तमी शुधवारी समाप्त ॥ ”

९७८]

वाढ-पृ. स. २७ × ४ = १०८

[१५०

(१) या वाढात मुख्यतः मोरोपत वृत आर्याभारतांतल काही माग, आर्यासुदामचरित्र व केकावलीपैकी काही श्लोक आहेत.

(२) पुरंदरविठ्ठलांचें ‘ कनक पद ’ आहे.

९७९]

वाढ-पृ. स. ५४ × ४ = २१६

[२७५

दोन्ही बाजूंची व मधली काही नष्ट

(१) श्रीसमर्थ, जयवंत, पुरंदरविठ्ठल, धीपर, मध्वमुनेश्वर, गोविंद, घालकृष्ण, नामदेव, कल्याणस्वामी, उद्धव, पादुरंग, शिवरामपूर्णानंद, कथिर, केशव, एकनाथ, तुकाराम, गुसाईनदन, मेघश्याम, निंबराज, पंडित किंवा जन पंडित, बहिरा, जनमैत्रनागा, नागेशात्मज विठ्ठल, जगज्जीवन, कृष्णदास इत्यादिकांची पदपदातरे. श्रीसमर्थांची कदाचित् काही नवीन असावीत, ताहून पाहणें आहेत. पुरंदरविठ्ठलांची कानबी पदपदातरे आहेत.

(२) जयवतांची जी पदपदातरे आहेत आणि ती पुष्कळ च आहेत, ती विचार करण्यासारखी आहेत. त्यात काही कानबी हि आहेत. जयवंत हें श्रीसमर्थांचें हि एक नाव होतें. जयवत नावाचे कोणी श्रीसमर्थशिष्य हि दिसतात. एका पदात रामदास जयवंत असें नाव योजिलें आहे. तेव्हा या सर्व पदपदातरांचें बारकाईने निरीक्षण केलें पाहिजे. आधी आणि नंतर श्रीसमर्थांची पदे असून मध्ये च जयवतांची आहेत, ती तर मला श्रीसमर्थांची च वाटतात. पदे सरस आहेत.

[१]

फरी आटण ऐकोनि पट्टण । आलों श्रीरंगधामा ।

भोंवती कावेरी लवचारी । स्नान तारी बहु महिमा ॥ ३

किती काळवे पाट जाती । नाना धीजें बहु पिकती ।

जन जयवता भुक्ति मुक्ति । देवराज नांदती ॥ ४

[२]

रामनामें आनंदरूप ज्याचें रे । सायघानें भजन तें कराचें रे ।

भावचळें देघालु घोळलाचें रे । ध्यानीं मनीं भसव रुंर ध्याचें रे ॥ ५

- लोकांमध्ये शोधावा इतलोक रे । लोकांमध्ये मेदावा संतलोक रे ।
 लोकांमध्ये छेदावा दुःखलोक रे । लोकांमध्ये साधावा परलोक रे ॥ १
 काळ जातो आलया घडीघडी रे । अंतकाळीं होईल तत्काळी रे ।
 येम जाची करील शोधाशोडी रे । राघवाची कराची सोम्र जोडी रे ॥ २
 सोदविता अंतोचा राम सखा रे । धैरवानें स्वहित चुकें मका रे ।
 भाग्यमदें पावाळ पुढें धका रे । नित्यानित्यविधेक घरा तुका रे ॥ ३
 देवभक्त शोधितां मूळतंत रे । ठाई पडे विचारें तो अनंत रे ।
 फरणेसी शेतसे अंतवंत रे । संतसंगें निवाले जयघंत रे ॥ ४
 अशी जयघंतांची पुष्कळ च पदें आहेत.

(३) तसें च वाळकृष्ण यांची हि पुष्कळ पदपदांतरे आहेत, शिवाय त्याचें सीताविलाप म्हणून एक प्रकरण आहे.

(४) नाहीं संशय पादातां रामदासाच्या दासां ।

कृपाळु कल्याणस्वामी भावि कोंवसा ।

येता कीर्ति पूर्ण प्रताप ज्याचा ऐसा ।

पूर्ण वर दिधला रामें दासाच्या दासा ॥ ९

(५) मेघशाम यांची हि पदपदांतरे विपुल आहेत. ते अनंतगौनींचे शिष्य दिसतात. त्यांची वरी च पदें अनंतगौनींच्या स्तवनपर आहेत.

(६) श्रीसमर्थींचें पद्धिपु प्रकरण आहे, तें प्रसिद्ध आहे. पण श्रीसमर्थ कृत काकड आरती आई व गजेंद्रमोक्षाचे ७९ श्लोक आहेत, ते नवीन वाटले.

(७) जयदेव कृत अष्टपदी आहे. द्रौपदीचा धांवा, - शिल्प-महिमान, कृष्णजन्म, राम-कृष्ण-भक्तांचा सवाद अशीं प्रकरणे आहे ती कोण कृत आहेत, तें कळलें नाहीं.

९८०]

९८१]

सुटे वंद ७

जयदेव कृत गीतगोविंद

[१५०]

फिरकोळ वाड-पृ. सं. ३२

[१००]

(१) नाम्याची दाची, वालाभज, जयरामजयसुतअंकित, विठ्ठल कवि, यदानंदतनय यांची पदपदांतरे, काही सुभाषिते.

(२) मयूर पंडित विरचित वशिष्टाख्यान-श्लोक २३

(३) “ इदं यदि व्यंकटराव बलवंत कुलकर्णि मौजे पळसि वगैरे
प्रमाणे चरदापुर ” अशी नोंद आहे.

९८२]

वाढ-पृ. सं. ३४ X २ = ६८
निरनिराळ्या रागाची पदे

[१००

९८३]

वाढ-पृष्ठे ८ ते १८८
मधली ५१ ते ५६ पृष्ठे कोणी कापलेली दिसतात [१५८

(१) श्रीमन्महामुद्रलसूरिणा विरचिता आर्याः— शिवराम कृत
टीकेसह — आर्या ३६ ते १११. लेखनकाल—

“ शके १६९८ हुसुंखीनामसंवत्सरे पैशाख शुद्ध अष्टमी श्रृंगुवारे
प्रथम प्रहरी समाप्त लेखन जालें ॥ ”

(२) आनंदनंदन कृत (१) सुदामचरित्र-श्लोक १५, (२)
साटिकावध श्लोक ३२, (३) एक चूर्णिका, (४) यशस्वधन — श्लोक ३७.

(३) माधव कृत गजगौरी-श्लोक ४८.

(४) माधवनंदन कृत अनसूयाचरित्र-श्लोक ३४

(५) सदाशिव कृत भस्मासुरवध-श्लोक ३८

(६) शिवराम कृत शिवपूजामहिमा-ओ. ७-४१

(७) आनंदस्वामी कृत (१) हनुमंतजन्म-कडवी २८, (२)
स्वप्नमंदोदरी-ओ. १२

(८) मुक्तेश्वर कृत सभापर्व, वनपर्व यांतील कांही भाग,
याडीपाक, विराटपर्वीतील उत्तरगोप्रहण, वगैरे

(९) त्रिमल्लनंदन कृत रागमालिका-३०

(१०) श्रीधर कृत सेतुबंधन-ओ. ५३

(११) एकनाथ कृत भावार्थरामायणांतील कांही भाग मधून मधून

(१२) गोविंद धितामणी कृत सुलोचनागदिवर-श्लो. ७८

धोता प्रभ करी बुधास मज हा संदेह जाला मनीं ।

नाहीं धूत सुलोचना सति भसें हें पावव रामायणीं ।

वेदव्यासमुनींद्र का न पदती त्या सतकांहीं असे ।
 कोठें साष्ट्र असे कथा श्रुत करा संदेह हा गीरसे ॥ ७
 प्रकट उत्तर दे सविस्तर कथा हे माहिली शंकरें ।
 अभ्रेजीण प्रजन्य येउन पडे हें वाक्य केवें सरें ।
 मिथ्या वाक्य पदे कधींवर तथा छिपे महा दोष हा ।
 त्याची साक्षा असे प्रत्युत तुम्ही अग्निपुराणी पहा ॥ ८
 श्रोते हो परिता भयाच्चि उत्तरी रामाचणी हे कथा ।
 प्रपासी कवि कृष्णदास बदला त्याचा असे उडया ।
 पूर्वी पाश्चिमे हे चरित्रकथनी विस्तारिली नेदिनी ।
 ते हे रामकथा निषेदन करी गोविंद चिंतामणी ॥ ९८

(१३) वामन वृत्त भामाविलास-श्लो. १३

(१४) सत्ताराममुत्त वृत्त आर्या कविमणीस्वयंवर

(१५) मयूर पंडित वृत्त मुरली वंगैरे

(१६) शुकरभासवाद-शेषटक्की ६ पृष्ठें गेली असल्यामुळे
 अप्रुप आहे, । ।

(१७) ग्राहणतेज, शुक्लज-म (फडके, कूर्णिका, श्लोक) द्रौपदी-
 स्वयंवर, दीर्घतमाजन्मकथा, आर्या रामचरित्र, विभीआख्यान, खड्गेपावाची
 आदि, सुप्रसिद्ध नलोपाख्यान

१८४]

पाठ-पृष्ठ ३५ X २ = ७०

[७६

फसली सन १२६४ ते १२६८ म्हणजे शक १७७६-८० या चार
 सालाची जमाखर्चाची मदी. मधून मधून कोठें औपधें व सुभाषितें आहेत.
 सन १२५९ तीळ एक जन्मनोद दि आहे, ।

१८५]

पाठ-पृ. स. ३१ X २ = ६२

[१५०

(१) पुर्वदरविहळ (कानटी पदें), गिरिधरप्रभु, कविर, सुरदास,
 शुकरास, वामन, दास बीस, अनंत, अमृत—

होता सद्गुरुवरदान प्राप्त जालें प्रत्यक्षान ।

तेथें ससाराचें मान आढे आढे माहीं नाहीं ॥ १

जाळा भंतरी निष्काम याचे आले रामनाम ।

तेथे सृदांगाचे काम आहे आहे नाही नाही ॥ ६

साचा असुत परमार्थ न करी कोणासी वादाय ।

घरा लागला पदार्थ आहे आहे नाही नाही ॥ ७

मध्वमुनेश्वर, आनंदनंदन, नाथमुजंग, एकनाथ, शिवरामपूर्ण, गणेशनाथ
इत्यादिकांची पदपदांतरे.

(२) जयदेव कृत अष्टपदी-गीतगोविंद

(३) शंकराचार्य विरचितं कालभैरवाष्टकं व शिवाष्टकं स्तोत्रं

(४) सुदामचरित्र-ब्राह्मण ब्रह्मनिष्ठ बहु मोठा त्याचा प्रपंच हीन
करंदा मुलें भुकेलीं करिती तंदा घरांत याजे नकारघंटा ॥

(५) गोसावीनंदन कृत ज्यंबकेश्वराची आरती

(६) वामन कृत रामजन्म-श्लो. ४४ व कृष्णजन्म-श्लो. २६

(७) गढपुराणे विष्णुपोडशनामावली व स्कंदपुराणे हरिअष्टक

(८) एकादशी कथा, भागीरथीस्तोत्र, बालक्रोडा-गोपिकागान्हाणे

९८६] बाढ-पृष्ठे १०१ × २ = २०२ [२००
शिवाय आ. व शे. १५।२० नष्ट

(१) श्रीसमर्थ कृत मनाचे श्लोक—५९ ते २००

(२) नंतर या नावांत गुरुभक्ति, ज्ञानबोध, मोक्षवर्म यांनी ओत-
पोत भरलेले असे १ ते ५९९ श्लोक आहेत. त्यापुढच्या फाटलेल्या पानाची
जरी कडा आहे तीवरून असे दिसते की, पुढे आणखी दोन च श्लोक-
म्हणजे ६०० आणि ६०१-असावेत. हे कोणते प्रकरण, कोणी केलेले
आहे, हे मला निश्चित सांगतां येत नाही. पुष्कळ श्लोकांत ग्रन्थकाराने
आपला उल्लेख मोघम कवि असा केला आहे. एका श्लोकात केशवराव नांव
आले आहे. हे श्लोक पूर्वी कोठे प्रकाशित झालेले आहेत किंवा नाहीत, माझ्या
अल्प वाचनामुळे मला ठाऊक नाही. श्री. पांगारकरांसारखा बहुभुत अधिकारी
पट्कन सांगेल. प्रत्येक श्लोकात गोडी भरलेली आहे. सर्व श्लोक छापले गेले
पाहिजेत. कांहीं :

आरुढला मेगपदाधरी रे । हृत्पंकजी संतपडे धरी रे ।

सच्चिमुखें राज्य सदां करी रे । त्या मानवातें म्हणिजे हरी रे ॥ १

हृदयकमलकोशीं सेवितों रामचंद्रा ।
 म्हणउनि मज भेटे नित्य निधांतिभद्रा ।
 सुखसम निजमुद्रा घाणडी इंदियांसी ।
 जनिवष गति माद्री जा पुता योगिमांसी ॥ १०

पतितपावन सहुर जोडला । मय मयानक मटप मोडला ।
 परम मंगल वैभव साधिले । सुख रमापतिचें मज लाधलें ॥ १०
 निर्मलसदाच्या चरणाति लागा । वेदांतशास्त्रीं च अखंड जागा ।
 स्वानंददासी निज रामराणा । भेटेल घेगीं तारे पूर्ण जाणा ॥ ११
 गुरुदया फळली मजलागुनी । म्हणउनी न दिते भय छोचनीं ।
 जनिं घनीं घन माधव कोंदला । निजसुखें मनमारत रोवला ॥ १२०
 यमार्थ जे आत्मपदासि गेले । ते संत म्या प्राणसुरे धि केले ।
 पाछागिं मी केवळ भद्र जाणों । क्षणक्षणा ते गुज पाय पोळीं ॥ १३०
 अखंड जो रामपदीं बिराळा । साधुकुर्वी मंडण तो धि लाळा ।
 दया क्षमा घदिती पाय त्याचे । तयापुढें येवनि मोक्ष नाचे ॥ १४०

१८७]

वाढ-पृ. उ. १८
 किरकोळ, काही दिंडुस्थानी पदें [१५०

१८८]

पोयी-पत्रे १६५
 मधली काही पत्रे नष्ट [१००

एकनाथ कृत रुक्मिणीस्वयंवर

१८९]

दुर्वशा पावलेलें वाढ
 पृष्ठे २ ते ७७ [२००

वामन कृत निगमसार

अति सुंदर अक्षर आदे, एकसारखें आदे. प्रत महत्वाची आदे. पण
 दुर्दैवानें तिचे अति हाल झालेले दिसतात, मधलीं पाने दि काही येलेली आहेत.

१९०]

वाढ-पृ. उ. १३ × २ = २६
 श्री श्लोक सनाचे [१००

९९१]

वाढ-पृ. स. ५६ × २ = ११२

[१००]

शिवाय काही नष्ट

(१) भीममयं, उद्धवचिदधन, रगनाथ, केशव, श्रीधर, अमृत, वृकाराम, विष्णुदास नामा, एकनाथ, शानदेव, मध्यमुनेश्वर, नामदेव, गिरिधरप्रभु, शिवदिनकेसरी, दत्तात्मज, त्रिवक्, गोसावीनदन, जयरामात्मज इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) आनंदतनय कृत सीतास्वयंवर

(३) जिथे ते पहिले तुला दधि मधु म्यां पाविलें आदरें ।

येदीतीं स्मरलील राम रसने या कारणाचे भरें ।

ते तू विस्मरलीस भूल पडली जन्मासि आलों पुन्हां ।

अतां मी तुज निव पाजित असे तू घ्याइ नारायणा ॥ १

९९२]

दासबोधाच्या जीर्ण प्रतीचीं पत्रे

११ पूर्ण व १५।२० तुकडे

[२५०]

तत्कालीन एका अति सुंदर प्रतीचीं पानें. बहुतेक चवथ्या दशकातील, न जाणों, तीं आण्णाप्पाच्या हातचीं अशदील.

९९३]

पोथी-प स. सुमारे ४००

[१६९]

(१) मुक्तेश्वर कृत आदिपर्व व सभापर्वाचा काही भाग

(२) आदिपर्वाच्या शेवटीं प्रतीचा लेखनकाल दिला आहे :

“ हें पुस्तकाची समाप्ती । पार्थीव नाम सवळराचे भाति । सके सोळासेहें सत्यांमसी जाणीजेति १६८७ । मास तो मार्च घदी । प्रतिपदा शनीवासरें ॥ ”

९९४]

उसवलेलें महत्वाचें वाढ

मूलची पृष्ठसंख्या ३९ × ४ = १५६

[२५०]

(१) हें वाढ तत्कालीन असून त्यात फक्त भीममयींचीं काही लघु प्रकरणें आहेत श्री रामदाशी मालेंतील श्री समर्थींच्या लघुकाव्याचा जो अकरावा भाग काढण्याचा आहे, त्याला या वाढाचा उपयोग होईल. दुर्दैवाने या वाढाची १८ × २ = ३६ पृष्ठे नष्ट झालेली आहेत.

(२) हे वाढ न लगेमठपति श्रीरामर्षिशिष्य आपणात्पा यांच्या हातचें अष्टायाचा संभव फार आहे.

(१) या वाढात श्रीरामर्षांची प्रकरणे आहेत ती : अंतर्भाव, आत्माराम, पंचसमासी, निर्गुणध्यान, सगुणध्यान, मानसपूजा, क्षात्रधर्म, अखंड सावधान (श्रीसंभाजीमहाराजांना श्रीरामर्षांचे पत्र), अनित्य अविवेकी अन्याइ (जनरवभावगोसावी), ब्रह्म सकळाहुनी विशेष । (प्रकाशनिरूपण समाप्त), पांचाचे पचवसि औंश । करून परस्परानुप्रवेश ॥

९९५]

पोथी-प. सं. २२

देवतार्चनपद्धति

[१५०

ज्या दिवशी ही पद्धति सांगितली तो दिवस मोर्घनाम संवत्सराचा माघ शु. १५ भौमवासराचा होता. म्हणजे बहुधा १७०६ शक असावा.

९९६]

पोथी-प. सं. ६

व्यंकटेशकवचस्तोत्रम्

[१५०

९९७]

गळाळा

[१००-२५०

(१) श्रीरामर्ष, अमृतेश्वर, केशव, आनंदमूर्ति, सुरदास, तुकाराम, शिवराम, आनंदतनय, नाथात्मज, जीवन्मुक्त, वरवलिंग, रंगनाथ, शिवदिन-केशरी, रमावल्लभदास, गोविंदात्मज, जयराममुत, जयरामजयसुधाकित, मानपुरी, मध्वनाथ, सज्जनरजन, माधवदास, वालकृष्ण, गोसावीनदन, कवीर, मोरोपत, उष्धवाचिद्वन, सदानंद, विष्णुदास, गिरिधर, महाशुद्धलभट्ट, इत्यादिकांच्या पदपदांन्नाचे सुवर्णकण.

(२) प्रथम पाहणें, गोपीगीत, औपचें, प्रबोधसुधाकर, श्रीरामदास-चरित्राचा भाग, रसमंजरीची पांनें, पंडितराम खिरसाळकर कृत शिवरात्रिकथा, अष्टपदी, मनाचे स्त्रीक, इत्यादिकांचे पुढित भाग.

(३) त्रींनक जोशी याचें पत्र, धामन कृत बलीचें आख्यान, तुकारामस्तवनाच्या १७ आर्थां, रंगनाथ कृत रामदास चतुराशरी मंत्र, लोकनाथरसायनविधिः, कल्याण कृत श्रीरामर्षांची भारती, पुरुषोत्तम कृत कल्याणाची भारती.

कल्याणी येथील संग्रह

९९८]

पोथी-पत्रसंख्या २२१

[१४८

श्रीधर कृत शिवलीलामृत- मुखपृष्ठावर प्रज्ञोत्तरसंक्षेप असे नांव दिलेले आहे.

दुसरा आणि तिसरा असे दोन अध्याय गहाळ. प्रतीचा लेखनकाल-
“ शके १७०८ प्रवर्तमाने पराभवनामसंवत्सरे उत्तरायणे माघमासे शुक्लपक्षे
रविसप्तमी भृगुवासरे तद्दिने प्रथमयामे ग्रंथ समाप्त ”

९९९]

पोथी-प. स ७६

[२००

येकनाथी भागवताचा अकरावा अध्याय
छापलेल्या प्रतीत या अध्यायाच्या १५८१ ओव्या आहेत. प्रस्तुतच्या
प्रतीत १५४५ आहेत.

१०००]

पोथी-प. सं. १२२

फक्त १२२ वें पृष्ठ गेलेले

[१६६

विश्वनाथ कृा उपदेशरहस्य

(१) कागद ठिसूळ झाला आहे. हात लावण्याची फारशी सोय
नाही. सुदैवाने प्रत संपूर्ण असून अक्षरे कोठे गेली नाहीत. या ग्रंथाची
कालजीने एकवार प्रत झाली पाहिजे. प्रकाशना योग्य आहे त्याच्या आणखी
एक दोन प्रती समेच्या संग्रही आहेत, असे वाटते.

(२) मुखपृष्ठावर च “ ग्रंथसंख्या १२८२ पत्रे १२२ ” अशी
नोंद आहे. १२२ वें पृष्ठ जरी नाही, तरी त्यावर फारसा महत्त्वाचा मजकूर
नसावा, असे वाटते. १२१ वे पत्रावर च लेखनकाल वगैरेची नोंद आहे ती अशी :
“ शके १६९० सर्वजिद्वये उत्तरायणे पौषकृष्णसप्तम्यां आदित्यहस्तामृतसिद्धि-
योगे तद्दिने ग्रंथः संपूर्णमागमत् ॥ लिखितं चेदं श्रीमहादेवपाठकानुग्रही
वाळिबेर्युपनामकसखारामेण ॥ ग्रंथसंख्या द्वादशप्रकरण मिल्लन येकंदर
पोथिचा १२८२ ”

(३) ग्रंथकाराची परंपरा भीमव शंकराचार्यापासून चालत आलेली
आहे. पुढे वामुदेवानंदखरस्वती (कुरुक्षेत्री असत, देह ठेविला भागीरथीतीर्थ)

परमानंद-वैकुण्ठानंद (आनंदवर्नी बरा च वास होऊन पश्चात् बद्रिकाश्रमी होते) - कृष्णानंद - रंगनाथ - (कपिलगोत्रोत्पन्न, नाशिकास असत) - पुन काशिराज (त्यांचे विजापुरास आगमन होऊन तेथे त्यांनीं बहुतांचा उदार केला, त्यांत) - भगवंत आणि ग्रन्थकार विश्वनाथ.

(४) प्रस्तुतचा ग्रन्थ विद्यारण्यस्वामींच्या जीवन्मुक्त प्रकरणाच्या आधारे लिहिला गेला आहे.

१००१]

पोथी-पत्रे सुमारे ८००

श्रीधर कृत रामविजय

[११५]

एकूण अध्याय चाळीस. कांहीं अध्याय नाहीसे झाले होते, यांच्या जागी नंतर लिहून घातलेले दिसतात. बहुतेक अध्यायांच्या शेवटी लेखनकाल व लेखकाचे नांव ही दिलेली आहेत. ईश्वर आणि बहुधा न्य या दोन संवाचारांत लेखन झाले आहे. अध्याय क्रमशः न लिहितां मागे पुढे लिहिलेले दिसतात. सुवराव हरसुर यांनीं हुविनहळी गांवीं किंवा मुडवी परगणे प्रतापपूर येथे लेखन केलेले आहे.

१००२]

पोथी-प. सं. ३४

गोपीनाथ कृत जातिविवेकग्रन्थः

[१५०]

१००३]

पोथी-प. सं. १०१

[१५०]

सदाशिव कृत आत्मानात्मविवेक ग्रन्थ

(१) ग्रन्थ अपूर्ण आहे. ५ ते ११ च अध्याय आहेत. ग्रन्थ पूर्वी कोठे उपलब्ध झाल्याचे ऐकियांत नाही.

(२) सदाशिव हे आपणांस तुकोदवदास, तुकोदवार्मक, तुकोदवचला असे म्हणवितात.

१००४]

पोथी-प. सं. ६

मृत्युंजय कृत जामृतसार

[१५०]

जामृतधारला च क्षानामृत म्हटले आहे.

१००५] पोथी-प. स. १० [१५०
निवृत्तिअवधूत वृत्त परमहसपद्धति

प्रकरण अमकाशित आहे, असे वाटते.

१००६] पोथी-प. स. २७ × २ = ५४ [१५०
पेक्षा २ रें व ३ रें नाही

कोणता ग्रन्थ आहे, याचा मला पट्कन थोडा झाला नाही शक्यचें एकाद दुसरे च पत्र नाही.

येका जनार्दनाची घोडी । मद्यमुखातें सहज गोरी ।
सहजभाषार्थी जो सहभावी । मद्यमुखा तो चि अनुभवी ॥ ३०६

अज्ञानाचें अज्ञान फिटे । ज्ञानियाच ज्ञानाभिमान तुटे ।
जनी जनार्दनु भेटे । सर्वत्र असे ॥ ४५४

ये ग्रंथीचें निरोपण । परिवारि पाहतां दिसे कठिण ।
परि अम्यतरीची गोडी जाण । अमृता ऐसी ॥ ४६८

१००७] वाढ-पृ. स. १६ × २ = ३२ [२००
शिवाय काही नष्ट

भीसमर्थ, तुकाराम, कोकिल, अनंतमुत्त (आर्घी मन आवरि हें
अनिवार ।), आवृत्तराय (म्हणजे उघड आहे, अमृतराय), कबीर,
मध्वनाथ, कोनेरीनदन, गोपाळ, रंग कवि (यानी एका पदात मराठी
शब्दाचे कानडी पर्याय गोंविले आहेत), शिवानंद, गंगासमज, निउर्ती
निजानंद, जीवन्मुक्त (ज्ञानदेव वेदाक्षर मंत्र ज्ञान होय प्राप्त । ज्ञानराजकृत
चेता टीका ग्रन्थ जीवन्मुक्त ॥ धु०), गोसावीनदन, बालकृष्ण, शेख महमद,
केशव (म्या साधुचा लाग यरा चि केला । तेणें चि हा द्वैतविकार मेल्ला ।
जालें धनानंद मुकुंद घेगीं । बोले कधी केशवराज योगी ॥), भीषर

तो नर नष्टे नारायण चि साध रे ॥ धु०

परदारा येकीर्ती । येउनिया स्वयें प्रार्थी ।

विकार नष्टे ज्याचे चित्ती रे ॥ १

राजा येउनि पूजा करी । दृष्ट तोंडावरी मारी ।

दोघे हि समान अवती रे ॥ २

निरंजनी घनी पाहे । सांपडे सुवर्ण लोहे ।

पापें ठकछोनि जाये रे ॥ ३

परान्ताचे दोषगुण । न टल्छारी गेल्या प्राण ।

सद्गुणाची पूर्ण खूण रे ॥ ४

आपणासहित आनंद । (सद्गुरुकृपें प्रह्लाद)

श्रीधरस्वामी हो चि शुभ रे ॥ ५

मालीगावन बाहिर, आनंदतनय, रंगनाथ, आमन, शिवदिनकेसरी, एकनाथ,
शिवशाम, उदयचिदन इत्यादिकांची पदपदांतरे

१००८]

किरकोळ बाह-८. सं. २८ x २ = ५६

कांही गळांठा

[१५०

(१) माधवदास (कृत आरती नृसिंहाची), तुकाराम, उदयचिदन
(भरा जिवीं शनिवनेम हरी ।उदयचिदन विघ्नहराणेंवीं येक जसी
कहरी ॥), केशव, गणेशनाथ

देव देव म्हणतां आपण देव व्हावें । हें भाग्य सांगार्थें देवापासीं ॥

करितां लीयांटा आपण तीर्थे व्हावें । हें भाग्य सांगार्थें देवापासीं ॥

करितां संतसेवा आपण संत व्हावें । हें भाग्य सांगार्थें देवापासीं ॥

(२) कांही गळांठा, १ ते ४

१००९]

पोथी-पत्रें ६०९

[१५५

महिपति कृत भक्तविजय ग्रंथ-ओवीसंख्या ९९९०
संपूर्ण, तत्कालीन प्रत, शेवटीं लेखनशुद्ध होता, पण तेथील कागद हाडला आहे.

१०१०]

पोथी-पत्रें ७५९

[१००

श्रीधर कृत भास्तरार पांडवप्रताप-संपूर्ण प्रत, मधून मधून ओवड-
धोवड विथे काढलेली आहे.

१०११]

पोथी-पत्रें १४४

[१००

श्रीधर कृत हरिविजयांकीं अप्याम १ ते ४, ८, ११ ते १५, १७,
२०-२६, २९, ३० ते ३१ आणि ३६. मगळे मगळे अप्याम अर्थात
हरवडे आहे. प्रत तत्कालीन प्रत संपूर्ण प्रतीची पत्रसंख्या ६३७ होती.

१०१२]

पोथी-पत्रे ४३

[२००

हरिविजयाचे १ रा आणि २४ वा, असे दोन अध्याय. निराळी प्रत.

१०१३]

पोथी-पत्रे १९

[१५०

भक्तविजयाचे २१ वा व २२ वा, असे दोन अध्याय. निराळी प्रत.

वेदर येथील संग्रह

१०१४]

पोथी-पत्रे ९४ + ६२

[१५०

येकनाथी भागवत—अध्याय २ रा व १४ वा

दुसऱ्या अध्यायाची शेवटची दोन पत्रे नाहीत व चवदाव्याचे आरम्भीचे पहिले पत्र नाही. छापलेल्या प्रतीची ताडून पाहता ओवीसह्येत परक आहे व पाठभेद भरपूर आहेत.

१०१५]

पोथी-पत्रे २७

[२५०

शेवटचे च पत्र नाही

येकनाथी भागवत—आठवा अध्याय, निराळी प्रत

१०१६]

पोथी-पत्रे ३३

[२५०

येकनाथी भावार्थरामायणांतील सुदरकावैकी मल्लालिप्तिाचे पाही प्रसंग

१०१७]

पोथी-पत्रे १२

[२००

हरिविजय-अध्याय २५ वा

१०१८]

पोथी-पत्रे ४९

[२००

जीर्ण प्रत

— श्रीधर कृत पांडुरंगमाहात्म्य— संपूर्ण

१०१९]

पोथी-पत्रे ९

शांतिसंकल्पः

[१३२

(१) आठव्या पत्रावर लेखनकाल वगैरे आहे : " शके १६२३ परनामाब्दे आपाठ यदि तुर्वीयायां । स्वहस्त शुजंगभट चिद्री ॥ "

(२) व पुन्हा नवव्या पत्राच्या शेवटी " शके १६३४ वैशाख घटि द्वितीया भानुवासरे " इत्यादि लेखनकाल आहे.

१०२०]

पोथी-पत्रे १२

नवग्रहविधि.

[२२२

शेवटी लेखनकाल आहे : " शके १६३४ नवग्रहनामाब्दे वैशाख घटि प्रतिपद संवसारे "

१०२१]

पोथी-पत्रे २०

नवग्रहपुस्तकम्

[२००

निराळी प्रत. शेवटी लेखकाचे नाव आहे : " स्वहस्त जगत कोनेरि भट रोजिन्दार भोकाम वेदर "

१०२२]

पोथी-पत्रे २८

[२००

महामुद्रल कृत रामार्यावर शिवराम कृत टीका

१०२३]

पोथी-पत्रे २२

[११६

प्रसादपुराणे वशिष्ठनारदसंवादे व्यंकटेशसहस्रनामस्तोत्रम् ।
लेखनकाल वगैरे : " विरयि नाम स्वस्वरे अष्टाठ यदि त्रयोदश्या-
मिंदुयासरे समाप्त । स्वहस्त कोनेरी अच्युत नैत्रालिखितं । शके १६४० ॥ "

१०२४]

पाठ-पृ. स. २८ × २ = ५६
शिवाय १०/२० नष्ट

[१५४

(१) भीष्मपर्व, केशव, परमानंद, कोनेर (कृत मंगळमूर्तीची आरती)
एका, माहो, वसवलिग, माधवदास, शिवराम पूर्णानंद (कृत रामाष्टक-

संस्कृत दहा श्लोक) यांची पदपदांतरे. त्यांत केशव आणि तुकाराम यांचा मरणा थोडा जास्त.

(२) कांहीं मंत्र, चक्रे, सुमायिते वगैरे

(३) घके १७०२ तील गहाणाचा जमाखर्च

१०२५]

वाढ-पृ. सं. ११ × २ = २२

[१५०]

भीसमर्थ, तुकाराम, कृष्णानंद, एकनाथ, गोसावीनंदन, उद्धवचिदन (ज्याचे वंशी कुलधर्म रामसेवा), जनी, विठलनाथ, नामा, गुंडा केशरी इत्यादिकांची पदपदांतरे

१०२६]

गळाडा

[१००-१००]

(१) विम प्रेमदास कृत अंशावाईचे नवरात्र-पद

(२) भीसमर्थ, जीवन्मुक्त, अमृतकधी, शानदेव यांचे एक एक पद

(३) देवाची निरनिराळी नावे घेऊन केलेला धांवा

(४) चार तत्कालीन लिपीचीं पत्रे, विशेष महत्त्व नाही

(५) पांच किरकोळ कागद

श्रीदासविश्रामधामकारांचा संग्रह

१०२७]

१

पोथी-पत्रसंख्या ३६२

[२००]

पूर्णानंदानुचर शिवराम कृत अध्यात्मरामायण

(१) शिवराम कल्याणीचे. त्यांची अफाट ग्रन्थसंपत्ति कल्याणीस आहे. हा ग्रन्थ छापला गेला पाहिजे, असे मला वाटते.

(२) सात हि कांडाचे क्रमशः ७, ९, १०, ९, ५, १६, ९

मिलून ६५ अध्याय आहेत. उत्तर कांडाच्या शेवटच्या अध्यायातील कांहीं ओव्या :

श. सं. २८

१८ अथ्यात्मरामायण संस्कृत । चतुसहस्र श्लोक प्रथित ।

कांहीं उणें उण्णूर परिमित । साचा गर्भार्थ मी वदलों ॥ ८८

मातेपेक्षां हि निंदकाची योग्यता मोठी, ती को ?

माता घोर की पाहर्ता जनी । ते मळ काढी पृथक भाजनी ।

धन्य माझी निंदक जननी । जिह्वाकरुनि क्षाळिजे ॥ ९६

ग्रन्थसमाप्ती १६०७ विजयादशमी रविवार रोजी झाली :

रविवंशीचा मुरपावत्तार । म्हणोनि दिन हि रविवार ।

वितथी जादळा रघुवीर । तिथी मनोहर विजया दशमी ॥ १००

आसुरी संपद संहारी । ऐशिया शोधी संवत्सरी ।

गुरुदक्षिणांची च थारी । म्हणोनि निर्घोरी दक्षिणायन ॥ १०१

ग्रन्थकाराला रामकथेचा लागलेला ध्याउ :

० नवळ रामाचे विद्वान । ग्रंथवत्तर स्वयें नारायण ।

लेखक लेखणी लेखन । जाला आपण मसी कांहीं ॥ १०५

जागृतीसी विहरतां । टप्की देले रामकथा ।

प्रास नाहळती जेवितो । जिह्मेसी कथारुचि लागे ॥ १०६

अथचढ पडतां रस । तेव हि देले नारायण ।

कांहीं निजता संवे चि येऊन । राम आपण काय करी ॥ १०७

हाती धरुनिया काटी । उठीं म्हणे लिहावयासाठी ।

येथवरी रामाज्ञा मोठी । रामें पाठी वर पुरविळी ॥ १०८

लेखक व लेखनकाळ :

संतनामावळी पदुत । लांत हि चित्तासी जे आवडत ।

० ते ज्ञानदेव नामदेव येकनाथ । रंगी रंगनाथ निजानंदी ॥ ११०

यास्तव ज्ञानेश्वर समर्थ । स्वयें चि होउनि कोनेरीनाथ ।

धैरामायण अस्तम्यन । रूपा येथें आणिलें ॥ १११

शके १२०७ सोळाशे सातौत्तर । ते टीका केली दिव्यरामेश्वर ।

कोमेरी दावा सादरे । जाला विचारलेखक ॥ ११२ ॥

ग्रन्थसख्या व ग्रन्थारम्भसमाप्तीचें स्थळ :

० पांच सहस्र पाच शत ५५०० । इतकी ग्रंथपरंपरा गणित ।

ओह्या पयला सुख अमृत । जाली समाप्त कव्याणी ॥ ११६ ॥

भारंभी हि कव्याणी । समाप्तस्थळ हि कव्याण ।

ग्रंथप्रपणें हि कव्याण । राम कव्याण यासाठी ॥ ११७ ॥

१०२८]

२
पोथी-पत्रे ४४२ [२००]

रंगनाथ कृत योगवासिष्ठसार,

(१) प्रकरणें ६ ते १० च फक्त आहेत व या पांच प्रकरणांची ओवीसंख्या १५२५ मरते.

(२) या ग्रंथाने महाराष्ट्राख्यात एक मोठें विचित्र कोडें घातलें आहे. ग्रंथ एक च, पण त्याच्या कर्तृत्वावर दोषा निरनिराळ्या रंगनाथांच्या तर्फे हक्क सांगण्यांत येत आहे. रंगनाथ दोन होऊन गेले. दोघांची परंपरा भिन्न आहे. एक निजानंदगुरुचे भीरामदासपंचायतनांठीच निगडीकर रंगनाथ व दुसरे कृष्णानंदगुरुचे मोगरेकर रंगनाथ. जेथें जेथें गुरुचें नांव आलें आहे, तेथें तेथें आपआपल्या परंपरेला अनुसरून परक केलेल्या दोन्ही तऱ्हेच्या या ग्रंथाच्या प्रति मिळतात, इतकेंच नव्हे, तर दोघांच्या हयातीचा काळ हि भिन्न असल्यामुळे दोघांचा मूळ ग्रंथलेखनाचा काळ निरनिराळा नमूद आहे. मोगरेकर रंगनाथांनी १५३० आश्विन शु. ८ गुरुवारी ग्रंथ संपविला आहे व निगडीकर रंगनाथांचा ग्रंथ १५८४ च्या माघ शु. १० च पूर्ण झाला, असें म्हटलें आहे.

(३) तेव्हां हा ग्रंथ कोणाचा मानावा ? प्रस्तुतची प्रत मोगरेकर रंगनाथांची आहे. निगडीकर रंगनाथांच्या प्रतीवरून शके १८२७ त छापलेली प्रत आमच्या संग्रहीं आहे. त्या प्रतीचे संपादक प्रस्तावनेत मात्र म्हणतात की, ग्रंथाचें कर्तृत्व मोगरेकर रंगनाथांचें असावें. आम्हांस हि तसें च वाटतें. मोगरेकर रंगनाथांच्या कांहीं खुणा निगडीकर रंगनाथांच्या प्रतीवरून छापलेल्या प्रतीत आम्हांस आढळतात. उभय रंगनाथांच्या पश्चात् ज्या कोणी हें चौवकर्म केले असावें त्याच्या कडून त्या खुणा झुजविल्या गेल्या नार्हींत.

(४) जुने ग्रंथ अशुद्ध व गयालपणानें छापण्याचें पाप मघल्या काळांत फार घडलें ! असला निष्काळजीपणा महाराष्ट्राला शोभत नार्ही. या च छापलेल्या प्रतीत मोगरेकर रंगनाथांच्या कांहीं ओव्या दिल्या आहेत, त्यांतून कांहीं हास्यास्पद अशुद्धे :

छापलेली प्रत

प्रस्तुतची प्रत

कोणी सिद्धानंद ऐसें म्हणती ।
किती वर्षे करूं शेथीं घस्ती ॥

कोण्डी सिद्धानंद ऐसें म्हणती ।
कितीयेक वर्षे गुरशेप्रीं घस्ती ॥

अनेक शिष्य बोधिले ।

महानंदसुखें निवाले ॥

धारा नाम महानगरी ।

गोदावरीच्या दक्षिणतीरीं ॥

प्रकाशक शिरीं ठेविला ॥

फलिकालाभिधान सवसराचें ॥

अनेक शिष्य प्रबोधिले ।

महानंदसुखें निवाले ॥

धारूर नाम महानगरी ।

गोदावरीच्या दक्षिणतीरीं ॥

पद्मकर शिरीं ठेविला ॥

कीलक अभिधान संवसराचें ॥

यापुढें महाराष्ट्रांनं हें सारें पाप धुकून टाकलें पाहिजे !

(५) मोगरेकर रंगनाथानी हा ग्रंथ १५३० त नाशिक ये लिहिला. १५१० त भीममर्चाचा जन्म व १५४१ ते १५५४ त्या नाशकाजवळ टाकलीस व पंचवटीत वस्ती. या काळात व त्या सुमारा नाशकास कोण कोण होते व कोणते ग्रंथ निर्माण झाले, त्याचा शोध भीममर्चचरित्रकारानें केला पाहिजे.

१०२९]

६३

पोथी-पत्रे २२१

[१५०

रंगनाथ कृत योगवासिष्ठसार

दुसरी प्रत. प्रकरणें ६, ७, ८ व ९. नवव्या प्रकरणाची शेषटची दोन चार पत्रे कमा. ही हि प्रत मोगरेकर रंगनाथाची च आहे.

१०३०]

६४

पोथी-पत्रे ३१५

[७५

रंगनाथ कृत योगवासिष्ठसार

प्रकरणें १ ते ९, ओवीसल्या २७५६. हीं पहिलीं पाच प्रकरणें व १०२८ तीळ पुढचीं पाच प्रकरणें, मिळून पूर्ण ग्रंथ होतो. सवध ग्रंथाची ओवावळ्या ६२८१ होते हीं हि प्रकरणें मोगरेकर रंगनाथाचीं च म्हणून आहेत.

१०३१]

१०३

पोथी-पत्रे ७

[१००

शिवराम कृत लोकवद वाशिष्ठसारवैराग्यनिरूपण नाम प्रथमप्रकरणम्

पूर्णानंदांचे च हे शिवराम दिसतात. प्रकरणाचे तीस श्लोक आहेत.
शेवटचा ३१ वा :

वासिष्ठसाराथं धरुनि ऐसा । श्लोकाप्रती श्लोक चि देशभाषा ।
तेथील वैराग्यनिरूपणातें । दाऊनि दिव्हें शिवरामनाथें ॥

१०३२]

३
पोथी-पत्र ५३७

[१५०

जीवन्मुक्त कृत गीताप्रभाकर ऊर्फ जीवन्मुक्ती

(१) ही गीतेवर टीका आहे. प्रथम मूळ संस्कृत श्लोक, मग मराठी समानार्थी श्लोक व नंतर त्या च अर्थांचे पद, अशी या टीकेची पद्धति आहे. ग्रंथ अप्रकाशित आहे.

(२) ग्रंथारंभी परंपरेचा जो श्लोक आहे, त्यावरून असें दिसतें कीं, प्रत्यक्ष भीशानेश्वरांची जीवन्मुक्तावर कृपा होती. त्यांच्या ग्रंथांवरून त्यांच्या विषयीं याहुन जास्त कांहीं माहिती होऊं शकत नाहीं. आमच्या धीवरपतांनां मला सांगितलें होतें कीं, एकदां जिवळ च अन्वार म्हणून गांव आहे, तेथील हे जीवन्मुक्त राहणारे होत. अन्वार येथें मातें जाणें शालें नव्हतें. कोणी शोध करीचा.

(३) टीकेची कल्पना व्हावी म्हणून, ग्रंथकारानें आरंभी केलेल्या ममनांतील पदासह एक श्लोक व टीकेचा शेवटचा श्लोक असे येथें देतों :

मोहार्जुनी जीव बुद्धीने गेले । शोकानलें भस्म जळोनि जाले ।
त्याळागुनी भस्मरूप गीता । चंदीन भी तारक दिव्यमाता ॥

पद

सुखदायक माता गीता । चंदीन सुरसरिता गीता ॥ १ ॥

कृष्णमुखाब्जापासुनि जाली । त्रैलोक्यातें व्यासुनि ठेली ॥ २ ॥

पतितपावन हे चिहंगा । स्मरणें चारितसे भवसंगा ॥ ३ ॥

शोकमोहो अनळातें शमवी । जीवन्मुक्तपदीं जन ठेवी ॥ ४ ॥

श्रीकृष्ण योगेश्वर जेय आहे । धनुर्धर अशुंन जेय पाहे ।

तेथें चि लक्ष्मी विजयाभिवृद्धि । सद्बुद्धिचा निश्चय दा त्रिशुद्धी ॥

पद

महाराजा सांगतों तुजरासी । माझी मती हे जाण निश्चिंसी ॥ १०
 योगेश्वर श्रीकृष्ण लेय असे । धनुषांरी हा पाय जेथ वसे ॥ १
 राज्यछक्षी तेथेंचि विजय सिद्धी । कुहरामा तेथेंचि अभिवृद्धी ॥ २
 स्वयं मोक्ष हे तयाचिगे हातीं । जीवन्मुक्त हे धर्म धोळखती ॥ ३

१०३३]

१०

बोधी-पत्र ८२

[१५०

जीवन्मुक्तीवाक्य

हा एक वेदातपक्रियेचा गद्यात्मक सुंदर ग्रन्थ आहे. छराछर, पद, मोक्ष, धन, शिवाय, ज्ञान, भक्ति, वैराग्य, वर्ण, सत्तावस्था, साधक, संसार-निवृत्ति, अखंडवाक्यार्थ, द्वैताद्वैतातीत, त्रिपुटी, प्रकृतिपुरुष, सर्वशास्त्राप, अन्नपन्नतिरेक, निराभिमानदशा इत्यादि पाच पंचवीस विषयांचें व्याख्ये विवेचन केलेलें आहे. ग्रंथात ग्रंथकाराचें कोठें नांव नाहीं. मुखपृष्ठावर ग्रंथाचें नांव दिलेले आहे, त्यावरून हा हि ग्रंथ जीवनगुक्ताचाच असावा असें वाटते. ग्रंथाच्या शेवटचा याही मासला :

कोणी देऊ जीव गीतापारायण करितो । कोणी विष्णुसहस्रनामपारायण करितो । कोणी मंत्रजप करितो । कोणी भगव चिरकुट करितो । कोणी जटाधारी सन्यासी होतो । कोणी काळी चिरकुट करून मानमाव होतो । कोणी लिंग बाधून अग्रम होतो । कोणी पैरागी होतो । कोणी जोगी होतो । पुण्येकर पानाविध मत्त आहेत । कोणी लोक सत्सार करिताहेत । कोणी लोक मिरासिवंत आहेत । कोणी गुणदाया करिताहेत । कोणी सिपाहीगिरी करितो । ऐमे सकळ ही जग आपुल्या आपुल्या अभिमानकटून आहेत । सकळ ही जग मल्लस्वरूप आहे । ज्यास आपुळ स्वरूप मल्लच आहे मल्लून कळत नाही । ज्यास भगवत्कृपा होती त्यास मल्लामैक ज्ञान होईल । आणि ज्यास मल्लामैक्य ज्ञान साळ ते सकळ जग मल्लच पाहू लागेल । हा विषय निराभिमानदुशा प्रकर्ण समाप्त ॥

१०३४]

४

बोधी-पत्र ४७

[१५०

योगेश्वर स्व चागदेवपासणीचें गद्यात्मक विवरण

(१) भीशानेश्वरांनी चांगदेवास ६५ श्लोकानें पत्र लिहिलें होतें, तें चांगदेवपासष्टी म्हणून प्रसिद्ध आहे. त्याच च श्रीज्ञानेश्वर कृत छेखनप्रबंध म्हणतात. त्या पत्रावर ही सुंदर गद्यात्मक टीका आहे, ती प्रकाशनाला सर्वथा योग्य आहे.

(२) परंमत्त परंचाम सच्चिदानंदविग्रहम् ।

ज्ञानेश्वर इति ख्यातं प्रणमामि गुरुं परम् ॥ १ ॥

अशें नमन करून वीरेश्वर टीकेला आरंभ करितांना म्हणतात : “ भीशानेश्वर योगिवर्य चांगदेवयोगेश्वरासि पत्रलेखनमिधे बोवीप्रवच निर्मूनि समस्तसाधक-जनासि अनायासे ब्रह्मात्मैक्यबोध द्वावया योगवेदांतसिद्धांत तत्त्वानुभवसिद्धांत प्रगटिते जाळे । त्या बोवियाचा अर्थ धीगुरुज्ञानेश्वरब्रह्मविद्वयप्रसादे यथामती सांगिजेतो ॥ ”

(३) आणि टीकेचा शेवट करितांना म्हणतात : “ भीशानेश्वरस्वामी ते साक्षाद्विष्णुपरमात्मा त्याचें या ग्रंथाचें विवर्ण कोण करूं सकेल । तथापि तो हृदयस्थ त्याच्या चि प्रसादे यथामति बोवियाचा अर्थ कथिला तो संतो पाहुनि न्यून्याधिक्य असलियां क्षमा करावी हे वीरेश्वर बल्लभ दीक्षिताची विशापना ।

१०३५]

पोथी-पत्रे ८९

[१२५]

आत्माराम कृत क्रमसार ग्रंथ-ओ. ५४८. हा लहान पण महत्त्वाचा भीष्मप्रदायिक ग्रंथ सभेने श्रीरामदासी ग्रंथमालेत तेरावा भाग म्हणून वीस वर्षांमागे छापला होता. त्याची आवृत्ति निघाली पाहिजे.

१०३६]

पोथी-पत्रे ८९

[१०५]

सद्गमाला, ब्रह्मोत्तरे ललितोपाख्याने इयमीवागस्यसंवादे ललिता-सहस्रनामस्तोत्रम्, महत्तरयोगिनीविद्याया महावने शिवशक्तिसंवादे आद्यन्त-गुप्तवारे आद्यन्तविद्योत्तमे उत्तरभागे प्रथमपादमूलमंत्रात्मकं ललिताहृदय-स्तोत्रम्, स्कंदपुराणे इयमीवागस्यसंवादे ललितास्तवराजः, ललितात्रिशक्ति (अपूर्ण), त्रैलोक्यमोहनं नाम कवचं, अर्धां प्रकरणे

स्तवराजाच्या शेवटी प्रतीचा लेखनकाल दिला आहे : " शके १७५२
विकृतिनामसंवत्सरे "

१०३७]

पोथी-पत्रे १२५

[१२५

रंक कृत आत्मलीळा ग्रन्थ

दासविभ्रामधामकर्ते एकेहालीमठपति आत्माराममहाराज यांचे हे चरित्र
आहे. पोथीची मधली मधली पाने गेलेली आहेत. आहेत ती सर्व जुळवून
त्यांचा करतां आला तेवढा उपयोग दासविभ्रामधामाच्या प्रस्तावनेत केला आहे.

१०३८]

पोथी-पत्रे ११५ + १३

[१५८

पंचदशीवर रामकृष्ण कृत गद्यात्मक मराठी टीका. पहिले आणि
पांचवे, अर्धा दोन च प्रकरणे. पांचव्या प्रकरणाची पृष्ठे १ व २ नाहीत.
पहिल्या प्रकरणाचे शेवटी लेखनकाल वगैरे आहे तो : " हेविलंबि
संवासर मागंक्षीर्ष शुद्ध पौर्णिमा ... । नारायण लेखक चंदावरकर । "
पांचव्याच्या शेवटी " नारायणेन लिखितम् । हेविलंबि संवत्सर माघ
शुद्ध पंचमी सोमवारी ... । " येथे वार दिलेला असल्यामुळे लेखनशक
१६९९ ठरविता येतो.

१०३९]

पोथी-पत्रे २८६

[२००

पंचदशीवर रामकृष्ण कृत गद्यात्मक मराठी टीका

दुसरा प्रत. (१) चित्रदीप, (२) वृत्तिदीप, (३) कूटस्थदीप,
(४) ध्यानदीप, (५) नाटकदीप, (६) तत्त्वविवेक, (७) द्वैतविवेक,
(८) भूतविवेक, (९) पंचकोशविवेक, (१०) महावाक्यविवेक, (११)
प्रज्ञानंद योगानंद, (१२) आत्मानंद, (१३) वें प्रकरण मधले च तेवढे
या प्रतीत नाही, (१४) विद्यानंद आणि (१५) विषयानंद अर्ध्या प्रकरणे
आहेत.

चवथ्या दीर्घाच्या अंती " स्वहस्त महीपति लिखितं " असे लेखकाचे
नांव आले आहे. अनेक प्रकरणांच्या शेवटी लेखकाचे " श्रीगुरुशिष्यसामर्पणमस्तु "

असे म्हटले आहे. यावरून छेत्तक महीपति हे श्रीकल्याणशिष्य आपचंद-
मठपति शिवराम यांचे शिष्य असावेत, असे वाटते.

१०४०]

पोथी-पत्रे ३८

[१५१]

भूमि भगवद्गोतेची महोद्वयति कृत प्रबोधचंद्रिका नामक पदपदार्थ-
प्रबोधिनी अशी मापावद्ध टीका

मापावद्ध म्हणजे प्राकृत मराठी भाषेंतील. टीका सुंदर आणि उपयुक्त
आहे, हुद्देव एवढे च की, फक्त तीन च अध्याय उपलब्ध आहेत.

१०४१]

पोथी-पत्रे ४२२

[१४०]

शानेश्वरकृत अनुभवामृताचें बीरेश्वर कृत व्याख्यान

(१) हे प्रचंड, सुंदर, सुलभ व्याख्यान प्रकाशनाला योग्य आहे.
शेवट :

“ इति श्रीनरसिंहदीक्षितनंदनबीरेश्वरचलभकृते अनुभवामृतव्याख्याने ।
दशमप्रकरणं संपूर्णम् ॥ १० ॥ शालीवाहनशके ॥ १७१७ ॥ आनंदनाम
संवत्सरी वैशाख शुद्ध द्वितीया गुरुवारी श्रीज्ञानेश्वरप्रसादे श्रीशंकरनाथश्री-
देशिकेद्रानुग्रहे । चत्तापट्टणास दक्षिणभागी वृंदारण्यक्षेत्री श्रीयोगानंदलक्ष्मी-
नृसिंहाचे संक्षिप्ती अनुभवामृतप्रथाचे व्याख्यान यथामती बीरेश्वर केलें तें
संतों परिसोनि अर्थ अधिक उणा असल्यां क्षमा करावी हे बीरेश्वराची
विनयप्रार्थना ॥श्रीज्ञानेश्वरार्पणमस्तु ॥ श्रीभारमारपणमस्तु ॥ ... ”

(२) संवत्सराचें नाव, महिना, मिति, वार विचारांत घेतां शक
१७१६ येतो. अंकांत नेहमी पुढचा शक दिलेला असतो कीं काय, न कळे.

(३) आत्मार्पण म्हणजे आत्माराममहाराजांना अर्पण

१०४२]

पोथी-पत्रे १८+५२+५+१०

[१४०]

बीरेश्वर कृत अनुभवामृतावरील व्याख्यान

दुसरी प्रत, पण अपूर्ण. प्रकरणे २, ७, ८ व १० एवढीं च आहेत.
शियाय प्रतीची एक कडा बरीच कुतडली गेली आहे. या द्विप्रतीच्या
पृ. सं. २९

शेवटी घरील प्रतीप्रमाणें च बहुतेक मजकूर अचून लेखनकाळ मिस्तीसह तेंतोतंत तो च आहे त्यानंतर या प्रतीत आणखी जो थोडा आहे तो :
 “ श्रीगुरुवीरेश्वराय प्रणामे नमः ॥ इदं पुस्तकं शाहगडकर धितामणिभट्टस्य पुत्रः
 थापूभट्टस्य ॥ शांडिल्यगोत्रोक्तवस्य ॥

“ ताताभिधा नृदरि माय रमा जयाची । पाणी दि पैकुनि सदैव रमा
 च याची । घोरेश्वर प्रभु म्हणौनि जयासि नाम ।

चवथा चरण कुरतहलेल्या भागात शेडा, तो आपण “ त्यांच्या पदा
 करित मी शतशः प्रणाम ॥ ” असा पुरा करूं.

१०४३]

१२

पोर्था-पत्रे १४७

[१२१

गुह्यंदराज कृत विवेकासिंधु

(१) प्रतीचे हाल झालेले होते, त्यामुळे जीर्णरूप आले आहे. पत्रे
 अस्ताव्यस्ता होती ती जुळविली आहेत. काचित् एकाद दुसरे पत्र मघले नाही.
 प्रत महत्त्वाची आहे.

(२) सोळाव्या प्रकरणाचे शेवटी एक श्लोक आहे तो :

अजय शाह जंग दंग झले मस्त भयी ।

गगम्भोमगन्धू कया तु राहसरगी ।

परकदम् दुन्यासे ति द्वावा भडंगी ।

घोहि प्राण मन् खोव गाये भूजंगी ॥ १

(३) सतराव्याच्या शेवटी आहे तो :

नले ध्यान त्या लक्ष सोहं स्मरेना ।

अरूपासि हे नाम कैचें असेना ।

न ये सांगतां पार याचा फुडेना ।

गुह्यगम्य प्राणेश्वरा धोळवेना ॥

(४) शेवटी लेखनकाल घोर आहे :

“ शाके १६३५ सयरासर नदन नाम । फालगुण मास असीत पक्षे ।

श्रीतीर्थार्या इदुवासरे तदिने घडर ग्रामे । रामेश्वरसंस्थितौ परोपकारार्थं ।
 छिखितानिधं । ... इस्ताक्षर नागेश + + ”

१०४४]

११०

पोथी-१८ + ६ + १ + १

[१२९-१५०

विवेकसिंधूच्या चार निगनिराळ्या प्रतींची शुद्धित पत्रे (१) प्रकरणे १६, १७, १८. मार्गाल प्रतीपेक्षां हि ही प्रत जुनी दिसते, (२) १७ वे प्रकरण, (३) एक फाटकें पान, (४) एका प्रतीचे अगदी शेवटचे पत्र. त्यावर लेखनकाळ वगैरे आहे : “ शके १७ सेहें २८ नेया प्रवर्तमाने क्षय नाम संवत्सरे कार्तिक मासे शुद्ध पक्ष पंचम्यायां स्थिरवासरे तृतीय प्राहरे ग्रंथ लिखितं... ॥ इदं पुस्तकं काळिगी गोविंद भट्टस्य सुत नीलकंठेन लिखितं नान्यथा ॥... ॥ ”

१०४५]

१११

पोथी-पत्रे १७ + २

[३००

विवेकसिंधूची परिभाषा

जशी शनिश्रीची परिभाषा उपलब्ध आहे, तशी ही विवेकसिंधूची परिभाषा होय. भाष्या पाहण्यांत किंवा ऐकण्यांत ती पूर्वी नव्हती. महत्त्वाची आहे. प्रकाशित झाली पाहिजे, विवेकसिंधूच्या व सामान्यपणें जुन्या मराठी ग्रंथांच्या वाचकांस मार्गदर्शक होईल. दोन प्रती आहेत : एक पूर्ण आहे, तिची १७ पृष्ठे आहेत व दुसऱ्या प्रतीची २ च पृष्ठे आहेत.

१०४६]

१२

पोथी-पत्रे सुमारे ३०० + १०

[१००

राघवरंक कृत संदेहरण

दोन प्रती. दोन्ही अपूर्ण, एका प्रतीची सुमारे ३०० अस्ताव्यस्त पत्रे व दुसरीची अवधी १०. या ग्रंथाची एक पूर्ण प्रत केज येथे पाहण्यांत आली होती, तिच्यावरून केलेली प्रत सध्या संग्रही आहे. तिची नोंद पुढे करूं.

१०४७]

१४

वाढाची तीन पृष्ठे दिसतात

[१५०

वेणी कृत कौल- श्लोक २६

१०४८]

१५
पोथी-पत्रे ८३

[१५०]

एकनाथ वृत्त सगीक हस्तामलक-ओ. ६७९. शेवटी, " श्रीगुरु-
सहजानंदार्पणमस्तु " आदि. आरम्भी हि " श्रीगुरुसहजानंदाय नमः, " आदि.

१०४९]

११
पोथी-पत्रे ४८

[२००]

एकनाथ वृत्त घटोक्त हस्तामलक-ओ. ६७२. शेवटी, " श्रीगुरु-
सहजानंदार्पणमस्तु " आदि. या प्रतीचे पहिलें पत्र नाहीं. ।

१०५०]

१६
पोथी-पत्रे १२५

[२५०]

रामानंद वृत्त प्रहोत्तरखंड

छोटीबंड, सुंदर, संपूर्ण म.म. याचे एकदर २२ अध्याय आहेत, प्रकाशनाला
योग्य आहे.

या च म भा-या दुस-या एका प्रती-या पुढाचे पाच तुकडे, या च
बायाबा-या पैटी टोबले आहेत

१०५१]

१७
पोथी-पत्रे ९९

[१२१]

श्रीसमर्थ वृत्त रामायण

पत्र सुंदर आणि सुंदकाद. संपूर्ण, सुंदर मत. प्रतीचा लेखनकाळ • " इदं
पुस्तक माप नाम सवामर धारण यत्त सदा तिथी ११ प्रथम याते लेखन
समाप्तोय ॥ श्रीरामसमर्थारण्यवराम ॥ शके १७३९ ॥ सप्त १९२३ "

१०५२]

१८
पोथी-पत्रे ६

[१२५]

नियराम पूर्णानंद वृत्त रामतुलसी

अभंग सरदा ११० अवकाशित प्रकाशना योग्य.

१०५३]

१९

पोथी-पत्रे ९

[१५०

शिवराम पूर्णानंद कृत नि संदेहदिवाकर-ओ. ९०

१०५४]

२५

पोथी पत्रे-९

[२००

शिवराम पूर्णानंद कृत नि.संदेहदिनकर-ओ. ९०. हा व मागील १०५३ वा ग्रंथ एक च. पक्त नावात थोडा परक. प्रकरण अप्रकाशित. प्रकाशना योग्य.

१०५५]

२०

पोथी-पत्रे २

[१५०

शुकाचार्य विरचिता प्रश्नोत्तरमाला-संस्कृत श्लोकसंख्या ३२

१०५६]

२१

पोथी-पत्रे २२

[१२५

आत्माराम कृत अक्षरमालिका

ओव्या ८०, श्लोक १०, अष्टाक्षरी ९, पद १, अभंग १.

१०५७]

२२

पोथी-पत्रे १८

[१२५

आत्माराम कृत आत्महित-ओवीसंख्या १५०

१०५८]

२३

पोथी-पत्रे ९ पैकी ६ चे नाही

[१५०

शिवराम कृत बोधामृत-श्लोकसंख्या ५३

प्रकाशित होईल तेव्हा होवो, पाच श्लोक पठनार्थ देतो .

हिरोनिया माझक हा पसारा । दिल्ला निजानंदपदी च थारा ।

वारा न लागे मज या भवाचा । चालागि मी दास त्या गुरूचा ॥४४

त्या सद्गुरूवाण कसें असावे । त्याचेगळा जीव कसा थरावे ।

दावा मला सो गुरु राजयोगी । पाजा त्याचे पदतीर्थ वेगीं ॥ ४८

तत्पादतीर्थीं मज आजि न्हाणा । भेटेल कैं तो गुरु रामराणा ।
 पाहीन त्याचा मुखचंद्र डोळा । भोगीन तें मी सुख वेळवेळा ॥ ४९
 गुरु ईश्वरु भेद मातें दिसेना । गुरु ब्रह्म हे भावना सत्य जाणा ।
 जन्हीं अन्यथा बोल बोलें जेव्हां । क्षणामाजि मी भरस होईन तेव्हां ॥ ५०

भजन निजगुरुचें सर्व भूतीं करावें ।
 गुरुचरण पहाया सर्वकाळीं घुरावें ।
 गुरुमुखनिजबोधें चित्त आधीं भरावें ।
 गुरुवर शिवरामें बोलिलें आचरावें ॥ ५२

१०५९]

२६

पोथी-पत्रे ६

[१५०

(१) निवृत्तिनाथांनीं ऐक वा ज्ञानेश्वरा । म्हणून ज्ञानेश्वरांना केलेला
 समाधीबोध-ओवीसंख्या ३०

(२) चत्वारदेह पंचीकरण-कोण कृत न कळे

१०६०]

२७

दोन पोथ्या-पत्रे ३० व २३

[१५०

सीतारामबाबा कृत अन्वव्यतिरेक-दोन प्रती

हे प्रकरण श्रीसमर्थोचें नसत कोकणप्रांतांत श्रीसमर्थांचे सीतारामबाबा
 म्हणून शिष्य होते त्यांचें आहे, हो गोष्ट श्रीरामदासी मासिकानें मागे स्व सिद्ध
 केली आहे, पण “ समप्रमन्याचे ” प्रकाशक कांहीं आपला दृष्ट सोडीत
 नाहीत. एकदां कोणाला तरी हें प्रकरण श्रीसमर्थांचें म्हणून घाटलें व कोणी
 तरी तें त्यांचें म्हणून छापलें आणि तोच क्रम गतानुगतिकन्यायानें प्रकाशकांनीं
 आजवर चालविला आहे ।

या प्रकरणाच्या या दोन प्रती आहेत. एकीवरून च दुसरी केलेली
 दिसते. दोन्ही प्रतींवर स्पष्ट लिहिलें आहे : “ अन्वव्यतिरेक ग्रंथ । समर्थांचा
 शिष्य सीतारामबाबा कृत समास अन्ना ॥ ११ ॥ घोवीसं ॥ ३५८ ॥ ”
 परांचें प्रकाशकांचें अगूत तरी हकडे लक्ष जातें किंवा नाहीं.

१०६१]

२८

पोथी-पत्रे १०

[२५०

रामानंद कृत स्थालीपाक-पदे, श्लोक, वगैरे

१०६२]

२९

पोथी-पत्र ५

[२००

रामानंद कृत मुचुकुंदचरित्र-श्लोकवद्ध

१०६३]

३०

पोथी-पत्र ६

[२५०

रामानंद कृत राधामाधवविलास-श्लोकवद्ध

१०६४]

७३

पोथी-पत्र सुमारे ४००

[२५०

रामानंद कृत भारत, भागवत, रामायण, पुराणें यातील अनेक श्लोकवद्ध प्रकरणें.

हीं सारे पत्रे अस्ताव्यस्त आहेत तीं सावकाश लाविर्ली पाहिजेत.

दोन ठिकाणीं मध्ये च लेखकाचें नांव आढळलें : (१) सदाशिव-नगर वैकटेश । स्वहस्त ॥ ” (२) “ सदाशिवकर । वैकटेश ॥ ”

१०६५]

१०७

पोथी-पत्र ५३

[२५०

रामानंद कृत कार्तिकमाहात्म्य-ओवीवद्ध

१०६६]

३२

पोथी-पत्र ३७

[२००

विठो कृत गुरुगीता-मूळ श्लोक १३१ व टीकावैव्या ७३४. अप्रकाशित ग्रंथ, प्रकाशनाला योग्य हे विठो राहणारे कल्याणीचे दिसतात. त्यांची परंपरा अशी : निवृत्ति-ज्ञानदेव-छोपान-गालो-नरहरि-माधव-विठो.

गुरुद्वयतेचिये तटी । श्रीगुरुमकापिये निकटी ।

पूर्ण जाली टीका म्हराटी । गुरुगीता घनवृष्टी सुखाची ॥ ७१८ ॥

गुरुगीता मंगलस्नान । हे जेव वसे तेथ कल्याण ।

कल्याणरूप शिव आपण । बोलिला निजगुरु गुरुगीता ॥ ७२३ ॥

मालो सरा नरहरिस्वामी । माधव श्रीगुरु अतर्यामी ।

विठोसी नांदवी कल्याणधामों । गुरुगीता भारामी रमयिता ॥ ७३१ ॥

१०६७]

३३
पोथी-पत्र १२ पैकी १।१० नाहीत

[२००]

श्रीसमर्थ कृत पंचीकरण

स्पष्ट निर्देश करून ग्रंथराजांतील १७-२-१५ ही आधी आधारभूत घेतली आहे. शेवटी " रामदास कृत " असे म्हाळेलें आहे.

१०६८]

३४
पोथी-पत्र ६

[१५०]

शिवराम कृत योधवासष्टी

१०६९]

५५
पोथी-पत्र ९

[१५०]

शिवराम कृत योधवासष्टी

दुसरी प्रत. मागील दि ४४७, ४८० बादांक परावे, अति अति गोठ योध आहे. प्रकाशित झाला च पाहिजे.

मानधि तनुळा आळासी । धिषयमुये सेऊं जासी ।

सहानी नाहीं धाळासी । आहा रे बाया गेलासी ॥ ११

आवळीण सुदचे पावीं । हरिहरि भजनें हे काई ।

मनिहुनि प्रेमा जंव नाहीं । तंव घरा न ये हरि भजती दि ॥ २२

निष्पणसमयीं चटु लवती । लटिवया माना हालविती ।

घरांत क्षणदा कालविती । धिवेकदीप झालविती ॥ २३

गुह कदनाघन वळळा रे । तेणें हरि मज कळळा रे ।

मोक्षतरुपर कळळा रे । भवभिरि सगळा वळळा रे ॥ ५६

१०७०]

३५
पोथी-पत्र ६

[१००]

श्रीसमर्थ कृत पूर्वार्भ

१०७१]

३६
पोथी-पत्र १२

[१००]

अमृत कृत स्वरूपनिर्णय- ओ. ९५. ग्रंथ अप्रकाशित आहे. अमृतानी दिलेली आपली शुध्दपरपदा नमूद करण्यासारखी आहे : उमावति-

निष्णु-प्रजापति-वशिष्ठ-पराशर-व्यास-शुक्रदेव-गौडपाद-शंकराचार्य-विष्णु-
चार्य-बोधधनाचार्य-ज्ञानचन-ज्ञानोत्तम-ज्ञानभरि-सिद्धभरि-ईश्वरतीर्थ-नृसिं-
हतीर्थ-विद्यार्तीर्थसरस्वती-विद्यार्तीर्थसरस्वती-मलयानंदसरस्वती-
देवसरस्वती-कृष्णसरस्वती-नृसिंहसरस्वती-माधवेन्द्र-अमृतानंद-गगनैन्द्र-माध-
वसरस्वती (गोदातीरनामोतीर्थी वस्ती)-विद्वत्सरस्वती-अंबिकासरस्वती-अमृत

१०७२]

६८
पोथी-पत्रे १२ पैकी ७-१० नाहीत [१५०

अमृत इव स्वरूपनिर्णय-दुसरे प्रत पग अपूर्ण

१०७३]

३७
पोथी-पत्रे १८ [१५०

श्रीसमर्थ कृत एकवीससमासी

मुखपृष्ठावर "रामीरामदासकृत येकवीससमासी नाम जुना दासबोध" अशी दोन्ही नावे असून समाससमासाचे शेवटी कोठे नुसते "येकवीससमासी" म्हटलं आहे तर पुस्तकां "जुना दासबोध" म्हटलं आहे. या प्रण्याचे मूळचे नांव काय व यास "जुना दासबोध" हे नामाभिधान येव्हां आणि कां प्राप्त झाले, हा प्रश्न विचार करण्यासारखा आहे.

मुखपृष्ठावर अेवीसंख्या १२४० दिली आहे, पग पाहिले होती १२४० आणि तितकी च मगते.

१०७४]

३८
मुद्रा पत्रे ८ [२००

अज्ञानसिद्धनागेश कृत पंचोक्तप्रमेय-अधिधमापा

दोन रकने कल्पून दावे व जूझ संस्कृत किंवा मराठी पंचोक्त व उजवे बाजूस त्याचे अधिध भाषेत रुपांतर. शेवट :

इति शृंगुंजय अज्ञान इति शृंगुंजयकु अज्ञान
सिद्ध नागेश पुढा निश्चय ॥ सिद्ध नागेश पुढा या इह ॥

१०७५]

७०
वही-पृष्ठे १० [५०

वहीस १०७५ ची ही कोणी मरी अलिहडे वरून ठेवलेली प्रत
॥ अ. सं. ३०

१०७६]

२९

पोथी-पत्रे ९

[१००

श्रीसमर्थ कृत अंतर्भाव

१०७७]

४०

पोथी-पत्रे १२

[१००

श्रीसमर्थ कृत अंतर्भाव

१०७८]

४१

पोथी-पत्रे ८

[१५०

श्रीसमर्थ कृत अंतर्भाव

१०७९]

४२

पोथी-पत्रे ९

[१२५

श्रीसमर्थ कृत पूर्वारंभ

१०८०]

४३

पोथी-पत्रे १०

[१२५

पूर्णानंदानुचर शिवराम कृत अपरोक्षानुभूतिदीपिका

(१) मूल श्लोक १४४ व तितके च प्राकृत समश्लोक. नंतर सहा श्लोक अपूर्व गुरुमन्त्रीचे आणि नंतर

कथिली शंकराचार्ये । अपरोक्षानुभूति हे ।

तद्वर्ग दीपिका दावी । शिवराम महाकवी ॥ १५१

पूर्णानंदमसादे हे । दीपिका दाविली सवे ।

विचारी यांसि विश्वासे । शिवराम चि तो जे ॥ १५२

(२) मतीचा लेखनकाळ वगैरे : " शके १७३० विमवनाम सर्वरसर

दक्षिणायने वर्षस्तौ श्रावण मासे शुक्लपक्षे सप्तम्यां भृगुवास्तवे दितितं ।

कोठरुनखणमद्वारमज वृषणपाने दितितं स्वदस्तं ॥ "

१०८१]

४४

पोथी-पत्रे ६

[१२०

शिवराम कृत अपराधस्तोत्रदीपिका

भीमत् शंकराचार्योन्त्या अपराधस्तोत्राचा समश्लोकी उलथा, लेखनकाल बौरे :
 " शके १७३० विभवनाम संवत्सर दक्षिणायन वर्षदत्तौ धावणमासे शुक्लपक्षे
 दशम्या इदुवासरे लिखितं । कोयुरजक्षणमद्वारमज कृष्णवा स्वहस्तलिखित ॥ "

१०८२]

४५

पोथी-पत्रे २८

[११७

श्रीशंकराचार्यविरचितं प्रबोधसुधाकराख्यं प्रकरणम्

" शके १७३० वर्तमान व्यवहारीक चांद्रमान विभव नाम संवत्सरे
 दक्षिणायने वर्षदत्तौ धावणमासे कृष्णपक्षे अष्टादश पंचम्या गुरुवासरे लिखितं
 कोयुरजक्षणमद्वारमज लिखित स्वहस्त ॥ "

१०८३]

४६

पोथी-पत्रे २८

[११५

मुकुंदराज विरचित परमामृत

१०८४]

४७

पोथी-पत्रे १३

[११५

श्रीसमर्थ कृत निर्गुणध्यान

१०८५]

४८

पोथी-पत्रे ६

[१००

श्रीज्ञानेश्वर कृत लिखित ऊर्फ पंचपटी

१०८६]

४९

पोथी-पत्रे ३ व ५

[१५०

श्रीज्ञानेश्वर कृत लेखणी ऊर्फ लेखन ऊर्फ कल्याणपत्रिका-
 दोन प्रती. यातील ५१ वी ओवी :

गजोनि निरुत्तिज्ञाननाथ । ऐसें भबोलणे वाचित ।

हें पत्र पैठणी येकनाथ । धाचील पो माथ ॥ ५१

प्रकरण जर श्रीज्ञानेश्वराचें तर त्यात एकनाथांचा उल्लेख कसा यावा ?

२३६

श्रीरामदाजी संशोधन

१०८७]

५०

पोथी-पत्रे-१०

[१५४]

श्रीसमर्थ कृत पंचमान

१०८८]

५१

पोथी-पत्रे ७

[१५०]

श्रीसमर्थ कृत अष्टाधरी पंचाकरणयोग

मालेतीष्ठ तिथ्या भागात हे प्रकरण छापले आहे.

१०८९]

५२

पोथी-पत्रे ९

[२००]

श्रीसमर्थ कृत अक्षरपदसंज्ञा-घाटी दफ्तरात. हे प्रकरण आपणास अजून छापले आहे.

१०९०]

५३

पोथी-पत्रे १९

[१५०]

श्रीसमर्थ कृत आत्माराम

हे प्रकरण इतरत्र अशुद्ध छापले गेले आहे, समेता अजून ते शुद्ध छापले आहे.

१०९१]

५४

पोथी-पत्रे २१

[१५०]

श्रीरामदास कृत कृतनिर्वाह-ओ. २२१

हा ग्रंथ श्रीसमर्थ चा कां श्रेष्ठचा, हे ठरवावयाचे आहे.

१०९२]

५५

पोथी-पत्रे सुमारे ३००

[२५१]

पूज्यदासजी शिवराम कृत भागवत-येकादशस्कंध, समश्लोक.

पत्रे अस्ताव्यस्त झालेली आहेत, ती लावली पाहिजेत. शेवटचे काही चरित्र-पत्रे श्लोक देतो, कारण त्यातील माहिती अगदी नवीन आहे.

येकादशी प्रसंग भागवत प्रसंगे । गी अर्धशीत म्हणतां पण न प्रकाशे ।

काही न अर्थ न वळे अभिमानियाला । श्रीवचनाय दिवट त्रिगर्गी उद्देला ॥ १९

येकादशाचा निज दाढनी दिवा । नेळा स्वधामासि त्रिकोक आवया ।
तो नातिव्या पावत अगत्य मानुनी । स्त्रोकोक्ति बोले दिशाम होउनी ॥ ४०

मायेचा जो पादतां आदि आज्ञा । तो हा येका जाहला माप माझा ।
आगे येथें पाळटी नांवरुना । स्त्रोकीं स्त्रोकें दाखवी अर्थदीपा ॥ ४१

कोणही म्हणे तो शिवराम टोणवा । पाहा अनुष्ठान वये चि ना जवा ।
उगे चि नुस्ते मिळऊनि पोरटों । नाचे उडे गाव करीत चाउटी ॥ ४५

कितेक येऊनि समीप वंदिती । भट्टा त्रिवन्मुक्त म्हणोनि वानिती ।
निंदुनियां जा रिति वंदिती स्तुती । दोघे मळा सहुरुर निधिती ॥ ४६

क्षय करुनि विकल्पा भद्र गीटा विलक्षी । स्वतुनि सकळ भेदा लागतो कृष्णपत्नी ।
अति अमळ दिनी हो पूर्ण येकादशार्चें । निराण मग जाळें जाण यकादशार्चें ॥ ५२

कल्याणधामी शिवराम योगी । हे संपत्ती भागवत प्रवर्गो ।
वर्ग्या लनाळा श्रवणार्थयाळा । कल्याण हो सर्व दि भाविकाळा ॥ ५३

१०९३]

५७

पोथी-पत्रे ५

[१५०

निवृत्तिप्रसंगे ज्ञानदेव विरचित शु बाष्टकटीका

मूळ श्लोक ९ व टीकेचे श्लोक ३९, एकूण ४८

१०९४]

५८

पोथी-पत्रे ४

[१५०

(१) परमहंसानां समाधिब्याख्या व (२) महावाक्यार्थप्रबोध-

प्रकारब्याख्या, अशीं दोन संस्कृत प्रकरणे

१०९५]

५९

पोथी-पत्रे ६

[१५०

नमोऽष्टपुराणे क्षेत्रखंडे मल्लारिमाहात्म्ये मल्लारिकवचम् ।

१०९६]

६०

पोथी-पत्रे २९

[१५०

विष्णुसहस्रनामस्तोत्रम्

" हे पुराण रामचंद्र भट्ट व वा उपाध्ये तळनकर यांचे अथे "

१०९७]

६१
पोथी-पत्रे ११, पेक्षा ११२ नाहींत। [१५१]

विश्वनाथ कृत उपदेशरहस्य

कल्याणांच्या संग्रहातील १००० या ग्रंथ नोंदला गेला, त्याच ग्रंथाची ही निराळी प्रत येथेदाखी येथील होय. हा ग्रंथ वाचून जाणारी एक मोठ्ठा लक्षात येते ती अशी की, विश्वनाथाचे आज्ञेगुरु जे रंगनाथ, तेच १०२८ साली योगवासिष्ठसारकर्ते होत. त्या सारतील परंपरेच्या कांहीं ओल्या या रहस्यात अशाच्या लक्षा आदळतात. ग्रंथ छापला जावा, हे खरे.

१०९८]

६५
कागदाचे वेदाळे-संपूर्ण [१२५]

यात मध्यमुनेश्वर, गोसावीनंदन, किंकर, कृष्णानंद, बाळ, नरहरि, दास हुका, जनपदित, शातचैतन्य, मुक्तेश्वर (कृत शानेश्वराची आखी), एकनाथ, विप्र रामदास, कोकिल, महीपति, जनाथ, उदयसुत, चिदानंद, दास शिवाचा, उदयचिद्धम, आनंदतनय, आदिनाथपण, इत्यादिकांच्या आख्या, पदे वगैरे

१०९९]

६६
एक जीर्ण कागद [१५०]

शिवदिनकेसरी कृत परमार्थांच्या शब्दय मङ्गलानंद खरा।
हे श्रीसमर्थोवर पद

११००]

६७
दोन पोथ्या-पत्रे सुमारे १५०/१५० [१००]

एकनाथ कृत रुक्मिणीस्वयंवराच्या अस्ताव्यस्त दोन प्रती

११०१]

६९
पोथी-पत्रे सुमारे १५० [२००]

एकनाथी भागवताची व इतर अस्ताव्यस्त पत्रे

११०२]

७१ व ७९ मिळून
पोथी-पत्रे २२

[११५

ज्ञानदेव कृत तत्त्वमसि-ओवीपद

प्रतीचें अक्षर एक तद्देचें, परंतु शेवटीं निराळ्या अक्षरात" लेखनकालीं कैरे आहे तो : " शके १७२२ रौद्रनाम संवत्सरे धावण शुद्ध चतुर्दशी भावुवासरे तदिने ... । तुळीयारमज भीमरावेन लिखितं ... ॥ "

प्रकरण अप्रकाशित वाटतें, प्रकाशित व्हावें.

११०३]

७२

पोथी-पत्रे ९१ अपूर्ण

[२५६

पदमोधिनी

ही गीतेवरील टीका महत्त्वाची दिसते ती कोण कृत आहे, कळत नाही. मागील १०४० पासून ही भिन्न आहे. पण दुर्दैव असें, पक्त अध्याय ८, १२, १४ एवढे च आणि ते हि अस्ताव्यस्त असे उपलब्ध आहेत.

आठव्या अध्यायाचे शेवटीं लेखनकाल आहे तो : " धावण शुद्ध प्रतिपदा चतुर्वारी समाप्त । वेंकोबा कासीनाथ । सदाशिवपंत वस्ति । मोकूब । पर्गणे कदरगुद ॥ " आणि बाराव्याच्या शेवटीं :

" सिधार्तिनामसंवत्सर कार्तिक शुद्ध दशमी " आहे, यावरून शक १६०१ येतो.

११०४]

७४

पोथी-पत्रे २

[१५०

अष्टादश जातीची उत्पत्ती

११०५]

७६

पोथी-पत्रे ४, अपूर्ण

[१५०

शुद्ध ब्रह्मज्ञानाचा धडा-अपूर्ण

पेशा बोधिया पचवीस । शुद्ध ब्रह्मज्ञानाचा रस ।

निवृत्तिनाथगुददास । समरसे परमर्षी ॥ २५ ' "

११०६]

७७

पोथी-पत्र ११

[१५०

पंचीकरण

११०७]

७८

उत्सवलेल्या वाढाचो ४४ पाने

[१५०

यांत केशवस्वामी, उदवचिदन, आनंदसुत, मध्वभुनेश्वर, शिवदिन-
वेश्वरी, एकनाथ, मुकुंदराज, निहृति, शिवराम पूर्णानंद, कबीर, तुकाराम,
शानदेव, मुक्तेश्वर, अमृतेश्वर, रंगनाथ, इत्यादिकांची पदपदांतरे आहेत, त्यांत
केशवस्वामीच्या पदांचा, श्लोकांचा मगरे भरणा विषेप आहे.

११०८]

८३

तीन कागद

[१५०

हे त्रिन्दी कागद उपयुक्त आहेत. दाखविभामधमांत कोणत्या अध्यायांत
कोणतें पद आले आहे तें एका कागदावर दर्शविलें आहे. पदांची अःचाश्रें
दिलीं असून त्यांच्या मागे अध्यायांचे अंक घातले आहेत. दुसऱ्या दोन
कागदांत सात रकाने पडून निगनिगळ्या गंगांतील पदे नोंदली आहेत.

११०९]

८४

आत्मारामाच्या परंपरेचा कागद

[१५०

जय जया पारंपरा नारायणा श्रीधरा ।
आरती घोषाळीन । हृदयसिंधुविहारा ॥ भु०
दिप्यु वैकुण्ठवासा हंस देव सर्वेशा ।
घोष घोष पूर्ण मळा । सत्यलोकनिशासा ॥ १
यतिष्ठ ज्ञानदातया । जय श्रीरामराया ।
दृष्टापत्तोद्दहर्ता । जय भंडनीतनया ॥ २
रामदास दासरोषका जय पक्ष्यण मया ।
बाबा शिवराम स्वामी । रामचंद्र देशिका ॥ ३
पुनी हे दिप्य नामें नित्य जपे जो मेमें ।
भेदभाव निरस्तोनिषा न्यवे होष भातनाम ॥ ४

१११०]

८५
एक कागद

[१५०

यांत दोन तीन सुभाषिते असून असमर्थपदाचीचो श्लोक आहे :

सोळासेत्रय शालिवाहन चक्रे संवत्तरे दुर्मती ।
पारे ते शशि भाग्य धृष्ट नवमी साधूचिंता संगती ।
भक्ति ज्ञान विरक्त बोधित जना संतर्पणा सादनी ।
श्रीमहास समर्थ सज्जनगर्भी टेंढे तनु स्वागुनी ॥ १

११११]

८६
पोथी-पत्रे ३

[१५०]

विष्णुपुराणे कृष्णशतनामस्तोत्रम्

१११२]

८७
पोथी-पत्रे १४, उणे ५ पें

[१५०

वाक्यसुधेची गद्यात्मक टीका-अपूर्ण

१११३]

१०२
पोथी-पत्रे १००

[१५०

वाक्यसुधेची ओवीग्रह टीका-अपूर्ण

१११४]

८८
पोथी-पत्रे १२७, काही नष्ट

[१००

एकनाथ कृत सस्त्रिमणीस्वयंवर

१११५]

८९
पोथी-पत्रे शिष्टक १२१

[११३

ज्ञानदेवी ऊर्फ ज्ञानेश्वरी-मुंदर भक्षर

समो ज्ञानेश्वर निष्कळका । जयाचे गीतेची वाचिता टीका ।
गीताज्ञान होय छोको । अतिभाषिकां ग्रंथार्थिणी ॥

“ भीमशालिवाहन चक्रे ॥ १७२४ ॥ दुंदुभि नाम संवत्तरे वैशाख
वद्य ॥ ४ ॥ शुक्लवारो कानूनगोरेपुण्यव्रतनेन शंकरेण लिखितं ॥ श्रीगुरुवारे-
श्वरार्पणमस्तु ॥ श्री ॥ ”

१११६]

१०
पोथी-१वें १८, पेकी ९, १० व १७, १८ नष्ट [१००]

"पंचोक्तश्रीरामदास" असे मधळ्यावर प्रकरणाचे नांव दिलेले आहे.

१११७]

१२
पोथी-दुटित पत्रे १४५ [१५०]

गीता - अर्थ

अपूर्व ग्रन्थ आहे. हा कोणी उद्योग केला सांगता येत नाही.
 "जगदीश्वरें व्यासवतार घेउन महाभारत निर्माण केले त्यामध्ये हि, भीमपर्व
 गीताशास्त्रकार काढिले जें घेतोवयाच्या उत्पत्त्यास्तव परम दया करून
 आरंभ श्रीकृष्णाजुनंदादरु पृथ्वीवरी प्रकट केले ते सर्वांस
 उपेगा अधिकारपरतें यथायोग्यास कैरवापांडवाचे सुख होत, अथवा धृतराष्ट्र
 संनिर्पणिति पुस्तकाला " असा आरंभ करून द्यावे याजुस चरणापाठी
 चरण असे मूळ संस्कृत श्लोक देखून उजवे याजुस प्रत्येक चरणापुढें त्या त्या
 चरणाचा मराठीत अर्थ दिला आहे. उदाहरणार्थ मगधार्म च देवो :

१. धृतराष्ट्र उवाच ॥	॥ धृतराष्ट्र योक्ता जाला
धर्मक्षेत्रे कुरुक्षेत्रे ॥	धर्मक्षेत्रे ते कुरुक्षेत्राचे दार
समवेता युयुत्सवः ॥	मिळाले आहेत युयुत्साचे दूळे
सामक्या पांडवर्षेय ॥	आमचे सामि पांडव जे
१. किमकुर्वत संजय ॥ १ ॥	काय करिते जाले संजया ॥ १ ॥

१११८]

१३
एक चिन्नाचा कागद [१५०]

१. उद्गुप बघलेले आरेंत व भक्त हा जेवून उभो आहे, असे हे एक
 चिन्न आहे. दुर्दैवाने चिन्नाचा सालचा अर्धा भाग पाडून नाहीसा झालेला
 आहे. चिन्न केव्हाचही तरी एवढा पूर्वेत असावे, कारण त्यास गंध यादिलेले
 आहे. येवढाचिन्नामयामावे आत्मारात्मद्वाराजांचे म्हणून असावे, असे
 मना पाटने.

१११९]

१४
पोथी-दुटित पत्रे गुणारे २०० [१००]

श्रीपर हृद हरिपिजय-अपूर्व

११२०] पोथी-पुढित पत्रे सुमारे १५ [२००

एकनाथ कृत भावार्थरामायण-अपूर्ण

११२१] पोथी-पत्रे ९८ [१५०

भावार्थरामायणांतीछ सुंदरकाढाचे पहिले पांच प्रसंग

११२२] पोथी-पत्रे ९७ [११२

मांडव्य उपनिषद्-मूळ व गद्यात्मक प्राकृत टीका

"हस्ताक्षर मेराळ रामचंद्र गोसांवि नाथंथी नारायणधेडकर ॥
संयंतिसंगम रत्नगर्भ समुद्र पद्ममनटाके मोमार्द्धंदरपट्टे द्वितीय प्रहरे
मायमाते शुद्धरक्षे यमंतपंचमी गुदरासरे सके सतरासेदे पंचेनाळीस १०९५
मांडव्योपनिषदाप्यटीका प्राकृत संपूर्ण ॥"

११२३] पोथी-पत्रे ९९ [१००

पश्चिणामूर्तिस्तोत्र-शिवरामपूर्णांनदकृत समश्लोक

११२४] पोथी-पत्रे १०० [७५

पंचमुखी हनुमत्कवच

११२५] पोथी-पत्रे १०१ [१००

देवदास कृत संतमालिका-अपुरी सोडली आहे.

११२६] पोथी-पत्रे १०४ [२००

प्रह्लादोद्य-श्लोकान्ध. बहुधा शिवराम पूर्णांनद कृत. पहिला अध्याय
पूर्ण, श्लोक १४८ व दुसरा अपूर्ण, श्लोक ३१. प्र.य. महाराचा आहे, तो
संपूर्ण मिळविला पाहिजे आणि त्या प्रातात मिळेल दि.

११२७]

१०५

पोथीचें एकच जोड पत्र

[११५]

पण महत्वाचें आहे. गजेंद्रमोक्षाचे सुमारे ७२ श्लोक दिसतात व या श्लोकान्या पन्नावर ६७ ते ७२ श्लोक आहेत. श्लोकांचे अंक चुकले आहेत. या प्रकरणाचें महत्त्व असे की, तें श्रीरामर्षाचें म्हणून दिलेले आहे. श्लोक असा :

गजेंद्रासि तो पावला देव जैसा । प्रितीनें म्हणे 'यासि पावेल तैसा ।
- म्हणे रामदास यदधीं विक्रयेन । घरी तो पहा जाणिले पापरूप ॥

११२८]

१०६, ११५

पोथ्या तीन-पत्रें ५८, ११, २२ [१००-२००]

रत्नाकर कृत उपदेशरत्नाकर किंवा रत्नाकर, ओवीसंख्या १४२. या ग्रंथाच्या तीन प्रती, पैकीं एक पूर्ण व दुसऱ्या दोन अपूर्ण

११२९]

१०८

पांच उभे कागद

[१५]

हुकार्द यांचा एक, हुकारामांचे दोन व भीषणांचे दोन, मिळून पांच कृतात्मक असंग - अर्थासिद्ध

११३०]

१०९

पोथी-पत्रें ३

[६००]

कोणी गोविंदा कृत मुखलमानी मापेंत नामदेवचरित्र-ओवीसंख्या ५०. ज्यास ही मापा समजने, अशा कोणी हें चरित्र लिहून फाटून प्रकाशित केले पाहिजे.

११३१]

११२

पोथ्या दोन-पत्रें १०६, ८५

[२००]

दासोपंत कृत ग्रन्थराज ग्रन्थाच्या दोन प्रती. मधली मधली पत्रें गहाळ आहेत. एका प्रतीचे अधर सुद्धा आहे.

११३२]

११३

पोथी-पत्रसंख्या १८

[१५०]

मानेश्वर कृत सधरगीता टीका-अपूर्ण

११३३]

११४

पोथी-पत्रे ११४, फक्त १ ले नाही

[२४

अवधूत वृत्त कपिलगीता-मूळ श्लोक २४०, टीकेच्या ओव्या १४१०. ग्रंथ अप्रकाशित आहे. केव्हा तरी प्रकाशित व्हावा.

अवधूतांनी आपल्या पूर्वजांची हकिकत शेवटी दिली आहे, ती मनोरंजक आहे.

प्रविष्टान गाम नगरीं । परम पावन गौदातीरीं ।

दुर्गाभयानीचिया क्षेप्रीं । पूर्वजा निर्धारीं वास्तव्य ॥ १२६९

आमुचिया पूर्वजाचे मूळ पुरुष । भावटी हरिभाक्ति विशेष ।

देवत पंढरी विठ्ठेश । करिती सेवेस निरंतर ॥ १२७०

त्या मूळ पुरुषास वैराग्य उत्पन्न होऊन सर्वस्वाचें दान करून नवरावायको प्रयागास जाऊन राहिले. पोटी संतान नव्हतें, म्हणून स्त्री कधी होती. देव पावला, गर्भ राहिला, नवमास भरले, पण पतीस निघून आले, गर्भवती स्त्री सती गेली ! चित्तेंतून गर्भवांनी बाळक सुखरूप काढले

चितेपामुनि जाली उत्पत्ती । म्हणोनि मोळती चितोत्पत्ती

त्या चितोत्पत्तीपासून विद्वेश्वर-विश्वेश्वर-भीष्म-शामराज-ग्रन्थकार अवधूत, अशी संशपरंपरा होय. ते चितोत्पत्ती-चितोपंत नांव असेल काय ! - मिळणास येऊन राहिले होते. त्यांचें भोज अनि.

अवधूतांचे गुरु कोणी गोविंद होते,

ग्रन्थरचनेचें स्थळ व काळ

श्रेष्ठ शुद्ध पौर्णिमेसी । सर्वधारी संवत्सरासी ।

पूर्ण वेळ हो आग्नेसी । मूळ परासी संतसंगें ॥ १३७८

शालिवाहन शके महिमा । सोळासे तीस वरुष नामा ।

सर्वधारी संवत्सर प्रेमा । वसंतसंभ्रमा श्रेष्ठ मासु ॥ १३८५

पर्यतामाझी देवगिरी । खडकीग्राम थाईजीपुरी ।

केसवाचिया मंदिरीं । ग्रंथ निर्धारीं संपविला ॥ १३८८

ग्रन्थकार नायसंप्रदायी दिसतात. एकनाथांच्या ग्रंथांचा त्यांना फार इव्वास होता. ग्रन्थ प्राचादिक आहे, प्रकाशित झाला पाहिजे.

११३४]

११६

पोथी-पत्रे ३

[१५०]

कल्पवल्लीचे गुण अनुपानासह-ओवीसंख्या ४०
 ही जगदंबा मूळशीठिनी । अखंड योगियाचे ध्यानी ।
 ज्ञानेश्वराचे जांगणी । खेळत वसे ॥ ३५
 हें प्रकट न करावें सजनी । गुप्त आचरोनि दृढ राखावें मनी ।
 जो प्रगट करीक त्या आण । श्रीसुहृत्सुखी ॥ ३६
 श्रीनिवृत्ती दाता सनर्थ । त्याचे रूपे बोलिलो कदाभीत ।
 ज्ञानेश्वराचें मनोगत । संत समर्थ जाणती ॥ ३७

११३५]

११७

पोथी-पत्रे ५०

[१५०]

आचार्य-उपास्ति

ग्रन्थ अप्रतिम आहे, अप्रकाशित आहे, प्रकाशना योग्य आहे. त्याचा शेवट :
 " श्रीगुरुभक्तिचे ठाई तत्तदात्म्याचा सानुराग सप्रेम आहे याळागि तेजें चि
 कीं कारणें हे आचार्योपास्तिचे स्थळ पद ठाव पोसणें घड्यमाण करणे मज
 पडिले म्हणौनि ज्ञानदेवो म्हणे ऐसे ग्रंथकारें श्री ज्ञानदेवनामें गोरेनि परमार्थें
 बोलिलें आहे आतां गीताशास्त्रावक्ता श्री भगवंत तो चि ज्ञानेश्वररूपें अवतरुनि
 स्वा (स्वो ?) क गीताभाव स्वयें ज्ञानेश्वरीग्रंथराजरूपें बोलिला तेथिल
 आचार्योपास्तिचें बोल्याचें विवरण मी माळत मूळमति कायि करीन परि
 सतुह श्री ज्ञानेश्वरस्यामीनीं मज मूढाचिये अधिकारानुरूपें जैसैं प्रेरिलें
 तदनुसारें विवरण केलें आहे म्हणौनि संती उजें पुरें क्षमा किजे ॥ ॐ
 सत्सद्विति श्री ज्ञानेश्वर्या आचार्योपासनं संपूर्ण ॥ श्रीज्ञानेश्वरार्पणमस्तु ॥ "

११३६]

११८

एका बाडाचीं दुयें १७ पत्रें

[१५०]

कवणाशतक

म्हणून कोणी कौतुकानें निवडक शंभर अभंग सुंदर लिहिलेले होते. त्या
 बाडाचीं दुर्दशा पावलेलीं हीं १७ पत्रें आहेत. त्यांत अभंग १५ ते २०
 व ९४ ते १०० चीं पत्रें नाहींत. कवणाशतक हें नांव लेखकानें च
 पहिल्या पृष्ठाच्या मध्यभावर दिलेले आहे. फक्त ४ या आणि ५ या अशे
 दोन अभंग निवृत्तीचे दिसतात, बाकी सर्व तुकारामांचे आहेत.

मयल्याच्या पृष्ठावर " श्रीराम मीम रामदास कल्याण शिवराम रामचंद्र सद्गुरु आत्माराम गुरवे नमः " अशी परंपरा आहे. शक १७४० पर्यंत साधुसाधूंत परक करण्याची सुद्धि कोणात होती काय ! असला संकुचितपणा हा अलिकडच्या काळांतला आहे.

११३७]

११९

पोथी-पत्रे २२४, फक्त १, २ नाही. [१५०

गीतेचा पंधरावा अध्याय-सटीक

परिलें जोडपत्र नाही व शेवटची काही पत्रे नाहीत, त्यामुळे ही टीका कोणाची हे कळण्याला मार्ग नाही. पंधरावा अध्यायाचे २० श्लोकांपैकी १८ व्या श्लोकापर्यंतचा भाग २२४ व्या पत्रावर आला आहे, तोच ४७९२ टीकेच्या ओव्या आहेत. प्रत मी एकनायकांलीन आहे. दासोपंताच्या गीतार्णवापैकी हा पंधरावा अध्याय असावा, असे मला वाटते. एवढा प्रचंड ग्रंथकार दुसरा कोण होऊन गेला ! पंधराव्या अध्यायावर भीमानेश्वरांच्या ओव्या राजवाडेप्रतीत ५६५ आहेत, तर ह्या प्रस्तुतच्या ५००० तरी आहेत.

१ -

१२०

११३८]

पोथी-फक्त ४ पत्रे, एक अगदी आरंभीचे

८ ते ११ श्लोकांचे आणि तीन अगदी [२३५

शेवटची १६६, १६७ व १६८ ये

श्रीमत् भगवद्गीतेवर समजोवी टीका

(१) ह्या ओव्या कोणी केलेल्या असाव्या, हें मला उमगले नाही. इतरास उमगाव्या आणि अप्रकाशित असल्यास संपूर्ण प्रत मिळाविण्याचा प्रयत्न व्हावा, म्हणून शेवटच्या ७८ व्या श्लोकानंतर आणखी ६ ओव्या आहेत, त्या येथे देतो :

॥ अगाध परमात्मयाची करणी । सकळ शास्त्रें मथन करुनि ।

गीता नयनीत काढुनि । धनंजयासी दिधले ॥ ७९

तेणें किरिटीस बोध जाला । परमज्ञीं मिळणीसी मिळाला ।

आणी सकळ लोकां ... । ... धयाचा ॥ ८०

अर्जुना जालें समाधान । भगवंतकृपेकरुन ।

गेले अंधपण । दिव्य प्रकाश जाहला ॥ ८१

पाठाभिः गानभावं महाकवि । तत्पर गीता अभ्यासी ।
 तेषां पायले नेमैसी । अधिवासपद ॥ ८२
 असा कृपाळु देवादिदेव । जड जीव तरावया केला उपाय ।
 कळव्यां गीतेचा गर्भमाय । पुनरावृत्ती नांदी तयाला ॥ ८३
 श्रुत्याश्रुत्य तर्जनी वाणी । कराची गीतेची घोषणी ।
 तेषां संशुष्ट चेकपाणी । कर्मबंधन तोडिल ॥ ८४
 हरिः ॐ इत्यादि

(२) प्रतीचा लेखनकाल वगैरे :

“ वाके ॥ १६२२ ॥ विक्रमनाम संवत्सरे अधिन वद्य १० ॥ भद्रवाखरे
 तदिने पुस्तकलिखिते माधव कोनेरी ... ”

११३९]

१२१

नऊ फुटकळ पांने

[१५७]

(१) पण महत्वाची. पहिल्या पत्रावर “ क्रमसारसंज्ञा ” असा
 मजळा देऊन पुस्तकाची आत्मारासांची व श्रीसमर्थींची वचने उद्धृत केलेली
 आहेत; योही इतरांची हि आहेत. त्यांत “ वंशावळी चारकप्रशंश ”
 म्हणून पंधरा कळव्यांचा एक अंभंग आहे. तो निःसंशय आत्मारासांचा
 आहे. प्रचारा म्हणजे प्रशंसा.

(२) “ श्रीसमर्थींचे समग्र ग्रंथ ” म्हणून जो एक ग्रंथ
 निरनिराळे प्रकाशक प्रसिद्ध करित आहेत, त्यांतलं प्रासंगिक कवितेंत ‘ नमो
 अधिष्ठाता विष्णु मुख्य साधु ’ हा २७ कळव्यांचा अंभंग “ स्वामीर्नी
 एकवार आपले चरित्र तुकोबास सांगितले ” म्हणून दिलेला असतो. तो
 अंभंग श्रीसमर्थींच्या मुखानून निघाला असेल, असे मी कर्तव्य मानले नाही.
 कां, ते त्या अंभंगावरूनच ध्यानी येईल. श्री. आप्पासाहेब आळतेकरांनी
 मात्र भोळेपणाने तो अंभंग श्रीसमर्थींचा मानून आपल्या श्रीसमर्थचरित्राची
 उभारणी त्या अंभंगावर केली आहे.

(३) या नऊ पानांतील “ वंशावळी चारकप्रशंश ” हा
 आत्मारासांचा अंभंग पाहून आतां मला असे वाटतें की, “ नमो अधिष्ठाता ”
 हा अंभंग हि आत्मारासकृत असावा. दोन्ही अंभंग चांगले आहेत. तो
 वंशावळीचा अंभंग येथे देतो :

वंशावळी तारकप्रशांश

भादिनारायण सहस्र आमुचा । शिष्य हो तयाचा महाविष्णु ॥ १
 तयाचा हो शिष्य (जाहाळा) तो हंस । तेमं ब्रह्मदास उपदेशिले ॥ २
 ब्रह्मदेव केला उपदेश पसिष्टा । तेथ धरिळी निष्ठा शुद्ध भाव ॥ ३
 पसिष्ट उपदेशी श्रीरामरायासी । श्रीरामे दासासी उपदेशिले ॥ ४
 उपदेश देउनी मजला माया । स्वयं रघुाती निरविला ॥ ५
 निरवितां तेजे जालो रामदास । संतारी उदास जीवभावें ॥ ६
 म्हणोनि आमुचे कुळीं कुळदैवन । राम हनुमंत आत्मरूपी ॥ ७
 आत्मरूपी जाला रामी रामदास । केला उपदेश दीनोद्वारा ॥ ८
 भाविकभजना गुरुपरंपरा । सदा जप करा राममंत्र ॥ ९
 राममंत्र जाणा प्रयोदश मात्र । सकळ वेदशास्त्र प्रगटे चि ॥ १०
 प्रगटे चि राम मंत्र हा प्रसिद्ध । तारितसे बंध जड जीवा ॥ ११
 जड जीवा तारी या भवसागरीं । देहे कासीपुरी धन्य जेणें ॥ १२
 मंत्र हा तारक ॐ कार स्वरूप । देत विध्वरूप मुमुक्षासी ॥ १३
 जेणें मंत्र जाणा मुमुक्ष सावध । साधक प्रसिद्ध स्थि होय ॥ १४
 स्थि होय राम तारक जपती । मुक्ति साधोग्रता रामदासी ॥ १५

११४०]

१२९
 पोथी-पत्रे २

[१५०

पंचीकरण-जीवतनुचतुष्टयलक्षण

११४१]

१२३
 पोथी-पत्रे ४

[१०३

आसन-उपविश्यमंत्रः

लेखनकाल-" स १८८८ पुष्यमासे शुक्लपक्षे ॥ ४ ॥ "

११४२]

१२४
 एक कागदाचा हुकडा

[१५०

त्यावर पुढील प्रमाणें नोंद आहे :

॥ (स्वात्म) सुख ॥	॥ प्रकाशदीप्त ॥	॥ परमाशुत ॥
(पोथी) ५०८	पोथी ३९७	पोथी ३२५
अक्ष १	अक्ष ५	अक्ष १४
पत्र ३३	पत्र ३२	पत्र २९
रा. घं. ३२		

॥ ज्ञानदेवी पंची० ॥

घोषी १४८

अध्य ७

पत्र १६

॥ शुकाष्टक ॥

घोषी ३९

अध्य १

पत्र ५

॥ वाक्यवृत्ति ॥

श्लोक १८

घोषी १८

अध्य १

(पत्र) ४

लेखनि

घोषी ५१

अध्य १

पत्र ३

दृग्दृश्यविवेक

घोषी ३४

अध्य १

पत्र ४

नि.संदेहदिवाकर

घोषी १०

अध्य १

पत्र ९

रामतुळशी

घोषी ११०

अध्य १

पत्र ६

(घोष) वासुधी

घोषी (६) २

समाप्त १

पत्र ६

पंचीकरण

घोषी ०

समाप्त १

पत्र ६

अभिधरं चिक०

घोषी ०

समाप्त ४

पत्र ८

उपहासलहरी

घोषी २६८

समाप्त ५

पत्र १८

घोषामृत

घोषी

समाप्त १

पत्र ९

११४३]

१२६

पांच पत्रास तुकडे

[१५०]

आत्माराममहाराजांनी दासविश्रामधाम ग्रंथ लिहिलेला स्मरणार्थ फेलेच्या सुचनेने हे कागदाचे कपडे दिवतात.

११४४]

१२७

कागद ५ + ६ = ११

[११७]

(१) हे आपचंदमठांतील बहुधाग्न्यसंयत्तरींतील सामानाच्या यादीचे ५ व वर्गणीच्या यादीचे ६ कागद आहेत.

(२) सामानाच्या यादीवर " गृह्याग्न्य नाम शनकर चैत्र वष ५ शुनिवार " असा देवगुर्ति, उपकरणी, भूगर्भ, भगनाचे साहित्य, रघुवंशनाम, ५४० देवाची, निशाग, मरुगुप्त कागदांना, रंग घालावाचे, भांडी, लेखन-साहित्य, लॉनस-फोटीट-२४पंचाकपणकडे, कुलवावासादित्य, इत्यादि

सदराखालीं सविस्तर सामानाची यादी केलेली आहे आणि प्रपसादित्य गृहणून यादी अपुरी सोडली आहे.

(३) वर्गणीच्या ६ याथा “ आसवर्गोद्योग्यमूह, उतसाधुयोगेश्वर वैदिक, जमिदार, साहुसरफउदिमदार, राजगारीव्यापारी, गावगाना ” अशा सहा प्रकारच्या असून प्रत्येक यादीच्या मध्यव्यावर “ स्वस्ति श्री बहुधान्यनाम सवत्तर चैत्र प्रतिपदा गुरुवार ॥ रामदासी सरयान नवनीतनदितरी मठ अपचद येथील उपासना चालायास धर्मवत सहकारीसमूह ॥ प्रतिवर्षी मिष्टा पोहचावी ॥ तेथिल सेवक आत्माराम गोसावी विनवणी ॥ ” असा मजकूर आहे. प्रत्येक यादीचा वरचा अर्धा भाग तेवढा आहे, खालचा अर्धा भाग गेलेला आहे.

(४) चैत्र वद्य ५ शनिवार व चैन प्रतिपदा गुरुवार या मित्या ४ वार बहुधान्यसवत्तर १७४० ची जमत नाहींत इतकें च नव्ह तर १६८०, १६२० व १८०० या शकाची हि जमत नाहींत सवत्तराचें नांव चुकलें कीं काय न कळे. मी या याद्या १७४० च्या सुमाराच्या मानीत आहे.

११४५]

१२८

एक कागदाचा कपडा

[१५०

(१) ग्रथ आहेत कोणते व लिहावयाचे आहेत केणते याची नोंद या कागदावर आहे, ती अशी :

ग्रथ आहेत : पंचसमास, पचीकरण, आत्माराम, बहुधा गो॥, कृत-निर्वाह, सगुणध्यान, निर्गुणध्यान, अक्षरमालिका, जुनाट पुरूप, अष्टाक्षरी, एकूण १०

लिहावयाचे आहेत पूर्वार्म, अंतर्भाव, पचमान, चतुर्थमान, मानस-पूजा, सप्तसमास, मानपचक, अन्वये ये०, सेडउर्मी, एकूण ९

भीसमर्थाच्या ग्रंथाची यादी वरण्याचा लेखकाचा हेतु उपर आहे. यावरून कृतनिर्वाह व अन्वय व्यतिरेक हीं प्रकरणें भीसमर्थाचीं होत, असें लेखकाचें मत दिसतें.

(२) गुंडा याचीं तीन पदे

११४६]

१३०

पोथी-पत्रे १२

[१५०

(१) भीसमर्थ, अमृतेश्वर, आनंदसुख, केशव, शुक्राराम, जनसखव यांचीं पदपदातरे

गणजे १७४२ चैत्र वद्य ७ बुधवार हा श्रीदासविभ्रामवाक्यें
आत्माराममहाराज यांच्या निर्याणाचा काळ होय.

(२) तुकाराम कृत दामाजीपंठांचे चरित्र-दान तुकडे-२९
कव्यांचा अंमंग

११४९]

१३२

चिमुकले वाढ-पृष्ठे २१

[१५०

(१) श्रीसमर्थ, रंगनाथ, अमृत यांची पदपदांतरे

(२) वामन कृत रुक्मिणीपत्रिका-मूळ संस्कृत श्लोक ७ व
वामनांचे समश्लोक ९

(३) व्यंकटेशकवि कृत श्रीकृष्णपत्रिका-श्लो. २०

श्रीमत् विष्णुपुराणअर्थ हृदई आणोनिघां नेटका ।

हे नारायणपंडितो करविली श्रीकृष्णसत्पत्रिका ।

जेव्हां श्रीशिवसक्त राघवसुत मर्यात आशा करी ।

तेव्हां हे कवि व्यंकटेशरचिता घाले असी वैपरी ॥ २०

(४) मोरोपंती संस्कृत आर्या

११५०]

१३३

चिमुकले वाढ-पृष्ठे ३९

[१२५

आ. शे. कांहीं नष्ट

आत्माराम महाराजांचे रंग गणून घिप्य होते, त्यांची पदपदांतरे

११५१]

१३४

वाढ-पृष्ठे १८

[१२५

माधवदास, गोठावीनंदन, रामानंद, नामामुक्तेश्वर, शिवरामपूर्णानंद,
साम्राज्य, विष्णुदासनामा, दास दिगांबर, बाळकृष्णाचा वेष दास, पुरंदरविठ्ठल
यांची पदपदांतरे, त्यांचे कांहीं पानही

११५२]

१३५

दुर्दशा झालेले वाढ-पृष्ठे २३

[१२५

श्रीसमर्थ, माधवस्वामी, तुकाराम, आत्माराम, शिवरामपूर्णानंद, उद्धव-
चिद्धन, गोठावीनंदन, जीवन्मुक्त, आलंखान नागेश, रत्नादिकांची पदपदांतरे,
त्यांचे कांहीं पानही

११५३]

१३६

बाह-पृष्ठे ३२, बरिच नष्ट

[१२५]

रंक कृत (१) सुदामचरित्र, (२) लक्ष्मणमरणदान व (३)

गणपतिजन्म

११५४]

१३७

बाह-पृष्ठे ६८, कांही नष्ट

[१२५]

(१) रंक याची मराठी, कानडी, हिंदुस्तानी पदे

(२) रंक कृत लंकाप्राप्ति व दशरथलम्प

(३) शिवराम कृत बोधरासष्टी

(४) रंकाचे एक आत्माराममहाराजावर पद आहे:

धन्य दासावतार

धन्य दासावतार । आत्माराम । मान्य प्रियकर रघुवीर ॥ ध्रु०

शोभे जरमाळा भजन । नाममुद्रावि भूषण ॥ १

कीर्ति उरवी जगांत । माने सत्तादि समस्त ॥ २

सदर स्वरूपी निमग्न । बोधी प्रत्येक जो ज्ञान ॥ ३

मूर्ति साजिरी सुहास्य । सम पादुगे नैराश्य ॥ ४

प्रकट प्रतापी सुदह । रंक जनाचा आधार ॥ ५

११५५]

१३८

बाह-पृष्ठे २७ × ४ = १०८

[१२५]

अत्यंत महत्वाच्या बाढापैकी हे एक बाढ होय. सुदैवाने ते साद्यंत आहे. क्वचित् कडा गेल्या आहेत, त्यांत काही शब्द गेले आहेत, पण ते लावता येतील.

(१) अगदी आरंभी आत्माराममहाराजांची १ ते १२३ पदे आहेत. १२२ पदात त्यांनी परोपरीने देवाची कव्हा भाकळी आहे आणि शेवटच्या पदात आपल्या परंपरेला नमन केले आहे. नमुन्यासाठी मघले च एक पद व शेवटचे पद देतो :

देवा बोपी धेयं काहीं । बुद्धी स्थिरवी निश्चई ॥ ध्रु०

ठसो दड गुरुवाक्य । सोई वस्तु निःकलंक ॥ १

देदेममता न जठो । भ्रंश कहीं च न पठो ॥ २
 राहु चंद्रा न गिळी च । पाणी छाटेना निधीच ॥
 हिम लगीसी याधीना । तैलें स्वस्थ पाटो मना ॥
 आत्मारामा धियांचळी । ठाण घाळी सर्प काळी ॥
 नमो आदिनारायणा । विष्णु हंता चतुरामना ॥ ३
 नमो वसिष्ठ श्रीरामा । भीमराय दासोत्तमा ॥ ४
 नमो कल्याण गुरुवर्या । शिवरामध्यामीरामा ॥ ५
 नमो रामचंद्रश्यामी । वस्ती करा हृदयधामी ॥ ६
 कैमा तरी गुमचा रंक । मान राखा या सरसौख्य ॥
 फरा कृपेचिया यळ । स्वाहमामंठाचा म्हाळ ॥ ७

११५७]

१४०

वाढ-पृष्ठ ३९ × २ = ७८

[१५०

- (१) भीममर्थ, जानंदतनय, गोसावीनंदन, केशव याची पदपदातरे.
(२) बरी च कानडी व हिंदुस्थानी पदे, कोण कृत उमगली नाहीत.
त्यात एक नरसिंहविठ्ठल याचे कानडी पद आहे.

(३) सीतास्वयंवर-श्लोकवद्ध अपूर्ण

११५८]

१४१

वाढ-पृष्ठ ६० × २ = १२०

[२००

शिवाय १०१५ नष्ट

- (१) शिवरामपूर्णानंद, हरिकवि, गोसावीनंदन, रगनाथ, कर्विर,
रंक, शिवादेन केशरी, तान्हाजी देशमुख, नरहरि, उद्धवचिद्धन, अनंतसुत,
सहजानंद कोनेरी, अमृतेश्वर, ब्रह्मानंदगोविंदराजचिन्मयानंद, माधवनंदन
इत्यादिकांची पदपदातरे, मराठी व हिंदुस्थानी

(२) माधवनंदन कृत नारदलीला-श्लोक ५ २१

(३) गोविंदचिन्मयानंद कृत श्रीकृष्णजन्मकथा-श्लोक, पदे
वगैरे. याची केलेल्या आरत्या बऱ्याच आहेत.

(४) शिवरामपूर्णानंद कृत गोपाळकाला

(५) अमृतेश्वराची गीतेवरील आरत्ये देतो :

गीतेची आरती

जय देवी जय देवी । जय आत्मविद्ये । जय ब्रह्मविद्ये ।

आदिजननी माथे अससी प्रतिपाद्ये ॥ ध्रु०

हेतामृतवर्षिणी जय भगवद्गीते । ज्ञानेश्वरमुनिवाणी सुरगणरंगीते ।

ते तूं ज्ञानदेवी कलरवसंगीते । तुझे आवर्तन तें मवमयभगीते ॥ १

नारायण परमेश्वर पाथां उपदेशी । असढ होऊनि भेटे अनुभवसुख देती ।

व्यास पंचम वेदीं गुफिडी बैसी । अष्टादशभुजध्यानी तू भवा बैसी ॥ २

आदौ भीमच्छकरमाध्यासाकारें । भीमर मधुसूदन हरि अनेक अवतारे ।

जड जन तारायया भाष्य विस्तारे । अमृतेश्वर तुज विनवि जय सर्वाधारे ॥ ३

११५९]

१४२

जीर्ण वाढ-पृ. १७ × २ = ३४

[१५०]

(१) तुका, नामा, नागनायांचा गुरुदास, होनाजी वाळ, ज्ञानदेव, सोपान यांची पदपदांतरे

(२) कांहीं सुभापिते, कांहीं कानही पदे. सप्त ऋषि, चौदा रत्ने, चौदा विद्या, अठरा पुराणे यांची नावे. कांहीं दिशेय, कांहीं औषधे.

(३) लिखाणाचे भवानोमट जोशी कृत गंगास्तोत्र, यांत मोठा इतिहास सापडेल.

११६०]

१४३

वाढ-पृष्ठे ३१ × २ = ६२

[१५०]

(१) भीममर्ध, तुका, केशव, आनंदतनय, आत्माराम, कबीर, माधवदास, गोसावीनंदन यांची पदपदांतरे

(२) राधाविलासाचे २६ श्लोक-अपूर्ण

करुनि नमन देवा वालरूपा हरीतें ।

सुरस चरित ज्याचें तें कळीला हरीते ।

कथिन चरित राधाकृष्णलीला प्रबंध ।

गुदति ध्वजगमार्गे सर्व मायिक बंध ॥ १

(३) केशवाचा नामा यांनीं भीममर्धाची एक ओवी प्रथम घेऊन पुढे पांच सहा ओव्यांचा एक अभंग केला आहे. तो अभंग जशाचा तसा देतो :

राजा हो मृत्यु आला । छक्ष कोटि कबूल जाहला ।

तरी सोबीता तयाला । मृत्यु काही ॥ १

नव्यानी सहस्र वर्ष राया दगारया । चौदा चौकड्या ठंकानाया ।

ते ही गेले तिष्ठपंचा । मग सर्वथा नुरेची ॥ २

येक आरुंद कोटी साटी माया । तीस छक्ष नव्यानी सहस्र छेळा ।

सात शत नव मास माया । तया हिरण्यकश्यपा काये जाळे ॥ ३

चौदा कदा मार्काडेये पडे । ते येक लोमहर्षणाचा छोम शडे ।

बकहाळम्याचा निमीश्य मोडे । गेले येपडे अरे ते ...

यकदाळभ्याच सरळ आयुष्य । तै येक घट हंसाच उपडिल विस ।
तया होये मृत्युप्रवेश । परि येक खास भृशंडीचा ॥ ५
मरणा तो होये भृशंडीचा । तरी येक दिवस कूर्माचा ।
नामा विनवी केशवाचा । वेगी पंथ धरा देवाचा ॥ ६

११६१]

१४४

वाढ-पृष्ठे १४ × २ = २८

[१५०

आ. शे. कांहीं नष्ट

॥ श्रीसमर्थ, शिवरामपूर्णानंद, चिदन, शानदेव, जीवन्मुक्त (यांचे पांडुरंगावर पद) यांची पदपदांतरे व वामनांचे काही श्लोक.

११६२]

१४५

वाढ-पृष्ठे १७ × २ = ५४

[१५०

इतकी च आ. व इतकी च शे. नष्ट

(१) श्रीसमर्थ, पंडित, चिदन, मानुदास, शिवरामपूर्ण०
(२) “ श्रीसहस्र अनंताय नमः ” असे नमन करून मनाचे श्लोक
१ ते १४८, पुढे पृष्ठे फाटलीं. हे अनंत कोण ?

(३) पुढे १३ ते ४४ वारा मासाचे श्लोक, कृष्णलीलापर

(४) कचेश्वर कृत सुदामचरित्र, संपूर्ण

(५) शके १७२८ व १७२३ तीळ दोन जन्मतिथी

११६३]

१४६

वाढ-पृष्ठे २० × २ = ४०

[१५०

शिवाय बरी च नष्ट

(१) श्रीसमर्थ, तुकाराम, गुंडा, शिवराम, कवीर, जनी, उदव-
चिदन, जमालशा, केशव इत्यादिकांची पदपदांतरे, त्यांत एकादहुसरे कानडी

(२) शिवराम कृत रामतुळशी किंवा रामशतक-ओवी ४६ ते
११०-मोडी लिपीत

(३) जयराम कृष्णदास कृत गोपाळकाला-११ श्लोक

(४) उदवचिदनाचे एक पद, अप्रकाशित आदे असे वाढून देतो :

सद्गुरु सुखदाता । सुखदाता । निर्भय घर कर माथा ॥ १

म्हणउनि तरलों मी । भयउद्धी । मिश्रय मिल समाधी ॥ भु०

आनंदपद्मदानी । पद्मदानी । दिपली नाम निशाणी ॥ २

निःसीस निवर्तीले । निवर्तीले । उद्धवचिद्वन बोलि ॥ ३

११६४]

१४७

षाट्-पृष्ठे ११ ते ८०

[१५०

पदिसी १०, मघले ४१ वें व दो. कांहीं नष्ट

(१) स्कंदपुराणे शिवसहस्रनामावली - ५६९ ते १००९

(२) “ जुनाट दासबोध-समास येकेवीस ॥ २१ ॥ ”. ताहून पाहण्यास योग्य. पृष्ठ १६ वर सुरु, मघल्या ४२ व्या पानावर स. ९ ओ. ५८ ते स. १० ओ. २० पर्यंतचा भाग गेला, पृ. ७५ वर ग्रंथ समाप्त. त्या पृष्ठावर समाससमासाची ओवीसंख्या देऊन ‘ येकून ११३० ’ म्हटले आहे, पण पाहिले होते १३४०.

(३) ओव्याशतकांपैकी ९ वें शतक व शेवटच्या पृष्ठावर संत-विजयांतील कांही ओव्या.

११६५]

१४८

उसबलेले विसरलित षाट्-पृ. ४९ × २ = ९८ [१५०

(१) हरिहर कृत रामनामावली, (२) भट्टमाभळचरित्र-अष्टाधरी-भीषमर्थ कृत, (३) आनंदनंदन कृत कुंटणीचरित्र-श्लोक ११, (४) वामन कृत लोपामुद्रा, (५) कौसल्यालज, (६) गजेंद्रमोक्ष, (७) उद्धवचिद्वन कृत ज्ञानेश्वरचरित्र कडवी ३१ व (८) चिंताळ-चरित्र-कडवी २२, व (९) गोरकुंभारचरित्र, (१०) आत्माराम कृत रामजन्मकथा, (११) मुक्तेश्वर कृत कौतुहलरामायण व (१२) राजसूयज्ञ-ओवी ७७, (१३) भीषर प्रह्लानंद ७८ जांबुळाख्यान, (१४) चिंतामणी कृत ध्रुवाख्यान, (१५) वस्यलिंग कृत आनोठार, कडवी २१, (१६) राघव कृत मारुतीभर्जुनसंवाद, (१७) दशावतार-जन्म आणि प्रयोजन-श्लोक आणि ओवी, (१८) वळीचरित्र, (१९) भीष्मपुण्यगोबुद्धप्रवेशचरित्र, (२०) गुह्यकचरित्र, (२१) मुदामचरित्र इत्यादि प्रकरणे अथवा भीषमर्थ, आत्माराम आणि गुंडा यांची पदपदांतरे व कांही भीष्मप्रदायिक मजने आहेत. मजनांचा नमुना :

(श्री) रामदास मादळी । भंतर्पांभी राहिली ॥

- (रा) गुरु कल्याण माडली । निशिदिनि घडनीं गाडली ॥
 (म) गुरु वृत्तात्रय माडली । करी कृपेची साडली ॥
 (दा) येईं गा तूं येईं गा दीनदयाळा रामा रामा ॥
 करणांसिधु रामा रामा । दीनबंधु रामा रामा ॥
 पतीतपावन रामा रामा । अंतर्साक्षी रामा रामा ॥
 विश्वव्यापका रामा रामा । सत्यस्वरूपा रामा रामा ॥
 स्वयंप्रकाशा रामा रामा । निजबोधा तूं रामा रामा ॥
 दर्शन देईं रामा रामा । अनुभव देईं रामा रामा ॥
 स्वधर येईं रामा रामा । पूर्ण प्रह्ला रामा रामा ॥
 (स) दशमुखभंजन । मुनिजनरक्षक । जानकीजीवन ।
 तुजवीण सीण रे वाटे ॥

क्षीण जाडली काया । अयोध्येच्या राया ।
 शरयूतीरच्या राया । चित्रकूटच्या राया ।
 पंचपटीच्या राया । श्रीगुरुसजनगटच्या राया ।
 कृष्ण द्वारकेच्या राया । विठोबा पंढरिच्या राया ।
 दीनबंधु दीनानाथ । नाम तुम्हाला साजे ।
 पतीतपावन नाम । पुरी मीदावळी गाजे ॥

११६६]

१४९

महत्वाचे वाद-पृष्ठे १९ × २ × २ = ७६ [१५०

(१) भीसमर्थ, कल्याण, आत्माराम, जगजीवन, आनंदतनय, रंगनाथ, आळमखान सिद्ध नागेश्वर, शिवराम पूर्णानंद, केशव, कवीर, उद्धवचिदन, जनजसवंत, धोंडीराजप्रभुआमज, अमृतेश्वर, तुळसीदास, वेणी, शानदेव, माधवस्वामी, विठ्ठलनाथ, शिवदिन केशरी, आदिनारायण, तुकाराम, जयरामजयसुतभंकिर, यांची पदपदातरे

(२) त्यात काही कानडी पदे आहेत. त्यांत काही पदांत पुरंधरविठ्ठल व भद्राचलरामदास ही नावे उमगतात.

(३) आत्माराम कृत प्रल्हादचरित्र-पदे २, श्लोक ५, अभंग ४ व बोधी ११-व श्वानोद्धार अशीं दोन प्रकरणे आहेत.

(४) आत्माराम कृत भीसमर्थविषयक पांच पदे वादर करितो :

(१)

सज्जनगड पाहा गड पाहा । सुखदायक ते महा ॥ ध्रु ०
 सत्रावीच उदक । जेथिळ अममयतमहारक ॥ १
 श्रुतिमत गुह्यागुह्य । जेथिळ समाधि सेज होय ॥ २
 मानसपूजापीठ । जेत्ते वदती भूवैकुण्ठ ॥ ३
 जेथिळ महिमा कळता । सुलभ प्राप्ती सायोजप्रता ॥ ४
 दासप्रियोत्तमधाम । क्षेत्रनिवासी आत्माराम ॥ ५

(२)

रामदास माठली अनाथाची । चिंता सर्वांची दाखिली ॥ ध्रु ०
 योग योगातीत वोपुनि खेळणी । करी कृपेची साडली ॥ १
 ज्ञानमिठाया चारित अनुदिनी । अंतर्ब्राह्म सांभाळी ॥ २
 भसडन स्वात्मानंदपदावरी । मौजा क्रियेच्या दाखिली ॥ ३

(३)

रामदासा येई येई महाराजा दर्शन देई ॥ ध्रु.
 भवसंकटापासुनी तारी । दुर्घट हे विघ्न निवारी ॥ १
 परिणाम कांहीं कळेना । अहंकारशत्रु गळेना ॥ २
 पुरठनिया मनीषें आतें । दीनाळागी करी सनाथ ॥ ३
 काय प्रार्थू मी सर्वेश । + + + + ॥ ४
 निज सरया आत्मारामा । व्रीद राखी पूर्णकामा ॥ ५

(४)

भीक घोपी हे धीरामा । हेतु पुरवी पूर्णकाम ॥ १
 तैसी मूर्ति दृष्टि पडो । तैशा पाई वृत्ती जडो ॥ २
 मद्यचारी सूत्र शिखा । पाई शोभती पादुका ॥ ३
 कटो आडपंद कोपीन । कटो तुळसीमणिभूषण ॥ ४
 हातीं धरिळीसे छडी । येगुस्व मोक्षगुडी ॥ ५
 गौर पळे ऊर्ध्व पाहु । श्रीमुखामोमा बहु ॥ ६
 दिव्य मुक्त दिव्य नेत्र । भाळीं आवाळु सुंदर ॥ ७
 रामदास दिव्य गान । सखा ज्ञाचा आत्माराम ॥ ८

(५)

रामदास माठली दया कर रामदास माठली ।
 रामदास माठली परास्पर रामदास माठली ॥ ध्रु.
 सज्जनगिरिवरि चरित करुनिया । भक्ति पाह्यात राखिली ।
 जनीं या सद्गट दाखिली ॥ १

सत्पुरुषाचा मेळा मिळवनि । आस्या ते पुरविळी ।
 आवचट छीळा रयात केळी ॥ २
 आत्मारामीं होवनि तन्मय । कीर्तिध्वजा लाविली ।
 स्मरतां सनयासी पावली ॥ ३

११६७]

१५०

वाढ-पृष्ठ १५ × ४ = ३८०

[१०५]

श्रीसमर्थांच्या पदपदांतरांचें वाढ

महत्वाचें वाढ. १५ पृष्ठें एका बाजूचीं व तितकीं न्न दुसऱ्या बाजूचीं आहेत. ते दोन्ही बाजूंनीं लिहिलेले आहे. त्यात श्रीसमर्थांचीं पदपदांतरें आहेत. एका बाजूचीं ४०४ व दुसऱ्या बाजूचीं ६१८ मिळून १०२२ पदपदांतरें आहेत. आरभीं अनुक्रमणिका दिलेली असून तींत पदांची आद्याधरें दिखी आहेत व निरनिराळ्या रागाचीं पदे एकत्र केलेली आहेत.

यापैकीं पुष्कळ पदे अजून अप्रकाशित आहेत. हीं सर्व ताहून पहावयाचीं आहेत व अप्रकाशित असतील तीं उतरून काढावयाचीं आहेत. मजकडून हें काम न घडेल तर कोणी तरी तें जरूर केलें पाहिजे.

१ व्या बाजूला ६१८ पदे आहेत, त्या बाजूच्या ६१८ पैकीं शेवटचीं फक्त पाच पदे श्रीसमर्थांचीं नाहींत. गोसावी केशव, सोन गुंडा सोमा, साळी होना, गोसावी घामन व भानभट्ट या पाचाचें एक एक, अशीं तीं पांच पदे आहेत.

२ व्या बाजूला ४०४ पदे आहेत, त्या बाजूचें पाहिलें पान हरबलेले आहे. जें एक सुटें पान आहे, तें तें नव्हे. त्या सुट्या पानावर कल्याण कृत दासबोधाची आरती व श्रीसमर्थांची आरती, शिवराम कृत कल्याणांची आरती व आत्माराम कृत शिवरामाची आरती व अपूर्ण अशी रामचंद्रांची आरती, अशा आरत्या आहेत. श्रीसमर्थ-कल्याण-शिवराम-रामचंद्र-आत्माराम दासविभ्रामघामकृतें, अशी परंपरा वाचकास ठाळक साळी व आहे.

११६८]

१५१

वाढ-पृष्ठ ५६ × ४ = २२४

[१०५]

श्रीसमर्थांच्या अभंगाचें वाढ

मागीलप्रमाणें च महत्वाचें वाढ. हे व मागील दोन वाढें यांचीं तन्हा

पाहिळी की, ती दोन्ही बाजूंनी लिहिलेली आहेत. या बाबाने चौदा शतकांसह श्रीसमर्थ्यांचे अमंग आहेत.

दोन्ही बाजूला अनुक्रमणिका आहेत. वाटी, चाली, ताळ इत्यादि घोरणाने अमंग एकत्रित केलेले आहेत. एका अनुक्रमणिकेच्या शेवटी तपशीलवार एकूणात दिलेली आहे. त्या तपशीलाचा शेवट असा :

अमंग ४१५, कडवी ४२८५, पाने ५६

अमंगांपैकी पान कातरून काढिले अमंग ५६ याची अमंग ३५९

काही अमंग तरी, अर्थात्, अप्रकाशित असणार. मागील बादाप्रमाणे च, मला सबब न झाल्यास कोणी तरी ताहून पाहण्याचें व अप्रकाशित अमंग प्रकाशनार्थ उतरून काढण्याचें काम केलें पाहिजे.

येथें आत्माराममहाराजांचा संग्रह संपला. त्यांच्या वेळी एवढा च संग्रह असेल, असें माझ नव्हे. जास्त असला पाहिजे. आज इतका च उरला आहे, एवढे च. तथापि जो उरला आहे तो हा संग्रह व श्रीदासविश्रामधाम हा त्यांचा प्रचंड श्रीसमर्थचरित्रग्रन्थ, आत्माराममहाराज किती साक्षी, निष्ठावंत श्रीसमर्थमऊ होऊन गेले याची उत्कृष्ट साक्ष पटवीत आहे.

या दोन्यांतील शेवटचें ठिकाण आपचंद. तेथील काही संग्रह मिळाला व काही संग्रहाच्या नकला करून घेण्याची संधी मिळाली. जो मिळाला त्याची नोंद येथे करूं व इतर ठिकाणच्या नकलांबरोबर या हि ठिकाणच्या नकलांची नोंद शेवटी करूं.

आपचंद येथील संग्रह

११६९]

महत्ताचें बाट-पृष्ठे ६१ × ४ = २४४ [२००
७८ पृष्ठे दोन्ही बाजूंनी नव्हे

श्री रामदासी मॉलेलिल तिसऱ्या मागांत श्रीसमर्थ्यांचे व स्फुट श्लोक आहेत ते या बाबाने आरंभी आहेत. त्यांत काही नवीन हि आढळले. नंतर काही सवाया व काही करुणाष्टके आहेत.

११७०]

बाट-पृष्ठे ६६ × ४ = २६४ [१५०
आ. घ. घे. ७१७ पाने गेलेली

(१) एकनाथी समाध्यांतील रामजन्माचे प्रसंग

(२) तुकारामांचा अभंग-रविवशा दीप उदेला अयोप्य ।

(३) विठ्ठलकवि कृत सीतास्नयन-सर्ग १ ते ७

११७१]

वाढ-पृष्ठे ६७ X २ = १३४

आ. व. ये. ४१४ गळेला

[१५०

(१) भीषमर्ष कृत पदें, एकूण सर्वा १६५, नंतर भूपाळ्या, मज्जनू योगे. १६५ वें पद-भावदा डोंगराचा फेर

(२) येनटी गोसावीनदनाची ११४ पदें

११७२]

वाढ-पृष्ठे ३८ X ४ = १५२

शियाय वरी च नष्ट

[१५०

(१) श्रीसमर्थ कृत कवणाष्टके योगे श्लोक, (२) नरहरि कृत शिवमूर्ति (कल्याणाचे शिष्य आपचंदमठपति शिवराम) याची आरती, (३) कवि सूर्य कृत सहस्रअष्टक-अपूर्ण, (४) वारा ज्योतिर्लिङ्गोचे श्लोक, (५) येणीस्वामी कृत कौलाचे श्लोक २६, (६) अनंतकवि-कृत भीषमर्षाचे ' ज्याची पूर्ण समाधि० ' हें अष्टक, (७) काही सुभाषितें, उदाहरणार्थ

गुरु घोर की देव मोठा म्हणाया । नमस्कार कवणास आधीं कराया ।
११७३] मला येक तो सद्गुरु घोर वाटे । ज्याच्या प्रसादें श्रृंगार भेटे ॥ १
ज्याच्या रुपाची प्रति सापडेना । ज्याच्या गुणाची गणना गणेना ।
दातृत्व ज्याचें सरता सरेना । तो सत्य जाणा प्रभु रामराणा ॥ १

११७३]

सुंदर वाढ-पृष्ठसंख्या ६५ X २ = १३० [२००

(१) पहिल्या पृष्ठावर, भीषमर्ष कृत एक हिंदुस्थानी पद

(२) नंतर कान्ही भाषेंतील रामायण सुरू झालें आहे. कान्ही भाषा आहे का तेलगणप्रांतातली आहे, आम्हास समजत नाही. निर्येनेराज्या रागातील पदें दिसतात कोणा तरी तत्प्रातीय मित्रानें पाहून ठरविलें पाहिजे. अध्यात्मरामायण आहे कीं काय, न कळे खुणेसाठीं शेवटचीं अक्षरे दत्तोः—

इदिजेलयोदुनिळेंदकुपुरसितेशागिराजीवस ।

१ मद्रजेळमरायमाणमतिपौमाचळीभीरामना ।

रा. घ. ३४

मदधाभ्रेरकमुंमनाचतुरिभंबध्यामरामायणं ।

सुदयास्ताचलसेतुसीतनगमभ्योर्विन्मवर्तिहृषुनू ॥

हृतीधीरापाकरामनामाख्याविरचितं इल्लंदकुंदरामायण उत्तरभागं सर्वं संपूर्णं

(३) शेवटच्या साडेतीन पृथांवर भारत कनड म्हणून एकवीस कानडी श्लोक देऊन वाढ संपविलें आहे.

११७४]

२२

१०" × ७ १/२" वाढ-पृष्ठ ५७ × २ = ११४ [१००

अति दुर्दशा पावलेले वाढ. आहेत त्याच्या पेक्षा तिप्पट पृष्ठे-खालची, वरची आणि मधली-गेली आहेत.

(१) भीममयं कृत सुंदरकांड व अंतर्भाव व वरी च कव्वाष्टकें, पदें वगैरे. शिवाय वामन, नामा, केशव, तुका, कल्याण, वेणाबाई, विष्णुदास नामा, गोसावीनंदन, शिवराम पूर्णानंद, आनंदस्वामी, रामवाचिदन, या ह्रस्वेन फकिर, मध्यमुनेश्वर इत्यादिकांची पदपदातरे

(२) रामचंद्र वदना जरि आला । हा चवथा चरण असलेले ९ श्लोक

(३) श्री रेशुके भगवती वर दे भवानी । हा चवथा चरण असलेले ३ श्लोक

(४) वेणाबाई कृत रामगुहसंवाद

(५) विष्णुदास नामा कृत गरुड आख्यान-भो. ६६ ते १९५

(६) एकनाथ कृत प्रल्हादचरित्र

(७) भीममयंस्त्ववतपर संस्कृत, प्राकृत स्तोत्रे

ज्याच्या बोलें राम होले स्वभायें ।

पदूं रामीराम दासांसि भायें ॥ १

११७५]

२३

वाढ-पृष्ठ १५ + २२ = ३७ × २ = ७४ [१००

शिवाय दुर्दैवानें आरंभाची ३ × २ = ६ नष्ट

सर्व वाढ हिंदुस्थानी भाषेंतील आहे. एका दृष्टीनें तें महत्त्वाचें आहे त्यांतील प्रकरणें हिंदुस्थानी भाषेंतील असल्यामुळे तीं या संपादकांत चांगलीशी उमगत हि नाहींत य प्रकाशित आहेत का नाहींत हे हि ठाऊक नाही. हीं अप्रकाशित असल्यास याचाचें महत्त्व विशेष च म्हणावें जागेळ.

संमत सोलहसे वरस घांते भव्यासीत । (१)

कातक (कार्तिक) सुख पछी गुरु अर्थ रचो कर प्रसिद्धी नेदीनि
सवत १६८८ कार्तिक शुद्ध ६ गुरुवार म्हणजे शके १६५६ श्री कार्तिक
शुद्ध ६ येते.

(२) शेवटच्या चाव्हेतीन पानांत काहीं संवत्सा, धोदरे, भाटांगण व
फविराचे दोहरे आहेत.

१७१

१७२५

११७६]

महत्वाचें वाढ-पृष्ठें ३१४५१ = (६२) [११५]

आत्माराममहाराज कृत स्तवन अभंग चकसरे येकेंवीत पछी प्राप्ति

मागील ११५५ वाढांकांति ज्या पदाचा उल्लेख केलो आहे ती पदे
आणि हे अभंग एक च. मधल्या च ४ ते ११ अभंगांची पाने गेलेली
आहेत. हे अभंग प्रकाशित झाले पाहिजेत.

११७७]

वाढ-पृष्ठें ६१५१ = १२२ × २ = २४४ [१२]
एका वाजूची पहिली दोन पाने गेलेली

आत्माराम कृत पदे, अभंग चंगैरे

(१) दोन्ही वाजूकडून लिहिलेले आहे. सर्वथ वाढांत आत्माराम-
महाराजांची पदे, अभंग चंगैरे आहेत. ११५५ च ११७६ यातील पदाहुन
ही निराळी आहेत. त्यात काहीं कानढी मापेंतील दि आहेत. न समजणारी
मापा, तिळा आग्दी कानढी समजती. कानढे = न समजणारे, कठीण, दुर्बोध.
आत्माराममहाराजांची स्पष्ट कविता म्हणून एकादा भाग श्रीरामदासी
मल्लें कोणी तरी प्रसिद्ध केला पाहिजे. पदाची गोडी पहा :

[१] श्रीराम जी

श्रीराम जी जयराम जी जयजयराम जी राम ॥ धु०
सारक सुगविज न दिसे दुसरा । पूर्ण करी मनकाम जी राम ॥ १
एव दरो हा माछो सारण । ऐक्यियां सुखधाम जी राम ॥ २
स्वामी राहुनि देई थराळ । नाम पदापा भेम जी राम ॥ ३

[२] मय काय आतां

श्रीराम समये भयतां नय काय आतां । न बटे कादाची दे धिया ॥

गुरुपदं हृदयं विपतां । स्वरूपं भवं रमतां ॥ १ भय०
मायामोहादि निरसतां । काया प्रारब्धीं टाकतां ॥ २ भय०
मानादि सुष्ठु वाटतां । विप (य) भोगीं मन विटतां ॥ ३ भय०
भजनपंथेसी चालतां । कोण्डी घंटितां निदितां ॥ ४ भय०
त्रिपुटी प्रासुनि खोलतां । आत्मा आत्मार्थी खेळतां ॥ ५ भय०

(२) एका याजूच्या शेवटी काही भजनाची पदे दिलेली आहेत.

स्वातील दोन देतां :

[१]

मोठा अभिमानी भक्ताचा धीरामदास ॥ धु०
पाहुनि सगुण भावो येऊ । पावतो समयास त्यास ॥ १
भक्तजनाचा वाहतो भार । न धरी नाही आस त्रास ॥ २
धरतन आमारामी ध्यास । वाहनि टाकिती छेरापास ॥ ३

[२]

रामदास गुरु माझे आई । मला ठाव पावा पाई ॥ धु०
मनींची आयद येवटी च पुरतां । आणिक आतां न मरूं काई ॥ १
दिव्य निधान जवळि च असता । कां पुढावें श्राव साही ॥ २
जें पद पाहतां द्वैत हरपुनी । आमाराम नाचे हृदई ॥ ३

(३) श्रीसमर्थचरित्र लिहिण्याची आत्माराममहाराजाना कोण

वळमळ लागली होती ।

स्वामी रामराया आतां विज्ञापना । भाऊं तव करुणा सत्ता नाही ॥ १
देहेपात होतां न वाटे चि दुःख । परी आस्था येऊ उरली अते ॥ २
करिशील तूं आतां पूर्ण मनोरथ । भक्तवेळापीत मीदासाटीं ॥ ५
बोध न पाहतां नवा च प्रारब्ध । निर्मुक्ती सावध करी देवा ॥ ६
दासळीळा गाऊं देई शक्ति मती । जपाची समाप्ती होऊं देई ॥ ७
संतसाधुशिष्यवर्गासी भेटवी । बोलवी चालवी हितगुज ॥ ८
काहीं गुरतेवा करवी दीनानाथा । वारी मोहचिंता धैर्य देई ॥ ९
मग आत्मारामा पदीं देई ठाव । जडउनि प्रहोष भाव पूर्ण ॥ १०

याला अंत नाही, मोह आवरावा, पुढे चलावें ।

११७८]

२७

पोथी-पत्रे ७२

[१७०

चंद्रात्मजकवि कृत उद्योगपर्व

(१) वारा अध्यायांपैकी २, १, ८, ९ असे चार अध्याय नार्हेत व चवथ्या अध्यायाचे शेवटचे एकादहसरे पत्र गेलेलें आहे.

(२) कवीने आरंभी सद्गुरु ध्वंकटेश यांना नमन करून भग्न राणपति, सरस्वती, कुलदेवत संयमनाथ शंकर, वेदव्यास, निवृत्ति, शानदेव, सोपान, मुकुंदमुनि, जनपंडित, येकनाथ, मुक्तेश्वर कवि आणि भोते यांना नमन केले आहे.

(३) आमच्या हाताशी अदार्निथ असलेल्या महाराष्ट्रकविविज्ञानसूची या अत्यन्त उपयुक्त संदर्भग्रंथांत आमचे परम उदार मित्र के. गोविंद काशीनाथ चांदोरकर यांनी टिपले आहे की, "चंद्रात्मजकवींनी उद्योगपत्नीत आपल्या पित्याचे नांव दुहुमी दिलें आहे."

तयाचा पिता आनकदुंदुमी । म्हणोनि गर्भे वेददुंदुमी ॥

त्याचा कृपापुत्रमह भंयारंभी । होतां आरंभी कवित्या ॥ १३३

या ओवीवरून त्यांनी तसा समज करून घेतला, असे दिसते. आनकदुंदुमी म्हणजे वसुदेव. वसुदेव ज्याचा पिता त्या श्रीकृष्णाच्या कृपेने, आपण भग्न आरंभिला, असे कवि सागत आहेत. चंद्रात्मज या त्याच्या नावांत च त्याच्या वरिळांचे नांव घालें आहे.

(४) या च शेवटच्या अध्यायांत कवीने आपली गुरुपरंपरा दिलेली आहे. ती अशी : दत्तात्रय-अद्वैतानंद-परमात्मानंद-योगेश्वरानंद-हंसानंद-अमृतानंद-ब्रह्मानंद-विमलानंद-चिदानंद-प्रसन्नानंद-रामानंद-ध्वंकटेश, त्या

ध्वंकटेशगुरुपदाचा रंक । चंद्रात्मज रुद्र नामक ।

माता वाराणसी देख । पवित्र आणि पतिव्रता ॥ १३३

घण्टीमाजी अग्रवर्ण । करवेद् हाहा अश्लायन ।

घसीट कोंठिन्य मैत्रावरुण । शिप्रवर गोज अलिप्त ॥ १३७

(५) प्रतीचा लेखनकाल-१६८७ पार्श्वेव नाम खंवासेर कार्तिक शुद्ध १० दशमी चौथवार

[११७९]

२९

पोथी-पत्रे ८७

[१२५]

शिवराम पूर्णानंद कृत प्रबोधसुधाकर

मूळ आचार्यांचा श्लोक, नंतर मराठी समश्लोक आणि समपद, अशी ग्रंथाची रचना आहे.

११८०]

३०

पोथी-पत्रे १०

[१२५

आत्माराममहाराज कृत क्रमसार ग्रंथ

ग्रंथ सुंदर, महत्वाचा, मार्गदर्शक आहे. श्रीरामदासपंथक्रमसार म्हणून तो आपण श्री रामदासी मालेत छापला होता. आहूति कधी च संपली. दुसरी निघाळी पाहिजे. मागील बाबक्रमांक १०३५ पाहणें.

११८१]

३१

पोथी-पत्रे १०९

[१२०

मुकुंदराज कृत भीमव विवेकसिंधु

११८२]

३२

पोथी-पत्रे ७६

[१५०

चित्रदीप

मूल संस्कृत श्लोक व त्यांवर गद्यारमक टीका

श्रीमत्परमहंसपरिब्राजकाचार्यश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यश्रीचरणशिष्येण रामकृष्णाख्यविदुषा विरचितं सात्त्विकबोधिनिनामकं चित्रदीपध्याख्यानं ॥

११८३]

३३

पोथी-पत्रे ४०

[१००

शिवाय ये. ची २ पत्रे गेलीं असावीत

श्रीसमर्थ कृत ओग्याशतके १४

११८४]

३४

पोथी-पत्रे १११

[१५०

श्रीसमर्थ कृत लघु काव्ये

जुनाट पुरुष, पंचीकरण अष्टाक्षरी (पंचीकरणयोग), पंचीकरण, बहुधा गोसावी, पंचसमासी, पूर्वारंभ, मानसपूजा, अंतर्भाव, कृत-निर्वाह य आत्माराम अर्शी दहा प्रकरणें. मालेंतील अकरावा माग काढताना ताहून पाहण्यास योग्य.

कृतनिर्वाह हे प्रकरण भीममर्त्यांचे च मानावे काय ? संबंध सावकाश घाचून पाहिले, अति गोड आणि महत्वाचे आहे. भीममर्त्यांच्या इतर प्रकरणांपेक्षाचर च लेखकांनी ते भीममर्त्यांचे म्हणून उतरले आहे. त्याचे पाच समाप्त आहेत. ओवी साठेचार चरणांची आहे. प्रत्येक समाप्ताचे शेवटी श्रीरामदास कृत म्हटलेले आहे. हे प्रकरण भीममर्त्यांचे नसून श्रेष्ठांचे असले, असे पार वाटते. तथापि हा प्रश्न अजून अनिर्णित समजून विचारविनिमयासाठी खुला ठेवावा.

११८५]

३५

पोथी-पत्रे २

[१५०]

एकनाथ कृत गीतामहिमा-अमर, २२ कडवी, अमकाशित आहे, असे वाटते.

११८६]

३६

पोथी-मुद्रित पत्रे २९

[१५०]

अष्टावक्र-समश्लोकी-अपूर्ण

११८७]

३७

पोथी-पत्रे १४

[२००]

अ. वि. पत्रे २३ ते ३६

११८८]

३८

पोथी-मुद्रित पत्रे १०

[८०]

विश्वंभर कृत गोपीचंद आख्यान-अपूर्ण

११८९]

३९

पोथी-पत्रे ३०

[११०]

पैकी १ ते ६, ९ व २१-२२ मार्हति

सुकुंदराज कृत परमासूत

प्रतीचा लेखनकाल-१७४७ अधिक भावण वध १ मदवासर. लेखक-बाळाजी नारायण कुळकर्णी मौजे घाटपेठवळ परगणे भाळकी. लेखनस्थल-पठरी

११९०]

४१

वाढ-मुद्रा पत्रे १२

[१००]

एका प्रचंड वाढाची ही ५९ ते ६१, ६३ ते ६६ व ७२ ते ७५ मिळून अवघी ११ पत्रे आहेत.

त्यांत श्रीसमर्थ कृत आत्माराम, सगुणव्यान व मानसपूजा या तीन प्रकरणांचा कांही भाग आला आहे.

११९१]

४२, ४३

तीन वाढांची नुदित पत्रे ४ + ४ + ३

[१५०

यांत भीममर्थ, त्रिविक, कल्याण, आत्माराम, अमृत, बाळकृष्ण, नाथ भुजंग, दास बाळ, यांची पदपदांतरे आहेत. त्यांत अमृत, बाळकृष्ण आणि नाथ भुजंग यांची पदे जगदंबेवर आहेत. त्यांत मध्ये च पुढील पद आहे, ते कोणाचे समजावे ?

तूं येक जगदंबा । जगदंबा । मज कुलदैवत अंबा ॥ ध्रु ०

भाव जयासी जैसा । देखी लाभ तयासी तैसा ॥ तूं ० १

मारुनि दुर्जन पापी । केली (ख्याती) गड प्रतापी ॥ तूं ० २

शिवरायाचे भक्ति । पूर्ण प्रतापे केली वस्ती ॥ तूं ० ३

११९२]

४६

पोथी-एक पत्र

[२००

अथ रसायनम्-संपूर्ण ९ श्लोक

११९३]

४७

एक कागद

[१००

आत्मारामांचे शिष्य रंक कृत सिद्धेश्वराची स्तोत्रे, अष्टके, पदे, अभंग.

११९४]

४८

एका जीर्ण वाढाची सुट्या ११ पाने

[२००

(१) श्रीधर कृत अश्वमेध-पूर्ण, कडवी २५

(२) शिवराम पूर्णानंदांची १५ पदे

११९५]

४९

पोथी-पत्रे १२

[८०

शिवराम कृत रामतुळशी

११९६]

५०

पोथी-पत्रे १४५

[२००]

एकनाथ कृत रुक्मिणीस्वयंवर-संपूर्ण, सुंदर प्रत.

११९७]

५१

पोथी-पत्रे ३०

[१००]

संकटहरिणीशिवग्रंथ-ओवीसंख्या १४१. व्यंकटेशस्तोत्रप्रमाणे हे शिवस्तोत्र आहे. १४१ ओव्यात ७ अध्याय केले आहेत.

हा ग्रंथ वडवाळ सिद्ध नागनाथांचा कां त्यांचे शिष्य अज्ञान सिद्ध नागनाथ यांचा असा मला प्रश्न पडला आहे. पूर्वी तो वडवाळ शिद्धांचा मानला होता, पण आतां तो अज्ञान शिद्धांचा वाटतो.

त्याचा रचनाकाल ग्रंथांत च आला आहे तो १३१३ मार्गशीर्ष वद्य २ गुरुवार

या प्रतीचा लेखनकाल १८०७ कार्तिक शु. १३

११९८]

५२

कागदाचा एक तुकडा

[१५]

गुरुवेगळें नाम घेईन जेव्हां । गुरुवेगळें रूप पाहीन जेव्हां ।
गुरुवेगळे पाय वंदीन जेव्हां । क्षणामाजि मी भस्म होईन तेव्हां ॥ १
याप्रमाणे क्षणामाजि मी भस्म होईन तेव्हां । हा चवथा चरण असलेले
१३ श्लोक. ते कोणाचे, हे दर्शविलेले नाही, पण ते शिवराम पूर्णानंदांचे च
असावेत, असे वाटते.

११९९]

५३

उसवलेले वाढ-पृ. २६

[१००]

(१) दत्तात्रय विरचित मूलस्तंभांतर्गत गर्भाविळी-ओवी १५ ते ५१
(२) वाळकरास कृत रसद दामाजीपंत-कडवी ११, पण त्यांतील
२ ते ७ नाहीत.

१२००]

५४, ५५

गळांठा

[१००-१००]

(१) वेणाबाई कृत कौळाचे श्लोक, (२) कांहीं कारण नसतां तुकारामाचा अभंग उतरून घेतों, पण त्यात हि शुद्ध पाठ आढळतील, मला वाटूं लागलें आहे कीं, तुकारामाचे शेकडा पनातावर अभंग अशुद्ध छापले आहेत. एकादा शब्द लागला नाही, तर प्रकाशक आहून बसत नाहीत ! अनुमानघपक्यानें कांहीं तरी छापतील च, दासगोधातील ३ x ३ x ३७ तील “ आरघे ” शब्द लागला नाही, तर “ आरघे ” शब्दाला जवळ असणारा शब्द “ अंधारे ” योजून १८२७ च्या पूर्वोक्त्या प्रकाशकांनीं काम धकविलें च होतें कीं नाही ? असे !

दिवाळीसोर नारायण । त्यावरि बहुताचें रुण ॥ १

प्रातःकाळीं सभे दारी । जे ते म्हणती दे दे हरी ॥ ध्रु०

आपण लपे माजघरी । माया ताटी आढ करी ॥ २

विठो कां हो धरिलें मौन्य । युगायुर्गांचें हें रुण ॥ ३

रोसापत्र वाचुनि पाही । वेदशास्त्र देवी ग्वाही ॥ ४

धनको नाम तुका घाणी । रिणको नाम विठल धणी ॥ ५

समर्थ, कबीराचे वारा दोहरे, वामनी श्लोक, कूट श्लोक, शृंगार श्लोक, पूतनावघातील श्लोक आरणीच्या शिपायाचा, (३) शके १६८५ तील गजेंद्रमोक्षाची अपूर्ण प्रत, (४) दासगोधाचें पान, (५) देवनाथ सहस्र गोर्षिदनाथ याच्या पदाचा कागद, (६) एका हरिकयानिरूपणाचीं ८ ते १२ पाने, (७) प्राकृत नारायणस्तोत्र-कडवी ४६, प्रत्येक कडव्याच्या शेवटीं “ नारायणा ” असें आहे, (८) ३६८ ते ४१६ क्रमांकातील काहीं पदे, अभंग इत्यादिकाचे क्रमांक असलेलीं मूळच्या एकाद्या प्रचंड वाढाचीं तीन पत्रे, पण तेवढ्यात माधवस्वामी, कृष्णदास, जनी, नामा, केशरी उद्दोष, मुक्ताबाई, नरहरि मालो, देवदास, केशव, भीसमर्थ, मानपुरी, उद्धवचिदन व तुकाराम अशा तेरा जणांचीं पदपदांतरे आली आहेत, (९) हरिविजय-अपूर्ण, (१०) विश्वभर कृत गोपीचंद आम्ब्यानाचीं पात्रे, (११) अपराधस्तोत्र-मूळ व कानडी समश्लोक, (१२) रुद्र, (१३) सुभाषिते, (१४) मनाचे श्लोक-अपूर्ण, (१५) कानडी पदे, (१६) भीसमर्थ, आत्माराम, कबीर, तुकाराम, वामन, विष्णुदासनामा, जगजीवन, काशीनाथ जनार्दनपदराज, राघवदास, शानदेश, शिवराम पूर्णानंद, अमृत, रमनाथ, उद्धवचिदन यांचीं पदपदांतरे, (१७) किरकोळ पत्रे,

याप्रमाणें ग्रन्थसंपत्ति मिळून संशोधनकार्यातील या वर्षाचा बैल-
गाडीचा खंदलचक दौरा संपला. शक १८३५ च्या वैशाखाचा शुद्ध पंचमवरा

तंजावर प्रांतांतील श्री रामदासी मठ

पाहण्यांत सर्ची पडला. श्रीसमर्थ त्या प्रांतां गेले च होते. त्यांनीं मुख्य तीन शिष्य
त्या प्रांतां पाठाविले होते. एक भीमस्वामी, हे खुद्द तंजावरास च होते, दुसरे
राघवस्वामी हे तंजावरपासून पूर्वेस पांच फोसांवर कोनूर म्हणून एक छान
छेवें आहे, तेथें होते व तिसरे अनंत मौनी हे मन्नारगुडी येथें मठ करून होते.
'महंत महंत करावे' या शिष्यणीप्रमाणें त्यांनीं तिकडे अनेक शिष्य केले. त्यांत
भीमस्वामीचे शोळीराम बाबा, गोविंदवाळ व आण्णाजी बाबा असे तिथे
शिष्य प्रख्यात होते, निदान या तिघांचे हि आज तंजावरास च मठ
आहेत. राघवांचे माधव म्हणून प्रख्यात शिष्य होते, प्रख्यात ज्ञानावाठी
कीं, त्यांनीं वात्सीकिरामायणाची सुंदर अशी मराठी प्रतिकृति निर्माण केली
होती व अनंत मौनीचे मेरुस्वामी हे आज हि महाराष्ट्राच्या पूर्ण परिचयाचे
हाले आहेत. या सर्वांच्या परंपरा आज हि चालू आहेत व त्या परंपरांत
अनेक नामांकित ग्रन्थकार होऊन गेले. या सर्व मंडळींनीं आणखी कोणती
कामगिरी बजावली असेल ती त्याची त्यांना माहित, पण त्या सर्वांनीं त्या
प्रांतांत मराठी भाषेचा अतोनात प्रसार केला होता, यांत शंका नाही. आश्चर्य
घाटेक, पण आज हि त्या प्रांतांत मराठी भाषा जाणणारांची संख्या खाल
पाऊन लागत मरेल.

सातव्या, खुद्द तंजावरास चार मठ आहेत. भीमस्वामींच्या मठांत
भीमत् दासबोपाच्या तीन प्रती पाहिल्या. एक खुद्द भीमस्वामींच्या हातची,
ती व्यथारिधत ठेवलेली आढळली. ती रचिन आहे. तिज्या अक्षर फडक्यांची
वेष्टणें होती. शेपटी टोताकाचें नांव किंवा छेपानकाळ धोरे कांहीं नाही. अक्षर
टसटशीत आहे. दुसऱ्या प्रतीच्या शेपटचा मजकूर :

प्रजापती नाम संवत्तर चैत्रमासी । श्रुतवासरी केळे ग्रंथ आरंभासी ।
रामास जालें प्रथीन मंदपारेती । धीतमर्षवरादेकरुनी ॥ श्रीरामदासबाणी
मन देवा । श्रीभीम ऐसे गुण सर्व गावा । बाणाजी इशामी नमितो
विस्तो । त्याच्या हृषे बाळक नाम गावे ॥
तिसऱ्या प्रतीच्या शेपटचा मजकूर जेवढा दिलाक आहे तो :

थीशाळीवाहन हाके पोंगळ नाम संवळर । वैशाख मास ++ भानुवारी
समास । चंदावरी सीध गंगाज्जुतेथधीरघुवीर +++ । धीरामदाससंप्रदाई ।
दाहापुरकर घाई । सीचे नातु गुढ भीम +++ + + + + त्यांचे
दासानुदास +++ सदा भीम अभयंकर + + + + + तो निस्पृह
आणाजी । गुढ भीम नवाजी । दाहापुरकराचे नाम गाजी + + + स्वदस्ते
ग्रंथ लेहून । धीरघुवीरार्पण । छाडनि भीमघरणी तनमन निरंतर वर्ततसे ॥
कांहीं संप्रद कायमचा मिळाली, माघव कृत रामायणाची चार कांडे परत
करण्याच्या बोलीने मिळाली, त्या काळां तंजावरास श्रीमंत कृष्णमूर्ति नाईक
म्हणून एक श्रीमान् वजनदार गृहस्थ होते, त्यांनी एक खाजगी वाचनालय
घालविले होते, त्यांच्या जवळ मोठ काढता त्यांच्या संप्रदाई माघव कृत यात हि
कांडे होती, ती त्यांनी कांहीं दिवसांसाठी दिली, ती चार आणि ही सात येथे
आणून सर्वथ रामायणाची नकळ करवून दोघांची कांडे परत केली, अरण्य-
कांड आणि युद्धकांड यांचा शेवट महत्वाचा वाटला म्हणून उतरून घेतला
होता, तो आज दि महत्वाचा वाटतो, म्हणून सादर करितों :

अरण्यकांडाचा शेवट

इतुकेन अरण्यकांड समाप्त । रामें वासना केली सकळ वृत्त ।
आतां राघवा घांचूनि आस । नाहीं माघव म्हणे ॥ ४६
पावलों निजसुप्ताची नव्हाळी । दिदली संसारासी तिलांजुळी ।
जन्ममृत्ताची केली होळी । दाशरथीनें ॥ ४७
उगविली सकळ ही गुंती । हिरोनि नेली ममताबुद्धी ।
फिटली अज्ञानभ्रांती । जादळा जन्म सार्थक ॥ ४८
आहे नाहिं आवघें गेलें । मायेचें मूळ चि तुटलें ।
अनिर्वाच्य होउनि ठेलें । तद्रूप मन ॥ ४९
मनाची मनपणता गेली । म्हणिजे तद्रूपता प्राप्त जाली ।
हे ही पाहतां माईक घोळी । प्रत्ययविधेकें ॥ ५०
मुळीं आपणास चि नाहिं ठाय । वास्तव आवघें चि याव ।
अप्राप्त प्राप्त हा आव । कल्पावा कोणाचे माथा ॥ ५१
हाके पंधरा आगळीं सोळा शत । समाप्तीस पावला ग्रंथ ।
कुंभकोण प्रसिद्ध काशीपर्यंत । तो प्रांत समीप शेतारण्य ॥ ५२
प्रख्यात जे कां गौरी मयोर । त्या समीप चि त्रिविदुर ।
उभय प्रामांमर्थ्ये बीर । प्रवाह सुंदर कावेरीचे ॥ ५३

त्या कावेरीचे वामभागो सुंदर । लघु देवालये मगोहर ।
 माणि लक्ष्मणसीतेसी रघुवीर । यस्ती करी जगदायता ॥ ५४
 त्याचिचे संजिघ रामायण । सप्त कांड जालें संपूर्ण ।
 प्रतिदिनी प्रसंग पूर्ण । होत आला सरळ ॥ ५५
 श्रीगुरु नाम संवत्सर । वैशाख कृष्ण द्वितीया गुरुवार ।
 ते दिवसी ग्रंथ संपला प्रहर । दिवस जाला होता ॥ ५६
 प्रथम केलें किष्किंधाकांड । त्या उपरी सुंदरकांड ।
 त्या नंतरें उच्चरकांड । याळकांड त्या पाठी ॥ ५७
 उपरि केलें अयोध्याकांड । सकळा सेवटीं हें अरण्यकांड ।
 मग कितेकां दिवसां युद्धकांड । निर्मिलें काळ अंतरें ॥ ५८
 रामदास प्रसिद्ध भूमी । त्याची परंपरा जागही ।
 गुरु परम सरकमी । राघवदास ॥ ५९

युद्धकांडाचा शेवट

जालें युध्यकांड संपूर्ण । अर्घ्ये नासती द्रोप दारुण ।
 आणि विमल होय अंतःकर्ण । परमार्थविषई ॥ १२५
 घनवृक्षी धान्यवृक्षी । यशवृक्षी कीर्तिवृक्षी ।
 पुण्यवृक्षी प्रभावृक्षी । होय येणें ॥ १२६
 नासे संकट अवाय विघ्न । होती रणांगणीं भरि भग्न ।
 यास्तव क्षेपिणें अलंड भग्न । जसायें रामायणीं ॥ १२७
 असो हा महिमा अपार । जाणती अनुभवी नर ।
 आतां समूळ ग्रंथविस्तार । प्रसंग किति ते कैका ॥ १२८
 सकांड रामायण सांग । दोनिलें थीस प्रसंग ।
 वास येकादशें देतां माग । विस्तारि साळ तुटे ॥ १२९

योग्ये. गादी गेलीं तेंदुं मठपति रामनाथ गोष्टाची व त्यांचीं दोन मुलें
 सीताराम आणि आत्माराम अशीं होती. रामनाथ गेले व मुलें हि आतां मोठ
 झालीं आदेत. मुलें सद्गुणी आणि आश्चेवार्दक आदेत. मठांत श्रीसमर्थ
 आणि भीमस्वामी यांच्या पुन्या तळविरी होत्या. त्यांचे फोटो घेतले. भीमम-
 योच्या त्या तळविरीची एक प्रत पुण्याच्या भारन-इतिहाससंशोधक-मंडळ्याक-
 दिनी होती, ती मंडळ्यात असेल व मला कौतुक घाटावें, अशी आनंदाची
 गोष्ट अशी की, आग भी श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिरांत घटनेनें जेथे रा

श्रुतान्त लिहावयास बसलों आहे, तेथें समोर च भीमस्वामीची तसवीर टागलेली आहे !

तंजावर प्रांतात मिळालेल्या संग्रहाचे अठ्ठावीस रुमाळ बांधलेले आहेत. ते सर्व पुढें मांडून बसलों आहे. माझ्या हातून एक अपराध असा घडला आहे कीं, या संग्रहाचें सूक्ष्म अवलोकन करण्यास मला आजपर्यंत सवड च झाली नाही ! आतापर्यंत ज्या संग्रहाचें वर्णन संशोधनखंडात आलें व पुढें येईल, त्या सर्व संग्रहाचें त्या त्या काळीं च मी रघूलमानानें टाचण करून ठेवलेलें होतें व आहे. पण या तंजावरकडील संग्रहाचें तसें हि टाचण आजपर्यंत मजकडून झालें नाही. धी भीमस्वामी समोर आहेत, ही अठ्ठावीस दतरे त्याच्या पुढें आहेत, ते त्याच्याकडे पहात आहेत, माझें हृदय घडघडत आहे, भीममर्थ आणि भीमस्वामी यांना या दीनाची प्रार्थना कीं, या संग्रहात अमूल्य रत्नें हातीं लागावी !

भीमस्वामीची पुण्यतिथि पाहून शु. १. त्याची समाधि मठापासून दूर एका ठिकाणीं असून तिच्याकडे कोणाचें च फसें लक्ष नाही, हें पाहून अति दुःख झालें. समाधि कोणा तिहाइताच्या ताऱ्यात गेली आहे. आग्नी दर्शनास गेलों तेव्हा समाधीवर चारुळ बाटलें होतें व बाण्याच्या दुकानातील मालाची पोतीं समाधीला खेडून व प्रदक्षिणेच्या मार्गावर पडलीं होती ! आग्नास का न वाईट दिवस यावेत ! त्याची कृपा कशी व्हावी ! क्षमा करा.

झोळीरामबाबांच्या मठात विद्यमान मठपति म्हणून भीमराव नावाचा एक निर्मल अतःकरणाचा, निष्कपट मुलगा होता. त्यानंतर त्याची भेट नाही, पण ऐकतो कीं, इल्ली त्या मुलास मद्रास येथें चांगला हुद्दा प्राप्त झाला आहे. या मुलाचे मजवर पार उपकार आहेत. ते जित्ती ते त्याला हि माहित नसतील. या हि मठात भीममर्थाची तसवीर आहे. ती गडावरील तसवीरप्रमाणें च आहे, फक्त या मूर्तीच्या डाव्या खाकेंत कुबडी आहे. ' चित्रकला नाना नाटक । म्हणोनि नामें कनार्टक ॥ ' हें भीममर्थांनीं या प्रांताचें केलेलें वर्णन आज हि पडतें. प्रत्येक मठात भिंतीवर, कागदावर, पत्र्यावर, पोण्यावर चित्रें असावयाचीं. भक्तविजयातील प्रसंगाचीं पत्रास चित्रें या मठात पाहिली. ६' उंच व ४' रुंद असा चवदा रागांचा एक चित्रपट आहे, तो निराळा च. विपुल संग्रह मिळाला. आरणींच्या शिंपायाकडील (आनंदतनय) भीरामाच्या मूर्ति या च मठात आणून दिल्या आहेत, कारण आरणीस कोणी राहिले नाही.

गोविंद वाळ हें एक नांव नाही. वाळाजीपंतांचा मुलगा गोविंद, अशी पितापुत्रांची ही नावे आहेत. वाळाजीपंतांचे कुटुम्ब आणि मीमस्वामींचे कुटुम्ब या बहिणी बहिणी होत्या. या हि मठांत दाणवोधाची जुनी प्रत व चित्रपट आहेत. ग्रंथसंग्रह पहावयास सांपडला. त्यांतील (१) माधवकुमार कृत दशम स्कंदावर १२०६४ ओवीटीका, १६५८ तील, शेवटचा भाग :

दाळे सोळाशें आठावत्त । पिंगळ संवत्सर पावन ।

सं दशमस्कंधारंभण । केलें आपणें ह्दुपुरीं ॥ ३

नितेक दिवसानंतर । संपळा ग्रंथ सुंदर ।

विनवी माधवकुमार । जोडोनि कर धोतपोसि ॥ ४

× × × × × × ×

जो प्रतापसिंह राजमणी । तन्मंत्री मानाजी अण्णा बोरामणी ।

तत्सुत सुध्वराव गुणराणी । तत्पुत्र सुगुणी शंकरराव ॥

तथाचें हें भागवत दशम । श्रोत्यांस मंगळप्रद परम ।

मन्मथ वपें मार्गेश्वर उत्तम । शुद्धपक्षी सुगम पूर्ण छिहिलें ॥

म्हणजे ही प्रत १७५७ त झालेली अद्यावी, (२) माधव कृत उद्योग-पर्वोतील सनत्सुजात, (३) माधव कृत कर्णपर्व, (४) माधव कृत श्लोकवद्ध रामायण, (५) माधव कृत दशम स्कंद, (६) माधव कृत अरण्यपर्वोतील नलोपाख्यान, (७) महिपति कृत भक्तविजय व (८) संतविजय, (९) शेष कृत स्कंदपुराणांतील पांडुरंगमाहात्म्य, त्याचा शेवट :

मेदिनीकर कुलसंभव । रक्तांगदपुत्र ज्ञानविभव ।

मंगारादराय अभिनव । जया सद्भाव धीरामचर्ची ॥ ४ *

श्रीशिवरामेंद्र योगीवर । तदनुग्रही दयासागर ।

उत्तमासुत रक्षणती ज्वाभि. योग. १, लक्ष्मीनृसिंहसहस्र. मत्स्य. १, २५.

तयाचा श्री अभयहस्त । माशिया माया सदा धर्त ।

तो जैसा बोलवीत । तैसा बोलतसे जाणा ॥ ४६

येथें मीपणासी नाहीं दावो । बोलविता सद्गुरारावो ।

सर्पसाक्षी रघुपुंगवो । जाणे मायो शेष रह्यो ॥ ४७

(१०) शेष कृत अद्भुतकांड रामायण, (११) माधवात्मज कृत भागवत प्रथम स्कंध, (१२) अद्वैतप्रकाश, शेवट :

पद्मनिमंतोजी म्हणे मुनिजना । हे तुमची भुज्जा ।
तया अवरुध सुखाय वचना । क्षमा कीजे ॥

(१३) आनंदसागर कृत रामचैतन्य, (१४) वामन कृत समग्रोक्तो गोता व (१५) निगमसार, (१६) ज्ञानेश्वर कृत ज्ञानेश्वरी, (१७) अनुभवामृत व (१८) हस्तामलक, (१९) ज्ञानदेव कृत गीता, (२०) व्यंकटेशस्तोत्र, (२१) भोजराज विरचित चंद्र अयोध्याकांड, (२२) कुंभकोणमाहात्म्य, (२३) विठ्ठलदास रुद्र कृत तुळशीमाहात्म्य (२४) मयूरपंत कृत भागवतटीका; इत्यादि ग्रंथांचे नुसते टिपण करून घेतले होते. रामरुपाविलास ग्रंथाचे कर्ते मुकुंद हे गोविंद बाळांचे पुतणे होत.

आण्णाजीबाबांच्या मठात इतर कांही ग्रंथसंग्रह नाही, असे तत्कालीन विद्यमान मठपति रघुपति यांनी कळविले. भीमत् ग्रंथराजाची प्रत, भीममर्थ व भीमस्वामी याच्या तसबिरी होत्या. या मठाला भीमस्वामीच्या पादुका मिळाल्या, सोळीरामबाबांच्या मठाला सोळी मिळाली व गोविंद बाळांच्या मठाला कांठी मिळाली असे मठपतींनी सांगितले.

या प्रांतांत दासबोधाच्या जेवढ्या प्रती पाहण्यांत आल्या त्या सर्वांत 'देह पांचा भूतांचा', 'आणि कवित्व मनुष्याचे', 'ऐशा अप्रमाण बोलण्याचे । काय काम' असे च पाठ आढळले. म्हणजे कल्याणस्वामींच्या प्रतीतील शोध तिकडच्या प्रतीत आढळले नाहीत.

सेतुरामबाबांचा म्हणून तजावरास आणखी एक पांचवा मठ होता. हे सेतुराम मेरुस्वामींचे एकनिष्ठ शिष्य होते. राजगुरुत्व पुढे सेतुरामांच्या कडे आले होते. त्यांच्या मठाला पाच पन्नास हजारोंवर उत्पन्न असल्याचे ऐकले होते. त्या मठांतील पुरुष राजवैभव भोगीत असल्यामुळे आम्हांस त्यांचे दर्शन घडले नव्हते. परभार बाहेरून ऐकले होते की, त्यांच्या मठांत पोथ्या पुस्तकांचा बराच संग्रह आहे. पण आमचा मठांत प्रवेशच न झाल्यामुळे प्रत्यक्ष कांही माहिती नाही. त्या वेळी हायकोर्टात त्या मठाचा कांही वाद चालू होता. कागदपत्रे कोर्टात गुदरली गेली होती. त्या कागदपत्रांचे छापील पुस्तक मठाचे कारभारी राजाराम देवाजी एकवचनी यांच्या कडे पहावयास मिळाले होते, त्यावरून कळले की, " महाराज राजेश्री प्रतापसिंहजी राजेशाहेब यांनी जमदग्नी गोत्राचे बापा गोसावी याचा पणतु सेतु बाप्ता " यांस उत्पन्न रा. सं. ३६

करून दिलें हेतें. चार वर्षांमागे तंजावरकडे जाणें झालें असतां कानावर आलें होतें की, मठातील संप्रदाची वगैरे वाताहत झाली आहे.

गदावरील श्रीरामाच्या मूर्ति श्रीसमर्पणां तंजावराहून आणविल्या होत्या हे सर्वथुत च आहे. त्या मूर्ति ज्या ओर्तिंगारानें म्हणजे सोनारानें पडल्या होत्या त्याचा हि मठ तंजावरास होता. पण आम्ही जाण्याच्या पूर्वी ५१६ वर्षांमागे च तो पद पडला होता.

वैशाख शु. १ स आम्ही तंजावरास पोचलों व दुसऱ्या च दिवशीं दागा करून कोनुरास जाऊन आलों. मार्गांत दोन कोसावर मारंगुडी म्हणून गाव लागले. तेथें एक देवीचें व एक रामाचें अशीं दोन जुनीं प्रचढ देवळे आहेत. देवीच्या देवाण्याच्या पहिल्या सभामंडपाच्या खांबावर पुढील लेख कोरलेला आहे :

श्री ॥ स्वस्ति श्री शालीवाहन शकब्दः १७५२ सत्राशे बाव्हन कल्पवृक्ष ॥ ४९३१ च्यारि हजार णौशे यकत्तीस ॥ ... संवत्सर पुष्य वद्य सप्तमी बुधवार भरणी नक्षत्र मार्यळी मास तेदी २३ या शुभदिनी राजेश्री शरफोजी महाराज वृत्त चिरधंदी नर्तन मटप धर्म ॥ ३ ॥

कोनूर अगदीं लक्षान ३०१४० पराचें खेडें आहे. राघवस्वामींचा मठ म्हणजे एक जीर्ण छपर आहे. सूर्याच्या किरणाचे शेंकडो कवडसे आत पडले होते. मठात एक विषवा स्त्री व तिचा आठ नऊ वर्षांचा मुलगा अशीं माणसें होती. श्रीरामाच्या मूर्ति व भीमस्वामींच्या मठातील तसवीरप्रमाणें श्रीसमर्पाची तसवीर होती. केर, कोळिशकें, कसरीचे किडे, नाकतोडे याचा पुजतुनाट होता. महदाश्चर्य याटलें ! अशी का स्थिति होती कोण जाणे ! आज तरी तेथें काय स्थिति आहे, ती परमेश्वरास माहित ! श्रीसमर्पाची तसवीर मागून पाहिली पण मिळाली नाहीं ! आहे तेथें सुरक्षित असो ! संप्रदाचें नांव, अर्थात् च नको. चार भांग्याधियास मठात काही सामान नव्हतें.

मन्नारगुडी आगमादीचें ठिकाण आहे. शु. ५ स मन्नारगुडीस गेलों. तेथें अनंतमोनी व त्याचे शिष्य मेदस्वामी यांचा मठ आहे. उभयतांच्या समाधी आहेत. अनंतमोनींचा पुण्यतिथि भाद्रपद वद्य ९ व मेदस्वामींच्या समाधीचा कळ शक १६५५ आपाड शु. ११ सोमवार दा होय. दासयोधाची एनी मठ, 'ध्वज न म सक्तर आप द शुद्ध पूर्णिमा अगारकरार' या दिवशीं

संपूर्ण केलेली वास्वीकरामायणाची प्रत व देवदासकृत सतमालिका, असे ग्रंथ पाहण्यात आले व दोन वाढ मिळाली. मेस्वामींचे ग्रंथ कुभकोणाजवळ मध्याह्न (हें हि आगगादीचें ठिकाण आहे) येथे सुदरेश्वर शिंदे सादेव यांच्याकडे आहेत, असे कळलें. मठाला उत्तर दरमहा नक्त घाबे बावीस रुपयांचें आहे.

मत्तारगुढी हें एक रम्य ठिकाण आहे. गावात प्रवेशद्वारां च एक प्रचंड चौकोनी तळें आहे. त्यानें वचीस विघे जमीन व्यापिली आहे मध्यभागीं श्रीकृष्णाचें देवालय आहे. होडीतून जाता येनें. येथें राजगोपाळाचें एक पार च प्रचंड देवालय आहे. त्याला पाच सात गोपुरे आहेत. मत्तार म्हणजे गोपाल आणि गुढी म्हणजे देऊळ. या गावीं एक मात्र विचित्र गोष्ट नजरेस आली ती अशी की, येथें बाटून लिस्ती झालेल्या लोहार, सुतार, सोनार जातींचीं ३००।४०० कुटुंबे आहेत !

दुसऱ्या दिवशीं परत तेजावरास गेलों. राजवाड्यातील प्रख्यात सरस्वती-महाल पहावयाचा होता. आपल्या देशात संस्कृत, प्राकृत, इमजी भाषातील प्राचीन ग्रंथांचें एवढें मोठें संग्रहालय अजून कोठें क्वचित् च असेल. वैशाख शु. ९, १०, ११ सकाळ दुपार महालात कठिली. संग्रहालयात ८२५ ग्रंथकारांचे मिळून १२३७६ संस्कृत ग्रंथ आहेत. वेद, उपनिषदे, न्याय, व्याकरण, कोश, अलंकार, शिल्प, वैद्यक, ज्योतिष, मीमांसा, सारय, योग, धर्म, काव्य, पुराण, तंत्र, तर्क, नाटक, मंत्र, संगीत इत्यादि अनेक विषयावर हे ग्रंथ आहेत. केवढें ज्ञान-भाण्डार आहे ! शिवाय इतर हस्तलिखित ग्रंथ सुमारे ६००० आहेत ! इ. स. १७६५ पासून तो १८५० पर्यंत प्रकाशित झालेल्या सुमारे २००० इमजी ग्रंथांचा हि यात संग्रह केलेला आहे. हा एकदर संग्रह करण्याचा उपक्रम मराठ्यांच्या पूर्वी जे नाईक राज होते त्यानीं च केला होता. मराठी राजानीं तें कार्य पुढें चालविलें, स्वास्थ्य मिळालें म्हणजे काय न होईल ! पुर्णेदरबाराला स्वास्थ्य लाभलें च कधी ! मराठी ग्रंथांचा संग्रह मराठी राजानीं च केला असावा, त्यात विशेषत सरफोजी राजानीं केला असावा. मराठी संग्रहात ज्ञानेश्वरी व दासबोध अर्थां दोन स्वतंत्र सदरे असून शिवाय रामायण, भारत, भागवत, पुराण, कथा, नाटक व वेदांत अर्थां सात सदरे आहेत. या सर्व सदरांखालील ग्रंथ पाहण्यास आम्हांस सवड कोठें होती ! इतर सदरांखालील ग्रंथांचे कामापुरतें टाचण

करून वक्त वेदांत या सदरातील ग्रंथांचे संपूर्ण टांचण करून घेतलें. या सदराची ३७ दफ्तरे होती. दफ्तरवार टांचण केलें, तें पुढच्या च माहिण्यात पुण्याच्या भारतेतिहाससंशोधकमंडळास सादर केलें, तें मंडळाच्या १८३५ च्या वार्षिक इतिवृत्तांत प्रसिद्ध झालें आहे. कोल्हापुर, घडोदे, स्वाल्हेर आणि इंदुर येथील महाराजांपैकी कोणी, किंवा सांगली, मिरज, जमखिंडी, औघ, फलटण येथील श्रीमंत राजेसाहेबांपैकी कोणी, संस्कृत आणि मराठी उत्तम जाणणारे असे दोन बी. ए. अगर एम्. ए. पदवीधर १००-१-२०० अशा पगारावर नेमून व त्यांच्या हाताखाली २५-१-६५ या पगारावर जरूरीप्रमाणें दोन चार संस्कृत लेखक देऊन त्यांच्याकडून वीस वर्षे सरस्वतीमहालांत काम घ्यावें, अशी नम्र पण उत्कट सूचना करण्याचें मनांत येतें. या वीस वर्षांच्या श्रमाळा पांच पन्नास गोड फळें लागून मराठी भाषेच्या वैभवात आणि ज्ञानात अपूर्व भर घातल्याचें पुण्य पदरांत पहणार आहे ! आम्ही महालात होतो तेव्हा अठ्यारच्या आश्रमातकें दोन माणसाचें नकला करण्याचें काम चालूच होतें.

सुद्ध १२ ला आनंदवनयांच्या आरणीस गेलों. वाड्यात कोणी नव्हते. वाडा पाहिला आणि परतलों. कुभकोण, मायावरं, त्रिवेंद्र (येथें माधवाचा मठ होता) वगैरे ठिकाणी जावयास पाहिजे होतें. कोणी तरी गेलें पाहिजे. संशोधनाला पुष्कळ वाय आहे. आमचें १८३५ चें संशोधन सपलें व आता बाबीस वर्षांनी या अष्टावीस दफ्तराकडे वळण्याची वेळ पातळी आहे ! त्या दफ्तरातील समग्र यापुढें दफ्तरात न राहतां त्यातील प्रत्येक बादास, पोर्चास व महत्त्वाच्या कागदास स्वतंत्र क्रमांक मिळून तो आता भीममर्धवाग्देवतामंदिरातील कपाटात विराजमान होणार आहे.

तंजावर प्रांतांतील संग्रह

१२०१]

बाद-पृष्ठसंख्या १८८ × २ = ३७६ [१७५

(१) भीममर्ध, उद्धवचिदन, तुफाराम, विर्मज, सुद्धद (गणपतीवर), पत्ताळसुत, निपटनिरजन, गिरिधर, मध्वमुनेश्वर, त्रिवंक, अमृतराय ऊर्फ रायजी, चिंतामणी, आनंदतनय, गोवायीनंदन, नरहरि माळी, माळो, दृढयावंधु, कृष्णदयाराम, येडनाथ, मानकीजी बोधदा, आदिनाथराय,

मानुदास, गोपाळ, रगनाथस्वामी, श्रीधरस्वामी, निजानंद, आदिनाथ, गणेशनाथ, निवृत्तिनाथ, कृष्णदास, माधवदास, विठ्ठलनाथ, शिवदिन केशरी, शिवराम पूर्णानंद, येकाशिवराम, केशव, त्रिमल, आत्मास्वामी, सन्ननरजन, गोविंद, गोविंदसुत, शिवसुत, मानपुरी, निर्मल शाम, जयरामसुत, उद्बोधनाथ, वामन, चिन्मयसुत, कोकीळ गगाधर, जयराम, आत्माराम, शिवरामात्मज, राघव, उत्तमपुरुष, मीराबाई, दास गुलान, तुळसीदास, नानक, चंदसली, कबीर, सुरदास, अवधूत, नागेश, दिनकर, नामदेव, कविअनंत, उद्योदास, उद्भव, खेलमहमद, त्रिमलनंदन, अमरदास, माधवकवि, रामकवि, कमाल, कविराय, भोंपत, इत्यादि ७५ वर शतांशत संपुष्टाची पदपदांतरे, श्लोक, कवित, दोशरे वगैरे

(२) दुर्योधनधरित्र-ओवी, १२१, सेतुबधदनुमतअर्जुन-श्लोक ६१, रावणगर्भपरिहार-श्लोक ६४, शेवटी कवीने आपले नाव, गाव व काल कुरात्मक श्लोकांत दिले आहे, ते श्लोक .

तिसाचे बरे अक्षरालागि घ्यावे । दहा अष्ट जोडोनि कान्हासि घावे ।

दहा त्रोगुणे त्यास वेदहाटियेला । नव्हा वीस जोडा कवीनाम घोला ॥ ६०

दंडकारण्य तो देश जाणा बरा । जवुद्वीपी असे ग्राम तो चि खरा ।

पुढती गुप्त ते नाम आहे बरे । घाचोनि पाहणे सज्जनीं आदरे ॥ ६१

प्रथम बिंदु सवा द्वय बारा । बाविसा लिहून आठ विचारा ।

देउनी मग तयाप्रति कान्हा । तीस घेउनि कवीस्थळ जाणा ॥ ६२

ऐसे रावणगर्भहारण बरे आपाठमासांतरी ।

जाले ते दशमी च शुद्ध असती नाना मती कूसरी ।

जाणावा गुरुवार तो अति बरा तेची दिनी सपला ।

ऐका कर्णपुटी कवी नमितसे श्रोत्याजनी पाउला ॥ ६३

धरणीवसुखपज जाणिजे । शक तुम्ही निज मानसि मानिजे ।

खर सवखर नाम असे जया । पाहिजे बुधजनी समजोनिया ॥ ६४

भुवाख्यान-१६ कडके, चूर्णिका वगैरे, महिपतिनाथ अष्टक-चवथा चरण-नरहरीशिवकेशरी भेटि महिपति बाहतो ॥, भुवाख्यान-सूर्यवर्शी उद्यानपाद राजा ।, प्रभोत्तरमाला-संस्कृत श्लोक ३७, पद्यावली-संस्कृत श्लोक २७, व्यकटेश गुरुचे पंद्रात्मज कृत चद्रावली-श्लोक १०३, वामन कृत चित्सुधा-श्लोक ४३, चरमगुरुमंजरी-श्लोक २५, रामचंद्र-अष्टक-चवथा चरण-सीतापते तुज कसी करुणा न ये रे ॥, शानेश्वर कृत

शुकाष्टकटीका-मूल श्लोक ९, टीका बोबो ३९, पांडवगीता-संस्कृत श्लोक ७४, कृष्णकर्णामृत-संस्कृत श्लोक ११२, गीतागर्भ-श्लोक २३, अच्युताष्टक-श्लो. ९ अशी १८ प्रकाशितअप्रकाशित प्रकरणे

(३) आदिनाथाचे एक सर्वत्र पद व अमृतेश्वरांच्या एका पदांतील एक च कडवें सहज उतरून घेतो :

[१] देवाचे सानिध्य

अईकृति मेळि लया । निशिदिनि सनिध देव तथा ॥ भु०
पिपीळिकादि सुरवर व्रक्षा । येक चि भाव जया ॥ १
जननी-जनता-सद्गुरु-सेवा । मन-वाचा-काया ॥ २
जाणिव मेणिव परती सरली । न गणी काळभया ॥ ३
आविद्या काम्या कर्मी अचेष्टित । नलमे काशिगया ॥ ४
सर्व ब्रह्मेति ध्रुतिवाक्यायां । हे आदिनाथदया ॥ ५

[२] येका रामपदासाठी

भगवंतासाठी । जिवलगोंसी अवघ्या पुटी ॥ भु०
भारतें स्वजिपली माता । प्रव्हादें चिरविला पिता ।
विभीषणें स्वजिपला भ्राता । येका रामपदासाठी ॥ १

(४) या वाटात संस्कृत, प्राकृत सुभाषितें असंख्य आहेत.

(५) वाटाच्या शेवटून दुसऱ्या पानावर “ स्मरणार्थं शुभकृत ना संवत्सर रोज गुरुवारी हे वहि दस्तूर नाराथेणराय येदयंतराय जायवराय. पान १४१ ॥ पद्य ३०० ॥ पान ४६ ” अशी नोंद आहे. तिची शार्द मि आहे. तिचें लिहिणें मागाहून च दिसतें. त्या च वेळीं, त्या च शार्दनें अक्षरानें पृ. ६० वर, याटांत आलेल्या विपधाची अनुक्रमणिका लिहिलेली आहे

१२०२]

वाढ-पृष्ठे १४७ × २ = २९४

येकी १-३ व १४६ अशी ४ नष्ट [१००

(१) आरणीचे वावा आनंदतनय कृत पुढील प्रकरणे य याटांत आहेत :

(१) मुद्दानचरित्र-श्लो. ४२, (२) कंदुकचरित्र-श्लो. ३६, (३) राधाकृष्णविलास-श्लो. ४२, (४) एणीचे चरित्र-श्लो. १२, (५) गणिकाचरित्र-श्लो. १२, (६) वाटिकावध-श्लोक ३०, (७)

यज्ञसंरक्षण-श्लो. ३४, (८) शिविचरित्र-श्लो. ४१, (९) सासु-
मुनेचे नाटक-श्लो. ३२, (१०) माकंडचरित्र-श्लोक ४७, (११)
सेतुबंधन-श्लो. ३७, (१२) सत्यभामाविलास-श्लो. ४९, (१३)
सीतास्वर्यवर-श्लो. ७४. ही इतकी सर्व आनंदतनय कृत आख्याने
दिसतात मधून मधून स्वतःची व गिरिधर, श्रीधर, उद्धवचिदन, एकनाथ,
इत्यादिकांचीं पदे, चूर्णिका वगैरे योजून त्यानीं तीं सजाविलेलीं आहेत.

(२) वामनार्चा प्रकरणें : (१) गोपीवस्त्रहरण-श्लो. २३,
(२) नरसिंहजयती-श्लो. ६४, (३) यज्ञपत्नीचरित्र-श्लो. ४८,
(४) वामनचरित्र-श्लो. ३६, (५) रुक्मिणीविलास-श्लो. ५२,
(६) कृष्णचरित्र-श्लो. ९०

(३) मोरोनाचीं आर्यावृत्तांतील प्रकरणें : (१) गोपीवस्त्रहरण,
आर्या १६, (२) तृणावर्तबंध-आर्या १७

(४) एकनाथ कृत (१) कैकेयीधरदान-ओवी ४९, (२)
दानाग्रतचरित्र-ओ. १४२

(५) मुक्तेश्वर कृत स्थालीपाठ-ओ. १४७

(६) कोण कृत न दिलेलीं प्रकरणें (१) पूतनामोक्ष-श्लो. २०,
(२) ओवीबद्ध सेतुबंध-ओ. ४३, त्याची शेवटची ओवी :

भक्ता व्यसन होता प्राप्ति । घेउनि नाना वेपाकृती ।

सद्गुरनाथ भूपती । दिवा राती सरक्षी ॥ ४३

(३) गीतेच्या एक एक अध्यायावर एक एक सुंदर पद, (४)
कृष्णजन्म-ग्रन्थसख्या २४ (५) नलचरित्र-श्लो. १३५

(७) ओवीबद्ध एकनाथचरित्र-ओ. ३८

पाहिली ओवी . जनार्दननें आज्ञा दिधली एकनाथा ।

जाईं माता पिता । कष्टी होती ॥ १

शेवटची ओवी : येकोषाचे जिबडेवरी रामनाम ।

लिहोनि मेघश्याम गुप्त जाला ॥ ३८

कदाचित् या प्रकरणाच्या कर्त्याचें नांव हि मेघश्याम असेल.

(८) शिवाय मधून मधून आनंदतनय, श्रीरामर्थ, शानदेव, एकनाथ
यांचीं पदपदांतरे आहेत. दोन चार ठिकाणीं श्रीमेरवे गुरवे नमः आहे. बाळात

सर्वत्र एकाचें च अक्षर नाही. पृ. ५७ आणि ६६ वर “ महादेव पदण गोविंद आणाजी लिखितं ” असे आहे. असें हें महत्वाचें बाब आहे.

१२०३]

एका बाबाची अवधिष्ट पृष्ठे

$$१४ \times २ = २८$$

[१००]

मोरोपंत कृत कर्णपर्वतील अध्याय ११, १२, १३, १४

१२०४]

बाब-पृष्ठे १२ \times २ = २८४

शियाय आ. व शे. यरी च गेली

[२५०]

(१) भीममर्थ, मालो, अनंतदास, केशव, सुरदास, नरहरि, विष्णुदास नामा, निजानंद, देवदास चैतन्य, एकनाथ, रामाजनादन (यांची ज्ञानयज्ञाची आरती), रामचंद्रमदास, मानुदास, नागेशात्मज विठ्ठल राहे । भीगुद धामन पाहे रे ॥, शिवराम पूर्णानंद, गोसावीनंदन, बस सुंतोजी, नामा, बहिरा, केशवाचा नामा, लीलापिश्वमर, नारायण मालो, रगनाथ, शानदेव, गोरु कुंमार, मुत्ताई, निंबा निदोप, रामानंद, विठ्ठलतनयो बोलतसे । रामदासाचा शामा ॥, धामन, चिंमयानंद स्वरूपानंद, अनंतदास, तुका, पंडित, माधव, दासविठ्ठल, माधो वासुदेव, कृष्णदास (जिने आपक जोग्या नही । तनमनकु शोग्या नही । मनमैलकु धोग्या नही । आगोल किया तो क्या हुआ ॥), विश्वनाथ, कविर, विठ्ठलतनय, निर्मल आनंदी, परमहंस, इत्यादिकांची पदपदांतरे.

(२) उद्धवचिह्नन कृत (१) मृत्युंजयचरित्र-कहवी २४ व

(२) नागनाथचरित्र-कहवी ५३

(३) मुक्तेश्वर कृत थालीपाक-ओवी ७०

(४) एकनाथ कृत गजेंद्रमोक्ष

(५) उद्धवचैतन्य कृत घोवकालिका-ओ. ४०

(६) नामापाठकर्णिकर कृत रत्नमाला-ओ. १०८

(७) गोसावीसुतांचे मवानांजष्टक-ओ. ९

(८) मागोल बाबाक ९८६ त ज्या कवि कृत ६०१ श्लोकांचा

उल्लेख केला आहे, त्यापैकीं दोनशें श्लोक. हे श्लोक केशवस्वामींचे आहेत कीं काय, न कळे.

या बाबांच्या शेवटच्या पांच पन्नास पृष्ठांचा तळाचा एक कोपरा कसरीच्या भवस्थानीं गेलेला आहे.

१८५७ आश्विन शु. १

१२०५]

वाढ-पृष्ठे ३२१ × २ = ६४२

आरमोर्ची ४ नष्ट

[१२५

(१) हें प्रचंड वाढ विद्येपत आनंदतनयाचें आहे, असें म्हटलें तरी चालेल. त्यात आनंदतनया-या सांगेताळ कोणा पंडित कवींची कविता आहे. त्या सालीं इतरांची आहे. त्यात बरी च अप्रकाशित हि कविता आहे एकाचा अभ्यासकाला सहज वर्ग रहा मदिने काम पुरवेल.

(२) भीमभयं, बाळदास, केशव, पांडित, आनंदसुत किंवा सुताच्या ऐंयजीं नदन आत्मज तनय, निरचन, उत्पलिंग, दीन शिव, चिदानंद, एकनाथ, उदयचिद्वन, कृष्णदास, मरु, एका शिवराम, दवदासकित, गुरुदास, शानंदेय, घोडाजीसुत, जयरामसुत, सुकाराम, वामन, भीराबाई, कबीर, अमृतराय, रगनाथ, शिवार्य, शिवराम पूर्णानंद, बाळकराम, गासावीनदन, भीमराज स्वामी, मानपुरी, तट्ट किंवा बट्ट महारि, मुरदास, विश्वभर, मध्यमुनेश्वर, अवरनाथ, नाथा मज, गिरिधर, शिवदिनकेशरी, रघुनाथसुत, अवधूतात्मज बाळ, शेळगावकर जीवराम, इत्यादि साताशात सतकवींची पदपदातरे.

(३) काहीं प्रकरणें कोणाचीं आहेत तीं मला उमगलों नाहींत. ज्याचा बोध झाला अर्थां आनंदतनयाचीं प्रकरणें-चेंडूफळी (पृ ३३ वर), श्रीकृष्णचरित्रपर श्लोक (पृ ११२), नौकाचरित्र (पृ ११७), राधाविलास (पृ. १३०), पूतनामोक्ष (पृ १३८), ताटिकावध (१५२), यज्ञसरक्षण (१५५), सीतास्वयंवर (१५७), रामशायरी (१६९), सेतुबधन (१७७), शिबिचक्रवर्ती (पृ १८१), मार्कंडेयचरित्र (१९८), शिवरात्रीकथा (२०७), सुदामचरित्र (पृ २४०), श्रीकृष्णनाटक-तेलगी भाषेत पृ २४४ वर व मराठा भाषेत पृ. २४६ वर, इत्यादि. आनंदतनय व पांडित समकालीन दिसतात

(४) पांडित कृत प्रकरणें-कृष्णजन्म किंवा सुभद्राकल्याणी (पृ ८०), गजेंद्रमोक्ष (पृ १०५), हरिताळिकव्रत (पृ २१३), वेगरे

(५) इतरांची प्रकरणें-एकनाथ कृत प्रल्हादचरित्र (पृ १४), बाळदास कृत पद्मनाभचरित्र (पृ २२), अनंतव्रत (पृ २९), एकनाथ कृत रुक्मिणीस्वयंवर (पृ ३८ त ८०), वामन कृत भामाविलास (पृ १२४) व भीष्मप्रतिज्ञा (पृ १०८), शिवार्य कृत पचाक्षरी रा. घ. ३७

चरित्र (पृ. १४०) व भद्रायुचरित्र (पृ. २८६), घाळकराम कृत
 दामाजीपंताची कथा (पृ. १४८), गुरुदास कृत सीताकल्याण
 (पृ. १८९), नाथात्मज कृत शुकरंभासंवाद (नाथात्मजप्रभूच्या सहास्रें
 दोहळ अभ्युतरंग-पृ. १९३), जीवराम कृत कचोपाख्यान (पृ. २७७)
 व भिल्लचरित्र (पृ. ३०३). हे जीवराम कवि नव्याने ऐकू येत आहेत.
 त्यांची ओळख करून देण्यासाठी कचोपाख्यानाचे पहिले तीन व शेवटचे
 तीन आणि भिल्लचरित्रांतील दुसरा व शेवटचे दोन असे श्लोक वाचकां
 सादर करितों-

ज्या विघ्नौघमहाद्विभेदविपद् वज्रोपमा देविजे ।

जो दंष्ट्रादिसमस्तनिर्जरगणो वंदोनियां सेविजे ।

जो सिंदूरारणगंडमंडित सदा विघ्नेश तो चांगलें ।

राजेधी शरभेंद्रभूपतिलका देवो सदा मंगलें ॥ १

तंज नाम नगरीस सुधीर । गोत्र कौशिक ज्या मति फार ।

राजराज शरभेंद्र त्याचा । जो विजाशित बहु दिवसांपा ॥ २

शेळगांवकर जीव कवी तो । वर्णुनी कचचरित्र वदे तो ।

आदरें धरुनिया अभिमाना । ऐकुनी मग करा बहुमाना ॥ ३

तोला तुम्ही हा कवि वामनासी । प्रबंध भाणोनि नवा मनासी ।

अप्यस्त भावें यमकें पहा जी । धी सांय तोपे यम कंप हा जी ॥ ४०

कचचरित्र मनोहर चांगलें । कविचराप्रति सूत वदे मलें ।

महिवरी शरमेश्वर भूपती । शुभजनासमवेत हि ऐकती ॥ ४१

काळो घुटि पडो सदा पिकतसो घान्यें जना सौख्य हो ।

साधूगोद्विजवृंदपावन पडो सत्संग ही लाभ हो ।

क्षामक्षोभ नसो करोत द्विज हे सत्कर्म राखी मलें ।

पुत्रामात्यकलत्रवंशुसम हा राजा असो चांगलें ॥ ४२

ज्यानें वेढरदक्षमांसघलितें सेवोनियां स्वागलें ।

तोपें स्वीय तनूसि दाबुनि तपा जो शोभवीं फानलें ।

तो श्रीकालगजरा देव शिव हा गौरीपती चांगलें ।

राजेधी शरभेंद्र भोसलकुलोत्तसा करो मंगलें ॥ २

शेळगांवकर जीव कवीनें । चणिळें शिवचरित्र मतीनें ।

राजराज शरमेश्वर राजा । ऐकुनी पुरवितो बहु क्षाजा ॥ ६०

काळीं घपं पडोनि धान्य विकुनीं राज्यां जना सौख्य हो ।

गेहोगेहिं करोत शंकरकथा वाचोनि तद्भक्ति हो ।

राजेश्रीशरमंदीर्घकीर्ति विलसो दिक्चक्र वाळांतरीं ।

श्रीशंभूपदपंकजा जिव सुधीं वर्णितसो अंतरीं ॥ ६१

तेजावरच्या राजघराण्यांत दोन सरफोजी राजे होऊन गेले. एकांची कारकीर्द इ. स. १७११ ते १७२८ व दुसऱ्यांची इ. स. १७९८ ते १८३२ होती. हे बहुधा दुसरे असावेत. विद्वानांचा परामर्श घेण्याविषयी त्यांचा लौकिक हि होता.

(६) थोड्याशा प्रयत्नांनीं फोणास हि उमगतील, पण मला पट्टकन् कोण कृत अशीं न उमगलेलीं प्रकरणें— (१) छिद्रित दुष्टपुरुषलक्षणवर्णनपंचक, (२) पुरुषकृत दुष्टस्त्रीलक्षणवर्णनपंचक, (३) श्रीरामशरसेतु-पृ. ९६, (४) ध्रुवचरित्र-पृ. १००, (५) फाल्गियामर्दन-पृ. ११३, (६) व्याघ्रचरित्र-पृ. १२१, (७) सुदामचरित्र-पृ. १३३, (८) रामजन्म-पृ. १५०, (९) मीप्सप्रतिज्ञा-पृ. १७३, (१०) चिह्नयाची कथा-पृ. १९३, (११) शुकरभासंवाद-पृ. १९५, (१२) गोपीचंदकथा-पृ. २२२, (१३) नळचरित्र-पृ. २३२, इत्यादि

(७) या बाळांत पांच चित्रे आहेत तीं—रुसिंह-पृ. १३, मुरलीधर-पृ. ३७, सीता राम-पृ. १४६, शंकरपार्वती-पृ. १९८ व सरस्वती-पृ. २५०

(८) पृष्ठ ३६ वर १८ प्रकरणांचीं नांवें दिलीं आहेत.

(९) या बाळांतील लेखन दोघांचें आहे. बरेचथें एकाचें आहे व दुसऱ्याचें थोडें आहे. पृ. ८० वर पहिल्या लेखकानें नांव, गांव, लेखनकाल हीं दिलीं आहेत तीं :

“ विश्वायसु नाम संवत्सर पुष्य षष्ठ दशमी बुधवार

श्री अनंतपद्मनाभाचे सखिधानी ग्रन्थ समाप्त ।

लिखितं शेषगिरी रघुनाथराय दळपत कुंभकोण ”

या पद्मनाभाच्या प्रबंध संदिराचें साल्हास यांनीं एका सुंदर पदांत वर्णन केलेले असून तें पद पृ. ३१ वर आहे.

(१०) चार पांच पदे विशेष आवडलीं तीं चारवीं असें वाटतें. आरंभी च पृ. ३२ वर एका अपूर्ण पदाचीं दोन चरणें आढळलीं. तीं पुढपुढच चार माद झळले गेले म्हणून तीं आधीं देऊन मग चार पदे देतो :

[१] तारा अथवा मारा

तारा अथवा मारा तुमच्या मना ये ते करा ।
पवित भी अपराधी अंतीं दास तुमचा खरा ॥ १

[२] मजला थापडुनी उठवीले (पृ. २१)

काय वानूं भी उपकारा । सद्गुरु माहेरा ॥ ध्रु० ॥
मोक्षमय निद्रा । लागतां । भवस्वप्नीं घोसणतां ।
मजला थापडुनी उठवीले । जागृत स्वरूपीं केले ॥ १
लक्ष चौन्यासी । भयफेरे । चुकवीले दातारें ॥ २
नामसंजीवनी । सम श्रवणीं । पाजुनिया निज वदनीं ॥ ३
अनंत मणि माळे । घोवीले । अमंग मेरुसी केले ॥ ४

[३] परवा क्या किनकी (पृ. १७२)

परवा क्या किनकी क्या किनकी । मिट गई आशा जिनकी ॥ ध्रु०

... ..

कहे भीमराज गुलाम गुरूका । फल खावे कल्पतरूका ॥ ३

[४] तारक नौका नाम हरीचें (पृ. १७६)

तारक नौका नाम हरीचें ॥ ध्रु० ॥

भेदभावांनुधी उतरुनि नेते । वाजत गाजत परलोका नाम ॥ १

नामप्रताप निरखुनि रूपें । अनहत दुंदुभी ठोका नाम ॥ २

वदे भीमराज एक्या भावें । अंतरि संतत घोका नाम ॥ ३

[५] अक्षी मी धन्य जालों (पृ. २६६)

अक्षी मी धन्य जालों ॥ ध्रु० ॥

निरखुनि राम । जगदभिराम । अंतरि फार निवालों ॥ १

सुदिन अम्हा जी । शुभ दिन आजी । स्वानंदाब्धि विरालों ॥ २

दास गुढें वदे । लाहुन तत्पद । गुरुकरुणें घालों ॥ ३

हे घेवटचें पद धीरामदासाचें नवून गुढदावांचें असावें, असें घाटतें.

१२०६]

बाढ-पृ. ४० × २ = ८०

[१००

(१) गोविंदकविकृत शरभमहीपतिस्तुतिः, (२) गोविंद कृत उमारमासंवाद-आर्यावद्ध-शेवटची आर्या :

श्रीमत्तंजानगरी न्यायें जो शरभमूप राज्य करी ।

त्याचा भाशित उटके गोविंदाभिध करी असे खुटके ॥ २९

(३) किंठूर कवि कृत सत्यार्थचरित्र-श्लोक २५, (४) रग कृत गजमुखचरित्र-श्लोक ४०, (५) मयूर कृत विराटपर्व, उद्योगपर्व, वनपर्व इत्यादि पर्वोतील व रामायणातील काही भाग

१२०७]

बाढ-पृष्ठसंख्या ९६ × २ = १९२

शेवटची काही पृष्ठे नष्ट

[२१४

महत्वाचे बाढ, पण, अरेरे ! कसरीने त्याचे बरेच हाल केलेले आहेत, मधून मधून काही अक्षरें तिच्या भक्ष्यस्थानी पडली आहेत. अक्षर चागले, एका टाकानें झिडिलेले आहे. त्यात सदा प्रकरणें आहेत, पैकी एकनाथ कृत आनंदलहरी शिवाय बाकीची पाच अप्रकाशित आहेत, असे वाटते. सर्व प्रकाशनाला सर्वथैव योग्य आहेत. माघ ताडून पाहण्यास आणखी प्रती मिळाल्या पाहिजेत, कारण यातील अक्षरें कोठें कोठें गेली आहेत. ती प्रकरणें अशीं :

(१) मृत्युंजय कृत रामजानकीसंवादे सिद्धसंकेतप्रबंध

(२) बक्षणी मृत्युंजी म्हणजे ब्रह्मणि मृत्युजय कृत प्रकाशदीप

(३) श्रीपतिदास कृत प्रवृत्तिनिवृत्तिसंवादे मनाचें चरित्र-ओवी ७३२

(४) दत्तात्रयतुलेशपरमानंदचैतन्य अवधूत कृत आत्मानुभव म्हणजे च तारकमहा-ओवीसंख्या ३१०. शेवटीं लेखनकाल दिला आहे तो : " ह्रव स (वत्सर मा) गंशीर्ष कृष्ण प्रतिपत्तिथौ ". निश्चित सांगता येत नाही, पण शक १६४३ असावा.

(५) येकनाथ कृत आनंदलहरी-ओ. १५३

(६) मेरु कृत स्वानंदलहरी-अपूर्ण

१२०८]

वाङ्-पृ. ४८ × ५ = १९
 शेवटी चौथे आणि विसी नष्ट

[११७]

(१) पुष्कळ पदांची तुमती आघाथरें दिलेली आहेत, ती पदे प्रत्यक्ष या वाङ्मांत नाहीत.

(२) पृष्ठ ९ वर पुढील अथरें आहेत. मळा चांगला लागली नाहीत, अर्थ काही च समजला नाही.

“ घन्य संज्यनार । रची व रंगा भरसेधर । अढी कुठ त्रिकाळुर ।
 कुच झाल त्रिकाळुर । सुपारीची झाल पार । तोडविले अपार । गान्दी . पृष्ठ
 चमरकार । गोळ्या फिरती चक्राकार । अंगानी अपा चागावर । मानाजी अपा
 किड्यावर । रया दिपसी शुक्रनार । साहा तात निरंतर । किला फते जाला ॥ ५ ”
 तंजावरच्या राज्यात प्रतापसिंह राजाच्या कारकीर्दीत मानाजीराव जगतपि
 म्हणून एक कर्तव्यवान् घरदार होऊन गेले त्यांचा च संवघ यांत दिशो.
 कोर्दी ऐतिहासिक महत्वाच्या प्रसंगाचा यांत उल्लेख दिसतो.

(३) एकनाथ कृत म्हणून रामजन्माच्या ५३ औव्या दिवसात,
 त्यांत मधून मधून दास (श्रीरामचं नव्हत), पंडितराम, मध्यमुखर, कैशव,
 मेढ, गोसावीनंदन, कृष्णदास, उद्धवचिदन यांची पदे आहेत.

(४) कृष्णजन्म-वर्णन

(५) राघवात्मज कृत मारुतीजन्म. त्याच्या शेवटी पृ. ४२ वर
 लेखनकाळ दिला आहे तो :

“ काळमुक्ति संवत्तर कार्तिळ बहुळ चतुर्थी भीमघासरी दिधी गोधूळ-
 छद्दि श्रीरामसंक्रियाली मायतिजन्मनिदीपण संपूर्ण छिदिहें जस्त ॥ ”
 म्हणजे बहुधा शक १७२० असावा.

११७

१२०९]

वाङ्-पृ. ९५ × २ = १९०

[१५०]

(१) हे वाङ् अनेक कवि कृत पदपदांतरांचे आहे. त्यांत
 श्रीरामचं, शनैदेव, कैशव, उद्धवचिदन, एकनाथ, मुकाराम, भोलो, नामदेव,
 वेचर, कृष्णदास जयराम, मुकुंद, भीमराज (यांची अनेक पदे आहेत, त्यांत
 गीतानेखरांनी एक आरखी आहे), शिवराम पूर्णानंद, गुळदास, वरवलिंग, निश्चिंत,
 धीर, गंगाधरनंदन, श्रीधर, गोसावीनंदन, कोकिल, नागेश, जगन्नेश्वरनामा,

अमृतसाय, रंगनाय, आदिनाय, कल्याण, जनी, गोणाथाई, हरिकवि, मुरदास, आनंदसुत, विठ्ठलदीक्षितसुत, नरहरिसुत, छोळिवराज, सोपान, इत्यादिकांची पदपदांतरे आहेत. त्यांत पुष्कळ अप्रकाशित आहेत.

(२) ओळखीसाठी एकाद दुसरे घाययाचें :

महिळी माक्षी घोषी सद्गुरूच्या पायां । चिद्धना सरया मायबापा ॥ १
विवेकाची पोहे जपासी घातली । मुकुंद माढली अनाथाची ॥ २
टोणगिया हातीं बोटविला वेद । ज्ञानेश्वर सिद्ध आळंदीसी ॥ ३
माझे सर्व गोत सोयरा जीवाचा । सरा विठोबाचा नामदेव ॥ ४
योगियाची माता ज्ञानियाची कळा । गाईन घेलोबेळा मुक्ताबाई ॥ ५
माझा मनोधर्म आणिक नेणे काम । नित्य गाऊं नाम निवृत्तीचें ॥ ६
सोपान चांगया जीवाचा विसावा । गाईन भाईया आवडीनें ॥ ७
प्रत्यक्ष परमह्म अवतार पूर्ण । येकाजनादेन प्रतिष्ठार्थी ॥ ८
ऐसे संत माझे गोत अगणित । गातां होय चित्ता समाधान ॥ ९
गातां नारायण सरळें दळण । उद्धव चैतन्य परमह्म ॥ १०

मंत्र यंत्र दीक्षा सांगतीळ लक्ष । राम तो प्रत्यक्ष न करी कोणीं ॥ १
प्रत्यक्ष राम दाधी घरिन त्याचे पाये । आणिकार्थी काय चाड मज ॥ २
सर्वा कर्मी राम भेटवी जो गातें । जीवें भावें त्यातें बोवाळिन ॥ ३
सद्गुरुस्मरण गर्जत नाम छंदें । केशवीं निजबोधें भेटि केली ॥ ४

१२१०]

बाह-पृष्ठसंख्या १८८ × २ = ३७६
सरासरी निमी पृष्ठ कोरी

[१५०

(१) अनंतसुत कृत मार्कंडेयचरित्र-ओ. ४२

(२) उद्धवचिह्नन कृत कृष्णजन्म-दिंडीगावें

(३) श्रीधर ब्रह्मानंद कृत मयूरध्वजचरित्र

(४) मंगळवेढाचरित्र, (५) गोपिकावत्सरण

(६) एकनाथ कृत शिवरामायण-ओ. ६५

(७) श्रीनिवासविरचित [१] रामकीर्तन, [२] कृष्णलीला,

[३] श्रीवैकुण्ठेशनामवर्णन, [४] सुदामचरित्रं, व [५] गीर्वाण

१ पोहे = पोई.

पदे. हे श्रीनिवास पूर्वी अत नव्हते. ते तंजावरकडील च असवेत, 'व्यंकटेश' ही त्यांची उपासना दिसते.

(८) किरातार्जुनीय कथा-अपूर्ण

१२११]

वाढ-पृ. १२९ × २ = २५८

पहिली ११, मधली ६०-६७, [१६६

शेवटची काही नष्ट

(१) वाढ जीर्ण झाले आहे, कागद ठिसूळ झाला आहे, आरंभी कांतणीने घर कसून दहा बारा पृष्ठांच्या बरोबर मध्यमार्गी सारखे भोक पाडले आहे.

(२) या वाढात तेलगु, तामिल कां कानडी बरी च पदपदांतरे आहेत. कांही सुभाषिते आहेत. मधून मधून शकुनाची चक्रे आहेत. पृ. ५८ वर श्रीशिवालिखित म्हणून शकुनाची कांही रीति दिली आहे, मला कांही समजली नाही, पण काय आहे हे समजण्याच्या दृष्टीने कोणी तरी पहावी. पालीचा शकुन व शिकेचा प्रश्न अशी आहेत. प्रयाण, प्रवेष्ट, प्रस्थान यांची शुभनक्षत्रे, वार, नक्षत्र, मास यांची फळे वगैरे आहेत.

(३) पिच्छास औषध (पृ. ५३), सुरब्धास (पृ. ८३), दम्पास (पृ. ९९) अशी औषधे आहेत.

(४) पुरंदर विठ्ठल यांची पदपदांतरे पुष्कळ आहेत. (पृ. ५५-५७, ७८-८३, १०८, १२२, १२६-१३५, १३९ वगैरे)

(५) कावेरी देवी (पृ. ११९), सीतादेवी (पृ. १२३) यावर कानडी पदे आहेत. तीं पंडित कृत अर्थाची, असे वाटले.

(६) पद्मस्तु-श्लोक ६, सुद्रिका (पृ. ७०), अंगदशिष्टाई-श्लोक १७, अपूर्ण (पृ. ९५), सुदामचरित्र-श्लोक ८३ (पृ. १०९-११९) अशी प्रकरणे आहेत.

(७) वसवर्णिग कृत गजगौरीव्रत-श्लोक २० (पृ. १३)

(८) नागेश जोशी भिंगारकर कृत चंद्रावळी-श्लोक ३१८ (पृ. १६ ते ५१). पृष्ठ ५१ च्या पाठीमागे लेखनकाल वगैरे आहे तो अथा :

“ बेंद्रावळी छींतीताये धीनीदास गीरमाजी घोरोगी संवत्तर
 धावण सुध चेनुईसी बुधवार दर जागा संज्याऊर कोंठ ॥ ”
 म्हणजे शक १६९१ येतो.

(९) देवदास कृत चोळमंडळी.

(१०) गिरिधर, गोधावीनंदन, त्रिषकनंदन, आनंदाचा बाळ यांची
 पदपदांतरे व कांहीं मुमापिते.

(११) पृ. १०७ वर हैदराच्या खुतिपर चार श्लोक आहेत.
 पहिला संस्कृतांत आहे व बाकीचे मराठींत आहेत. तिसरा श्लोक देतो :

हैदर बाहदर शस्त्र धरी कोंठे घरघर कांपति सर्व रिपू ।
 धांवति मुक्ति नृण घेउनि आणिक पाहति जाउनि कोंठे लपू ।
 भूमिति चोळति माय तुं आपुळ फोटिति सांठवि सत्वर अम्हा ।
 सहुत्तर दे मही जा शरणांगत रक्षिल तो च कृपाळ तुम्हा ॥ ३

ही चेशा आहे, कां तोंडपूजेवणा इतक्या यशाला पोचला होता, कांहीं सांगतां
 येत नाही !

१२१२]

बाढ-पृष्ठसंख्या १६ × २ = ३२
 आ. व घे. १०/२० नष्ट

[१२५

(१) श्रीसमर्थ, मेरु, एकनाथ, यस्वलिंग, तुकाराम, मध्वमुनेश्वर
 यांची पदपदांतरे. कांहीं तत्प्रातीय भाषेत आहेत.

(२) सरफोजी राजे याचे आभित दादा व्यास कृत सीतास्वयंवर-
 श्लोक १४ ते ३१

(३) श्रीधर कृत जांवूळारुखान

१२१३]

बाढ-पृ. ६८ × २ = १२६

[१२५

(१) भीसमर्थ, सदानंद, शिवरामपूणनिंद, ज्ञानदेव, निवृत्ति, मालो
 नरहरि, वामन, तुकाराम, शिवादिनकेषरी, एकनाथ, हरिकवि, उद्धवाचिद्धन,
 निरंजन, नामदेव, अमृतराय, आनंदतनय, माधव, केशव, बापरजुमादेवावर,
 मानुदास, उद्दोष, नरहरितनय, मध्वमुनेश्वर, श्रीधर, रंगनाथ, मुकुंद, जनी,
 जयरामसुत, लोलिहराज, बाळकृष्ण, सोपान, निपटनिरंजन, आदिनारायण,
 रा. घं. ३८

भी माहें हैं धर्म जाणुनी परम सुखी जाहें ॥ देही अ० ॥ ३
 लिंगस्थिती जरी जीव मृदुं तरी उपाधि मज नाही ।
 द्विरण्यगर्भस्थिती मृदुं तरी सोपाधिक तो हि ।
 घटमठभेदें महदाकाशीं भभेदता पाही ।
 तेसा भी परिपूर्ण सनातन भेदत्रय नाही ।
 मी गुरप्रसादें केवळ आमाराम ।
 महावाक्यअर्थ प्रत्यय निष्काग ।
 उन्मनि घाट उल्लंघुनि निजसुखधाम ।
 समालय शुभायस्था माझा ग्राम ।
वाळकूण हें नाम विसरुंती तरस्वरपीं जडलों ॥ देही अ० ॥ ४

[३] अपार उपकार

साच्या उपकारा उपकारा । नाही पाराधारा ॥ भु०
 देउनि आपुला डोळा । दाखविलें घननीळा ॥ १
 जिकडे पाहूं तिकडे । अवघें मल चि भासे उघडें ॥ २
 स्वरूप नयनीं जडलें । डोळस शिवरामातें फेले ॥ ३

(२) बाळाच्या शेवटच्या पृष्ठावर मोदीत मजकूर आहे तो
 " हे बही जयराम शाा पोतार कासीस्थ केदारेश्वर पुराणीक
 बाणी लक्ष्मणराव भोसले यांस स्वसंतोषाण दिवही "

१२१४] किरकोळ वाढ-पृ. १५ × २ = ३० [१२५

यांत कांहीं सुभाषिते असून मोरोपंत कृत आर्यामुक्तामाला,
 मनोरथराजी, पंढरीमाहात्म्य अशीं प्रकरणे आहेत.

१२१५] अगदीं किरकोळ वाढ
 पृ. ७१ × २ = १४२ पैकीं बरीच कोरी [१००

(१) भीममर्ध, नागतनय, भीघर, आनंदरामज, लुका, विष्णुदास
 शमा, केशव, वटेश्वर चांगा, ज्ञानदेव, एकनाथ, विश्वनाथ, उद्धवचिदन,
 १४ यांचीं पदपदांतरे

(२) कालियामर्दन, यज्ञपत्न्याभोजन, वाल्मीकिचरित्र हीं प्रकरणे
 (३) मेरु कृत पंचपदीतील एक पद आणि एक श्लोक देतो :

[१] मेढ उरला नाही

गुरुनामस्मरण मोक्ष । गुरु ग्रह चि प्रत्यक्ष ॥ १
 पेसा भाव मिद्ध जया । मोक्ष लागे त्याच्या पाया ॥ २
 गुरुसेवा ग्रहप्राप्ती । नयनीं सद्गुरुची मूर्ति ॥ ३
 गुरुमज्जनीं जो वीकिला । जीवन्मुक्त तो चि जाळा ॥ ४
 मेढ मौनीअनंतपाई । समर्पिला उरला नाही ॥ ५

[२] मुकेल मेढ

गुरुच्या रुपें ग्रहसायोज्य जालें । परंधामिचें राज्य हातासि आलें ।
 सदोदीत सिंहासनारूढ जालों । सुमेरू अनंतप्रसादा मुकेलों ॥ १

१२१६]

वाढ-पृ. ७४ × २ = १४८
 पेकी बरी च कोरी

[९१

(१) अभिमन्युविवाह-ग्रंथसंख्या ९१ व चंद्रहासचरित्र-ग्रंथ-
 संख्या १६८ अर्थां दोन प्रकरणें श्लोकवद्ध पूर्ण आहेत. त्यात मधून मधून
 आर्या, पदे, दिंडी, ओवी आहेत. प्रकरणें कोणाचीं तें मला निश्चित करतां
 आले नाही. प्रकरणें नवीन वाटतात. ती कोणा रामचंद्रांचीं असावीत.
 चंद्रहासचरित्राच्या शेवटीं रचनाकाल आणि लेखकाचें नाव अर्थां आहेत :

शक सत्रासौ साठी परि साहा ओधिबरसरीं पूर्ण ।

अधिक धावण बहुलीं हरिदिवसीं वदविलें रमारमणें ॥ १६८

इति श्रीचंद्रहासचरितं रामनोपगोसांमिना स्वहस्तेन लिखितं ॥ ५३

(२) द्रौपदीचतुर्भुजनिरोपण-अपूर्ण, बहुधा त्यांचे च दिसते

(३) मयूरपंत कृत विनायकमाहात्म्य-अध्याय १-आर्या ३५,
 अ. २-आर्या २७, अध्याय ३-आर्या ४५, अध्याय ४ अपूर्ण

१२१७]

वाढ-पृ. ३२ × २ = ६४

[१००

(१) गजगौरीव्रत, पांडवअज्ञातवास, ध्रुवचरित्र, भीष्मप्रतिज्ञा,
 क्षामाजीपंताची कथा व सुलोचना आख्यान, अर्थां बहुधा तंजावर-
 प्रांतीय च कोणा कवीचीं प्रकरणें

(१) श्रेयसी पांच पृष्ठे नंतर कोणी आर्याश्लोकवद् श्रीरामचरित्र लिहिले आहे.

१२१८]

वाढ-पृ. ५९ × २ = ११८

पहिले १ पृष्ठ नाही.

[२००

(१) या वाढांत आरंभी पुढील प्रकरणे असून नंतर पदपदांतरे आहेत. ही प्रकरणे बहुतेक अज्ञात आणि अप्रकाशित आहेत, असे वाटते.

(२) कृष्णदासवल्की कृत येकादशी कथा-ओ. ९ ते १७०

(३) शिवरात्रीचे आख्यान-ओबीसख्या १ ते १८७.
ते ब्रह्मानंद कृत आहे काय ? श्रेयसीच्या दोन ओळ्या :

श्रीगुरुपोत्तम येकनाथ । दिनदयाळ समर्थ ।

मुखें देखोनी नावार्थ । यदवी ग्रंथ सद्गुरु ॥ १८६

तयासी भावार्थ शरण । काया बाधा आणी मम ।

चरणें धातलें छोटंगण । सांढूनि भीषण ब्रह्मानंद ॥ १८७

श्रेयसी लेखकारचे नांव आहे :

“ हास्ताक्षर केरोनी काळभार घापें... ”

(दा) बीबा कृत पाळणा-कहवी १२

जो जो जो जो रे मुकुंदा आनंद परमावेंदा ॥ भु०

हे कोण बीबा कां बिया, कोण जाणे । कां भीम ।

(४) एकनाथ कृत महादेव-ओबीसख्या २७

दिमवंताचे पांटी जन्मली गोरटी

तसे रया धूर्जटी । मणिपेछा ॥ १ गोरटे

(२५) नामदेव कृत सासुसुनेचे भांडण-कहवी ७

(३०) भीम कृत पाळणा-कहवी ५

जो जो जो जो रे गोपाळा । निद्रा छागो होळा ॥

(१) श्रीरामचरित्र, कल्याण, जगन्नाथ, उदयचिदन, नामदेव, तुळाराम, पत्तडिंग, गिरिधरप्रभु, आनंदसुत, मधुसुनेश्वर, देवदासोक्त, रामदेवदास, सपद मंदमद, वड्ड मछली (कृत २५ श्लोक प्रायःनेके) गोष्टापीनंदन, केराव, यांची पदपदांतरे

(१) श्रेयसी दोन श्रेष्ठे खोपधें

१२१९]

वाढ-पृ. ६१ × २ = १२२

अति वाईट अक्षराचें

[३०५]

(१) श्रीसमर्थ, केशव, श्रीमम्मटानदन, परमानंदन, आनदात्मज, शिवराम, रामचंद्रसुत, तुकाराम, आदिनारायण, मध्यमुनेश्वर, उद्धवाचिदन, कृष्णदास, अमृतेश्वर, शंकरसुत, निर्मलसुत, राघव, मेरु, गोपाल, त्रिशंकुसुत, दत्ताप्रयदास, नागरीदास, मारा, सुरदास, तुलसीदास, नागसुत, वामन, रंगनाथ, एकनाथ, शिवशंकर, जगमैत्रनागा, रामात्मज, विठ्ठलनाथ यांची पदपदांतरे त्यात काही संप्रातीय भाषेत आहेत.

(२) मध्ये च एका ठिकाणी, शके १७५२ विक्रमी कार्तिक शु. ५ शुक्रवार, असा लेखनकाल दिला आहे.

१२२०]

महत्वाचें वाढ-पृ ५९ × २ = ११८

पण कसरीनें बरा च नाश केला

[१८०]

(१) हे सर्वच वाढ गायत्री कलेचें आहे. त्यात आरमी तेरा पृष्ठात आदिताळ, आनंदमैत्री, जुसोटी, मोहन, शंकराभरणी, दरबार, कल्याणी, परज इत्यादि रागातील संप्रातीय भाषेतील पदे दिली आहेत. मग सरली असा मयळा असून त्याची दहा पाच पृष्ठे आहेत. मग जयदेवकवि कृत अष्टपदी गोविंदगीत आहे च शेवटी पुन्हा निरनिराळ्या रागातील पदे आहेत.

(२) या वाढातील काही भाग वाळवोघ लिपीत आहे, तर काही मोडीत आहे. पण अक्षर सुवाच्य आहे.

(३) गीतगोविंदाच्या शेवटी लेखकानें आपलें नाव, गाव, स्थळ हीं दिली आहेत, तीं महत्वाचीं आहेत. तीं मोडीत आहेत. तीं लावण्यात माही सुद्धी हि होईल. तीं अशीं :

“ लिखित मध्याह्नन क्षेत्रे सापी श्रीप्रतापराम राजेष्टहे
महादफ्तरमध्ये ॥ लिखित हं व नाम सवदर पुढ्य शुद्ध श्रीतीयास
पुस्तक सपूर्ण वैष्णव साहिग्रामदास्य पठनार्थी श्री विश्वेश्वरदास अकणपा ॥”
यात ‘ श्रीप्रता ’ हीं अक्षरे मागाहून लिहिलेलीं दिसतात. त्याच्या खाली मूळ
‘ नाके तुकोजी ’ अशीं अक्षरे होती कीं काय, अशी शंका येते. शेवटच्या
‘ अकणपा ’ शब्दाची खात्री वाटत नाही. “ हं व ” म्हणजे युव, प्रतापसिंह

राजाची कारकीर्द शके १६६१ ते १६८५ होऊन गेली. त्या अवधीत शके १६७७ ला युव सवत्सर होता. त्या शकातील हे लेखन होय.

१२२१] वाढ-पृ. १२१ X २ = २६२ [१००-२००

(१) या वाढात दोघाचें हस्ताक्षर आहे. एक २०० वर्षांमागचें व दुसरें १०० वर्षांमागचें आहे. त्यांत श्रीसमर्थ, एकनाथ, गोसावीनंदन, केशव, जनमित्रनागा, कबीर, देवदास, कृष्णदास, सुकुंद, गिरीधर, भानुदास, नामदेव, अनंतदास ऊर्फ गापाळ अनंत, ज्ञानदेव इत्यादिकांचा पदपदांतरे आहेत.

(२) निरनिराळीं पृष्ठें योजून श्रीस्वामीचें (म्हणजे श्रीसमर्थाचें) कवन, केशवाचें कवन, येकनाथकवन, सोपानकवन, निवृत्तिकवन, ज्ञानेश्वराचें कवन, तुकोबाचें कवन, नामदेवाचें कवन असें मगळे घातले आहेत.

(३) श्रीसमर्थाचा दिवडा आहे व काही पदे नवीन आहेत.

(४) याती शुद्ध वैश्व केला येवसाय । हा तुकाष्टमाचा अभंग आहे.

(५) राघवात्मज कृत हनुमश्चरित्र

(६) या वाढात २" X १" असा एक लहान ताडपनाचा तुकडा आहे. त्यावर तत्प्रातीय भाषेत दोन ओळी आहेत. त्यामुळे तो तुकडा रक्षिला पाहिजे, तो श्रीसमर्थाच्या दिवड्यापाशी ठेवला आहे.

१२२२] महत्वाचें वाढ-पृ. २६१ X २ = ५२२ [२००

(१) संबंध वाढ श्रीसमर्थ कृत रामायणाचें आहे : सुंदरकांड आणि सुदकांड. भीमस्वामीचे शिष्य आण्णाजी यावा याच्या हातचें तें आहे. रामायणाच्या शेवटा लेखनाचा काल व लेखकाचें नाव हीं दिली आहेत, तीं .

“ राक्षस सवछर चैत्र शुध प्रतीपदा मृगुवार समाप्त ॥ निष्टुह आण्णाजी गोसावी भीमाजीत शहापुरकर स्वहस्तेन लिखित्वा ॥ श्रीराम जयराम ”

म्हणजे शके १६५७ चैत्र शु १ होय. भीमस्वामी शहापुरचे, त्याप्रमाणें आण्णाजी याचा मुद्दा शहापुरचे च होय.

(२) रामायणानंतर श्रीसमर्थ ह्या मानसपूजा आहे. पण ते निघले इतरांवर आहे.

(३) यादववाय पहिल्या दोन पृष्ठानर दोन तीन नोंदी आणि दोन पदे आहेत व शेवटच्या पृष्ठानर एकाद दुसरी नोंद आहे. अगदी पहिली नोंद व पदे आपणाजींच्या हातची आहेत. ती नोंद व एक पद देतो :

[१] आनंदराव पेशवे यांचा निधनकाळ

“ आनंद संवत्सर पुष्य वद्यस (स) मि राजेश्री आनंदराव पेशवे देवज्ञा जाहले पामस सलासेन सापान छ २१ चंद्र येकेविस तेरीस ”

म्हणजे शेके १६५६ पीप व. ७ स (ता. ४ जानेवारी १७३५) आनंदराव पेशवे निधनमाव गेले.

[२] रामा पतीतपावना

अष्टपदी उभारा रामा पतीतपावना ।

आत्माराम स्मरणें भावें वारी यातना ।

अखंड चिर्ची चितन जाल्या उन्मन या मना ।

आनंदाचे रंगीं ठाव नाहीं अनुमाना ॥ ध्रु०

नाहीं संशये पाहतां रामदासांच्या दासां ।

विजई कल्याणस्वामी भावें फोवसा ।

येश कीर्ति प्रताप पूर्ण प्रत्ययो औसा ।

पूर्ण घर दिघळा स्यामी रामें हो दासां ॥ १

(४) इतर नोंदी आहेत त्या अशा :

(रा) “ राक्षस सवसर ध्रावण शुष चतुर्थी शेनिवार तुळजा माहाराज कैलासरासी जाहले ॥ ” म्हणजे ११५७ ध्रावण शु. ४ = इ. स. १७३५ ता. १२ जुलै, तंजावरराजघराण्यात तुळजारामे जे होऊन गेले त्यांचा निधनकाळ इ. स. १७८७ आहे व तुळोजी म्हणून जे म्हटले जातात त्याचा काळ इ. स. १७३५ आहे. मग तुळोजी म्हणून ज्यांना खोशिलें जातें त्यांचे नाव तुळजा तर नसेल ना ! इतिहासलेखकांनी निघावा करावा. ;

(स.) " काळघुक्त संवत्तर शेष शुभ दशमीत आर्णां मुहारी याचें छत्र जावळें ॥ आशाढ पदि दशमीत शरफती रागयाचा छेक संजावरकोटात आळा म्हायानें ॥ ह्याचें छत्र रागयाचें मार्गदीरस पद्य पंचमीत जावळें ॥ " म्हणजे शक १६६०. तात्पर्य, या नोंदींनीं माहितींत कांहीं मर पडते कीं काय, याचा विचार करूं ना.

१२२३]

वाढ-पृ. २१७ X २ = ४३४

[१९३

(१) इत्तात्रय अवधूत कृत मूलस्तंभ अष्टाश सात, शेवटीं छेखनकाळ वगैरे :

" हुंदुभी नामा संवत्तर । फाल्गुन शुभ पंचमी मुहुरार ।

ते दिनीं ग्रंथ समाप्त दोनो मदर । छेखन भीमांकितार्चें ॥ १ ॥ "

(२) श्रीसमर्थ कृत प्रकरणें (१) पंचसमासी, (२) आत्माराम, (३) अंतर्भाव, (४) प्रारंभ, (५) पंचीकरणयोग, (६) पंचमान, (७) पविष्ट, (८) बहुधा गोसावी, (९) फुटयोग-याचे पांच समाप्त आहेत, ते आपण प्रकाशित केलेल्या स्फुट प्रकरणांपैकीं क्रमशः २१, १, १९, २० आणि १८ अशीं प्रकरणें आहेत, (१०) चतुष्टययोग-पण त्यांत पांच प्रकरणें आहेत, तीं चतुर्थमानार्चीं क्रमशः चार व पांचवें स्फुट प्रकरणांतील चवथें आहे, (११) माघवी ग्रंथ-असें या प्रकरणाळा स्वतंत्र नांव न दिलेले आहे. पण तो ग्रंथ म्हणजे येकवीस समासी म्हणजे च जुना दासबोध यांतील अकरावा समाप्त होय. त्याच्या या ठिकाणीं ६१ न्व ओव्या असून इति श्री माघवी समाप्त ॥ १ ॥ अशी समाप्ती केलेली आहे. प्रकाशितांत याच्या ८२ ओव्या आहेत. विचार करणें, ताहून पाहणें, (१२) जुनाट पुरुष

(१) नंतर सर्वहरे छत्र नीतिशतक महाराष्ट्रभाषेत - अपूर्ण

(४) नंतर वरी च कोरीं पातें सोडून मदळसेचा पाळणा अपूर्ण आहे.

१२२४]

किरकोळ वाढ

पृष्ठसंख्या ६६ X २ = १३२

[१९४

भ्रीसमर्थ, माधवनंदन, नागसुत (कृत ध्रुवचरित्र), घामन, केशव, तुका, उदयचिदन, जनी, शिवराम पूर्णानंद, मोरोपंत यांची पदपदांतरे -- १

१२२५]

किरकोळ बाह

पृ. सं. ६१ × २ = १२२

[१२५

(१) भ्रीसमर्थ, मेढ अनंत, तुका, जनी, नामा, केशव यांची पदपदांतरे (२) ब्रह्मानंद कृत विजरा, (३) पारमार्थिक दोन तीन लावण्या, (४) गोपीचंदाची कथा - श्लोक १ ते ७८ अपूर्ण. ओळखी-सोठी एक श्लोक देतो :

बहु देशी हिंदले दक्षिणेसी । पुढे पाहूं चालिल्या उत्तरेसी ।

सिद्ध भेटे गोरक्ष अनयासी । तो हि चाले सद्गुरु पहायासी ॥ २९

(५) मनाचे श्लोक - अपूर्ण, (६) राम, मादती, गणपती, बालकृष्ण, कृष्णी यांची सामान्य चित्रे.

१२२६]

बाह-पृ. १०४ × २ = २०८

[१५०

(१) बाह शिवलेले आहे, पण केव्हां तरी पुष्टे अस्ताव्यस्त होऊन बाह शिवलेले मेलें आहे. एकादे तरी प्रकरण पूर्ण आहे कां नाहीं, सांगतां येत नाहीं. कामशास्त्राचा भाग बराच आहे. मनाचे श्लोक, सीतास्वयंवर, चंद्रावळी, हनुमंतभेटी, कवि विव्हरणचरित्र, आनंदसुत कृत मार्कंडेयाख्यान, एकनाथ कृत कालियामर्दन, अर्धा प्रकरणे आहेत. कालियामर्दनाचे शेवटीं " हे लिखित रंगो गोविंद " असें लेखकाचे नाव आहे.

(२) कवि वरदात्मज, अनंतदास, आनंदतनय, मेढ, गोसावीनंदन, उदयचिदन, मल्ल, केशव, नारायणात्मज इत्यादिकांची पदपदांतरे.

१२२७]

बाह-पृ. सं. ३९ × २ = ७८

[१२५

(१) तत्प्रांतीय भाषेतील पदपदांतरे

(२) सुमारे अडीचशें मराठी पदांची सूचि, म्हणजे प्रत्येक पदाचे पहिले दोन तीन शब्द दिलेले आहेत.

(३) एकनाथ कृत सीतास्वयंवरचा भाग

(४) शेषटव्या पृष्ठापर ' पचदशक्षिरी महामंत्र ' मर्यादयाखाली
मजकूर आहे तो :

" श्रीराम जयराम जयजयरामराम ॥ हा मंत्र नित्यनियमकडून
सहस्र आद्यत्तन करिजे तरि सर्वार्थकाममोक्षादि सकल हि प्राप्त
होयील यदर्था सशप न कीजे ॥ मनोरथ पूर्णकाम श्रीरस्तु .. "

१२२८]

महत्वाचें वाङ्

पृ. स ७१ × २ = १४२

[१७५

(१) या वाटात भीममर्ष, अमृतेश्वर, केशव, निजानंद, आनंदतनय,
गोसावीनंदन, मेघ अनंत, मालो, शनिेश्वर, तुकाराम (याचें एक पद ज्ञानदेव
यांच्यावर आहे), माधवसुत, गिरिधर, नळिकट इत्यादिकांची पदपदांतर्ने आहेत
(२) पण हें वाङ् मुख्यतः चौदह शंकर यांच्या कवितेचें आहे.
चौदह गुरुवे हे शंकर नवीन प्रकाशात येत आहेत. याची मोठमोठ्यांची
स्कूट पदे, श्लोक वगैरे कविता प्रासादिक आहे. काहीं कडवीं पदा :

(श्री) जो जो जो जो रे । रघुराया ॥ सुरनर लागति पाया ।
धरणीधर शिणला गुण गाया । अनंत दुशिया साया ॥ ध्रु० ॥
(गु) का हो राम म्हणाना ॥

प्रपंच हा बहु बाधक पाहाता । कां हो०
दारा घन सुत नये चि कामा । का हो०
क्षणभंगुर हे काया माया । का हो०
मी मी म्हणता जाइल सेली । का हो०
मृत्युपथ न सुके चि कदापी । का हो०
व्यपार्ती अनु काहीं न म उरे । का हो०
बुधा चि मृगजलदोहीं बुद्धता । का हो०
बहुत पातकी तरले नामें । का हो०
सांय सदाशिव हृदय घोषें । कां हो०
भगवें पदकुल वेष्टुनि काय । कां हो०
जटाभार शिरि घाटुनि काय । का हो०
शाख वेद धुति घोकुनि काय । कां हो०
चौदह शंकर सांगत भावें । कां हो राम म्हणाना ।

(५) पूर्ण वक्त्र पूर्ण अवतार । सृष्टी अवतारला रघुवीर ।
तयासी भाशा नमस्कार । दुजेनयणि ॥

(रा) भक्ताचे साठी देव । अवतरला मानवरूपी ॥ भु०

(म) राम हा देखिला हो आनंदकंद ॥ भु०

(दा) निर्गुण वं सगुणारमक होती ।

चींदड थी रघुरामा रे ।

शंकर निशिदिनीं स्मरणीं स्मरितो ।

हृदई हड सय पाया रे ॥

(स) स्वरूपावाञ्जुनि नयनीं दुसरें ।

कदापि आणुं नको ॥ भु०

(१) पदपदांतरांशिवाय चौदहशंकरांची चार प्रकरणे आहेत ती अशी :-

(रा) गोरखदत्तात्रयसंवाद-कव्या २१

(म) प्रती मनाचे श्लोक. हे १२८ आहेत. त्यांच्या शेवटी रचनाकाल दिला आहे, तो असा : “ इति श्री प्रती मनाचे श्लोक चौदह शाल शंकरनाथ विरचिते सपूर्णमस्तु ॥... ईव नाम सवळर मागमास सष्टीचे दीवसी समात ॥ ” ईव नाम म्हणजे युव नाम. शक १६७७ होय. प्रकरणाच्या नावात प्रती शब्द का घातला आहे, समजत नाही. श्रीसमर्थीच्या मनाच्या श्लोकांना अनुलक्षून कदाचित् तो असावा.

(दा) पारधीची कथा-ही कथा सांगणारे पूर्वीचे कवी जे श्रीधरें प्रदानेद् त्यांचा उल्लेख या प्रकरणांत चौदहशंकरांनीं केला आहे.

(स) स्वानंदसिंधु-ओवीसंख्या १४१ या प्रकरणात कवीने शेवटी आपली परंपरा दिली आहे. तशी च ती थोडक्यांत मनाच्या श्लोकांच्या द्वि शेवटीं आली आहे. त्यावरून मला जो बोध झाला तो असा : आदिनाथ-उमानाथ-ब्रह्मनाथ-विष्णुनाथ-चौरंगी-गणपति-नागनाथ-मच्छेंद्र-गोरख-अवपड-जालंदर-गुलाब-गरीब-चिद्रूप चौदहनाथ चिदांबरी-विश्वनाथ-घाळनाथ शंकरानंद. अशी परंपरा देऊन परंपरा देण्याच्या पद्धतीचे दोन ओव्यांत समर्थन केले आहे, त्या ओव्या :

जयाचे ग्रंथान्वई । परंपरेची घाती नाही ।

तो पापांडमती पाही । भेदमाही माहीकु ॥ १३३

अम्हा तयासी काय कारण । आम्ही परंपराची रक्षण ।

परंपरेवाचुनीया जीण । आम्हासी जाण असेना ॥ १३४

या हि प्रकरणाच्या शेवटी रचनाबाल दिला आहे :

“ इति श्री चौदहाळनाथकृत । स्वानंदसिद्ध सो भगवत् ।
पाहे जो कां शिष्य सत्य । सद्गुरुवर ॥

ईश्वर नाम सवछर । मागमास कृष्ण पक्ष
बेकादसी सोमवार ” म्हणजे शक १६७९

(४) चौदह हें याच नांव आहे, याचा मला बोध झाला नाही. हे बालशंकरनाथ जरी नायकांप्रदायी होते तरी त्यांनी आपल्या प्रकरणांत श्रीरामदासांचा उल्लेख अनेकदा केला आहे. त्यांच्या मायेवर आणि ग्रंथरचनेवर श्रीसमर्थीच्या ग्रंथांची पूर्ण छाप पडलेली स्पष्ट दिसते. या शंकरनाथांची कविता स्वतंत्रपणे प्रसिद्ध करण्याच्या योग्यतेची आहे. कोणी तरी तें काम करावें.

(५) शेवटच्या एक दोन पानावर ‘ विचयाचा मंत्र ’ आहे व ‘ देवूण नाहीसे होण्याचा उपाय ’ सांगितला आहे.

१२२९]

याद-ष्ट. सं. १०७ X २ = २१४
शिवाय दोन्ही याजूज १०१२० नष्ट [१५०

(१) श्रीसमर्थ, मुद्गल, दीन, नामदेव, केशवराज, यफनाथ, मुक्ताई, ज्ञानदेव, विष्णुदास नामा, माधवदास, केशवदास नामा, पंडित, विप्रगिरिच्या स्वामी बालकृष्णा रे । शुभेनि हरली भववृष्णा रे ॥, वेणाबाई, मातुदास, गोसावीनंदन, अच्युत, रंगनाथ, सनतिदास, गोपाळ खुनाथ, वटेश्वर चांगा, कृष्णदास, शिवराम, विठ्ठल कवि (याचे काशें कूटात्मक श्लोक) यांची पदपदांतरे. त्यांत एकनाथ, केशव व श्रीसमर्थ यांच्या पदपदांतारांचा मरणा विशेष आहे.

(२) श्रीसमर्थ कृत (क) ‘ यात्रा चांफळिचि ’ - भयंश डोंगराचा फेर, (ख) मन सर्वदा नाथरे पिठाट जेथें । इति प्रपंची यावरे करणें कैथें ॥ पु०, (ग) ‘ माभळभट ’ - श्लोक ३० - हरि जनक सजनी ।, (घ) ‘ श्रीरामायण ’ - तनु वितंड चढी ।, (ङ) उफगाणें - श्लोक ३४ - ककळले पाहिजे तें पत्रदा येथ ।, (च) ‘ जनकाच्या ओठ्या ’ - सवार करितां होय चायोज्यता ।, (छ) दुळें फपाल वयाचें, धौरे

(१) ' श्रीरामरूप रावणास भासलें ' - मनी लोचनी सावळा राम माणे ।

(४) ' स्वरूपाष्टक ' - विसरलों मत मी ममत्तागुणें ।

(५) वेणायाई कृत (२) सेवकाचा साभिमानी राम कोंदंरुपाणी ॥

(म) अनेक धात मात रे ॥ शिवाय

(६) वेणायाई कृत नावेचे श्लोक - ते चवरेचाळांस असून चवरे-चाळिषाव्यांत वेणायाईचे नाव आले असून ४५ वा एक जास्त श्लोक आहे, तो :

मला पाहतां मी च सखीन जालों ।

सुखामंद आनंद सेऊन धालों ।

निवृत्तीमुखें वृत्ति सपूर्ण गेली ।

मना सेवटीं उन्मनी प्राप्ति जाली ॥ ४५

(७) भीमत् शंकराचार्य कृत (२) श्रीरामाष्टक, (५) मंगळा-ष्टकस्तोत्रम्, (५) भज गोविंद भज गोविंद

(८) या बादांत हस्ताक्षर निरनिराळें आहे. कांहीं भीममर्षकालीन आहे, तर कांहीं नंतरचे दि आहे. दोन तीन ठिकाणीं ११८४, ११८७, ११८८ अशा सनाचा उल्लेख आला आहे. एका ठिकाणीं ' मोक्षाम बादरपुर ऊर्फ तंजावर सन ११८४ ' अशी नोंद आहे. दुसरी एक नोंद आहे ती :

" हे वही सदासिध याची हे कोणी ध्यायास गरज नाही हे वही तंजावरी छुटीमधे मिळाली कळले पाहिजे..."

१२३०]

बाद-पृ. स. ४२ × ९ = ८४

शेवटचे बहुधा एक च पान गेले

[१५०

(१) भीममर्ष, माधव (कृत भीममर्षावर आरती), मेरु अनंत, गोविंदमुत, प्रतापराम, देवदास, त्रिवक्त्र, माधवमुत, आनंदतनय, ज्ञानदेव, पंडितराम, केशव, कवीर, बाळकृष्णदास, मानपुरी, मानुदास, उद्धवचिदन यांचीं पदपंक्तें. कांहीं तःप्रातीय माणेंतील

(२) श्रीधर कृत चित्हाळचरित्र व अश्वमेध

(३) उद्धवचिदन कृत येकादशीव्रत

(४) दस्युलिंग कृत मुरलीचरित्र

- (५) प्रतापराम कृत गोपिकावस्त्रहरण
 (६) गिरिधर कृत पारिजातक पुष्प
 (७) देवदास कृत भक्तमालिनी कर्क फवणामुत्तरस-११५
 व्या ओषीपर्यंत.

१२३१]

वाढ

पृ. सं. १४५ × २ = २९०

[१५०

श्रीसमर्थ कृत रामायणापैकी युद्धकांड

देवरी ' येकुन नोकसख्या तेरासे साटि ' दिली आहे.

१२३२]

वाढ

पृ. सं. ४० × २ = ८०

[१२५

- (१) सांव कृत वद्राक्षमहिमा-आर्या १४, (२) दासानुदास
 कृत भीष्मप्रतिज्ञा-श्लो. ५३, (३) गणेशलघ्न-श्लो. १२, आर्या १५,
 पदे २, दिव्या ४, केकावली १, मंगळाष्टक २ येकुन ३६, (४)
 नागसुत कृत रमेशमहिमा-श्लोक ४३, (५) मोरोपंत कृत
 अर्भिमन्युविवाह-आर्या ४०, (६) रामचंद्र कृत सुब्रह्मण्यविवाह
 कर्क रक्तविवाह, (७) नळचरित्र-श्लो. ७१ अपूर्ण, (८)
 नळचरित्रपचनली-अपूर्ण

१२३३]

वाढ

पृ. सं. ६९ × २ = १३८

[१५०

- (१) आनदात्मज, पंडित याची पदपदावरी, (२) प्रतापसिंहापदस
 २ श्लो (३) संस्कृत सुभाषिते-१२२, (४) आनदनदन कृत (धी)
 घाटलीला-श्लो. १५, (५) शिवरीरामसंदर्शन, (६) गणिकामोक्ष,
 (५) सौतास्वयंवर दोन-अपूर्ण, (६) प्रताप कृत पद रामाई,
 (७) गोसावीनेदन कृत देवी अष्टक, (८) आरणीचा शिपाई कृत
 पूतनामोक्ष-श्लो. १८, (९) कुण्ठादास कृत मंगळाष्टक.

१२३४]

किरकोळ वाढ
पृ. सं. २२ × १ = ४४

११५

सुदामचरित्र-श्लोकवद-अपूर्ण, श्लोक ८८.

१२३५]

वाढ-पृ. सं. ५१ × २ = १०२

१५०

(१) श्रीसमर्थ, घामराज, तुका, गिरिधर, नामदेव, अनंत कवि, आर्नेदनेदन, कल्याण, मेरु, दास दिगंबर, विष्णुदास नामा, जनी, उदवाचिदन, मध्यगुनेश्वर, बाल, केशव, अनुचर, इत्यादिकांची यदपदावरी

(२) श्रीसमर्थ वृत्त (श्री) येथे उभा कां श्रीरामा ।

(रा) मोषता डोंगराचा केर । (म) इत्यादि

(३) घामराज कृत बरी च कविता आहे. आरत्या आहेत, संस्कृतप्राकृत श्लोक आहेत, अनेक चूर्णिका आहेत. श्लोकांत तुळजा राजे यांचा उल्लेख आलेला आहे.

(४) बाल कृत-भजा रे भजा रे माझ्या रामदासासी ।

अनन्य भायें नाम जपतां पद पावे अविनाश्री ॥

(५) अनुचर कृत संताची आरती

(६) मेरु कृत-अरे हा सद्गुरुराज भजा ॥ भु०

भ्रांति त्यजा रे निज उमजा रे ।

लावू मोक्षध्वजा ॥ १

(७) गोदादासा वंदन न करी । तुरका वंदी माथा ।

संतजनाचा नावद चित्ती । आघडती स्त्रीलाथा ॥

रामदास निज मान्य बोधी । धरी स्वद्विंताचा पंधु ।

माहीं तरी नरदेहीं बापा । अवधी मरमर छी थु ॥

(८) राघोबाचा जन्म-वृष नाम ज्येष्ठ शु. १० शुक्रवार, चिमावार्ड्या जन्म-तारण नाम पौष शु. ६ शुक्रवार, मल्हारीचा जन्म-विरोधी नाम माघ शु. १५ शुक्रवार व त्रिवकरायाचा जन्म-नंदन नाम पौष शु. १३ बुधवार, अशा चार जन्माच्या नोंदी बाळाच्या पहिल्या च पानावर आहेत. हे बहुधा १६८३, १६८६, १६९१ व १६९४ असे एक अठावेत.

रा. सं. ४०

१२३६]

वाढ-पृ. सं. २६ × २ = ५२ [१२५

हे सवप वाढ संस्कृत सुभाषित श्लोकांचें आदि. त्यात २५० + ३६ + ४० = ३२६ श्लोक आहेत.

१२३७]

वाढ-पृ. सं. २५ × २ = ५० [१२५

श्लोक, आर्या, पदे, सवाया, दिंडी इत्यादि १३६ ग्रंथसंख्येनें गुणिलेली पांढवांची कथा. रामचंद्रयिमु किंवा रामचंद्रनुत किंवा रामचंद्रवरद या नावानें पदे चिह्नित आहेत. शेवटचा श्लोक ,
श्रीरामदासपदवारिजपटपदातें । भीमार्णवदेतिकवरा निजसीएषदातें ।
पदोनिर्घा विरचिली घरसकथातें । जे ऐकल्याशि क्षणि द्यावित सरपथातें ॥ १३६

१२३८]

वाढ-पृ. सं. ५३ × २ = १०६ (पहिलें पृष्ठ नष्ट) [१२५

- (१) साम्प्रदायिक पंचपदी
(२) रंगनाथ कृत रामदास चतुराक्षरि मंत्र
(३) रघुवीर कृत श्रीसमर्थीची आरती

आरती रामदासा । गोदातीरविषासा ।
उत्तरे जन्म तूला । नायामक्ष परमहंसा ॥ १ ॥
सायधानी धर्म केला । रात्रे विवाहाची कथा ।
पळोनो घनवासी । येकातीं विघरता ।
ओजनेय मूलमूर्ती । भेरीं होतां दहमता ।
श्रीराम भेटवीले । तुजलागीं समधा ॥ १ ॥
अवतार भारतीचा । कटीं कौपीन साजे ।
हुंमूज दिव्य छाटी । ब्रह्मचर्य विराजे ।
पेरीलें शिष्यकेणें । महा वैराग्य चीज ।
ससार उडवीला । दिव्हें पेदात सहज ॥ २ ॥
मूढासी उपकार । दयातागरें केला ।
दासबोध ग्रंथवर्य । विस्तारें वाढवीला ।

तथाथं बोध पूर्ण । संशयो निरसीला ।

रघुवीर स्वामीराजा । त्यासी प्रत्ययो आला ॥ ३

(४) कल्याण कृत दासबोधाची प्रसिद्ध आरती

(५) शिवदिनकेसरी कृत (धी) तेथें राम सखा राम सखा ।

रामदास गुरु घोलला ॥ ध्रु० (५) रामीरामदास गुरुमंत्र पदाधुरि सोपा ।

(म) साधु रामदासस्वामी । ध्यावा निज अंतर्गामी ॥

(६) जाणावा रामदासांचा हा चि संप्रदाय ।

(७) बालसुत कृत भीमस्वामीवर पद

भीमराव चतुराक्षर म्हणतां सुख चारंवार ।

पावे म्हणटनि पाय ह्याचे चंद्र सावर ॥ ध्रु०

भीमरूप विशाल भाळीं टिळा मृगनाभी ।

भीता भय वादनि दासातें म्हणे नाभि नाभि ।

भीम पराक्रम भक्तां कैसा देतो सुलभी ।

भीमतीर ते वासी येती घाजती हुडुभी ॥ १

मंदहास वाचेन बोले अगणित भीराम ।

मंदवासर प्रियकर सकळां तारी सप्रेम ।

मनोमार्गे भजती ह्याचे पुरताती काम ।

मननशील महाजनासि होतो मोठा संभ्रम ॥ २

राहणें ज्याचें पहिलें ह्याचें नांव दाहापुरा ।

रामदासस्वामीचे वर लाधले पूरा ।

राक्षसवर्षी निघोनि आले संजपुरा नगरा ।

रामनामें शोभत संत महंतपरंपरा ॥ ३

परद महारुद्र मारुती दनुमंतराव ।

बडिल श्रेष्ठ अमुचा सकळा स्वामी भीमराव ।

वर्णिते वेद विधी ही भक्ती पाहुनि अपूर्व ।

वदिति बालसुताचा प्रभु तो प्रेमे जन सर्व ॥ ४

भीमस्वामी मूळचे राहणारे मसूरच्या जवळच्या दाहापुरचे व ते संजावराव राक्षसनामसंघातरी म्हणजे शके १५९७ त, म्हणजे भीमिवरायांनीं करनाटकावर स्वारी केली त्या वर्षी गेले, या गोष्टी या पदावरून सिद्ध होत आहेत.

(८) भागवतातील काही संस्कृत भाग सटीक

(१) नागनंदन कृत वैशिक रामाची आरती

१२३९]

वाढ-पृ. सं. २१ × २ = ४२ [१२५]

(१) तत्प्रांतीय लिपीत दोन पृष्ठे

(२) शेरज्वीराव = सरफोजी राजे. त्यांनी फाशीक्षेत्रावर केलेला दोन पदे

(३) अवधूत कृत गोपीचंदाची कथा-ग्रन्थसंख्या १०४ + ४० = १४४. प्रकरण अमकशित वाटते.

(४) चार मंगळाष्टके. सुवराव कचरे याचें पुस्तक

१२४०]

वाढ-पृ. सं. १६८ × २ = ३३६

आरंभीची ११२ पृष्ठे गेली

[१५०]

महाराजें एक पाठ. त्यांत अस्मिन्मार्थाच्या शिवाय दुसऱ्या कोणाची कविता नाही. रामदासी मालेंतील अकरावा भाग फाडतांना तें उपयोगी पडणारें आहे. त्यांतील प्रकरणे :

(१) सप्तसमाप्ती-प्रत्येक समाप्ताचा शेवट 'इति श्री दासबोधे...' असा केला आहे, (२) जुनाट पुरुष, (३) बहुत गोसावी, पण शेवटीं 'इति श्री बहुधा गोसावी,' (४) पंचीकरणविवरण, ओवीसंख्या ३०, करितां पंचीकर्ण विवरण । तनुचव्रप्रयतिर्शन । घटे आत्मनिवेदन । तत्त्वसाहा होतां ॥ १ ॥ अशी पहिली ओवी, शेवट— "इति श्री दासबोधे गुरुशिष्यसंवादे पंचीकर्णविवरण निरोपण नाम समाप्त नवम ॥ १ ॥" (५) "जलरथलकाष्टपापाण ।" इत्यादि अकरा ओव्या व त्यांच्या च पुढे बारावी ओवी म्हणून "कोणशाचा मरवण न घरावा ।" इत्यादि अकरा ओव्या, एकूण बावीस ओव्या असून त्यांचा शेवट "इति श्री दासबोधे गुरुशिष्यसंवादे महंतलीळाशिकवण नाम समाप्त दहावा ॥ १० ॥ निर्विकल्पसमाप्ती संपूर्णमस्तु ॥ दशक येकेवीस " असा केलेला आहे. हें पण मागचें च प्रकरण, अशी दोन्ही प्रकरणे विचार करण्यासारखी आहेत; (६) शेवटली घरील अभंग, (७) पूर्वार्थ-ओ. ६०, (८) ऐसं माग्य के होईल सन्मुख ॥, देतादेताची सीमा ॥, बोलवना तें बोलवें ॥, फावली रोमज फावली रे मज ॥ अशी चार पदपदावरी, (९) संस्कृत ग्रन्थ-म्हणजे च

आरण ज्याला दासगीता अथवा पंचाध्यायी म्हणतो ते प्रकरण, पण ते येथे अपुरे च सोडून, या च बाडांत पुढे ते घेतले आहे, (१०) मानपंचक, (११) बुद्धिवाद- अखंड सावधान अशांचे । इत्यादि, “ संभाजीस बुद्धिवाद लाहीला ” असा शेवटी उल्लेख आहे, (१२) चतुःसमासी- म्हणजे मालेतील तिसऱ्या भागांत जी स्फुट प्रकरणे दिली आहेत, त्यांपैकी ३ रे, १८ वे, १९ वे व २० वे अशी चार प्रकरणे, (१३) मीपण-म्हणजे एकवीससमासीतील १३ वा समास, (१४) आत्माराम, (१५) पंचसमासी- गणेशः धारदाचेव ।, (१६) सगुणध्यान, (१७) अंतर्भाव, (१८) निर्गुणध्यान, (१९) पंचीकर्णयोग, (२०) मानपंचक-असा सगळा आहे, पण ते खरोखर पंचमान आहे, (२१) माधवी-म्हणजे एकवीससमासीपैकी ११ वा समास, (२२) मानसपूजा, (२३) राजधर्म, (२४) क्षात्रधर्म, (२५) संस्कृत ग्रन्थ-म्हणजे दासगीता किंवा पंचाध्यायी-पण बुद्धेव असें कीं, येथे हि इतर सर्व ठिकाणांप्रमाणे चार च अध्याय आहेत, प्रत्येक अध्यायाचा शेवट “ इति भी अध्याययोगे देवमक्तसंयोगे...” असा केलेला आहे, (२६) पट्टिपु, (२७) फुटयोग- म्हणजे आपल्या स्फुट प्रकरणांपैकी २२ वे प्रकरण, (२८) रामायण- म्हणजे ओग्याशतकांतील १३ वे शतक, (२९) रामवरदायनी । कामना- दायनी । शैलोक्यपाळणी । विश्वमाता ॥ इत्यादि, हे प्रकरण मागील बाडांक ५०७ त आपण दिलेले आहे, (३०) सर्वप्रह्लादविमलप्रह्ला-म्हणजे ओग्या- शतकापैकी ९ वे शतक, (३१) प्रेत्नप्रालब्धाच्या घोळ्या-म्हणजे १२ वे शतक, (३२) कोपला रुद्र जे काळी । म्हणजे स्फुट प्रकरणांतील ६१ वे प्रकरण

असें हे प्रचंड, उपयुक्त, भीतमर्थाच्या कवितेचें तत्कालीन बाड आहे.

१२४१]

बाड-२३ × २ = ४६

[१००

(१) भीनिवासचंपू-स्तोत्रासह-एक संस्कृत प्रकरण, (२) किरकोळ

१२४२]

बाड-४. सं. ५६ × २ = ११२

पैकी २५ × २ = ५० लिहिलेली

[२००

या बाडांत मुख्यतः नाना तऱ्हेचीं औपघे व कांही मंत्र व तोडगे आहेत.

१२४३]

वाढ-पृ. सं. ४४ × २ = ८८

किरकोल वाढ

[१००]

गोपाचंदाची कथा हिंदुस्थानी भाषेंत, विनायकस्तोत्रम्, देवीमानसपूजा, सुभाषितें, योगवाशिष्ट, वगैरे चोटक भाग

१२४४]

वाढ-पृ. सं. १४३ × २ = २८६

[१५०]

(१) "तुकाराम सिंगीराजियांत पत्रिका पाठविळी ॥ ते चेरीत्र ॥" असा मधळा देऊन पुढील सहा अमंग दिळे आहेत, ते :

(रा) विरंचीनें केलें । ग्रह्वांड सकळ ।

(मी) ऐसी माझी बाणी । दीनरूप पाहें ।

(रा) तुम्हांपासीं आम्ही । येऊनियां काये ।

(म) आतां येक योग । साधावा हा नीट ।

(दा) आतां हे विनंती । प्रधान अष्टका ।

(स) राया छत्रपति । ऐकावें वचन ।

नवतात म्हणून कोणी कोणी हे वाहीच्या साही अमंग छेपक मानतात, तर कोणी कमी नवतात ते वेतात व पाकीचे सोडतात. पण असें करण्याला आतां काही आधार उरला आहे, असें वाटत नाही.

(२) श्रीसमर्थकृत ऐक सज्जना मनमोहना । संपाति पाहता कोण्हाची । जाईल काया जाईल माया । उरणी आणिली पाचाची ॥ १ याची तेरा कडवी आहेत, पण पूर्वप्रकाशकाच्या छाण्यात अवघीं सहा च आढळतात.

(३) अनंतदेवगुरुचा वालक कृत विसोवागाईकाचें चेरीत्र-पठरा अमंग आहेत.

(४) सद्भवचिद्धन कृत गोण्या कुंभाराचें चेरीत्र

(५) तुकोराचें चेरीत्र - ४७ कडवी

(६) आनंदतनय कृत शिवरात्रीचेरीत्र - दिंडीचाली, ग्रन्थसंख्या ४२

(७) विष्णुदासनामा कृत उपमन्येचेरीत्र - ग्रन्थसंख्या ४९

(८) वस्यलिंग कृत गजगौरीनव पांडवचेरीत्र, म. सं. २८

(९) अधर्वण गंगाधर कृत शिवरात्रीकथा म. सं. ४५

(१०) श्रीसमर्थ, तुकाराम, अनंत देव, चोखा मेळा, जनी, स्वामी, एकनाथ, नामदेव, नरहरि योनार, कवीर, केशव, बोधला, जगजीवन (रामाई मासी), गोसावीनंदन यांची पदपदांतरे

(११) मधून मधून कांहीं सुभाषिते.

तराघें तरी रामनामासि घेई । बुढाघें तरी नाम सोडूनि देई ।

मना प्रार्थना हे चि सांगूं किती रे । पढा येदशाखें पढोनी धुती रे ॥ १

मळा देव तो कोण कामासि आला । गुरूच्या मुखें देव तो वश्य झाला ।

गुरू तात माझा गुरू नाथ माझा । गुरू सोयरा देव देवाधिराजा ॥ २

मुर्खी जयाचे हरिनाम लागे । गंगा तयाचें पदतीर्थ मागे ।

पाळार्गि टाकूनि समस्त काम । मुर्खी जगा हो वधुनाथनाम ॥ ३

(१२) दुर्दैवाने या बाढाची शेवटची ३०।३५ श्रुं बहुतेक कसरीन्या मरण्यानी गेलेली आहेत.

१२४५]

बाढ-पृ. सं. ७९ × २ = १५८

पाहिली कांहीं पाने नाहीत

[१२५

(१) श्रीसमर्थ, तुकाराम (यांचे शमरावर अभंग), केशव, आनंदतनय, कृष्णदास, भीमराज, हरिहरदास, मेघ, एकनाथ, रंगनाथ, मुक्ताई, जनी, गुरुदास, अवधूत गोविंद, शंकर चौदह यांची पदपदांतरे

(२) भीम व गोविंदवाळ यांच्या आरत्या

१२४६]

बाढ-पृ. सं. ३८ × २ = ७६

[१२५

संस्कृत सुभाषिते, कावेरीस्तोत्र, गीतेच्या ७०० श्लोकांपैकी कोणाचे किती श्लोक या अर्थी एक श्लोक.

१२४७]

बाढ-पृ. सं. ७२ × २ = १४४

[१२५

(१) श्रीसमर्थ, दासबाळ, महिपति नरहरि, तुकाराम (द्रोपदी-वत्सहरणाचे वीरे अभंग), आनंदात्मज, वीरेश्वर यांची पदपदांतरे

(२) घस्वालिग कृत पांडवचरित्र-म. सं. १९

१२४८]

वाढ-पृ. सं. ११५ × २ = २३०

आ. व शे. २।१ गेलेली

[१००]

(१) “ मीनमहाभारते आदिपर्वे शेरशेतुमंगो नाम प्रकरण ”—
 ओवीसंख्या ४८, (२) सप्तसमासी, (३) पुट्योग-म्हणून पांच
 समासाचें हें प्रकरण आहे. ते समास म्हणजे क्रमशः स्फुट प्रकरणें २२, १,
 १९, २० व १८ हीं होत. प्रकरणें ३, १८, १९, २० मिळून वाढाक
 १२४० व चतु.समासी बनविळी होती, हें आपण पाहिलें च आहे, (४)
 पंचयोग म्हणजे मालेंतील विषया भागात जें चतुर्थमान प्रकरण आपण
 छापलें आहे, त्याचीं चार मानें व पाचवा योग म्हणजे स्फु. प्र. चवथें घेऊन हें
 पंचयोग प्रकरण बनविलें आहे. या ३ व्या व ४ व्या प्रकरणात पाठातरे
 मात्र विचार करण्यासारखी आहेत. (५) मानपंचक व (६) पट्टिपु

१२४९]

वाढ-पृ. सं. २३२ × २ = ४६४ [१४०]

या वाढात हीं सात आठ स्त्रीतरे च आहेत.

(१) कैकेयी, सुमित्रा व वीरल्या याचे होहळे— मूळ, ओव्या
 एकनाथाच्या घेऊन मधून मधून उद्धवचिदधन, मेघमनंत, गोसावीनदन,
 तुका इत्यादिकांच्या पदपदातरांनी त्या सजविल्या आहेत, तद्वत् च

(२) रामजन्मकथा एकनाथाच्या ओव्याच्या आधारानें सांगून
 भीममर्ष, पंडितराम, मध्वमुनेश्वर, केशव, कृष्णदास, उ. चि., माधवसुत,
 गोविंद, अनंत यांची पदपदातरे मधून मधून शोभेला घेतली आहेत.

या नंतर या निरूपणाचा काळ दिला आहे, तो असा : “ राक्षस नाम
 सप्तसर । आवण शु. प्र. प्रतिपदा शुक्रवारी । वास्तव्य तज्जनगरी । निरोपण
 संपूर्णमस्तु ॥ ” म्हणजे शके १७१७ आवण शु. १ शुक्रवार होय.

(३) ताटिकावध } याना आधार आनंदतनय व गोसावी-
 (४) यज्ञरक्षण } नदन याचा घेतला आहे.

(५) अहिस्त्या चरधरण—हें एकनाथाचें असून मधून मधून गोसावी-
 नदन आले आहेत.

(६) सीतास्वयंवर— याला मूळ वामनाचे शोक घेतले असून
 आनंदतनय, गोसावीनदन, गोविंदात्मज, उ. चि., गिरिधर यांची प्रदे, चूर्णिका,
 सवापा मध्ये मध्ये गुजिली आहेत.

(७) सीताकल्याण-हे घामनांचे ३० श्लोक अद्यत मधून मधून उ. चि. सळकत आहे.

येथे पुन्हा या निरुपणाचा काळ दिला आहे : " राधव नाम संवत्सर भावण बहुल पंचमी बुधवारी निरोपण संपूर्णमस्तु " म्हणजे शके १७१७ भावण वद्य ५ बुधवार होय.

(८) ललितचरित्र-याला भीममर्त्याचे पांच श्लोक घेतले आहेत.

१२५०]

वाङ्-पृ. सं. १७१ × २ = ३४२

शिवाय आ. चौ १५१२० नष्ट

[१५१

(१) भीममर्त्य, माधव, केशव, नामदेव, उद्धवचिदन, एकनाथ, मेरु, गिरिधर, जनी, प्रतापराम, भीमराज, भीधर, आनंदतनय, नाथाराम, जगन्नाथ, शिवराम पूर्णानंद, माधवमुत, मध्वमुनेश्वर, गोसावीनंदन, कर्षीर, रामानंदतनय, चोखामेळ, ज्ञानदेव, अनंत, अमृतराय, बाळ, बाळमुत, ब्रह्मानंद, देवदासांकित, नागनाथआंकित, माळो, नागनंदन, मुक्तेश्वर इत्यादिकांचीं मदपदांतरे.

(२) भीमशर्मांचीं पदे उल्लेख आहेत. पान १७ वरील त्यांचे एक व पान ३६ वरील बाळांचे एक, अर्थां पदे देतो :

(भीम) भ्या रे वाचे नाम

भ्या रे वाचे नाम । माझ्या रामाचे ॥ ध्रु०

वेचत नाही पैका काहीं । श्रम हि नाही । या वाचे ॥ १

करितां निशिदिनीं । नाम हें कीर्तन । पापविमोचन जगताचे ॥ २

भवभयछेदक । कैवल्यदायक । अंतरीं व्यापक । भीमाचे ॥ ३

(बाळ) माझ्या समर्थस्वामीसी

भजा रे भजा रे माझ्या समर्थस्वामीसी । माझ्या रामदासासी ।

अनन्य भावें नाम जपतां । पद पावे अविनाशी ॥ ध्रु०

राजविद्या राजगुह्य प्रगट केलें ।

शिष्यालागी आश्वासुनी प्रदत्त दाविलें ॥ १

माझा म्हणुनी शिष्यावरी बहु प्रीति ज्याला ।

स्वानंदसाम्राज्याची हो अभिप्रेक केला ॥ २

वाता पाहतां अपार देजें अक्षय जपाचें ।

सद्भाविकाळा लाभ झाला कैसा वर्णावा वाचे ॥ ३

सज्जनसंगीं बैसुनी आतां गुण वर्णावें ।

वाळमावें बोलीयेछों संती क्षमावें ॥ ४

पृष्ठ ६२ पर्यंत अनेकांची पदपदांतरे अद्यून नंतर पुढील प्रकरणें आहेत.
(३) वस्त्रलिंग कृत मुरलीचरित्र-प्र. सं. २४ पान ६३, (४)
शरसेतुनिरोपण-पान ६९, (५) पारधीकथा-श्लोक २२, पृष्ठ ७९,
(६) बभ्रुग्राहनाची कथा-ओवीसंख्या ७८, पान ८७, (७) सूर्यवंशावळी-
पान ९९, (८) श्रीसमर्थ कृत आरत्या

१२५१]

वाढ-पृ. सं. १२८ × २ = २५६

आरंभीचीं १० पानें नष्ट

[१५०

(१) त्या हरलेल्या पृष्ठांत आरंभीच्या ४४ श्लोकांच्या एका प्रकरणाचे पहिले ४० श्लोक व ४१ व्या श्लोकाचें पहिलें चरण, अशीं गेलीं. प्रमाण कोणतें असावें, मला समजलें नाहीं. वाचकांस उमवावें म्हणून उरलेले पावणेचार श्लोक येथें उतरून घेतों :

जों । लाघी सदा ज्ञानविभूति माळीं ।

तो सद्गुरु शंकर स्वामि माझा । आत्मा सखा सज्जनवृंद माझा ॥ ४१

जपाचे मनीं ज्ञानसमुद्र दाटे । पदोपदीं जपासि समाधि भेटे ।

साधूकुळीं तो निजभानु पाहीं । त्यावेगळा जानकिनाथ नाहीं ॥ ४२

निष्णामता पूर्ण जयासि बोले । जपाच्या जिवीं योघ अखंड खेले ।

साधूकुळीं तो निजभानु पाहीं । त्यावेगळा जानकिनाथ नाहीं ॥ ४३

अपार बोधामृत सेठनी जे । निजाक्षीं मग्न सदा मुनी जे ।

बिलासती तद्रूप होउनी ते । पाहीन केव्हा निज छोचनीं ते ॥ ४४

(२) सदाया-ग्रंथसंख्या १५-आनंद कृत

(३) नंतर केशवांची दहा वारा पदे व नंतर त्यांचें फोंडण, दळण, सडा, सारवण, लकुडा, चांगमांग, पिंगा व फुगडी यांवर एक एक पद व पुन्हां सुमारे २०।२५ पदे. नंतर

(४) श्रीसमर्थ, केशव, ड. वि., नानक, भीमराज (यांचीं कांहीं हिंदुस्थानी हि पदे), शिवराम पूर्ण, मेरु, अमृतराय, आनंदनंदन, एकनाथ,

तुकाराम, नामदेव, जगजीवन, गोसावर्नंदन, चोदइ शंकर, कवि कृष्ण
(यांचे ध्यंकटगिरिस्वामिवर) यांची पदपदांतरे

१२५२] वाढ-पृ. स. २० × २ = ४० [१५०

(१) शिषकवचं, (२) शिवाशेत्तरशत, (३) तत्प्रांतीय भाषेतल
एक पद व (४) बहुधा गोरखनाथांचा एक मंत्र

१२५३] वाढ-पृ. स. १३७ × २ = २७४ [१५०
आरंभीची ५१६ नष्ट

(१) आरंभीची ५० × २ = १०० पृष्ठे पुरंधर विठ्ठलांच्या
कानडी पदांनी व्यापिली आहेत. तीं मला, अर्थात्, काही समजलीं नाहींत;
पण त्यांत भद्राचल आणि रामदास अशीं नावे मधून मधून अनेकदां
आलीं आहेत. कानडी भाषा जाणणारांकडून ही पदे समजानून घेतलीं
पाहिजेत. नंतर

(२) श्रीसमर्थ, भीम, मेरु, आत्माराम, गो. न., वामन देवराय
सुंदर हरि, रामकृष्ण, भीषर, प्रतापराम, मध्वमुनेश्वर, शिवराम, त्रिमलसुत,
आदिनांरायग, गिरिधर, जन जसवंत, कोकिल, वल्लभ, तुलसीदास, केशव,
वीरेश्वर, कल्याणस्वामी, जगजीवन यांची पदपदांतरे

(३) प्राकृत गुरुगीता-संपूर्ण, ओ. स. २४२, कोण कृत म्हणावी !
चवथी आणि शेवटची ओवी :

नमो जी वडवाळ सिद्ध नागदेवो । त्याहीं अंतीं केडिला संदेहो ।
ग्रंथ करावया भावो । जिह्दामो दिघला ॥ ४

मावरून वाटतें वडवाळसिद्धनागेशांच्या कोणा शिष्याचा हा ग्रंथ असावा,
पण शेवटची ओवी :

मग विनवी सिद्ध नागदेवो । कृपळु सहस्रावो ।
तेजें दाखविला भावो । गुरुगीतेचा ॥ २४२

१२५४] वाढ-पृ. सं. ९४ × २ = १८८ [१५०
उसवलेलें, काही पाने नष्ट

(१) भीसमर्थ, भीषर, मेरु, उ. चि., तुका, शानदेव, आत्माराम,

आदिनाशमण, केशव, जनीजनार्दन, शिवराम पूर्णानंद, शि. के., उदयकिंग, यहिरा (भैरा), आत्मानंदशिष्य, मध्वप्रनेश्वर, कबीर, अमृतदास, नाथात्मज, बल्लभ, मानपुरी, गिरिधर, आनंदवनय, रघुनाथक पंडित, एकनाथ, दिनकर, भीराबाई, पंडितराम (चिंतामणिसुपनंदन म्हणजे बहुधा पंडितराम), रामात्मज (म्हणजे बहुधा पंडितरामात्मज), परमानंद, भीमराज, विठ्ठल इत्यादिकांची पदपदांतरे.

(२) फलु इत नामदेवचरित्र-ओवी ८ ते ६४, (३) श्रीधर ब्रह्मानंद कृत चोळराजचरित्र-पांचचरणी ओव्या आदेश, (४) तुकाराम कृत कुंतीच्या उदरीं जन्मले पांडव । ओ. सं. ४८, (५) चक्रवर्चिदत्त इत परिसाभागवतचरित्र व (६) नागनाथचरित्र, (७) एकनाथ कृत शकुंत, अर्जुनास्त, दिवाण, जोहार-दिवाण प्रकरणाचे शेवटीं छेपतकालाचा सन १२९४ म्हणजे शक १७१५ दिवा आदेश, (८) मद्राचल रामदास याची तरमांतीय मापेत पदे, तीं छमनायून देतलीं पाहिजेत, (९) माणकोजीयोधलाचरित्र-ओ. सं. २४, (१०) जनकापहणे माधवपचने चूर्णिका, (११) युक्ति नाही बुद्धि नाही, (१२) शरसेतुमंग-ओ. ४८, (१३) भावार्थमायणांतील दशरथ-कौसल्येचे लग्न-ओ. ७६, (१४) कृष्णदासयाज्ञचलकी इत रुक्मां. गदाख्यान - ओ. १४१, (१५) कथाकल्पतस्तंतील कृष्णचरित्र-ओ. १७७, (१६) जयरामसुव कृत द्रौपदीचा धावा, (१७) रामसुतात्मज कृत गोपीचंदाख्यान - सहा सर्ग, काही मराठी मापेत व काही हिंदुस्थानी, (१८) अवधूत इत गोपीचंदचरित्र-हिंदुस्थानी, (१९) गोरखमच्छांद्रसंवाद-अपूर्ण, (२०) भीमराज कृत अवधूतसाधुसंवाद, (२१) गोपीचंदाची कथा-मराठी श्लोक-संख्या १०२, (२२) कृष्णाष्टक-गुरुकृपे वरद केशव शंकराळा ।, (२३) जानकीविरह-श्लोक २१ अपूर्ण, (२४) बाळदास कृत श्रीपद्मनाभचरित्र-श्लो. ८१, (२५) आनंदनंदन कृत नौकाचरित्र-श्लो. ४९, (२६) अनंत देव कृत चिल्हाळचरित्र-श्लो. ४१, (२७) शेळगांवकर जीव कवि कृत कचोपाख्यान-श्लो. ४३, मागील बाढाकें १२०५ पहिले, (२८) आनंदनंदन कृत शिवरात्रीचरित्र-श्लो. ९६, (२९) पंचाक्षरीचरित्र-श्लोक ४४, (३०) भिल्लचरित्र-अपूर्ण.

वाढाची पुढची घुंटे नष्ट. माढाची भाट घुंटे ओळाव्यावर फांही
महाराष्ट्र दोहरे लागले, त्यांनी माझा फार वेळ घेतला, तेव्हा माचकांचा
घोडा वेळ घेण्यास मला दूरकत नसावी :

महाराष्ट्र दोहरे

संतसज्जना उदडन टाकुन होउं नको मेकाम ।
परत परत किंति बिपई रमसी भज भज आमाराम ॥ १

मर्पंध अवघा बिनरुनि पाहतां दिसतो वा जिनस्तार ।
भारतुनि परतुनि पाहतां घाटे राम नाम भेक सारं ॥ २

तको नको रे भृगजळडोई देउं नको बहु धुडी ।
मारी मारी छोकीरि सखया रामरुखी उडी ॥ ३

पोट भराया हरिनामाचा मांडुनिया याजार ।
फटवीत फिरतो के येक त्यावरी साराची पैजार ॥ ४

आरमानंदधीगुरुचरणीं उडनिया माया ।
शरण गेलिया सरसिल बापा वरकड भजया गाया ॥ ५

घोर-घोर संदित करिती वेदांती घटपट ।
नामस्मरणातांनुनि सखया अवधी-से खटपट ॥ ६

आळ-बाय तो आवचट येडनि आहळ शुद्धे शिर ।
काय पाहसी जनघन सोडुनि मोक्षमंदिरां शीर ॥ ७

माघें नाम स्मरतां पापें होती दानादान ।
येथें संशय नाही नाही गुरुचरणाची भाण ॥ ८

नाना जपतपसाधनरानीं जाउं नको लांबत ।
मखंड नाम स्मरतां घों धों याजतसे मोषत ॥ ९

नामस्मरणीं चित्त वेधळें होतो भला पाट ।
मोळ्ळें जातां सखया माझा मंड दाटतो दाट ॥ १०

कसा तरुं मी म्हणवनि सखया लाउं नको कटकट ।
साम झगडा संघ अवघे सुटती रे तळतळ ॥ ११

नाम स्मरतां मर्पंध अवघा होतो पंढरपूर ॥
भग तो पाहे जिकडे तिकडे चैतन्याचा पूर ॥ १२

सांडुनिया घाण्याची राखी कोण भरी रे खोल ।
राम नाम सोडुनि सखया काय सोडसी खोल ॥ १३

घरिघरि दिसतो घरचा साधु अंतरिचा खोटा ।
 बोलत भाड पाहुनि खाला तेथे नेउनि खोटा ॥ १४
 मळती संगत धरोनि न करी वेढे वेढे चार ।
 सज्जनसंगत धरोनि करी या सारासारविचार ॥ १५
 येकमेका पाहुनि अवघे करितो नाना कर्म ।
 सहस्रकर्मगोबालुनि सखया ठाई न पडे धर्म ॥ १६

१२५५]

वाढ-पृ. सं. २१ × २ = ४२ [१०५

(१) चंद्ररेखाचरित्र — श्लोक, आर्या, पदे मिळून ग्रंथसंख्या २४१, शेवट :

जयाच्या नामानें प्रतिभयकळीचीकळसरे ।
 सरेनाहीड्याचे सकळ भिदसां जो कळस रे ।
 सरेना जो माथें पशुपधरीं व्यापा कळस रे ।
 सरे सुखीच्या या हरि चि करि प्रया कळस रे ॥ २७०
 श्रीमच्छ्रीतोशुमौळीशिवभगरगजारीकुमाराभवानी ।
 व्यालेंतीचीं चपेउदानुपभ्रमरगजारीकुमाराभवानी ।
 नावें तो भोंसळीयाभ्रयत्नकधिषिधूभ्रितापेंद्रभूष ।
 गर्जे मासेनिपूर्णकरिहरिकृति हे सुप्रतपेंद्रभूष ॥ २७१

इति श्रीमज्ञोत्तलीयान्वयसुधारनाकरानंदक पूर्णजेवायुक्त श्रीमत्तापेंद्र-
 भूषाळक । विरचित श्रीकृष्णचंद्ररेखाविकासनामक । ग्रंथ सटीक संपूर्ण
 क्षामजिरामाजिहस्तेन लिखितं

(२) तंजावरच्या प्रतापसिंह राजांची कारकीर्द, इ. स. १७३९ ते १७६३.

१२५६]

वाढ- ८ × २ = १६ [११५
किरकोळ

१२५७]

वाढ-पृ. सं. १२ × २ = २४ [१२५
संस्कृत सुभाषितें

१२५८]

वाढ-पृ. सं. ६ × १ = १२ [१०
राममंत्राचे श्लोक

हरे राम हा मंत्र सोपा जपा रे ।

१२५९]

वाङ्-१० × २ = २०

संस्कृत सुभाषितें

[११५]

१२६०]

वाङ्-पृ. सं. ३० × २ = ६०

[१००]

मुकुंदराज कृत परमामृत-चवदा हि प्रकरणे-प्र. स. ३२५

१२६१]

वाङ्-पृ. सं. १० × २ = २०

[१००]

वाञ्छिधरसुधीविरचितं लुलायशतकं- श्लो. १०२

हे एक ऐतिहासिक प्रकरण संस्कृत भाषेत आहे.

श्रीमन्मोक्षलक्ष्मणदुग्धजलधेः संपूर्णचंद्रोपमो

यः नास्ति क्षितिमक्षतिक्षितिपतिमूर्तः प्रतापः स्वयं ।

दीर्घायुर्जितशत्रुरामजयुतो धर्मी प्रजारागवानु

लघोस्तुसनिस्तुल्यैर्निजसभास्तारैः क्रमादागतैः ॥ १०१

राजा धर्मपरः परस्परघृतस्नेहाश्रितमंत्रिणो

राजन्वलयवनीवनीपकजना अजा भवन्तु क्षितौ ।

पुष्टांगाः पनावश्रन्तु भजतां दुर्भिक्षवार्तां लयं

वाङ्मनायकवेः कृतिश्च कुदतां निमंस्तराणां मुदं ॥ १०२

१२६२]

वाङ्-पृ. सं. ११ × २ = २२

किरकोळ वाङ्

[१२५]

(१) हिरण्याक्षहिरण्यकशपूस शाप, (२) प्रल्हादचरित्र, (३)

अक्रूरजागमनचरित्र, (४) राममन्नाचे चार संस्कृत श्लोक

१२६३]

वाङ्-पृ. सं. १० × २ = २०

[१००]

(१) नरहरिनाथपदां लीन महिपति, त्या महिपतीचीं नऊ सुंदर पदे, एक ह्यानदेवांचें, एक रामचंद्रनुतकृष्णसहोदर यांचें व एक षाळकृष्णांचें ' जिता चि मी मेलों ' हे पद

१२६४]

वाङ्-पृ. सं. २९ × २ = ५८

[११५]

(१) धीसमर्थ, धीरेश्वर, तुका, एकनाथ, केदाव, ज्ञानदेव, उ. चि.,
कृष्णदास जयराम, रामनाथ, कपीर, ज्ञानदत्तनाथ, चोला, मध्वमुनेश्वर,
पंडितराम, परमानंदसुत याची पदपदातरे

(२) उद्धवचिद्घन कृत गोरकुंभाराचे व परिसाभायक्याचे
चरित्र

(३) जयरामसुत कृत संतनामावली

१२६५]

किरकोळ वाढ-८ × २ = १६

सीताकल्याण

[१००

१२६६]

किरकोळ वाढ-१२ × २ = २४

चर्पटपंजरिकास्तोत्र

[१००

१२६७]

वाढ-पृ. स. १४ × २ = २८

[१२५

गोपीगीता व कर्णाभूत अशीं संस्कृत प्रकरणे

१२६८]

वाढ-२३ × २ = ४६

किरकोळ

[१००

धीसमजन्माचा काही भाग, शिवाय दोन मोठी पत्रे उतरली आहेत.

१२६९]

वाढ-२३ × २ = ४६

[१२५

(कृष्णलंकापर, तुळसीदास, अमृत इत्यादि किरकोळ

१२७०]

वाढ-१६ × २ = ३२

[१००

नामदेव, गुरुदास, प्रल्हादचरित्र, इत्यादि किरकोळ

१२७१]

वाढ-पृ. ८३ × २ = १६६

[२०

धीरामबाणमात्रा, २४, मरम करण्याच्या क्रिया, औषधे, लोढे
चिज्यघुटिकाप्रयोग इत्यादि वैद्यशास्त्रातील विषय, दारुचे जीवन, प्रचार
आहेत त्याहून अगदी निराली सूर्यनमस्काराची यापुढे इत्यादि

१२७२]

वाङ-१८ × २ = ३६

कसरीने दुर्दशा केलेले

[१३५]

भीममर्ध, एकनाथ, उद्धवचिदन व महादेवात्मज यांचे एक एक पद

१२७३]

वाङ-१५५ × २ = ३१०

महत्वाचे

[१५०]

हे बहुतेक वाङ अवधूतांकित सदाशिव यांच्या प्रकरणांचे व पदपदांतरीचे आहे. ही बहुतेक प्रकरणे संस्कृत असून प्रत्येक संस्कृत श्लोकाचे मराठीत एक श्लोक व एक पद असे भाषांतर केलेले आहे. काही प्रकरणे मला ठमगली नाहींत. प्रकंदर प्रकरणे क्रमशः अशी :

(१) तारावळी-श्लोक ४ ते २७, मराठी समश्लोक व समपद, या प्रकरणांत गुणत्रयलक्षण, ज्ञानलक्षण, अज्ञानलक्षण, ईश्वरलक्षण, जीवेश्वरव्यलक्षण, स्वरूपप्र्यानलक्षण, समाधीलक्षण, जीवन्मुक्तलक्षण इत्यादि विषय आले आहेत. शेवटचा श्लोक :

स्वयं मनोद्वारद्वितं तारावळयुत्तमं ।

अथवा धार्यते येन स प्रह्लादमधुते ॥ २७

टीका-श्रीमच्छंकरवर्यवाच्यधुर हे भद्वैततारावळी ।

साखी रम्य म्हणोनि स्पष्ट रचिली त्याची च टीकावळी ।

सज्जतीं नर भायके पटण ही जो कां करी सर्वदां ।

त्याला ऐक्य घडे सदाशिव सदा प्रह्लाद भावी तदां ॥ २७

पद- तारावळी रम्य हे भद्वैत । अध्यात्मकी वाची जो नेमस्त ।

तो चि प्रह्लादपदीं राहे स्वस्त । सदाशिव आत्मस्वीं नांदत ॥ २७

पेसा जो कां गुरुपदीं तहोनि । सहजीं तो प्रह्लां होय छीन ॥ धु०

(२) आचार्यस्वामी कृत वेहनिंदा व प्रबोधसुधाकर-वेहनिंदा. मूळ आगां व श्लोक, समश्लोक आत्मरामांचे व पदे आनंदात्मज, उधोवावा (म्हणजे उद्धवचिदन), भीमराज, सहजनाथ, शिवदिन केसरी व अवधूतांकित सदाशिव यांची.

(३) बाह्येन्द्रियप्रकरण, पुष्पेष्णा, द्रव्येष्णा, मायानिंदा, कर्तृत्वभोवतण, स्वप्नप्रकाश, नादानुबधान, मनोर्त्तीन, प्रबोध, द्विविधाभक्ति, सगुणनिरूपण, रा. घं. ४२

हायादि विषयक संस्कृत श्लोक व. त्यांचे सदाशिव कृत समश्लोक, आणि समर्थ, एका पदांत

कोणेरीनंदन सदाशिव रे । लाहुनि गुरुरद तरळा, भव रे ॥
असा उल्लेख आहे.

(४) सदाशिव कृत मनीपापंचक सटीक

(५) ज्ञानेश्वरीतील ओव्या व त्यांच्या आधारावर पदे

(६) राम जनाईन कृत ज्ञानराजाची आरती

(७) क्षपरोक्षानुभूतीवर पदे

(८) शिवराम पूर्णानंद कृत प्रदीपकथा

१२७४]

वाढ-६ × २ = १२

[१००]

(१) श्रीधर कृत विराटपर्वीतील दुर्गास्तोत्राचे प्राकृत रूपांतर,

(२) संस्कृत मीनाक्षी अष्टक, (३) हरिकवि कृत कनकपथ.

१२७५]

वाढ-पृ. १८ × २ = ३६

वरी च पृष्ठे नष्ट

[१००]

तत्त्वज्ञान, संवत्सरफळ, उदयास्त;

१२७६]

वाढ-पृ. सं. ९३ × २ = १८६

कसरीने मधून मधून लाहिले

[१००]

(१८) धीरमर्षी, चंदिट शंकर, मेरु, श्रीधर, क्षपरोक्षामादेवीवर, केशव, भीमराज, उद्धवचिदन, गोविंदचिदन, (रेणुकेवर), यांचे पदपदांतरे

(१९) यांत एकदा मेरुस्थामर्षी च क्रमशः १८ ते १२०, पदपदांतरे आहेत. त्यात दोन चार श्लोकपद प्रकरणे आहेत. अशा एका प्रकरणाचा शेवटचा श्लोक :

गुरु राम तो आमचा आदि जाणा । प्रबोधी समयांसि पै योगिराणा ॥
समर्थे अनंतासि जो बोध केळा । अनंतें गुमेरु मुखें बोधवीळा ॥

(२) " मनाची श्लोक २०१ पात २७ " अशा, मयळा, वावळ

२७ पृष्ठें मनाचे २०१ च श्लोक आहेत. आरित्या प्रकाशित प्रतीतील ४१ वा, ८५ वा, ११४ वा व ११८ वा असे चार श्लोक र्जित नाहीत. शेजटी " श्रीसद्गुरु सेवुराज प्रणमस्तु " असे आहे.

(४) शेजटी " भारती संप्रदायक ॥ ११ सं ११ प्रो " अर्था मयट्याळाची श्रीसमर्थ कृत गणेश, शारदा, वैकुण्ठ, पंडुरंग, रामारमण म्हणजे श्रीकृष्ण, पंकजनयन म्हणजे विष्णु, महाहारी, शिवशक्ति, रघुनाथ, हनुमंत, सद्गुरु यांवर आरत्या आहेत.

(५) आरंभीची आणि शेवटची काही पृष्ठें गेली आहेत.

१२७७]

वाढ-पृ. सं. २४ × २ = ४८

तीन गड्या

[१००]

तुकायमांचे अर्पण, मध्ये च एक श्रीसमधीचा

१२७८]

वाढ-पृ. सं. ५७ × २ = ११४

काही पृष्ठें नष्ट

[१५४]

(१) रामरक्षेपैकी काही भाग व संस्कृत सुभाषितें

(२) श्रीसमर्थ कृत बरी च प्रकरणें, धीर हनुमंताची हूँकार ! इत्यादि प्रकरण विंगळा म्हणून प्रकाशित आहे, त्याच या वाळात सरयदा म्हटले आहे. चतुर्थ्यमान म्हणून जें प्रकरण आपल्या तिथ्या भांगोळें आले आहे, त्याच धात चतुर्थयोग म्हटले आहे. शिवाय

(३) गोविर्धनिर्दन, मडका, पदित, सुरदास, नरहरि, दोसांनुदास रंक यांची पदपदीतरे.

तुझी आवडी दे मज दीना

हरि तुझी आवडी दे मज दीना ।

संतसज्जन ध्याती निशिदिन तुजळा ते मति दे मज दयाळा ॥ भू०

तुं माझा माय बाप धन विद्या गण गोत सर्वेश्व तुं मज भास ।

तुजवीण मजळा कोणी च नाही पाळामी तुज विनवीत ॥ १

धोर धोर तुझे दास अपार मी काय रे तेथें पागर ।

दीनदयानिधी म्हणविसी जरी तरी को माझा विसर ॥ २

हीनदीनजनपतितपावन नाम तुझे प्रीत गाजे ।

दासानुदास रंक अनन्य कारण दे मज भजन तुलें ॥ ३

१२७९]

वाढ-पृ. सं. १८ × २ = ७६

काही नष्ट

[१५

ज्योतिपार्चे वाढ. प्रश्न, फल, योग, मुहूर्त, वगैरे पाहावयाच्या रीति.

१२८०]

वाढ- पृ. सं. ६६ × २ = १३२

विचित्र वाढ

[१००

त्यांत ७०/७५ जारणमारणस्तंभनमोदनादि मंत्रयंत्रतंत्रांचे प्रयोग दिलेले आहेत. श्रीरामानंदगुरु, वैगळूरईश्वरजी, खादरसाहेब, नागपट्टणनागलिंग पंडाराम, श्रीनिवास कवि, इत्यादिकांनी हे मंत्रादि सांगितले आहेत, असे म्हटले आहे. " ते अनुभवसिद्ध आहेत, संदेह नाही, सत्य " असे आश्वासन दिले आहे. मराठी, गीर्वाण, हिंदुस्थानी, कानडी अशा चार भाषा उप-योजिल्या आहेत. हे वाढ वाचून निशाचूची फरमणूक होईल व तत्कालीन लोकांच्या मनस्स्थितीची त्यास कल्पना होईल.

१२८१]

दोन वाढे-पृष्ठसंख्या

४६ + ३८ = ८४ × २ = १६८

[१५०

हजारों संस्कृत शब्दांचे मराठी पर्याय. हे शब्द बहुधा पंचदशीतील असावेत. तत्कालीन अभ्यासकांच्या जबर व्यासंगाचा हा पुरावा होय.

१२८२]

वाढ-पृ. सं. ४८ × २ = ९६

मुळची पृष्ठे १२० × २ = २४० होती

[११३

सध्याभागांतील पृष्ठे गेली

मुळच्या ११२ व्या पृष्ठावर नामस्मरणाचा समास वाळवोच लिपीत उतरलेला आहे, याची सर्वथ वाढ गुजराथी लिपीत लिहिलेली आहे. पृ. १४ वर " संवत् १८५८ वैशाख शु. २ " ही मित्ती दिलेली आहे.

१२८३]

वाढ-पृ. सं. ४८ × २ = ९६

[१००

(१) श्रीरामचर्य, विला खेचर, कान्हेवा, तुकाराम, नाथ गोपाळ, केशव, शि. के, एकनाथ, जनी, मुकुंद (मुनी, राज, राजयोगी), शानदेव,

चांगदेव, निश्चिनाय, मुक्ताबाई, महिपति, सोपानदेव, आत्माराम, देवदास-
कित, उद्दोष, भीमराज, रामनाथ, मेरु, नामदेव, चोला, इत्यादिकांची
पदपदांतरे

(२) एकनाथ कृत दशांगुळप्रकरण-ओ. १६

(३) महावाक्य-ओवी १५, (४) पंचीकरण,

(५) केशव कृत गोपीगीत-ओ. १७

१२८४]

बाह-पृ. सं. ५८ × २ = ११६ [१५०

(१) भीसमर्थ, नृहरिमुत वीरेश्वर, गोविंद बाळ

(२) आनंदनंदन कृत ताटिकाग्रध-प्र. सं. ११

(३) वंशावळी-दशरथाची, ओवी २५ व जनकाची, ओ. १४

(४) हे बाह मुख्यतः वीरेश्वरांच्या कवितेचे आहे. त्यांच्या
पदपदांतरीचा विशेष भरणा असून शिवाय त्याची प्रकरणे आहेत, ती अशी :

(दा) श्रीरामाष्टक-आर्या, (स) गणपति, राम व भगवद्गीता
यांच्या आरत्या, (वि) हळदुडटणे, (भा) सीताकल्याण-ओ. ४७,
(म) पंचाक्षरीमाहात्म्य-आर्या ३६, (घा) श्रीवैकुण्ठेशदशक-ओ.
१० व (म) कौस्तुभेचे डोहळे-ओ. २१.

गीतेची आरती

जय जय श्रीभगवद्गीते । उपनिषदर्थभूते ।
परिहृतस्वभक्तदुरिते । सर्वलोकविख्याते ॥ भु०
पार्यातें निमित्त करुनी । संस्कृत रूप धरुनी ।
पूर्वी कृष्णमुखापासुनी । प्रगटलीस या भवनी ॥ १
या सुगीं ज्ञानदेव । स्वयें होता वासुदेव ।
भाषारूपें आविर्भाव । तुझा जाला आमुच्या दैवें ॥ २
कांडनय आणि योग । प्रतिपादुनी सांग ।
ज्ञानदेवी नाम चांग । मिरविसी अव्यंग ॥ ३
संप्रदायें जे पढती । ते जन जीवन्मुक्त होती ।
वीरेश्वर म्हणे कीर्ति । तुझी वानूं मीं कीती ॥ ४

(५) शेवटच्या पृष्ठावर मंत्र व यंत्र

१२८५]

वाढ-४. सं. ४४ X २ = ८८

[१००]

(१) निरनिराळ्या तालावरील ३०१३१ पदे. गायत्रीसार्वभौम म्हणून दिलेली आहेत.

(२) निरनिराळ्या कर्वाच्या प्रकरणांतील पदपर्यायसंख्या ओळखून दिली आहेत.

(३) या वाढाचा विशेष म्हणजे त्यांत आर्या, श्लोक, दिक्ती, धातूची मिळून प्रत्यक्ष १६ यांत एक संपूर्ण श्रीसमर्थचरित्र आणले आहे. त्याच्या कर्वाचे नांव दिलेले नाही. पण ते भीमस्वामीच्या परंपरेतील कोणी तरी रचले असावे. त्यांत आलेले उल्लेख संशोधनास असे :

सुरोपंत X रेणुकाबाई, यजुर्वेदी, जगदग्री गोज, सुरोपंतस सूर्याचा वर, छात्रांतून पळाले, टांकळीस गेले, तेथे मावतीची स्थापना, उद्धवास तेथे ठेवले, दसु नापिक जयल असे, शिचरायास भेट घे अनुग्रह लब्धकरच,

धीसमर्थ रामदास । होउनियां मनीं उदास ।

स्युनि विपयसुखदास । विवाहासि उद्यगळे ॥ ३२

इहनि स्वात्मसुखदास । भक्तचातकांडुदास ।

स्मरत रघुपतिमुपदास । इह्य भास विस्तारले ॥ ३३

इहनि जननमृतिगदास । पिरति न गलुनि विपदास ।

उद्धरावया स्वदास । दाहपुरास पावले ॥ ३४

तेथे ते कमलाजिपंतमहिला बीसाजिपंतात्मजा ।

रंगबाई असे

तिला अनुग्रह,

सासुव साखा लांचे सुख नाना विरतिपर्यं रुद्राजी ।

त्या दिपली ते सुखदा रामभजनसंपदापमुद्रा श्री ॥ ३५

कल्याणाची गोष्ट, अकाबाई, वेणाबाई,

शिरगुपतिरफि पाहुनि तद्रोघास्तव चि विरचिलें ग्रीया ।

धीदासरोघ नामक सुनुमुळां भक्तिचा सुखम पंथा ॥ ४४

त्यापरी चाकळीशीं अत्युत्तममागळीं पाहुनियां ।

भूजाकर्मणसह गुरुगुरुपरमूर्तिं प्रविष्टुनियां ॥ ४५

केळा महदुख्य तो राखव जनिचा न वर्णने वांचा ।

दासै मग प्रतिष्ठा केल्या वारा श्रध्दां हरे भवाच्या ॥ ७६

मलयगेधर्वाचा उदार, शिवरायांनीं परळीय नेले, परळीय सज्जनगळ नांव पडलें,

१६०३ माघ वद्य ९, उत्तराभिमुख बसले, त्रिवार त्रयोदशाक्षरांचा उच्चार

ते खनी भंवरी जाणा कोंदाटली । उघोती ते मिळाळी रामरुपी ॥

दुसरे दिनि मसितातरि दगडाच्या पादुका पिलोकुनिया ।

शिष्या त्या थ समाधीवरि देविपदा यथोक्त पूजुनिया ॥ ९६

संपूर्ण ॥ असें हें शोटक चरित्र आहे. मसिता = राख

यजुर्वेदी गृहलें आहे ते निर्विवाद चुकीचें आहे.

१२८६]

वाढ-पृ. सं. १०५ × २ = २१०

काही नष्ट

[१५०

(१) भीममयं, नामा, मेरु, तुका, जनी, उ. चि.

(२) दासयोर्घांतील २ × १ व २ × २

(३) काही करुणाष्टकें व अंतर्भाव

(४) कृष्णदासमुद्गळ कृत युद्धकांडांतील अंगदशिष्टार्द-प्रसंग

१ ला-ओवी १०९, प्रसंग २ रा - ओवी ९७, प्रसंग ३ रा - ओ. ११८

(५) देवदास कृत व्यंकटेशस्तोत्र - ओ. १४४

शेषटच्या दोन ओव्या :

देवदास विनवी पुढतो पुढती । मंथ-केवळ हा भागीरथी ।

मथणमारें उत्तम गति । प्राणीमात्रास पें होय ॥ १४३

राक्षसनामसंवरसर वेशासमासी । सुघवार बहुळ नृतीयेचे दिवसी ।

पूर्णता आली मंथासी । भोर्ती सावकाश परितेजे ॥ १४४

(६) सीतापते तुज कसी करुणा न ये रे ॥ ओ. १०

(७) गोपाळदास कृत पाळणा

१२८७]

वाढ-पृ. ११२ × २ = २२४

काही नष्ट

[२००

हें तत्कालीन सर्वथ वाढ भीममयाच्या कवितेचें आहे. त्यांत क्रमशः

प्रकरणे आहेत ती :

(१) अंतर्भाव (स. ५ व ६), (२) सगुणध्यान-घेनट इति श्रीदासयोषे ..., (३) निर्गुणध्यान, (४) आत्माराम, (५) पंचस्रमासी, (६), पूर्वारंभ (७) जुनाढ पुरुष, (८) ५।२५ पदपदांतरे, त्यात कांहीं नवीन

१२८८]

वाढ-पृ. १२९ × २ = २७८

आ. ची ३ व शे. ची कांहीं नष्ट [११०]

(१) भीषमर्ष, उ. चि., आ. त., जगजीवन (वाल्मीकाची आचर बोली), गुका, कवीर, माधव, माधवसुत, केशव, मेरु, नाथात्मज, भीमराज, सद्गुरुदासानंद, पंडितराम, दास पकिर, यांची पदपदांतरे

(२) आरणीचा शिपाई कृत पूतनावध-श्लो. २८

(३) उ. चि. कृत गोरा कुंभाराचें चरित्र

(४) वस्त्रहरण, रामजन्म, कृष्णजन्म हीं आख्यानें, त्यांत उ. चि., सध्वसु., जनजसवत, मेरु, प्रतापराम, आ. त., अमृतेश्वर, केशव इत्यादिकांच्या पदपदांतराचा उपयोग केला आहे.

(५) नळोपाख्यान-सध्व आहे, त्यानें च याहाची पाठपोठ ५१ पृष्ठें व्यापिली आहेत. शेवटीं ' अक्षय नाम सवत्सर ज्येष्ठ मासि लिखित ' म्हणजे आहे. मासी समजूत एक १७२८ असावा.

(६) गुरुदास कृत कालियामर्दन-प्र. स. ४३

(७) आ. नं. कृत शायरीचें आख्यान-प्र. सं. २३

(८) भीष्मप्रतिष्ठा-अपूर्ण, (९) कांहीं संस्कृत स्तोत्रे

(१०) मेरुस्वामींची थोडीथो ओळख

रामा !

रामा घरणेच्या लागला कां रे भाटलासी । पतितपावन आणि क्षोभलासी ।

अनाथाच्या नाया विरुद पागपिरी ॥ भु० /

सत्तारीं गोजिलीं तुज शरण आलों ।

अपंगिलें तेलें थोर सुखी जालों ।

भदेरितो गायुती दुखें जात्रापळों ॥ १

आपुलें म्हणतुनि त्यासी उपेक्षाचें ।
मुदतेया कादतुनि पुन्हा मुदवाचें ।
देया हें कर्तव्य तुजें घेई नोदे ॥ २

समर्थ म्हणतुनि स्वर्थ विश्वासलों ।
मपंचाची भूळी बदनी प्रस्तावलों ।
अरज ना परज मेरु उघावलों ॥ ३

हें खरें नव्हे, असें कधीं होत नाही, कधीं शालें नाही. एकदा दिलेला वाद कोणी परत घेतलेला नाही व एकदा घरकेली कांस कधीं कोणी सोबली नाही. पूर्ण समाधान होण्यासाठीं आपली कांहीं पाहिजे असते म्हणून हें मेमाचें बोलणें आहे, तें परमार्थतः ध्यावयाचें नसतें.

१२८९]

वाङ्- ६१ × २ = १२१
किरकोळ

[५१]

(१) भीममर्थ, तुकाराम, अमृतेश्वर, केवच, प्रतापराम, रामचंद्रात्मज, आनंदसुत, मध्वमु०, अधर, गो. नंदन, शिवराम यांचीं पदपदांतरे

(२) भीष्मप्रतिज्ञा-अपूर्ण

(३) वीरेश्वर कृत त्रिपुरसंहार-प्र. सं. १९

१२९०]

वाङ्-पृ. १० × २ = २०

[१००]

(१) वत्सापहरण, (२) उपाहरण-अपूर्ण

१२९१]

वाङ्-४७ × २ = ९४
अलिकडचे

[९०]

(१) एकनाथ, उदवर्णिग, तुकाराम, बाळ, मेघ, गोविंद कवि, रामचंद्र, गिरिधर, मध्वनाथ, मोरोपंत इत्यादिकांचीं पदपदांतरे, (२) कांहीं संस्कृत शुभाशिते व स्तोत्रे, (३) पिठलकवीचे दोन कुदामक श्लोक, आपल्या पाठांतरांत आहेत त्याहून निराळे.

पृ. सं. ४३

१२९२]

वाढ-१४ × २ = २८

[१००]

दोन आट्यानें-(१) कर्णसुद्ध, (२) सुदामचरित्र

१२९३]

वाढ-पृ. ३२ × २ = ६४

[१००]

(१) त्रजावरकढील श्रीरामयंसाप्रदायिक दैनंदिन उपासनापद्धति,
(२) केकावली, (३) भामाविलास, (४) कृष्णलीला, इत्यादि

१२९४]

वाढ-४१ × २ = ८२

[१००]

इतकी च आणखी नष्ट

(१) या वाढाचा सात अष्टमांश भाग देवनागरी लिपीत पण
तर्जांतय भाषेत आहे, (२) उरलेल्या भागात श्रीरामचरित्र, मध्वमुनीश्वर,
कृष्णदास, अमृत, केशव यांची पदपदांतरे, व (३) श्रीरामाचे तीन पाळणे,
यातील एक दास विठ्ठल कृत आणि (४) मुद्रिका आख्यान (१)

१२९५]

वाढ-पृ. ७१ × २ = १४२

[१००]

वाल्मीकिचरित्र, वयावली, दशरथविवाह, दशरथप्रताप, ऋदयशृंग,
केकेयीचे डोहळे, सुमित्रेचे डोहळे, कैकयेचे डोहळे, राजजन्म (चूर्णिका),
तादिकावध, शिवपार्वताउवाद, अशी ही या वाढात आख्यान आहे. त्यात
मुख्य आधार श्रीरामचरित्र आणि एकनाथ याचा घेतला असून इतरांची पदपदांतरे
मधून मधून योजिली आहेत.

१२९६]

वाढ-७९ × २ = १५८

[१००]

(१) वसुधहरण, (२) आनंदनंदन कृत तादिकावध-श्लोक. ११
य (३) यक्षसरक्षण-श्लो. २२, (४) आदित्योद्धरण, (५) रामजन्म,
(६) चामिन इत राधासुजंग-श्लो. ५४, (७) रासक्रीडा-श्लो. २६,
व (८) वसुधपद-श्लो. २६, (९) गुरुदास कृत कृष्णजन्म, (१०)
प्रह्लादचरित्र

१२९७]

वाच-पृ. २२ × २ = ४४

[१००

(१) शृंगारसारपद्यान्वेय लिख्यते-प्र. सं. १२६, (२) इतर सुमापिते

१२९८]

वाच-पृष्ठ ८ × २ = १६

आरम्भाची आणि शे. ची काही नष्ट [१५०

भीमस्यार्मीच्या चरित्राचा काही भाग. माहत्वाचा आहे. काही प्रकाशित हि झालेला आहे. तथापि नाप्रदासिकाची चरित्रे लिहिलेला एकवार सननपूर्वक पाचव्या पाहिले.

१२९९]

वाच-पृ. १५७ × २ = ३१४

अलिकडचे

[५९

(१) हे वाच दोन्ही बाजूनी लिहिलेले आहे. त्यात श्रीसमर्थ, नर्मदेव, केशव, तुकाराम, रामाजनार्दन, अमृत यांची पदपदातरे आली आहेत.

(२) एका बाजूच्या ४ व्या पानावर गद्यघान्य संवसराचा उल्लेख आहे व १८ व्या पानावर प्रमाथी संवसर आपाट शु. १५ गुरुघासर अशी शकमिती दिलेली आहे. गद्यजे शक १८०० व १८०१ हे शक येतात. या दोन्ही शकांच्या चातुर्मासात विष्णुघावा यांनी ज्या कथा केल्या त्या कोणी उत्तरलेल्या आहेत.

(३) दुसऱ्या बाजूला हि काही पदपदातरे असून पृष्ठ २१ ते ७० गाण्याचे निरनिराळे राग आणि ताल ही दिलेली आहेत.

(४) एका बाजूच्या ३ व्या पानावर ' होते वैकुंठाचे कोर्ती ' हे पद दिलेले आहे. त्या पदाचे शेवटचे कडवे आपल्या पाठात आहे ते

सर्वा भूतांचे हृदय । नाम त्यांचे रामराय ।

रामदास नित्य गाय । ते चि भूत ने माय ॥

असे, पण येथे त्या पेशजी कडवे आहे ते असे :

घाशिष्टाने शृंगारिले । सिंहासनी बैसविले ।

रामदासासी लागले । ते चि भूत ने माय ॥

(५) दुसऱ्या बाजूच्या शेवटी उपासनेविषयी २ ते २३ ओव्या आहेत, त्यात मंत्राविषयी आरंभाच्या दोन ओव्या अशा :

संग्रामाजी उत्तमोत्तम । जो संकराचा जप निस्सीस
 सहस्रनामा तुम्य परम । श्रीराम ऐसैं ॥ ९
 ज्या संग्रही प्रकार तीनी । श्री अधिष्ठान जाणिजे जनी ।
 नामग्रय जयग्रय मिळोनि । संग्र हा पायन ॥ १०

१३००]

गळांठा-श्रुति पत्रे

[१००-१५०

(१) दास कृत गणराज गजानन गावा हो ॥ पु०, (२)
 शिपलीला-सोमवारचरित्र-तीन पत्रे, (३) अनंतदेव कृत गोपाळकाळा,
 (४) मोरोपंत कृत, (५) रामहिमकर कृत भारतातील एक कथामाग,
 (६) गिरिधरकवि कृत पंढरीमाहात्म्य, (७) किरकोळ

१३०१]

पोथी-पत्रे ७७

[१०९

अनंतदेव कृत पांडुरंगमाहात्म्य

पांडुरंगमाहात्म्याचे पांच छात ग्रंथ प्रसिद्ध आहेत, पण हा ग्रंथ अप्रकाशित आहे,
 जसे वाटते. तो ओवीबद्ध असून त्याचे बारा अध्याय आहेत. प्रकाशना योग्य.

घातु नाम संवाचरी । आश्विन शुद्ध नवरात्री ।

मूल ग्रंथाची ते बरी । टीका संपूर्ण जाहली ॥ ११-१२

१३०२]

पोथी-पत्रे ८

पैकी ५ वे नष्ट

[१२५

माधवी ग्रंथ

भणजे एकवीससमार्सीतील अकरावा समास. या एकट्या समासाच्या प्रती
 स्वतंत्रपणे माधवी ग्रंथ म्हणून संजावरकडे सांपडाव्या व त्या, सर्वांत
 शेवटची ओवी

स्तुति होतां आनंदेल । तो निंदा होतां रडेल ।

या दोहीमध्ये न सापडेल । तो धि धन्य जरी ॥ ६३

ही असावी, या बाबी विचार करण्यासारख्या आहेत.

१३०३]

पोथी-पत्रे २६

[११५

प्रतापसिंह वृत्त पंचभाषामणी-घटीक

(१) हे प्रतापसिंह तंजावरच्या अमरसिंह राजाचे पुत्र होत. पण त्यांना कांहीं अमरसिंहांची मादी मिळाली नव्हती. अमरसिंहांची कारकीर्द इ. स. १७८७ ते १७९८ साली. १७९८ त अमरसिंह पदच्युत होऊन इंग्रजांचे छावणे सरफोजी राजे गादीवर आले. अमरसिंह इ. स. १८०२ त मृत्यु पावले व त्यांचे पुत्र प्रस्तुतच्या ग्रंथाचे कर्ते - प्रतापसिंह-इ. स. १८४९ त निवर्तले. त्यांचा हा ग्रंथ.

(२) ग्रंथ अपूर्व आहे. श्लोक, आर्या मिळून ग्रंथसंख्या अठरा ४० आहे, पण तीत महाराष्ट्र, ब्राह्मण, आर्य, हिंदुस्थानी आणि गुजराथी अशा पांच भाषा उपयोगात आणिल्या आहेत. बारा भाषा जाणणारे जयराम पिंडळे यांच्या राधामाधवविलासचंपू या ग्रंथाची आठवण होते. एक गोष्ट मनांत मरते, ती अशी की, तंजावरचे संबंध राजघराणे विद्येचे अति अभिमानी होते. तो अभिमान सातारच्या राजघराण्याच्या बाट्याला तितकासा आलेला दिसत नाही. या दोन्ही घराण्यांचे आणि अभिमानाचे हि उगमस्थान एकच - शहाजी महाराज. मग ही विद्याभिरुचि बंगळूरच्या दक्षिणेस मात्र उतरली आणि उत्तरेस चढली नाही, ती कां, याचे कारण शोधले पाहिजे.

(३) ग्रंथ प्रकाशित व्हावयाचा असेल तेव्हां होवो. तोंवर त्याची कल्पना व्हावी, म्हणून आरंभीचा भाग आणि शेवटचा श्लोक टीकेसह देतो :

“ श्रीमान् अमरसिंह भूपालकारमज श्री प्रतापसिंहमहाराजाप्यकवीश्वर-
धिकीर्तित ग्रंथास निर्विघ्न परिसमाप्तिकारणं । शिष्टाचारैकद्वन अनुमित शुतीनै
अवश्य कर्तव्यते तै पावण्या पेशा । श्रीगणेशादीष्टदेवताप्रार्थनादिरूप संगळातें
करून त्यासि शिष्यशिक्षार्थ स्वग्रंथमुखभार्गी निर्वंधन करी ॥

श्लोक ॥ श्रीविघ्नेश्वर वंदित्वा शुभद म्या कोण्ही जयावाणि ना ।

मोक्षुन् प्राप्त्यारूपमै जगमुनन् सेवितु आवाणिना ।

भक्तांश्च दुर्दश भोकि संतति महा संपासि गोपाळने ।

दाता ज्यो जनम्या उत्तै नमत मै ये ज्योगर्को पाळने ॥ १

१३११]

वाढ- पृ. ४२ × २ = ८४ - [७५]

या संबंध वाढांत मेरु स्वामीचीं पदे, ओव्या, अभंग, दिंडी, सवाया, आरत्या यैरे पदपदांतरे आहेत. फक्त पृ. ३३ वर एक पद गोसावीनंदनांचे व एक श्रीमर्मांचे आहे. बाकी सर्व वाढ मेरुस्वामींच्या पदपदांतरींचे आहे.

[१] स्वामी रामदास

स्वामी रामदास । त्याचा परमार्थबंध ।
वर्णिता न पुरे हव्यास । सीमा चि माहीं ॥

धैर्याचा कडके । ज्ञानबोधाचे धडके ।
जीव मायेचे फडके । फाटोनि गेलें ॥ २

नयमीचे साधन । आत्मनिवेदन ।
तेणें चि जालें निमग्न । आठळ गेला ॥ ३

राम आर्जविला । देव सकळांसी झाला ।
पालिताहे भक्ताला । भक्तीच्या योगें ॥ ४

स्वामीपासुनी संत । झाले असंण्यात ।
त्या हि मध्ये अनंत । प्रसिद्ध माझा ॥ ५

स्वामी अनंत मौनी । मेरु लागतो चरणी ।
केळी जन्माची खंडणी । निजरूपी ठेला ॥ ६

[२] समर्थ स्वामी

समर्थ स्वामी सद्गुरु रामदास ॥ धृ० ॥

परमहंस निर्विकार । प्रत्यक्ष रामाचा अवतार ।
रत्नस्वरूप साक्षात्कार । योगें वेधिलें सकळांस ॥ १

रामनामें चि साचार । केला विश्वाचा उत्धार ।
भक्ति नवाविधा विस्तार । स्वामंदाचा चिद्विलास ॥ २

समर्थस्वामीचे भक्ति । मौनी अनंत सर्वगत ।
शिष्य अनुभवी शाश्वत । अनन्य सन्मद विश्वास ॥ ३

१३१२]

वाढ-ट. १८० x २ = ३६०

देवदधी वार्ही मेली

[१५०

प्रचंड, सुंदर, प्रेक्षणीय वाढ. त्यात पुढील एकंदर त्रैचाळीस प्रकरणे आहेत.

(१) आनंदनंदन कृत राधाकृष्णविलास-श्लो. ४२, पा. १, कंदुकचरित्र-श्लो. ३६, पा. ७, सासूसमेचे नाटक (भीष्म गोपीचरित्र)-श्लो. ३२, पा. १२, बालचरित्र-श्लो. १३, पा. १६, सीतास्वयंवर-श्लो. ७३, पा. ७८, ताटिकावध-श्लो. ३१, पा. ९१, यक्षसंरक्षण-श्लो. ३८, पा. १००, शत्रुचरित्र-श्लो. २३, पा. १०४, गणिकाचरित्र-श्लो. १३, पा. १०६, नौकाचरित्र-श्लो. ५४, पा. १०७, शिविचरित्र-श्लो. ४२, पा. ११२, एणीचरित्र-श्लो. १३, पा. ११६, मार्कंडेयचरित्र-श्लो. ४८, पा. १२३, सुदामचरित्र-श्लो. ४२, पा. १३१, सेतुबध-श्लो. ३९, पा. १६६

(२) नरहरिसुत कृत परशुरामचरित्र-श्लो. ३३, पा. १८

(३) मोरोपंत कृत कृष्णजन्मचरित्र-आर्षा २४, पा. २०, पूतनामोक्ष-आ. २०, पा. २१, गोपीवस्त्राहरण-आ. १६, पा. २२

(४) वामन कृत कृष्णजन्म-श्लो. २५, पा. २३, गोपीवस्त्राहरण-श्लो. २३, पा. २६, रुक्मिणीविलास-श्लो. ५२, पा. २७, यक्षपत्नीचरित्र-श्लो. ४८, पा. ३०, कृष्णचरित्र-श्लो. ९०, पा. ४९, सत्यभामाविलास-श्लो. ४९, पा. ११७, वामनचरित्र-श्लो. ३६, पा. १२८

(५) सुकेश्वर कृत शुकदेवसंवाद-ओ. २८९, पा. ३४, कचोपाख्यान-ओ. १२८, पा. ५३, घोषयात्रा-ओ. १२५, पा. १३७, स्थालीपाक-ओ. १४७, पा. १५१

(६) रघुनाथ पंडित कृत नळचरित्र-पार्श्व ५९ ते ७८

(७) एकनाथ कृत कौसल्येचे डोहळे-ओ. ८१, पा. ९५, श्रीराम-जन्म-ओ. २७, पा. ९९, कैकेयीवरदान-ओ. ४९, पा. १४९, दानव्रत-कथा-ओ. १४२, पा. १५९, दशरथलज्ज-ओ. ५६, पा. १७४

(८) कोण कृत न कळे शरसेतु-ओ. ४३, पा. ४७, चेकनाथ-रा. घ. ४४

चरित्र-ओ. १८, पा. १४२, तृणावर्तवध-आ. १७, पा. १७०, गीता-
अध्यायवार पदे, पा. १७१, प्रल्हादचरित्र-अपूर्ण, पा. १७९

(९) पदे लळितार्ची-केशव, धि. पू., चिदन, गोसावीनंदन
वैभेर्ची, पा. १४७

(१०) भीष्मप्रतिज्ञा-ओ. ९०, पा. १७८

ताताभिषातु हरिवंदित माय सहमी ।

उषा सर्वदा सुगुणयुक्त उदार लक्ष्मी ।

शांतिद्वय गोत्र कुलदेव नृसिंह व्याघा ।

दासानुदास हरिपा सकल द्विजाद्या ॥ २०

१३१३]

१४" × ६" आकाराची
पोथी-पत्रे २७५ पैकी कांहीं नष्ट

[१५०

महाभारते अरण्यपर्व-मूळ संस्कृत

१३१४]

१६" × ७" आकाराची
पोथी-पत्रे ८७ पैकी कांहीं नष्ट

[१५०

महाभारते आश्वमेधिक पर्व-मूळ संस्कृत.

मुखपृष्ठावर मालकाचे नांव आहे.

१३१५]

निरनिराळ्या आकाराच्या
पांच पोथ्या

[२५०

भागवतांतील १, ३, ८, ९ व १२ स्कंध-मूळ संस्कृत, श्रीधरकृत
भावार्थदीपिका टिकेसह

(१) प्रथम स्कंध-१२" × ६ $\frac{१}{२}$ "-पत्रे ७७, पैकी १, २, ६ नाहीत

(२) तृतीय स्कंध-१५" × ६"-पत्रे ९२

(३) अष्टम स्कंध-१६ $\frac{१}{२}$ " × ७ $\frac{१}{२}$ " -पत्रे ३३-मुखपृष्ठावर :

' राजेश्री बाबास्वामिचें पुस्तक जयवंतराव यांकारणें लिहिले । गंगाधर
खंडोने लिहिले कळले पाहिजे । ' शेवटीं हि ' हदं पुस्तकं गंगाधरभट्टेने
लिखितं ' असें आहे

(४) नवम स्कंध-१६ $\frac{१}{२}$ " × ७"-पत्रे ४०

(५) द्वादश स्कंध-१५" X ६३" -पत्रे ४३

यापैकी अष्टम व नवम स्कंधाचे लेखन तितके जुने नाही.

१३१६]

१४" X ५३" आकाराची

पोथी-पत्रसंख्या ६३

[२५०

वाल्मीकीय रामायणापैकी बालकांड

जोण कागद झाला आहे. प्रत सुंदर आहे. भीष्मपर्वांनी स्वहस्ते बालवयात लिहिलेल्या अपूर्व प्रतीवरून श्रीवाल्मीकीय रामायण प्रकाशित करण्याचा उपयोग सत्कार्योत्तेजक सभेने किंवा दुसऱ्या कोणी कधी काळी आरभिला तर त्या वेळी पाठातरे देण्याला दक्षिणेकडील या व इतर प्रतींचा फार उपयोग होईल.

१३१७]

१२ १/२" X ६ १/२" आकाराची

पोथी-पत्रे ७०

[११६

वाल्मीकीय रामायणापैकी बालकांड

अलिकडील प्रत. पाठातराला उपयोगी. प्रतीच्या लेखकाचे नाव शामजी रामाजी व लेखनकाल १७४२ निजःप्रेष्ठ झ. ७ अशी शेवटी दिलेली आहेत.

१३१८]

१६" X ६ १/२" आकाराची

पोथी-पत्रे ४९

[२५०

वाल्मीकीय रामायणापैकी आरण्यकांड

जोण कागद, सुंदर प्रत, वाढून पदाव्यास उपयोगी

१३१९]

१४" X ५३" आकाराची

पोथी-पत्रे ७०

[२५०

वाल्मीकिरामायणापैकी किष्किण्डकांड

सुंदर प्रत. पहिल्या पत्राच्या मध्यभागी पाऊण इंच विषयेच्या वर्तुळात राम, लक्ष्मण आणि मावती यांचे सुंदर रंगीत चित्र काढलेले आहे.

१३२०]

१६" X ६" आकाराची

पोथी-पत्रे ९२ ते ३०१ पैकी

दहा पाच नाहीत.

[१५०

माधव कृत आनुशासनक पर्व-बोधीपद, अपूर्ण

१३२१]

१२॥" × ५॥" आकाराची
पोथी-पत्रे ३० ते १५९

[१५०]

(१) ३० ते ९० पृष्ठांत विद्यारण्यांच्या पंचदर्शीतील तत्त्वविवेक, पंचभूतविवेक, महाभूतविवेक, पंचकोशविवेक, द्वैतविवेक व महावाक्यविवेक या प्रकरणांवर " श्रीमत्परमहंसपरिभाषाकाचार्यश्रीभारतीतीर्थविद्यारण्यमुनि वर्यकिंकरेण श्रीरामकृष्णारण्यविदुषा विरचिता व्याख्या " आणि

(२) पुढच्या ९१ ते १५९ पृष्ठांत विद्यारण्य कृत ब्रह्मानंद ग्रंथावर त्या च रामकृष्णांनी केलेले उपदेशग्रन्थ नांवाचे विवरण, शेवटी लेखकाने एका श्लोकांत सज्जनांची प्रार्थना केली आहे व दुसऱ्या श्लोकांत गुरुला नमन केले आहे, ते दोन्ही श्लोक मला अपूर्व वाटतात म्हणून देतो :

विंदुदुर्लभिपिसर्गवीथिकाशृंगपंक्तिपदभेददूषणं ।

हस्तवेगजमबुद्धिपूर्वजं क्षंतुमर्हथ समीक्ष्य सज्जनाः ॥ १

यस्मिन् आमे स्वप्रकाशे जगदेतच्छराधरं ।

सृष्टिस्थित्यंतमाप्नोति तं भजे गुरुरूपिणं ॥ २

१३२२]

१३॥" × ५॥" आकाराची

पोथी-पत्रे २६४-३१६ व ३१८-३३१ [२००]

(१) पृ. २६४ ते ३१६ " स्कंदपुराणे सूतसंहितायां यज्ञवैभव खंडे अध्यायाः " । " श्रीमत्काशीबिलासक्रियाशक्तिपरमभक्तिश्रीमत्संयमकपादाब्जसेवापरायणेन साधवाचार्येण विरचिता तात्पर्यदीपिका " टीकेसह

(२) पृष्ठे ३१८-३३१ ह्यां चालू पृष्ठे असली तरी त्यांना १ ते १४ अर्शा स्वतंत्र पृष्ठे दि दिलेली आहेत. त्यांत ब्रह्मगीता आली आहे. ग्रंथ अपुरा च सोडला आहे.

१३२३]

१३॥" × ६॥"

पोथी-पत्रसंख्या ९१

[२००]

श्रीमत् भगवद्गीता—श्रीपरशुरामीकृत सुबोधिनी टीकेसह

१३२४]

९॥" × ४॥"

पोथी-पत्रे १०

[१८३]

धर्मसूरिविरचितो नरकध्वंसो नाम व्यायोगः

हे एक एक अंकी संस्कृत नाटक आहे. नरकासुराचा वध करण्यास सत्यभामेसह श्रीकृष्ण रयात वसून निघाले आहेत. त्रियांब्या तोंडी बालभाषा आहे. पुरंदर, जयंत, नारद, प्रतिहारी, शची, कृष्ण, दारुक, सत्यमामा अशी पात्रे आहेत. सप्तधार आहेत च.

व्यायोगः = एकाकी वीररसात्मक रूपकाचा एक प्रकार.

बोवर्ती लेखकाचे नाव व लेखनकाल ही आहेत : " लिखितमिदं श्रीमुख-संवासरे आपाढमासे शुद्धपक्षे पौर्णिमास्या कविवासरे हनुमत्कुडहीरकेन यस्साजिपंडितसूनुना श्रीनारायणेन ॥ " म्हणजे बहुधा १६७५.

१३२५]

१२ $\frac{१}{२}$ " × ६ $\frac{१}{२}$ "
पोथी-पत्रे १२६

[११६]

श्रीमत् भगवद्गीता व्याख्यान

मूळ मराठी शब्दार्थासह.

लेखक व लेखनकाल : " लिखितं श्रीनिवास भगवंत चक्रावरकर ॥ विष्णुनामसंवासरे चैत्रमासे शुद्धपक्षे प्रतिपदा गुरुवासरे कात्यां सर्वेश्वरसनिधौ " म्हणजे बहुधा शक १७४२. प्रत्येक अध्यायाच्या प्रथम पृष्ठावर " रामचंद्र गोसावियाचे पुस्तक " असे म्हटले आहे.

१३२६]

१२ $\frac{१}{२}$ " × ६"
पोथी-पत्रे २

[१२५]

श्रीनिवास कृत गोपीगीततारकावळी

२९ गीते आहेत. हे एक सुंदर, गोड, संस्कृत स्तोत्र आहे. प्रकाशित नसल्यास प्रकाशनाला योग्य आहे.

१३२७]

१०" × ४"
पोथी-पत्रे ११

[१५०]

ऋषिपंचमीव्रत

१३२८]

पोथी-पत्रे ११

[१५०]

श्रीमन्महासुदगलसूरिणा धिरचिता सुदगलार्याः
एकंदर आर्या १०९ आदित, त्यांत श्रीरामाला परोपरीने आळविलें आहे.

१३२९]

पोथी-पत्र १५

शेवटचे पत्र गेलेले आहे

[७५

सुदगलार्यांचे मराठी समश्लोक

१३३०]

१०॥" X ४॥"

पोथी-पत्र १९

[१५०

वेंकट कृष्ण यज्वा कृतं औत्तरकांडमर्थम्

उत्तरकांडांतील कथांच्या आधारे व्यंकट कृष्ण यज्वा रचिलेला रामायणचरमुत्तराखा
दा ग्रन्थ दिसतो. आरंभी चवथ्या आणि पांचव्या श्लोकांत व्यंकोजीराजांची
पत्नी दीपावार्द व तिच्या पोटी जन्मलेले तिथे पुत्र राहाजी, सरफोजी व हुकोजी
यांचा उल्लेख झाला आहे व सहाव्या श्लोकांत ग्रन्थकाराने आपला उल्लेख
केला आहे, म्हणून ते तीन श्लोक येथे देतो :

अस्ति श्रीचोळधरणीजानिरुतविक्रमः ।

आज्ञाचीटीविभोयस्य राजासुत्तंसकेतकी ॥ ४

यक्षीभोसलवंशमौक्तिकमणिर्यशाहराजं विदुः

येनैकप्रभुनंदनेन विदिता दीपांबिकावीरसूः ।

यस्मै श्री स्पृहयत्परातिरयते यस्माद्भयं यस्य तौ

सोदर्यौ शरभोजितुषजिनृपौ यस्मिंश्च धर्मस्थिरः ॥ ५

सर्वज्ञचूडामणिनाविपश्चिरसंदोहभाग्योपपत्तेन तेन ।

संचोदितो वेंकटकृष्णयज्वा संदनंयत्पौत्तरकांडमर्थं ॥ ६

१३३१]

पोथी-पत्र ९

वैयाकरणसिद्धांतकौमुदी-अपूर्ण

[१५०

१३३२]

पोथी-पत्र सुमारे १००

अमरकोशाची त्रुटित पत्रे

[१५०

१३३३]

पोथी-पत्र २ ते ३१

फक्त १ ले पत्र नाही

[१५०

श्री एकनाथ वृत्त गीतासार

शेवट-“ इति श्रीगीतासारे । श्रीकृष्णार्जुनसंवादे । प्रणवज्ञानाधिज्ञान-
सिद्धांतकथनं नाम गीतासारटीकायां येकाजनादैनृतायां । गीतासारः समाप्तः ॥
श्लोक ६९ ॥ घोण्यासंख्या ३७९ ॥ ”

ग्रन्थ अजून अप्रकाशित च आहे कीं काय, न कळे. प्रकाशित
झाला पाहिजे.

१३३४]

पोथी-पत्रे २१०

[१५०

सूतसंहिताव्याख्यान

शेवट-“ इति श्रीसूतसंहितायां ब्रह्मगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां
द्वादशोप्यायः ॥ १२ ॥ श्रीब्रह्मगीता समाप्ता ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ इति श्रीमत्काशी-
विलासक्रियाशक्तिपरमभक्तश्रीमध्वयकपादाब्जसेवापरायणेनोपनिषिन्मार्गप्रवर्त-
केन माधवाचार्येण विरचितायां सूतसंहितातात्पर्यदीपिकायां यज्ञवैभवसंहस्तो-
परिभागे ब्रह्मगीतासूपनिषत्सु ब्रह्मविद्यायां द्वादशोप्यायः ॥ ११ ”

मागीज बादांक ११२२ पाहणें.

१३३५]

दोन पोथ्या

पत्रे ८ व ८

[१५० व ८१

जन्माष्टमीव्रतकथा

(१) एक जुनी प्रत असून तिच्या शेवटीं ‘ इदं पुस्तकं महादेवमह-
महाशब्दस्य ’ असें आहे.

(२) दुसरी अलिफटची असून तिच्या शेवटीं

‘ हरिभट्टेन लिखित । रा. आशी. प. न. श्रु. संपूर्ण । ’

असें आहे. संक्षेपाचा अर्थ ‘ राक्षस नाम संवत्सरे आश्विन वद्य नवमी
भृगुपातरे ’ अण अणया, कागदावरून व लिपीवरून हा संवत्सर १७७७ चा
असावा, असें वाटते. शंका इतकीच, मोडकांचा जंत्रांत त्या दिवशीं
शनिवार नमूद आहे.

१३३६]

पोथी-पत्रे ७

[१५०

१३३७]

पोथी-पन्ने २०

पत्र १ ले जीर्ण घ २ रे नष्ट

[२००

विश्वनाथतनय नारायण कृत गजेंद्रमोक्ष

श्लोक आणि पदे यांना सुक्त.

मी बाळ फार लढिवाळ तुझे दयाळा ।

अन्याय तूं न धरि रे हृदई सुशीला ।

माता सुतावरि करी जरि पूर्ण कोपा ।

वांचेल काय मग बाळक मायबापा ॥ १८

१३३८]

१२" X ६"

पोथी-पन्ने ६०

[२००

माघव कृत सनत्सुजातीय-ओवीसंख्या १०३१

सुंदर प्रत, स्वतंत्रपणे प्रकाशनाला योग्य, सनत्सुजातांने धृतराष्ट्रास
केलेला घमोपदेश.

१३३९]

१३" X ५ 1/2"

पोथी-पन्ने २३

[२४५

ज्ञानेश्वरीतील दुसरा अध्याय

अध्याय संपल्यावर शेवटीं दोन श्लोका आहेत त्याः— ।

शकें वारा शकें थारोचरें । तें पदपद्धति केली ज्ञानेश्वरें ।

सच्चिदानंदवाद्या भादुरें । लेखक जाला ॥ १

शकें सोळा शकें मेरोचरें । तें पदपद्धति केली ज्ञानेश्वरें ।

गोविंद वाद्या सुजातारें । जगज्जीवन लेखक ॥ २

१३४०]

१२" X ५ 1/2"

पोथी-पन्ने २३

[१५०

मोरोपंत कृत एकादशस्कंधावरील आर्या

१३४१]

११३" × ५१"

पोपी-१३ २२५

[१५०

माधवनंदन कृत श्रीमत् भागवत दशम स्कंध पूर्वार्ध-ओवीवद्ध
श्रीसमर्थशिष्य माधव त्याचे हे पुत्र. ग्रंथाचे एकंदर ४२ अध्याय आहेत.
ग्रंथारंभी यज्ञिनां नमन करिताना माधवानीं केलेल्या ग्रंथांचा उल्लेख आला
आहे. त्या नमनाच्या ओव्याः—

कैवल्यफलदात्रीं कदातह । जो उपशांतीचा केषळ मेह ।
श्रीमाधव नामा जनक गुह । ग्रंथाम करुं त्यासीं भावें ॥ १६
सर्वलोकविलक्षण । ज्याची चर्या सुलक्षण ।
ते चि काहीं सांगतो लक्षण । सावध विचक्षण परिसोत ॥ २०
परमार्थलुब्ध असोनि भती । जो निहोम म्हणवी आपणाप्रती ।
सत्याभिमान धरोनि मागुती । वागवी निगुती भमानिष ॥ २८
श्रीरामधंद्रभक्तिविषई । कामयुक्त असोनि हृदई ।
निष्काम म्हणवी आपुल्या ठाई । काय नवलाई सांगावी म्या ॥ २९
उद्धरावया प्राकृत जन । कलियुगामाजी पावन ।
बादमीकि आणि द्वैपायन । ज्या रूपें कृपायन भवतरले ॥ ३०
महामारत श्रीरामायण । योगयासिष्ठ विष्णुपुराण ।
मल्लारिमाहात्म्य गणेशपुराण । माहात्म्य जाण विनायकाधें ॥ ३१
दिश्य प्रबंध इत्यादिक । जेणें रचिले रसाधिक ।
तेसे चि निर्मिले असंख्य श्लोक । पुण्यश्लोक स्तुतिती जया ॥ ३२
उपास्य दैवत श्रीराम । भट्टेती ऐसें उपनाम ।
ज्याचिया योगें निग्रम । यथार्थ परम ते जाले ॥ ३३

असे असे श्रीसमर्थाचे अनेक अधिकारी शिष्य आणि प्रशिष्य होऊन गेले ।

१३४२]

१७" × ११"

आकाराचे चार पंदा

[२००

पंचीकरण-तपशीलवार

मुळभवेनें समजून करून देणारे आहे. बंद जीर्ण झाले आहेत. उमजून
वाचून प्रकाशित केले पाहिजेत.

१३४३]

११॥" × ४॥"

पोथी-पत्रे ५

[१००]

शिवसहस्रनामावलि-अपूर्ण

१३४४]

पोथी-पत्रे २९

देवटचे एकादे च गेलेले

[१००]

नामदेष कृत तीर्थावळी

सुद्ध आशुति काढण्याला पार उपयोगी.

१३४५]

११॥" × ५॥॥"

पोथी-पत्रे १८

[१५०]

महिपति कृत भक्तविजय-अध्याय ५७ या, ओवीसंख्या २२१
प्रेक्षणीय अक्षर.

१३४६]

९॥" × ५"

पोथी-पत्रे ३०

[१००]

ज्ञानेश्वरीतील दुसरा अध्याय

ओवीसंख्या ३७२. मागील बाळांक १३३९ त ओवीसंख्या ३७६ आहे.

१३४७]

पोथी-पत्रे ७४

मघळी काही नाहीत

[१५०]

एकनाथ कृत हस्तामलक

१३४८]

पोथी-पत्रे २४

[१५०]

मुक्तिसोपान-प्राकृत गद्य टीका. लिहिणे अपुरे च सोडले आहे.

१३४९]

८" × ४" आकाराच्या

दोन पोथ्या-पत्रे ४३ व ३६

[१५०]

भूलस्तंभ-ओवीबद्ध

या ईश्वरपार्यतीसंवादाचा दत्तानयन अवधूत यांनी अनुवाद केलेला आहे. दोन्ही
मधी सारण्या आकाराच्या व एका च फाळ्यातील आहेत, पण त्यात दि पाठ-

भेद आहेत. दोन्ही प्रतींचे लिहिणे सुंदर आहे, त्यांत हि एका प्रतीचे अक्षर जास्त सुंदर आहे.

१३५०]

पोथी-पत्रे १५

पेक्षा २ व ३ नार्हात

[१५०

माधवसुत कृत नीतिशतकाचे समश्लोक

प्रकृष्टना योग्य आहेत. शेवटीं कवीने आपला एक श्लोक घातला आहे :

हे श्लोक एक शत नीतिसुधारसाचे ।

नाना सुशब्दनवमौक्तिकहार साचे ।

ठेवा मनीं सुपथ आदरुनी भुतीषा ।

चोले कवी गुरुद्वयें सुत माधवाचा ॥ १

१३५१]

७॥" × ४"

पोथी-पत्रे सुमारे २००

[१५०

श्रीधर कृत हरिविजय

पत्रे विस्तारित झालेली आहेत, छावणी पाहिलेत.

१३५२]

पोथी-पत्रे ७

[१२०

मोरोपंत कृत महद्विज्ञापना-भाषा १४५

" अक्षय नाम संवासर कार्तिक षडुल द्वितीया गुरुवारी
भीमंडरपुरी बापुजि सिवराम स्वहस्तेन लिखितं ॥ "

१३५३]

पोथी-पत्रे १

१ ले, २ रे व शेवटचे १९ वे

[१५०

ज्ञानदेव कृत स्वात्मानुभव

१३५४]

पोथी-पत्रे १ ते २५

[२००

घनपर्व-ओवीपद

जीर्ण प्रत. कसरीने बरी च खालेली. घर्मराजाने मार्कंडेयास द्रौपदीमारिखा पूर्वी कोणाचा छळ झाला होता काय म्हणून विचारल्यावरून सीतेची कथा सांगितली आहे.

१३५५]

पोथी-पत्रे १७५ पैकी
२३, ११८, १४२-१४५,
१७२-१७४ नाहीत

[१५०

रामनाथ (मोगरे) कृत पंचरत्नमालिका

मन्य महत्वाचा. पहिल्या व शेवटच्या पृष्ठावर मजकूर आहे तो- " विद्याबाई ॥
.. मन्यसख्या २०२८ ॥ पाने १७५ ॥ " इत्यादि

१३५६]

पोथी-नुटित पत्रे ८३

[१५०

येकनाथी भागवतार्ची नुटित पत्रे. त्यात तेरावा अध्याय मात्र
पूर्ण आहे.

१३५७]

पोथी-पत्रे १६

[१५१

देवदासचैतन्य कृत श्रीवैष्णवेश्वरार्चनाशतक

प्रभव नाम संवत्सर । वैशाख मास शुक्लवार ।

शुक्लपक्ष दशमी निर्धार । ग्रंथ सपूर्ण पें झाला ॥ १०९

शाहीवाहन पत्रे । १७७९ । काळयुक्ति सध्यासर । पुढ्य शुभ वृत्तीचा ।
शुक्रवार । धनुर्मास वेदि । २४ । दिया अठरा घटिकेस । लेखन सपूर्णांत
पावळ । हा ग्रंथ राजेश्री । सयाजीतपुरे पोथी कन्या । काशीबाई कारण ।
रामचंद्र दुखी । लिहू दिला असे ॥

१३५८]

पोथी-पत्रे २७

पैकी २६ वें व २७ रे नाही

[१५१

श्रीरामशिष्य कृत भीमगुणीता-श्रव्या २२५

जे गुरुगीता कैलासी । शिष्य उपवेशी पार्वतीसी ।

तो यि अर्थ प्राकृत भाषेशी । बोलणी श्रीसमर्थ ॥ १

श्रीसमर्थशिष्यपरंपरा । श्रीरामभक्तितरंग ।

त्रिवेची भादि अवधारा । चित्त करा अवचळ ॥ २

भादिगुरु श्रीनारायण । त्यांचा शिष्य कमळासन ।

त्याचा शिष्य सज्जन । वशिष्ठ वयातें बोलिजे ॥ ३

तयाचा शिष्य श्रीराम । जो निजानंद कैवल्यधाम ।
 तयांचे शिष्य निष्काम । जयांचा उपरम प्रत्याप्त ॥ १०
 ते चि श्रीसमर्थ रामदास । जे विषयमुखी उदास ।
 जयांच्या धंदितां पदास । लाभती निजरादास साधक ॥ ११
 तयांचे शिष्य श्रीभीमराव । जे सम भाविती रंकराव ।
 जयांचे उधारितां नांव । पाटे बाव दस्य सारें ॥ १२
 तयांचे शिष्य अनेक । त्यामाजी राम देशिक ।
 तेजें चि आम्हां तारक । मंत्र सम्यक उपदेशिका ॥ १३
 जो विवेकपट्टे घोळी काम । जो टाळघोळें घोळी राम ।
 छोर्की प्रसिद्ध जयांचें नाम । तो होळीराम निजगुरु ॥ १४
 जेजें गुरुदीक्षा जागविली । निःस्पृहत्वे होळी बागविली ।
 शिष्या हातीं त्यागविली । निजोपदेशी आविद्या ॥ १५
 ऐशिया श्रीगुरुची पाडळें । चित्तीं स्थापोनिशी निर्मळें ।
 गुरुगीता कथावया वदिलें । चित्त उतावेळ होतसे ॥ १६

१३५९]

पोथी-पत्रे ९

[१००

ज्ञानदेव विरचित पंचमुद्रा

१३६०]

पोथी-पत्रे ३४

[१००

ज्ञानदेव कृत भगवद्गीता

इति श्री भगद्गीता । व्यासदेवी निरोपिता ।
 प्राकृत जाण भाता । म्हणे ज्ञानदेवो ॥

१३६१]

पोथी-पत्रे १५

[१००

माधव कृत द्रोणपर्वोत्तर्गत मृत्युदेवीची कथा

अध्याय ३३ वा.

१३६२]

पोथी-पत्रे २३

पेकी २१, २२, २३ नाहींत

[१००

नामरत्नमाला-बोव्या ११२

१३६३]

पोथी-पत्रे १०

[१००]

कठवल्ली उपनिषद्

१३६४]

तीन पोथ्या-पत्रे

[२००]

१ + २ + २०

ईशावास्य पूर्ण व केन आणि बृहदारण्य यांची शुद्धित पत्रे

१३६५]

१०" x ४१" आकाराची

पोथी-पत्रे ९८

[१५०]

अनंतभट्ट कृत भारतचंपू :

स्तवक-१, २, ५-८, १०-१२

१३६६]

९१" x ५॥॥" आकाराची

पोथी-पत्रे ११

[१५०]

अनंतभट्ट कृत भारतचंपू : -स्तवक चवथ्या.

१३६७]

११॥" x ४॥" आकाराची

पोथी-पत्रे १४

[९७]

भट्टहरि कृत नीतिशतकं

निरनिराळ्या विषयावर दहा दहा श्लोकांचे एक एक दशक, अशी दहा दशके

प्रतीचा लेखनकाल- " विकारी नाम संवत्सर अधिक ज्येष्ठ शुक्ल रातमी मानुषासरे लिखितं " म्हणजे शक १७६१ जेथो.

१३६८]

९॥" x ४॥" आकाराची

पोथी-पत्रे १८ ते २७

[१५०]

भट्टहरि कृत धैराग्यशतकं

पहिली १७ पत्रे नार्होत, त्याच नीतिशतक होत. त्याचे शेवटचे तीन श्लोक १८ व्या पन्नावर आले आहेत. पोथीचे शेवटचे एकादे पत्र गेलेले असावे. २७ व्या पन्नाव्या शेवटी १०१ रा श्लोक आला आहे.

१३६९]

१०। " X ४।।। "

पोथी-पर्णसंख्या ४८ व १

[१५०

श्रीचंडिकासप्तशतीस्तोत्रम्

जीर्ण प्रत, जपून वापरली पाहिजे. शेवटीं एक पत्र आहे. त्यावर स्तोत्रपठन-विधि: दिलेला आहे. मुखपृष्ठावर " सुकीरतमाजित. पुस्तकमिदं ज्ञेयं । " लिहिलेले आहे.

१३७०]

पोथी-पत्रे १९

[१००

हरिविलासः

" श्रीमत्सूर्यपंडितकुलालंकारश्रीहरिहरमहाराजोद्योतितलोळिमराजविरचित । हरिविलासः "

१३७१]

पोथी-पत्रे १७०

[१००

श्रीमत् भागवते एकादशस्कंधः-श्रीघरकृत भावायंप्रदीपिका टीकेसह.

सुंदर, महात्वाची, जुनी प्रत, मधल्या च दहा पाच पानांना कसर लागलेली.

१३७२]

पोथी-पत्रे ७७

[८८

शिवतत्त्वसुधानिधि

" कीलक नाम सवत्सर माद्रपद शुक्ल अष्टमी भौमवारी ग्रंथ संपला अस । " म्हणजे बहुधा १७७०.

१३७३]

पोथी-पत्रे १८

[१५०

पंचीकरण

(१) अति महत्वाची पोथी. निरनिराळ्या सत्पुरुषांनी लिहिलेल्या पंचीकरणांच्या पाच पन्नास प्रती या समहात असतात, पण त्या सर्वांत ही प्रत आगहास भेष्ट वाटते. संपूर्ण कोष्टकें माझून विषय सुलभ केला आहे. सुदैवाने प्रत हि साद्यंत, कोठे टका न लागलेली आहे. ती जशीच्या तशी छापून निघाली पाहिजे. प्रत्यतराला बाकीच्या हि प्रती पहाव्या.

(२) पहिल्या मुखपृष्ठावर प्रकरणाचें नांव दिलेलें आहे तें अवे—

“ भीमुकुंदमुनिराज कृत विवेकसिंधुतात्पर्य ”

शेवटीं पंचीकर्ण संपूर्णगस्तु असें म्हटलें आहे.

(३) विवेकसिंधूचें हें तात्पर्य स्वतः मुकुंदराजांनीं च काढलेलें दिसतें, प्रकरणाच्या शेवटीं ओवी आहे ती :

माझी अति मंद वाणी । पवित्र केली इहीं वचनीं ।

प्रीति पावो पिनाकपाणी । म्हणे मुकुंदराज ॥

(४) प्रस्तुतची प्रत येकनाथमहाराजांच्या कोणा शिष्यानें केलेली असावी.

(५) पारमार्थिक अद्वैतग्रन्थ वाचणारांनीं पंचीकरणाचा मनाशी एकवार कायमचा स्पष्ट उलगडा करून घेतला पाहिजे. तेव्हां ही प्रत प्रचाशित होणें अति अगत्याचें आहे.

१३७४]

पोथी-पत्रें

१ ते १२ व १५७ ते १७० [१५१]

महिपति कृत संतविजय-अपूर्ण

(१) या प्रतीचें महत्त्व असें आहे कीं, तिच्या मुखपृष्ठावर मध्यमार्गी ग्रन्थसंख्या दिली असून डावे बाजूस भीराम, लक्ष्मण व सीता व उजवे बाजूस माव्ती व भीममर्त्य यांचीं चित्रें काढलेली आहेत. माव्ती उमे आहेत व कांहीं सांगत आहेत व त्यांच्या पुढें भीममर्त्य उमे राहून हात जोडून ऐकत आहेत. प्रेक्षणीय.

(२) मध्यमार्गी मजकूर आहे तो :

“ महिपति स्वामीकृत संतविजय । अध्याय २७ । वीव्या ४८१० ।

श्लोक ८१ । अमंग ५१ । बोवी ८० । पदें ११ । चौकरी ३ ।

छंद १ । भूषाली २ । पानें २१५ । येकून ग्रंथ ७१२५ ॥ ”

ही एकुणात कशी आली !

१३७५]

पोथी-पत्रें १४५

[१५०]

थीघर कृत शिवलीलामृत

कृत परिच्छा अध्याय नाही. प्रत्येक अध्यायाचे आरंभी चित्र आहे.

१८५८ प्येष्ठ शु. १

१३७६]

पोथी-पत्रे २१

[१००

त्रिनक कृत रुक्मिणीस्वयंवर-उल्हास १ रा

श्लोकयुद्ध. पूर्वी शात नसलेला ग्रन्थ आहे. संपूर्ण मिळविला पाहिजे. त्रिनक हे एकनाथाचे शिष्य दिसतात. बन्धुपैकी आहेत. मागे कसे पडले ?

भरोनिया कावढिमाजि पाणी । वाहे जयाच्या घरि चक्रपाणी ।
केली दया त्या मज येकनाथें । गणोनियां हो हृदई अनाथ ॥ १०६

श्रीमद्देशिकयेकनाथकरुणाकादंबिनी वर्षली ।
तेणें मानसभूमिकेंत कवितारूपें छता वाढली ।
तीचे पडव ते चि सुंदर पदें पद्यें सुपुष्पावळी ।
वत्प्रेक्षादिक हो रसाळ प्रसरः भेणीमुळें शोभली ॥ १०७
श्रीमद्देशिकयेकनाथकरुणा होतां च मद्द्वैतरी ।
छाधूनी अति माधुरी प्रगटली लोकांत जाणा घरी ।
संतानागममंजिरीमधुसूरी जीच्या न पावे सरी ।
क्षीरांमोनिधिसंभवामृतरुची काची गणा अंतरी ॥ १०८
उल्हास पूर्ण तिसरा कमलापतीनें ।
प्रेमान्वयें विरचुनी निजसन्मतीनें ।
मानूनि दास तत्त त्रिनक आपुला हो ।
त्याच्या मुखें घदवि मंथ हरी भला ॥ १०९

१३७७]

पोथी-पत्रे ६६

[१५०

मेरु कृत रामसोदळा-प्रथम रुद्र

संपूर्ण रामसोदळा ग्रन्थ सधेनें माळेंतील भाग आठरावा म्हणून छापला आहे. या रुद्राचे शेवटीं या प्रतीत पुढील श्लोक आहे :

‘शुभ राम तो आमुचा आदि जाणा ।
प्रबोधी समर्थासि पै योगिराणा ।
समर्थ अनतासि जो बोध केला ।
अनर्ते सुमेरु मुखें बोधवीला ॥ १ ॥

१३७८]

पोथी-पत्रे ११४

प्रश्नोत्तरमालिका

[१५०]

षाक्यपृच्छीच्या आधारें या ग्रन्थांत गद्यात ३०५ प्रश्नोत्तरे दिलेली आहेत.

१३७९]

पोथी-पत्रे १३

आत्मघोष

[१००]

संस्कृत प्रकरण-श्लोकसंख्या ६९

१३८०]

पोथी-पत्रे २३

मपली १५, १६, २१ पत्रे नार्हीत

[१००]

अपरोक्षानुभूति

१३८१]

पोथी-पत्रे १७३

पत्र १६१ च्या पुढची नार्हीत

[१५०]

“ श्रीमान् अमरसिंहभूषाळकात्मजश्रीप्रतापसिंहमहाराजाख्यकवीश्वराचिकीर्तित ”

श्रीकृष्णचंद्ररेखाविलास ग्रन्थ

ग्रन्थ अप्रकाशित आहे. शेवटची बारा पृष्ठे नार्हीत. १६१ व्या पृष्ठापर्यंत २१० मूळ श्लोक किंवा पदे असून त्यावर टीका आहे.

अमरसिंहाची करकीर्द इ. स. १७८७ ते १७९८ होऊन त्यास पदच्युत व्हावे लागले. त्यांना प्रतापसिंह नावाचा पुत्र होता, पण त्यास गादी न मिळता ती सरफोजी राजे यास मिळाली. हे प्रतापसिंह इ. स. १८४९ पर्यंत हयात होते. त्यांनी केलेला हा ग्रन्थ होय.

१३८२]

चार लहान पोथ्या

पत्रे ७ + ९ + ४ + ५

[१५०]

चार संस्कृत प्रकरणे : (१) तत्त्वपारायण, (२) नित्यपारायण, (३) घटिकापारायण, (४) नाथपारायण.

१३८३]

पोथी-पत्रे-६

३ रें पत्र दोनदा

[१५०]

श्रीसांप्रदायिकजपानुष्ठानपद्धति:

भीसमर्थ-भीम-होळीराम-नागेंद्र, अशी परंपरा. त्या नागेंद्रांच्या कोणा शिष्याने ही पद्धति लिहिलेली आहे.

१३८४] पोथी-पत्रे ९ [१५०
आपन्निवारकं स्तोत्रम्

या स्तोत्राचे ४१ श्लोक आहेत. त्यांत रामस्तव आहे. प्रत्येक श्लोकाचा शेवट ' रामायापन्निवारणे ' नमन करण्यांत केला आहे.

१३८५] पोथी-पत्रे १२ [१५०
श्रीकार्त्तिकीर्याजुनकवचं

अपूर्ण आहे. १२ च्या पुढची पत्रे गेलेली आहेत.

१३८६] पोथी-पत्रे २ ते ४३ [१००
पहिले व शेवटचे नाही

भीरुद्रयामले तंत्रे नैदिकेश्वरसंवादे महामभावो भवानीनामसहस्र-
स्तवराजः

१३८७] पोथी-पत्रे ३ [१००
चंडिकानवाक्षरीमहामंत्र

१३८८] पोथी-पत्रे ३ [१२५

ब्रह्मनारदसंवादे हनुमदष्टोत्तरशतम्

१३८९] पोथी-पत्रे ३ [१२५

लक्षणदासकं गणजे च वर्णाश्रमाचारपद्धतिः

१३९०] पोथी-पत्रे ६ [८०

याळशास्त्रिकृतं समासप्रकरणम्

१३९१] पोथी-पत्रे १२ [२००
जीर्ण प्रत, काही अक्षरे उडाली

बालात्रिपुरादेवीस्तोत्रम्

१३९२]

पोथी-पत्रे १०

घनजयविजयव्यायोगः

[८०

१३९३]

पोथी-पत्रे १००

काही नाहीत

[१५०

१३९४]

माधव कृत अनुशासनपर्व-अपूर्ण

पोथी-पत्रे सुमारे १५०

विरल्लिखित

[१५०

१३९५]

माधवसुव कृत हरिवंश

पोथ्या दोन-पत्रे

१४ + सुमारे १००

[१००

वामन कृत विराटपर्वोचा दुसरा अध्याय व पुन्हा दुसरा व इतर
काही अध्याय याची प्रत

१३९६]

पोथी-पत्रे ७

[१५०

वीरेश्वर कृत प्रश्नोत्तरमालिका-ओवीवद्म, ओवीसंख्या १०१.
मार्गाक १३७८ तोंल प्रश्नोत्तरमालिका निराळी अचून गद्यात आहे.

१३९७]

र वाढ-पृष्ठे ९

[१५०

१३९८]

पंचमुखीहनुमस्तोत्रम्

दोन वेदळ्या

[१५०

१३९९]

दत्तात्रय विरचित पंचीकरण-दोन निरनिराळ्या प्रती आहेत.

पोथी-पत्रे ५

पार्थिवेश्वरपूजा

[१५०

१४००]

पोथी-पत्रे ७

[१५०

परमशिवेन्द्रगुरुशिष्येण सदाशिवेन रचितः आत्मविलासः ॥ आर्यापद,
संख्या ६४

१४०१]

पोथी-पत्रे ६

[११५

देवीदास विरचित व्यंकटेशस्तवन

“ हे व्यंकटेशस्तवन । हुंहुभिनाम संवत्सर । माघ शुक्ल चतुर्दशी ।
शोमवारी । नागोवा गौ यानी संपविलें जसे ॥ ”

१४०२]

दोन स्फुट पत्रे

[१५०

यांत गोविंदकवि कृत शिवचरित्र व तीन स्फुट पत्रे आहेत.
शिवचरित्राचा शेवटचा श्लोक :

क्याचा तात दिगंतविभ्रतयश धीरंगवर्मावय हो ।
क्याची माय सरस्वती तक्षितरी जो देवता नेणतो ।
तो गोविंदकवी तुम्ही विनवितो आतां त्यजोनी दुरा ।
भोले हो रचिली यथामति कथा इतें तुम्हीं आदरा ॥ ११

१४०३]

पोथी-पत्रे १०

[१५०

श्रीनिवास कृत चंद्रमंजरी

सहा स्तरक आहेत. तिघण्या स्तरकांची दोन पत्रे नाहीत, कवि आणि कान्य
दोन्ही हि नव्याने देकावयास मिळत आहेत.

१४०४]

पोथी-पत्रे ४

भृत्युळांगुलें । मंत्रः

[११६

१४०५]

पोथी-पत्रे १२८

मधली काही नाहीत, कुळार्णवः

[१००

१४०६]

पोथी-वि. पत्रे सुमारे १००

कुळार्णवः प्रग्भाची घुसरी प्रत

[१५०

१४०७]	पोथी-पत्रे १० ईद्राक्षीस्तोत्रम्	[१५०]
१४०८]	पोथी-पत्रे ३ अन्नपूर्णासंज्ञः	[१५०]
१४०९]	पोथी-पत्रे १४ भारतसावित्रीस्तोत्रम्	[१५०]
१४१०]	पोथी-पत्रे ३ ते २७ सहस्रनाम	[२५०]
१४११]	पोथी-पत्रे २४ अपूर्ण श्रीरामचंद्रपट्टाभिषेकः	[१५०]
१४१२]	पोथी-पत्रे ४ अपूर्ण त्रिशक्तीनामस्तोत्रस्य पूर्वपीठिका	[१५०]
१४१३]	पोथी-पत्रे ६ अद्वैतमकरंदः	[१५०]
१४१४]	दोन पोथ्या-पत्रे २९ व २ ते ९	[१५०]

धातुप्रकरणम्

एक प्रत पूर्ण व दुसरी अपूर्ण.

१४१५]	पोथी-पत्रे ११८	[२००]
-------	----------------	---------

महमहाकविराजयाणविरचितः कादंबरीपूर्वखंडः

१४१६]	पोथी-पत्रे १३ श्रीरामविजय-अध्याय २७ वा	[१५०]
१४१७]	तीन पोथ्या-पत्रे २ + ६ + ५	[१५०]

(१) श्रीनिवासविरचिते सुमनोरंजने प्रथमस्वर्गः

(२) भीसुमनोरंजने द्वितीयस्वर्गः

(३) चंद्रोदयवर्णन, कीर्तिवर्णन, प्रशोचरमालिका, शरभेंद्र-
प्रशंसा, मनीषापंचक, अशी प्रकरणे-कांही पूर्ण, कांही अपूर्ण.

१४१८]

पोथी-पत्रे २९

[२००

श्रीमत्तिरुमलाचार्यवर्यस्य सूनुना अन्नंभट्टेन कृता स्वतर्कसंग्रहस्य
टीका संपूर्ण

१४१९]

पोथी-पत्रे ३६

२१४ पत्रे नाहींत

[१३१

कार्तिकमाहात्म्यं

" वाळे १७२७ क्रोधन संपद्ये उत्तरायणे भाषाद शुद्ध दशम्यां
शिठरवास्तरे संजनगर्यां श्रीराजपुरोदित राजेधी प्रभाकरभट्ट गोसांमिषुत्र
महादेवभट्ट भट्टगोस्वामिना स्वार्थ परार्थ च लिखितम् ॥ "

१४२०]

पोथी-पत्रे १७

[१५०

एकनाथी भागवताचा आठव्या अध्यायाच्या बाविसाव्या श्लोका-
पासून शेवटपर्यंतचा आठवा अध्याय-मुद्दाम एवढा च भाग उतरलेला.

१४२१]

पोथी-पत्रे

५ + ९ = १४

[२००

अज्ञान नागनाथ कृत वरदनागेश ग्रन्थ

ग्रन्थ अमकाशित आहे, असे वाटते, पण अपूर्ण मिळाला आहे. द्वितीय
अध्याय व अध्याय पांचवा असे दोन च अध्याय आहेत.

हे सद्गुरु नागनाथे । उपदेशिले अज्ञान शिष्यातें ।

ज्ञान प्रबोधुनी जाणिवेंतें । विज्ञानी विगुंतविले ॥ २५७

१४२२]

पोथी-पत्रे ३७

मधली २१४ नाहींत

[२००

१४२३]

पोथी-पत्रे ५१

[१००

मोरोपंत कृत भगवद्गीतेची आर्याटीका-शेवटची काही पत्रे
नार्हीत. अठराव्या अध्यायातील ७१ व्या आर्येपर्यंतचा भाग आहे.

१४२४]

पोथी-पत्रे १२

[१०

मोरोपंत कृत सप्तभागवते सप्तमस्कंधः

१४२५]

पोथी-पत्रे ३३

[१५

मोरोपंत कृत मंत्ररोमायण

आरंभ, अयोध्याकांड, आरण्यकांडाच्या दोन प्रती, किर्त्तिकाकांड, सुंदरकांड
आणि बुद्धकांड. अपूर्ण

१४२६]

पोथी-पत्रे २१

विस्तारित

[१००

मोरोपंत कृत परंतुरामायण

१४२७]

पोथी-पत्रे ४३

जीर्ण, विखळ कागद, अपूर्ण

[१००

मोरोपंत कृत भागवतमंत्रमुक्तामणिमाला

१४२८]

पोथी-पत्रे

१२ ते २६

[१००

मोरोपंत कृत भागवतमंत्रमुक्तामणिमाला-दुसरी प्रत

१४२९]

पोथी-पत्रे ५५

मोरोपंत कृत कर्णपर्व

[१००

१४३०]

पोथी-पत्रे ३

मोरोपंत कृत सभापर्व

[१००

१४३१]

दोन पोण्या-पत्रे
७ व ३१

[१००]

मोरोपंत कृत आदिपर्व-दान प्रती

१४३२]

पोयी-पत्रे

१ व २ व ३० ते ३३

[१००]

मोरोपंत कृत शिवकीर्ति ग्रन्थ. हा ग्रन्थ पूर्वी ऐकला नव्हता.

१४३३]

पोयी-पत्रे ३४ ते ५१

[२००]

श्रीपद्मनदमाहात्म्य

हा हि ग्रन्थ माझ्या ऐकण्यात नव्हता. ग्रन्थ महत्त्वाचा आहे, पण दुर्दैवाने अपुरा आहे. पांच, सहा, सात व आठ, असे चार च अध्याय उपलब्ध आहेत. ओवीबद्ध आहे. चार हि अध्यायाच्या अनुक्रमे १०२, ८४, १०६ व ९८ ओव्या आहेत. पूर्वी प्रकाशित नसल्यास व संपूर्ण ग्रन्थ उपलब्ध न झाल्यास हे चार हि अध्याय प्रकाशित होण्याच्या योग्यतेचे आहेत.

१४३४]

तीन पोण्या-पत्रे

१४ + ४१ + २७ ते १००

[२००]

नैपथीयचरितम्

(१) मूळ, (२) टीका, (३) टीकेची दुसरी प्रत

१४३५]

पोयी-पत्रे २८

८३ ते ११६

[१४८]

अपरोक्षानुभूति

ओवीबद्ध टीका - नरहरि कृत - दुर्दैवाने अपूर्ण.

कीलकसंघातर आश्विनमासी । विजया दशमी शुद्धपक्षां १

रामकृपे ग्रंथ समासीसी । जाला तो रामासी खर्चिला ॥ १०१९

सद्गुरामावांचून । आणिक नाही आम्हां प्यान ।

राम संघ्या राम स्तान । रामसय जाण सर्व हि ॥ १०२०

“ मूळ श्लोक १४२ । बोध्यासंख्या १०२० । समतिलोक ४८ । ”

१४३६]

पोयी-पत्रे ४

[१५०]

आचार्य कृत घालघोषः

‘साधनचतुष्टयं नाम ..’ इत्यादि

१४३७]

पोथी-पत्रे ३

८७ पै, ८८ पै व शेवटी ९० पै [११६]

“श्रीकागलकरोपनामक श्रीनारायणभट्टात्मजशेपभट्टसूनुवालखरिबि-
सिसा बाळयोधिनी । ग्रंथसंख्या ११७५ ॥

“वीराणिकोपनामराक्षसभवनकरकमळाकरभट्टस्य सूनुरामेण लिखितमिदं
पुस्तकं ॥

“विक्रमाब्दे इपे कुण्णे नयम्यामिहुवासरे । लिखितं रामभट्टेन पुस्तकं
संज्ञपट्टेन ॥”

भणजे शक १७४२. इपः = साधिनमासः

१४३८]

सात पोथ्या-पर्णानि

४३, ६, २, ९, १, ८, ६ [१००-२१६]

(१) छांदोग्य-सुंदर, संपूर्ण, पुनी प्रत. शेवटी लेखकाचें नांव व
लेखनकाल दिली आहेत ती :

“वत्सादक्षहनुमदन्वयमणिश्रीद्वारकैसाजितो
सातो हुंविमर्शीद्रक्षिष्य इति च यथातोस्ति नारायणः ।

प्राक्तेर्यब्धिकमार्गमासिधवले पक्षे विलिख्य स्वयं
छांदोग्यं पदमाप्तुमीशितुरिदं तेनार्पितं तत्पदे ॥

(२) बृहदारण्यक, अपूर्ण

(३) प्रश्नोपनिषद्-प्रथमोऽध्यायः

(४) अथर्वणरहस्ये देवी-उपनिषद्

(५) मांडूक्य, (६) शुद्धक, (७) पेत्रेय

१४३९]

बाह-पृष्ठसंख्या

५० × २ = १००

[१५०]

(१) सदा ममः शिषाय ते सदाशिषाय दास्ये ॥, आदि मामपराधिनं ।

इति अवरार्याष्टकस्योत्रं, गुह्योपनिषत्ते मनः किं न दत्तं । इति गुह्यष्टक,
भार्गववल्ली अष्टक, अग्रे दीक्ष्यतावत्तुमं विद्यनायं । इत्यादि अष्टके

(२) भीमहालक्ष्मी नमोस्तु ते ।

(३) अनेक संस्कृत, प्राकृत गुमापिते

(४) वामन कृत (भी) मागधतातंगत लघुहरिचरित्र, श्लोक

२१, (५) भामाविळास, श्लो. ४७, (६) रापयलोपामुद्रासंवाद,

श्लो. ३४, (दा) चामनचरित्र, श्लो. ४०, (घ) दामोदरचरित्र,
अपूर्ण

१४४०]

किरकोळ वाढ
पृ. सं. २३ × २ = ४६

[१००]

संबंध वाढ मोडती आहे. पांडवकथेंतील कांही भाग आहे.

१४४१]

उसवलेले, जीर्ण, विखालित
वाढ-पाने ३५

[१५०]

श्रीसमर्थ्याची पदपदांतरे

हे संबंध वाढ श्रीसमर्थ्याच्या पदपदांतराचे होतें. पण त्यांत एक पद
भीमस्वामीचें व एक भीमस्वामीचें आहे. वाढाची पाने सुटी झाली
आहेत, कांही हरवलेली आहेत, जी आहेत ती जीर्ण होऊन दुमडलेली,
फाटलेली आहेत. पदांना क्रमांक दिलेले आहेत. अक्षर सुंदर आहे. भीम-
स्वामीचें पद देतो :

स्वामीदर्शन

मन माझे निवाले । स्वामीचें रूप देखिलें

चित्त हें रातले स्वामीपाई ॥ १ ॥

धन्य धन्य जिणें जालें । पूर्व पुण्य फळा आलें ।

आत्मनिवेदन भलें । मीपण विरालें ॥ १ ॥

मालचीं टाकिला देहो । बोधें गेला संदेहो ।

सद्गुरुकृपेनें भीम हो । असूनि नाहीं ॥ २ ॥

१४४२]

पोथी-पत्रे ३

उपमन्युकृतः शिवस्तवः

[१५०]

उपमन्युकृतं शिवस्तवं प्रजपेद्यस्तु शिवस्य सन्निधौ ।

अभिवाञ्छितभाग्यसंपदश्चिरमायुश्च ददाति शंकरः ॥ १३ ॥

१४४३]

मुठे कागदाचे तुकडे १३

[१००]

(१) मंगळाचरण, (२) अनंतस्वामीची आरती, (३) तंजावर
मठांतील वैष्णवसंप्रदायललिताची पदति.

यांत " सीवणा मनाचा विपरीत वाणा । " हे अष्टक आले आहे,

त्यांत, " चिमण्या मनाचा विपरीत घाणा । " असा पाठ आहे.

१४४४]

कागदाचे तेरा तुकडे

[१००]

भीममर्ष, कबीर, गोसावीनंदन, केशव, सुरदास, मुकुंदराज व
गोरखनाथ यांची पदपदांतरे

१४४५]

दोन वाटे-४४

११ व ८

[१००]

दोन हनुमंतजन्माचीं आख्यानें. दोन्ही निरनिराळीं आहेत. एक
मुख्यतः ओवीबद्ध व दुसरे श्लोकबद्ध. ओवीबद्ध आहे, सें अपूर्ण आहे,
त्याचा शेवट नाही. श्लोकबद्ध आहे, सें पूर्ण आहे. त्याचा शेवटचा श्लोक :

जो रामदास रघुनाथपदाब्ज पूजी ।

जो भीमरूप धरणी वधि पट्टिपू जी ।

हे रामचंद्र मति तज्जगनीं स्थिराधी ।

ऐसी तुम्ही मजपरी करणा कराधी ॥ ५३

संजावरच्या परंपरेंत रामचंद्र गोपावी होऊन गेले आहेत. ' हे रामचंद्र ' असें
संशोधन न मानता ' हे रामचंद्रमति ' असें वाचलें तर हें काव्य रामचंद्र-
गोपाविषाचे आहे, असें म्हणतां येईल. बहुधा तसें च असावे, असें वाटतें.

१४४६]

न शिवलेलें वाट

पृ. सं. २२ x २ = ४४

[१२५]

संस्कृत सुभाषितसंग्रह

(१) " राजयोग्यश्लोक " - श्लो. ११, (२) ' गायकनिंदा ' -
श्लो. ३, (३) " सीतेश्लोक " - श्लो. ६, (४) ' शृंगारश्लोक ' -
श्लो. ६, (५) ' अन्यापदेशश्लोक ' - श्लोकसंख्या २३८.

१४४७]

न शिवलेलें वाट

पृ. सं. ६ x २ = १२

[१००]

उत्तरगोमहण

१४४८]

तीन बंद

[१००]

कोनेरनंदन कृत शालास्यमाहात्म्य-श्लोक, चूर्णिका, पदे, दिंडी,
आर्या इत्यादि मिळून ग्रंथसंख्या २९.

प. श्लो. श्रीहालास्यपुराणपावनकथा लीला शिवाची भली ।
पद्मासावरि भाठवी सरस ते मी सांगतो भूतर्षी ।
ऐका भूपति भादि मर्दन महा पांढ्याएष पूर्वी गुणी ।
होता वातपुरेश्वरा सचिवता देवोनि वीरामणी ॥ १

शे. श्लो. श्रीसांग पावरि वृषे वसुधेश्वरातें ।
छीळा हुजो करुनि वातपुरेश्वरातें ।
संतोषवी तुरग देउनि तन्मनातें ।
कोनेरनंदन कवी विनवी जनातें ॥ १९

१४४९]

१०" × ७ $\frac{1}{2}$ " आकाराचें
दुर्दशा पावलेलें प्रचंड बाढ
पृ. सं. २४० × २ = ४८०

[१५०

हें बाढ पदपदांतरांचें आहे तसें पुढचें बाढ प्रकरणांचें आहे. दोन्ही
अति महत्वाची. एका च वेळीं एका च हातानें लिहिलेलीं आहेत. अक्षर
सुंदर आहे. दोन्ही मूळचीं बांधलेलीं होती, पण आतां उरवलेलीं आहेत.
दोहोंचीं दुर्दशा झालेली आहेत, त्यांत या बाढाची जास्त. दोन्ही बाढांच्या आरंभीं
अनुक्रमणिका दिलेल्या आहेत. सर्वथैव प्रेक्षणीय, वंदनीय आणि अभ्यसनीय.

या बाढात (१) श्रीसमर्थस्वामी, पृष्ठे १ ते ३०, एकूण पदपदांतरे
२६४, (२) केशवस्वामी, पृ. ३१, (३) नामदेव, पृ. ४९, (४)
शनिश्वर, पृ. ६१, (५) येकनाथ, पृ. ७०, (६) आनंदतनय, पृ. ७८,

येथवर पृष्ठे काहीं बरीं, पुढचीं ८० ते २०१ पर्यंतचीं पृष्ठे काहीं पूर्ण
नष्ट व उरलेलीं कसरीनें खराब केलेलीं, त्यांत (७) उद्धवचिदन, (८)
कबीर, (९) मेरुस्वामी, (१०) अमृतराय, (११) मध्वमुनीश्वर,
(१२) पूर्णानंद शिष्यराम, (१३) भीघर, (१४) जनावार्द, (१५)
गिरिघर, (१६) पंडितराम, (१७) माधवस्वामी, (१८) रंगास्वामी,
(१९) तुळसीदास, (२०) गोसावीनंदन, (२१) भीमराजकवी,
(२२) बसवर्द्धन, (२३) निजानंद, (२४) सच्चिंतुख, (२५)
सुरदास, (२६) विठ्ठलकवि, (२७) हरिकवि, (२८) चिन्मयनंदन,
(२९) मिराबाई, (३०) माधवसुत, (३१) मानपुरी, (३२)
शिवदिन, (३३) नाथात्मज, (३४) देवरायवामन, (३५) मालोपंत,

(३६) नरहरिमालो, (३७) वामन, (३८) मुक्ताबाई, (३९) सेख
महंमद, (४०) घोघलेबाबा, (४१) आदिनारायण, (४२) गोविंदबाबा,
(४३) तारकपंडित, (४४) शाहवेग, (४५) नारायण, (४६)
सदाशिवब्रह्म, (४७) परमहंस, (४८) जगजोवन, (४९) चोखामेळ,
(५०) कृष्णदास, (५१) देवदास, (५२) संतबाबा, (५३) परमानंद,
(५४) अजम, (५५) स्वमणापंत, (५६) फादर्याहरिदास, (५७)
ब्रह्मानंद, (५८) जयदेव, (५९) नाथनिरंजन, (६०) सोपानदेव,
(६१) परिसाभागवत, (६२) निवृत्तिदेव, (६३) बाईरेबाबा, आणि
(६४) जयराममुत यांची पदपदांतरे गेली, पुढे

(६५) कोकिलगंगाधर, पृ. २०१, पुढां पृ. २०२ नाहीं, त्यांत
(६६) दयामदास गेले, नंतर (६७) मुलकदास, पृ. २०३, (६८)
जनसाय, पृ. २०३, (६९) कामीशिवराम, पृ. २०४, (७०) दिगंबर, पृ. २०४,
(७१) मार्कोनाथ, पृ. २०५, (७२) राममक्त, पृ. २०५, (७३)
घोपाद्रि, पृ. २०६, (७४) विद्यादास, पृ. २०६, (७५) रघुपतिबाबा,
पृ. २०७, (७६) दोडीराज, पृ. २०७, (७७) गुणार्ई, पृ. २०८,
(७८) वेंकटेश, पृ. २०८, (७९) जसवंत पृ. २०९,

पुढां पुढे २११ ते २२२ नष्ट, त्यामुळे त्यांत (८०) रावलक्ष्मण,
(८१) सखानंद, (८२) जळकोटरामभट्ट, (८३) विठलनाथ, (८४)
दामदेव, (८५) गणेशनाथ, (८६) देवाचे, (८७) मुकुंदराज, (८८)
मातुदास, (८९) मुक्तेश्वर, (९०) गुंडोबा, (९१) नानसेन, (९२)
जगन्नाथ, (९३) गंगाधरमुत, आणि (९४) नानक यांची पदपदांतरे गेली, पुढे
(९५) गिरिजावल्लभ, पृ. २२३, (९६) नानास्वामी म्हणजे च
आपळे श्रीमराज, पृ. २२३,

राघवा रे शुद्धसर्वे असंड भीम घरळे ॥

(९७) नाग्याचा विठा, पृ. २२४, (९८) बाळकदास, पृ. २२५,
(९९) अंबरनाथ, पृ. २२६, (१००) रमावल्लभदास, पृ. २२७,
(१०१) सेनाम्हावी, पृ. २२८, (१०२) निंबकपाबा, पृ. २२८,
(१०३) बुन्दानथा, पृ. २२९, (१०४) जळकोट विठलभट्ट, पृ. २३०,
(१०५) दयार्णव, पृ. २३०, (१०६) जयराम, पृ. २३१, (१०७)
रघुराज, पृ. २३२, (१०८) रामानंद, पृ. २३२, (१०९) यादवबाबा,

पृ. २३३, (११०) रोहिदास, पृ. २३३, (१११) रामाजनार्दन, पृ. २३४, (११२) दीनदास, पृ. २३५, (११३) अमंतदेव, पृ. २३५, (११४) जनुमठ, पृ. २३६, (११५) अरुणाद्रि, पृ. २३७, (११६) जीयनमुत, पृ. २३७, (११७) बहिणावार्द, पृ. २३८, (११८) शंकरमुत, पृ. २३८, (११९) कृष्णदासजयराम, पृ. २३९, (१२०) नीळोबा, पृ. २४०, याप्रमाणें १२० संपुटांचीं पदपदांतरे होती व आहेत. त्यांत, रामा, किती तरी अप्रकाशित आहेत !

१४५०]

१३" × ६३" आकाराचे

प्रचंड वाड-पृ. २२९ × २ = ४५८

[१५०

विविध प्रकरणांचे वाड

(१) गुरुदास कृत गजाननावतार, पृ. १, (२) गुरुदास कृत विन्नराजचरित्र, पृ. ४ नष्ट, (३) गिरिधर कृत पांडुरंगचरित्र, पृ. ७, पुढें पृष्ठे ११ ते २० नष्ट, त्यांत (४) माधव कृत नक्षत्रमालिका (५) वामन कृत भामाविलास, (६) आनंदतनय कृत पूतनामोक्ष हीं प्रकरणे व (७) गुदामचरित्राचा आरंभाचा भाग, हीं गेलीं, (८) आनंदतनय कृत शिविचक्रवर्तीआख्यान, पृ. २५, (९) नौकाचरित्र, पृ. २८ व (१०) राधाकृष्णविलास, पृ. ३३, (११) वामन कृत राधामुजंग, पृ. ३७, (१२) आनंदतनय कृत कृष्णचरित्र, पृ. ४१, (१३) सेतुबंधन, पृ. ४५ (१४) मार्कंडेयचरित्र, ५०, (१५) बाललीला, ५५, (१६) चंडुकळी, ५६, (१७) हरिणीचरित्र, ५९, (१८) गणिकामोक्ष, ६१, (१९) शिवरात्रीकथा, ६२, (२०) ताटिकावध, ६५, व (२१) यज्ञसंरक्षण, ६९, (२२) वामन कृत अहिल्योद्धारण, ७२, (२३) आनंदतनय कृत शनरीचरित्र, ७८, पुढें ८० ते ९८ पृष्ठे नष्ट, त्यांत (२४) आनंदतनय कृत सीतास्वयंवर, (२५) अमृतराय कृत सुदाम-चरित्र हीं गेलीं, पृ. ९९-१०० पर (२६) माधव कृत गजेन्द्रमोक्ष सखें, पुढचीं पृष्ठे १०१ ते १०९ नाहीत, त्यांत (२७) बस्वर्लिंग कृत मुरलीचरित्र, (२८) ब्रह्मागिरी कृत दामाजीनरित्र, (२९) उद्धव-विद्वान कृत नागनाथचरित्र, (३०) गोराकुंभारचरित्र व (३१) मृत्युंजयचरित्र, (३२) भीधर कृत चोळराजचरित्र, हीं प्रकरणे गेलीं,

- (१६) श्रीधर कृत मयूरध्वजचरित्र, ११०, (३४) उद्धयवाता गृहणजे च
 उ. चि. कृत चित्हाळचरित्र, १११, (३५) मध्वनाथ कृत धनेश्वर-
 चरित्र, ११२, (३६) जनाबाई कृत थालीपाक, ११४, (३७) तुकोबा
 कृत सुदामचरित्र, ११५, (३८) दामाजीचरित्र, ११७ व (३९)
 भानुदासचरित्र, ११८, (४०) आर्यावृत्तांत दामाजीचरित्र, १२०, व
 (४१) सुदामचरित्र, १२१, (४२) वस्त्रालिंग-गजगौरी, १२३,
 (४३) जयरामतनय-यशोदाप्रलाप, १२६, (४४) अमृतराय कृत
 गोपाळक्रीडा, १२८, (४५) वामन कृत वस्त्रहरण, १२० व (४६)
 गजेंद्रगोक्ष, १२२, (४७) हरिषाडित-भीष्मप्रतिज्ञा, १२३, (४८)
 वामन कृत अर्जुनसारथ्य, १२५ व (४९) वाळिचरित्र, १२६, (५०)
 कडुबाबा कृत नामदेवचरित्र, १२९, (५१) स्वयं कृत तुकोबाचें
 चरित्र, १४१, (५२) सहुरुदास कृत प्रल्हादचरित्र, १४२, (५३)
 वामन-रामजन्म, १४६, (५४) मोरोपंत कृत कृष्णजन्म, १५०,
 (५५) वामन कृत कृष्णजन्म, १५१, (५६) सुकुंदराज-रुक्मिणी-
 स्वयंवर, १५३, (५७) वामन कृत यक्षपत्न्याचरित्र, १५५, (५८)
 रासक्रीडा, १५८, (५९) मृङ्गलुण, १६०, (६०) उल्लूखलबंधन,
 १६२, (६१) द्वारकाविजय, १६५ व (६२) भरतभाव, १६८,
 (६३) अमृतराय कृत कडके, 'देखो रे' व 'संताचा सेवक' १७४,
 (६४) सेनान्हावी कृत संवाद, १७६, (६५) रघुनाथपंडित-
 नळचरित्र, १७७ ते १९१, (६६), कवि कृत वाल्मीकचरित्र, १९२,
 (६७) गुरुदास कृत दशरथविवाह, १९४, पृष्ठे १९५।१९६ गेली,
 त्यात (६८) व्याधचरित्र गेलें, (६९) वामन-सीताकल्याण, १९७,
 (७०) सहुरुदास कृत सीताकल्याण, २००, (७१) रंगनाथ कृत
 सत्संगमहिमा, २०५, (७२) उ. चि. कृत ध्रुवचरित्र, २०७ व
 (७३) कृष्णजन्म, २०८, (७४) वामन-सीतास्वयंवर, २१०,
 (७५) दीक्षित कृत ध्रुवचरित्र, २१४, पृष्ठे २१६ वें पृष्ठ नष्ट, (७६)
 जयरामसुत कृत द्रौपदीवस्त्रहरण, (७७) राघवात्मज कृत मारुतीजन्म,
 २१९, (७८) उ. चि. कृत रुक्मांगदचरित्र, २२२, (७९)
 विठलदीक्षित कृत गोताकडके, पृ. २२५. जसें हें अति महत्वाचें बाह्य आहे.

१४५१]

सुगो पाने १३

[१५०

निरनिराळ्या अकरा योगात परिहारक औषधे-मात्रा, केद वगैरे

१४५२]

सुटे बद २५ ते ५२

[१५०

विश्वमर मसु नाप निरजन कृत गोपीचंद्राख्यान-अपूर्ण, भाषा हिंदुस्थानी

१४५३]

एका पाडाची उरलेली
पत्रे ७

[१५०

केशवस्वामींच्या पदांचे हे वाढ हातें अथर अति सुंदर आहे या
सात पत्रात ७५ ते ८८ पदे आहेत बाळाची मागची व पुढची सर्व गेली ।

१४५४]

उसवलेले बाड-पत्रे $१५ \times २ = ३०$ [१५०

ज्ञानेश्वराची आदि-संपूर्ण

१४५५]

सुटे बद ४

[१५०

(१) गायत्रीहृदयमहामंत्र (२) वैश्वदेवमंत्रा

१४५६]

न शिक्कले बाड
पत्रे $१२ \times २ = २४$

[१००

मोरोपंत कृत मंत्रमागवतापेकी नवम स्कंध

१४५७]

दान पत्रे
सुद्धामचरित्र

[१००

१४५८]

बाड-पत्रे $१४ \times २ = २८$
।करकाल

[१००

बुद्धा, नामा, आनंदतनय, भीमगुप्त वगैरे

१४५९]

बंशवृक्ष

[१००]

मूल पुरुष रत्नाकर, उरनाम क्षीरसामर, तंजावर बेगील एका
मठाचें आविपत्य या घराण्याकडे आहे.

१४६०]

बाड-६ × २ = १२

पाहिलें घुठ नाही

[१००]

लुकारामचरित्र

१४६१]

बाड-१० × २ = २०

पाहिलें घुठ नाही

[१००]

(१) फेफावली, (२) बफारुधान

१४६२]

सुटे बंद ७

नळचरित्र-अपूर्ण

[१००]

१४६३]

पोषी-पंने ८

[२००]

वामन कृत कर्मसत्त्व-अपूर्ण

परमाविणें म्हणति होईल सौंदर्य कैसें ।

परमाविणें चि सुख बोलति मेक पैसैं ।

हैं सधता न कळतां परमार्थ कैचा ।

येकोन निश्चय घडेल कसा मनाचा ॥ १

यत्नेविणें फळ कदापि हि सापडेना ।

परने करुनि हि अहो फळ हैं घडेना ।

गूढार्थ हा हृदयि तोंपरि कपडेना ।

हैं कर्मसत्त्व निजदृष्टि ओं पडेना ॥ २

१४६४]

कुटुंब कागद २१

[१००-१५०]

(१) बंशावली, (२) दशरथलक्ष्म, (३) भावणवध, (४)
दशरथप्रताप, (५) शम्भुशंकाख्यान, (६) सोदळे, वगैरे

१४६५]

सुटे बंद ४

[१२५

धीरेश्वर कृत नीलकंठचरित्र-संपूर्ण, श्लोक ३८, आर्या २, पदे ३, एकूण ४३. हे प्रकारण अप्रकाशित दिसते.

१४६६]

घडीचा एक बंद

[१२५

दोन मुमापित आर्या, दोन श्लोक आणि एक पद आणि मंतर मध्वनाथ कृत सरजूचे चरित्र-जोर्बासंख्या ५३

१४६७]

सुटे बंद २

[१००

वस्वलिंग कृत मुरलीचरित्र-ओ. २४

१४६८]

उसवलेले वाढ

[१२५

बंद ११

श्रीसमर्थस्वामींचे चरित्र

संजानरमठपति भीमस्वामींनी श्रीसमर्थ्यांचे चरित्र लिहिले होते. ते आपणांस पूर्वी जेवढे जशा स्थितीत मिळाले होते तेवढे, श्रीसमर्थ्यांचीं दोन जुनीं चरित्रे यांत प्रकाशित केली होती. त्यांचीं कांहीं रूपांतरे झालेली होती, असे दिसते. त्यांपैकी च हे एक रूपांतर आहे. ते आपल्यापरी पूर्ण आहे व ते हि कसे आहे तसे एकवार प्रकाशित झाले पाहिजे. कागद ठिगळ आहे, जीर्ण होऊन फाटला आहे, नकल लयकर करविली पाहिजे.

१४६९]

सुटे बंद १०

[७५

श्रीसमर्थस्वामींचे चरित्र

१४६८ वरून च झालेली ही प्रत दिसते. दोन्ही प्रती पूर्ण आहेत व दोहोंचे हि अक्षर बरे आहे.

१४७०]

सुटे बंद ६

[७५

हरिकवि कृत शुकरंभासंवाद-श्लो. ७३
नवीन वाटतो, मधून मधून हरिकवींची च पदे आहेत, शेवटचे पदे
आनंदवात्मजाचे आहे. नंतर तुकारामांचे पाच अभंग आहेत,
१४६९ व १४७० याचा लेखक एक न्व आहे.

१४७१]

सुटे वद २२

[१००

मोरोपंत कृत आर्याभारताच्या अश्वमेधपर्वातील सहावा
अध्याय-आर्या ६८७

१४७२]

उसवलेल्या वाढाचे

वद ४

[१००

(१) वामन कृत गजेन्द्रमोक्ष, (२) आरणीयावा म्हणजे च
आनंदतनय कृत विवेकपंचक, (३) विरागपचक व (४)
विषयपंचक, (५) श्रीरामाष्टक, फोण कृत न कळे व संस्कृत (६)
श्रीकृष्णाष्टक.

१४७३]

सुटे वद ७

तुळसीमाहात्म्य

[१२५

श्रीरामदासचंक्रजपटपदभीमारपदेशिकेंद्राच्या ।

स्मृतिनें यापरि वदविलि कथा वदनिहुनि हि रामचंद्राच्या ॥

१४७४]

दोन तक्ते

१० आणि ८ पृष्ठे

[१२५

“ निघडु ” असा शेव्हीं तक्त्यावर मधल्या ३ आहे. ग्रन्थाचा मळा
घरोघर पोच होत नाहीं. आरभ अकारविल्लेनें केलेला आहे. उदाहरणार्थ :
“ ई लक्ष्मी. अज्जदळ, घाणी. कमलसर. जिह्वा इदधाप.
पर्यंतगुहा. ”

“ ए

संशोधनाद्धान. मासादमध्यभागा. तेज, जळ रात्रि. हरि.
आकाश. एकादशसख्या. दिनादि. मणिकुटिम दिङ्मुख.
दस्त हर. अद्रिशिरार. चर्म. ”

शुक

घोर. व्यासमुत्त. रावणसचिव. ग्रंथिपर्ण. शिरीष. क्षोण. ”

एक प्रकारचा शब्दकोश दिसतो, तऱ्शनीं पहावी व धोष करून घ्यावा आणि घ्यावा.

१४७५]

उसवलेलें वाढ
पृ. सं. २८ × २ = ५६ [१५

संता कविराय, मय्यनाथ, कवि बापु, रामचंद्र, बाळकृष्ण, नरहरिसिध्द
महिपति यांच्या वेदांतपर सवीस लावण्या. त्यातील बऱ्याच अप्रकाशित
आहेत, पण पुढेच असे को, कसरीने बाबाचा यराच भाग लाहोला असल्या-
मुळे सांगत अशा लावण्या दोन चारच हातीं लागतील.

(१) कसा कठिण हा काळ पातळा काय करूं ईश्वरा ।

सुखविण या संकरीं रक्षिता नाहीं या दुसरा ॥

× × ×

अज्ञानाचा भंधकार हि दाहि दिशा मरळा ।

(२) सेणें प्रज्ञानरवीचा प्रकाश मावळला ॥

× × ×

(२) पुरे पुरे संसार भातां हा जीव बहू त्रासला ।

संकरा घरणि ठाय दे मळा ॥ भू०

फिरतां मृगविहगादिकयोनी यातनाच भोगिली ।

शेवटीं मानवि तानु लाघली ॥

जननीच्या जठरांतुनि देवें पढतां वसुधातळीं ।

मागिली सोहस्मृति विसरली ॥

× × ×

गंगा यमुना आदिकरींनी पवित्र तीर्थांतरीं ।

म केले स्नान येकदा तरी ॥

× × ×

शिवरहस्य रामायण भारत भागवतादिक भले ।

अंध सन्मुखें नाहिं परिक्षिले ॥

× × ×

१४७६]

मुटे बंद ४

[१००

शरभेंद्रभूषाळ किरातार्जुनीय-पदे ५, श्लोक ११, चोवी १, आर्या १६, दोहरे २, लावणी १, सवाई ३, छंद २, दिंडी २, येकूण ४३.

१४७७]

सुटी पानें

११, १७, २, २, १, २, ४, १, १, १, १ [१२५]

श्रीसमर्थ, केशव, मुकुंदराजयोगी, शिवराम पूर्णानंद, गिरिधर, मोरोपंत, शुक्राराम, उदयचिदन, रंगनाथ, नाथात्मज आणि भीमराज अशा क्रमशः अकरा जणांच्या पदपदांतरांचीं पानें. प्रत्येकाचीं मुळचीं पानें पुष्कळ असावीं, योशी उरलीं आहेत, असें दिसतें. श्रीसमर्थाच्या पदपदांतरांपैकीं चार-पांच नवीन आहेत. तीं उतरणें आहेत.

१४७८]

सुटी पानें

२४ + २ + १

[१२५]

(१) मेरुस्वामि कृत अवधूतगीता-पहिली चोवीस पानें, शेवटचे एकादे च पान गेले असावे. (२) सिद्धसंकेत, पानें दोन, (३) स्वानंदलहरी, एक पान.

१४७९]

पोथी पत्रें ४

[१००]

श्रीनिवास कृत निरुपमतारावलि :

१४८०]

न शिवलेळें वाढ

पृष्ठें २ ते १५

[१२५]

प्रतापसिंह कृत पंचभाषासणी

पहिलें पान नाही व शेवटचे एकाद दुसरे च पान नसावे, मागीळ पार्श्व १३०३ पहावे.

१४८१]

उसवलेळें वाढ

पृ. सं. ८ × २ = १६

[१००]

पार्थिवलिगपूजाविधि :

१४८२]

न शिवलेळें वाढ

पृ. सं. १७ × २ = ३४

[१००]

अमृतराय कृत शुकरभासंवाद-कथापवाद

१४८३] न शिरशेष्ठ दाढ [१००
 वृत्ते १३ x २ = २६ + १४

मोरोपंत कृत कर्णवचन-अध्याय ४१ ते ५० व शिवाय धवरा मुर्ती
 पार्ने इतर अप्पापांथी

१४८४] एक मुठा बंद [१००

श्रीगुरुमाहात्म्य-भाषा २३

१४८५] मुर्ती पार्ने १२ [१००

मोरोपंत कृत भागवतांगीठ कांही भाग

१४८६] एक पत्र [१००
 तुकारामांच्या ६७ पदांची एकी

१४८७] मुठे बंद ३ [१५०
 आम्नायसंख्या

१४८८] निरीनराळीं मुर्ती पार्ने [१२५
 संस्कृत प्रकरणें

(१) अजामेळ-श्लोक, आषां मिळून ३२, पत्रें ५, (२)
 श्रीशंकराचार्यविरचितमिदं कनकधारास्तोत्रं पंचनदक्षेत्रे कावेरीनिकटप्रताप-
 यमुनायापुरे कृष्णशास्त्रिणः उदने जयवर्धमाद्रपदशुष १२ सोमदिने लिखितम् ।
 जोडपंद, (३) प्रदोपयुगळी-पत्र एक, (४) उमामहेश्वरप्रत,
 संस्कृत, पत्रें ५, (५) शरभेंद्रमूपाळ विरचित उमामहेश्वरप्रत, माकृत,
 पत्रें ३, (६) शरभेंद्रकृत कृष्णचरित्रपर, माकृत, पत्रें २, (७) भीरामाची
 प्रार्थना, संस्कृत, आर्यावद्ध, एक बंद, (८) गरुडमंत्र, पार्ने २, (९)
 महावैद्यनतेयमालामंत्र, पार्ने २, (१०) दत्तोपासनेचे मंत्र, ग्यास व स्तोत्रें
 वेगरे, एकूण पत्रें ८, त्यांत एक स्तोत्र दिगंबरानुषर विरचित आहे, (११)

संस्कृत सुभाषितें वगैरे, पानें ८

१४८९]

जोड बंद

[१५०]

शत्रुबाक्रतंभनमंत्र, जनवदयमंत्र, राजवदयमंत्र, सर्वप्रहृष्टचाटणयंत्रवीरमद्र

१४९०]

वाढ-पृ. सं. ३० × २ = ६० [१५०]

(१) श्रीसमर्थ, तुका, शानदेव, नामा, नरहरि मालो, केशव, शिवदिन केशरी यांची पदपदातरे

(२) देवदास वृत्त हरिगुणनामामृतकथा. या प्रकरणाचा व करुणामृतरस किंवा संतमालिका म्हणतात. शेवटची ओवी—

क्षयनाम संवत्सर आपाढमासी । सोमवार तृतीयेचे दिवसी ।
पूर्णता आली मंथासी । ओतीं सावकासी परिसिजे ॥ १४५

१४९१]

वाढ-पृ. सं. ११ × २ = २२

रामजन्म-आख्यान

[१००]

१४९२]

दुर्दशा पावलेले एक वाढ

पृ. सं. ५० × २ = १००

[२००]

आ. व शे. ची इतकी च नष्ट

(१) भीमदास वृत्त कृष्णचरित्रपर बरा च भाग

(२) याशिवाय आनंदतनय, गिरिधर, मध्वमुनेश्वर यांची कांहीं कविता आहे.

(३) वाढाची फार च दुर्दशा झाली आहे. निमी पृष्ठे 'अजिपात' 'गेली' आहेत व ठिकाणावर आहेत ती बहुतेक फाटलेली आहेत. त्यांतून फार मोठा माग उमगणार. उदाहरणार्थ :

ऐधी हे घडि लोटतां यम करी नानापरी याचना ।

सेवीं कर्म जसें तसें वि जठरीं लोटूनि देतो पुनः ।

हे जाया दुसरा उपाय न करी नामासि वाचे घरी ।

तेणें तूं चढशील रे जड मना मुर्त्ताचिये पायरी ॥

(४) एका प्रकरणाचा शेवटचा श्लोक :

श्रीमत्काश्यप गोत्र वस्ति पुर हे फोल्हारिच्या पटणी ।

झाली पूर्ण कया रसाल सरिता ते मोक्षसंपटणी ।

पावे त्या हारे अन्यथा न धरिजे चिर्था मोहोल्हास जे ।

११८ दाखोल्हास हरीस भीम कविता साष्टांग पै चंदिजे ॥ ११८

१४९३]

वाङ्-पृ. सं. ४३ × २ = ८६

शिवाय आ. व. शे. चौ. २०। २५ नष्ट [१००

(१) भीसमर्थ कृत सुंदरकांड-श्लो. ७५-१०१

(२) भीसमर्थ कृत मनाचे श्लोक-श्लोक १-२०५

(३) भाधव कृत हारेश्चंद्र आर्याप्त-भोवीसख्या १५९

(४) मतिविवेकनामा कृत लहुकुशपुराण-पहिला अर्ध्याय ५७

ओवी, दुसरा ६५ ओवी, तिसरा ३५, चवथा ६७, पाचवा १७ ओवी
अपूर्ण. हे प्रकरण, मादवा समुत्तीप्रमाण, नवीन वाटते. नामदेव नावाचे
अनेक संस्करण होऊन गेले. त्याच्यापासून आपली निघळी ओळख पटोपी
म्हणून यांनी आपणास मतिविवेकनामा म्हटले आहे. पहिला तीन अध्या-
याच्या शेवटी मतिविवेकनामा म्हणे । असा चरण याजिलेला आहे. काव्य
बन्यापेकी आहे. पुढचा कितो भाग गेला, कोण जाणे.

(५) मुमायिते मधून मधून

१४९४]

वाङ्-पृ. सं. ३६ × २ = ७२

[१३५

(१) भीममर्थ, व्यासात्मज (?), गोसावीनंदन, निरंजनपुरी,
शंकरमुत, शिवादिनकेसरी, गुप्तास, गिरिधर (एकनाथावर), अमृतराय,
नारायण, वृका, केशवराज, मेरु अनंत यांची पदपदांतरे

(२) मुरलीचरित्र-अपूर्ण

१४९५]

वाङ्-पृ. सं. ८० × २ = १६०

[१२५

(१) भीसमर्थ, मध्वनाथ (गुरुची केवटी नवलाई), विष्णुदासनामा,
आत्माराम, एकनाथ (भकल), शिवराम (विडा), निजानंद, गोवेंद,
केशव, उदयचिदन, नामा, वृका यांची पदपदांतरे

रा. सं. ४९

(२) मनाचे श्लोक - २५ ते २०५

(३) चिरामणी कृत ध्रुवाख्यान - श्लोक ११-३१, पहिले १० श्लोक लिहिलेले व नाहीत.

(४) उद्धवचिद्वन कृत (अ) मन मी भेटविले। भेटविले। मायिक संघन तुटले ॥, (आ) मन म्यां उद्धरिले। उद्धरिले। गुस्सद हातां आले ॥, (इ) सज्जन हाखाटी। हाखाटी। अवतारले दो खणी ॥

[१४९६]

वाढ-पृ. सं. ४६ × २ = ९२

शियाव बरोचशी भेटी

[२००]

(१) धीरामयं, भीमराज, आनंदमुठा, तुकाराम, जनी, केशव, गिरिधर, उद्धवचिद्वन, नामदेव, शिवदिनकेशरी इत्यादिकांची पदपदां

(२) मनाचे श्लोक ३० ते शेवट व अनुदिनि अनुतापे

(३) नामदेव कृत अमृतागमनाचे अभंग

(४) अमृतराय कृत दामाजीपंतांचे चरित्र

(५) जयरामसुत कृत द्रौपदीवस्त्रहरण

(६) गोपीचंदाची कथा, दिंडुस्थानी मापेंत, विपुल कडवी, पदे, दोहरे वगैरे - अपूर्ण

[१४९७]

वाढ-पृ. सं. ५६ × २ = ११२

दुर्दशा पावलेले

[२००]

या वाढाची दुर्दशा व्हावयास नको होती. ते अति महत्त्वाचे आहे. ते संपूर्ण हातीं यावयास पाहिजे होतें. त्यात किती तरी अमकाशित मराठी सुमा-पित श्लोक व पदपदांतरे आहेत व असलीं पाहिजेत.

(१) धीरामयं, तुकाराम, मेरु, शिवराम पूर्णानंद, चौदड किंवा चौधड संकर, मानपुरी, आनंदतनय, नाथात्मज, उद्धवचिद्वन, एकनाथ, निरंजन, कौणी निरंजनशिष्य, गोसावीनंदन, जनी, नारायणसुत, केशव, नामदेव, गिरिधर, अवपूर्वाचा बाळ, देवदास चैतन्य, मुकुंद, यमानंद,

मौमराज, शिवदिनकेशरो, भीष्म, मायव, सद्गानंदशिष्य ब्रह्मानंद, वृष्ण केशव, पंडितगुरुवाडी, वेङ्कट शिपराम, घामन, जयराम, तडु मल्हारी, चेपाद्रि, शानदेव इत्यादिकांची बहुमोल पदपदातरे, त्यांत किती तरी अमक्यशित आणि बहारीची ! त्यांतील एक दोन देऊन भागणार नाही. कोणी तरी महिना दोन महिने हें च वाढ घेऊन बसले पाहिजे.

(२) सुमापित श्लोक पार आहोत. एक श्लोक, नंतर एक पद, पुन्हा श्लोक नंतर पद, असा क्रम पार आहे. कांहीं श्लोक :

सत्यातें निवडा असत्य दडदा मोघासि छोटा कडा ।
कागासी क्षगडा मदासि विघडा माससर्व येनी सुडा ।
आशा हे रगटा सुडादि उघटा ध्यावा हरी शोकडा ।
ससंगांत जुडा बरा मग घडा पैकुंठिण तो जुडा ॥ १

× × ×

येणें कोटुनि जाहलें मग तुम्ही कोण्हीकडे जाऊ हो ।
कायाकारण काय तें मजपुढें सांगा मुळीं नांव हो ।
पितृ माताळि कोण ते स्वयें वदा पूर्वत्र वंशावळी ।
माझे मीपण मस्तकीं मिरविता वास्तव्य कोण्हास्थळी ॥ १

× × ×

गामाचा महिमा कदापि न कळे किंवा कळे शंकरा ।
सेवेचें सुरत मास्त्रीस कळलें संपूर्ण त्या वानरा ।
पादस्पर्शें छि गौतम सती दिव्ये तनू पावली ।
अष्टांगीं नर जो मजे आवळिल्या काळास तो आवळी ॥ १

× × ×

त्यागा त्यागा सर्व ही संग त्यागा ।
छाया छाया मोक्षपंथासि छाया ।
मोगा मोगा मोक्ष साधूसि मोगा ।
भोगा भोगा सर्वदा राम भोगा ॥ १

॥ (१) कौतूहलपति श्रीसमर्थशिष्य राघव, त्यांचे शिष्य माधव यांनी
केलेली श्रीसमर्थांची आरती :

निर्मळ निश्चळ ज्ञान काळाचे थडके ।

चुफले झमले देहेसमतेचे भडके ।

जड मुढ तरले आंगीं वैराग्य कडके ।

मीपण निरसुनि गेले मायेचे फडके ॥ १

जय देव जय देव जय जी समर्था ।

खंडण भवतगपाशा मंडण परमार्था ॥ ३०

निजशांती आरुढले हारपला क्रोधु ।

भवलक्षणलवणाढी तरुनियां सिंधु ।

सुखरूप तेणें सरला समतेचा वेधु ।

सद्गुरुपें फळला माधव निजघोषु ॥ २

(४) येथें उभा कां श्रीरामा । मनमोहन भेषदामा ॥ ३०

काय केली अयोध्यापुरी । येथें घसबिली पंडरी ॥ १

काय केली शरसुंगगा । येथें आणिली चंद्रभागा ॥ २

काय केले वात्सलपाळ । येथें मिळविले गोपाळ ॥ ३

काय केली सीतावाई । येथें आणिली रत्नमाई ॥ ४

काय केले धनुषांग । पर फटावरी ठेवन ॥ ५

काय केलें सिंहासन । पाय झेवरी ठेवन ॥ ६

रामदासीं सम भाव । राम झाला पंडरीभाव ॥ ७

हे पद सर्वांना अवगत आहे, फक्त ते येथें शुद्ध दिले आहे. हेतु इतका नव
कां, हे पदच पुढील पद एकदम वाचण्यांत आली म्हणजे श्रीसमर्थांचा सम
भाव चांगला प्रत्यक्ष येतो. ही दोन्ही पदे या वाटात नव आहेत.

वैकुंठीचा राणा । उभा झेवरी । पुंडलिक द्वारी । पंडरीसी ॥ १

आठावांस युगे । पडले समान । विष्टे नारायण । भक्तासाठीं ॥ २

फटावरी दोन्ही । ठेविघेले कर । रत्नमाई सुंदर । वाममार्गी ॥ ३

कीर्तनाचे वेळीं । उभा पाठी राहे । सदा वाट पाहे । संतभेटी ॥ ४

रात्रियेला घर्म । दुष्ट निर्दागोनी । तारितो निर्वाणी । नाम घेतां ॥ ५
 माध्यान्हो सुरवर । मेष्टि येतो त्याचे । स्नान भिवेरीचे । करितो नित्य ॥ ६
 ऐसें क्षेत्र अन्य । भुमीं नाहीं दुजें । भक्ताचिये काजे । उतावेळ ॥ ७
 आनदलें मन । पाहातां लोचनें । मूर्ति ध्यानीं मने । आठवितां ॥ ८
 दास म्हणे दावी । भक्तीचा सोहळा । कृपेचा कोवळा । म्हणोनियां ॥ ९

(५) माझे खपलें. आणखी काही दुखण्यासाठीं राखून ठेवलों.

१४९८]

बाह-पृ स. ८९ × २ = १७८ [१४०

(१) श्रीमर्ष, विट्ठल, भीष्म, शिषराम पूर्णानंद, शेष, आनंदतनय,
 अमृतराय, यांची पदपदातरे

(२) आनंदतनय कृत नौकागायन, मार्कंडेयचरित्र-श्लो. ५२,
 सुदामचरित्र-श्लो. ४१, शेष सेतुबंधन-श्लो. १७

(३) रुक्मसुत कृत प्रल्हादचरित्र-श्लोक ३२

(४) शेष कृत गजेंद्रमोक्ष, उपमन्युचरित्र-श्लो. २७, महाबल-
 मट्टाची कथा-श्लो. २५, दामाजीपंताचें चरित्र-श्लो. ११, शृंगारपर-
 श्लो. एकूण १४, तारकब्रह्माष्टक-श्लो. ८, गोविंदबाळपर-श्लो. १२,
 अमृतेश्वरपर-श्लो. ९

(५) हे शेष कवि गोविंदबाळांचे शिष्य होत. ते तंजावरच्या
 अमरसिंहराजाच्या पदरीं होते, असें दिसते. त्याचा रामाजी शेषो म्हणून
 मुलगा होता. त्याची हि काही कविता शेषसुत किंवा रामशेषो या नावानें
 आहे. त्यानें अमरसिंहाची वगैरेकांढेची स्तुति केलेली आहे. राम आणि कृष्ण
 याच्याप्रमाणें

तो तू भूषा अमरनृपते या कलिमाजी देवो ।

अशी त्याची योग्यता गायिली आहे.

जय देव जय देव जय अमरेश्वरा ।

भारती घोवाळ तुज दिल्लीश्वरा ॥ भु०

मध्याहुंनीं उभय काचेरीमाजी ।

उभय ललनायुक्त राहिला आजी ॥ १

इत्यादि त्यानें अमरसिंहाची आरती हि केली आहे पदच्युत होऊन अमरसिंह राज मध्याहुंनास रहावयास गेल होते, अशा स्थितीत त्यांना दिल्लीश्वर म्हणणें, ही का चेंडा समजावी, का शेपयुताचा तोंडपूजेपणा इतक्या थराला गेला होता, असें मानावें, काही समजत नाहीं.

(६) बाढाच्या अगदीं पहिल्या पानावर शेपकवीवर एक श्लोक व आरती आहे. दो ही अस्पष्ट आहेत, तथापि बरी च खगतात. बाढाच्या शेवटच्या दोन चार पृष्ठावर थोडी साम्प्रदायिक माहिती आहे. तीत ' उद्धव चिदनाचा मठ फलटणात असे ' ही एक च बाब मला नवीन वाटली.

१४९९]

बाढ-पृ. सं. ३७ × २ = ७४

आ. च. शे. चीं बरीं च गेलेलीं

[१५०

(१) आनंदनंदन कृत सीतास्वयंवर-श्लो. ४९ ते अखेर, (२) विठ्ठल कृत बिल्हणचरित्र-आरंभ व शेवट आहे, मधलीं च पृष्ठे नाहीत, (३) अनंतदेव कृत तुळशीची आरती, (४) वस्वलिंग कृत मुरलीचें चरित्र-श्लो. २४, (५) भुवचरित्र-सूर्यवंशी उत्तानपाद राजा ! अपूर्ण, (६) केशव, उ. चि., ठुका यांची पदपरिचय

१५००]

बाढ-पृ सं. १२ × २ = २४

आरमीचीं बरीं च गेलेलीं

[१५०

(१) मनाचे श्लोक-१९५ ते २०५, (२) धारा मास (आनाळावाळा), (३) कर २ जनीं माति या रापवाची, (४) नामा पाठक कृत भरतभेट-बोबीवरुपा ३३०, (५) गुरदास, फरीर, एकनाथ, गोसावीनंदन यांची किरकोळ पदपरिचय

१५०१]

किरकोळ बाढ

पृ. सं. २२ × २ = ४६

[१००

भीसमर्थ, आनंदात्मज, श्रीधर, अमृतेश्वर, कवीर, तुका, नामा, जनी, मेरू, उ. चि., गो. नं., याची पदपदांतरे

१५०२]

बाढ-पृ. सं. २०१ × २ = ४०२

आरंभीचीं काही पाने गेली

[१५०

(१) भीसमर्थ, तुकाराम, एकनाथ, ठ. चि., केशव, नामदेव, देवदासांकित यांची पदपदांतरे

(२) भीसमर्थ कृत स्फुटओव्यापेकीं सातवी, पद्मिपु, आणि निर्गुणध्यान.

(३) संस्कृत सुभाषित श्लोक ४७, (४) वामन कृत निगमसार, (५) दत्तात्रय अवधूत कृत मूलस्तंभ, (६) देवदास सदाशिव कृत गर्भगीता-एका पदांत, (७) नरहरी मालोचे काही श्लोक, (८) केशव कृत गोपीगीता-श्लो. ११४, (९) शंकराचार्यांचे एक अष्टक-तस्मै नमो ब्रह्मनिर्जनाय ।, (१०) राघवाष्टक-भज मनः सदा राम-मदमुतम् ।, (११) यादव माणिक कृत कृष्णाची हिंदुस्थानी आरवी, (१२) कालियामर्दन-ओवीबद्द, अपूर्ण सोडले आहे, (१३) शेवटी ब्रह्मज्ञान नावाचे ओवीबद्द प्रकरण आहे, ओव्या सुमारे ७४, परंतु ते मागाहून कोणी निराळ्या शार्दने लिहिलेले असून पाणी लागून शार्द उडून गेलेली आहे, त्यामुळे लागत नाही. शेवटच्या ओवीत निर्मळगोसावी प्रसादें । म्हणे ..असे आहे.

१५०३]

बाढ-पृ. सं. ३७ × २ = ७४

आ. व शे. चीं बरीं च गेली

[१५०

हे सर्वच बाढ पुरंदर विठ्ठल याच्या कानही पदपदांतरांचे आहे. आरंभी अंक घालून ६७ ते १९४ पदे आहेत व नंतर हि सुमारे ७५ पदे आहेत. म्हणजे या अवशिष्ट बाढात पु. वि. चीं २०० चे वर पदे आहेत.

श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिरांतील संग्रहांत आतांपर्यंत पुरंदरविठ्ठलांची, आप-
णांस दहा पांच तरी बाहेर आढळली. कोणा तरी कानडी भाषा जाणणारांनी
त्यांचा प्रपंच केला पाहिजे.

१५०४]

संकीर्ण

[१००-३००]

(१) दासदास यांची पदे, (२) पुरंदर. शिवराम, (३)
गायत्रीहृदयमहामंत्र, (४) कृष्णाधिष्ठाईच्या आर्या, (५) ललितावास्तुवि,
(६) शंभर वर्षी मागचा मंडांतील वादांचा कागद, (७) रघुवंश आणि
माघ, (८) लघुशालाजपः, (९) वर्ष नारायणात्मकम्, (१०)
गुरुनमस्कारपदाति, (११) रघुनाथाची पदे, (१२) उ. चि., (१३)
बुलसी-दोहा, (१४) शिवकालीन लिपीत एक पत्र, (१५) श. १५६५
त पर्यालोपनाम्ना नीलकंठेन लिहिलेल्या गीतेची दोन पाने, (१६)
परमार्थविलास ग्रंथाची दोन पाने, (१७) मंत्रमहोदधिः, (१८)
आचारमयूखः, (१९) नीतिशास्त्रसमुच्चयं, (२०) पंचाकरण, (२१)
वृत्तमणिकोश-२ पाने, (२२) २५५ ते २६८ श्लोक, (२३) ज्ञानदर्पा-
निवृत्तिप्रसाद, (२४) उ. चि. कृत ज्ञानेश्वरचरित्र, (२५) आत्माराम,
मीम, नायात्मज, मध्वमुनेश्वर, हरि, गिरिधर यांच्या पदांचा १ कागद,
(२६) रामदासांवर १ पद, (२७) बालामंत्र, (२८) प्रतापसिंहराजाच्या
स्तुतिपर श्लोक, (२९) १७२७ तीळ ज्ञानेश्वरस्तोत्रम्, (३०) वैकटाद्रि-
गदाघरः (३१) किरकोळ कागद

१५०५]

गळांठा

पांच मोठाले दयाळ

[१००-३०]

बाळांक १२०१ पासून तंजावर प्रांतांतील संग्रहाधी नोंद सुरू झाली.
ती येथे संपली. या पांच हि. कालांत विस्त्रुलित कागद, आहेत. पूर्वीच्या
बाळांकांत कांही उणे असेल ते या गळांठ्यांत सांपडण्याचा संभव आहे.
धियाप-१५०४ तल्या प्रमाणें यांत हि अनेक मौल्यवान् सुवर्णकण अस्मरील,
पण ते प्रत्येकांने आपल्या गरजेप्रमाणें समस्त वेचून काढले पाहिजेत.

१८५८ भाद्रपद शुद्ध ४

या प्रमाणें तंजावर प्रांतांतील संग्रहाचें स्वरूप आहे. आतांपर्यंत ज्या ज्या ठिकाणच्या संग्रहाची नोंद झाली, त्यांत तंजावर प्रांतांतील संग्रह विस्तारानें सर्वांत मोठा होय. त्यानें भीममर्धवाग्देवतामंदिरातील एक संबंध कपाट व्यापिलें आहे. त्या प्रांतांत संशोधन करण्यासारखी स्थळे अजून हि पुष्कळ राहिली आहेत, हे मात्र लक्षांत बागविलें पाहिजे.

१८३५ च्या च पोर्तांत आणि नंतर हि अनेकदां, अगदीं परवापर्यंत, वऱ्हाड प्रांतांत संशोधनायें जाणें पडलें होतें. कारंजा, पुसद, अकोला, एलिचपुर वगैरे ठिकाणें घेतलीं गेलीं, पण त्याहुन अजून दसपट राहिलीं आहेत. वऱ्हाड प्रांतांत जें संशोधन पडलें, त्यांत काहीं ठिकाणचा संग्रह कायमचा मिळाला व काहीं ठिकाणचा नुसता पहावयास व टिपण करून घेण्यापुरता मिळाला. सापदायिक दृष्टीनें आणि ऐतिहासिक दृष्टीनें हि त्या प्रांतांतील महत्त्वाचें ठिकाण म्हणजे कारंजें होय. तेथें दोन भीरामदासी मठ आहेत : एक भीममर्धेशिष्य बालकराम व त्याचे शिष्य रोकुडाराम यांचा व दुसरा भीममर्धेशिष्य प्रल्हाद व त्याचे शिष्य प्रल्हादानुचर रामचंद्र यांचा. भीरामदायिक विविध विषयाक ११, १३ व ८५ यात या दोन्ही मठाची हकिगत आलेली आहे. तिची पुनर्प्राप्ति येथें करणें नको.

तेव्हां वऱ्हाड प्रांतांत मिळालेल्या संग्रहाची नोंद करण्यास सुरुवात करूं व नंतर पुन्हां जरूर तर या मुकशियाच्या जोडीकडे वळू.

विदर्भ प्रांतांतील संग्रह

१५०६]

११" × १३" आकाराचें
बाड-पृ. सं. ११७ × २ = २३४ [२००
शि. आरंभीचीं मुगरे १०० नष्ट

(१) भीममर्ध, येकनाथ, सखा, दीन, उदवचिदन, निजानंद, शिबयाम पूर्णानंद, मध्वमुनेश्वर, केशव, अनंत केशव, नाथयणात्मज, रा. सं. ५०

‘लोलविश्वंभर, जयरामपंत, संतादास, गोसावीनंदन, मानपुरी, गोविंद पूर्णानंद,
मालो, तुळाराम, बस्वलिंग, कृष्णदास, शा हुसेन फकीर, सैयद शहा, कबीर,
चिन्मयनंदन, गंगाधरसुत, विष्णुदास नामा, अच्युताश्रम, कोनेर गंगाधर,
नरहरि चिन्मय, आनंदमूर्ति, मुक्तेश्वर, भिंगारवासी नागजोशी, ज्ञानदेव,
नामदेव, बोधला, शिवादेन केसरी, नरहरि मालो, मानुदास, सेवक, माधवदास,
दिगंबर, तुळसीदास, कोकिल गंगाधर, त्रिंशक, तानसेन, रुद्रदास, जन जसवंत.
मीराके प्रभु गिरिधर, सुरदास, सावता, आनंदतनय, अमृतदास, शामराज
भीपर, इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) या पादांत प्रकरणे आहेत ती : (१) एकनाथ कृत
अकलगारी, (२) सखा कृत द्रौपदीचा धांवा, (३) दास निजानंद
कृत धीरामाची आरती, (४) मध्वनाथ कृत संतनामावली, (५)
जयरामपंत कृत कृष्णचरित्रर सवाई-कढवी ५६, (६) वेणावाई कृत
कोळ, (७) विष्णुदास नामा कृत हनुमंतभेटी-भोव्या २९४, (८)
अच्युताश्रम कृत ज्ञानशत-अभंगाची कढवी ११४, (९) आनंदमूर्ति
कृत दशाववारांचा उद्दो, (१०) मुक्तेश्वर कृत वस्त्राहरण-भोवीसंख्या
२७४, (११) नागजोशी कृत चंद्रावळी-श्लो. ३०५, (१२) एकनाथ
कृत अर्जदास, (१३) मळिराजेंद्रविचित्र हरिनाममालास्तोत्रम्,
(१४) द्रौपदीस्वयंवर-प्रथम प्रसंग-श्लो. ४९, (१५) शंकराचार्य
विचित्र रामाष्टकम्, (१६) भिल्लीवेश, (१७) कृष्णचरित्र-अपूर्ण-श्लो.
४०, (१८) माधवकिंकर कृत शिवरात्रकथा-भोवी १०१ व
रामध्यान-भोवी ११८, (१९) एकनाथ कृत कृष्णजन्म-भोवी ६२

(३) अनेक संस्कृत व मराठी सुभाषिते

१५०७]

११" x ५ ३/४" आकारचे

पाह-श. सं. २९२ x २ = ५८४

वि. आ. य. शे. ५१५० गेलेली

[२००

या सर्वच प्रचंड बाळांत श्रीसमर्थ आणि त्यांचे शिष्य घालकराम यांच्या शिवाय दुसऱ्या कोणाचें काव्य नाही. क्रमशः जसजशी प्रकरणे आहेत, तसतशी नोंद करितों :

(१) घालकराम कृत पदपदांतरें, (२) घालकराम कृत स्वरूपदेश-श्लोकसंख्या ५४, त्याचा पहिला श्लोक

गुरुनाथ हे सांगती शिष्यवर्गा । विचारें बरें सांडि रे उपस्वर्गा ।

गुरु बोळती बाळरामा विचारी । सुळा बोधितो बुद्धि हे हीतकारी ॥

प्रकरणाच्या शेवटी पांच श्लोकांत जणूं फलभुति दिली आहे. तिचा आरंभ :

गुरूनं कसा रामविश्वास केला । अभिमान हा सर्व गीळोनि ठेला ।

तथाकारणें काय आतां पुढावें । समयां गुरूकारणें काय घावें ॥

(३) घालकराम कृत असंख्य श्लोक, पदें, अभाग, आरत्या वगैरे,

(४) बा. कृत गोपीचंद आख्यान-एकूण प्रसंग ६, ओवी, श्लोक

दोहरे, (५) बा. कृत शंकरविवाह-प्रसंग २, ओवीबद्ध, संख्या १४०,

(६) बा. कृत पार्वतीलक्ष्मीसंवाह-श्लोकसंख्या ३७, (७) अंगदशिष्टार्ह-

श्लोकबद्ध पण मधून मधून ओव्या, सवाया, पदें वगैरे, (८) प्रल्हादचरित्र-

श्लोकसंख्या १५५, (९) सुदामचरित्र-श्लो. ५८, (१०) हनुमंतभेटी-

सुमारें २००-२५० श्लोक, पदें वगैरे, (११) पार्वतीस्वयंवर-श्लो. १३१,

शिवाय पदें वगैरे, (१२) चेंडुफळी-श्लोक ५५, (१३) बोरडे

द्रौपदीचें-श्लो. ३३, (१४) घामनचरित्र-श्लो. ४४, (१५) कथा-

फलपकेदार-श्लो. १०८

कथा पूर्ण जाली गुरूच्या कृपेनं । गुरु रामदासास भर्षांत जाणें ।

असे दास हा सांप्रदायी जयाचा । रघूनाथ यातां कवी दोष कैचा ॥ १०५

(१६) एकदाशी-श्लोकसंख्या १२२

कृपा रामदासें करावी जयाला । मवाकवी असे पायऊतार त्याला ।

समीरासुतें राहणें त्याजपासीं । खुणा जाणिजे बरें येकादसीसी ॥ १०७

(१७) रेणुकामाहात्म्य-श्लोक ३४

नंतर " रामदासस्वामीचें कवित्व येथुनी प्रारंभ " असा मधळा पालून (१८) मालेंतील तिसऱ्या भागांत, स्फुट श्लोकांत आलेले ५९ वें भागवत प्रकरण-पहिले श्लोक ३०, (१९) रामदास म्हणणें मग तेव्हां । 'हे दहा' श्लोक, (२०) सुंदरकांड, (२१) दोन धृष्टे पदपदांतरे, (२२) मनाचे श्लोक, आणि (२३) युद्धकांड-तिसऱ्या प्रसंगाच्या ५५ व्या श्लोकापर्यंत

नंतर पुन्हां (२४) बालकरामांचीं १ ते ७० आणि किरकोळ सुमारे १० पदे, त्यांतील एक पद :

मज पामरातें कोण पुसे । केलें ऐसें गुरुनाथें ॥ ध्रु०
प्रपंची असतो वेध चि शिणतो । कोणा रुसतो गुरुराया ॥ १
माझे मजळा गुज कळवेना । मन वळवेना गुरुराया ॥ २
बालकरामी रामदास । केलें ऐसें रामीं सरतें ॥ ३

नंतर मग पुन्हां (२५) श्रीसमर्थाचें युद्धकांड-तिसऱ्या प्रसंगाच्या ५६ व्या श्लोकापासून तों आठव्या प्रसंगाच्या अखेरपर्यंत, (२६) श्रीसमर्थ कृत पदपदांतरे, त्यांत कांही अप्रकाशित,

नंतर पुन्हां (२७) बालकराम कृत हिंदुस्थानी भाषेंतल सवाया-संख्या १५१,

आणि मग (२८) श्रीसमर्थ कृत युद्धकांड सुरू करून पुढें केवें आहे, त्याच्या शेवटीं एकूण श्लोकसंख्येचा आंकडा ११६७ दिला आहे, आणि देखतानें, म्हणजे बहुधा बालकरामांनीं स्वकृत एक श्लोक जोडला आहे, तो

पुढें धोतपाते कधी प्रायेंताहे । तुम्ही वाचितां तोधितां शुद्ध कीजे ।
लिहीस्वास्त्या शोप तुम्ही न दीजे । नमस्कार साष्टांग पाळीत आहे ॥

(१९) ओन्या शत अकरावें, (२०) करा रे जनीं भाकि या राघवाची । हे येकाखडी श्लोक, म्हणजे च करणाष्टकापैकी ७३ वें करणाष्टक, (२१) श्रीसमर्थ कृत पदपदांतरें, (२२) करणाष्टकापैकी १६४ पासूनचीं सुमारें १९ पंचकें, (२३) श्रीसमर्थ कृत कांहीं अभंग, त्यांत कांहीं अप्रकाशित,

आणि अखेरीस (३४) बालकराम कृत स्फुट अभंग, श्लोक, वगैरे देऊन बाढ संपविलें आहे.

असें हें महत्वाचें बाढ आहे. तें जीर्ण झालें असून त्याच्या कडा शिजलेल्या आहेत. बालकरामांची कविता इतकी विपुल असून या क्षणापर्यंत ती सारी अप्रकाशित राहिली आहे. एकाचाला वर्ष सहा महिने व्यासंग करण्याला एकटे बालकराम सामुग्री पुरवूं शकतील. त्यांच्या बहुतेक प्रकरणांच्या शेवटीं शेवटीं स्वतः विषयीं उल्लेख आढळतात. त्यावरून त्यांचें चरित्र हि कांहींसें जाणतां येईल.

१५०८]

बाढ-पृ. सं. १६० x २ = ३२०

शिवाय आ. व शे. कांहीं नष्ट

[१६४

(१) श्रीसमर्थ्यांचीं यांत हिंदुस्थानी भाषेंतील पदे वरीं च आहेत. या बाढांत एकंदर मरणा हिंदुस्थानी भाषेंतील वर च आहे.

(२) श्रीसमर्थ, देवदास चैतन्य, एकनाथ, ब्रह्मकाराम, केसव, जगमित्रनागा, विष्णुदासनामा, हरिदास, नामा, नामयाचा विठा, कोणेर गंगाधर, मुरारनाथ, कबीर, चिन्मय माधव, मानपुरी, बालकराम, रोकडाराम, नरसु, नरस्यांकित, उ. चि., शि. पू., गो. नं., कृष्णदयार्णव, दिगंबर, शि. के., जयरामपंत, कृष्णानंद, कृष्ण माधोदास, विठ्ठल अनंतमुत, लीळाविश्वंमर वगैरेंची पदपदांतरें

(३) एकनाथ कृत बाजीगर, जोहार, कौस्तुभेचे डोहले, रामजन्म

(४) सुक्तेधर कृत धनपर्वोत्तरील भाग .

१५०९]

वाङ्-पृष्ठसंख्या

८९ × ४ = ३५६

[२००

आ. व. शे. १०/२० नष्ट

(१) श्रीसमर्थ, एकनाथ, गोविंददास, केशव, ज्ञानदेव, भीषा, तुकाराम, मालो, कौकिल गंगाधर, कल्याणस्वामीदासी, आनंदात्मज, बालकराम, रोकडाराम, रंगनाथ, वासुदेव, इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) श्रीसमर्थ कृत कांहीं कवणाष्टकें, दासबोधातील ७ × ९ व १४ × २ हे समाप्त, मनाचे कांहीं श्लोक, भव्य रूप अति सुंदर दीक्षा, सुंदरकाव्य आणि संपूर्ण सगुणध्यान व निर्गुणध्यान

(३) भीष्मकराचार्यादिकांची अनेक संस्कृत स्तोत्रे

(४) केशव चिद्धन कृत स्फुट श्लोक-सुमारे २५०

(५) नागकवि कृत सीतास्वयंवर

(६) विश्वंभर कृत मोक्षपुरीची आरती

(७) काशीविद्योग सहसा मज साहवेता-अष्टक

(८) अवधूतगीता-आठ प्रसंग-श्लोक २९८

(९) सुक्तेश्वर कृत सुलोचनागादिवर व अक्षिमहिरावणचरित्र

(१०) बालकराम कृत पाशाचे-श्लोक ७ + ४ = ११

(११) कौलिकार्चन-श्लोक ५

१५१०]

वाङ्-पृ. सं. १३३ × २ = २६६ [१५०

(१) श्रीसमर्थ, रोकडाराम, विठ्ठलकृष्ण व माधव (यांची रोकडा-यमावर), तुकाराम, शिवराम पूर्णानंद, गोधावीनदन, उदयचिद्धन, येको गोविंद, बोपट्टा, ज्ञानदेव, नामदेव, नामपाचा विठा, नामपाची जनी, केशव, बोलाभेळा, गणेश चव्हाट, चव्हाटनाथ, मदन, एकनाथ, ऐल महमद,

मन्वनाथ, अनंत मुनि, मानपुरी, नाथ रामाचा, अमृतराय, इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) रोकडाराम कृत गुरुपरंपरा, मेखालामंथ, श्रीसमर्पाची आरती, त्रयोदशाक्षरी मंत्रावर पद घौरे

(३) जनीजनार्दन कृत कृष्णाची पौरिक लीला-ओवीसंख्या ८१

ऐसा बाळक्रीडेचा सोहळा । जनीजनार्दनी खेळविला ।

धीहृष्ण परमहंसपुतळा । बाळलीला अपूर्व ॥ ८१

(४) ज्ञानदेव कृत मुद्राक्रम, (५) निरंजन कृत पारमार्थिक

सप्तव्यसन, (६) चंद्रवचिद्वन कृत शुकरभासवाद, (७) गृथुंजय कृत

विहंगमाची कथा (विहंगममार्ग)-ओवीसंख्या १२०, (८) एकनाथ कृत

समाधी (जनार्दन एकनाथांना उपदेशितात), (९) देवदास कृत

संतमालिका-ओवी १४१, (१०) कपिलगीता, (११) गर्भगीता,

(१२) रामस्तवराजस्तोत्रम्, (१३) नर्मदामाहात्म्य (जातिनिर्णय:-

शके १६८२), (१४) गणपतिजन्म,

(१५) विद्याल्लेखें कुत्रे अगर सर्प बसला तर त्यावरील उपायाचा

मंत्र

(१६) अमृतरायांचें एक पद छापलेलें आहे, असें वाटले, पण

छापलेलें काय आहे व या बाबत तें कसे आहे, हें पहा आणि कोणतें मान्य

करावें तें ठरवा. निर्णयसागरने प्रकाशित केलेल्या अमृतरायकृत कविता-

संग्रहांतील ७६ नें

छापलेलें पद

श्रीरामाचे चाकर । आम्ही ॥ भु० ॥

हरिकीर्तन हा आमुचा मुशारा । रामनाम तुज साखर ॥ १

नाम प्रदायें बिज मुक्तीचें । जाभिन चंद्र दिवाकर ॥ २

अमृतरूप घरिं बसव्या देतो । स्वामसुखाची भाकर ॥ ३

तें च या वाडांत आहे, तें

आम्ही श्रीरामाचे चाकर । आम्ही० ॥ भू० ॥

हरिकीर्तन आमुचा मुशारा । रामनाम तुप साखर ॥ १

माझणों मल्लकर्म आचारायें । यावचंददिवाकर ॥ २

अमृतराय साक्षितसे निज- । मक्तीची भाकर ॥ ३

१५११]

वाढ-पृ. सं. ११० X २ = २२० [११५

(१) भीममर्थ, बालकराम, एकनाथ, तुकाराम, नामदेव, खुनायां-
कित, त्रिवक्क, शिवदिनकेसरी, केशव, गंगाधर कोकिल, उ. चि., अमृतदास,
रामदासांचा किंकर, विष्णुदास नामा, गोणार्द, माधवदास, तुकयाबंधु, सोपान,
मुकार्द, दासराम, शानदेव, खेचर विसा, भानुदास, मध्वनाथ, यशेणी,
चोपला, दास छत्ताराम, कवि गोविंद, शिवराम रामदासी, निवृत्तिदास,
गुफदास, मोसावीनंदन, इत्यादिकांचों पदपदांतरे. त्यांत भीममर्थ, नामदेव
आणि तुकाराम यांचा भरणा विशेष.

(२) पंढरी आणि पांडुरंग यांच्या माहात्म्याविषयी भीममर्थाचे
अमंग पार आहेत. ' तुका म्हणे ' तेथें ' दास म्हणे ' पडलेले आहे कीं काय,
अशी अनेकदां शंका येई. नामा आणि विष्णुदास नामा यांच्या अमंगांची
समिसळ झालेली च आहे.

(३) चंद्रगिरीचा डोंगर, केला काशीविश्वेश्वर, इत्यादि
भीममर्थांचों ढकगानीं आहेत.

(४) भागवतटोका म्हणून नामदेवांचे १७८ अमंग आहेत.

१५१२]

वाङ्-पृ. सं. ७२ X २ = १४४

[१०।

भीममर्ष, गोसावीनंदन, माधवनंदन, माधनदास, एकनाथ, दीना
क्रिया दीनानाथ (यांचा मरणा विशेष आहे), निरंजन, मोरावार, मालो
किंवा मालव, वसुलिंग, शि. पू., चिन्मयनंदन, तुकाराम (भरणा विशेष,
त्यांत च अंतराळीं केलेले पांच अभंग), नामा, बाळकराम, मध्वमुनेश्वर,
माणिकप्रभु, सुरदास, जीवनसुत, अमृत, हरिदास, कबीर, रामा, जनी, बहेणी,
कृष्णदास, उदयचिदन, दामा, इत्यादिकांची पदपदांतरे.

१५१३]

वाङ्-पृष्ठे ६ ते ७७

एहिली व शेवटची ५।५ गेली

[२१२

(१) शिवरात्री कथा-श्लोकवद्ध, श्लोक ३२ ते १६२, पृष्ठे ६ ते
२१, शेवटीं लेखनकाल वगैरे आहे तो :

“ सके १६२६ तारण नाम सवसरे । उत्तरायणे प्रीण्म ऋतौ आपाढ-
भासे शुक्लपक्षे अष्टमी गुरुवासरे ॥ गोटमट खेडकर सर्वांच्या पाह्या रज ॥ ”

(२) बिंच आणि आंबा याचा झगडा-श्लोक १०, पृष्ठ २२ वें,
(३) पोडशनामावळी-पृ. २४ वें

(४) जैसैं मुखें बोले । तैसी क्रिया करी ।

घन्य तो संसारीं । ब्रह्मज्ञानी ॥ १

ब्रह्मज्ञानी भला । वर्तणुकेपासी ।

फोरड्या शब्दासी । कोण पुसे ॥ २

कोण पुसे वापा । ज्ञान हें शाब्दीक ।

क्रिया अलोलीक । दास म्हणे ॥ ३

(५) एकादशीमाहात्म्य-ओवीख्या २५७, अपूर्ण, पृष्ठे २५
ते ४७, शेवट :

“ उघव खेडकर. सर्वांच्या पायाची रज ॥ सके १६२६ तारणनाम
संवसरे तीथ आपाढ वद्य आमावास्या ॥ ”

(६) नामदेवांचें पद-सांगड बांधा रे भक्तीची । रघुनाथा नामाची ॥

वा. सं. ५१

(७) गजेंद्रमोक्ष-अपूर्ण, बहुधा एकनायकृत, ओवीसंख्या २४१,
पृष्ठ ५० ते ७७

१५१४]

वाढ-पृ. सं. ५५ × २ = ११०

[१३

१. हे वाढ मोडी लिपीत लिहिलेले आहे. त्यांत भारतातील काही कथा,
दामाजीपंताची कथा, कौरवपांडवयुद्ध, दक्षिण कां हरिकनसाहेबाची हरिकत,
इत्यादि कथाभाग आहे.

१५१५]

वाढ पृ. सं. ३३ × २ = ६६

किरकोळ

[१५०

(१) श्रीसमर्थ, मानपुरी, भीष्म, अनंततनय, रंगनाथ, हरिकवि,
विष्णुदासनामा, यांची पदपदांतरे

(२) वामन कृत गजेंद्रमोक्ष-श्लोक १०

१५१६]

वाढ-पृ. सं. ५१ × २ = १०२

किरकोळ

[१५०

(१) आनंदसुत, तुका, माधव, नारायणसुत यांची किरकोळ पदपदां-
तरे, (२) काही संस्कृत व्याकरणाचा भाग, (३) शबरीची कथा-आर्यावद्ध,
(४) काही सुभाषिते, पैकी एक

अति निकट छि खोंडे मान राहात नाही ।

प्रगट दिसत मानु भक्ति लोकांस नाही ।

लघु तारे द्वितियेचा वंदितो इंदु भावे ।

म्हणउनि सजनाने दूर देशी वसावे ॥ १

१५१७]

जमाखचांच्या आठवाचे

वाढ-पृ. सं. ७० × २ = १४० [१५०

(१) ज्ञानदेव कृत हरिपाठाचे अभंग, (२) नामदेव कृत
राकातुंभाराचे चरित्र-कवची ४८, (३) पांडुरंग कृत तुकाराम-
चरित्र-कवची २५, (४) तुकाराम कृत चोखामहारचरित्र, कवची
१९, (५) वस्यलिंग कृत कान्होपात्राचरित्र, क. १५, (६) नामदेव
क. मोरघाईच. - क. ३५, (७) विठो कृत जनीचे चरित्र-अभंग

२४, (८) तुका इत नामदेवचरित्र-क. ४०, (९) मध्वनाथ इत सकृचे चरित्र-क. ५७, (१०) शिरराम पूर्णानंद इत मुरलीचे चरित्र-अभंग ७, (११) वामन इत अजामेळ आख्यान-श्लोक ५१, (१२) कृष्णदासमुद्रल क० मुलोचनागर्हिवर, (१३) चिंतामणी क० भुवाख्यान, (१४) तुका इत रुक्मांगद, (१५) उद्धवचिद्धन इत चोखामेळा-चरित्र-क. १८, (१६) रामदास (कोण !) इत कवीरचरित्र-कडवी ९, (१७) विष्णुदासनामा इत कमळाकर संत-क. ७६, (१८) एकनाथ इत गजेद्र आख्यान, (१९) तुका इत बख्खररण-अभंग २९, (२०) तुका इत सुदामचरित्र-अ. १४, (२१) नामा इत उद्धवबोध-अ. ८, (२२) तुका इत हरिपाळ संत-कडवी ३९, (२३) तुका क० दामाजीपंताची रसीद, (२४) कवीरजन्म-आर्षी २५, (२५) दास (कोण !) इत दामाजीपंत-कडवी ७५, (२६) वामनचरित्र-श्लोक ३७, (२७) तुकाराम, गुरुदास, अमृतराय यांची कोही पदपदातरे

किती महत्त्वाचे बाब आहे ? पांतील १६ आणि २५ हीं प्रकरणे कोणाचीं समजावीं ?

गुरुदासांचें पद उतरून घेतों, क्षमा करा.

सीताराम सीताराम भज रे मना भज रे मना ॥ ध्रु०

अमोलीक जातें वय । तुज कैसी नाहीं सोय ।

ऐसा कांहीं नरदेह । मिळेल पुन्हां मिळेल पुन्हां ॥ १

विषयाचें सुख गोढ । वाटे तुज येथें धड ।

पुढें आहे अवघड । यमयावना यमयातना ॥ २

कामामध्यें काम । तुम्ही भजा रामनाम ।

वेण्हे होईल विराम । घडी आपना घडी आपना ॥ ३

व्हाणे वाषा गुरुदास । येऊनिया जन्मास ।

काय करितोसी नाश । लागे हरिभजना हरिभजना ॥ ४

१५१८]

जमाखर्चाच्या आकाराचें
बाब-४, सं. १५ × २ = १९०

(१५९

(१) श्रीसमर्थ, तुकाराम, राघव, ज्ञानदेव, केशव, शिवराम पूर्णानंद, गोसावीनंदन, उ. चि., विष्णुदास नामा, सुरदास, एकनाथ, जगमित्र नामा, माळो नरहरि, भानुदास, हरी, खुशालचंद, दीना, आदिनारायण, नामदेव, जनी, मुक्तायार्ह, मध्यनाथ, कवि माणकेश्वर (कृत मास्तीस्तोत्र), त्रिवक्, मंगलधर कोकिल, कविर, रोकडाराम (श्रीसमर्थावर), माधव (रोकडारामावर), इत्यादिकांची पदपदांतरे

(२) भावें मजावें हनुमंतजीसी । हें अष्टक, (३) वक्रहरण, (४) श्रीखंड्याचें आख्यान-ओवी ६९, कोण कृत न कले, (५) देवदास कृत करुणामृत ग्रन्थ-शेवटची ओवी : पराभवनाम संयचारासी । मार्गेश्वर प्रयोदसी । पूर्णता आली ग्रंथासी । ओते सावकासी परिसावे ॥ या च प्रकरणाचे शेवटीं लेखनकाल दिला आहे तो : १७०२ श्रावरीनाम संवत्तरे । आश्विन शुक्लपक्षे नवमीस समाप्त ॥

१५१९]

बाढ-पृ. सं. ३८ × २ = ७६

किरकोळ

[१००

(१) पाठकनामा, शिवदिनकेसरी, केशव, तुका, रोकडाराम, गोसावीसुत, त्रिवक्, अमृत, ब्रह्मयादो, शाहा हुसेन फकीर, उद्धवचिद्धन, मंगलपुरी, अनंत कवि, श्यामसुंदर, एकनाथ, पुरुषोत्तम, शिवराम, मोघला, चक्रपाणी, लीळा विश्वंभर, नामा, मानपुरी यांची पदपदांतरे

(२) दास करण्याची क्रिया

१५२०]

बाढ-पृ. सं. ३५ × २ = ७०

किरकोळ

[१००

श्रीसमर्थ, गणेशनाथ, बालात्मज, चिन्मयनंदन, कृष्णानंदनिरंजन, त्रिवक्, माधवदास, रोकडाराम, (श्री राम जय राम जय जय राम हा मंत्र । उत्तम भावें जपतां शुद्धि होये पवित्र ॥ सु०), जनी, कवीर, उ. चि., तुका यांची पदपदांतरे

(२) रामदास म्हणजे मग तेव्हां ॥, (३) नामदेवचरित्र, (४) नामदेव कृत चोख्याचें चरित्र-ओवी ३६, (५) उद्धवचिद्धन कृत गोण्या कुंभाराचें चरित्र

१५२१]

वाढ-पृ. सं. ५४ × २ = १०८
किरकोळ

[१००

वामन, वाळकराम, मोरोपंत, आनंदनंदन यांची थोडी कविता व
चपटपंजरी, गजगोरीपत्र व घोड्याच्या औषधाची यादी

१५२२]

वाढ-पृ. सं. ५२ × २ = १०४
आ. ची २ व शे. ची १ नष्ट

[१५०

(१) भीममर्ध, अनंततनय, गोसावीनंदन, कोकिल गगाधर, गिरिधर,
कृष्णदास वगैरेची पदपदातरे

(२) वाळकांड-अहिल्योदार, सीतास्वयंवर वगैरे-श्लोकवद्ध-श्लोक
४३ + ६० + ३३३

(३) दास (!) कृत आहिरावणमहिरावण-श्लोक १००

(४) तान्हाजी कृत अंगदशिष्टार्ई-श्लो. ५५

(५) भीष्मपर्वाचा चौक-अपूर्ण

१५२३]

वाढ- पृ. सं. ११ × २ = २२
आ. व शे. बरीच गेलेली

[१००

ओवीबद्ध कर्ण, शल्य, गदा, या पर्वाचा काही भाग

१५२४]

वाढ-पृ. सं. ३३ × २ = ६६

[१००

बळाळनंदन, देवनाथ, सुरदास, जयरामरामज, विट्ठलदीक्षित, सज्जन-
रंजन, लक्ष्मणारामज, मध्वमुनेश्वर, गोसावीनंदन, केशव इत्यादिकांची पदपदातरे

१५२५]

वाढ-पृ. सं. २२ × २ = ४४
आ. व शे. बरी च नष्ट

[१५०

(१) भीममर्ध, जनी, तुका, चोखामेळा, एकनाथ, नामा, माळो,
भीघर, उद्धवचिदन, मानपुरी यांची पदपदातरे

(२) त्रिविक्र भातुदास कृत हरिलीला-श्लोक २९

श्रीमद् भारत पुण्यपावन कथा सौभाग्यदात्री सदा ।

श्रीव्याते श्रवणें करोनि सुपदा दे संपदा सर्वदा ।

पक्क्याते घरदा धरोनि विपदा गोविंदभक्ती सदा ।

वर्णी त्रियक भानुदास हरिची लीला सदा सवंदा ॥ २२

हे कवि आणि त्याचे पाव्य, हीं पूर्वी अज्ञात होती, असे दिसते.

१५२६]

किरकोळ वाढ-पृ. स. $१७ \times २ = ३४$

वरीच पृष्ठे नष्ट

[१००

मोडोंत लिहिलेला श्रीरामचरित्राचा काही भाग

१५२७]

वाढ-पृ. स. $११ \times २ = २२$

[१००

रामीरामदास कृत पंचीकरण

रामीरामदास हें अभिधान । रामें योजिलें काय हें च साधून ।

तेणें तत् त्वं पदार्थ धोधून । प्रगटित केला ॥ ४३

या ओर्वीत दोन गोष्टी सिद्ध केल्या आहेत. रामीरामदास हें नांव रामानें ठेविलें व त्याचा अर्थ, रामात रामदास आले असा कल्पून त्यावरून तत् त्वं (तें तस तू च) या दोन पदाचा अर्थ ध्वनित केला आहे.

१५२८]

वाढ-पृ. सं. $४४ \times २ = ८८$

[११०

(१) भीमभयं, अमृतराय, नामदेव, ब्रह्मराम, दिगंबर, चिन्मय-
नदन, रामदास, कार्थनाथ, रगनाथ, जनी, केशव, विष्णुदास नामा,
हरि कवि, केशरी उद्धवनाथ, एकनाथ, श्याम, माधनदास, अनंतसुत कवि,
किंकर इत्यादिकांची पदपदातरे

(२) सुदामचरित्रावर कटाव, (३) उद्धवचिह्नन कृत गोरा-
कुंमारचरित्र, (४) कवि कौकिल कृत रामनाममहिमा, (५) जयरामसुत
कृत प्रौढीचा पावा

(६) याबाबत तीन ठिकाणी सन १२०४ व १२१६ म्हणजे यहुपा
शक १७१६ व १७२८ हील जमापत्रं आला आहे.

१५२९]

वाङ्-पृ. सं. २६ × २ = ५२ [१२५

(१) नामापाठक कृत नामरत्नमाळा—ओवी ११०, अज्ञ अग्रकाशित आहे, असे वाटते. (२) गतिगोविंद - अपूर्ण, (३) जयरामसुत कृत द्रौपदीचा धांवा

१५३०]

वाङ्-पृ. सं. १० × २ = २०
आ. शे. बरी च गेली [२००

औपधे - ओवीपद

१५३१]

वाङ्-पृ. सं. १४ × २ = २८
आ. व. शे. काही गेलेली [२००

(१) श्रीमधर्म, त्यांचे शिष्य बालकराम, त्यांचे शिष्य शेकडाराम, त्यांचे शिष्य माधव यांचे श्लोक, पदे, आरत्या वगैरे

बहु क्षीरसौ पाहिले फार गाऊ । परे लोक ही पाहिले म्यां सदेऊ ।
सदा सर्वदा शेकडा राम गाऊं । बरी भीक या देउळा काम लाऊं ॥

(२) याशिवाय अनंततनय, उद्धवचिदन, केशव, अमृतेश्वर, रंगनाथ यांची पदपदांतरे

(३) तानाजी देशमुख कृत रेणुकादेवीवर पद, (४) एकनाथ कृत अर्जदास्त, (५) मध्य रूप अति सुंदर दीक्षा । श्लोक १०

१५३२]

वाङ्-पृ. सं. ८ × २ = १६ [१२५

अशुद्ध, फाटलेले, पृष्ठे गेलेली, असे वाङ्. त्यांत बालकराम, विरबल. अकबर, मुदामचरित्र असा काही किरकोळ भाग आहे. पण आरंभी दोन पदे आहेत, ती माझ मला महत्त्वाची वाटतात, कारण ती कोणाची याचा मला उलगडा होत नाही.

(१) जोगडा लिहिला होता । संचिती माये माझे ॥ ध्रु०
असा आरंभ व शेवट :

रामदासें कृपा कैली । येथून कथा पूर्ण जाली ।
येको गोविंद माळली । दास हुका तारिले ॥ १०

(२) संसारीं सुख नाहीं क्षणभरी ।

जैसा घेल तेव्हाचा बांधुनिया होला
झांपडी घोडी विसावा कैचा ॥ १०

असा आरंभ व शेवट :

येको गोविंद माये बाप ही जव त्याच्या माहेरा
दास हुका म्हणे स्वप्न हे रामस्मरण करा ॥ ७

१५३३]

वाङ्-पृ. सं. १४ × २ = २८ [१२५

श्रीसमर्थ, रोकडाराम, अमृतदास, त्रिविक्र यांचीं पदपदांतरे, रोकडा-
रामांचे त्रयोदशाक्षरी मंत्राधारील पद.

१५३४]

वाङ्-पृ. सं. २० × २ = ४० [१२५

शक्रकारक राजे, दशविध विप्रलक्षणें, अष्टादश भूवतिलक्षणें, अष्टादश
मंत्रिलक्षणें, अष्टादश याति, नव रत्न, अष्ट भोग, सप्त संतान, चतुर्दश विद्या,
पहंग वेद, चवसष्ट कला, नवविधा भक्ति, प्रीतिलक्षणें, त्रिविध समा, सप्त
स्वर, द्विविध गायन, अष्टांग नृत्य, पंच महावायें, सप्त गुण, त्रयोदश गुण,
इत्यादिकांचें टिपण

१५३५]

वाङ्-पृ. सं. २७ × २ = ५४ [१५०
याहून जास्त पृष्ठें आ. व शे. ची गेली

(१) सुदामचरित्र-श्लोक ९० ते १०४, (२) आदिमहि-
रायण आख्यान-श्लो. १ ते ६४ अपूर्ण, (३) बालकयाम कुव
गजगौरीप्रव-पदे २८ संपूर्ण

१५३६]

वाङ्-पृ. सं. १५ × १ = ७० [१५०
दोन्ही बाजूची कांही नष्ट

(१) एकनाथ कृत भावार्थरामायणापेकी रामजन्म-ओवी ४३ ते १३०

(२) गोविंदतनय कृत वेंकटेशाची आरती

१५३७]

वाङ्-पृ. सं. १९ × २ = ७८ [१५०

(१) दीनकृष्ण, नामदेव, तुका, राधा भीघर, केशव, जगन्नीधन, (मात्मीकाची आचर बोली), मच्छसिद्ध, गोरखनाथ, उदयचिदन, विप्र नागेश यांची पदपदांतरे

(२) ज्ञानदेव कृत सप्तपदी, (१) ज्ञानेश्वर कृत हरिपाठाचे अंभंग, (४) तुकासुंदर कृत उपमन्युचरित्र-कडवी ३१, (५) तुकोया कृत करुणामृत अंभंग-अंभंग २२ (६) बाळाव्या शेवटी श्वार पृष्ठे कृष्णचरित्रपर एक पद आहे. कर्त्यांचे नांव नाही.

१५३८]

वाङ्-पृ. सं. १४६ × २ = २९२ [१७४
आ. व शे. कांही गेलेली

(१) भीसमर्थ, अनंतनंदन, बालकराम, रोकदाराम, शिषक, रायवदास, यांची पदपदांतरे

(२) एकनाथ कृत भावार्थरामायणांतील रामजन्म. शेवट :
“ श्रीप्रभानु नाम संवछरे । भाद्रपदमासे कृष्णपक्षे अदे सीधी अर्धशायी
पुन्यतोषी भृगुवासरे तदीनि प्रथ समाप्तमस्तु ॥ हस्ताक्षर रामाजी गोविंद ॥
घरती सीधपुरी नगरी समाप्तमस्तु ॥ पुस्तक धर्मार्थ छीएवते ॥ हे पुस्तक
सुकन गोसावि रामदासी याचे होये ॥ कोन्ही अभीळास करील त्यासी
चंद्रायेन प्राश्रीत होये ॥ ”

(३) एकनाथ कृत भावार्थरामायणापेकी होइळे कौसल्येचे-शेवटी
“ श्रीप्रभानु नाम संछरे आश्वीन सुध प्रतीपदा मंदवासरे तदीनि सप्तमस्तु ॥
हस्ताक्षर रामाजी गोविंद घरती सीधपुरी धर्मार्थ छीएवते ॥ ”

- (४) चालकराम कृत वीरळे द्रौपदीचे दिशते-एकूण श्लोक ३५
 (५) चिंतामणी कृत ध्रुवाख्यान
 (६) दासबोधांतील भिक्षेचा समास व ओव्याश्रितकांपैकी, अकरावें शतक

(७) रामसुतात्मज कृत गोपीचंद आख्यान-भाषा हिंदुरायानी-
 "छात्री २६, छंद १, सवाई २"

(८) दास निजानंद कृत सूर्यवंशी भूपण कोणें मिरविळे ।
 इत्यादि पद

(९) विश्वंभर प्रभु नाथ निरंजन कृत गोपीचंद आख्यान-
 भाषा हिंदुरायानी-सर्ग ५

(१०) श्रीसमर्थ कृत सुंदरकांड-अपूर्ण-श्लोक ४६ व्या पंक्ती

१५३९]

वाढ-पृ. सं. ४६ X २ = ९२ [१५०

(१) रोकडाराम व रोकडांकित यांची पदपदांतरे

(२) विष्णुदास नामा कृत कमळाकरचरित्र-ओवीसंख्या ६८-
 अप्रकाशित ! शेवटी-“ महारदैवतात्मजराधुनायदैवश ” तस्येदं पुस्तकम्

(३) मुक्तेश्वर कृत वनपर्वीची कथा-ओ. सं. ५६ व जयद्रथ-
 विटंबना-ओ. सं. ८७

१५४०]

वाढ-पृ. सं. ४१ X २ = ८२

किरकोळ

[११५

(१) भीमसंयं, मध्वमुनेश्वर, तुकाराम, शानदेव यांची पदपदांतरे,

(२) गीता, भागवत इत्यादि ग्रंथांतील सटीक उतारे, (३) सुमायिते.

१५४१]

वाढ-पृ. सं. ४७ X २ = ९४

[१००

(१) मनाचे श्लोक, (२) श्रीधर कृत रामविजयाचा
 शब्दीभाषा अभ्यास

१५४२]

वाढ-पृ. सं. ६४ × २ = १२८

पहिले १ व शे. काही नष्ट

[१५०]

(१) भीममर्त्य, नामा पाठक, पंडित स्वामी, रंगनाथ, पादव माणिक
यांची पदपदांतरे

(२) जनीजनार्दन कृत बालकीडा-ओवी ४ ते ५९

(३) गायत्रीमंत्र-सटीक-श्लोक १२.

“ प्रचोदयात् ॥ प्रार्थनेयं विधीयते ॥ ”

निजामरूपीं रमतां भलंड । संसारदुःखें जळतीं प्रचंड ।

वाकारणें प्रेरित सानुरागें । प्रवर्ततु ये च क्षणीं निजागें ॥ १०

पूर्वाधमी होत्रि पदार्थमीसैं । प्रबोधिती सहस्र ज्ञान पेसैं ।

तें बालबुद्धीस्तव ना कळेची । उच्चारमात्रे स्मृती उगेची ॥ ११

प्रदक्षिणीचा उपदेश केला । वाचाळज्ञां तरी व्यर्थ गेला ।

होती जनाची गति तेथे जाली । ज्ञानेश्वरी प्रदक्षुची निमाली ॥ १२

(४) विठ्ठल कृत दत्तात्रयजन्म-श्लोक ५६

(५) श्रीसमर्थ कृत तिसऱ्या भागांतील स्फुट श्लोकांपैकी ५९ वें

प्रकरण. त्यास तेथे भागवत म्हटलें आहे, या वादांत त्याला श्लोक
माभळभटाचे असा मथळा दिलेला आहे.

(६) द्रौपदीचा धांवा-अपूर्ण

१५४३]

वाढ पृ. सं. ४१ × २ = ८२

काही नष्ट

[१२५]

(१) बालकराम, (२) शंकरचरित्र-श्लो. ४५, (३) कृष्णचरित्र,

(४) भावार्थरामायणांपैकी कोसल्येचे डोहळे, (५) पांचा ही विषयसि

जो नर भुले त्याला गती कोणती ॥

१५४४]

वाढ-पृ.सं. ४५ × २ = ९०

काही नष्ट

[१२५]

(१) श्रीसमर्थ, जयरामसुत (द्रौपदीचा धांवा, वगैरे) बह्मलपुत्र, लमृतेश्वर, केशव ब्रह्मानंद, मुकुंदराज, ज्ञानदेव, तुकाराम, शिवराम पूर्णानंद, वगैरेची पदपदांतरे. काशी सुभाषिते.

(२) त्याचे पायवणी मज पाजा ।

ज्याही राम पूजिला माझा ॥ ध्रु०

त्याचे नाम आदरे ज्याचे

ज्याही राम वदिला भावे ॥ १

त्यासी व्हायि सर्वदा भेटी ।

ज्यासी राम बोळिला गोष्टी ॥ २

ज्यासी सांपडला निजनामी ।

जयरामसुताचा स्वामी ॥ ३

१५४५]

वाढ-पृ. सं. ४२ × २ = ८४ [१५०

(१) गोसावीसुत, शिवराम पूर्णानंद, विश्वंमर (यांचा भरणा विशेष) सय्यद महमद, केशव, जयराम, एकनाथ, कृष्णदास यांची पदपदांतरे

(२) ओव्या शतकापैकी तिसरे शतक

(३) बालनाथस्वामीचा दास लोहोगांर

१५४६]

वाढ-पृ. सं. १७ × २ = ३४

किरकोळ

[१२५

(१) श्रीसमर्थ, तुका, उ. चि., गो. नं., नामा, रोकडे, बिरयल-अकयर

(२) १३ ते २४ ओव्या-अपूर्ण

ओसी न मानावा खेद । म्या आयुष्टिया मना केला बोध ।
भावे मजाया आनंदकंद । मोक्षाचे पद पाचावया ॥ १७

(३) चवथ्या दशकाचा तिसरा समास

(४) ऋग्वेदी य यजुर्वेदी यांच्या वर्णनाचा एक एक श्लोक

१५४७]

वाङ्-पृ. सं. १०२ × २ = २०४ [१५०

(१) भीममर्ष, रंगनाथ, बाळकराम, रोकडाराम, नापुराम (रोकडा-
रामांचे शिष्य, त्याचे आपल्या गुरुपरपरेवरील सहा श्लोक), केशव, तानसेन,
एकनाथ, अनंत, तुका, त्रिविक्रमुन, नामा, जनी, विठा, कवीश्वर, मदिणी,
ज्ञानदेव, यांची पदपदातरे, (२) अंतर्भाव-अपूर्ण, (३) एकनाथ कृत
दिवटा, (४) गीतगोविंद, (५) काही औपधे

१५४८]

वाङ्-पृ. सं. १६ × २ = ३२ [११८
शक १७२० चा उल्लेख आहे

(१) श्रीधर ब्रह्मानंद कृत जांबुळाख्यान, (२) शामजीसुत
कृत दशावतार-श्लोक १०

गुंतळा विठ्ठलशब्द जाणुनि टाकिळी सुखसंपदा ।
सेविळे घन कंद भक्षुनि भोगित्या बहु आपदा ।
महुंनी दशमूख रावण राम ये दारमूतिरा ।
जानकीप्रिय राम सुंदर उद्धरी नर वासरा ॥ ७

(३) महलाघवाचा कांही भाग, (४) फळज्योतिषाचा कांही भाग, (५)
हिंदुस्थानी कविराख्यान- कडवी ३५, (६) विश्वनाथ नारायणांचे
एक पद

अह्नुनि किती पाहतोसि दातारा ।
शिणळों बहु करितां येरक्षारा ।
आतां या देई निजपदि मारा ।
विश्वनाथ नारायण म्हणे विटळों संसारा ॥ ३

१५४९]

वाङ्-पृ. सं. २९ × २ = ५८ [१२५

(१) भीममर्ष, मध्वनाथ, श्रीधर ब्रह्मानंद, दास आनंद, निर्मळ,
अमृतेश्वर, बाळकराम, ज्ञानदेव, नारायण, गोपाळ, गोपाळाचा सुत, शिवराम

पूर्णानंद, आनंदतनय, अनंतनदन, उदवचिदन, दोन शाम, शंकर, इत्यादिकांची पदपदांतरें, (२) हिंदुस्थानी कवित्त, (३) हिंदुस्थानी गोरखम-छंद संवाद, (४) सुभाषिते.

१५५०]

वाढ-पृष्ठे ४५-११०

पहिली ४४ गेली

[१५०]

(१) सुदलभट्ट कृत रामस्तुतिपर संस्कृत आर्या व त्याच शिवरामाची प्राकृत टीका—आर्या ३० ते १०५

(२) मग्यरूप अति सुंदर दीक्षा । हे नऊ श्लोक व शेवटी दहावा श्लोक :

रामदास होवनि चि असणें । पापरी वारवें मन पोषणें
सरि च दास जगों निज राम । मिरवणें म्हणतो दिन शाम ॥ १०

(३) भर्तृहरीचीं शतकें, (४) जयदेवकाविप्रवधः (५) रगनाथाचें एक च पद

१५५१]

वाढ-पृ. स. १४ × २ = २८

किरकोळ

[१५०]

(१) मोदीत शिवचरित्रपर, (२) कृष्णचरित्रपर, (३) दीनात्मज कृत पद, (४) सदा मगन गजराव आम्ही दुजरात मन्हाडे शिपाई

१५५२]

वाढ-पृ. स. २४३ × २ = ४८६

दोही बाजूचीं बरीच गेलेली

[११]

(१) वामन कृत सीतासय्यवर-श्लो. ४५ ते १११, गोपीगीत-श्लो. ४८, वामनचरित्र-श्लो. ४१, अजामेळ आस्थान-श्लो. ५६, रामजन्म-श्लो. २० अपूर्ण

(२) एकनाथ कृत गर्जेद्र आस्थान-ओवी ४०

(३) विष्णुदास नामा कृत संतावळी आस्थान म्हणजे व कमटाकर प्रादुर्गाची कथा-ओ. ७३

(४) मुक्तेश्वर कृत वनपर्वतील अकरवा अध्याय नौगरे बराचसा भाग

(५) विठ्ठलदास किंवा विठ्ठल कृत राक्मिणीस्वयंवर-सर्ग १, २, ३, ४

(६) श्रीशंकराचार्य कृत कृष्णाष्टकस्तोत्रम्

(७) विमलानंद कृत शिवरात्री आख्यान-ओवीसंख्या ६५, याच्या शेवटी १६९५ आषाढ घ. ३० असा लेखनकाल आहे.

(८) अनंत कवि कृत अहिमहिरावण आख्यान-श्लोक ९९, याच्या शेवटी लेखनकाल घ लेखकाचे नांव ही आहेत : १६९२ विकृति नाम चैत्र शु. १ सौम्यवाधरे, हस्ताक्षर गोरि त्रिवक् चित्रक

(९) विष्णुदास नामा कृत उपमन्यु आख्यान-ओवी २८

१५५३]

वाढ-पृ. सं. १९ × २ = ३८ [१५०

(१) एकनाथ कृत कृष्णजन्म-ओव्या ७

(२) बालकराम कृत रेणुकामाहात्म्य-श्लोकबद्ध, मधूनमधून पदे

(३) गुरुदास अनुचर कृत सुदामचरित्र-प्रसंग पाचवा-ओ. १२०

१५५४]

वाढ-पृ. सं. १५ × २ = ३०

दोन्ही बाजूची काही गेलेली [१७४

(१) ज्ञानेश्वर विरचित स्वामानुभव-ओवी २१ ते २३१. शेवटी लेखनकाल-१६८४ आश्विन.

(२) ज्ञानेश्वर विरचित पंचीकरण-प्रथम समास, ओवीसंख्या ७१, द्वितीय समास ओ. १४, तृतीय १९, चतुर्थ ११, पंचम १३, पद्य ४ अपूर्ण

(३) काही संस्कृतप्राकृत सुभाषिते

(रा) 'धिकांश्च धिकांश्च धिमेतांश्च कथयति सततं कीर्तनस्थो मृदंगः ॥

(भ) सेजातिमित्थ किरणं घटल्लं रधील्ल ।

तेजं चि छिद्र करिती ठर मोतिपाळा ।

रत्नानिमित्त मयिला हरिनें पयाधवी ।

ज्याचा विशेष गुण त्यास अधीक बाधी ॥ १

करतुरिकेस्तव मृगा निवघात जाला ।

गंधानिमित्त तरुचंदन रांड केला ।

दिग्घौपधी चतुर पैस समूळ छेई ।

ज्याचा विशेष गुण त्यास अधीक बाधी ॥ २

गाई वनांत चरतां चतुरीं अनेकीं ।

प्रत्याय तोंड नसतां वपू हि येकी ।

कापूनि पुच्छ चवरे करिताति भाधी ।

ज्याचा विशेष गुण त्यास अधीक बाधी ॥ ३

घाडी बळीस सुतळीं हरि दान घेतां ।

शूरासि बंधन घटे वचनोक्ति घेतां ।

यालागि जो प्रविण फार तया उपाधी ।

ज्याचा विशेष गुण त्यास अधीक बाधी ॥ ४

१५५५]

वाढ-पृ. सं. १७ × २ = ७४

दोन्ही बाजूचीं काही गेलेलीं

[१२५

(१) अनेक कृ. लघुकृ.शु.पुराण-प्रसंग पहिला, श्लोक २४ ते ७५, प्रसंग दुसरा, श्लोक ९८. शेवटी " ही पाधी गिरमाजी गोसावी रामदासी हाती घाली फारंजवीची " याची.

(२) धीरमधं, बाळात्मज यांची किरकोळ पदपदांतरे, काही सुभाषिते.

१५५६]

वाढ-पृ. सं. ११ × २ = २६

[१२५

(१) हरिसुत कृत पंडरीमाहात्म्य-शोषासंख्या १०६, प्रकरण अग्रपाठित अशावे, अपूर्ण आहे.

(२) म. सनाची आरती, काही सुभाषिते, इमारतीकारण काही सूचना मोदी वि. वि. वि. किरकोळ.

१५५७] किरकोळ वाढ-पृ. स. २० × २ = ४० [१२५

(१) नामदेव, तुकाराम, जशवतसुत, कविर, मध्वनृनेश्वर, कृष्णदास, कृष्णानंद यांची पदपदांतरे.

(२) काही संस्कृतप्राकृत सुभाषिते

१५५८] किरकोळ वाढ पृ. स. ३५ × २ = ७० [१२५

(१) भीसमर्थ, रोकडाराम, माधवसुत, मालुकदास, तुका, एकनाथ, भीघर, शानदेव, यांची पदपदांतरे.

(२) एकनाथ वृत्त गजेंद्रमोक्ष-ओ. सं. ४०

१५५९] वाढ-पृ. स. १७ × २ = ३४ [१२५

कृष्णदयानंद, रगनाथ, केशव, जानराज, तुका, नामा, बहेणी, एकनाथ, शानेश्वर, अमृतराय, रोकडाराम (रामदास गुरु परम परात्पर पावन हें नाम । अवतार हनुमंत धरिला भक्ता मुखधाम ॥ ध्रु० ॥), अंबरनाथ यांची पद-पदांतरे, त्यात तुकारामाचा भरणा विशेष.

१५६०] वाढ-पृ. स. बरोबर ५० × २ = १०० [४००

(१) लिपीवरून या वाढाचा काळ चारशें वर्षांमागचा ठरवावा लागतो. शिवाय त्यात सवत १५८७ पासूनचे भविष्य म्हणून दिलेले आहे, त्यावरून हि या वाढाचा काळ चारशें वर्षांमागचा असला पाहिजे, असे म्हणावे लागते. या वाढात कृष्णयाशवत्कीकृत कथाकल्पतरूचा काही भाग आहे. कृष्णयाशवत्कीचा काळ ' सतकविकाव्यपूर्वीत ' शक १५३० चा सुमार सुचविला आहे, तो बरोबर नसावा, असे या वाढावरून म्हणावे लागेल. तथापि जाणत्यांनी विचार करून निर्णय द्यावा, वाढ महत्वाचे आहे.

(२) आरंभी पृष्ठावर अक न घातलेली पाच पृष्ठे आहेत. त्यात अजपाविवरण आहे.

(३) नंतर १ ते ४४ अंक घातलेली पृष्ठे दोती, त्यांपैकी १३ ते ३६ व १९ ते ४१ ही पृष्ठे गहाळ आहेत. यांत कृष्णयाज्ञवल्की कृत कथाकल्प-तुरुचतुर्यस्तवके मदळसारयान होतें व आहे.

(४) नंतर ४४ व्या पृष्ठाच्या च मागे १ चा अंक घालून पुढे २९ पृष्ठांपर्यंतची पृष्ठे आहेत. त्यांत संवत् १५८७ ते १६३० च्या संवत्सरा-तील ज्योतिषाधारे भविष्यकथन आहे. तज्ज्ञांनी व इतिहासमत्तानी अम्पासावें. तें साठ हि संवत्सराचें होतें, पण शेवटची काही पृष्ठे गहाळ आहेत. तशी च आरभीची हि काही पृष्ठे नाहीत.

१५६१]

उसवलेलें वाढ

पृष्ठे १४ ते ४०

[१००

सुलोचनाअभिप्रवेश अशा ओवीबद्ध प्रकरणाला १४ व्या पन्नापासून च आरभ केला आहे व ४० व्या पन्नाच्या शेवटी ३५१ वी ओवी आली आहे. पुढची पत्रे नाहीत, त्यामुल्ले प्रकरणाचा शेवट नाही. तथापि पुढे थोडा च भाग उरला असावा. ३१ वें पत्र मागाहून कोणी तरी लिहून घातलें आहे.

कथानकाला एकदम च आरभ केल्यामुल्ले व शेवटचा भाग नसल्यामुल्ले या काव्याचा कर्ता कोण हें मला उमगलें नाही. काव्यसमृद्धत तीन चार सुलोचनाख्याने प्रकाशित आहेत, ती पाहिली पाहिजेत. वाचकांना उमगावें म्हणून शेवटची ओवी येथें उतरून ठेवली :

ते बेली उरगयाळा । सवे सरिया वेल्हाळा ।

गेत्या सागरा जवळा । सुलोचना म्हणे तयासी ॥ ३५१

१५६२]

अगदीं फिरकोळ वाढ

पृ. सं. २९ × २ = ५८

[१०१

भीरामर्थ, माधव, आनंदतानय, चिन्मयनंद, भीरद ब्रह्मानंद, रोकडाराम, यांची पदपदांतर

१५६३]

वाढ-पृ. सं. ३७ × २ = ७४

पाहिलें व शेवटची काही गेलेली

[१०५

(१) भीरामर्थ वृत्त सुंदरकांड, (२) जयदेव वृत्त अष्टपदीवैरी काही भाग, (३) रोकडाराम प.ची काही पदे.

१५६४]

वाढ-पृ. सं. ५४ × २ = १०८ [१२५

(१) श्रीसमर्थ, शेकडाराम, घाटकराम, कबीर, देवदाशंकित, तुकाराम यांची पदपदांतरे

(२) रामदास म्हणजे मग तेव्हां ॥ १ ते ९

(३) भुवास्यान (सूर्यवंशी उच्चानपाद राया ।)

(४) काशीवियोग सहसा मज साहवेना ॥ १ ते ८

(५) नफो पाठनूं राम माझा वनासी ॥ १ ते ११

१५६५]

वाढ-पृ. सं. ६३ × २ = १२६ [१२५
शेवटची काही गेलेली

(१) मध्वसुनेश्वर कृत श्रीरामाची मानसपूजा-१६ कव्यांचे एक पद. (२) श्री श्लोक मनाचे, (३) किरकोळ :

(१) नदी डगमीं स्थिराये । तरी सिंधुपण को न पवे ।

तेस जीवांचे मल्ल कां नव्हे । या स्थिति राहतां ॥ १

म्हणोनि परतावे अभ्यंतरी । अभ्यास करावा पेंसियापर ।

मग कल्पना अंतरी । समरसोनि जाये ॥ २

सांडुनिया स्मूळ गती । पेसी राह्ने अंतरस्थिति ।

तवबरी अभ्यास निगुती । करावा चि छागे ॥ ३ वगैरे

(म) प्रसन्न होईं गा मातंडा । मज देईं वादराईंसेंदा ॥ •

१५६६]

वाढ-पृ. सं. १२ × २ = २४ [१२५

(१) कृष्णदयार्णव, एकनाथ च तुका यांचे एकादहसरे पद, (२) कांही सुमाधिते, (३) शेषकवि कृत गोपालकाला-श्लोक १९

१५६७]

किरकोळ वाढ-पृ. सं. ११ × २ = २२ [१२५

श्रीसमर्थ, कोकिल, माधवदास, शिवराम पूर्णानंद यांची पदपदांतरे

१५६८]

किरकोळ वाढ-पृ. सं. ८ × २ = १६ [११५

- (१) धीसमर्थ, तुलसीदास, नरहरि मालो, यांची पदपदांतरे, (२) प्रपोदशाखरी मंत्रावर पद

१५६९]

किरकोळ वाढ-पृ. सं. ८ × २ = १६ [१२

मोरोपंत, काशी कवि वगैरे

१५७०]

वाढ-पृ. सं. ७५ × ४ = ३०० [२००

(१) मानुदास, माधव किंवा माधवदास, गोणाई, नामदाची जनी, एकनाथ यांची पदपदांतरे, (२) कृष्णचरित्र-श्लो. २९, (३) संस्कृत स्तोत्रे-सद्गुरुकवच, सारकब्रह्मराम-श्लो. ८०, योगतारावली-श्लो. २४, भैरवाष्टक, भवानीसुजग, त्रिपुरागायत्री, बगळामुखी, तिरस्करणी, बुद्धगणपति, मूलमन, बाळाभीअशरी, शानसंन्यास-श्लो. ४३, गंगाष्टक, वेदांतपर श्लोक, वगैरे

१५७१]

वाढ-पृ. सं. ४२ × ४ = १६८ [१२५

(१) अमृतराय, जगज्जीवन, शिवराम, त्रिविक, गोसाईंनंदन, शानदेव यांची पदपदांतरे (२) तसेच श्लाघ्यवाणें रामदास II, (३) भवणाचा समास ७ × ९, (४) शानेश्वरीतील उतांरे, (५) नामस्मरणाचा समास ४ × ३, (६) घोळपांच्या लक्षणाचे ४ श्लोक, (७) सुभाषिते

१५७२]

वाढ-पृ. सं. २० × २ = ४० [१००

(१) कोनेरी नारायण, तानाजी, रोकशराम, गोसाईंनंदन यांची पदपदांतरे, (२) सन १२३५-३६ व सन १९१४-१५ तीळ कांहीं जमाखर्च.

१५७३]

वाढ-पृ. सं. २० × २ = ४०

आ. व शे. कांहीं गेलेले

[१५०

ज्योतिषविषयक काही माहिती

१५७४]

११" × ५३" आकाराचे
चार सुटे बंद

[१५०]

गद्यांत प्रल्हादाची संपूर्ण कथा. अक्षर सुंदर आणि सुवाच्य आहे.

१५७५]

बाह-पृ. सं. १२७ × २ = २५४ [१५०]

(१) अधिर कृत पांडवप्रताप-प्रसंग २५ वा-नळोपाख्यान, ओवीसंख्या ३०८, (२) नागेंद्र याज्ञवल्की कृत वनपर्वतील कांहीं प्रकरणे-श्लोक ३३ + २४ = ५७, (३) महिपति कृत भक्तिविजय-अध्याय ३७ वा, ओवीसंख्या १६१, (४) पांडवप्रताप-अरण्यपर्व-प्रसंग ३१ वा, ओ. सं. २५४, (५) पांडवप्रताप-शांतिपर्व-प्रसंग ५७ वा, ओ. सं. ११८, (६) भक्तिविजय-अध्याय २ रा, ओ. सं. २५५, (७) रंक कृत आपल्या सद्गुरुस पंचश्लोकारमक पत्र, (८) गोसावी-नंदन, मोरेश्वर, मोरे धुंडिराय यांची दोन चार पदे, (९) कांहीं सुभाषिते

१५७६]

बाह-पृ. सं. ८ × २ = १६
काही पृष्ठे नष्ट

[१२५]

(१) वामन कृत सीतास्वयंवर-श्लोक १३ ते ११५, (२) सद्भवचिह्नन कृत बहिरंमष्ट उर्फ बहिरा पिसा याचें चरित्र-कडवी १९, (३) कोकिल गंगाधर, मध्वमुनेश्वर

१५७७]

पंचांगाच्या आकाराचें
एक पत्र

[१५०]

गोरक्षनाथाचे मुहूर्त

१५७८]

पोथी-पत्रे ९९

[२००]

कृष्णयाज्ञवल्की कृत कथाफलपत्र-स्तवक सातवा. " पुस्तक कोनेर मोबिद पीपले याहाचे शेथे ॥ "

१५७९]

पोथी-पत्रे १८

[१५०]

शिवदास गोमा कृत काशीखंड-अध्याय शेवटचा-८० वा, संपूर्ण-
ओवीसंख्या ३३४

१५८०]

पोथी-पत्रे १३३

[१५४]

रघुवंश अर्थानुसार-सर्ग १ ते ४. चार दि सर्गांची हस्ताक्षरे निर-
निराळी, पत्रसंख्या ८२ + २२ + ५२ ते ७१ = २० + ९ मिळून २९३.
दुसऱ्या सर्गाच्या शेवटी " इति श्रीमन्महोपाध्यायलोलचलमहिनायसूतिवि-
चितायां रघुवंशव्याख्यायां संजीविनीसमारण्यायां द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥ "
तिसऱ्या सर्गाच्या शेवटी अष्टाच मजकूर आहे, फक्त ' लोलचल ' ऐवजी
' कोलचल ' आहे व लेखनकाल वेगळे दिला आहे तो असा " शके १७०४
माघ शुभ १ ॥ कौटिल्योपनामकेन राघवेण लिखिता ॥ " कोलचल पाहिजे
होतें, असें वाटतें.

१५८१]

पोथी-पत्रे ३

समासचक्र

[१५५]

१५८२]

पोथी-पत्रे

११ + ११ + १ + १ = २४

[१००]

कृष्णदासमुद्रल कृत सुलोचनाख्यान-प्रसंग दुसरा, पत्रे १२,
पोथी १२१, पैकी शेवटचे १२ वें पत्र नार्ही; प्रसंग तिसरा, पत्रे १२,
पोथी १२४, पैकी शेवटचे १२ वें पत्र नार्ही; दोन निराळी च पाने.

१५८३]

पोथी-पत्रे २२२

[१००]

वामन कृत गीतेथी समस्तोकी श्रीकृत-कृत पहिला अध्याय व
पांचव्याची शेवटची दोन पाने नार्हीत, बाकी पूर्ण

१५८४]

उद्यवलेडे चार पृष्ठांचे बाट

[१००]

रामचंद्रनामावली-११० नांवे, मालगांव मठपति हरिहर यांची
जी १२१ नांवांची धोरामनामावली समेने प्रसिद्ध केलेली आहे, तिच्याद्वन

ही निराळी आहे. विश्वास म्हणून रोकडेरामांचे कोणी शिष्य नसल्यास प्रस्तुतची नामानळी रोकडेराम कृत असावी, असे दिसते. प्रकाशना योग्य.

१५८५]

गळांठा

[१००-१००]

(१) भक्तिविजय-अध्याय ४९ वा-तुकोराचरित्र, (२) हरि-विजयाचा काही भाग, (३) शिवलीलामृत-अध्याय ११ वा, (४) रुक्मिणीस्वयंवराचा बराच भाग, (५) मंत्र, रमल, पंचीकरण, हिशोब, हस्तामलक, शिवसहस्रनामावळी, हरिपाठ, लेखणी, तुदामचरित्र, १६८० तीळ एक मौजीपत्रिका, अष्टपदी, अमरकोश, रघुवंश, याचे काही काही भाग, (६) काही पत्रे, (७) धोसमर्थ, माधव अनंत, गिरिधर, केशवचैतन्य, उद्धवचिद्वन, निपटनिरंजन, तुकाराम, नामदेव, बोधला, शानदेव, बालकराम, रोकडाराम, माधव रोकडा, दत्तमुत, जनी, शिवराम पूर्णानंद, शिवदिन केशरी, मध्वमुनेश्वर, मानपुरी, सुरदास, निरंजन, अमृतराय, मास्करमुत, देवनाथ, भानुदास, जगमित्रनागा, अनंतपंडितमुत साबाजी म्हणजे साशाजी अनंत, जयराममुत, आनंदात्मज, गोसावीनंदन, देवीदासाकित, इत्यादि शताशत शतकवींची पूर्णापूर्ण पदपदांतरे, (८) किरकोळ

१५८६]

वही-बंद ५३

पहिले दोन बंद नष्ट

[७२]

(१) ४२ पृष्ठापर्यंत ही वही मोडीत लिहिलेली आहे. पहिली दोन पृष्ठे गेलेली आहेत. ही बरबर दिसते. तीत बहामणी राज्याचा मूळ पुरुष हसन गंगु याची मूळ इकिकत आहे.

(२) हिचा शेवट : " राजधरी साबाजी अनंत हे विनती मिती आश्विन शु॥ १२ रोज शुक्रवार सन १२७३ हस्ताक्षर बळिराम सुखाराम धस्ती भौजे पांडर नंदापूर हा मुळापता (?) सूर्यभान पा भौजे म्हाण यादाचा असे वाचाबयाकरिता लिहून घेतला असे "

(३) ' मुळापता ' हा शब्द लागला नाही. पुढच्याच वहीत तो शब्द पुन्हा दोनदा आला आहे, त्यावरून मूळ पत्ता, मूळ इकिकत, असा अर्थ केला आहे. महिना, मिर्चा, वार व फसली सन, यावरून या बखरीचा लेखनशक १७८५ ठरतो.

१५८७]

वही-बंद ३३

[९६]

(१) या वहीत शालीवाहन शकाचा आरंभ कसा झाला याची मोडोंत लिहिलेली हकिगत आहे. तिचा आरंभ—“ श्री मुळापता सालीवान सेक.....साहेवी हुकुम फर्माविला जे सालीवान सेक कैसा पवेदा जाला त्याची हकिगत जाहीर करावयासी रजा फरमाविली..... ” तिचा शेवट—“ इति श्री शालीवाहान शक मुळास्ता (१) समाप्त सन १२५० फमली फार्तिक वदे ५.....गोविंदाची वही होये... ”

(२) फमली सन १२४५ तोंड कांहीं जमाखर्च व कांहीं पत्रांचे उतारे,

१५८८]

वाढ-पृ. सं. ४४ × २ = ८८

शेवटची व कांहीं मधलीच गेलेली [१००]

मतिविवेक नामा उर्फ विष्णुदास नामा कृत उत्तरकांड

(१) मुखपत्रावर ‘ लढुकुशकथा प्रा ६ ’ म्हटले आहे, यावरून या कथेचे सदा च प्रसंग होते, असें दिसते. प्रसंग १ ला, ओवीसंख्या ५८, मतिविवेक नामा, प्रसंग २ रा, ५३ व्या ओवीनंतर पृष्ठें गहाळ; प्रसंग ३ रा, ओव्या ३४ ते ३६, मतिविवेक नामा; प्रसंग ४ या, ओवीसंख्या ६८, मतिविवेक नामा, प्रसंग ५ या, ओवीसंख्या ९४, विष्णुदास नामा; प्रसंग ६ वा, १०८ व्या ओवीनंतर पृष्ठें गहाळ

(२) प्रकरण नवीन दिसते. मतिविवेक नामा ते च विष्णुदास नामा होत, पण मतिविवेक नामा हें नाव ऐकण्यात नव्हतें.

१५८९]

वाढ-पृ. सं. ३० × २ = ६०

आ. य. शे. ची काही नष्ट

[१५०]

(१) धीसमर्थ, जनी, हुषा, दीना, फोकळ, मागु, मीराके प्रगु गिरिपर, आत्मारायण साळी, गो. नं., नागा, रामा जनार्दन (आरती शानराजा,) परगुराम ब्राह्मण (आरती बेंकोबाची) इत्यादिनांची पदपदांतरे, (२) पोस्त्रामेळाचरित्र-ओ. १४ अपूर्ण, (३) कांहीं सुमायिते, (४) पारा मास-१३ क ५८ अपूर्ण

१५९०]

गट्यांठा

चौदा वृकटे-रामविजय यथेरे

[१००]

१८५९ चैत्र शु. १

येणें प्रमाणें विदमं प्रांतांत मजकडून आवांरयत घडलेलें अल्पें संशोधन आहे. आज आतां

किंचित् सिंहावलोकन

करावें, असें वाटतें. गेल्या अठ्ठावीस वर्षांत झालेलें श्रीरामदासी संशोधन सांगण्यास आपण १८५२ च्या ज्येष्ठात म्हणजे १९३० च्या जून महिन्यात आरंभ केला व गेल्या सहा वर्षांत १८२४ ते १८३५ अखेरपर्यंतची म्हणजे इ. स. १९०२ ते १९१३ या पाहिल्या बारा वर्षांतील संशोधनाची दृष्टिकत सांगून झाली. पुढच्या सोळा वर्षांत, किंबहुना या क्षणापर्यंतच्या काळात, विशेषतः कागदपत्रांचें संशोधन घडलें. त्या कागदपत्रांचें स्वरूप दर्शविणारा संशोधनाचा तिसरा खंड स्वतंत्र काढावा असें मनात आहे. तथापि त्या काळातील जहरी-पुरती नुसती रोजनिशी इत्यादी सनात येथें नमूद केलेली असावी, असें वाटतें, अशासाठी कीं, तो तिसरा खंड माझ्या हातून न च लिहिला गेला, तर निदान कोठें आणि केन्हां कागदपत्रांचें संशोधन झालेलें आहे आणि कोठें दहाव्याचें उरलेलें आहे हें तरी संशोधकाच्या कानावर असावें. संशोधनास आरंभ केल्यापासून आजपर्यंत व्यक्तिः पुष्कळानीं आपल्या घरातील किंवा बाहेरून मिळविलेलीं पोथ्यापुस्तकें आणि बाईं माझ्या दवाबीं वेलीं आहेत. तसें च या संघ काळात जे हस्तलिखित ग्रंथ मी कायमचे मिळवू शकलों नाहीं, त्यांच्या नकला करून ठेवल्या आहेत. तेव्हा बारा वर्षांच्या नंतरची रोजनिशी दिल्यावर, इतरांकडून मिळालेल्या पोथ्यापुस्तकाची, बाडाची व नकललेल्या ग्रंथाची नोंद करून हा द्वितीय खंड पुरा करवा, असा विचार आहे.

बारा वर्षां नंतरची रोजनिशी

१८-४-१९१४ मसूर, चंद्रज, पाटण

२०-४-१९१४ हेळवाक, कोंढावळें, हेळवाकची घळ. ही घळ अगत्यात झडून अत्यंत प्रेक्षणीय आहे. १५६६ पासून १५९६ पर्यंतचे भौसमर्षांचें चरित्र हा घळ सांगते.

२२-४-१९१४ पुन्हां पाटण. दशपाडे याचेकडील कागद पाहिले, त्यांच्या नकला करून घेतल्या. पाटणास संशोधनास अजून पुष्कळ जागा आहे.

२३-४-१९१४ चाफळ

ग. सं. ५४

२५-४-१९१४ उंमज, बाळा केशव जाधव पाटील यांचेकडील पांच तासपट पाहिले, उतरून घेतले व परत केले.

१४-५-१९१४ लिंबगांव, कुडाळ आणि सरताळें. लिंबगांव आणि सायगांव येथील आपटे घराण्यात विपुल कागदपत्रे आहेत, असें समजलें. कुडाळ येथील देशपांडे यांच्याकडे ऐतिहासिक नोंदवही होती, ती उतरून घेतली. बाकेनिशी टिपण म्हणून श्रीसमर्थचरित्रविषयक प्रविद्ध असलेलें टिपण करणारा पुरुष याच घराण्यांतला. सरताळ्यास हि वाकनीस होते. या खेपेस नाही, तरी पुढें एकदां त्यांच्या कडील कागदपत्रे पहावयास मिळालीं.

१२-५-१५ मसूर, शहापुर, उंमज. शहापुरास पांच सहा तासपत्रे मिळाली. तीं उतरून घेऊन परत केलीं.

१३-५-१५ चाफळ : दर खेपेस कांहीं तरी मिळे च, निदान दर्शन घडे.

१५-५-१५ सज्जनगढ

१७-५-१५ मार्गात च एकाएकी लोणंद येथें उतरून शिरवळास गेलों. तेथील गेजु मोरानी ताचे व त्यांचा मुलगा कोंढिवा यांच्याकडून ३७ कागदपत्रे मिळालीं. त्यांच्या नकला करून घेऊन तीं परत केलीं. नारायण बुवा आणि बाजी बुवा यांच्या समार्थाचें दर्शन घडलें.

१८-५-१५ भोरास योडा वेळ थांबून हिरडोशीस गेलों व रात्रीच्या मुक्कामाला माझिरी गाठली.

१९-५-१५ वाटाळ्या बरोबर घेऊन पहाटेच च प्रशांत वेळीं निघून डोंगराच्या काठाकाठानें जात सज्जनगडास एवढा डोंगर उतरून कैक वर्षे निदिध्यास घेतलेल्या त्या पवित्र शिवतरखोऱ्यांत उतरलों. श्रीसमर्थाच्या चरणधूलीने पुनीत झालेल्या घळीचें प्रथम दर्शन घडलें. या घळीला च श्रीसमर्थ सुंदर भठ म्हणत. तिचें त्रोटक वर्णन पृथ्वीवरील स्वर्ग म्हणून श्रीरामदासी मासिकाच्या पहिल्या च वर्षाच्या पहिल्या अंकात श्रीसमर्थाधिक विविध विषयाक २ यात आलें आहे. देळवाकच्या घळीपेक्षा ही घळ मोठी आहे. घळीपासून एका हाकेवर त्या च डोंगरास वरच्या वाजूस चंद्रराव मोऱ्याचा वाडा होता. आता

त्याचा घराटा शिल्लक आहे. पाणी अमृतबुल्ल आहे. येथून रायगड पाच कोसाच्या आत आहे. या घळीत मळे १५७६ ते १५८६ जाऊन येऊन य नंतर हि अनेक वेळा भीसमर्थ होते. १५७७ त शिवछत्रपतींनी रायगड घेतला व १५७८ त चंद्रराव मोन्हाचा काटा उपटून टाकला. भीसमर्थ या घळीत व छत्रपति धीरवाडीत असता व मध्ये काळनदीला महापूर आला असता भीसमर्थांनी भीशिबछत्रपतींना 'चमत्काररूपे दर्शन' दिल्याची कथा भीसमर्थप्रतापात आहे व तिला कागदपत्राचा आधार आहे. याद घालणारानी याद घालीत सुखाल आयुष्य कढाये.

१९१६-१७ अन्य व्याप

२५-४-१८ चंभ्रज व चाफळ. या सेवेस चाफळास विपुल कागदपत्रे मिळाली. येथे च

२६-४-१८ हनुमजयतीच्या दिवशी श्रीसमर्थसंप्रदायजीर्णोद्धारादिकार्याचा संकल्प झाला.

२८-४-१८ सज्जनगड

२४-१२-१८ मसूर, राहापुर, चंभ्रज. मसुरास आपळे व बुधकर यांच्या कडील काही कागदपत्रे मिळाली.

२६-१२-१९ श्री क्षेत्र जाव. काही कागद पाहिले.

२८-१२-१९ सोनपेठे व शंकरपुरवाडी-पृष्णेश्वरदेवस्थानासवर्णने महत्वाच्या नोंदी पाहण्यात आल्या.

७-५-२० मसूर-आपळे व बुधकर यांच्या कडील आणखी विपुल कागदपत्रे मिळाली.

९-५-२० फन्दाळ-लक्ष्मणराव महादेव ऊर्फ नानासाहेब देशपांडे यांनी आपल्या कडील सर्व कागदपत्रे दाखविणी व इतर ठिकाणची माहिती दिली.

११-५-२० कोठे-विपुल कागदपत्रे पाहण्यात आली

१२-५-२० धरेगाव. काही कागद मिळाले. भक्तमजरीमालाकार रामाराम प्रासादी या गानचे. राजारामप्रासादी हे एक नांव नवून त्यात दोन नावे येतात : राजाराम व त्याचा पुत्र प्रसाद. तेव्हा भक्तमजरीमाला ह्या

ग्रन्थ या उभयवर्ती मिल्हून लिहिलेला असावा, असे वाटते. तो मूळ ग्रन्थ त्यांच्या वंशजापाशी आहे.

१३-५-२० चाफळ. देशपाढे यांच्या घराण्यातील कागदपत्रे पाहण्यांत आली.

१५-५-२० संव्रज

१६-५-२० शिरगांव. कागदपत्रे व बाहेर पाहिली.

१६-५-२० खंडोबाची पाली. काळभोर व देशपाढे यांचे कडील महत्त्वाचे कागद पाहिले, काही मिळाले, काही उतरून घेतले. काळभोर व राराडे यांच्यातील वादाचा श्रीशिवछत्रपतींनी केलेला निवाडा श्री रामदासी मासिकात प्रसिद्ध झालेला च आहे.

१८-५-२० तारळें. देशपाळ्यांच्या कडील काही कागदांच्या नकला करून घेतल्या.

१९-५-२० फळेंच्याची घळ. अति सुंदर.

२०-५-२० निनाम पाढळी, होळेंगांवचा मारुती व सज्जनगड. निनाम पाढळीस मठ आहे. रवानुभवदिनकरकर्ते यांच्या पासूनची परंपरा येथे चालते. मठात स्वा. दि. ची अपूर्ण प्रत व १७०९ ताल संतविजयाची प्रत पाहिली.

२१-३-२१ जांब, शंकरपुरवाडी

२३-३-२१ बारामती. कल्याणचे शिष्य रामानो दादा याचा येथे मठ आहे. मठातील सग्रह पाहिला, त्यात मुद्रलांच्या हातचा १६२२ ताल दासबोध होता. त्याची दोन वेळची इकिकत मासिकांत येऊन गेली च आहे.

७-५-२१ पाल

९-५-२१ कोळें

१०-५-२१ फऱ्हाड-नाणेगावच्या बाबत देशमुखकडील कागदांच्या नकला घेता आल्या.

११-५-२१ मसूर

११-५-२१ संव्रज, चाफळ, फऱ्हाड

१५-१२-२१ भालगांव. श्रीमहेशिष्य न्यंबकराजाचा मठ.

२७-१२-२१ औरगानाद. निपटनिरंजनाचें स्थान पाहिलें.

२५-१२-२२ गयराई, शहागढ

२६-१२-२२ घोंडराई. अमृता नदीच्या काठी. भीममयशेष्य मुसळराम यानी नदीच्या पात्रान जेथें एका सपाट्यात मुसळ रोविलें, तेथें इहाँ मास्तीचें देवालय आहे. तेथील लोक मात्र या देवालयाची निराळी च उपपत्ति सांगतात. काहीं कागदपत्रें मिळालीं. संशोधनास अजून पुष्कळ वाव आहे.

२७ १२-२२ आंबड. पंचरत्नी भगवद्गीतेची सचित्र पोथी दोडशें रुपयास विकत मिळाली. पोथी अपूर्व, प्रेक्षणीय आहे. विचित्र माणसे, विचित्र काळ, विचित्र अनुभव !

१९२३-१९२६ निराळा च व्याप

१६-४-२७ तळेगांवदाभाडा. वाळयचर्चा

१७ ४-२७ महाड. भोंवतालची माहिती करून घेतली.

१८-४-२७ नातें, वरंदोली, फोंझर. नात्यास दिव्य पादुकाचें दर्शन घडलें. तिन्ही ठिकाणीं काहीं मिळालें. पाचाड येथें रात्र काढली.

१९-४-२७ रायगडाचा माथा !!! वर कागदपत्रें नव्हतीं, कारण वरती मनुष्यवरती च नाही, पण तेथील इमारतींच्या अवशिष्ट भागांनीं—उद्ध्वस्त सिंहासनानें, नगराखान्यानें, वाड्याच्या पडक्या भितींनीं, सुयारांनीं, झिंयाच्या सहा महालांनीं, मागच्या जिऱ्यानें, मनोऱ्यांनीं, घरट्यांनीं, बाजारपेठेंतलें हुतर्फां एकसारख्या दुकानांनीं, जगदीश्वराच्या प्रासादानें, भीतिवडनपतींच्या समाधीनें—कार काय, पण तेथील दगडांनीं, मातीनें, गंगासागर तळावानें, दिवसाच्या सूर्यानें, रात्रीच्या खणैक अधारानें आणि नंतर उगवलेल्या चंद्रानें, तारागर्णींच्या चिरंजीव झुवानें, वाऱ्यानें आणि आकाशानें १५९६ पासून १७४० पर्यंतचा आणि नंतरचा हि साद्यंत इतिहास सारखा चोवीस तास मुकाट्यानें अश्रु दाळीत सांगितला !! तो आपणास ऐकू येतो, पण सांगतां येत नाही. तो आपण हि ऐकावा, असें ज्यांना वाटेल त्यांनीं रायगडास जावें !

गेला भोक्ता गडांचा हयगजपतिचा आणि त्या भूपतींचा ।
 शूरांचा सज्जनांचा ऋषिजनमुनिचा आणि त्या देवतांचा ।
 भक्तांचा पंडितांचा चतुर सुमतिचा सावड्यां भाविकांचा ।
 नाना विद्याकवींचा कुशल जगतिचा बोलक्यां नेमकांचा ॥

२०-४-२७ वाढी, छत्री निजामपूर, सांदोशी, पाचाड, वाळसुरे-ठिक-
 ठिकाणी कागद आहेत, पाहिले पण मिळाले नाहीत.

२२, २३, २४-४-२७ महाड, बीरवाडी, वरंधा-काही मिळाले.

२५-४-२७ नलचवड्याचें पठार, पारमाची, शिवतर खोरे

२६-४-२७ खडकेश्वर, चंद्ररावाचा घरटा, श्रीधर्मर्थाची घळ, चाकी खुर्द

२७-४-२७ चाकी बुद्रुक, (१९१४ ते १९१८ त झालेल्या जर्मनीविषयच्या
 लढाईवर या लक्षनशा गांवांतून ८१ लोक गेले होते, पैकीं १८ कामास
 आले, असें जयस्तंभावरील लेखावरून दिसते), वरंधा. वरंध्याच्या
 देशमुखकांडील कागद पहावयास मिळाले.

२८-४-२७ महाड. एक बखर मिळाली.

२९-४-२७ पोलादपुर. काही कागद मिळाले.

१-५-२७ देवळे-चित्त प्रसन्न करणारा मनोरम देखावा. साकर, खडकवाडी
 (येथून तानाजी मालुसरे याचें समरेट गांव दिसतें, तेथें त्यांचा
 घरटा आहे), देवळे

२-५-२७ बोरावळे-येथें हि चंद्रराव मोरे याचा एक घरटा आहे. चंद्रराव
 म्हणजे एक मोठेंच प्रस्थ होतें. जशी निजामशाही, आदिलशाही,
 तशी चंदरराई. जावळी, बोरावळे आणि शिवतर या तिन्ही ठिकाणी
 चंद्रराव मोरे याचे वाडे होते. हा पंघरा वीस कोसांचा सारा होंगराळ
 टाणु त्याच्या ताब्यात होता. कोंकणपट्टीतील आपल्या मुष्टुळाळा निर्भयता
 आणि त्यासाठी शिवाजीराजाना चंद्ररावाला अनुकूल तरी करून घ्यावयास
 पाहिले होतें, किंवा त्याचा कांढा उभटून टाकून हा मुद्रुख आपल्या
 ताब्यात घेणें अवश्य होतें. त्या मुद्रुखांत चंद्ररावाच्या घरट्यापासून
 एका हाकेवर शिवतरच्या घळीत भीसमर्थ जाऊन राहिले होते.
 कथासाठी ! रानवडी, पोलादपुर. काही ना काही मिळतेंच.

३-५-२७ महायळेश्वर, वाई, सावारा

४, ५, ६, ७ ५-२७ सज्जनगड

८-५-२७ उडतरे, सरताळे

९-५-२७ फुडाळ-देशमुल, देशपाडे यांचे कडील कागद पाहिले, कांही मिळाले.

१०-५-२७ जयरामस्वामींचे बडगांव-जयरामस्वामीकृत १७७६ तील रुक्मिणीहरण ग्रंथाची प्रत, १५९१ तील अपरोक्षानुभव, १५७० तील सीतास्वयंवर व भागवताचा अभंगात्मक दशम स्कंध, असे चार ग्रंथ पाहण्यात आले. पुसेसावळी.

११-५-२७ पुन्हा उडतरे, सरताळे व म्हसवे

१२-५-२७ अमृतवाडी-येथे काळे यांच्या घराण्यात इ. स. १८४१ तील एक प्रचंड वतननिवाडा आहे. सातारा-महाराष्ट्रेतील घर न. १२०

१३-५-२७ मसूर

१४-५-२७ उंब्रज, चाफळ

१०-४-२८ भोर, नसरापुर, वनेश्वर (रम्य स्थान. पहिले बाजीराव साहेब यांनी बांधले अशी आख्यायिका. देवापुढे घंटा आहे, तीवर एक फुली अर्धन १६८३ सनाचा अंक आहे. सभवते कों, वसईच्या लुटोत ' चिमाजीआप्पांनी ही घंटा आणली असावी.)

११-४-२८ तांभाडें. येथे विठ्ठलराव सिलीमकर यांच्याकडे मराठ्यांच्या इतिहासाची साधनें-खंड १७ वा लेखाक १० वा याचा मूळ १५७९ तील श्रीधिवछत्रपतींचा महजर पहावयास मिळाला. शेवटी ' मोर्तव सुद ' अखेरे नव्वती) जांभळी, चेल्याची पेठ

१२-४-२८ तोरणा किल्ला (कोकण दरवाज्याच्या बुक्कावर उमे राहून पाहिल्यास चौफेर प्रचंड डोंगर च दिसतात, सिंहगड, राजगड, प्रतापगड, रायगड हे विले दिसतात). कांही आणले.

१३-४-२८ आडिवली, मांगदरी, वोरवळे

१५-४-२८ भोर-एका ठिकाणी कागद पहात असता, शंकराजी नारायण यांचे अखिल शिके सनदापत्रावर जेथे उमटवावयाचे, बरोबर त्या च जागी उमटविलेले कोरे कागद आढळले !

१७-४-२८ आंवघटे-शंकरजी नारायण यांची समाधी, कान्होजी जेधे यांची समाधी, नागनाथाचें रम्य स्थान. जेधे देशमुख यांचे कडाळ कागद मिळाले. नाझरे-तेथें खोपडे राहतात. त्यांच्या कडे जुने कागद आहेत, अशी नवी माहिती मिळाली, पण कागद पहावयास मिळाले नाहीत.

१८-४-२८ कारी-जेधेदेशमुख यांचेकडाळ कागदपत्रें मिळालीं. हिरडोशी येथें रात्रीचा मुकाम. पलास साठ वर्षे या ठिकाणीं दुकान घादून असलेले विष्णु महादेव अळघटे कळावितात कीं, कंक, मालुखेर वगैरेच्या कागदपत्राचा शोध या मागात साळवें, सायेळवाडी, रायरो, धारंव, दावकेघर, नियवण, धानवली, सुदें, माजिरो, शिरवली, कुडलीखुर्द व बुद्रुक, दुर्गाडो, आवेपुरी, शिरगाव, काहंगण, सिल्लिव, कुड, राजेवडी, कोंढी, वेणुपुरी, देवघर, मसरपुर्द, उंबरगणी, धामुणसी या पंचवीस ठिकाणीं केला पाहिजे !

१९-४-२८ वरंधा, महाड

२०-४-२८ नातें, कोंडार येथें रात्रीचा मुकाम. कांहीं कागद व समासद कृत श्रीशिवछत्रपतींचीं यत्तर मिळाली.

२१-४-२८ पाचाड-समाधी माता जिजाबाईसाहेब यांची च असावी, पण येथील लोक शका प्रदर्शित करतात. ते निराळी च कथा सांगतात. येद रायगडावर.

नाम घेत चढतां पद टाकी । धोरसें क्रमित मार्ग विलोकी ।

गांठिलें शिरसर रायगडाचें । बांदिले चरण छत्रपतीचे ॥ १

२२-४-२८ वाडी, निजामपुर, वारंगी

२३-४-२८ वाळण, आईचें कोंड (मोठाले मासे), दरंधा-
ता. १९ ते २३ गदाला अनायास प्रदक्षिणा च झाली.

२५-४-२८ तळीये, कीवें, पिंपळवाडी, कामोरी किल्ला-थोडें मिळालें.

२६-४-२८ तळवटे-तेथें एकदा जामळींच्या चवुतऱ्यावर भोसमर्ष संतोपरूप बसले असता करवाणरयामी त्यास भेटावयास गेले होते, ती जागा ठरविली. रसगुल्य आदि. पाठीशीं पारमाचो आणि शिवतरावोरे, आणि पुढें रायगड. रात्र काढली.

२७-४-२८ महाड

२८-४-२८ पोलादपुर, परत महाड

२९-४-२८ पुणे- पाच दिवस

५ ते ९-५-२८ भाटघर, महाबळेश्वर, प्रतापगड, जावळी, चंद्रावांचा
घरटा- पाहून काय वाटलं तेवढं च, मिळालं काही नाही.

१०-५-२८ भाटघर

११-५-२८ वनेश्वर, पुणे

१७-५-२९ सातारा, संग्रज

१८-५-२९ चरेगांव, वाहागांव-भक्तमजरीमालेश्या शोधार्थ

१९-५-२९ सरताळे-कागद मिळाले

२०, २१, २२-५-२९ महाबळेश्वर-१६०६ ताल दासबोधाची प्रत
परत केली

२३, २४, २५-५-२९ सज्जनगड

२७, २८-५-२९ घेळगांव-साहित्यसमेलनात राजवाडेसशोधनमंदिर

४, ५, ६-६-२९ श्री क्षेत्र जांव-श्रीसमर्थमंदिराच्या पायाचा तळ
गाठला, तेथील पूजाई दगड

यानंतर जे दोरे काढण्यात आले त्यात मुख्य हेतु आरंभी श्रीसमर्थ-
मंदिर-जांव व नंतर श्रीसमर्थबागदेवतामंदिर-धुळे या सार्वजनिक
संस्थाना मदत मिळविण्याचा होता, संशोधनाचा हेतु सर्व काळ मनात अखंड
अनुस्यूत असला तरी तो त्या दौऱ्यात गौण होता. त्या दौऱ्याची हकिकत
अन्यत्र देण्यात आलेली आहे. त्यात घडलेल्या संशोधनाचे वृत्त तिसऱ्या
खंडात येईल.

व्यक्तिशः इतरांकडून मिळालेला संग्रह

(१) कै. गोविंद काशीनाथ चांदोरकर

१५९१]

पोथी-पत्रे १४८०

[१५८

जयरामस्वामी वृत्त जयबोध

या प्रचंड ग्रंथाचे अघ्याय २० असून औवीसख्या १९०७४ आहे. ग्रंथ
शके १७०१ त जयरामांनी स्वतः पुण्यास लिहिलेला आहे. तो सर्वस्वी

श्रीमत् दासबोध ग्रन्थाचारं लिहिलेला आहे. तेव्हा त्याचें महत्त्व किती आहे, हें निघळें सांगणें नको.

१५९२]

वाढ-पृ. सं. ५० x २ = १०० [१२५

(१) बुकागम, नामदेव, जनी, माळो, मानुदास, चागा, खनुमादेवोवर

(२) बहुधा अनंतशिष्य कृत गजगौरीबोधसा-श्लो. ४६

(३) लीलाविश्वभंरप्रसादें जटासुरवध-ओ. १८

(४) बहुधा श्रीपति कृत प्रल्हादचरित्र-श्लो. २१

१५९३]

ठिसूळ कागदाचा भुगा
भोसल्यांची वंशावळ [१२५

१५९४]

पोथी-पत्रे १५१ [२००

नित्यानंदसुत कृत वेदस्तुति-आंबोसख्या २६००

१५९५]

पोथी-पत्रे १३१ [१५४

नित्यानंदस्तुति कृत वेदस्तुति-ओ. स. २६०५

१५९६]

पोथी-पत्रे ८५ [२००

नित्यानंदसुत कृत वेदस्तुति-ओ. २६०५

१५९७]

ब्रह्माद्याचा मर्यादाशा [२००

१५९८]

पोथी-पत्रे
९२ + ९१ + ११२ = २९५ [२८४

त्र्यंबककविराज कृत बालयोध

के. चांदोरकर यांनीं संपादिलेला हा भीष्मनायकांतील ग्रंथ सभेच्या मराठाग्रंथमंडळालांत ग्रंथ दुसरा म्हणून प्रकाशित आहे.

१५९९]

पोथी-पत्रे
७२ + ७९ + ९८

[१०३]

ज्योत्सफकविराज कृत शालशोध

१६००]

पोथी-पत्रे १३६

[१५३]

तुलसीदास कृत रामायण

१६०१]

पोथी-विस्त्रलित पत्रे
सुमारें ४००

[१००]

तुलसीदास कृत रामायण

१६०२]

पोथी-पत्रे १९१

[१५०]

तुलसीदास कृत रामायण

१६०३]

पोथी-पत्रे २१
वेकी १ छं य ३ रें नार्ही

[११७]

ज्ञानदेव विरचित महावाक्यनिरूपण

१६०४]

पोथी-पत्रे ७१

[१००]

वामन कृत गीता समस्तोकी

१६०५]

पोथी-पत्रे सुमारें २००

[११५]

तुळाराम विरचित गीता अर्भंगात्मक

१६०६]

पोथी-पत्रे
१८ ते ३४ अपूर्ण

[१५०]

त्रिविक्रम बालु विरचित भक्तियोग

१६०७]

पोथी-पत्रे १३

[२००

गणेशभट्ट अग्निहोत्रा लिखितं भूगोलवर्णनम्

१६०८]

पोथी-पत्रे ६७

[२००

शेवटची फक्त २१३ पाने नाहीत

एकनाथ कृत भिल्लुगीत-गृहणजे भागवतापेकीं देखिवावा अभ्यास

१६०९]

आठ निरनिराळ्या पोथ्या-पत्रे [१००-१००

१६, २०, ३२, १४, १०, ४०, ४१, ४८

ज्ञानदेव कृत उत्तरगीता-पूर्णापूर्ण आठ प्रती

१६१०]

पोथी-पत्रे ११

[२००

शुद्धगीता-संस्कृत

१६११]

दोन पोथ्या

[१००-१५०

पत्रे २८ व ४५

रत्नाकर कृत उपदेशरत्नाकर-दोन प्रती,

१६१२]

मोडी बख्तरवजा

[१००

रामविजय ग्रन्थ

१६१३]

मोडी बख्तरवजा

[१००

पत्रे १७२

मद्यांत भागवत

१६१४]

गाढ-पृ. सं. ५७ x २ = ११४

[१५०

चाहून जास्त नष्ट

(१) भविस्य, तुकाराम, गहिनी, जनी जनार्दन, एकनाथ, निळा, कृष्णदास, जनी, अनंतवनय, उदय, केशव, रावव किंवा राघवदास, नामा, जैमालया के आभित जनमट, घाहुरेन फकीर बांची पदपदांततरे

(२) घाहुरेन कृत गोमा उन्नाक्षणीचे चरित्र- ओ. २९, (३)

सादीचे अभंग, (४) काही दोहरे, सुभाषिते

१६१५]

वाढ-पृ. सं. ८६ × २ = १७२

आ. व शे. कांहीं गेलेली

[१५०

(१) तुलसीदास, जसवंत, सुरदास, रामदास, अमरदास, सखीदास, जगन्नाथ, नंददास, मानदास यांची हिंदुस्थानी पदपदांतरे; (२) मोरोपंत कृत मंत्ररामायण; (३) ज्ञानदेव कृत उत्तरगीता

१६१६]

वाढ-पृ. सं. १४ × २ = २८

एका मोठ्या बाडाची अवशिष्ट पृष्ठे

[१५०

(१) मध्वनाथ कृत सखूचें चरित्र- अमंग १२ ते ६०
(२) तुकारामांचे कांहीं अमंग

१६१७]

जमाखर्चाच्या आकाराचें उमवलेलें

वाढ-पृष्ठे ८ ते ७६ मघलें एकाददुसरें गेलेलें [२५०

कुण्णदासमुद्रल कृत रामायण

१६१८]

पोथी-पत्रे ९१

[१६९

मुक्तेश्वर कृत विराटपर्व-संपूर्ण, आठ हि अध्याय, सुंदर अक्षर, घके १६९० तीळ प्रत.

१६१९]

वाढ-पृ. सं. २०० × २ = ४००

आ. व शे. कांहीं नष्ट

[१००

एकनाथी भागवत

१६२०]

वाढ-पृ. सं. ६४ × २ = १२८

कांहीं नष्ट

[१५०

(१) एकनाथ कृत कालिया आख्यान, (२) चंद्रावली-श्लो. ५७, (३) पुंढलीकाचे श्लोक ५०, (४) देवदास कृत व्यंकटेशस्तोत्र, (५) नामा पाठक कृत चंद्रहासाची कथा

१६२१]

वाढ-पृ. सं. ६३ × २ = १२६

[१६६

(१) सुप्रलत्वासी कृत संस्कृत रामार्या-१०८, (२) रामार्याची प्राकृत टीका, (३) रामार्याची टीका वामन कृत, (४) रामार्याची टीका नागोजीपंत कृत, (५) श्रीशंकराचार्य कृत वृत्तात्रेयस्तोत्रम् (६) महाभारताच्या शांतिपर्वताील गोसावित्रीस्तोत्रम्, (७) श्रीघर कृत पारधीकथा, (८) प्रल्हादचरित्र-अपूर्ण, (९) हरिपाठाचे अमंग, (१०) किरकोळ

१६२२]

वाढ-पृ. सं. ५६ × २ = ११२

वरीं च नष्ट

[१५]

(१) भूमिगोल-शके १६६२ तीळ एका लेखकाच्या कल्पनेप्रमाणे भूगोल व इतिहास, (२) चितोराम कृत ध्रुवचरित्र, (३) भी श्लोक मनाचे.

१६२३]

११" × ७" आकाराचें

महत्वाचें वाढ-पृ. सं. १३८ × २ = २७६ [१५०]

हे संपन्न वाढ रत्नाकर यांच्या कवितेचें आहे.

१६२४]

१०" × ६" आकाराचें

उभें वाढ-पृ. सं. सुमारे ४००

[१५०]

हे हि प्रचंड वाढ मुख्यतः रत्नाकर यांच्या च कवितेचें आहे. त्यांत क्षान्नेश्वर कृत शुकाष्टक आहे व भानुदास यांचे कांदी अमंग आहेत.

१६२५]

वाढ-पृ. सं. ६० × २ = १२०

कांदी नष्ट

[२५०]

(१) मनाच्या श्लोकांपैकी कांदी श्लोक देऊन त्यांना रामस्तोत्र नांव दिलेले आहे; (२) पावनी छंद

१६२६]

वाढ-पृ. सं. सुमारे २५०

[१५०]

या हि वाढांत मुख्यतः रत्नाकर यांची कविता आहे. एकनाथ व श्रीकृष्णदानप्रव व इतर.

१६२७]

वाङ्-पृ. सं. १२३ × २ = २४६ [१५०

हे हि वाङ रत्नाकर यांच्या कवितेचे आदे. त्यांत सपदेशरत्नाकर, हानरत्नाकर, भागवत इत्यादि प्रकरणे आहेत.

१६२८]

वाङ्-पृ. सं. ७२ × २ = १४४ [२००

(१) श्रीसमर्थ, गोसावीनंदन, कविर, सुरदास, श्रियक, एकनाथ, मुरारमुत, जनअसवंत, नामदेव, कृष्णानंद, शामा विठ्ठलदास यांची पदपदांतरे,
(२) श्रीसमर्थ कृत युद्धकांड-पहिली सात शते.

१६२९]

वाङ्-पृ. सं. ३३ × २ = ६६ [२००

(१) मुक्तेश्वर कृत तळोपाख्यान-ओवी १५, (२) वामन कृत गजेंद्रमोक्ष-श्लो. १०, (३) मामाविलास-श्लो. ४८, (४) चतुःश्लोकी भागवत-श्लो. ४९, (५) मुकुंदविलास-श्लो. ६५, (६) यक्षपल्याख्यान-अपूर्ण, (७) मीराबाई व श्रीसमर्थ

१६३०]

वाङ्-पृ. सं. ६० × २ = १२० [७५

(१) पहिली २२ पृष्ठे मोर्बाव गणिताचे कांही प्रश्न, (२) वाळकराम कृत गजगौरी प्रव, (३) सीतास्वयंवर-अपूर्ण

१६३१]

विस्तारित वाङ्-पृ. सं.
५४ × २ = १०८ [१५०

(१) अमृत, तुळशीदास, परमानंद, केशव, रामलिंग, शिवदिन केशरी, उष्दवचिद्वन, दीनदास, रत्नाकर, अनंत कवि, रामानंद, मुद्रल पंडित बोरें यांची पदपदांतरे, (२) गोमतीसंगमचरित्र

१६३२]

किरकोळ वाङ्
पृ. सं. २१ × २ = ४२ [१५०

(१) कांहीं मंत्र, तंत्र, आयुष्यमान, (२) एकनाथ कृत जोहार व दशावतार, (३) कचेश्वर कृत द्विजदेवाची आरती, (४) तुका, आनदात्मज, उदयचिदन, मध्वमुनेश्वर यांची पदपदांतरे

१६३३]

वाढ-पृ. सं. सुमारे २५०

[१५०

(१) भीममर्ध, तुकाराम, नागनाथ, अमृतदास, शिवादिन केसरी, रंगनाथ निजानंद, सच्चिदानंदसेवक, आनंदात्मज, चोखामेळा, एकनाथ, उ. चि., शिवराम पूर्णानंद, वामन, केसरी, मध्वमुनेश्वर, माधवदास, कविर, देवनाथ, बापरजुमादेवीवर, सुरदास, विठा, नारायण केसरी, सजनरंजन, नामा, जना, केशव, जीवनसुत, राघवदास, अनंत, अनंतसुत, बालकेशव, जन पंडित, कृष्णदास, मोरारि, शाम, मोरोपंत, इत्यादिकांची पदपदांतरे
(२) वामन कृत छोपामुद्रा आख्यान व (३) भरतभाव, (४) सुमापिते, (५) अष्टपदी

१६३४]

वाढ-पृ. सं. ५१ X २ = १०२ [१५०

(१) ज्ञानदेव कृत गीता, (२) किरकोळ

१६३५]

वाढ-पृ. सं. ६७ X २ = १३४ [२००

ज्ञानदेव कृत उत्तरगीता

१६३६]

वाढ-पृ. सं. ३५ X २ = ७० [१५०

कांहीं मधली नष्ट

(१) कृष्णदासमुद्रल कृत रामायण-कांहीं अध्याय, (२) कृष्णयाज्ञवल्की कृत एकादशीव्रत, (३) माधवनंदन कृत भामाविलास, (४) वामन कृत गोपीगीत

१६३७]

वाढ-पृ. सं. २६ X २ = ५२ [१५०

कांहीं नष्ट

बदलाळ विद्व नागेश याचा शिष्य जंगली फकीर सव्यद हुसेन
कृत कांहीं पौराणिक कथा

१६३८]

वाङ्-पृष्ठ ३ ते ११

[१०३]

(१) विठ्ठल किंवा विठ्ठलदास कृत जानकीस्वयंवर, (२) अनंतसुत सुदल कृत कविमणीस्वयंवर, (३) कृष्णदास कृत पदपदांतरें, (४) कल्याण कृत अष्टपदी उच्चारि रामा पतीतपावना ।, (५) नारायण कृत व्यंकटेशाष्टक, (६) स्तोत्रदशक-मुकुंदा गोविंदा परम सुखकृदा यदुपति । पदांशूर्जी ठेवी भ्रम हवनि मासो निजमति ॥, (७) गोसावीसुत कृत शंभुपंचक, (८) कृष्णदास कृत येकनाथ-श्लोक ४, (९) कांही, मंत्र

१६३९]

वाङ्-पृ. सं. १५० × २ = ३०० [१५४]

(१) भीममर्ध, तुकाराम, आदिनारायण, शानदेव, अमृतराय, मध्व-मुनेश्वर, केशव, रंगनाथ, विष्णुदास नामा, जनी, नामा, कोकिल, चिंतामणी, कविर, विठ्ठल, ज्योतिषावा, गोपाळ, उधो शाम, तुलसीदास, शाहा हुसेन ककीर, उ. चि., कृष्णदयार्णव, वगैरेंची पदपदांतरें, (२) नमस्कार त्या सूर्य नारायणासी ॥ श्लो. १२, (३) मिताक्षरी बोलण्याची रीत, (४) येणावाई कृत कौल, (५) अमृतराय कृत दामाजीपंत, (६) श्रौषधें, मंत्र, धोरे, (७) शके पंचरासे येकाहातरी । विरोधी नाम संवत्सरी । फाल्गुन वद्य द्वितीया चंद्रवारी । तुका वैकुंठाभीतरी प्रवेशला ॥

१६४०]

वाङ्-पृ. सं. ६ ते ३६

[१५०]

(१) भीममर्ध, केशवराज, तुका, अमृतराय, एकनाथ, आदिनारायण, विठ्ठल, राघवात्मज, आनंदसुत, व्यंककसुत, सज्जनरंजन, शंकरसुत, कोकिल, जीवराजसुत, रंगनाथ, मध्वमुनेश्वर इत्यादिकांची पदपदांतरें, (२) नामदेव-चरित्र-हिंदुस्थानी भाषेत, कडवी ३६

१६४१]

वाङ्-पृ. सं. ३८ × २ = ७६ [१५०]

(१) एकनाथ, तुकाराम, शानदेव, जनी (२) विठो विश्वनाथ कृत गणपतिस्तोत्र
प. सं. ५६

१६४२]

वाढ-पृ. सं. ६४ × २ = १२८ [१५०

(१) शिवदिन, रत्नाकर, नामानंद, बाळकृष्ण, मध्वनाथ (२)
उपदेशरत्नाकर

१६४३]

वाढ-पृ. सं. ५१ × २ = १०२ [१५०

(१) पवनविजय, (२) मानसी आचार्य विरचित उपदेश,
(३) रामरक्षा (आपण म्हणतो ती नाई, निराळी), (४) चक्रे, शकुन, वगैरे

१६४४]

वाढ-पृ. सं. ६२ × २ = १२४ [१५४

(१) मध्वनाथ, तुकाराम, मुक्ताई, शंकर, दीन, कविरशिष्य
मोळानाथ, अनंतवनय, नारायण केशरी, यांची पदपदांतरे, (२) कृष्णदास
मुद्रल कृत रामायणांतील रावणवधाचा अध्याय, (३) प्रत्नादचरित्र-
लोपीधंद्या ८३, (४) चोळराव आख्यान, (५) पद्माक्षराजाचे आख्यान.

१६४५]

वाढ-पृ. सं. ३४ × २ = ६८ [१००

(१) तुकाराम, दाढ दिगांबर, नामदेव, जनी, अनंतमुव, उदयचिदन,
एकनाथ यांची पदपदांतरे, (२) नमस्कार माझा तथा येकनाथा ॥

१६४६]

वाढ-पृ. सं. ३८ × २ = ७६ [११२

हे सर्व वाढ मंत्र, यंत्र, तंत्र यांचे आहे. त्यांत किरकोळ जीपवे
आहेत प पंचमुखीहनुमत्कवच आहे.

१६४७]

पंचांगांचे दफ्तर [१९१ ते १९१

या दमाळांत एकंदर ४२ + १ = ४३ पंचांगे आहेत. तीं शके १६१८,
१६२१ ते २३, १६२९ ते ३३, १६३५ ते ३८, १६४०, १६४५,
१६४८-४९, १६५३, १६६०, १६६३, १६६५ ते ६८, १६७० ते ७५,

१६७८, १६८०; १६८३, १६८५ ते ८७, १६९१, १६९३, १६९६ व १६९८ या चाळीस शकांची आहेत.

याप्रमाणे कै. नानासाहेब चांदोरकर यांच्याकडून संग्रह मिळाला होता. त्याची ही नोंद होऊन तो भीममर्थवाग्देवतामंदिरांत सुरक्षित ठेवला गेला, हे पाहून त्यांच्या उदार आत्माचा संतोष होवो, अशी प्रार्थना आहे.

(२) कै. विश्वनाथ काशीनाथ राजवाडे

१६४८]

१४½" X ७½" आकाराची
पोथी-पत्रे १३३

[१४७

गोविंद नरहरि कृत भागवतटीका

फक्त द्वितीय आणि तृतीय स्कंध आहेत. द्वितीय स्कंधावरील मूळ टीका १५८१ माद्रपद व. १४ सोमवार रोजी पूर्ण झाली. तिची ओवीसंख्या २४२० असून ती संपूर्ण आहे. तृतीयावरील मूळ टीका १५८२ आश्विन व. ११ शुक्रवारी समाप्त झाली. तिची ओवीसंख्या ७४९२ होती, पण ती संपूर्ण मिळालेली नाही.

हा ग्रंथ आजवर अज्ञात राहिलेला आहे, अशी माहीत समजत आहे. प्रत्येक स्कंधाच्या शेवटी ग्रंथकाराने आणली योडीथी माहिती दिलेली आहे.

प्रस्तुतची प्रत १७१२ आणि १७१४ त झालेली आहे.

१६४९]

मुठे उभे कागद
सुमारे ५००

[१००

हरि कवि व त्यांचे शिष्य नरहरिदास असे दोघे कोरेगांव येथे पेशवाईच्या अखेरीस होऊन गेले. ते मेरु अनेक यांच्या परंपरेतील होते. त्यांनी अभंगांत रामायण आणि भीममर्थचरित्र वर्णिले होते, असे दिसते. विशेषतः त्यांचे हे फुलफुल कागद आहेत.

१६५०]

पोथी-पत्रे १४२

[१००

सरस्वती गंगाधर कृत गुरुचरित्र

प्रत पूर्ण झाली आहे. शेवटच्या एक दोन पत्रावरील अक्षरे उडून गेलेली आहेत.

१६५१]

पोथी-पत्रे १५

[२१२]

महादेवसूनुनात्मानंतदेवेन कृतं श्रीकृष्णभक्तिचंद्रिकाभिधान
मार्म नाटकम् । अप्रकाशित असंख्यात सर्वशैव प्रकाशना योग्य. ही पोथी
राजवाडे चार्नी राजापुराहून पाठविली होती.

१६५२]

पोथी-पत्रे १४०

[२१६]

नारायणभट्टकृतं प्रयोगरत्नम् = नारायणभट्ट

१६५३]

पोथी-पत्रे १०४

[१५९]

वामन कृत समश्लोकी भगवद्गीता
ही प्रत शके १७०० त अशीरगर्दी ऊर्फ अश्वत्थामाक्षेत्री लिहिलेली आहे. ही
प्रत मजकटे कदाचित् चादोरकराडून आलेली असेल, असे.

१६५४]

पाद-पृ. सं. ४६ × २ = ९२

[१००]

*यंबकी, एक पैलकाचा ग्रंथ

१६५५]

पोथी-पत्रे ४७

संस्कृत ग्रंथ

[१००]

संध्याभग्न्य, द्विजभाचार, द्विजकरपलता

१६५६]

पोथी-पत्रे १६

पैकी फक्त ९ वे नाही

[१५०]

छंजापुरीमाहात्म्यम्

१६५७]

पोथी-पत्रे ४१२

[१५२]

वदयमुत्र कृत रामदासचरित्र
हे चरित्र संस्कृताना लिहिले १६९६ त व त्याची ही प्रत साली १७०७ च.

१६५८]

पोथी-पत्रे १४

[१००

रामा रामदास कृत कृतनिर्वाह

१६५९]

चार बंद

[१९

सत्सारास कृत अभंगात्मक रामगीता

१६६०]

पोथी-पत्रे ८

[१००

श्रीसमर्थ कृत मानपंचक

१६६१]

पोथी-पत्रे ६

[१०६

श्रीसमर्थ कृत अक्षरपदसंज्ञा

१६६२]

पोथी-पत्रे ९

[१००

श्रीसमर्थ कृत पंचीकरणयोग

१६६३]

मुटे बंद ६

[१००

विठा कृत संतनामावळी

ओथीसंख्या १४५, प्रकाशना योग्य

१६६४]

मुटे बंद ३ ते १९

[१००

श्रीसमर्थ, अमृत, तुकाराम (यांचा भरणा विद्येय) एकनाथ, जनी, नामा, केशव, खोलामेळा, ब्रह्मानंद, गौरा कुंभार, मुकुंद, शानदेश, मुक्ताबाई, रंगनाथ, निश्चिंति यांची पदपदांतरे

१६६५]

वाट-ए. सं. १६ x २ = ३२

[१२५

केशवराज, बाळ, अंशी (अंशी न विसरे गुह्यदाला), बया-यांची दहा पांच पदे आहेत- (रामदास गुरु पगकी दाखी । दाख बया फिरे देसविदेशी), अमृत, निजानंद वगैरेंची पदपदांतरे

१६६६]

पोथी-पत्रे ६

[१५०]

श्रीसंकेतग्रंथ ग्रहणे दासबोधार्थे मुखवस्त्र-ओ. सं. ७९, सुंदर प्रत

१६६७]

बाह-पृ. सं. ७५ X २ = १५० [१५०]

ही वही सांप्रदायिक नित्य दिनचर्येची दिसते. तीत श्रीसमर्थवचनें तर भरपूर आहेत च, पण नामदेव, तुकाराम, शानदेव, ज्ञानी, बोधला, उद्धवचिद्धन इत्यादिकांचीं वचनें कमी नाहीत. ही वही ग्रहणे निदान दीडशे वर्षांपूर्वीपर्यंत तसे परमार्थात पारकरी आणि धारकरी असा भेद पडला नव्हता, याचें प्रत्यक्ष प्रमाण होय.

१६६८]

पोथी-पत्रे ३८

[२००]

शिवराम पूर्णानंद कृत योगवाशिष्टसार-श्लोकबद्ध, दहा हि प्रकरणें, येवून श्लोक २२८

१६६९]

पोथी-पत्रे ७१

[२००]

रामार्चनचंद्रिका

१६७०]

पोथी-पत्रे ४५

[१००]

भेरुस्वामी कृत रामसोहळा-१ ला रुद्र

१६७१]

पोथी-पत्रे १४

[८०]

धामन कृत समश्लोकी अपरोक्षानुभूति

१६७२]

बाह-पृ. सं. १९ X २ = ३८ [१५०]

(१) गोसावीर्नंदन, अमृत, तुका, आनंदचिन्मय, आदिनारायण, प्रतापिनि, सत्यनाथ (पाळणा), दास (कृत दशावताराचा पाळणा), शाश्वतिमुख (भूपाळी) यांची पदपदांतरे, (२) नरसिंह आस्थान-आवां ६९

१६७३]

गुटे बंद २६
संकेत कुपटी

[७९]

मूळ ग्रन्थरचना १७११ सीड, प्रस्तुतची प्रत १७८० तीड.

१६७४]

पोथी-पत्रे १२
भैरवहंसपूजापद्धति :

[१००]

१६७५]

पोथी-पत्रे ६

[१००]

(१) हनुम कथेंबं (२) हनुमत्तोषणम्

१६७६]

पोथी-पत्रे १३
हनुमत्करणम्

[१००]

१६७७]

यनमन्त्राद्या कागद

[१००]

१६७८]

पोथी-पत्रे ७
भीसमर्थ इग पाट्टीपु

[१००]

१६७९]

पोथी-पत्रे ६
१ खे नही

[११५]

(१) सुरेश्वराचार्य विरचिते पंथीकरणम्, (२) दत्तात्रेय इग
निरंजनाष्टकम्

१६८०]

पोथी-पत्रे १६

[१००]

अवभूत कृत स्यामानुषोप-भो. सं. १७११. अन्वयेन आर्ये
वास्तव. सर्वेष्व प्रकाशना योग्य.

१६८१]

पोथी-पत्रे ३
आचार्य विरचितं भक्त गोविंदम्

[१००]

१६८२]

पोथी-पत्रे १०
भीसमर्थ इग येन भीमरूपी स्तोत्रे

[१००]

(१) रुद्र हा समुद्र देखत तत्क्षणो उठावला ॥ (२) नमन गा
तुज भोमराया ॥

१६८३]

पोथी-पत्रे ५८

ज्ञानदेव कृत प्राकृत गीता

[१५०]

१६८४]

पोथी-पत्रे १६८

मधली मधली कांही गहाळ

[२००]

१६८५]

वामन कृत समश्लोकी भगवद्गीता

पोथी-पत्रे १०४

मधली मधली वरी चे गहाळ

[१२९]

पूर्णानंदजयदेवशिष्य सहजानंद कृत ज्ञानदीपिका-ग्रन्थ संहत्वाचा
प्रकाशना योग्य, पण अपूर्ण आहे.

१६८६]

वाढ-पृ. सं. $१० \times २ = २०$

[२२५]

श्रीसमर्थप्रतापांतील चवथा समाप्त

१६८७]

वाढ-पृ. सं. $२९२ \times २ = ५८४$

[२००]

मानभावांचा एक सांकेतिक ग्रन्थ. सूत्रसमुच्चयप्रक्रिया असे
ग्रंथाचे नांव दिसते.

१६८८]

पोथी-पत्रे १२

मानभावांचे एक सांकेतिक प्रकरण

[१००]

१६८९]

वाढ-पृष्ठे १ ते ५५,

५७, ५९, ६२,

शेवटची दोन चार नसतात

[१००]

(१) पांडवगीतास्तोत्रम्-श्लो. १११ (२) मुद्रण इत
रामायां-सटीक

१६९०]

वाढ-पृ. सं. $७० \times २ = १४०$

[२००]

(१) बाळांत योदा विचित्रपणा असा आहे की, निमें बाळ हात्यावर मग येवढून उळटे निम्यापयेंत वाचीत यावयाचें.

(२) धीसमर्थ, प्रतापकार गिरिधर, मानपुरी, कृष्णदास, वेणाबाई, सहजानंद, केशव, कोंढण्यात्मज, विठ्ठल, फकीर, गोसावीनंदन, योर्ची पदपदांतरे

१६९१]

बाळ-पृ. सं. १९ × २ = ३८ [१००

श्रीरामदासी मालेंतीळ तिसऱ्या मार्गातील स्फुट श्लोकांपैकी ५८ ये
प्रकरण-श्लोक १० ते ११९

१६९२]

किरकोळ [१८०

- , चवथीस वर्षांपूर्वी कोल्हापुरास नारायण गोविंद कायनईकर नांवाच्या यदस्यानें कै. राजवाडे याच्या स्वाधीन जें दफ्तर केलें व जें राजवाडे यांनी आग्रहांस दिलें त्यांत कायनईकर यांनी काहीं प्रकरणाच्या नकला केलेल्या होत्या, त्या व इतर किरकोळ गळाठा

१६९३]

छापील पानें ६०
कधीश्वरबास महानुभाव कृत
एकादश स्कंध

यावर कै. राजवाडे यांनी स्वदस्तुरचा मजकूर लिहून ठेवला आहे तो :
“ मानमावांच्या एकादश स्कंधाची (शा. श. १५०० तील) ६० छापील वृष्टे । रा. रा. हरि नारायण आपटे यांनी ज्ञानप्रकाशांत अर्धी छापून प्रसिद्ध न केलेली । आपटे यांस ही पोथी ज्ञानेश्वरीच्या बोगरीची चुकीनें घाटली. वि. का. राजवाडे ”

१६९४]

छापील ग्रन्थ
पानें ११० [१०२

नाना नारायण कृत इंग्लंड देशाचें वर्णन- प्रस्तावनेंत ग्रन्थकारानें
“ ज्ञानापासून जे लाभ होतात त्यांचा विचार ” केला आहे. तत्कालीन भाषेचा आणि पिढ्यांचा नमुना होय. वेष्टणावर कै. राजवाडे यांनी स्वदस्तुरानें लाहलें
श. सं. ५७

आहे : “ इ. स. १८३५ सालचे शिळाछापाचे नाना-नारायण-कृत पुस्तक ।
 * आधयदासाची नावे पहाण्यासारखी आहेत. वि. का. राजवाडे ”

(३) रा. रा. लक्ष्मण शंकर कुळकर्णी, चकील-कन्नड

१६९५]

पोथी-पत्रे १५५८

[३५३]

एकनाथी भागवत

संपूर्ण, सुंदर, महत्त्वाची प्रत. दुसऱ्या, सहाव्या व सोळाव्या अध्यायाचे
 शेवटी लेखनकाल शक १६०३ साल आहे, पण एकतिसाव्याच्या शेवटी
 लेखनकाल १६०६ चा वैशाख आहे. दोघा लेखकाची नावे आली आहेत.

१६९६]

पोथी-पत्रे १३३५

[३७५]

एकनाथी भागवत

ही प्रत रा. लक्ष्मणराय यानी कन्नड येथील च. वे. शा. सं. राजाराम
 महादेव जोशी यांच्या कडून मिळवून पाठविली. हिच्या २१ व्या अध्यायाच्या
 शेवटी १६८१ चा वैशाख लेखनकाल दिला आहे व २४ व्याच्या शेवटी
 १६८४ भावण शु. ९ हा लेखनकाल आला आहे.

१६९७]

पोथी-पत्रे ३८

वापरखुमादेवीधर कृत [३५०]

श्रीकृष्णस्तवन

ही लक्ष्मण पोथी वाढाक १९९६ व्या पोट्यात होती.

१६९८]

पोथी-पत्रे ४५२

[३४७]

श्रीधर कृत हरिविजय

लेखनकाल १७१२ आश्विन शुद्ध १

१६९९]

पोथी-पत्रे सुमारे ५००

[९०]

गुरुचरित्र

१७००]

पोथी-पत्रे

[८१४]

१४ + ३९४ + १०१ = ५०९

[१००]

(१) अर्जुनपोथ-भोरीछाया १९९-लेखनकाल १७७८

(२) ज्ञानदेवी ऊर्फ ज्ञानेश्वरी-पहिला व अठरावा असे दोन अध्याय
शके १७७८ त लिहिलेले आहेत, बाकीचे निदान २०० वर्षांपासूनचे असावेत.

(३) शके १७७८ तनें लेखन टिकारामाचे शिष्य वामन
पुरुषोत्तम याच्या हातचें आहे. हे वामन पुरुषोत्तम द्वाज लक्ष्मणरावाचे
आजे होत. ते स्वतः अधिकारी कवि होते व हा सारा ग्रन्थसमूह त्यांनीं च
केलेला होता. त्याचे पुढे टीकाराम हे पुढ्यास होऊन गेले व त्यांनीं
स्थापिलेले ' श्री ज्ञानेश्वरमंदिर ' आज जुन्या धुळ्यात आहे.

१७०१]

पोथी-पत्रे ४८१

अध्याय २ रा व २५ वा नाहींत

महिपति कृत भक्तिविजय ग्रंथ

१७०२]

पोथी-पत्रे ५८

ज्ञानेश्वर कृत उत्तरगीता

१७०३]

पोथी-पत्रे ४६

ज्ञानेश्वरीकोश-शब्दपर्याय

१७०४]

पोथी-पत्रे ५५

ज्ञानेश्वर कृत अमृतानुभव

१७०५]

पोथी-पत्रे १४ + ९ = २३

नित्यानंदसुत कल्याण कृत अमृतानुभवटीका

१७०६]

पोथी-पत्रे

३ + २ + ३ = ८

(१) ज्ञानेश्वरीसार-अठरा ओव्यात

(२) ज्ञानेश्वर कृत गायत्रीमहामंत्रटीका

(३) ज्ञानेश्वर कृत स्फुट ओव्या ३४

१७०७]

पोथी-पत्रे २२८

टीकाराम कृत कपिलगीताटीका

“अमृतराघ व वामनराव पुरुषोत्तम जागीरदार भीजे वाघणे प्रगणे
 रामपुरा हस्ताक्षर उभयताचे च अद्ये सके १७४८ द्यय नाम सवेःसरे कार्तिक
 शुद्ध १२ मदघासरे । कनकावती पुरी सीधनदीधीरी मय संपूर्ण ॥ ११ ॥

१७०८]

पोथी-पत्रे १२७

मुकुंदराज कृत विवेकसिंधु

[१०८]

१७०९]

पोथी-पत्रे ३५

मुकुंदराज कृत परमामृत

[१०८]

१७१०]

पोथी-पत्रे ७।

नियुक्ति अवधूत कृत परमहंस

[१००]

१७११]

पोथी-पत्रे ३

[१००]

देवानंदी नारो दयानंद अवधूत कृत प्रणवपेठिका

१७१२]

पोथी-पत्रे ७

[१००]

खेमपुरीसुत हिरापुरी कृत पंचरत्नस्तोत्र सटीक

१७१३]

पोथी-पत्रे २५७

[८५]

टीकाराम कृत कुडलिया छंदांत सटीक भगवद्गीता-अपूर्व ग्रन्थ

१७१४]

पोथी-पत्रे ३८५

[८३]

सटीक भगवद्गीता-अभग, दोहा, आर्या

१७१५]

पोथी-पत्रे २४२

[१००]

साहिपति कृत संतलीलामृत

१७१६]

पोथी-पत्रे २२६

रत्नाकर कृत दीपरत्नाकर

[९४]

१७१७] ११" × ५३" आकाराची पोथी-पत्रे १८३ [१८३]
रंगनाथ कृत योगवासिष्ठसार-परिची १ प्रकरणे

लेखनकाल—१६७६ कार्तिक वद्य ८ भृगुवासर

१७१८] ८ $\frac{१}{४}$ " × ५३" आकाराची [१८३]
पोथी-पत्रे ८५

रंगनाथ कृत योगवासिष्ठसार-दशवें निर्वाण प्रकरण, लेखनकाल
१६७६ मार्गशीर्ष कृष्ण १२ सोमवासे.

१७१९] पोथी-पत्रे १४५ [१५४]
श्रीधर कृत शिवलीलामृत

लेखनकाल—“ १७०५ मार्गशीर्ष पंचमी सोमवार ”

१७२०] पोथी-पत्रे ४७२ [११०]
टीकाराम कृत परमानंदवैभव

(१) खुद्द धुळ्यास होऊन गेलेल्या या संपुस्तकाची किंचित् सेवा
घडण्याचा हा योग आला याचा आनंद वाटतो.

(२) टीकारामांचा हा ग्रंथ. त्याचे ३१ अध्याय आहेत. प्रत्येक
अध्यायाच्या १०० ओव्या, एकूण ३१०० ओव्या, प्रत्येक अध्यायाला शतक
म्हटले आहे. प्रार्थना, ब्रह्म, माया, अविद्या, ब्रह्मांड, अज्ञान, भ्रांति, भूत,
संदेह, क्रिया, कर्म, संसार, धर्म, विचार, नीति, विवेक, धैर्य, परीक्षा,
सेवा, उपासना, बोध, साधना, भक्ति, करुणा, अभ्यास, ज्ञान, विज्ञान, शांति,
आनंद, महिमा, समृद्ध, अशी ही एकवीस शतके आहे.

(३) ही प्रत वामन पुरुषोत्तम यांनी शके १७४९ त केलेली आहे.
ग्रंथाच्या आरंभी “ श्रीछात्र टीकाराम महाराज-ज. घ. १६८२-घ. घ.
१७६७ ” असा टीकारामांचा जन्म आणि समाधिकाल नमूद केलेला आहे.

१७२१] पोथी-पत्रे १९२ [१००]

विठ्ठलनंदन कृत चविकामाहात्म्य अथवा सप्तशक्ति लेखनकाल—
१७५९ कार्तिक शु. ३

१७२२]

पोथी-पत्रे २३

पैकी ४ वमी

[६९

शिवरामस्वामी कृत पंचोकरण

१७२३]

पोथी-पत्रे ६ + ७९

शेवटची ८० व ८१ नाहीत

[७७

रामविनोद नायाचा वैद्यशास्त्राचा ग्रन्थ

१७२४]

पोथी-पत्रे २६

[७५

पूर्णानंद परमहंस कृत सोलीव सार-गद्य ग्रन्थ

पोथ्या-पत्रे

१७२५]

१, ४, ६, ४, ६, ८, ९, ४, [६० ते २०७
४, ४०, ३२, १०, २, ४, ६२,
२८, २, १८, ३२, २९ व ५६

(१) लघुगी मंत्र, (२) श्रीशंकराचार्य कृत मानसपूजास्तोत्रम्,
 (३) आदित्यहृदयस्तोत्रम् (४) शिवपदधारी मंत्र, (५) पंचदशीमंत्रजप
 (६) हरिहस्तप्रविशित देवीकवचम्, (७) कालाग्निधरोपनिषद्, (८)
 वशीकरणवाराही, (९) मृत्युंजयाविधिः, (१०) रुद्रः, (११) पार्य्य-
 लिंगपूजा, (१२) शैवशाक्तवैष्णवसौर्यगणपत्यसर्वमंत्रोक्तिलेखनम्, (१३)
 शिवरक्षा, (१४) नवार्णवमंत्रजपविधिः दोन प्रती (१५) कपिलगीता,
 (१६) श्रीशानेश्वरस्तुति-श्लोक १०६, (१७) चतुःश्लोकी भागवत,
 (१८) रामगीता, (१९) गोरक्षनाथविरचित विवेकमार्तंड-श्लो. १८०,
 (२०) आदित्यहृदय, (२१) अर्जुनगीता

१७२६]

पोथी-पत्रे १३

[६२

वेडा नागनाथ कृत शिशुबोधे सतमानसपूजा-तिथरा अप्याय-बोवी-
 सल्या १११, पैकी २९ ते ४५ नाहीत

१७२७]

पोथी-पत्रे ४७

दत्तानय अवधूत कृत मूलस्तंभ

[७१

१७२८] पोथ्या पत्रे ४, १३, १०, ४, २, २, ४, २१, [६० ते १०४
२१, ४, ४, २४, १३, ५, १, १

(१) सप्तश्लोकी भगवद्गीता, (२) अष्टादशश्लोकी भागवद्गीता चर्चा-
दोन प्रती (३) गणेशकवचम् (४) वागीश्वरीस्तोत्रम्, (५) भवानी
कवचम्, (६) देवीयुक्तम्, (७) दत्तात्रयस्तोत्र, (८) वृद्धचाणक्य-
अपूर्ण, (९) लघुचाणक्य (१०) चण्डिकाहृदय (११) शाचार्य विरचित
महायान्यसिद्धान्तस्तोत्रम् (१२) गदापुष्प (१३) सिद्धलक्ष्मीस्तोत्रम्-दोन
प्रती (१४) गर्भगीता (१५) गुणर्णशार्ङ्गप्रिया (१६) टीकारामस्तवनपर
स्वरी शार्ङ्गे लिहिलेला काळा फागद

१७२९] पोथी-पत्रे १४
मर्तुहरिकृत वैराग्यशतकम् [१००

१७३०] पोथी-पत्रे ७०
श्रीधर कृत कृष्णलिलामृत [१०७

१७३१] जमालबाईच्या वडीलघराखे
उमे वाढ-पृ. सं. १४५ × २ = २९० [८०

वामन पुरुषोत्तमाची पदपदातरे

१७३२] वाढ-पृ. सं. १०८ × २ = २१६ [८०

वामन पुरुषोत्तमाची पदपदातरे

१७३३] वाढ-पृ. सं. २९७ × २ = ५९४ [१००

भस्ममर्ध, नानक, अमृत, मध्वनाथ, मानपुरी, महिपति, मोरोपत,
बहेणो, जनमट, नरहरि सोनार, शेख महमद, कबीर, उ चि, टीकाराम,
तुकाराम, भिकमसिंग, भामदब, निरजन रघुनाथ, एकनाथ, माधव (कृत
एकनाथाची आरती), शि के, शानदेव, रामा जनार्दन (शानराजाची
आरती), निपट निरजन, इत्यादिकांची पदपदातरे त्याच काशेर, टाकाराम,
तुकाराम, शिवदिन केसरी, शानदेव याचा भरणा विषय.

१७३४] सुटें वाङ्-पृ. सं. १७ × २ = ३४ [९९

वामन पुरुषोत्तम 'वृत्त' 'नायप्रसादशुटिकालहरी-प्रकाशना योग्य.
वामन पुरुषोत्तम व टीकाराम याची इतर बरी च कविता प्रकाशनाला योग्य आहे

१७३५] वाङ्-पृ. सं. २६६ × २ = ५३२ [१००

(१) श्रीरामचं, तुकाराम, ज्ञानदेव, गोय कुमार, परमानंदसुत
टीकाराम, एकनाथ, शि. के., कवीर, माधवदास, विष्णुदास, रायजी म्हणजे
अमृतराय, गंगादास, नामदेव, ज्ञानदेव, मुक्ताबाई, रंगनाथ, भागुदास, मध्वनाथ,
महिपति, बाळकृष्ण, बाळदास, जनो जनादेन, कोकिल, मुकुंदधुनि, शिवराम
पूर्णानंद, इत्यादिकांची पदपदातरे. त्यात टीकाराम व तुकाराम यांची विशेष.
(२) तुकाराम स्वर्गी गेले ते अभंग २७, (३) पाच पन्नास अर्थ, (४)
पंचोकरण (५) कविराचें चरखावर पद

१७३६] वाङ्-पृ. सं. ९७ × २ = १९४ [१००

ज्ञानदेव कृत अर्जुनगीता

१७३७] वाङ्-पृ. सं. २२५ × २ = ४५० [१००

पंचरत्नी गीता-प्रेक्षणाय

१७३८] पोथी-पत्रे १९२ [१५०

श्रीमत् भगवद्गीता

शेवत- (१) भगवद्गीतेची लारवी, (२) माधवसुत कृत
सहस्रनामस्काराष्टक, (३) सर्वोपरिमंत्रः

१७३९] गळादा [१००

कोटें पद, कोटें अभंग, वीगेरे

(४) कै. सदाशिव गंगाधर ऊर्फ भाऊ मिढे-धुलें

वाङ्मयाचे स्नेही, व्याख्याकून सद्भवमुद्रित व आत्मारामयोगाकृत श्रीरामचंवरिचें

पसर्वास यर्पोमागे वाचावयास मिळाली होनी—

१७४०]

पोथी-पत्र ६२२
महिपति कृत संतविजय

[११५]

एकंदर अप्याय २५, । घोव्या ४४३२ । अभंग १३९ । संवत् १८७९ । शके १७४४ माघ व. ९ मौमवाघरे व्यासनगरे समाप्त । इदं पुस्तकं जयरामपंत अढावदकर यांचे असे.

(५) श्री. रा. लक्ष्मण रामचंद्र पांगारकर

यांनी सुमारे पंचवीस वर्षांपूर्वी पाठविलेली पोथी—

१७४१]

पोथी-पत्र १६२
श्रीसमर्थ कृत येकवीससमाप्ती

[१२५]

यादव परशुराम पोखे यांनी शके १८१८ त केलेल्या नकलेसह

(६) श्री. रा. श्रीधरपंत परांजपे— हनुमानगढ, घर्घा

यांनी नागपुरकडे मिळवून शके १८३३ च्या सुमारास आमच्या हवाली केलेले एक प्रचंड वाढ—

१७४२]

वाढ-पृ. सं. ६८६ × २ = १३७२
पहिली २८ गेली, शेवटची हि बहुधा तितकीच [३५०]

हे प्रचंड वाढ श्रीसमर्थबागदेवतामंदिरातील एक अपूर्व वस्तु आहे. ते प्रेक्षणीय आहे. ते सुंदर आहे. त्याच्या आरंभीच्या २३१ पानापर्यंत केशव-स्वामींची पदपदांतरे आहेत व २३१ ते ४४९ केशवस्वामींचे २६२३ श्लोक आहेत

आणि नंतर पुढे शेवटपर्यंत श्रीसमर्थ, मालो, नरहरि मालो, ज्योतिष-नंद, निजानंद, अनंत, हरिदासमुत, रघुपतिशेप, तुका, नामा, रंगोबा, निशुचिदेव, ज्ञानदेव, जयराम, कबीर, कल्याण, रेणुकानंदन, नागा योगी, मुकाई, विठा जैन, नरहरमुत, मुक्तेश्वर, महादेव, कृष्णदास मुद्रल, मृत्युंजय, मुकुंदराज, नरसा, जोतीनागा, सोपानदेव, येणाबाई बहिण शिवरामाची, शिवराम पूर्णानंद, गोसावीनंदन, गोविंद, मबाजो बाबा, विश्वेश्वरस्वामी,

वाळक वाळा, गोविंदानंद, भावपदास, दिगंबरस्वामी (दासोपंत), उद्धवराज-
स्वामी (अवधूत), येकनाथस्वामी अशा एकेचाळीस महात्म्यांची महत्त्वाची
पदपदांतरे आहेत.

७ (७) रा. नारायणराय देवरास, कुड्डे-चांदुरमार्गे

यांच्या कडून ता. ११२११११२ रोजी टपालमार्गे-

१७४३]

पोथी-पत्रे ४
श्रीसमर्थ कृत पूर्वार्भ

[१५०

१७४४]

पोथी-पत्रे ४
ज्ञानेश्वर कृत छेसणी ऊर्फ लिखित

[१५०

(८) रा. गोपाळराय पोळ-डोमगांव

१७४५]

पोथी-पत्रे २०
शिवराम कृत पंचोकरण

[१५०

(९) लिंब जि. सातारा येथे एका पदक्या घरांत

१७४६]

पोथी-पत्रे २ ते १३
एकनाथ कृत स्वात्मसुख

[१५०

१७४७]

माह-पृ. सं. ५८ x २ = ११६

[२००

श्रीसमर्थ, गोसावी, केशव, वामन, गोसावीसुत, एकनाथ, नातेशात्मज
विठ्ठल, जयदेव (अष्टपदी), कृष्णदास, नरहरि, नामा, विष्णुदास नामा,
उग्र, गोणार्द, रंगनाथ, माधवदास, यांची पदपदांतरे

(१०) श्रीपाद बुवा माहुलीकर-माहुली

यांना पदरपुरच्या वाटेवर पिळीवठाव म्हणून जाहे, तेथे एका ग्हाव्याजवळ
पुढील दोन बाहे मिळाली. श्रीसमर्थकालीन दत्त ग्हाव्याचे आपण बंधज
आहोत, असे तो ग्हावी म्हणत होता. श्रीपादबुवांनी ती बाहे १८४० च्या
भाषात पिपळनेरचे पंदरीनाथ व दिनकर यांच्या मरोवर आग्रहाकडे पाठविली-

१७४८]

बाढ-पृष्ठे ३ ते २११ -

शिवाय मधली काही गेलेली

[२००

या बाढांत श्रीसमर्थ कृत करुणाष्टकें, धाट्या, सवाया वगैरे आहेत. ताडून पाहणें.

१७४९]

बाढ-पृष्ठे १७ ते ५३ =

३७ × ४ = १४८ शिवाय

[३००

५३ च्या पुढची काही नष्ट

श्रीसमर्थ कृत पूर्वारंभ, जुनाट पुरुष, अंतर्भाव, आत्मारात्म (दोन समास पृष्ठ ५३ वर संश्लेष, हा बाढाचा मध्य, त्यापुढची मधली काही पृष्ठे गेलेली), सगुणध्यान (ओवी १० ते ११९), निर्गुणध्यान, मानसपूजा (समास १० पर्यंत च)

(११) कै. अनंत युवा रामदासी-मडेंकर

संप्रदायाचें रहस्य जाणणारा उदार तरेण, बाईस कृष्णेंत अपघातानें मृत्यु पावला-

१७५०]

बाढ-पृ. सं. ११९ × २ = २३८ [२५०

या बाढांत श्रीसमर्थ कृत करुणाष्टकें, धाट्या, सवाया वगैरे आहेत. त्यांत काही अप्रकाशित हि आहेत. ताडून पाहणें आहे.

(१२) पारामतीच्या मठा कडून-१८४२ च्या काळ्यानांत

१७५१]

बाढ-पृ. सं. ७३ × २ = १४६ [१५०

श्रीसमर्थ-कल्याण-साम्राज्य-कृष्ण किकर अशी परंपरा, त्या कृष्णेंत कृत निर्याणसार ग्रंथ-सहा अध्याय-ओवीसख्या ६५२

(१३) श्री. नरसो मटजी-पारामती

१७५२]

बाढ-पृ. सं. १५ ते ४३ = २९

२९ × ४ = ११६

[१५०

मुख्यतः श्रीसमर्थोचो पदपदांतरे, कचित्, इतरांचो

(१४) श्री. रामचंद्र घळघंत रामदासी-मठ घालवें

१७५३]

पोथी-पत्रे २७१

राघवदास कृत वेदमनोगत

[१८

श्रीसमर्थ-अंबिकावाह-मिमाक्षा-महाभारत-गिरधर-राघवदास अशी घळवे मठाची परंपरा. त्या राघवदासांचो १७६१ त हा ग्रंथ रचिला. श्रीसांप्रदायिक विविध विषयांक ८९ यात या ग्रंथावर लहानसें टांकण आलेले आहे.

(१५) श्री. चौथेमहाराजांचे शिष्य अनंतदास

यांचो पुढोळ बाप पंढरी मठांतल मितवून पाठविलो होतो-

१७५४]

वाढ-पृ. सं. १३५ x २ = २७० [१९८

(१) श्रीसमर्थ कृत लघु सुंदरकांड (चंद्र हा समुद्र देखत घर्णी), सुंदरकांड व युद्धकांड; (२) रामदास म्हणणें मग तेन्हां । (३) विठ्ठलकवि कृत अद्वित्योद्धार

१७५५]

घाटाची उखलेली

पृष्ठे ६ ते १३

[१५०

यांत भीम यांचे शिष्य राघव यांची २८ ते ६५ पदपदांतरे आहेत. हे भीम आपल्या परंपरेतोल होत असें पंढरीमठपतींचो अनंतदासांना समितले होत.

(१६) रा. घामन घालकृष्ण राहकार-नागपुर

यांचो कृपा करून पुढोळ ग्रंथ लेखीत बर्यापूर्वी टपालानें पाठविला-

१७५६]

पोथी-पत्रे ७७

श्रीताराम कृत उत्तरगीता सटीक

[१००

श्रीसमर्थ-देवदास-होरेस्वामी-संताशम अशी परंपरा, त्या श्रीतारामांचा हा ग्रंथ. तो १५३० त रचिला. यावर एक लहानसें टांकण श्रीसांप्रदायिक विविध विषयांक ८ व आलेले होत

(१७) रा. धीधर शामराव घळसंगकर—सोलापुर

१७५७]

पोथी-पत्रे ४०४

धर्मसिंधुसारः

[१५०

१७५८]

गळांठा

[१००

(१) आगमसार-याची चौदा पंचकें, सत्तर समास व ओवीसंख्या ३५२१ होती, असे शके १७६७ तील शेवटच्या पत्रावरून दिसते, (२) सदाचारटीका, (३) अद्भुतलीलाप्रकरणं, मायाविद्धिः, चित्तनिंदाप्रकरणं (४) न उमगलेल्या प्रकरणाची ८ पाने, (५) वेंकटेश्वररहस्य-पृ. सं. ५ ते २८, (६) चित्रदीप-सटीक-पृ. सं. २५ ते १००, (७) गर्भगीता-पृ. २ ते ४

(१८) रा. मेढे-चाफळ

१७५९]

एक वेटाळें ररे

[१००

श्रीसमर्थ्याची वंशावळ

श्रीसमर्थ्याच्या पूर्वजांविषयी याहून जास्त माहिती अन्यत्र कोठे मिळण्याचा संभव नाही. श्रीसमर्थ्याच्या कोणा हि आधुनिक चरित्रकारांनी ही च उतरून घेतली पाहिजे.

(१९) रा. गणेश गोविंद ऊर्फ काका कारखानीस-विजापुर

१७६०]

बाड-पृ. सं. ७७ x २ = १५४

परिच्छेद नाही

[१५०

(१) गोविंद अष्टक, (२) रामचंद्र अष्टक, (३) विश्वनाथ कृत मावती अष्टक, (४) गोसावीनंदन कृत भवानी अष्टक, (५) मल्हारी-पंचक, (६) मंगळाष्टक, (७) धीधर कृत रामकृष्णमक्तसंवाद, (८) आनंदसुत कृत श्रीकृष्णजन्मकथा, (९) केशव कृत मुरली आख्यान, (१०) धीधर कृत अश्वमेध, (११) रामसुतात्मज कृत गोपीचंद आख्यान, (१२) सत्यभामादानामत.

याशिवाय भीसमर्थ, कचेश्वर, वक्षलिंग, सूर्य कवि, नामदेव, शिवदिन
केसरी, शिवरामात्मज, आनंदात्मज, अनंतसुत, मुक्तेश्वर, नागेश, शिवराम
पूर्णानंद, उद्धवचिदन, चिन्मयनंदन, विश्वमर इत्यादिकांचीं पदपदांतरे.

१७६१]

संकोर्ण

[१००-१५०]

(१) भीसमर्थ, शि. पू., तुळसीदास, नरहरिपंडितसुत हरि दीक्षित,
नाथ भुजंग, पुरंदर विठ्ठल, उ. चि., यांचीं पदपदांतरे, (२) सर्वाई
माधवरावांच्या कारकीर्दीतील एक्या लढाईच्या शाहिरी वर्णनाचा कागद
(३) १६८६ तीळ एक महजर, (४) कचिरानंदांची गुरुपरंपरा.

(२०) रा. रामचंद्र सीताराम दुधाट-कडा

यांनी शिवाय श्रीमत् दासबोधाची एक पोथी पाठविली होती तिची नोंद
पुढें करूं-

१७६२]

पोथी-पत्रे २३

एकनाथी भागवत-अध्याय १ व २

[१८९]

१७६३]

पोथी-पत्रे ११

श्रीधर कृत रामविजय-
अध्याय ४० वा

[१५०]

१७६४]

पोथी-पत्रे १७

श्रीधर कृत हरिविजय
अध्याय ३६ वा

[१५०]

१७६५]

पोथी-पत्रे १३

श्रीधर कृत शिवलीलामृत
अध्याय ३६ वा

[१४८]

(२१) श्रीमंत सरदार गंगाधरराव नारायणराव मुजुमदार-पुणे
यांनी सेवीस वर्षांमागे कृपा केली होती-

१७६६]

अति दुर्दशा पावलेलें याद
पृ. सं. १७ ते ८०

[९००]

(१) श्री श्लोक मनाचे, (२) श्रीसमर्थ्याचे १७५ अमंग, (३)
ज्ञानदेव कृत (४) पूर्वार्ंम, (५) आत्माराम, (६) कांही श्लोकबद्ध
महत्वाची लिखिते, पण पाटण्यांत गेल्यामुळे बरोबर उमगत नाही, (७)
“ खंदोवा गोसावो याचे कृत ”

लिखितांतील दोन चरणे : क्षेत्री कुर्त्री जे विख्यात जाले । त्यामाजि
सद्गुरु सटोजि मोसले ॥

१७६७]

पोथी-पत्रे १ ते १२६
रामगीता-सटीक, अपूर्ण

[१००

अपूर्ण असल्यामुळे कोण कृत हें ठरविणें आहे.

१७६८]

पोथी-पत्रे २९ पैकी
१, १०, ११, १७, २३, २४ नाहीत

[१५०

शुक्रदेवचरित्र-ओवीबद्ध, कोण कृत ठरविणें आहे.

१७६९]

न शिबलेले वाढ-
पृ. सं. ७०

[५०

महादेवाचा रंक कृत विद्वत्संन्यास

(२२) रा. भाळचंद्र गणेश साठे-धुळे

मांती सतरा वर्षांमागे दिलेली पोथी-

१७७०]

पोथी-विस्तारित पत्रे
सुमारें २५०

[१५०

श्रीधर कृत हरिविजय

(२३) रा. पांडुरंग महिपत कुळकर्णी-परंदा

१७७१]

वाढ-पृ. सं. ५८ × २ = ११६
पूर्वार्ंभ सटीक

[१३

श्रीसमर्थकृत पूर्वार्ंभावर कोणी गद्यांत टीका लिहिलेली

(२४) रा. गोविंद यशवंत एकथोडे-मनमाड

यांनी पुढील वाढ देतांना कळविलें की, तें गुंडो वासुदेव एकवोट यांच्या हातचें असून ते गुंडोपत डोमगावच्या दासमहाराजाचे शिष्य नानासाहेब त्याचे शिष्य होते. अर्थात् वाढाचें मूळ डोमगाव असल्यामुळे तें महत्वाचें आहे.

१७७२]

वाढ-५५ × ४ = २२०
सर्वथ वाढ श्री च्या कवितेचें

[८५]

पूर्वार्भ, जुनाट पुढप, मानसपूजा, अंतर्भाव, आत्माराम, पंचसमासी, सप्तसमासी, सगुणत्पान, निर्गुणत्पान, कुट समास-एकंदर २१, पंचीकरण

(२५) रा. फोणी तरो

डोमगावी मिळवून माझ्या हवाली केलें-

१७७३]

वाढ-पृ. सं. १५ × ४ = १४०
आ. व शे. ५१५ गेलेली

[११२]

हे सर्वथ वाढ कल्याणाच्या कवितेचें आहे-अभंग, पदे, श्लोक वगैरे. कल्याणाची सारी कविता प्रकाशित झाली पाहिजे.

(२६) रा. गोपीनाथपत घकीळ-परंदा

१७७४]

पोथी-पत्रे
४ + २० + ४ = २८

[१४१]

पंचीकरणयोग, पूर्वार्भ, अंतर्भाव, जु. पु., सप्तसमासी, मानसपूजा

(२७) रा. नानासाहेब ठाकुर-धुळे

यांनी आणून दिली, तो बहुधा काशीनाथ रामचंद्र-बापुराव-देशपांडे, प्रणने ढळिंग, यांच्या संप्रदासीत असावा-

१७७५]

पोथी-पत्रे ११०
महिपति वृत्त संतविजय

[१०४]

(२८) रा. अनंत सखाराम घणीकर-अहमदाबाद

यांनी आपले मामा रा. हरिभाऊ माधवराव काळुंकर यांच्या संप्रदासीत

पुढील तीन फारशी इस्तिलिखित पुस्तकें पाटविलीं, तीं—

१७७६]

पुस्तक-पानें ५३० × २ = १०६०

एकवालनामा ऊर्फ जहांगीरनामा
(जहांगीर बादशहाची कारकादं)

[९४

लेखक-मोअतमद खान बखो. लेखनकाल-१२५९ हिजरी महिना
रमजान तारीख २ रोज बुधवार सवत १९००, म्हणजे आपली आश्विन २.
४ चके १७६५. फोणासार्ठी-बकटराव नारायण कालुसकर, राहणार
दक्षिण प्रात, बाहदुद्दीन राहणार अहमदाबाद याचे शिष्य.

१७७७]

पुस्तक-पानें १७२ × २ = ३४४

युसुफ झुलेखा महद्वतनामा
(युसुफ व झुलेखा यांची प्रेमकाहणी)

[९४

पुस्तक रचणारे-मौलाना राजी. रचनाकाल- ता. ५ रजब सन
१२५९ हिजरी भावण शु॥ ७ सवत १८९९ म्हणजे आपला शक १७६५.
लेखक-सय्यद अमीर मीया. फोणासार्ठी-बकटराव नारायण ऊर्फ रावजी
याच्या अवलोकनार्थ.

१७७८]

पुस्तक-पानें २३४ × २ = ४६८

इनशाये मुल्ला
(मुल्लाचे निवध)

[१००

पुस्तकाचा काल-१०५१ हिजरी म्हणजे शक १५५७. पुस्तकांतील
विषय-शहाजहान बादशहाच्या कारकीर्दीतील कुटुंबामधील पत्रव्यवहार.
पुष्कळ ठिकाणी वरा व उपदेशाचा भाग आहे. भाषा उघड दर्जाची आहे.
दोन सुटे फारशी कागद पुस्तकाच्या पोटात ठेवलेले आहेत.

(२९) ज्यांचीं नांवे स्मरणांत राहिलीं नाहींत असे सज्जन

१७७९]

पोथी-पत्रें ७९९

[२००

महृषीसोमदेवविरचित. कथासरित्सागरः हा प्रचंड ग्रंथ संपूर्ण,
मुदरा, एका टाकाने लिहिलेला, असा आहे. त्याचे एकदर १२४ तरंग आहेत.
ए. घ. ५९

१७८०]

पोथी-पत्रे एकदर ११७
संस्कृत-प्रकरणे

[१८३]

(१) 'आतुरसंन्यासपद्धति' - शके १६६९, (२) आपान्त, (३) तुलसीदाससंस्कृतचिन्मनाथभट्टविरचित श्रौतप्रायश्चित्तचंद्रिका-शके १६७६, (४) क्षीपविरचितः अग्न्याधानप्रयोग - शके १६६९, (५) लीलावती, (६) सलमासमाहात्म्य, (७) न उभयछेद प्रकरण-अपूर्ण, (८) भट्टरामेश्वरसुतभट्टनारायणविरचित प्रयोगसूत्रं, (९) परिशिष्ट गृह्यत कारी पाने छोटेली

१७८१]

पोथी-पत्रे १४३
विठ्ठलकिंकर-कृत पंचदशीभावार्थ

[१५०]

ओवीवद्ध-ग्रंथ बहुधा अप्रकाशित, प्रकाशना योग्य.

१७८२]

पोथी-पत्रे १७
संस्कृत ग्रंथ

[१८५]

ग्रहप्रबोधटीका

लेखनकाल-शके १६७४ अगिरानाम अधिक वय ७ इहवासेर कृष्णेन लिखितम्

१७८३]

पोथी-पत्रे २१ ते-६५
अधर्मी काही नार्हीत

[२५०]

हस्तामलकटीका-ओवीवद्ध, अपूर्ण. बहुधा एकताय कृत

१७८४]

पोथी-पत्रे २११
स्वानुभवदिनकर-अपूर्ण

[१५०]

दुसरा, तिसरा, नववा, दहावा कलाप नार्हीत च. पहिला, चवथा, चाववा, आठवा अपूर्ण पाचवा, सहावा व अकरा ते सोळा पूर्ण

१७८५]

पोथी पत्रे १२९

[६३]

भजाततदैवरा कर्मवृत्त गीता

१७८६] पोथी-एकूण पत्रे १३२, [१५२
बहुधा रा. अमृत बापुजी रसाल याजकडून

(१) सप्तशती-लेखनकाल १७०७, (२) देवपूजा, (३)
देव्याः स्वरूपं, (४) गळांठा

१७८७] पोथी-पत्रे ८ [१००
शीघ्रबोध-संस्कृत प्रकरण

१७८८] पोथी-पत्रे २१ [१००
वरप्रसाद ग्रंथ अथवा वासिष्ठसुार

असे या ग्रंथाचे नांव असून तो भीसमर्थकृत आहे, असे मंडलेले आहे.
प्रत अलिफाची आहे. ती बहुधा चाफळखोऱ्यांत मिळाली असावी, ग्रंथ
मी वाचून पाहिला, भीसमर्थकृत असावा, असे माझ्या मनांत येत नाही.
प्रकाशन व्हावे आणि सर्वांनी ठरवावे,

१७८९] पोथी-पत्रे १६ [२००
फक्त ६ वे पत्र नाही

भगवद्गीता सटीक ओवीबद्ध-अध्याय १, २

१७९०] पोथी-पत्रे २७ [१९०
फक्त १ ले पत्र नाही

श्रीशंकरयोगिविरचितः अष्टांगमहायोगः

१७९१] पोथी-पत्रे ९ [२००
कोकिलात्रतोद्यापनविधिः

१७९२] पोथी-पत्रे १२ [२०९
सुहृत्समार्पण-अपूर्ण

१७९३] पोथी-पत्रे ४ [१५०

हो एका अपूर्व ओवीबद्ध ग्रंथाची पहिली चार पत्रे आहेत. तो संग्रह
ग्रंथ उपलब्ध झाला पाहिजे, या चार पानात गप्पाष्टक हा विषय आहे, त्याचे

उदाहरण गहन पागानगरच्या मळ्यांतील पुष्पवाटिकेचा नाथ औरंगाबादचा
 छंट दरवाजी करीत असे, अद्या काहाणीने केला आहे. ओळखीसाठी एक ओवी—
 माठी घडे तुमचा । येऊ आतां न्याय करा । मज ठेडनि कारागारा । पत्रे लिहा
 मजगरी ॥ ५०. हा कोणता ग्रंथ !

१७९४] पोथी-पत्रे १६ ते १२, [२०४
 मघली २४, ४९-५४, ६९ नाहींत

निरनिराळीं अत्रे-शक १६५५

१७९५] पोथी-पत्रे ७९ ते १७८ [२००
 संस्कार आणि क्षांति

१७९६] जीर्ण बाढ-पृ. सं. २७ X २ = ५४ [१५०
 मध्वनाथ कृत सकुवाईचे चरित्र य

श्रीसमर्थ, तुका, मध्वनाथ, बालकृष्ण, अमृत, रंगनाथ, आत्मास्वामी,
 एकनाथ, भीरंगनारायण, बसालिंग, वामन, अनंत, नासा, पाचो पदपदांतरे

१७९७] बाढ-पृ. ४४ X २ = ८८ [१५०
 मंत्र, यंत्र, तंत्र

१७९८] तीन वस्त्रा-पाने ३२० [३५
 श्रीसमर्थ कृत गहन रामगीता

१७९९] बाढ-पृष्ठे ७३ X २ = १४६ [२००
 मुख्यतः श्रीसमर्थविषयक

(१) मोरोपंताच्या श्रीसमर्थावर आद्या, (२) भीमरूपी सहा स्तोत्रे,
 (३) शकुनपंती, (४) श्रीसमर्थादिकांच्या पुण्यतिथी-भीममर्थाची १६०५
 व गृहटी आहे, (५) भीममर्थाची नावे, (६) इतुमंता रामदूता । (७)
 मध्व वेधीत कल्याणचरित्र-श्लोक २१, (८) श्रीसमर्थ, तुका, जयराममुत,
 अनंत, स्वामीदास, विठ्ठलनाथ, शि. के., पाचो पदपदांतरे

१८००] बाढ-पृ. सं. ११० X ४ = ४४० [११५
 मुख्यतः स्वात्मासृत रघुनाथ पाचो पद

(१) भीममर्थ, मध्वप्रवेश्वर, जगन्नाथन, बालकृष्ण, एकनाथ, केशव

व स्वात्मामृत रघुनाथ यांची पदपदांतरे (२) भीसमर्थांची पंदरी आणि विद्वज्ज यांच्यावर पदे, (३) रघुनाथ कृत गोपळस्वामींचे चरित्र

१८०१]

बाह-पृ. सं. २६ × २ = ५२

यरी च पृष्ठे नष्ट

[१५०]

(१) अमृतविदेही कृत पंचीकरणाचे व इतर अभंग, (२) भीसमर्थ कृत पदपदांतरे

१८०२]

बाह-पृ. २५ × २ = ५०

श्री श्लोक मनाचे

हे बाह बहुधा जांब येथील

[१५०]

१८०३]

बाह-पृ. ६२ × २ = १२४

श्री श्लोक मनाचे व गुळनयन यांची पदे [११०]

१८०४]

बाह-पृ. सं. १०० × २ = २००

श्री श्लोक मनाचे वगैरे

[१५०]

१८०५]

पोथी-पत्रे ७८

सुकुंदराज कृत परमासृत

[१००]

१८०६]

बाह-पृ. २० दोन नाथ अष्टकें

(१) पाव सत्वर क्षेत्रपालका ।

(२) नमस्कार जोगेश्वरीच्या घराला ।

[१००]

१८०७]

उसवलेलें बाह-पृ. ४२ × २ = ८४

रामचंद्र नीळकंठ अमाल्य कृत राजनीति

[९४]

१८०८]

पोथी-पत्रे ६

श्रीसमर्थ कृत नीति-तीन समाप्त

[१००]

(३०) श्री. पुरुषोत्तम मंगेश लाड, एम्. ए., आय. सी. एस्.

परवा विद्यापेठस जाण्यासाठी ता. २३।३।१९३७ रोजी येथून निघतांना भीसमर्थबाग्देवतामंदिरात ठेवून गेले—

१८०९] जीर्ण बाढ-पृ. सं. १५ × २ = ७० [६७
मुख्यतः कविरायाचीं पदे

शिवाय (१) बरी च हिंदुस्थानी पदे, (२) तुका, शि. पू., कबीर, केशव,
मधुमुनेश्वर, विठो, कृष्णदास, सजनरंजन, कमाल, सुरदास, नामा, वामन,
मोरोपंत यांचीं पदपदांतरे, (३) दहा पांच जन्मपत्रिका

१८१०] जीर्ण बाढ-पृ. ५० × २ = १०० [६०
मुख्यतः कविरायाच्या आवण्या

शिवाय घोडी शारीर, अनंत कवि, बीरे

नकला करून घेतलेले ग्रंथ

१८११] बांधलेली पुस्तके-पांच भाग [१५
पृ. सं. एकूण १७२०

भीममर्षशिष्य भाषव कृत रामायण

तिसऱ्या भागांत अरण्यकांड आहे, त्याचा शेवट पाहणें. मूळ ग्रंथाची रचना
शके १६१५ त झाली.

१८१२] बांधलेली पुस्तके-सहा भाग [१६
पृ. सं. एकूण २४४७

चिन्मय दत्त कृत योगवासिष्ठ

१८१३] बांधलेली पुस्तके-चार भाग [१५
पृ. सं. एकूण २५८२

हरिदास शांतानंद कृत योगवासिष्ठ

१८१४] बांधलेली पुस्तके-तीन भाग [१५
पृ. सं. एकूण १८४२

भाषमसुत कृत गणेशपुराण

१८१५] बांधलेली पुस्तके [१५
पृ. सं. २९३

चंकेटेश कृत दासप्रताप ग्रंथ

हे श्रीसमर्थचरित्र यत्नरीत्या आपापने १७६९ त लिहिले गेले

१८१६]

बांधलेली पुस्तके-दोन भाग

पृ. सं. एकूण ७२८

[३५

गंगाधर कृत श्रीरामदासगुणार्णव

इके १७९२ त लिहिले गेलेले चरित्र.

१८१७]

बांधलेले पुस्तक-पृष्ठे ११७

चंद्रात्मजकवि कृत सद्योगपर्व

[३५

इके १६८७ तला ग्रंथ

१८१८]

सार्धी बांधलेली पुस्तके दोन

पृष्ठे २०० व ९५

[३५

दत्तमुकुंद कृत (१) सुंदरकांड व (२) उत्तरकांड-लीकवद्ध

१८१९]

सार्धे पुस्तक-पृष्ठे १३४

जीवन्मुक्तीवाक्य-गद्यात्मक

[३५

१८२०]

सार्धे पुस्तक-पृष्ठे २१

प्रभुनंदन कृत श्रीखंड्याचे चरित्र

[३५

१६६३ भाष.शु. १५ चा ग्रंथ

१८२१]

सुटे ग्रंथ-पृष्ठे

एकूण ६०५

[३५

मठे मठपति अमृतेश्वर यांचे ग्रंथ-(१) तत्त्वज्ञाढा, (२) उपासना, (३) गणेशगीता, (४) आत्मबोध व (५) तत्त्वचिंशी

१८२२]

सार्धी तीन पुस्तके

पृष्ठे ११, ४७, २८

[३५

श्रीरामदास कृत ग्दून (१) स्वरोदय, (२) शिवस्वरोदय व (३) पंचपदी

१८२३]

सार्धे पुस्तक-पृष्ठे १२५

पांडुरंग अनंत पेंढसे यांची काव्ये

[३५

इके १७२४ खेपे.शु. ११

१८२४]	साधे पुस्तक-पृष्ठ ५० ज्ञानेश्वरांचा लेखनग्रन्थ वीरेश्वरांच्या राधात्मक टीकेसह	[३५]
१८२५]	साधे पुस्तक-पृ. १६४ अवधूत कृत कपिलगीता	[३५]
१८२६]	साधे पुस्तक-पृ. ६१८ जीवनमुक्त कृत गीताप्रभाकर	[३५]
१८२७]	साधे पुस्तक-पृ. १११ चित्रदीप-रामकृष्णांच्या टीकेसह	[३५]
१८२८]	साधे पुस्तक-पृ. १५२ विश्वनाथ कृत उपदेशावली	[३५]
१८२९]	साधे पुस्तक-पृ. १०२ विठ्ठल कृत गुरुगीता	[३५]
१८३०]	सा. पु.-पृ. १६५ अच्युत कृत वैरागर	[३५]
१८३१]	बांधलेले पु.-पृ. १६२ सीताराम कृत सत्तरगीता	[३५]
१८३२]	तीन ग्रन्थ-पृ. सुमारे ६०० शिवराम पूर्णानंद कृत	[३५]

(१) अध्यात्मसामायन, (२) गीताचंद्रिका, (३) प्रबोधसुधाकर

१८३३]	बांधलेले पुस्तक-पृ. ५०७ ज्योत्स्नाकर कृत बालबोध	[३५]
-------	--	------

१८३४]

बांधलेला ग्रंथ-पृ. ३५६
राघव कृत संदेहहरण
शके १६११ तला

[३५]

१८३५]

सुटा ग्रंथ-पृष्ठे ३७०
रामचंद्र दिनकर कृत
सीतारामसवाद ग्रंथ

[३५]

१८३६]

तीन पुस्तके-पृ. सुमारे १०००
केशवस्वामी कृत

[३५]

(१) स्फुट कवितेची दोन पुस्तके (२) पदपदांतरे

१८३७]

बांधलेले पुस्तक-पृ. ७३५

बालकरामांची कविता

[३५]

१८३८]

दोन पुस्तके-पृ. सुमारे २००
आपचंद मठांतील वाडे व
श्रीनिकचरित्र व माधवी ग्रंथ

[३५]

१८३९]

चार पुस्तके-पृ. सुमारे २००

[३५]

तंजावर भीममठांतील श्रीसमर्थचरित्र, (२) स्फुट प्रकरणे-माधवकृत
बालकांड, राजकृत बलहरण, दासानुदासकृत भीष्मप्रतिज्ञा, वामनकृत बलहरण,
केशवस्वामीकृत गोपीगीत व बालदासकृत पद्मनामचरित्र, (३) मेरुकृत
स्फुट-मन्नारगुदी, (४) भीममठातील पदसंग्रह

१८४०]

चार टाचणे

पृ. स. सुमारे २५०

[३५]

(१) आत्माराम, अंतर्भाव, देवभक्तसवाद, परमाभूत, नरहृदिकृत
अनुभवा रामायण, गोविंदकृत यमकाचे रामायण, (२) रामचंद्र दिनकरांची
स्फुट कविता, (३) जनजसर्वते याचे चरित्र व कागदपत्रे, (४)
देवदासांची कविता.

१८४१]

तीन भागात-पृ. ११९९
मानभावांचा लीलासंवाद ग्रंथ

[३५]

१८५५] श्रीसमर्थीची वखर
चाफळखोऱ्यांतील [७५
आरंभीचे अवघे बंद १३

१८५६] श्रीसमर्थीची वखर
चाफळखोऱ्यांतील [७५
आरंभीचे अवघे ६ बंद

१८५७] श्रीसमर्थीची वखर
चाफळखोऱ्यांतील, बंद ३५३ [७०

या प्रतीत वखरीची वारा प्रकरणे केलेली आहेत. वाराव्याख्या अंती
१६०३ पर्यंतचा पृचाप्त आला आहे. आपली एक तेरावे प्रकरण अद्यापे,
असे वाटते, ते या प्रतीत नाही.

१८५८] श्रीसमर्थीची वखर
टांकळी येथील, आरंभीची २३ पत्रे [१००

१८५९] श्रीसमर्थीची वखर
टांकळी येथील, बंद १११ ते १९१ [१००

१८६०] श्रीसमर्थीची वखर
मालगांव किंवा सोमगांव येथील, अपूर्ण [१०६

१८६१] श्रीसमर्थीची वखर
कांठील न कले [१००
अपूर्ण

१८६२] श्रीसमर्थीची वखर
रोहिड खोऱ्यातील प्रत [१००
अपूर्ण

श्रीमत् ग्रन्थराज दासबोध

आणखी वारा प्रती

१८६३] श्रीमत् ग्रन्थराज दासबोध
अत्यंत प्रेक्षणीय प्रत [१००

४५^३/_४" × २५^३/_४" आकाराची प्रत, तिशांत च काप पण मुठांत मावते. पातळ नशीदार कमावलेला कागद, अक्षर बारीक पण सुवाच्य, मधून मधून सोनेरी रंगेरी शार्ह. चार दि बाजूस समास सोडून प्रत्येक पानावर दहा दहा ओळी आहेत.

प्रतीच्या शेवटी 'इदं पुस्तकं दैवतस्य बहिर्य चिठनिष्ठेन लिखितं' असा उल्लेख आहे.

भी. जगन्नाथ महाराजांचे वर्हाल बंधु भी. खंडेराव भाऊसाहेब देव निधोनकर यांना ही प्रत चाफळखोऱ्यांत गळाळ्यांत अस्ताव्यस्त सांपडली, ती त्यांनी नीट झुळविळी व प्रेमानें मला दिली.

आरंभी मुखवळ आहे, त्याचे लेखन नंतरचें, निराळे आहे.

१८६४]

श्रीमत् प्रन्थराज दासबोध

तशी च प्रेक्षणीय प्रत

[१५०

६५^३/_४" × २५^३/_४" आकाराची प्रत. सुंदर अक्षर. शेवटी लेखकाचे नांव व लेखनकाल नाहीं. ही प्रत शिराळें येथें भाग्यानें मिळाली. नीलंगे मठाचे आण्णाप्पा हे शिराळ्याचे राहणारे. त्यांच्या हातची ही प्रत असावी.

आरंभी एका पानावर श्रीरामदासस्वामींची आसनस्थ मूर्ति काढलेली आहे. पण ती नंतरची दिसते.

१८६५]

श्रीमत् प्रन्थराज दासबोध

८३^३/_४" × ४५^३/_४" आकार

[१४४

ही प्रत होमगांवा निष्काळजीपणानें सांठविलेल्या गळाळ्यांत मिळाली. त्यामुळें तिची कांहीं पृष्ठे गहाळ आहेत. तथापि प्रत मात्र महत्त्वाची आहे. अक्षर ठसठशीत. शेवटी :

सकळ दारारामधें नायेक । तो धि संयत्तर श्रीमुख ।

काव्युन सुख येकादलि नेमक । रविवार ॥ १

पास्तव्य होमग्राम । मांत हवेळी परंढे उत्तम ।

अमहर्णी धरदराम । गंगा पूर्ववाहिनी ॥ २

श्रीकदयाणकृपेस्तव । छेरान संपूर्ण दयार्णव ।

जपेराम हे नामगीरव । छुपेचेनि मास ॥ ३

प्रतीचा लेखनकाल-१८०२ आधिक आश्विन शु. १२ शनिवार,

प्रसादग्रन्थ

१८७५]

पोथी-१३ २६

[१०]

श्रीसमर्थ कृत फुट समास-समास ७, म्हणजे च सप्तसमासी श्रीसमर्थकृत लघु काव्ये या ग्रन्थांत हे आपण नुक्ते च प्रकाशित केले आहे. ते श्रीकल्याणस्वामींच्या हातचे आहे.

हे सात समास व त्यांच्या मरीळा आणखी तीन समास घडून एकविसावा दशक म्हणून कोणी १८१९ चक्रेत छापला होता, त्याची दि प्रत सोबत ठेविली आहे.

समाप्त

येथे श्री रामदासी संशोधन ग्रन्थाचा द्वितीय खंड समाप्त करीत आहे. आतां यापुढे

उरले काय आहे ?

तैत्तिरीय सांगून ठेवतो. कल्पनेत उरले आहे त्या मानाने प्रत्यक्ष उरले आहे, ते थोडे आहे; कल्पनेत मात्र पुष्कळ च उरले आहे.

केव्हां हि जेथे जावे तेथे कांहीं ना कांहीं मिळते च. गेल्या च चैत्रांत बीड येथून दोन लोखंडी पेट्या मरून बाहेर व पोथ्या अशी आणली. कोणी कोणी सुरक्षित संप्रदाय आतां येथे हि पोथ्या, पुस्तके, कागदपत्रे आणून देतात. गेल्या महिन्यांत च चौल येथील श्री. गंगाधरशास्त्री केळकर यांनी १६० वर्षांपूर्वी लिहिलेली श्रीधरी टिकेवर भागवताची प्रचेद पोथी व इतर एक दोन लहान पोथ्या श्रीसमर्थवाग्देव-तेच्या चरणां अर्पण केल्या. तारथ्य, परवान्या चैत्रापासून मिळालेल्या पोथ्यापुस्तकांची नोंद बहावयाची आहे. तसे च पांच पन्नास घराण्यातील, मठांतील व ठिकाणच्या कागदपत्रांनीं दोन कपाटे भरली आहेत, त्या कागदपत्रांची अधिकतर नोंद केली पाहिजे. म्हणजे आणखी एक खंड होईल, एवढी सामग्री आज च आहे, पण तो खंड आतां यापुढे मजकूरून तयार होईल, असे मला वाटत नाही. ते काम आतां प्रकटिला-...

आणखी एक महत्वाची याच नमूद करून ठेवली पाहिजे. श्रीकृष्णान्-
स्वामींच्या हातचो

श्रीमत् ग्रन्थराज दासयोधार्ची मूळ प्रत

बोमगांवी मठात सुरक्षित आहे व परमेश्वरास माफी प्रार्थना की, देवा,
यावघट्टादिवाक्ये त्या प्रतीचें रक्षण कर. पण एकदां माझ्या मनात आलें
की, त्या प्रतीतील लेखनाची तंतोतत केलेली प्रत जगात दुसरी
असावी, म्हणून तशी केलेली सुंदर प्रत माझ्या संप्रदाई आहे. तिची
नोंद करण्याचें कांहीं कारणानें मी मागे ठेवले आहे. कारण दुसरे काहीं
नाहीं. नोंदलेला कोणता हि ग्रन्थ वाग्देवतामंदिराच्या चार भितींच्या बाहेर
आऊ शकत नाहीं व ती प्रत एकवार मुघईव नेऊन मला तिची अत्यंत
सुंदर आणि मजबूत वाचणी करून आणावयाची आहे.

इतकी कामे प्रयत्न उरली आहेत, कल्पनेत जी उरली आहेत, त्यांना
अंत नाहीं. आतां फक्त

शेवटची एक इच्छा

आहे. श्री क्षेत्र जांव येथें श्रीसमर्थांच्या जन्मस्थानी श्रीसमर्थमंदिर शालें,
धुळ्यास त्यांच्या वाग्देवतेचें श्रीसमर्थवाग्देवतामंदिर शालें, तसें आतां या
सर्व संप्रदायांच्या व इतर ग्रन्थांच्या आधारें व श्रीसमर्थांच्या कृपाप्रसादानें

श्रीसमर्थचरित्रमंदिर

ठमारलें जावें, अशी इच्छा आहे. त्या दोन मंदिरांना दगड, चुना, विटा
लागव्या, या चरित्रमंदिराला कागद, शार्द, लेखणी ही पाहिजेत. त्या दोन
मंदिरांना जनतेचें साहाय्य पाहिजे होतें व तें सर्वांनीं श्रीसमर्थांविषयींच्या निस्सीम
प्रेमादरानें केलें, या मंदिराचा मुख्य आधार म्हणजे श्रीसमर्थकृपा व ती त्या
दीनदयाळानें कृपालुपणें करावी,

स्वामीकृपेचा लोट यावा ।

तो मम हृदयसरोवरीं सामवावा ।

पूर्ण जालियां उचवळावा ।

चरित्र उद्गार ॥

अशी अहोरात्र प्रार्थना आहे. परगदीं चरित्र काय लिहावें ! त्या चरित्रमंदिराचें

जे विप्र मनश्चक्षुषुर्दे उभे केलें आहे, त्यांत त्याचे (१) मंदिराचा पाया, (२) मंदिराचा गाभारा, (३) मंदिराचें शिखर, (४) मंदिराचा फळस व (५) मंदिराचें आवार असे पांच मुख्य भाग व त्या प्रत्येक भागाचे द्वियेक पोटविभाग कल्पिले आहेत, त्यांच्या चिंतनवाचनलेखनांत उर्वरित आमुष्य जाणें, अशी इच्छा आहे ।

१८५९ साधिन शु. १०

श्रीराम

गेल्या अठ्ठावीस वर्षांत झालेलें

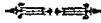
श्री रामदासी संशोधन

द्वितीय खंड

सूची

श्री रामदासी संशोधन

द्वितीय खंड

सूची

(अंक वादांचे आहेत, जेथे पृष्ठांचे आहेत त्यांच्या मागे पा. अक्षर आहे)

अ

अकणपा - १२२०
 अकुयाई - मिरजेच्या पा. ५५
 अकोळा - पा. १९३
 अकलमारी - एरुनायकृत १५०६
 अकूरभागमनचरित्र - १२६२
 अकूरागमन - नामदेवकृत १४९६
 अखंड सावधान - समर्थकृत १९४
 अग्निकुमार - प्रोक्तम् धर्मोत्तमम् स्तोत्रम्
 ६८३
 अग्न्याधानप्रयोगः - शेषविरचितः
 १०८०
 अमदास - ५५०, १६१५
 अमदास विठ्ठल-कृत द्वापारी हनुमंतमेढ
 १४०
 अंगद शिष्टाई - ११११
 - कृष्णदास मुद्रक कृत १२८६
 - तान्हाजी कृत १५२२
 - बाळकरामकृत १५०७
 अंगापुर - होदाचे नांव शिवनाभी,
 होदातीक मूर्ति ५५५

अच्युत - १२९९
 - कृत वेशागर १८३०
 अच्युताश्रम - १५०६
 - कृत ज्ञानरात १५०६
 अच्युताश्रमस्वामी - पा. ६३
 अच्युताष्टक - १२०१
 अजपायिवरणम् - १५६०
 अजम - १४४९
 अजामेळ - १४८८
 अजामेळ आख्यान - वामनकृत १५१७,
 १५५२
 अक्षार - चा आश्रम पा. २८४
 अणाजी - पा. २७६
 अथ रसायनम् - ११९२
 अथर्वण गंगाधर - कृत शिवशास्त्री कथा
 १२४४
 अद्भुत खीळा प्रकरणम् - १७५८
 अद्वैतप्रकाश - पा. २८०
 अद्वैतमकरंदः - १४१३
 अद्वैतानंद - ११७८

अध्याससामायन - पा. ७४, पा. ८०,
 ५६०, ८९९, ११७३
 - शिवरामकृत १०२७
 - शिवरामपूर्णनंदकृत १८३२
 - समर्पिका हातचे ७२७
 अध्याससामायनसाधारण - ८९९
 अध्याससामायनसार - आत्मरामकृत
 ६२५
 अनंत - ५६१, ६१६, ६२४, ७६३,
 ७७८, ७९३, ७९७, ८०२,
 ८४७, ९३६, ९८५, ११७२,
 (१२२५, १२२८, १२३५,
 १२४९, १२५०, १२७६,
 १३७७, १५१९, १५४७,
 १५८५, १६३१, १६३३,
 १७४२, १७९६, १७९९, १८१०
 - 'कृत' अहिमदि आख्यान ९४२
 - 'कृत' अहिमदिरावण आख्यान
 १५५२
 - कृत गण्ड आख्यान ९४९
 - कृत गोतेची आरती ७९३
 - कृत मक्ति रक्षय १८४२
 १११ - कृत सवहता पुराण १५५५
 - कृत उद्बुधपुराण आख्यान ९७४
 - कृत हनुमंत भेट ७७४
 अनंत कविमुक्त - ६०९
 अनंत केशव - १५०६
 अनंत फोमेरेटि मह - १०२९
 अनंत जोशी - ८९४
 अनंतजनक - ५५४, ६१७, १५१५,
 १५२२, १५३१, १६३४, १६४४
 अनंतदास - ५७९, ५९८, ६७०,
 ६८९, १२०४, १२२६

- ऊर्फ गोपाळ अनंत १२२१
 - चौदे महाराजांचे शिष्य, पा.
 ४६०, १७५५
 अनंत वेव - १२४४, १४४९
 - कृत गोपाळकाळा १३००
 - कृत चित्हाळचरित्र १२५४
 - कृत तुळशीची आरती १४९९
 - कृत पांडुरंगसाक्षात्स्य १३०१
 अनंत वेव गुरूचा बालक - कृत विसोवा-
 नाईकाचें चरित्र १२४४
 अनंतनदन - १५३८, १५७९
 अनंतपंडितसुत सायाजी - १५८५
 अनंत पाठक - पा. १९५
 अनंत प्रभु - ९०४
 अनंतपुत्रा - ६२०
 - तडेंकर पा. ४६, पा. ४५९
 अनंतघोष - शिवाद्वयांचे शिष्य ५८२
 अनंतभट्ट - कृत गारतचंपू १३६५,
 १३६६
 अनंतमुनि - १५१०
 अनंत मीनी - ९७९
 - पुण्यतिथि पा. २८२
 - मथ्यारपुत्रीचे पा. २७६, पा. २८९
 - शिष्य मेहस्वामी पा. २८२
 अनंतमत - ८९६, ९३१ -
 - भाळदासकृत १२०५
 अनंतशिष्य - कृत गजगौरीवधवा
 १५९२
 अनंतसुत - ६११, ९७७, १००७,
 ११५८, १५२८, १६३३,
 १६४५, १७६०
 - कृत माकडेंमचरित्र १२१०

अनंतसुत सुदगळ - वृत्त ३ किमगी-
 स्वयंवर १६३८ -
 अनंतस्वामी - श्री भारती १४४३
 अनंतरामत्र - ६०९
 अनसूयाचरित्र-माधवनेंदनकृत ९८३
 अनाथ - १०९८
 अनाथ शिवरामाचा किंकर - ८०२
 अनिरुद्धसरस्वतीदेवतामंत्र - ९१६
 अनुचर - ७६२, १२३५
 - कृत सर्ताची भारती १२३५
 अनुभवरामायणम् - नारायणकृतम्
 ५७७ -
 अनुभवामृत - ज्ञानदेवविवरित ५६६
 - ज्ञानेश्वरकृत, पा. २८१, १०४१
 अनुभवामृत व्याख्यान - धीरेश्वरकृत
 १०४१, १०४२
 अनुभववीरामायण-नरहरिकृत १८४०
 अनुवाक - ८९४
 अनुशासनपर्व - माधवकृत १३९३
 अनुसयाख्या - एदनाथकृत ९४०
 अनुस्मृति - पा. ६३
 अत करण प्रबोध - वल्लभाचार्यकृत
 ६८३
 अतर्भाव - समर्थकृत, पा. १३६, ५४५,
 ६११, ६४१, ६४३, ६४४,
 ६९१, ७६६, ९६९, ९९४,
 १०७६, १०७७, १०७८,
 ११४५, ११४७, ११७४,
 ११८४, १२३३, १२४०,
 १२८६, १२८७, १५४७,
 १७४९, १७७२, १७७४,
 १८४०
 अताजपित कुळकर्णी - ७९४, ७९५

अताजपित खोकीळ - यांच्या पूर्वजांना
 समर्थनी दिलेल्या रामाच्या मूर्ति,
 पा. ७ १०९१ - ११५९
 अन्वय - १०३२ - ११५३
 भक्षपूर्णांमत्र - १४०८
 भर्तृमह - कृत स्वतर्कसंग्रहाची टीका
 १४१८
 अन्यापदेश श्लोक - १४४६
 अन्वय व्यतिरेक - ९७२, ११४५
 - समर्थकृत नव्हे ९७१
 - धीतारामकृत ९७१, १०६०
 अपराधस्तोत्र - १२००
 - छायाचार्यकृत ६०८, १०८१
 अपराधस्तोत्र टीका - शिवरामकृत
 १०८१
 अपराधाष्टकस्तोत्र - १४३६
 अपरोक्षानुभव - पा. ४३१
 - कृष्णदास जयरामकृत ५७६
 - वसुधाव मठातीळ शक १५९१
 चा, पा. ४
 अपरोक्षानुभूति - ५६३, १२७३,
 १३८०
 - कृष्णदास जयरामकृत ७४३
 - नरहरिकृत १४३५
 - वामनकृत समालोकी १६७१
 अपरोक्षानुभूतिदीपिका - शिवराम
 पूर्णानंदकृत १०८०
 अपव्याख्या - ५०५
 अपामार्जनस्तोत्रम् - ८३२
 अयाजी सोमईकर - ८३८
 अज्जदरामायण - गिरिधामकृत ६६४, ७४५
 अभिमन्युविवाह - मोरोपंतकृत १२३९
 - रामचंद्रकृत १२१६

अमरकोश - ७७८, ८९४, १३३२,
१५८५

अमरदास - १२०१

अमरसिंह राजे - १३८१

- आरती क्षेत्रसुतकृत १४९८

- संजावरचे १३०३, १४९८

अमृतसाराय - अमृत, अमृतेश्वर, अमृत-

कवि - ५४७, ५४९, ५५०,

५५४, ५६०, ५६५, ५६८,

५६९, ५७९, ६०९, ६११,

६१६, ६१७, ६१९, ६८८,

७५१, ७५६, ७६० ते ७६२,

७८५, ७९३, ७९७, ८०७,

९३५, ९७५, ९७७, ९८५,

९९१, ९९७, १००७, १०३६,

१०७१, ११०७, ११४६,

११४७, ११४९, ११५८,

११६६, ११९१, १२००,

१२०१, १२०५, १२०९,

१२१३, १२१९, १२२८,

१२५०, १२५१, १२५४,

१२६९, १२८९, १२९४,

१२९९, १४४९, १४५०,

१४९४, १४९८, १५०१,

१५०६, १५१० ते १५१२,

१५१७, १५१९, १५२८,

१५३३, १५३३, १५४४,

१५४९, १५५९, १५७१,

१५८५, १६३१, १६३३,

१६३९, १६४०, १६६४,

१६६५, १६७२, १७३३,

१७३५, १७९६

- ऊर्फ रायजी १२०१

- कृत आत्मबोध १८२१

- कृत उपासना १८२१

- कृत गणेशगीता १८२१

- कृत गीतेवर आरती ११५८

- कृत गुरुशिष्यसंवाद ५५४

- कृत गोवाळकीण १४५०

- कृत तत्त्वज्ञान १८२१

- कृत तत्त्ववर्तिनी १८२१

- कृत दामाजी चरित्र ५४७

- कृत दामाजीपंत १६३९

- कृत दामाजीपंताची रसद ५५४

- कृत दामाजीपंताचे चरित्र

१४९६

- कृत धुवाळ्यान ५५६

- कृत पीयूषरामायण ६२०

- कृत शुद्धरामाख्यान १४७

- कृत शुद्धरामसंवाद १४८२

- कृत शुद्धामचरित्र ५५६, ६०५,

१४५०

- कृत स्वरूपनिर्णय १०७१,

१०७२

- जलप्रमाण, पुण्यतिथि, वा.

१३८

- निर्णयसागरचा कवितासंग्रह

१५१०

- पेंढणचा मठ, वा. १३६

- मठें मठपति ६१४, ६२०,

१८२१

अमृतसाराय पुरुषोत्तम - १७०७

अमृतवादी - चे काळे, वा. ४३१

अमृतविदेही - कृत पंचोक्त्य १८०१

अमृतसार - मृत्युंजयकृत १००४

अमृता - नदी, पा. ४२९
 अमृतानंद - १०७१, ११७८
 अमृतानुभव - ज्ञानेश्वरकृत ७५१,
 ८२४, १७०४
 अमृतानुभवटीका - निरयानंदमुत
 कल्याण कृत १७०५
 अंबरनाथ - १२०५, १४४९, १५५९
 अंबाजी अपा - १२०८
 अंश जोगाई - पा. १३६, पा. १८८,
 पा. १९२, पा. १९३, १५०
 - या संमद, पा. १८९
 अंबिकायाई - १७५३
 अंबिका सरस्वती - १०७१
 अंबी - १६६५
 अरण्यके - मसूरचे समर्थकालोन घराणे,
 पा. ३३
 अरण्यपर्व - १३१३
 - मुजेश्वर कृत ८५०, ८५१,
 ८५२
 अरुणाद्रि - १४४९
 अर्जुनखेड - पा. १९३
 अर्जुनास्त - एकनाथकृत ५६४, ११५४,
 १५०६, १५३१
 अर्जुनगीता - १७२५
 - ज्ञानदेवकृत १७३६
 अर्जुनयोध - १७००
 अर्जुनसारथ्य - वामनकृत १४५०
 अर्वा - पा. १९३
 अलमगीर - पा. १९७
 अवघट - १२२८
 अवधूत - १२०१, १७४२
 - कृ. आत्मानुभव म्हणजेच
 तारक महा १२०७
 द्वि. खं. २

- कृत कपिलगीता ११३३,
 १८२५
 - कृ. गोपीचंदनवरिष्ठ १२५४
 - कृत गोपीचंदावी कथा १२३९
 - कृ. स्वार्मानुबोध १६८०
 - गुरु गोविंद ११३३, ११४५
 अवधूतगीता - ८९४, १५०९
 - मेह स्वामीकृत १४७८
 - सप्तछोकी ८०८
 अवधूत गोविंद - १२४५
 अवधूतपंत - याच अक्षावर्षे पत्र
 ६३१
 अवधूतभट जोसी - ६३०
 अवधूतराज ग्रंथ - दिगंबरानुचर किंवा
 दिगंबरदूत कृत १५६
 अवधूतसाधुसंवाद - भीमराजकृत
 १२५४
 अवधूतकित सदाशिव - १२७३
 अवधूताचा बाळ - १४९७
 अवधूतारमज - ९७६
 अवधूतारमज बाळ - १२०५
 अविध पंचीकरण - ११४२
 अशीरगढ - १६५३
 अश्वत्थामाक्षेत्र - १६५३
 अश्वमेध - ६७०
 - मुहलकृत ८७१
 - विप्रनारायणकृत ५७४, ५७५
 - भीमरकृत ११९४, १२३०,
 १०६०
 अश्वस्नात - वामनकृत ५४९
 अष्टपदी - जयदेवकृत ५४७, ९४६
 वगैरे
 - वर वदानंद सरस्वती किंवा
 मुनिकृत टीका ९४६

अमरकोश - ७७८, ८९४, १३३२,
१५८५

अमरदास - १२०१

अमरसिंह राजे - १३८१

- आरती शेषसुतस्य १४९८

- तंजावरचे १३०३, १४९८

अमृतदास - अमृत, अमृतेश्वर, अमृत-

कवि - ५४७, ५४९, ५५०,

५५४, ५६०, ५६५, ५६८,

५६९, ५७९, ६०९, ६११,

६१६, ६१७, ६१९, ६८८,

७५१, ७५६, ७६० ते ७६२,

७८५, ७९३, ७९७, ८०७,

९३५, ९७५, ९७७, ९८५,

९९१, ९९७, १००७, १०३६,

१०७१, ११०७, ११४६,

११४७, ११४९, ११५८,

११६६, ११६१, १२००,

१२०१, १२०५, १२०९,

१२१३, १२१९, १२२८,

१२५०, १२५१, १२५४,

१२६९, १२८९, १२९४,

१२९९, १४४९, १४५०,

१४९४, १४९८, १५०१,

१५०६, १५१० ते १५३२,

१५१७, १५१९, १५२८,

१५३१, १५३३, १५४४,

१५४९, १५५९, १५७१,

१५८५, १६३१, १६३३,

१६३९, १६४०, १६६४,

१६६५, १६७२, १७३३,

१७३५, १७९६

- ऊर्फ रायजी १२०१

- कृत आत्मबोध १८२१

- कृत उपासना १८२१

- कृत गणेशगीता १८२१

- कृत गीतेवर आरती ११५८

- कृत गुरुशिष्यसंवाद ५५४

- कृत गोपाळक्रीडा १४५०

- कृत तत्त्वज्ञान १८२१

- कृत तत्त्ववर्तिसौ १८२१

- कृत दामाजी चरित्र ५४७

- कृत दामाजीपंत १६३९

- कृत दामाजीपंताची रसद ५५४

- कृत दामाजीपंताचे चरित्र

१४९६

- कृत धुवाख्यान ५५६

- कृत पोयूपरामायण ६२०

- कृत शुक्रसंभाषण ९४७

- कृत शुक्रसंभाषण १४८२

- कृत सुदामचरित्र ५५५, ६०५,

१४५०

- कृत स्वकर्मनिर्णय १०७१,

१०७२

- जलप्रमाथो, पुण्यतिथि, पा.

१३८

- निर्णयसागरचा कवितासंग्रह

१५१०

- पेंढणचा मठ, पा. १३६

- मठे मठपति ६१४, ६२०,

१८२१

अमृतदास पुरुषोत्तम - १००७

अमृतवादी - चे काळे, पा. ४३१

अमृतविदेदी - कृत पंचिकाण १८०१

अमृतसार - मृत्युंजयसूक्त १००४

अमृता - नदी, पा. ४२९
 अमृतानंद - १०७१, ११७८
 अमृतानुभव - हानेश्वरकृत ७५१,
 ८२४, १००४
 अमृतानुभवटीका - निम्बानंदमुन
 कृतयाण कृत १००५
 अंबरनाथ - १२०५, १४४९, १५५९
 अंबाजी अथा - १२०८
 अंबा जोगाई - पा. १३६, पा. १८८,
 पा. १९२, पा. १९३, ९५०
 - चा संपद, पा. १८९
 अंबिकायाई - १०५३
 अंबिका सरस्वती - १०७१
 अंबी - १६६५
 अरणके - मसूरचे समर्थकालीन घाणें,
 पा. ३३
 अरण्यपर्व - १३१३
 - मुक्तेश्वर कृत ८५०, ८५१,
 ८५२
 अरुणाद्रि - १४४९
 अर्जुनखेडें - पा. १९३
 अर्जुनास्त - एकनाथकृत ५६४, ११५४,
 १५०६, १५३१
 अर्जुनगीता - १०२५
 - ज्ञानदेवकृत १०३६
 अर्जुनबोध - १७००
 अर्जुनसारथ्य - वामनकृत १४५०
 अर्वा - पा. १९३
 अलमगीर - पा. १९७
 अवघट - १२२८
 अवधूत - १२०१, १७४२
 - कृत आत्मानुभव म्हणजेच
 - तारक मठा १२०७
 द्वि. ख. २

- कृत कविलगीता ११३३,
 १८२५
 - कृत गोपीचंदनचरित्र १२५४
 - कृत गोरीवदावी कथा १२३९
 - कृत स्वार्मानुबोध १६८०
 - गुरु गोविंद ११३३, १२४५
 अवधूतगीता - ८९४, १५०९
 - मेरु स्वामीकृत १४७८
 - सप्तश्लोकी ८०८
 अवधूत गोविंद - १२४५
 अवधूतपंत - बाघ अकाशार्थें पत्र
 ६३१
 अवधूतभट जोशी - ६३०
 अवधूतराज ग्रंथ - दिगमरानुचर किंवा
 दिगंबरदूत कृत ९५६
 अवधूतसाधुसवाद - नीमराजकृत
 १२५४
 अवधूतार्कित सदाशिव - १२७३
 अवधूताचा बाळ - १४९७
 अवधूतारमज - ९७६
 अवधूतारमज बाळ - १२०५
 अविध पक्षीकरण - ११४२
 अशीरगढ - १६५३
 अश्वयामाक्षेत्र - १६५३
 अश्वमेध - ६७०
 - मुहूर्तकृत ८७१
 - विघ्नारायणकृत ५७४, ५७५
 - धीघरकृत ११९४, १२३७,
 १७६०
 अश्वस्तान - वामनकृत ५४९
 अष्टपदी - जयदेवकृत ५४७, ९४६
 वगैरे
 - वर वदानंद सरस्वती किंवा
 मुनिकृत टीका ९४६

अष्टादश जातीची वरासि - ११०४

अष्टांग सहायोग - धंकरवोधि.

निरचितः १७९०

अष्टावक्र - शिवरामकृत, पा. ६

- समस्रोती ११८६

अष्टाक्षरी - पा. १३६, ११४५

असच्छिवसच्छिडभवाका - निरिचर.

कृत ६४०

अ. सि. ११८७

अस्यविद्या - ६७०

अश्वमेधनगर - ८९३

अक्षमदायाद - चे अमंत पक्षाराम

बणोकर, पा. ४६४

- महिदुहीन १७७६

अहिमहि आश्रयान - अनंतकृत ९४२

अहिमदिरावण आश्रयान - १५३५

- अवत कविकृत १५५२

अदिसदिरावण चरित्र - मुक्तेश्वर कृत

१५०९

अहिरावणमहिरावण - दासकृत १५२२

अदिरमा उद्धारण - एकनाथकृत १२४९

अदिरमायाई - पा. ६२, पा. १९१

अदिरमोद्धार - विठ्ठलकविकृत १०५४

अदिरमोद्धारण - १२९६

- वामनकृत १४५०

आळतेकर - हत समर्थचरित्र ७८६

अक्षरपदसंज्ञा - पा. १२६

- समर्थकृत १०८९, १६६१

अक्षरमाळिका - आत्मारामकृत १०५६,

११४५

अज्ञाननागनाथ - कृत वरदायोगेश १४२१

अज्ञानसिद्ध नागनाथ - कृत संकट

हरिणी शिवप्रद ११९७

अज्ञानसिद्ध नागेश - ७५७

- कृत पचीवरण प्रमेय १०४७,

१००५

आ

आइचें फोंट - पा. ४३२

आजध - पा. ५

आकायाई - १२८५

- चे अजधूनंत याच पत्र ६३१

आकामहारात - कदाबन्ध, पा. २

आगमसार - १७५८

आगरदास - ५५०

आगळगांव - पा. ११९

आखसंखर - ५१६

आचारमयूख - १५०४

आचार्य - ६०९

- कृत चर्पटपंजर स्तोत्र ६००

- कृत बालबोध १४३६

- विरचितम् मञ्जोर्निदम् १६८१

- विरचितम् महावाक्यसिद्धान्त-

स्तोत्रम् १७२८

आचार्य वपासि - ११३५

आचार्य स्वामी - कृत वेदनिंदा १९०३

- कृत प्रयोगवृत्ताकर १९७३

आडस - पा. १९३

आदिसली - पा. ४३१,

आण्णाजीमावा - पा. २८१

- मीमन्सामोवे शिष्य, पा. १७६

११२२

आण्णापरा - ९९२

- मीमन्सामोवे शिष्य, पा. ५४, पा.

१९४, ९९४, १०३४

आण्णासुवा - पा. १९२

आतुरसंवासपद्धति - १७८०

आतम - ६९०

आत्मनाथें अनुचितन - ७८६

आरमबोध - १३७९

- अमृतेशाकृत १८२१

- आरमारामकृत ६२५

- बासुदेवकृत ६८६

आरमलीला - रकृत १०३७

आरमविलास - छदाशिवरचित १४००

आरमद्वित - आरमारामकृत १०५७,

११४७

आरमादशमकाश - सखाकृत ५८१

आरमानारमविवेक-छदाशिवकृत १००३

आरमानुमय - अवधूतकृत १२०७

- गिरिधरकृत ६६१

आरमानंतदेव - १६५१

आरमानंदशिष्य - १२५४

आरमाराम - पा. १३५, पा. १३६,

पा. १९६, ५६१, ६२५,

११३६, ११३९, ११४३,

११४५, ११४७, ११५२,

११५५, ११६०, ११६५,

११६६, ११७६, ११७७,

११९१, १२००, १२०१,

१२५३, १२५४, १२७३,

१२८३, १४९५, १५०४,

१७६६

- आपचदधे ११४४

- आरती ९६८

- ईंदुर धोघनचे, पा. १३५

- एकेहाळीचे, पा. १३५

- काळाप्याचे दत्तकपुत्र, पा. १९७

- कुंडलवादी मठसंस्थापक, पा. १३५

- कृत अभ्यात्मरामायणसार ६२५

- कृत अक्षमालिका १०५६

- कृत आरमबोध ६२५

- कृत आत्मदिन १०५७, ११४७

- कृत आदिपुरुष ६२५

- कृत क्रमसार १०३५, ११८०

- कृत गर्मणीवेवर टीका ६२५

- कृत गीतातरंग ६२५

- कृत गीताभाव ६२५

- कृत ममन ६२५

- कृत निर्गुणरूप ६२५, ६२६

- कृत प्रह्लादचरित्र ११६६

- कृत बाराखंडी ६२५

- कृत ब्रह्मनिष्पन्न ६२५

- कृत भागवतावर टीका ६२५

- कृत योगशास्त्रावर टीका ६२५

- कृत रामकथा ६२५

- कृत रामचंद्राची आरती ११६७

- कृत रामजन्मकथा ११६५

- कृत रेणुकेची आरती ६२५

- कृत विराटपुत्र ६१५

- कृत वशावलीसारक प्रस्ताव

११३९

- कृत शिवरामाची आरती ११६७

- कृत श्वानोद्धार ११६६

- कृत सतनामावली ६२५

- कृत समर्थचरित्र, पा. ४५६,

६२५, ११७७

- कृत समर्थविषयक पदे ११६६

- दावेगावचे, पा. १२९

- दासविभ्रामधामकर्ते, पा. १९७,

पा. १९८, ११६७

- दासविभ्रामधामकर्ते यांचे चरित्र

१०३७

- दासविभ्रामधामकर्ते यांचे चरित्र

१११८

— निर्याणकाळे श्लोक ११४८

— परंपरा ११०९

— रामनाथाचे पुत्र, पा. २७८

— ईककृत पद ११५४

— दिव्य रत्न ११९३

— समूह, पा. २६४

आमाराम — समर्थकृत ५४६, ६४९,

६४३, ६४४, ७६६, ८८६,

९६८, ९९४, १०९०, ११८४,

११९०, १२२३, १२४०, १२८७,

१७४९, १७७२, १८३९

आमारम साळी — १५८९

आत्माध मी — ५४७, १२०१, १७६६

आदित्यहृदय — ८३१, ८९४, ९३६,

१७२५

आदिनाथ — १२०१, १२०९, १२२८

आदिनारायण — ५४७, ६०१, ६०९,

७५८, १०९८, ११६६, १२०१,

१२१३, १२३९, १२५३,

१२५४, १४४९, १५१८,

१६३९, १६४०, १६७२

आदिपर्व — कृष्णशास्त्रमाकृत ८५८

— मुक्तेष्टाकृत ७९७, ९६०,

९९३

— मोरोतरकृत १४३१

— वासनकृत ९७४

आदियुग्य — आत्माधामकृत ६२५

आदिराजतीर्थ — विरचिता वायुस्तुति

८०४

आदिलशाही — पा. ४३०, ६२७

आधानम् — १७८०

आनंद — ६०८, १२५९

आनंदचरितामृत — गोपाळामज बापा-
नंदकृत ६२७

आनंदचिन्मय — १६७२

आनंदवनय — पा. २७९, ५५०,

५५४, ५६५, ५६८, ५६९,

६०१, ६०२, ६०५, ६०८,

६०९, ७५६, ७८४, ७९३,

७९७, ८०७, ९०४, ९३६,

९९७, १००७, १०९८, ११४७,

११५७, ११६०, ११६६,

१२०१, १२०२, १२०५,

१२१३, १२२६, १२२८,

१२३०, १२४५, १२४९,

१२५०, १२५४, १२६४,

१२८८, १४४९, १४५८,

१४९२, १४९७, १४९८,

१५०६, १५४९, १५६२,

१८४६

— आरणीचे, पा. २८४, १२०२

— कृत एणीचे चरित्र १२०२

— कृत कृष्णचरित्र १४५०

— कृत कटुकचरित्र १२०२

— कृत गणिकाचरित्र १२०२

— कृत बेंडुकाळी १२०५, १४५०

— कृत ताटिकावच ५४९, १२०२,

१२०५

— कृत नौकागायन १४९८

— कृत नौकाचरित्र १२०५,

१४५०

— कृत पूतनामोक्ष १२०५,

१४५०

— कृत बाळलीला १४५०

- कृत मार्कण्डेयचरित्र १२०२,
१२०५, १४५०, १४९८
- कृत यज्ञसंरक्षण १२०२,
१२०५, १४५०
- कृत राधाकृष्णविलास १२०२,
१४५०
- कृत राधाविलास १२०५
- कृत रामशायरी १२०५
- कृत विरागपंचक १४७२
- कृत विवेकपंचक १४७२
- कृत विषयपंचक १४७२
- कृत शायरी चरित्र १४५०
- कृत शिवचक्रवर्ती १२०५,
१४५०
- कृत शिवचरित्र १२०२
- कृत शिवरात्रीकथा १२०५
- कृत शिवरात्रीचरित्र १२४४
- कृत धीकृष्णचरित्रपर १२०५
- कृत धीकृष्णनाटक १२०५
- कृत सख्यमामाविलास १२०२
- कृत सासुमुनेवें नाटक १२०२
- कृत सीतास्वयंवर ५५६,
६०४, ६०८, ९९१,
१२०२, १२०५, १४५०
- कृत सुदामचरित्र १२०२,
१२०५, १४५०, १४९८
- कृत सेतुबंधन १२०२, १२०५,
१४५०, १४९८
- कृत हरिणीचरित्र १४५०

आनंदतनय त्रिमलसुत - ७७४

आनंदनंदन - ६१६, ७६७, ७६३,
७७८, ९८५, १२०५, १२३५,
१२५१, १५२१

- कृत एगीचरित्र १३११
- कृत कंदुकचरित्र १३१२
- कृत कुंटलीचरित्र ११६५
- कृत गणिकाचरित्र १३१२
- कृत गणिकामोक्ष १२३२
- कृत चूर्णिका ९८३
- कृत ताटिकावध ९८३, १२८७,
१२९६, १३१२
- कृत नौकाचरित्र १२५४,
१३१२
- कृत बालचरित्र १३१२
- कृत बाललीला १२३३
- कृत मार्कण्डेयचरित्र १३१२
- कृत यज्ञसंरक्षण ९८३ -
- कृत यज्ञसंरक्षण १२९६, १३१२
- कृत राधाकृष्णविलास १३१२
- कृत शायरीचरित्र १३१२
- कृत शायरीवें आरुमान १२८८
- कृत शायरीगमयदर्शन १२३३
- कृत शिवचरित्र १३१२
- कृत शिवरात्रीचरित्र १२५४
- कृत सासुमुनेवें नाटक १३१२
- कृत सीतास्वयंवर ११४७,
१३१२, १४९९
- कृत सुदामचरित्र ९८३, १३१२
- कृत सेतुबंध १३१२

आनंद पंचकस्तोत्रम् - ७५६

आनंदपुरी - ६८१

आनंदमूर्ति - वा. ६१, ६२७, ८१७,
९९७, १५०६

- कृत दशावतारा उदो १५०६

- चरित्र ६१७

- मङ्गनाञ्जये, वा. ६०

— सहायक धनदा ६२७

— व सुहृदा जोडा, पा. ६१

— समाधी, पा. ६०

आनंदराव पेदावे — निघनकाळ १२२२

आनंदकहरी — एकनामकृत ५८०,
१२०७

आनंददत्त — १०००

आनंदचहरी अष्टक — १४३१

आनंदसागर — कृत रामचैतन्य, पा. १८१

आनंदसुत — ५९८, ६८८, ११०७,
११४६, १२०५, १२०९,
१२८९, १२९८, १४९६,
१५९६, १६४०

— कृत मार्कंडेयाख्यान १२२६

— कृत श्रीकृष्णचरित्रका १०६०

आनंदस्वामी — मा. ६१, ११०४

— आण्णाप्पा नीलंगमाचे, पा. १९४

— कृत स्वप्नप्रदीप ९८३

३० — कृत हनुमंतजन्म १८३

आनंदराय तनय — ५४७

आनंददाचा पाळ — १२११

आनंदराज — ५५६, १२०५, १२१५,
१२१९, १२३३, १२४७,
१२७३, १४७०, १५०१,
१५०९, १५८५, १६३२,
१६३३, १०६०

आनुशासनक पद्य — माधवकृत १३२०

आनुशासनक पद्य — संस्कृत ८५७

आपर्वद — पा. ११२, पा. ११८,
पा. २६४, ११५५

— चा संमद, पा. २६४

— पे आत्माधम ११४४

— मठ ११४४, १८३८

— मठपति शिवराम ७५९,
११७२

आपटे — लिंदगावचे, पा. ४२६

— सायगावचे, पा. ४२६

— हरि नारायण १६९३

आपसिवाकरक स्तोत्रम् — १२८४

आपरेगावज — ६०८

आपाजी — पा. ५५

आपोशनविधि: — ९३६

आफळे — मसूरचे समर्थकालीन घाणे,
पा. ३३, पा. ४२७

आवेपुरी — पा. ४३२

आनंजणवात्रिका — गिरिवाकृत, राम-
आनकीविवाहाची ६९९

आज्ञासंस्था — १४८७

आंब — ७१३

आंबड — पा. ६२ ते पा. ६४, पा.
१६२, १८५२

— लिह, पा. ८

— चा स्वामीचा मठ, पा. ६३

— की पंचरत्नी भगवद्गीता,
पा. ४२९

— की प्रेक्षणीय स्थळे, पा. ६२

आंबड — पा. ४३२

— बागोडी जेथे यांची समाधी

पा. ४३२

— जेथे देवमुख, पा. ४३२

— नागनाथचे स्थान, पा. ४३२

— शंकराजी नारायण यांची
समाधी, पा. ४३२

आरणी — जे आनंदतनय १२०२

आरणीचा शिपाई — मा. २७९, १२००

— कृत पूतनामोक्ष १२१३

— कृत पूतनावध १२८८

आरणी यावा — म्हणजेच आनंदतनय
१४७२

भारव्यकीट - १११८

भारती - ११८, १०९८

- अर्जुनसमीची १४४३
- अमरमिहाची, देवगुप्तकृत १४९८
- अंबाबाईची, हरिदासकृत ९०८
- आत्मारामाची ९९८
- एकनामाची, माधवकृत १०३३
- एकनामाची, घडाकृत ५८१
- कल्याणाची, गुणोत्तमकृत ९९७
- कल्याणाची, हृदयकृत ५५९
- कल्याणाची, शिवरामकृत ११६७
- कृष्णार्जुनाची ७७८
- कृष्णाची, तुडाकृत ५९८
- कृष्णची, यादवमणिकृत १५०३
- कृष्णरति राम व गीता यांची, विरेखाकृत १२८४
- गीतेची १०३८
- गीतेची, अनंतकृत ७९३
- गीतेची, अमृतेश्वरकृत ११५८
- गीतेची, अय्यामणिकृत ५९७
- गीतेची, रघुमादेवीविरचित ५९७
- गोविंदवाळाची १२४५
- चंद्राची, मोरेश्वरगुप्त वारीकृत ९०८
- चिंतामणिदेव यांची, श्रियकृत ९७९
- तुळजपुरच्या अरेची, गिरिधरकृत ९९०
- तुळशीची, अनंतदेवकृत १४९९
- त्र्यंबकेश्वराची, गोदावीनंदकृत १९८५

- दत्तात्रयाची, हर्षमणकृत ५५९
- दासबोधाची, हर्षमणकृत ११४७, ११६७, १२३८
- दासबोधाची, गिरिधरकृत ९९३
- दिनकराची, रामचंद्रकृत ७९३
- द्विजदेवाची, कृष्णकृत १९३२
- मृगिदाची माधवदासकृत १००८
- पांडुरंगराची, रामचंद्र ५५९
- बालहरामकृत १५००
- बाळकृष्णाची, शिवरामकृत ८०२
- भागवताची, रामचंद्रकृत ९२६
- भीमाची १२४५
- मंगळमूर्तीची, कोनेरकृत १०२४
- मनाचे खोळाची, यंत्रचंद्रकृत ९५९
- महाकाळीची, दासकृत ९०८
- महाकृष्णाची, निर्मलदासकृत ९०८
- महिषासुरमर्दिनीची, नाहरिकृत ९३९
- मोरपुरीची, विश्वनाथकृत १५०९
- यशवंताची, हर्षमणकृत ५५९
- राधाची, हर्षमणकृत ५५९
- रामचंद्राची, आत्मारामकृत ११६७
- रामदासाची, गणेशकृत ९३९
- रामाची, दास निजचंद्रकृत १५०९
- रेणुकेची, आत्मारामकृत ९२५
- वेंकटेशाची, गोविंदनमकृत १५३९

- वेंकोबाची, परशुरामकृत
१५८९

- शामराजकृत १२३५

- शिवमूर्तीची, नरहरिकृत
११७२

- शिवरामाची, आत्मारामकृत
११६७

- संकट चतुर्थीची, एकनाथकृत
६०८

- घट्टकची, गिरिधरदासकृत ६६४

- घट्टकची, तुकारामकृत ५६४

- संताची, अनुचरकृत १२३५

- समर्थकृत ६७८, १२५०,
१२७६

- समर्थीची ९६९

- समर्थीची, कल्याणकृत ९९७,
११६७

- समर्थीची, गणेशकृत ८०२

- समर्थीची, माधवकृत १२३०,
१४९७

- समर्थीची, रघुवीरकृत १२३८

- समर्थीची, रोकडाणकृत
१५१०

- शानराजाची, रामाजनाईकृत
१२०४, १२७३, १५८९,
१७३३

- शानेश्वराची, भीमराजकृत
१२०९

- शानेश्वराची, मुक्तेश्वरकृत
१०९८

आरण्यपुनिषद् - ८९४

आर्याभारत - मोरोपंतकृत ६०३,
९७८, १४७१

आर्यामुक्तामाला - मोरोपंतकृत १२१४

आर्यासुदामचरित्र - मोरोपंतकृत ९७८

आळमखान - ११६६

आळमखान नामेश - ११५२

आलेख - समर्थकृत ५९०

आवर - पा. १९३

आश्वमेधिक पर्व - १३१४

आष्टाग्राम - ६१४

आसनवपविश्वमंत्रः - ११४१

आसनगाथ - पा. ६२

आदित्यशोध - ७५७

आळतेकर - समर्थचरित्रकार ११३९

इ

इंग्लंड देशाचे वर्णन - नाना ना
कृत १६९४

इतदाये सुखा - १७७८

इंदोपुर - ५८०

इंदूर - पा. २८०

इंदूर - चे महापज, पा. २८४

इंदूर बोधन - पा. १, पा. १३९

- चा मठ, पा. ७४

- चा संग्रह, पा. १३९

- चे उदय, पा. १८४

इंद्राक्षस्तोत्र - ७६८, १४७७

इसलामपुर - पा. ५३

- चे एवनीस, पा. ५३

इहिकनसाहेब - १५१४

ई

ईटी - पा. १९३

ईशसुख - ७९३

ईशावास्य - उपनिषद् १३६४

ईशावास्यार्थप्रकाशः - ९५१

ईश्वरतीर्थ - १०७१

ईशाविवाह - १९४

- समर्पण १९८२, ७०२

उ

उगष्टवंध - बामनवृत्त ७६१

उहर्तौ - पा. ४३१

उत्तम पुण्य - १२०१

उत्तम स्तोत्र - उवाचैश्चैव कृष्णायार्च-

नित्यं, पुण्यनिधी, पा. ११७

- कर्तुं माधुराय, ७७८

उत्तरकांड - दत्तमुकुंदवृत्त १८१८

- मन्त्रिविषयकनामा कर्तुं विष्णुदास

नामावृत्त १५८८

उत्तरगीता - धीवारावृत्त १७५६,

१८३१

- क्षान्देववृत्त १६०९, १६१५,

१६३५

- क्षान्देववृत्त, पा. १८४,

११३२, १७०२

उत्तमोपमहण - १४४७

- सुप्रेमवृत्त ९८३

उदंडनाथ - १५१०

उद्वय - पा. ६५, ९७९, १२०१,

१६१७

- इंदुसोपमचे, पा. १८४

- केजचे ९४५

- केजल्य समधी, पा. १८४

- गिरिधरशिष्य ७७८

- वृत्त गोपीगीतें १४५

- जन्माक्षी कथा ५५५

- टाकरीचे, पा. १८४

- टाकरीस योगना १२८५

- समर्थशिष्य, पा. १८३

दि. छं. १

उद्वयविद्यन - पा. १९२, पा. १९५,

पा. १९६, ५४७, ५५०, ५५४,

५५६, ५६९, ६०१, ६०५,

६१६, ६१७, ६२३, ६८६,

६८८, ६९०, ७५६, ७५९,

७६३, ७७८, ७८८, ७९३,

८०७, ८१५, ८४७, ९९१,

११७, १००७, १००८, १०२५,

१०९८, ११०७, ११४७,

११५२, ११५८, ११६३,

११६६, १२०० ते १२०२,

१२०५, १२०८, १२०९,

१२१२, १२१५, १२१८,

१२१९, १२२४, १२२६,

१२३०, १२३५, १२४३

ते १२५१, १२५४, १२६४,

१२७२, १२७३, १२७६,

१२८६, १२८८, १४४९,

१४७७, १४९५ ते १४९७,

१४९९, १५०१, १५०२,

१५०४, १५०६, १५०८,

१५१० ते १५१२, १५१८ ते

१५२०, १५२५, १५२९,

१५३७, १५४६, १५४९,

१५८५, १६३१ ते १६३३,

१६३९, १६४५, १६६७,

१७३३, १७६०, १७६१

- कृत एकादशी मत १२३०

- कृत वृष्णाग्रम १२१०, १४५०

- कृत गोसातुंमारचरित्र ८४६,

१२४४, १२४४, १२८८,

१५२०, १५२८

- कृत चित्पादचरित्र १४५०

- हत बोधामेवधरित्र १५१७
- हत धरचरित्र १४५०
- हत नापनाधरित्र १२०४, १२५४, १४५०
- हत परिग्रामाधरित्र चरित्र १२५४, १२६४
- हत धरिद्रा विद्या याचि चरित्र १५७६
- हत धरिद्रा चरित्र ८४६
- हत मृगुंजय चरित्र ७७४, १२०४
- हत शर्माधरित्र १४५०
- हत त्रिपालधरित्र ७०५
- हत शुक्रभास्वाद १५१०
- हत ज्ञानेश्वरचरित्र ११६५, १५०४
- पुण्यतिथी, पा. १९३
- फलदण्डा मठ, पा. १४९८
- समधी धाकर देवे, पा. १९३
- उद्धवधैतन्य - हत घोषकलिङ्गा १२०४
- उद्धववाल्मीकि - पा. १८४
- उद्धवधौध - नामाङ्कित १५१७
- उद्धवराजदरामी - १७४२
- उद्धवर्द्धिग - ६०८, ७९३, १२५४, १२९३
- उद्धवसुत - ७८३, ७८५, १०९८
- हत शमदाधरित्र १६५७
- हत धर्मधरित्र, पा. ६३, पा. ४५६
- उद्योप - १२१३, १२८३
- उद्योपनाथ - १२०१
- उद्योपधर - ७७५

- मोरोपंतकृत ६०१, १२८६
- चंद्रारमजकनिकृत ११७८, १८१७
- उद्यव खंडकर - १५१३
- उद्योदास - १२०१
- उद्योबाधा - १२७३
- उद्यो शाम - १६३९
- उपदेश - मानडी आचार्य विरचित १६४३
- रामकृष्णकृत १३२१
- उपदेशमहापंचक - शंकराचार्य विरचित ७५०
- उपदेशरत्नाकर - १६४३
- रत्नाकरकृत ९३९, ११२८, १६११, १६२७
- उपदेशरहस्य - विश्वनाथकृत १०००, १०१७, १८२८
- उपनिषद - ९३६
- उपमन्वु - हतः शिवशायः १४४२
- उपमन्वु आख्यान - विष्णुशास्त्रनामाङ्कित १५५२
- उपमन्वु चरित्र - तुका मुंदरकृत १५३७
- विष्णुशास्त्रनामाङ्कित १२४४
- दोषदृष्ट १४९८
- उपासना - समुत्तेश्वरकृत १८२१
- उपासनापद्धति - शास्त्राधिक, संज्ञाधर-वृत्ति १२९३
- उमरेट - तानाजी मालुधरे याचि गांव, पा. ४३०
- उमानाथ - १२२८
- उमावति - १०७१

उमामहेश्वरमत - दशभेदभूत विरचित

१४८८

उमारमासंवाद - गोविंदकृत १२०६

उंवरगणी - पा. ४३२

उंमम - पा. २, पा. ४, पा. ४२५ ते

४२८, पा. ४३१, पा. ४३३

- भक्तमाधवी पंथी एक, पा. ३

- कल्याणविषय केशवाचा मठ,

घमाधी, पा. ३

- ये कुटुंबणी, पा. ११

- ये बाटा केराव जायव, पा.

४३६

उर्वशी - नदी ९६९

उल्लसलसंधन - बावनकृत १४५०

उल्लासलहरी - ११४२

उपाहरण - १२९०

- धोमाहन ८२३, ८६७

ॐ

आपिपंचमीमत - ८९४, १३२७

आप्यशृंग - १२९५

आप्यशृंगावधान - १४६४

ए

एकनाथ - येकनाथ - येका - येका

जनार्दन - ५४७, ५५०,

५५१, ५५४, ५५६, ५५८,

६०३, ६०२, ६०४, ६०७,

६०९, ६१६, ६७९ ते

६८२, ६८६, ६८८, ६९०,

६९६, ७५१, ७५६, ७५७,

७५९, ७६०, ७६३, ७६४,

७७८, ७८३, ७८५, ७९३,

७९६, ८०२, ८२३, ८४६,

८४७, ९३३, ९३६, ९४१,

९७९, ९८५, ९९१,

१००७, १०२५, १०२७,

१०८६, १०९८, ११०७,

११३३, ११३७, ११४७,

११७८, १२०१, १२०२,

१२०४, १२०५, १२०९,

१२१२, १२१३, १२१५,

१२१८, १२१९, १२२१,

१२२९, १२४४, १२४५,

१२४९ ते १२५१, १२५४,

१२६४, १२७२, १२८३,

१२९१, १२९५, १३०३,

१४४९, १४५४, १४५५,

१४९७, १५००, १५०२,

१५०६, १५०८ ते १५१२,

१५१८, १५१९, १५२५,

१५२८, १५४५, १५४७,

१५५८, १५५९, १५६६,

१५७०, १६१४, १६२८,

१६३३, १६४०, १६४१,

१६४५, १६६४, १७३३,

१७३५, १७४२, १७४७,

१७९६, १८००, १८४६,

१८४९, १८५०

- कालीन बालवीध १५९८

- कृत अकलगारी १५०६

- कृत अनुप्रयाज्यान १४०

- कृत अर्जुनास्त ५६४, १२५४,

१५०६, १५३१

- कृत अदिश्याउद्धरण १२४९

- कृत आनंदलहरी ५८०,

१२०७

- कृत आरती संकट चतुर्थीची

६०८

- कृत बोधमेव्यचरित्र १५१७
- कृत धृतराष्ट्रचरित्र १४५०
- कृत नागनाथचरित्र १२०७,
१२५४, १४५०
- कृत परिषदाभाषण चरित्र
१२५४, १२६४
- कृत वरिषा विषा नाथ चरित्र
१५७६
- कृत बहिराष्ट चरित्र ८४६
- कृत मरुत्युजय चरित्र ७७४,
१२०४
- कृत शरणागदचरित्र १४५०
- कृत निपात्यचरित्र ७०५
- कृत शुक्रभाषावाद १५१०
- कृत शान्तिचरित्र ११६५,
१५०४
- पुण्यतिथी, पा. ११३
- फलपत्रा मठ, पा. १४९८
- प्रभाषी धारु वेधे, पा. १९३
- उद्धवचरित्र - कृत बोधकलिङ्ग १२०४
- उद्धववाल्मीकि - पा. १८४
- उद्धवपौत्र - नामाङ्कित १५१७
- उद्धवराजराजसमी - १७४३
- उद्धवर्षा - ६०८, ७९३, १२५७,
१२९३
- उद्धवसुत - ७८३, ७८५, १०९८
- कृत रामराष्ट्रचरित्र १६५७
- कृत धर्मचरित्र, पा. ६३,
पा. ४५६
- उद्योग - १२१३, १२८३
- उद्योगनाथ - १२०१
- उद्योगरथ - ९७५
- मोरोपंतकृत ६०१, १२०६
- चन्द्रमणकविकृत ११७८,
१८१७
- उद्योग खेडकर - १५१३
- उद्योगदास - १२०१
- उद्योगवा - १२७३
- उद्योग ग्राम - १६३९
- उपदेश - मानवी आचार्य विरचित
१६४३
- रामकृष्णकृत १३२१
- उपदेशपत्रपत्रक - शांकाचार्य विरचित
७५०
- उपदेशरत्नाकर - १६४३
- रत्नाकरकृत १३९, ११२८,
१६३३, १६२७
- उपदेशरहस्य - विश्वनाथकृत १०००,
१०१७, १८२८
- उपनिषद् - १३६
- उपमन्यु - कृत: शिवस्तव १४४३
- उपमन्यु भारद्वाज - विश्वनाथनामाङ्कित
१५५२
- उपमन्यु चरित्र - तुका मुंदराष्ट्र १५३०
- विश्वनाथनामाङ्कित १२४४
- शेषकृत १४९८
- उपासना - भगवत्प्रेमकृत १८२१
- उपासनापद्धति - शांकाचार्य, तंजावर-
द्वारा १२९३
- उमरेट - तंजावी मालाधरे नाथ नाथ,
पा. ४३०
- उमानाथ - १२३८
- उमापति - १०७१

उमामहेश्वरप्रत - शरभेंद्रभूगल विरचित

१४८८

उमारमासंवाद - गोविंदकृत १२०६

उंयरगणी - पा. ४३३

उंमज - पा. २, पा. ४, पा. ४२५ ते

४२८, पा. ४३१, पा. ४३३

- भक्तमाहाती पैकी एक, पा. ३

- कल्याणशिष्य केशवाचा मठा

समाधी, पा. ३

- चे कुटुंबी, पा. ११ भूममाहचे

- चे बाया केशव

४३६

उवंशी - नदी १६९, पा. ४६४

उल्लसलबंधन - (जुना दासबोध) -

उल्हासलहरि, पा. ६२, पा. १३५,

उपाहरण १३, ६४५, ८०५, ८८६,

९३६, १००३, ११६४,

१२२३, १२४०, १०४१

एकसर - चो सनद, पा. ९

एका गोविंद - १५३२

एकादश स्कंध - कवीश्वरबाब महाजुम व

कृत १६९३

एकादशी - बोलकरामकृत १५०७

- मृदमान्य ५७९

एकादशीकथा - ९८५

- कृष्णयाज्ञवल्कीकृत १२१८

- विष्णुशास्त्रनामाकृत ७०२

एकादशीमाहात्म्य - १५१३

एकादशीप्रत - ५६४

- उद्धवचिद्वधनकृत १२३०

- कृष्णयाज्ञवल्कीकृत १६३६

एकादशी मतोद्यापनकथा - ९३६

एका रंक - ७७८

९७९, ९८५, ९९१,

१००७, १०२५, १०२७,

१०८६, १०९८, १०९९

११३१, ११५५, पा. ११३,

१० पा. ११७, पा. ११८,

१०३२, १०९७

एणीचरित्र - आनंदनंदनकृत १३१३

एणीचें चरित्र - आनंदतनयकृत १२०३

एलपुर - पा. १९५

एलिचपुर - पा. ३९३

ऐ

ऐक्यबोध - ७५७

ऐतरेय - १४३८

ओ

ओंकार - ६१४

ओझडे - पा. ५३, पा. ५४

ओग्याशतकें - समर्थकृत ७०७,

११८३, १२४०, १५०७,

१५३८, १५४५

औ

औत्तरककांडमर्धम् - वेंकट कृष्ण

मज्जावृत्तम् १३३०

औंध - चे राजेसाहेब, पा. २८४

औरंगाबाद - पा. ४२९, १७९३

औपथें - ५६१, ५६२, ६०९, ७६५,

७९४, ७९५, ८३८, ८९८,

९३६, ९८४, ९९७,

११४७, ११५९, १२११,

१२१८, १२४२, १२७१,

१४५१, १५२१, १५३०,

१५४७, १६३९

- कृत बोधामेव्यचरित्र १५१७
- कृत पूरचरित्र १४५०
- कृत नागनाथचरित्र १२०४,
१२५४, १४५०
- कृत परिषामागवत चरित्र
१२५४, १२६४
- कृत वदित पिठा योनि चरित्र
१५७६
- कृत वदितचरित्र ८४६
- कृत मृत्युंजय चरित्र ७७४,
१२०४
- कृत शर्मागदचरित्र १४५०
- कृत विद्यालयचरित्र ७०५
- कृत शुकरभाष्यवाद १५१०
- कृत शान्तिचरित्र ११६५,
१५०४
- पुण्यतिथी, पा. १११
- फलज्ज्ञा मठ, पा. १४२८
- समाधी धारण मेधे, पा. १११
- उद्धवचरित्र - कृत योगकलिका १२०४
- उद्धवचरित्र - पा. १८४
- उद्धवचरित्र - नामाकृत १५१७
- उद्धवचरित्र - १०८, ७९१, १२५४,
१२९१
- उद्धवचरित्र - ७८३, ७८५, १०९८
- कृत रामदासचरित्र १६५७
- कृत रामचरित्र, पा. ६३,
पा. ४५६
- उद्देश - १२११, १२८१
- उद्देशनाथ - १२०१
- उद्योगचरित्र - २५५

- मोरोपंतकृत ६०१, १२०६
- चंद्रमनकविहृत ११७८,
१८१७
- उद्धव खेडकर - १५११
- उद्योदास - १२०१
- उद्योदास - १२७१
- उद्योदास - १६३७
- उपदेश - मानवी भावार्थ विवक्षित
१४४१
- रामकृष्णकृत १२२१
- उपदेशपत्रपत्रक - शंकराचार्य विवक्षित
७५०
- उपदेशनारायण - १६४२
- रत्नाकरकृत १३१, ११२८,
१६११, १६२७
- उपदेशरहस्य - विश्वनाथकृत १०००,
१०९७, १८२८
- उपनिषद् - ११९
- उपमन्यु - कृत: शिवस्तव: १४४२
- उपमन्यु भास्वान - विष्णुदासनामाकृत
१५५२
- उपमन्यु चरित्र - तुका मुंदाकृत १५१७
- विष्णुदासनामाकृत १२४४
- शेषकृत १४९८
- उपासना - अमृतेश्वरकृत १८९१
- उपासनापद्धति - शांदायिक, संज्ञावर-
कृत १२९१
- उमरेड - तानाजी मातुपरे योनि गाव,
पा. ४३०
- उमानाथ - १२२८
- उमापति - १०७१

उमामहेश्वरमत - शरभेंद्रभूषण विरचित
१४८८
उमारमालंकाद - गोविंदकृत १२०६
उंवरगणी - पा. ४३३
उग्रज - पा. २, पा. ४, पा. ४२५ ते
४२८, पा. ४३१, पा. ४३३
- भकराभादर्शी पैकी एक, पा. ३
- कल्याणशिष्य केशवाचा मठा
समाधी, पा. ३
- चे कुत्रकर्णी, पा. ११ भूतमाहचे
- चे बाळा केशव
४३६
उयेंनी - नदी ९६९, पा. ४६४
उल्लसलघंघन - (जुना दासबोध) -
सह्यासलहर्षि, पा. ६२, पा. १३५,
उपाहरण १३, ६४५, ८०५, ८८६,
९३६, १००३, ११६४,
१२२३, १२४०, १०४१
एकतर - ची सनद, पा ९
एका गोविंद - १५३२
एकादश स्कंध - कवीश्वरबाब महाभुवन
कृत १६९३
एकादशी - बालकरामकृत १५०७
- मृदमान्य ५७९
एकादशीकथा - ९८५
- कृष्णयाज्ञवल्कीकृत १२१८
- विष्णुदासनामाकृत ७०२
एकादशीमाहात्म्य - १५१३
एकादशीमत - ५६४
- उद्वचिद्वयनकृत १२३०
- कृष्णयाज्ञवल्कीकृत १६३६
एकादशी यतोधापनकथा - ९३६
एका रंक - ७७८

९७९, ९८५, ९९१,
१००७, १०२५, १०२७,
१०८६, १०९८, १०
११३३, ११५५, पा. १९२,
१० पा. १९७, पा. १९८,
१०३२, १०९७

पुणीचरित्र - आनंदनयकृत १३१२
पुणीचं चरित्र - आनंदनयकृत १२०९
पुळपुर - पा. १९५
पुळिचपुर - पा. ३९३

ऐ

ऐक्यबोध - ७५७
ऐतरेय - १४३८

ओ

ओंकार - ६१४
ओशठें - पा. ५३, पा. ५४
ओश्याशक्तें - समर्थकृत ७०७,
११८३, १२४०, १५०७,
१५३८, १५४५

औ

औत्तरककांडमधंम् - वैकट कृष्ण
संज्ञाकृतम् १३३०
औंध - चे राजेशाहेय, पा. २८४
औरगाबाद - पा. ४२९, १७९३
औपधें - ५६१, ५६२, ६०९, ७६५,
७९४, ७९५, ८३८, ८९८,
९३६, ९८४, ९९७,
११४७, ११५९, १२११,
१२१८, १२४२, १२७१,
१४५१, १५२१, १५३०,
१५४७, १६३९

क

- कचलगी - गोपाल त्र्यम्बक ८३३
 कंक - पा. ४३२
 ककुभाषयान - मुक्तेश्वरकृत ९७३
 ककेश्वर - १७६०
 - कृत द्विजदेवाची आरती
 १६३२
 - कृत सुदामचरित्र ६३०, ११६२
 कचोपाख्यान - जीवराज कृत १२०५
 - मुक्तेश्वर कृत १३१२
 - बोलगावकर जीव करि कृत
 १२५४
 कटवही - उपनिषद् १३६३
 कटोपनिषदर्थप्रकाशः - विनयराजचर
 विरचितः ९५५
 कटकनाथ - वाडीचे, पा. १२९
 कडा - दुधाठ, पा. ४६२
 कडु - कृत नामदेवचरित्र १२५४
 कडुभाषा - कृत नामदेवचरित्र १४५०
 कट्टे - १८६६
 कण्हेरी - पा. २, पा. ८
 - चा ईश्वर, पा. ३७
 - मठाची हकिकत, पा. ८, ६१५
 कया - छत्रपती महाकाशीळ छदर,
 पा. २८३
 कयाकपकेदार - बाळकृष्णकृत १५०७
 कयाकसरतद - ९३६, १२५४
 - शृण्वादास याज्ञरत्नकृत ५६४,
 १५६०, १५७८
 कयासरितागरः - मठ श्री धीमदेव-
 विरचितः १७७९
 कडंबक - ६१४

- कनकधारास्तोत्रम् - शंकराचार्यविर-
 चितम् १४८८
 कनकपद्य - हरिकविकृत १२७४
 कनकावती - १७०७
 कंदुकचरित्र - आनंदतनयकृत १२०२
 - आनंदनंदनकृत १३१३
 कपिलगीता - १५१०, १७२५
 - अवधूतकृत ११३३, १८२५
 - टीकारामकृत १७०७
 कपिलमुनि - वामनकृत ७५६
 कविराय - १२०१
 कविराय सुंदर - कृत सुंदर शृंगार ११७५
 कवीर - ५४७, ५५०, ५५४, ५९२,
 ६०१, ६०२, ६०५, ६०७,
 ६२५, ६७७, ६८०, ६८२,
 ७५७, ७६०, ७६२, ७६४,
 ७८४, ७९३, ८४६, ९३५,
 ९७७, ९७९, ९८५, ९९७,
 १००७, ११०७, ११४७,
 ११५८, ११६०, ११६३,
 ११६६, ११७५, १२००,
 १२०१, १२०४, १२०५,
 १२०९, १२२१, १२३०,
 १२४४, १२५०, १२५४,
 १२६४, १२८८, १४४४,
 १४४९, १५००, १५०१,
 १५०६, १५०८, १५१३,
 १५१८, १५२०, १५५७,
 १५६४, १६२८, १६३३,
 १६३९, १७३३, १७३५,
 १७४२, १८०९
 कवीरआख्यान - उपन्यास ५५४
 कवीरचरित्र - अपूर्ण ८४६
 - रामदासकृत १५१७

कयीरजन्म - १५१७

कयीरशिष्य - १६४४

कयीराजमान - १५४८

~ राघवकृत ५६०

~ विठ्ठलकृत ५६०

कमलाजिपंत - शाहनुाचे १२८५

कमळदास - ७८३

कमळाकरचरित्र - विष्णुदासनामाकृत
१५३९

कमळाकर माहणाची कथा - विष्णु-
दासनामाकृत १५५२

कमळाकर संत - विष्णुदासनामाकृत
१५१७

कमळापुर - पा. १९८

कमाल - १२०१, १८०९

कमालचरित्र - अपूर्ण ८४६

करकंय - ७६०

करमरकर - कृष्णराव ६२७

करधीर - ६०८, ६१४, ८१८

करणामृत अभंग - तुकोबाकृत १५३७

करणामृतरस - कर्क भक्तमालिका,
देवदासकृत - ५४०, १२२०,
१४९०, १५१८

करणासाम - गिरिधरकृत ६६०

करणासुद्र - गिरिधरकृत ६७२

करणाशतक - ११३६

करणाष्टक - समर्थकृत ११७२, ११७४,
१२८६, १४४३, १४९६,
१५०७, १५०९, १७४८,
१७५० वगैरे

कर्णचंद्र - गोविलकृत ६७५

कर्णदर्व - श्रीबीबद १५२३

~ माघरकृत, पा. २८०

~ मोरोपंतकृत ५६०, १२०३,
१४२९, १४८३

कर्णयुद्ध - १२९१

कर्णामृत - १२६७

~ लीलाशुद्धिविरचित ७५८

कर्तृरमोक्तव्य - १२७३

कर्नाटक - पा. २७९

कर्मंतराव - वामनकृत १४६३

कर्नाड - पा. २ पा. ४ पा. ४२८,
५५५, ५८३

~ चे देशपांडे घराणे, पा. २

~ चे लक्ष्मणराव देशपांडे पा.
४२७

~ व्हा आकामहाराज पा. २

कलकत्ता - सुरेंद्रनाथ सेन ८९२

कला - चरघट १५३४

कल्पवल्ली - चे गुण अनुमानाग्रह
११३४

कल्याण - कल्याणस्वामी - कल्याण-

महाराज - पा. ३२, पा. ५५,

पा. ६३, पा. १३५, पा. १८९,

पा. १९४, पा. १९८, पा. ४३२,

५५४ ते ५५६, ५६१, ५६९,

५९२, ६१५, ६१७, ६२५,

६८२, ६८८, ६९०, ७५९,

७८८, ९४३, ९७९, ११३६,

११६६, ११६७, ११७४,

११९१, १२०९, १२१८,

१२३५, १२५३, १२८५,

१७४२, १७५१, १७७३,

१८६५, १८७२, १८७५

~ आरती पुरुषोत्तमकृत ९९७

~ आरती लक्ष्मणकृत ५५६

- भारती शिवरामकुल ११६७
 - कृत काष्ठपदी १६३८
 - कृत दासबोधाची भारती ११४७, ११६७, १२३८
 - कृत हकिमणीस्वयंवर, हिंदु-स्यानीसापेंत ५४९
 - कृत समर्थोची भारती ९९७, ११६७
 - कृत सोलीव लय ५३९
 - चरित्र, मसूर येथील १७९९
 - विम ६९०
 - जपाची माळ, पा. १९१
 - दासबोधांतील शोध, पा. २८१
 - पुष्पतिथी ५५६
 - बंधु दत्तात्रयाचा शिरगावचा मठ, पा. ३
 - शिरगावीं लेखन ५७१
 - शिष्य केशव ६२३
 - शिष्य केशव यांचा जंजम येथील मठ व समाधी, पा. ३
 - शिष्य रामाजीदादा, पा. ४२८
 - हस्ताक्षरांची परंपरा ५७०
 कल्याणचरित्र - मसूर येथील १७२९
 कल्याणपरिचय - धानेवरकृत १०८६
 कल्याणस्वामीदासी - १५०९
 कल्याणी - पा. १९२, पा. १९५, १०२७, १०९७
 - चा संमद, पा. २११
 - चे विठो १०६६
 - चे शिवराम १०२७
 - देवदास्या मूर्ति, पा. १९५
 कवि - १२०४
 - कृत वरमीकचरित्र १४५०
 कवि अतंत - १२०१
 कवि कल्याणमह - पा. ६२
 कवि किंकर - ७७८
 कवि कृष्ण - १२५१
 कवि कोकिल - १५२८
 कवि गोविंद - १५११
 कवि पापु - १४७५
 कवि माणकेश्वर - कृत मास्तीस्तोत्र १५१८
 कविशय - १८०९, १८१०
 कवि वरदात्मज - १९२६
 कवि सूर्य - कृत सद्गुण अष्टक ११७२
 कवीश्वर - १५४७
 कवीश्वरबास महाजुभाय - कृत एकादशस्कंध १६९३
 कळंदयाची घळ - पा. ४२८
 कळवांतेणीची विहीर - पा. १९३
 कारुण्य भारती - समर्थकृत १७९
 काकरपरीक्षांति - ८९४
 काळबाई - मोरवनाच्या ७८५
 कागदपत्रे - पांचरत्नास पराजयांतील पा. ४८०
 कांतीरी किहू - पा. ४३२
 कांटीगाव - पा. १२९
 कांठण - केतवकुल १२५१
 - बक्ष्यणकृत ६०७
 काश्यायनीमत - वामनकृत ७६१
 कादंबरी - बाणविशेषित १४१५
 कान्हया हरिदास - १४४९
 कान्हा - ५५४
 कान्होजी जेधे - आश्वदे येथे समाधी, पा. ४३२
 कान्होपात्राचरित्र - १६३३ विष्णुकृत १५१७
 - श्रीरंगनाथकृत ८४०

काण्डोपा - १२८३
 कापशी - सेनापतीची, पा. १९२
 कामयी - पा. १३२
 कामशास्त्र - १२२६
 कारखानेस - गणेश गोविंद ऊर्फ
 काका, पा. ४६१
 कारंजधीडी - १५५५
 कारंजा - पा. ३९३
 कारी - चे जेथे देशमुख, पा. ४३२
 काहंगण - पा. ४३२
 कादण्याटक - विठ्ठलकृष्ण ७६२
 कार्तवीर्यकवचम् - ९३६
 कार्तिकमाहात्म्य - ९३६
 - भट्ट गोस्वामीकृत १४१९
 - रामानंदकृत १०६५
 कालभैरवाष्टकम् स्तोत्रम् - शंकराचार्य
 विरचितम् ९८५
 कालासिखंदोपनिषद् - ८९४, ९३६,
 १७२५
 कालिदास - विरचितम् मंगलाष्टकम्
 ९३६
 कालियाभादयान - एकनाथकृत १६२०
 कालियामर्दन - १२०५, १२१५,
 १५०२
 - एकनाथकृत १२२६
 - पुण्डरीककृत १२८८
 कावनईकर - नारायण गोविंद १६९२
 कावेरी - नदी, पा. २७७, पा. २७८,
 १४८८
 कावेरीस्तोत्र - १२४६
 काव्येतिहाससंग्रह - ६१३
 काशी - पा. २७७, ६१४, १२३९
 - छलवानाईकाने पु. ५८१
 द्वि. खं. ४

काशी कवि - १५६९
 काशीखंड - गिरिधरकृत ६६७
 - शिवदास गोमाकृत १५७९
 काशीनाथ - १५२८
 - कृष्ण दयार्णवाचे नातु, समायी,
 पुण्यतिथि, पा. १३७
 - जनार्दनपररज १२००
 काशीनाथपंत - ९७५
 काशीवाह - ७९५, १३५७
 काशीयात्राकथन - गिरिधरकृत ६६३
 काशीराज - पा. ६, ७६१, ७७८,
 १०००
 काशीराजस्वामी - पा. ६१
 काशीविश्वनाथाष्टकस्तोत्र - शंकराचार्य-
 कृत ६०८
 काशी शिवराम - १४४९
 कासार विपलगांव - चे बापुजीपंत
 कुडकर्णी ८४८
 कालनदी - पा. ४२७
 कालभोर - पालीचे, पा. ११, पा. ४२८
 कालज्ञान - सटीक ८९७
 कालापार - आत्मारामाचे शिष्य, पा.
 १९७
 कालीदास आदि - ९४१
 कालुसकर - बंकटराव नारायण १७७६
 - हरिभाऊ माधवराव, पा. ४६४
 किंकर - ६९६, १०९८, १५२८,
 १७५१
 - कृत रामभुजंगस्तोत्र ७७८
 - कृत सत्यार्थचरित्र १२०६
 - कृत सीतास्वयंवराच्या सवाया
 ६९६
 किनगी - पा. १९८
 किन्नरी - ७०१

किरात - ५४९

किराताखुनीय - ७७८, १२१०

किर्किघाकांड - १११९

कीर्तिवर्णन - १४१७

कीर्ति - पा. ४३२

कुहली गुह - पा. ४३२

कुहली बुद्ध - पा. ४३२

कुहाळ - वे देशपडि, पा. ४२६,

पा. ४३१

= वे देशपुष्प, पा. ४३१

कुहाळखोरे - पा. ५३

कुंडणीचरित्र - धानंदनंदनकृत ११६५

कुंड - पा. ४३२

कुंडलघाटी - चाप्रठ, परपरा, पा. १३५

कुमारसंभव - ९२८

कुमकोण - पा. २७७, पा. २८३

पा. २८४

कुमकोणमाहारम्य - पा. २८१

कुमार पिपळगांव - १८५१

कुलबुटी - पा. १९८

कुलक्षेत्र - १०००

कुल - चांडूभागे, पा. ४५८

कुलाणव. - १४०५, १४०६

कुपेर - पा. ५५

कुलकर्णी - टंजळचे, पा. ११

- कनकचे बकोळ, लक्ष्मण शंकर
१६९४, १७००

- कासार पिपळगांवचे बापुजीपंत
८४८

- परंज्याजे, पांडुरंग महिपत,
पा. ४६३

कृतनिर्वाह - पा. १३६, ११४५

- रामीरामदास कृत १०११,
१६५८

- रामीरामदास कृत कां समर्थ
कृत ११८४

कृष्ण - १२५१, १७५१, १७८२

- धाती लुकाकृत ५९८

- दशवाचे पुत्र, पा. ६५

- कृत निर्वाणसार १७५०

कृष्णकर्णामृत - १२०१

कृष्ण केशव - १४९७

कृष्ण गोकुल प्रवेश चरित्र - ११६५

कृष्णचरित्र - ९३५, ९३६, १५०६,
१५४३, १५७०

- धानंदननय कृत १४५०

- गिरिधर कृत ७१२

- त न्हाजीकवि कृत ९३५

- वामन कृत १२०२, १३१२

कृष्णजन्म - ९४९, १२०२, १२०८,
१२८८

- लक्ष्मणविष्णुकृत १९१०,
१४५०

- एकनाथकृत १५०६, १५५३

- कृष्णदासकृत ७९३

- गुहदासकृत १२९६

- गोविंदचिन्मयानंदकृत ११५८

- पंडितकृत १२०५

- मोरोपंतकृत १३१२, १४५०

- वामनकृत १५७९, ६०२, ६९६,
७५६, ९८५, १३१२, १४५०

कृष्णदयाणव - ६०१, ६९०, ७५१,
७५९, ७६५, ७७८, ७९३,

१२०१, १५०८, १५५५,
१५६६, १६३९

- कृत एकनाथदास काढ्याचा
लोक, पा. १३७

- पुण्यतिथी, पा. १३०
- पेंठगचा मठ, पा. १३६,
पा. १३७
- समाधीशाल, पा. १३७
- कृष्णदयार्णवांकित - कृत दत्तजननो-
त्साहवर्णन ७२१
- कृष्णदानकथा - श्रीघाकृत ११४७
- कृष्णदास - ६०२, ६८१, ६८२,
७९३, ८४७, ९७९, १२००,
१२०१, १२०४, १२०५,
१२०८, १२११, १२२१,
१२२९, १२४५, १२४९,
१२९४, १४४९, १५०६,
१५११, १५३२, १५४५,
१५५७, १६१४, १६३३,
१६३८, १६९०, १७४७,
१८०९
- कृत एवनाथ १६३८
- कृत कृष्णजन्म ७९३
- कृत मंगळाष्टक १२३३
- कृष्णदास जयराम - पा. ४, ६७०,
७५७, १२०९, १२६४,
१४४९
- कृत अपरोक्षानुभव ५७६
- कृत अपरोक्षानुभूति ७४३
- कृष्णदास दामा - कृत आदिपर्व ८५८
- कृष्णदास मुद्गळ - ६९६, ७१७,
९३६, ११४७, १७४२
- कृत अंगदशिष्टार्थ १२८६
- कृत विभीषणनेष्ट ९४०, ९७४
- कृत शुद्धकांड ७४३
- कृत रामायण ५६८, ५९५,
६०५, ७७५, ८१४, ८१९,
१६१७, १६३६, १६४४

- कृत सुलोचनाख्यान १५८२
- कृत सुलोचनागद्दिवर १५१७
- कृष्णदास याज्ञवल्की - कृत कथाकल्प-
त ५६४
- कृत दयमागदाख्यान १२५४
- कृष्णपा - १०८० ते १०८२
- कृष्ण माघोदास - १५०८
- कृष्णमूर्ति नाईक - संजावरचे, पा. २७७
- कृष्णयाज्ञवल्की - कृत एकादशी कथा
१२१८
- कृत एकादशीप्रत १६३६
- कृत कथाकल्पत १५६०,
१५७८
- कृष्णलीला - ५५४, १२९३
- श्रीनिवासविवचित १२१०
- कृष्णलीलामृत - श्रीघाकृत १७३०
- कृष्णशास्त्री - १४८८
- कृष्णशिष्टार्थ - १५०४
- कृष्णसरस्वती - १०७१
- कृष्णस्वामी - वडगावचे, पा. ४
- कृष्णा - कांटी कल्याणशिव केशवाची
समाधी, पा. ३
- तटार्थी समर्थार्थे आगमन पा. ८
- नदी, पा. ४, पा. ६०, पा. ४५९
- कृष्णाचा नाच - ७६२
- कृष्णाची चौरिक लीला - जनी जनार्दन
कृत १५१०
- कृष्णाजी - ५६१
- दादेगावचे, पा. १२९
- कृष्णाजी नायक - ८६५
- कृष्णानंद - पा. ३१, १०००, १०२५,
१०९८, १५०८, १५५७, १६२८
- कृष्णानंद निरंजन - १५२०

कृष्णाष्टक - जयानामधार्मीये गुरु, पा. ११

कृष्णाष्टक - १२५४

कृष्णाष्टकस्त्वोद्यम् संकावायैष्टम् १५५२

केकावली - मोरोपंतकृत ६०१, ६०७,
७४३, ८७८, १२९३,
१४६१

केन - पा. १३६, पा. १८३, पा.

- १८४, पा. १९२, १०४६

- वा संमद, पा. १८४

- श्री सदाशंखी समाधी पा. १८४

- चे उद्धव ९४५

- चे तीन मठ, पा. १८३

केन - वरनिपद् १३६४

केनोपनिषद्पर्यप्रकाशः - दिगंशानुसर-

विरचिनः ७५४

केरोजी कालभार - १२१८

केवलराम - ७९५

केनाश्वीनामपद्धतेः गणितम् - १३६

केनाम - केनावस्वामी - पा. १, पा. २,

पा. १३७, ५४७, ५४९ ते

५५१, ५५४, ५५६, ५६१,

५६५, ५८२, ६०२, ६०४,

६०५, ६०८, ६०९, ६१६,

६१७, ६२३, ६७०, ६७७,

६७९, ६८०, ६८२, ६८६,

६८८, ६९०, ६९६, ६९७,

७११, ७१७, ७५६, ७५९,

७६३, ७७६, ७७८, ७८३,

७८४, ७९३, ७९७, ८०२,

८३५, ८४६, ८९४, ९०४,

९४५, ९७९, ९९१, ९९७,

१००७, १००८, १०२४,

११०७, ११४९, ११४७,

११५७, ११६०, ११६३,

११६६, ११७४, १२००,

१२०१, १२०४, १२०५,

१२०८, १२०९, १२१३,

१२१५, १२१८, १२१९,

१२२१, १२२४ ते १२२६,

१२२८ ते १२३०, १२३५,

१२४४, १२४५, १२४९ ते

१२५१, १२५२, १२५४,

१२६४, १२७६, १२८३,

१२८८, १२८९, १२९४,

१२९९, १३१२, १४४४,

१४४९, १४५३, १४७७,

१४९०, १४९५ ते १४९७,

१४९९, १५०१, १५०६,

१५०८ ते १५११, १५१८,

१५१९, १५२४, १५२८,

१५३१, १५३७, १५४५,

१५४७, १५५९, १५६४,

१६३१, १६३३, १६३९,

१६६४, १६६५, १६९०,

१७४९, १७४७, १८००,

१८०९, १८३६, १८४६

- बाणि समर्थ यांची पत्रोत्तरे
७८३

- कल्याणसिद्ध, पा. ३, ६९३

- कृत काव्य १२५१

- कृत गोपीगीत १२८३,

१५०१, १८३३

- कृत नागनाथ १२५१

- कृत सायकपद्धति ८९४

- कृत दलन १२५१

- कृत नागचरित, पा. १३७

- हृत विंश १२५१
- हृत कुण्डी १२५१
- हृत मुरली आख्यान १०६०
- हृत रज्जुदा १२५१
- हृत सदा १२५१
- हृत सारवण १२५१
- प्रयशजाची प्रत, उंम्रजचा मठ,
समाधी, पा. ३
- शिरगांवकर ५६१
- केशव चिद्घन - १५०९
- केशव चैतन्य - ५४७, १५८५
- केशव देवज्ञ - हृत जातकपद्धति ८९४
- केशवबुवा - कर्क भीष्ममर्यादास, पा. ७४
- केशव महानंद - १५४४
- केशवराज - १००७, १४९४, १६४०
- केशवराय - ९८६
- केशवस्वामी चरित्र - दास महिपतकृत
८४६
- केशवाचा नामा - ११६०, १२०४,
१२२९
- केशवीचें उदाहरण - ९३६
- केशापुरी - अग्रतिम मूर्ति, पा. १९२
- केसरी - १६३३
- केसरी उद्धवनाथ - १५२८
- केसरी उद्बोध - १२००
- केसरीनाथ - ५४७, ५५०
- केकेयीचे डोहळे - १२९५
- केकेयीविरदान - एकनाथकृत १२०२,
१३१२
- केयल्य उपनिषद् - ९३६
- कोकणदरवाजा - पा. ४३१
- कोकिलात्रयोद्यापनविधि: - १७९१

- कोकिल - ६७९, ६९०, ७९३, ७९७,
१००७, १०९८, १२०९,
१२५३, १५२८, १५६७,
१५८९, १६३९, १६४०,
१७३५
- घाऊरघे, पा. १९२
- कोकिल गंगाधर - पा. १९२, पा.
१९३, ६७९, १२०९,
१४४९, १५०६, १५०९,
१५२९, १५७६
- घायखेव्यास समाधी, पा. १९३
- कोकिल महानंद - ६७९
- कोंढिया तावे - शिरवळचे, पा. ४२६
- कोंढावळें - पा. ४९५
- कोंडी - पा. ४३२
- कोंसर - पा. ४२९, पा. ४३२
- कोनूर - पा. २८२
- चे रायव, पा. २७६, १४९७
- मठातील रामाच्या मूर्ति,
पा. २८२
- मठातील समर्थोची तसवीर,
पा. २८२
- कोनेर - हृत मंगलमूर्तीची भारती १०२४
- दिनकरांचे आजोबा ९२३
- कोनेर गंगाधर - ५५४, १५०६,
१५०८
- कोनेर गोविंद पीपळे - १५७८
- कोनेर ज्योसि भिंगारकर - दिनकरांचे
आजोबा, ९२३
- कोनेरनेदन - ९४५
- कृण ह्यालास्यमाहात्म्य १४४८
- कोनेरी अभ्युत - १०२३

कोनेरीनंदन - १००७
 - सुदासिब १२७३
 कोनेरी नंदन गंगाधर - ६४३
 - कृत संतमालिका ६७०
 कोनेरी नाथ - १०२७
 कोनेरी नारायण - १५७२
 कोनेरी पावा - १०२७
 कोपाळ - ६२५
 कोरडे - जीजाजी नाईक ७९५
 कोरेगांव - पा. २, १६४६
 - चे बोकीळ, पा. ७
 कोरहापुर - पा. ६५, १६९२
 - ची महारक्षणी ६०८
 - चे महाराज, पा. २८४
 कोळे - पा. १९४, पा. ४२७, पा. ४२८
 कोटिंग्यारमज - ७५२, १६९०
 कोटिंग्यारमज हरिहर - ६७५
 कोतुहळ रामायण-मुक्तेश्वरकृत ११६५
 कोरवपादवपुद्द-१५१४
 कौळ - कौळाचे श्लोक - वेणी, वेणी-
 स्तामी, वेणाबाईकृत ६४३,
 ६७४, ६७८, ६८७, ६९४,
 ७७८, ७८४, १७७, १०४७,
 ११७२, १३००, १५०९,
 १६३९
 कौळिकार्धन - १५०९
 कौसकवेचे दोहळे - १२९५
 - एरुनापकृत १३१२, १५०८,
 १५३८, १५४३
 - बोरेश्वरकृत १२८४
 कौसकवेचे छंद - जगजीवनकृत ७७४
 - बामनकृत ११९५

कौळसार्ग - पादुरगकृत ७०४
 कौसवध - बामनकृत ५४९
 क्रमसार - भास्वाराकृत १०३५,
 ११३९, ११८०

ख

खटाव - ५५५, ९७६
 खडकवाडी - पा. ४३०
 खडकेश्वर - पा. ४३०
 खडकार - बामन बाळकृष्ण, नागपुरचे,
 पा. ४६०
 खड्गमाला - १०३६
 खंदेरायाची भादि - ९८३
 खंदेराव गोविंद - ६९२
 खंदेराव महार - चिटणीस, पा. ९
 खंदो बहाळ - चिटणीस, पा. ९, पा. १०
 खंदोबा - पाळीचा, पा. ११
 खंदोबा गोसावी - १७६६
 खंदोबा चिकटे - ८०१
 खरसी - ६२०
 खराडे - पा. ११, पा. ४२८
 खादरसाहेब - १२८०
 खुन्नाळचंद - १५१८
 खेपर - १२०९
 खेपर विसा - १५११
 खेड रत्नाकर - ज्योतिषमय ११०
 खेमपुरीमुख हिरापुरी - कृत पंचरत्न-
 स्तोत्र छटीक १७१२
 खोपडे - नाखरे वेणील, पा. ४३२

ग

गगनैंद्र - १०७१
 गंगवार - पा. १९७

गंगाजि गोनेर - १७७
 गंगारमज - १००७
 गंगादास - १०३५
 गंगाधर - ६०४, ७७८, १४५, १२४४
 - कृत रामदासगुणार्णव १८१६
 - कृत समर्पार्थर अष्टक ५७८
 गंगाधर कोकिल - १५११, १५१८
 गंगाधर खंडो - १३१५
 गंगाधर नंदन - १२०९
 गंगाधर भट - १३१५
 गंगाधर शास्त्री केळकर - पा. ४८०
 गंगाधर सत्ताजी मुढे कुळकर्णी - ६२०
 गंगाधरसुत - ६०८, ६०९, ९०४,
 १४४९, १५०६
 गंगावाई - दाहापुरच्या, समर्पार्था अनु-
 ग्रह १२८५
 गंगामहात्म्य - ८३३
 गंगाराम - सीतारामकुर्वाचे पुत्र, पा. ७५
 गंगाष्टक - ६०९, ८०८
 गंगाष्टकस्तोत्र - वाल्मिकीकृत ५४७
 गंगासहस्रनामस्तोत्रम् - स्कंदपुराणा-
 तील ८८८
 गंगासागर तळाव - रायगडचा, पा.
 ४२९
 गंगास्तोत्र - भवानीभट जोशी कृत
 ११५९
 गजगौरी - बस्वर्लिंगकृत १४५०
 - माधवकृत ९८३
 गजगौरीभाष्यान - ५६९
 गजगौरी घोषसा - अनंतशिष्यकृत
 १५९३
 गजगौरीमत - १२१७, १५२१
 - बस्वर्लिंगकृत १२११, १२४४
 - बालकृष्णकृत १५३५, १६३०

गजमुखचरित्र - रंगकृत १२०६
 गजाननदैवज्ञ कयडकर - कृत ओवी-
 बद्ध गीता १७८५
 गजाननावतार - गुह्यादकृत १४५०
 गजेंद्रभाष्यान - एकनाथकृत १५१७,
 १५५२
 गजेंद्रमोक्ष - पा. ६३, ८९४, १२००
 - एकनाथकृत १२०४, १५१३,
 १५५८
 - पंडितकृत १२०५
 - माधवकृत १४५०
 - धावनकृत ७६१, ११४५,
 १४५०, १४७२, १५१५,
 १६२९
 - विश्वनाथतनय नाथयणकृत
 १३३७
 - शेषकृत १४९८
 - समर्थकृत ९७९, ११२७
 गड - सज्जनगड पहा
 गणपति - १२२८
 गणपतिजन्म - १५१०
 - रंककृत १३५३
 गणपतिपूजनम् - ८९४
 गणपतिस्तुत - १६७२
 गणपतिस्तोत्र - प्रह्लादकृत ९३६
 - विठो विश्वनाथकृत १६४१
 गणिकाचरित्र - आनंदतनयकृत १२०२
 - आनंदनंदनकृत १३१२
 गणिकामोक्ष - आनंदतनयकृत १४५०
 - आनंदनंदनकृत १२३३
 गणु बापट - मालगुंढकर ५६०
 गणेश - पा. ६३, ७९३
 - कृत समर्पार्थाची आरती ८०२,
 ९३६

- गणेश उद्देश - १५१०
 गणेशकवचम् - ८३०, १७२८
 गणेशगीता - अमृतेश्वरकृत १८९१
 गणेश गोविन्द - जाखी ७८५
 गणेश द्वैत - विरचितम् गोत्रवर-
 निर्णयम् ८२७
 गणेशनाथ - ५५४, ६८८, ९८५,
 १००८, १२०१, १४४९,
 १५२०
 गणेशपुराण - माधवसुतकृत १८१४
 गणेशमठ अग्निहोत्री - कृत मूयोल-
 वर्णन १६०७
 गणेशरामस्तोत्र - गिरिधरकृत ६९७
 गणेशलक्षण - १२३२
 गणेश सखाराम - देशपांडे ५६२
 गणेशाष्टकस्तोत्रम् - ७५५
 गणेशोपनिषद् - ८२९
 गदाधर - जगन्नाथचि विषय, पा. १८९
 गदाधर्य - ओवीकृत १५९३
 गणपाष्टक - १७९३
 गरीय - ७६५, १२२८
 गरुड आख्यान - अनंतकृत ९४२
 - राघवकृत ७५६
 - विष्णुदासनामाकृत ११७४
 गरुड पुराण - ५७४, ९८५
 गरुड मंत्र - १४८८
 गर्भगीता - ८९४, १५१०, १७१८,
 १७५८
 - आत्मारामकृत टीका ६२५
 - देवदास सदाशिवकृत १५०२
 गर्भाष्टक - दत्तात्रयविरचित ११९९
 गणराई - पा. ४२९
 गहिनी - १६१४

- गायकनिंदा - १४४६
 गायत्रीमंत्र - सटीक १५४२
 गायत्री महामंत्र टीका - शानेश्वरकृत
 १७०६
 गायत्रीरहस्य - ९२७
 गायत्रीहृदय - ८९४
 गायत्रीहृदयमहामंत्र - १४५५, १५०४
 गायन - द्विविध १५३४
 गायनकला - १२२०
 गार्हा - कृत शिवचरित्र ८९९
 गाण्ढाणें शतक - वागनकृत ८०७
 गिरमाजी गोसावी - १५५५
 गिरमाजी बुवा - पा. १९२, ६३२
 गिरिजावल्लभ - १४४२
 गिरिधर - पा. ६५, पा. ८०, पा. १०५,
 ५६५, ६०४, ६६०, ६६३,
 ६६६, ६७०, ६७३, ६७७,
 ६८०, ६९०, ६९७, ६९९,
 ७०१, ७११, ७१२, ७१५,
 ७१७, ७४८, ७५९, ७६३,
 ७७८, ९९७, १२०१,
 १२०२, १२०५, १२११,
 १२२१, १२२८, १२३५,
 १२४९, १२५०, १२५३,
 १२५४, १२९१, १४४९,
 १४७७, १४९२, १४९४,
 १४९६, १४९७, १५०४,
 १५२२, १५८५, १७५३
 - कृत अन्दरुमायण ६६४, ७४५
 - कृत अष्टविंशत्यष्टविंशत्यष्टा
 ६४०
 - कृत आत्मानुभव ६६३
 - कृत करणात्म ६६०

- कृत कदगाष्ट ६७२
- कृत काशीवंद ६६७
- कृत काशीयात्राकथन ६६३
- कृत कृष्णचरित्र ७१२
- कृत गणेशसप्तशती ६९७
- कृत गुह्यदेवनागरी ६६३
- कृत गुह्यनामसमाह ६४९
- कृत मंत्रभाष्य ७०१
- कृत चतुःश्लोकी पत्रिका ६९५
- कृत छंदोरागायण ६४८, ६५०, ६५१, ६६५, ७४९
- कृत लुब्धकाश्रम्या अविची आरती ६६०
- कृत दासबोधायी आरती ६६३
- कृत देवसंवाद ६६४
- कृत धेनूकथन ६६८
- कृत नानाप्रयोगनीतार ७१५
- कृत नाममहिमा ६५८
- कृत निवृत्तिराम ६३३ ते ६३५
- कृत पांडुरंगचरित्र १४५०
- कृत पारिजातक पुष्प १२३०
- कृत भावारागायण ७४५
- कृत भाषाश्लोक ६६६
- कृत मंगलरागायण ६५० ते ६५२, ७४४, ७४५
- कृत महायात्राक्रम ६७१
- कृत राजशासनीवाक्य ७४१
- कृत रामकुंडी मरानी ७१०
- कृत रामचरित्रा ७५२
- कृत रामजानकीविवाहाची आनंदप्रणयिका ६१९
- कृत रामेश्वरयात्रा ६७१
- कृत राधासईवर पद ६९३
- कृत रामायणे ६४८, ७४५
- कृत लघुकृष्णारागायण ७४५
- कृत लोकस्वभाव ६७३
- कृत विविधजनभावनायाचे श्लोक ७१३
- कृत व्याकाण श्लोकवद्ध ७०६
- कृत शंकावर्णनार ६९५, ६९९, ६८०
- कृत शिवशहस्य ६५८
- कृत संकेतारागायण ७३८, ७४५
- कृत सद्गुरुची आरती ६६४
- कृत सद्गुरुस्तोत्र ६३२
- कृत समर्थ इत्या ६९५
- कृत समर्थरात्र, पा. ६४, पा. ७४, पा. १०५, ६३१, ६३२, ७९९, १६९०
- कृत समर्थसद्गुरुस्तोत्र ६५६, ६९७
- कृत समर्थोदर पद ६८०
- कृत सीताव्रतस्वनीस्तोत्र ६९७
- कृत सीतासईवर हिंदुस्थानी ६६८
- कृत सुअर्चा ७११
- कृत सुंदरारागायण ६४९, ७४५
- कृत सूची ६९४
- कृत स्वकर्णवकथन ६७३
- कृत हृदिकृतवाक्ये ६२१, ६३७, ६३८, ६८४
- कृत हरिलिका ६६४, ७४७
- पुण्यतिथी, पा. ७२
- योऽमृतसंस्थापक, पा. ६५
- महाराष्ट्र व संदेश, पा. ६५
- शिष्य जन दर्शन ६६३ -

- श्लोकाद्वय ६७०, ७७८
- श्लोकाद्वय, चार्म्य चार्म्या ७४८
- श्लोकपद ५२, समर्थाना ७४८
- समाधीवर्तिल श्लोक ७६३
- समाधीशक ७४८

गिरिधरकवि - कृत पंडरीमहात्म्य १३००

गिरिधर गोविंद - ८०२

गिरिधरदास - ६६४, ७७८

गिरिधरमस्तु - ५५४, ६०१, ६०८, ६१७, ९८५, ९९१, १२१८

गिरिवाह - पा. ६५

गीतगोविंद - १२२०, १५२९, १५४७,
- जयदेवकविकृत ५७९, ७३७,
९८०, ९८५

गीता-पा. ६०, पा. ६१, पा. ६३,
५६१, ६८६, ७४०, ८३२,
८६६, ८८०, ८८९, १०४०,
११०३, ११३७, १५४०,
१७१४, १७३८

- अष्टाश्वार पदे १३१२

- अर्थ १११७

- अष्टादशश्लोकी १७३८

- आरती १७३८

- आरती अवतार ७६३

- आरती अमृतेश्वर ११५८

- आरती जयगामस्तु ५९७

- आरती गुरुदेवीपद १५९७

- एकश्लोकी ९०३

- श्रीवैद्य श्लोक १७८९

- गमान्न देश कनकेश्वर कृत,
श्रीवैद्य १७८५

- गतेवर टीका १०३२

- गीतेवर श्लोक १२४६-

- गोपाल उतकृत श्लोक ८७९

- टीका समर्थो ११३८

- टीकारामकृत श्लोक १७१३

- दुर्कारामविरचित अमंगलक
१६०५

- पवरानी सवित्र, पा. ६३,
६२८, ६२९

- मोरोपंतकृत आर्याटीका १४२३

- वासनकृत समश्लोकी, पा.
२८१, १५८३, १६०४,
१६५३, १६८४

- सोपानदेवाची समश्लोकी, पा. ५

- श्रीधरस्वामीकृत सुरोधिनी
टीकाद्वय १३२३

- श्लोकांची नोंद ६००

- समश्लोकी ६०९, - ८०८,
१७२८

- ज्ञानदेशकृत, पा. २८१, ८७५
ते ८७८, १३६०, १६३४,
१६८३

- गीताकवचे - विठ्ठल दीक्षितकृत १४५०

गीतागर्भ - १२०१

गीतागर्भयोग - ५६१

गीताचंद्रिका - शिरारामपूर्णानंदकृत
१८३२

गीतातरंग - आत्मारामकृत ६२५

- व तुच्छराम ६२५

गीताप्रभाकर - कर्क जीरन्मुखी, जीव-
न्मुखकृत १०३२, १८२६

गीताभाव - आत्मारामकृत ६२१

गीताभाषा - श्रीगोवर्ध ७७३

गीतामहिमा - एकनाथकृत ११८५

- गीताणव - दासोपनृत्य ९५१, ९५२,
१११७
गीतामार - एकनाथकृत ११११
- हनदेवकृत ९१६
गीरि प्रियक वियक - १५५२
गीरी यमीष्ट - ८०८
गुंग - पा. ६२
गुंजरग - पा. १९५
गुह - पा. ४३२
गुग - प्रबोद्ध व कृत १५१४
गुणाई - ६८२, १४४९
गुंदा - ११४५, ११४७, ११६३,
११६५
गुहाकेमरी - १०२५
गुहोवा - १४४९
गुदवी - प्रकाशित मध्यमनीशरीचो
कविता ६००
- प्रह्लाद म्यंकटेय ५५६
गुदभटक - १४३९
गुदगीता - ९६६, १२५३, १६१०
- शोशीरामशिष्यकृत १३५८
- टीकायुक्त ११४७
- मन्नामंदकृत ५३७
- विटोक्त १०६६
- विद्वत्कृत १८२९
गुदचरित्र - ७७५, १६९९
- सारस्वती गंगाधरकृत १६५०
गुददास - ५८५, ११४७, १२०५,
१२०९, १२४५, १२७०,
१४९४, १५००, १५११,
१५१७
- कृत कालियामर्दन १२८८
- कृत कृष्णव्रज १२९६
- कृत गर्जनावर्ता १४५०
- कृत दशरथविराट १४५०
- कृत विजयविराट १४५०
- कृत म्यावचरित्र १४५०
- कृत दीक्षाविराट १२०५
- नागनाथीवा ११५९
गुददास अनुचर - कृत गुददास चरित्र
१५५३
गुददेवनमन - गिरिधरकृत ६९३
गुदनमरकारपद्धति - १५०४
गुदपूजनरहस्यम् - ७०४
गुदमहादम्य - ९००
गुहपुनाथकथासुत - रंगनाथकृत,
पा. ९
गुदरायपमाळा - गिरिधरकृत ६४९
गुदक्षिप्यसंवाद - भाग्यनाथकृत ५५४
गुदस्तोत्रम् - ९३६
गुहलयन - १८०३
गुहयुगी - पा. ११२, पा. ११८
गुहाव - १२२८
गुदकचरित्र - ११६५
गुदस्थापनविधिः - ८९४
गोनु मोराजी लावे - शिवलवे, पा.
४२६
गैनी - ७८३
गोमलगांव - चा मठ, पा. १३०
गोटभट सेठकर - १५१३
गोणाई - ५५४, ७९६, १५११,
१५७०, १७४७
गोणायाई - १२०९
गोप्रनिर्णय - गोपिराम देवदत्त राम-
कृष्णकृत ९०१
गोप्रप्रवरनिर्णयम् - गणेशदेवविरा-
चितम् ८२७

गीताणंय - दासोपनृत १५१, १५२,
११३७

गीतासार - एकनाथकृत १३३३
- सुनदेवकृत १३६

गीरि ग्रिथक चित्रक - १५५२

गीरी वक्षीष्ट - ८०८

गुंज - पा. ६२

गुजरग - पा. १९५

गुडें - पा. ४३२

गुण - त्रयोदश व दत्त १५१४

गुणाई - ६८२, १४४९

गुंदा - ११४५, ११४७, ११६३,
११६५

गुंदाकैसरी - १०२५

गुंदोया - १४४९

गुल्मी - प्रकाशित मध्यमुनीश्वराचो
कविता ६००

- प्रस्ताव व्यक्तदेश ५५६

गुलभटक - १४३९

गुलगीता - ९६६, १२५३, १६१०

- शोडीरामशिष्यकृत १३५८

- टीक्षयुक्त ११४७

- मद्धानंदकृत ५३७

- विटोक्त १०६६

- विटोक्त १८२९

गुलचरित्र - ७७५, १६९९

- सरस्वती गंगाधरकृत १६५०

गुलदास - ५८५, ११४७, १२०५,

१२०९, १२४५, १२७०,

१४९४, १५००, १५११,

१५१७

- कृत काव्यामर्दन १२८८

- कृत कुण्ज-म १२९६

- कृत गजनिनाथसार १४५०

- कृत दशरथविवाह १४५०

- कृत विनायकचरित्र १४१०

- कृत व्यासचरित्र १४५०

- कृत सीताकल्याण १२०५

- नागनाथाचा ११५९

गुरुदास अनुचर - कृत सुदाम चरित्र
१५५३

गुरुदेवनमन - गिरिधरकृत ६६३

गुरुनमस्कारपद्धति - १५०४

गुरुपूजनरहस्यम् - ७०४

गुरुमहात्म्य - ९००

गुरघुनाथकथामृत - रगनाथकृत,
पा. ९

गुह्यावयमाला - गिरिधरकृत ६४९

गुरुशिष्यसंवाद - आभूतनाथकृत ५५४

गुरुस्तोत्रम् - ९३६

गुलनयन - १८०३

गुलपुर्वा - पा. १९२, पा. १९८

गुलाव - १२२८

गुह्यचरित्र - ११६५

गृहस्थापनविधि - ८९४

गोनू मोरानी तांबे - शिवलचे, पा.
४२६

गैनी - ७८३

गोमळागांव - चा मठ, पा. १३०

गोटभट खेडकर - १५१३

गोणार्ई - ५५४, ७९६, १५११,
१५७०, १७४७

गोणावाई - १२०९

गोत्रनिर्णय - गोविराज देवभुवन राम-
कृत ९०१

गोत्रप्रवरनिर्णयम् - गणेशदेवशिवि-
वितम् ८२७

- श्लोकद्वय पत्र ६७०, ७७८
- श्लोकद्वय पत्र, धर्मशास्त्रा ७४८
- श्लोकद्वय पत्र, समर्पणा ७४८
- समर्पणवरील श्लोक ७६३
- समर्पणपत्र ७४८
- गिरिधरकवि - कृतपंढरीमहात्म्य १३००
- गिरिधर गोविंद - ८०२
- गिरिधरदास - ६६४, ७७८
- गिरिधरप्रभु - ५५४, ६०१, ६०८, ६१७, ९८५, ९९१, १२१८
- गिरिवाह - पा. ६५
- गीतगोविंद - १२२०, १५२९, १५४७, १५४८, ७३७, ९८०, ९८५
- गीता-पा. ६०, पा. ६१, पा. ६३, ५६१, ६८६, ७४०, ८३२, ८६६, ८८०, ८८१, १०४०, ११०३, १११७, १५४०, १७१४, १७३८
- अष्टाव्यवहार पद १३१२
- अर्थ १११७
- अष्टदशश्लोकी १७२८
- आरती १७३८
- आरती अर्पण ७९३
- आरती अष्टतेश्वरकृत ११५८
- आरती जयानामुत्तरकृत ५९७
- आरती श्रुमादेशीवरदत्त १५९७
- एकश्लोकी ६०३
- ओवीबद्ध श्लोक १७८९
- गजानन दैवत कनकदास कृत, ओवीबद्ध १७८५
- गीतेवर टीका १०३२

- गीतेवर श्लोक १२४६-
- गोपाळपुत्रकृत श्लोक ८७९
- टीका समभोवी ११३८
- टीकारामकृत श्लोक १७१३
- तुकारामविरचित अर्पणपत्रक १६०५
- पंवरत्नी सवित्र, पा. ६३, ६२८, ६२९
- मोरोपंतकृत आर्याटीका १४२३
- वामनकृत समश्लोकी, पा. २८१, १५८३, १६०४, १६५३, १६८४
- सोपानदेवाची समश्लोकी, पा. ५
- श्रीधरस्वामीकृत सुशोबिता टीकेमद १३२३
- श्लोकांची नोंद ६००
- समश्लोकी ६०९, ८०८, १७२८
- ज्ञानदेवकृत, पा. २८१, ८७५ ते ८७८, १३६०, १६३४, १६८३
- गीताकडके - विठ्ठल दीक्षितकृत १४५०
- गीतामर्म - १२०१
- गीतामर्मयोग - ५६१
- गीताचंद्रिका - शिवरामपूर्णानंदकृत १८३२
- गीतातरंग - आत्मारामकृत ६२५
- व तुकाराम ६२५
- गीताप्रभाकर - कर्क जीवनमुक्ती, जीव-मुक्ताकृत १०३२, १८२६
- गीताभाव - आत्मारामकृत ६२५
- गीतामाहात्म्य - ओवीबद्ध ७७३
- गीतामहिमा - एकनाथकृत ११८५

गीतापर्व - दासोपंतकृत ९५१, ९५२,
११३७

गीतासार - एकनाथकृत १३३३
- शनदेवकृत ९३६

गीरि शिष्यक चित्रक - १५५२

गीरी यक्षीष्ट - ८०८

गुंज - पा. ६२

गुंजरग - पा. ११५

गुढे - पा. ४३२

गुण - प्रयोदश व कृत १५१४

गुणाई - ६८२, १४४९

गुंदा - ११४५, ११४७, ११६३,
११६५

गुंदाकैसरी - १०२५

गुंघोबा - १४४९

गुळी - प्रकाशित मध्यमुनीश्वरांचो
कविता ६००

- प्रह्लाद व्यंकटेश ५५६

गुळभटक - १४३९

गुळगीता - ९६६, १२५३, १६१०

- शोडीरामशिष्यकृत १३५८

- टीकायुक्त ११४७

- मल्लानंदकृत ५३७

- विठ्ठलकृत १०६६

- विठ्ठलकृत १८२९

गुळचरित्र - ७७५, १६९९

- छासवती गंगाधरकृत १६५०

गुळदास - ५८५, ११४७, १२०५,

१२०९, १२४५, १२७०,

१४९४, १५००, १५११,

१५१७

- कृत कालियामर्दन १२८८

- कृत कृष्णजन्म १२९६

- कृत गर्जननावतार १४५०

- कृत दत्तात्रयविवाह १४५०

- कृत विजयराजचरित्र १४५०

- कृत व्यासचरित्र १४५०

- कृत सीताहरण १२०५

- नागनाथांचा ११५९

गुळदास अनुचर - कृत सुदाम चरित्र
१५५३

गुळदेवनमन - गिरिधरकृत ६६३

गुळनमस्कारपद्धति - १५०४

गुळपूजनराहस्यम् - ७०४

गुळमहार्णव - ९००

गुळरघुनाथकथामृत - रंगनाथकृत,
पा. ९

गुळवाक्यमाला - गिरिधरकृत ६४९

गुळशिष्यसंवाद - आभूतसायकृत ५५४

गुळस्तोत्रम् - ९३६

गुळमयन - १८०३

गुळतुर्गा - पा. १९२, पा. १९८

गुळाय - १२२८

गुळकचरित्र - ११६५

गुळस्थापनविधिः - ८९४

गोनु मोरारजी तांबे - शिवावल्लभे, पा.
४२६

गोनी - ७८३

गोमळगांव - चा मठ, पा. १३०

गोटभट खेडकर - १५१३

गोणाई - ५५४, ७९६, १५११,
१५७०, १७४७

गोणायाई - १२०९

गोत्रनिर्णय - गोपिराज देवज्ञमुत राम-
कृतकृत ९०१

गोत्रप्रवरनिर्णयम् - गणेशदेवज्ञविर-
चितम् ८२७

गोदावरी-गोदा - श्रीती राजारामपुरांची
रमाणी, पा. ६२

- नदी, पा. ६४, पा. १२२,
६७९, ८६५, १०२८,
१०७१, ११३३

गोद्री - पा. १९४

गोदा - ५५४

गोपवट - ६७५

- कृत कर्णपंचक, नेत्रपंचक,
मनपंचक व बाणोपचक ६७५

गोपाकसहस्रनाम - ८९४

गोपालस्तवराज - ८९४

गोपाल - १००७, १२०१, १२१९,
१५४९, १६३९

गोपाल धनंत - कर्क सारंगदास १२२१

गोपाल काळा - धनंतदेवकृत १३००
- जयराम कुण्ठादासकृत ११६३

- शिवरामपूर्णानंदकृत ११५८

- गोपकविकृत १५६६

गोपाककोटा - अष्टतारायकृत १४५०

गोपाकदास - ७६४

- कृत पाठ्या १२८६

गोपालनाथ - ११४७

गोपाल रघुनाथ - १२२९

गोपाकसुत - कृत घटोक भगवद्गीता
८७९

गोपाकस्वामी - वडगांवचे, पा. ४

गोपाकस्वामींचे चरित्र - रघुनाथकृत
१८००

गोपाकचा सुत - १५४९

गोपाकाशमज साधनंद - कृत आनंद
चरितामृत ६३७

गोपिकागान्धार्य - ९८५

गोपिकागीतम् - भागवतातील ६८३

गोपिकावच्छादण - १२१०

- प्रतापरामकृत १२३०

गोपिराजदैवज्ञसुत - रामकृष्ण ९०१

गोपीगीत - ५६९, ९९७

- लक्ष्मणकृत ९४५

- केशवकृत १२८३

- केशवस्वामीकृत १८१९

- वामनकृत ५४७, ६०२,

७६२, ७७३, १५५३,

१६३६

गोपीगीतसारकावळी - श्रीनिवासकृत
१३२६

गोपीगीता - १२६७

- केशवकृत १५०२

गोपीचंदभास्वाम - बालकामकृत
१५०७

- रामानुजामकृत १२५४,

१५३८, १७६०

- विश्वनाथकृत ११८८, १२००

- विश्वनाथप्रभु नाथ निरंजनकृत
१४५२, १५३८

गोपीचंदकथा - १२०५

गोपीचंदमधुरिप्र - अष्टभूतकृत १२५४

गोपीचंदाची कथा - १२२५, १२५४,
१४९६

- अष्टभूतकृत १२३९

- विदुस्वामी भाषेत १२४३

गोपीनाथ - पा. ७९, १५४

- कृत जातिविवेकमेव : १००२

- रामचोचें बाळमित्र, पा. ८०

गोपीनाथवंत पकीळ - परंण्याचे, पा.
४९४

गोपीवस्त्राहरण - मोरोपंतकृत १२०२

- वामनकृत १२०२

गोपीवस्त्राहरण - मोरोपंतकृत १३१२

- वामनकृत १३१२

गोविंदा - कृत नामदेवचरित्र, मुसल
मानी मापेत ११३०

गोमतीसंगमचरित्र - १६३१

गोमाठ ब्राह्मणांचे चरित्र - बायुमुत-
कृत १६१४

गोरक्ष - १२२८

गोरक्षदत्ताग्रय संवाद - चौदळ शंकर-
कृत १२२८

गोरक्षनाथ - १४४४, १५३७

- एक मंत्र १२५२

गोरक्षनाथाचे मुहूर्त - १५७२

गोरक्षमच्छींद्र संवाद - १२५४,
१५४९

गोरक्ष - ५५४, १२२५

गोरक्षनाथ - विरचित विवेकमार्तंड
१७२५

गोरक्षनाथ चरित्र - राघवकृत ५५४

गोरा कुंभार - ५५१, ५९२, ६८०,
७९३, १२०४, १६६४,
१७३५

गोरा कुंभार चरित्र - उद्भवचिदूदनकृत
८४६, ११६५, १२४४,
१२६४, १२८८, १४५०,
१५२०, १५२८

गोले गों - ६७८

गोविंद - ५५४, ५६१, ७४३, ७९३,
९७९, १२०१, १२४९,
१४९५, १७४२

- अवधूतांचे शुद्ध ११३३

- क्वातान्तिक ९५३

- कृत उपारमासंवाद १२०६

- कृत नामदेवांचे चरित्र ८४६

- कृत रामायण यमकाचे १८४०

- बाळाजीपंतांचा मुल्गा, पा. २८०

- भोमांचे पुत्र, पा. ६५

गोविंद अष्टक - १७६०

गोविंद कवि - ६१६, १२९१

- कृत शरममहिपतिस्तुति १२०६

- कृत शिवचरित्र १४०२

गोविंद कृष्णराय - ७३३

गोविंदगीत - गीतगोविंद पहा

- जयदेवकविकृत १२१०

गोविंद चिंतामणी - कृत सुलोचना-
गर्हिवर ९८३

गोविंद चिन्मयानंद - कृत आरत्या
११५८

- कृत श्रीकृष्णजन्मकथा ११५८

गोविंदतनय - कृत वेंकटेशाची आरती
१५३६

गोविंददास - १५०९

गोविंद नरहरि - कृत भागवत टीका
१६४८

गोविंदनाथ - १२००

गोविंद पूर्णानंद - १५०६

गोविंद बाबा - हुवा-१४४९

- अंबा जोगार्हेचे ९५०

- बीडचे, पा. ५५

गोविंद बाळ - पा. २८०, पा. २८१,
१२८४

- पुतणे मुकुंद, पा. २८१

- भीमखार्मीचे शिष्य, पा.
२७६, १३०५

- यांचो आरती १२४५

- शेपांचे शुद्ध १४९८

गोविंदराय - विठ्ठल, पा. ९, पा. १०
- जाळी ७८५

गोविंदसुत - ६०९, ६७०, ६९०,
१२०१, १२३०

गोविंदाराम - ६१७, ७६३, ७७८,
९९७, १२४९

गोविंदानंद - १७४२

गोसाविर्निस्तोत्र - ७६८, १६२१

गोसाधी - १७४७

गोसाधी केशव - ११६७

गोसाधीनंदन - ५४७, ५५६, ६०२,
६०४, ६०८, ६११, ६२३,

६४३, ६७०, ६७५, ६८२,

७५६, ७५७, ७६४, ७९३,

८४७, ९४५, ९७९, ९९१,

९९७, १००७, १०२५,

१०९८, ११५१, ११५२,

११५७, ११५८, ११६०,

११७१, ११७४, १२०१,

१२०४, १२०५, १२०८,

१२०९, १२११, १२१८,

१२२१, १२२६, १२२८,

१२२९, १२४४, १२४९

ते १२५१, १२५३, १२७६,

१२७८, १२८९, १३११,

१३१२, १४४४, १४४९,

१४९४, १४९७, १५००,

१५०१, १५०६, १५०८,

१५१० ते १५१२, १५१८,

१५२३, १५२४, १५४६,

१५७१, १५७९, १५७५,

१५८५, १५८९, १६१८,

१६७३, १६९०, १७४२,

१८४६

- कृत ग्रंथकेवलाची भारती ९८५

- कृत देवीअष्टक १२३३

- कृत भवानीअष्टक १७६०

- कृत ज्ञानमोदक ६०९

गोसाधी चामन - ११६७

गोसाधीसुत - ६०१, ७७८, ७९१,
१५१९, १५४५, १७४७

- कृत भवानीअष्टक १२०४

- कृत शंभुपंचक १६३८

गौडपाद - १०७१

गौतमीमाहात्म्यम् - ८९४

गौरीमयोर - पा. २७७

गौळीगुदा - देवरावदाचा माग, पा. १

ग्रंथमावार्थ - गिरिषाकृत ७०१

ग्रंथराज - दासबोध पहा

- दालोपंतकृत ९५७, ९५८,
११३१

ग्रहप्रबोधटीका - १७८२

ग्रहमख - ९२२

गवाकहेर ११७५

- चे परशुराम महाराज, पा. ३

- चे महाराज, पा. २८४

घ

घटिकापारायण - १३८२

घटिकाछत्र - शिवलिखित ८०८

घाटघोरवळ - ११८९

घाटगे - दैकीजी राजे ७९४

- रत्नोजी राजे ७९४, ७९५

घुसळण - लक्ष्मणकृत हृण्णलीलापर ६०७

घृष्णेधर - पा. ४२७

घोडदरा - पा. १८९

घोषमाहा - मुठेश्वराकृत ६०५, १३१२

च

- चक्रवाणी - १५१९
 चक्राभिधान - १७९
 चक्र - १०२४
 चंडिकानवाक्षरीमहामंत्र - १३८७
 चंडिकामाहारम् - अथवा सप्तशती,
 विठ्ठलनंदनकृत १७२१
 चंडिकासप्तशती स्तोत्रम् - १३६९
 चंडिकाहृदय - १७२८
 चतुर्थमान - समर्थकृत ११४५, ११२३,
 ११४८, १२७८
 चतुर्थयोग - समर्थकृत, पा. १३५, ६४१,
 ६४३, ६४४, ६६२, ७३०,
 १२७८
 चतुर्दशराममंत्राः - ९६५
 चतुःश्लोकी - बल्लाचार्यकृता ६८३
 चतुष्टययोग - समर्थकृत १२२३
 चतुःसमाक्षी - समर्थकृत १२४०, १२४८
 चनई - पा. १९३
 चंद्रराई - पा. ४३०
 चंद्रसखी - १२०१
 चंद्र - पिकोडी तालुक्यातील, वेणा-
 मारचे मंडळीचे गांव, पा. २
 चंद्रगिरी - पा. ४, पा. ७९
 चंद्रमहणाधिकार - विश्वनाथदेवकृत वि-
 चित ९२९
 चंद्रपूर - ९५२
 चंद्रमंजरी - श्रीनिवासकृत १४०३
 चंद्रराव मोरे - पा. ४२६, पा. ४२७,
 पा. ४३०, पा. ४३३
 चंद्ररेखाचरित्र - १२५५
 चंद्रहासचरित्र - रामचंद्रकृत १२१६

- चंद्रहासाची कथा - नामावाळककृत
 १६२०
 चंद्रहास्याख्यान - ५६४
 चंद्रात्मज - कृत उद्योगदर्श ११७८,
 १८१७
 - कृत चंद्रावली १२०१
 - पिल्लार्चे नांव ११७८
 - व्यंकटेश गुरुचे १२०१
 चंद्रावली - १२२६, १६९०
 - चंद्रात्मजकृत १२०१
 - नागजोशीकृत १५०६
 - नागेश जोशी भिंगारकरकृत
 १२११
 - नागेश विरचित ६७६
 चंद्रोदयवर्णन - १४१७
 चक्षुपट्टण - १०४१
 चवू अयोध्याकांड - भोजराज विरचित
 पा. २८१
 चरमगुरुमंजरी - १२०१
 चरेगांव - पा. २, पा. ४२७, पा.
 ४३३, ६२५
 चरपटपंजरी - ६००, ७७८, ७९४,
 ८९४, ९०३, १२६६, १५२१
 चांगदेव - पा. १३६, १२८३
 - ज्ञानेश्वरांचे पत्र १०३४
 चांगदेवपासष्टी - १०३४
 - बोरेश्वरकृत विवाण १०३४
 चांगभांग - केशवकृत १२५१
 चांगा - ७६४, १५९९
 चांगा वटेश्वर - ६८०
 चांगो दामोदर - ५९५
 चाणक्य - विरचित राजनीतिसमुच्चय
 ५६१

चांदुर - पा. ४५८
 चांदुरी - पा. १२५
 चांदोरकर - पा. ४३३, पा. ४४३,
 ५८१, ११७८, १५९८
 १६५३
 चाकळ - पा. २, पा. ५२, पा. ७९,
 पा. १३६, पा. १९१, पा.
 १९२, पा. ४२५ ते पा. ४२८,
 पा. ४३१, पा. ४६१, ५५४,
 ११५५
 चाकळसोरे - १२८५, १७८८, १८५४
 ते १८५७, १८६३
 चामाटे - टोकरांचे ठपाव्हे, पा. ६२
 चालकापुर - पा. १९६
 चाक्षुसी विद्या - ९७४
 चिकोडी - पा. २
 चिचोडी - ७९४, ७९५
 चिच आणि भांवा यांचा क्षमता -
 १५१३
 चिचोडी - पा. १९४
 चिठणीत - पा. ९, पा. ३८
 चितोराम - कृत धुवचरित्र १६२२
 चित्तनिर्दिष्टकरणम् - १७१८
 चित्रदीप - सटीक १७५८
 चित्रदीपव्याख्यानम् - रामकृष्णव्याख-
 निद्विपाविश्रितम् ११८२,
 १८२७
 चित्राय - गाना समयोचा अनुपम,
 पा. ८
 चित्रे - पा. २७९, पा. २८०, १२०५,
 १२२५, १२३९, १२७४,
 १३७५, १८७२ वगैरे
 चित्रमुद्या - वामनकृत ५६३, ६०९,
 ७६१, १२०१

चिदानंद - १०९८, ११७८, १२०५
 चिदांबरी - ३२२८
 चिद्वन - ११६१, ११६२, १३१२
 चिद्रूप - १२२८
 चित्तामण - ५६१
 चित्तामणी - १२०१, १६३९
 - कृत धुशाख्यान ११६५,
 १४९५, १५१७, १५३८
 चित्तामणी देव - भारती विषयकृत
 ६७९
 चित्तामणीधुवनंदन - १२५४
 चित्तामणी रत्नाकर - ज्योतिषमय ११२
 चित्तामणीसुत मुद्रक - ६८८, ७७८
 चित्तामणीसुत रामचंद्र - पा. ६२
 चिन्मय दत्त - कृत योगवासिष्ठ १८१२
 चिन्मयनंदन - ५९८, १४४९,
 १५०६, १५१२, १५२०,
 १५२८, १५६२, १७६०
 चिन्मय माधव - १५०८
 चिन्मयसुत - १२०१
 चिन्मयानंद स्वरूपानंद - १२०४
 चिमाजी धाव्या - वडईची लूट, पा.
 ४३१
 चिमावाई - बी जन्मतिथी १२३५
 चिरकपट्टी - पा. १९८
 चिरंजीव - एकनाथकृत पद ६७९
 चिह्नाची कथा - १२०५
 चित्हाळचरित्र - अनंतदेवकृत १२५४
 - उदवचिद्वनकृत ११६५,
 १४५०
 - धीधरकृत १२३०
 चौदह - शंकराचे गुह १२२८
 चौदहनाथ - १२२८

चींदट शंकर - १२२८, १२५१,
१२७६, १४९७

- कृत गोरखदासप्रबंधाद १२२८

- कृत पारधीवी-कथा १२२८

- कृत प्रती मनाचे श्लोक १२२८

- कृत स्वानंद सिंगु १२२८

चूडामणीसुत - ७७८

घूर्णिका - आनंदनंदनकृत ९८३

चंद्रकली - आनंदतनयकृत १२०५,
१४५०

- बापूकामकृत १५०७

- रत्नमणकृत ६०७

चैतन्य - १५०८

चोखामेळा - ७५६, १२४४, १२५०,
१२६४, १२८३, १४४९,
१५१०, १५२५, १६३३,
१६६४

चोखामेळा चरित्र - १५८९

- उद्धवचिदम्बनकृत १५१७

- तुकारामकृत १५१७

- नामदेवकृत १५२०

चौभा - कृत उपाहरण ८२३, ८६७

चोरेगांव - आत्मसारामांचा मठ ६२५

चोळमंडळी - देवदासकृत १२११

चोळराजचरित्र - श्रीधरकृत १२५४,
१४५०

चोळराव भाटपान - १६४४

चौटे महाराज - पा. ४६०

चौदा ग्रंथ - ६००

चौदा शतके - ५५०, ९४३

चौदंगी - १२२८

चौळ - पा. ४८०

चौविसगायत्री - ८९४

चौसाले - पा. १२९

द्वि. प. ९

छ - - - - -

छत्रपति - शिवछत्रपति पदा.

छत्रो निजामपुर - पा. ४३०

छंदोरासायण - गिरिधाकृत - ४४८,
६५०, ६५१, ६६५, ७४५

छांदोग्य - १४३८

ज

जगजीवन - ६२३, ६८२, ७८४,
९७९, ११४७, ११६६,
१२००, १२४४, १२५१,

१२५३, १२८८, १३३९,
१४४९, १५३७, १५७१,

१८००

- कृत कौशल्येवै रम ७७३

जगजीवन कल्याण - ७८३

जगदळे - मसूरचे पाटील, पा. ३,
पा. ३३

जगदीश्वर प्रासाद - रायगडचा, पा.
४२९

जगन्नाथ - पा. ६३, १२१८, १२५०,
१२५४, १४४९, १६१५

- तडवळे मठाति, पा. ७९,
पा. १८९, ६२५

जगन्नाथ बापाजी - ८२९

जगन्नाथ महाराज - १८६३

जगमित्रनागा - ५५४, १२१९,
१५०८, १५१८, १५८५

- जनमित्रनागा पदा. -

जगली फकीर सत्यद हुसेन - कृत
पौराणिक कथा १६३७

जटासुरवध - छीराविश्वंभरप्रसाद १५९२

जगजसवंत - ६६३, ६७०, ६७१,
६८१, ७५२, ११४६,
११४७, ११६६, १२५३,
१२८८, १५०६, १६२८
- चरित्र अपूर्ण ८४६
- चरित्र व कागदानी १८४०
जन पंडित - ९७९, १०९८, ११७८,
१६३३

जनुभट - १४४९, १७३३
- जगदशाके आश्रित १६१४
जगमित्रनामा - ९७९, १२०९, १२२१
- जगमित्रनामा पहा.
जगस्वभाव - समर्थकृत ६४२, ९९४
जगभाई - जगती - ५५४, ५५६,
५६५, ६१७, ६२५, ६७९,
७०१, ७५६, ७७८, ७९३,
७९७, ८४६, ९३६, १०२५,
११४७, ११६३, १२००,
१२०९, १२१३, १२२४,
१२३५, १२३५, १२४४,
१२४५, १२५०, १२८३,
१२८६, १४४६, १४६६,
१४९७, १५०१, १५१२,
१५१८, १५१०, १५२५,
१५१८, १५४७, १५८५,
१५८९, १५९२, १६१४,
१६३३, १६३९, १६४१,
१६४५, १६६४, १६६७
- कृत शालीका १४५०

जगद्वन - ६८८, ७१५, ७७८, ७९१
- निघारशिष्य, कृत धंषमोचन-
स्तोत्र ६६३
- दादेगाईचे, पा. १२९
- सखा मांचे दुक ५८३

जनार्दन गंगाधर - रंगत दांचे शिष्य,
पा. ६

जनार्दनसुत - ६७०, ७७८ -
जनीचें चरित्र - वियेकृत १५१७
जनी जनार्दन - ६०२, ७६०, १२५४,
१६१४, १७३५
- कृत कृष्णाची वारिक सीमा
१५१०

- कृत पारुकीबा १५४२
जन्मपत्रिकापद्धति - ९०८
जन्माष्टमीप्रतकथा - १३३५
जमशिंदी - पा. ६

- चे राजेपादेव, पा. २८४
जमासर्थ - ९८४, १०२४
जमाक शा - ५५४, ११६३
- के आश्रित जनमट १६१४

जयकृष्णदासजी - ८९४
जयदेव - ७७८, १४४९, १७४७
- कृत अष्टादी ५४७, ७७३,
७९३, ९४६, ९७७, ९७९,
९८५, १२२०, १५६३
- कृत गंगास्नवनवर ७४४
- कृत गीतगोविंद ५७९, ७३७,
९८०, ९८५, १२२०

जयदेवकविप्रबंध - १५५०
जयद्रथवध - वासनकृत ६०९
जयद्रथविदेवना - मुक्ताकृत १५३९
जयशोध - जयरामकृत १५९१

जयराम - जयशमनबाणी - पा. ८०,
५५४, ५५५, ५६६, ६०५,
६१६, ७७८, ७९३, ८०२,
९७७, १२०१, १२०९,
१२६४, १४४९, १४९७,
१५४७, १७४२, १८६५

- इत कपरी १५९१
- इत मातुगम गङ्गाजीवर
कठिम्प ५७८
- इत इविमणी स्वयंवर, पा. ५
- इत इविमणी हागावी प्रत,
पा. ४३१
- इत दात्रीपंकीहरा, पा. ५
- इत हज्जीमखुर्बवाद, पा. ५
- इत गंगाये शिव, पा. ११
- राा पोहार कागीरय केशरेश्वर
पुगमिक १२१३
- बहगावचे, मा. ४, पा. ६०,
पा. ४३१, ५५४
- समर्थदिग्ग, पा. ५४
- समर्थशिष्य, गिराटे मठाति,
पा. १९१, पा. १९३
- समाधी, पा. ५४, पा. १९४
- जयरामकाशी - ६०५
- जयराम कृष्णदास - कृत गोदावळाला
११६३
- जयरामजयमुक्तभक्ति - ९८१, ९९७,
११६६
- जयरामतनय - इत यशोदाप्रताप १४५०
- जयरामतनयतनय - ७६१
- जयरामपंत - १५०६, १५०८
- जयरामपंत अष्टावदकर - १७४०
- जयरामविंढये - इत राषामाधवविंढास-
रूप १२०३
- जयराममुत - ५५४, ७७८, ९९७,
१२०३, १२०५, १२१३,
१४४९, १५४४, १५८५,
१७९९
- इत गीतेवी भारती ५९७
- इत श्रीरदीवा गाथा ८४६,
१२५४, १५२८, १५२९

- इत श्रीपर्वतसरण - ३४५७,
१४९६,
- इत संनानावादी १२६४
- इत संनानावादी ११४६
- जयराममुत बाळभट जोशी - गावकर,
पा. ६२
- जयराममुतमुत - ७५८
- जयरामाचा कुमरमुत - ७५८
- जयरामामन - ५६५, ७६३, ७८८,
९९१, १५१४
- जयरामामननय - ६११, ७६३
- जयवंत - ६७९, ७७८, ९७९
- समर्थशिष्य ९७९
- समर्थशिष्य गाव ९७९
- जयवंतराव - १११५
- जसवंत - ६२३, ९३६, १४४९, १६१५
- जसवंतमुत - १५५७
- जहांगीरनामा - १७७६
- जळकोट रामभट - १४४९
- जळकोट विठलभट - १४४५
- जळगांव - पा. ६२, पा. ६४, पा. ६५
- जळयद - ६०९
- जारी - गणेश गोविंद ७८५
- गोविंदाव ७८५
- जातकपद्धति - केशव देवकृत ८९४
- जातिविवेकप्रणय - गोपीनाथकृत १००२
- जानकीविरह - १२५४
- जानकीस्वयंवर - विद्वत् विद्या विद्यादास-
कृत १६३८
- जानराज - १५५९
- जान्हवीस्तुति - ७५०
- जापाल उपनिषद - १३६

- ज्ञानि - पा. ६१, पा. ६२, पा. ७५,
 पा. १३६, पा. १८३, पा.
 १९२, पा. ४२७, पा.
 ४२८, १८०२
 - से समर्थमदिर, पा. ४३३,
 १८४४ -
- ज्ञांयूलास्थान - धीपरकृत १२१२
 - धीपर प्रज्ञानदकृत ११६५,
 १५४८
- ज्ञानिनी - पा. ४३१
- जालना - पा. १९२
- जालेंदर - १२१८
- जावळी - पा. ४३३
 - बा चंद्रराव मोरे यांचा वाढा,
 पा. ४३०
- जिजापाई - पाचाटला समाधी, पा. ४३२
- जिवाजी - बिटणीस, पा. ९, पा. १०
- जिवाजी नाईक - कोरडे ७९५
- जीव कवि - शोधगावकर १२५४
- जीवम - पा ६३
- जीवनसुख - १४४९, १५१२, १६३३
- जीवन्मुक्त - ९७७, ९९७, १००७,
 १०२६, ११५२, ११६१
 - कृत गीताप्रभाकर ऊर्फ जीव-
 न्मुक्ती १०३२, १८२६
 - कृत जीवन्मुक्तीवाक्य १०३३
 - विद्यारम्यश्रामीकृत १०००
- जीवन्मुक्ती - जीवन्मुक्तकृत १०३२
- जीवन्मुक्तीवाक्य - जीवन्मुक्तकृत
 १०३३, १८१९
- जीवभट जोशी - ८१२
- जीविरामसुत - १६४०
- जीविराम - कृत कचोपाख्यान १२०५
 - कृत भिन्नचरित्र १२०५
 - शोधगावकर १२०५
- जुनाट पुस्तक - समर्थकृत, - पा. १३५,
 ५४४, ६४१, ६४३, ६४४,
 ९६३, ११४५, ११८४,
 १२२३, १२४०, १२८७,
 १७४९, १७७०, १७७४
- जुना दासबोध - समर्थकृत एकवीस
 समासी, पा. १३५, ५५३,
 १०७३, ११६४, १२२३
- जेथे देसमुख - जांबवडे-वेधील,
 पा. ४३२ -
 - कारीचे, पा. ४३२
- जैतापुर - पा. ९ -
- जोगी - प्रकरण ७०३
- जोती तुकदेव - वेडे कुट्टकर्णी कर्जी-
 येकर ५७९ -
- जोती नागा - १७४२
- जोशी - जीवभट ८१२ -
 - त्रिषकभट ८१२, ८३८ -
 - दादंभट ८३८
 - भिंगारकर दिनकर ७९९ -
 - राजाराम महादेव १६९६
- जोहार - एकनाथकृत १२५४, १५०८,
 १६३२ -
 - प्रज्ञानंदकृत ७९३
- ज्योतिदाबा - १६३९
- ज्योतिरानंद - १७४२
- ज्योतिष - ८२२, ८३४, ७७३,
 ८३८, ८४७, ९०९ ते
 ९१३, ९३०, ९३६, ९२७९,
 १५४८, १५६०, १५७३
- ज्योतिषग्रंथ - ८९४
 - महावंशी, विष्णुवंशी व रश्मवंशी
 या तीन प्रकरणांचा ८९५
- ज्योतिषपरनाकर - ९३६

श

- शरणीनरसिंह - पा. १९६
 शोधी - कृष्णकृत कृष्णलीला ६०७
 शोळीराम - पा. २७६, पा. २७९,
 पा. २८१, १३५८, १३८३,
 १८६९
 शोळीरामशिष्य - कृत गुरुगीता १३५८

ट

- टाकळी - पा. ७९, १०२८, १८४७,
 १८५८, १८५९
 - चा मासि १२८५
 - चे उद्धव, पा. १८४
 टीकाराम - १७००, १७३३ ते १७३५
 - कृत कपिलगीता टीका १७०७
 - कृत परमानंद वैभव १७२०
 - कृत भगवद्गीता छटीक १७१३
 - जन्मनाळ, समाधीनाळ १७२०
 - धुळ्याचे १७००, १७२०
 - दिव्य वामन पुराणोत्तम १७००
 - स्वसनपर १७२८

ठ

- ठाकुर - नानाधादेव, धुळ्याचे, पा. ४६४
 ठाकुरदास - ६०१
 ठोसर - कुंभदैवतें, पा. ६२

ड

- डकगार्गी - समर्थकृत १५११
 डंगविराजाचें आचर्यान - यशवंतसुत-
 कृत ५६१
 डोंगरे - राजाराम ठंयंकटेश, धीवर
 १८५२

- डोमगांव - पा. ७५, पां. १६१, पां.
 ४०८, पा. ४६४, पा. ४८१,
 ६२३, ६२५, ९४३, ११५५,
 १८६०, १८६५, १८७०,
 १८७२

- चे दास महाराज, पा. ४६४

डोहळे - १४६४

- कैकयीचे १२९५
 - कौसल्येचे १२९५ -
 - राममाताचे १२४९
 - सुमित्रेचे १२९५

डोहळ्याची कथा - एकनाथकृत ६४३

डोळेगांव - चा मासि, पा. ४९८

ढ

ढोंढीराज - १४४९

त

तंजापुरीमाहारम्यम् - १६५६

तंजावर - पा. २७६, पा. २८१ ते
 २८३, १२२२, १२३८,
 १२४९, १३०५, १८६९,
 १८७४

- ऊर्फ वादरपुर १२२९

- चा भीममठ १८३९

- चा संमद, पा. २७९, पा.
 २८४, पा. ३९३, १५०५

- चा सरस्वतीमहाल, पा. २८३,
 १८४४

- चे अमरसिंहराजे, १२०३,
 १४९८

- चे कृष्णमूर्ति नाईक, पा. २७७

- चे प्रतापसिंहराजे १२०८,
 १२५५

— प्राचीन कवि १२१७

— मठपति भीमराजी, पा. ३

— मठांतील वैष्णवसंप्रदायकलिताची पद्धति १४४३

— संप्रदायाचा वातावरण, पा. २८२

— सोनाराचा मठ, पा. २८२

तडु मछारि — १९०५, १९१८, १४९७

तडवळे — ६२५

— मठपति जयनाथ, पा. ७९,
पा. १८९

तख्तादा — अमृतेश्वरकृत १८२१

तख्तापद — ७९४

तख्ताशासन — १३८२

तख्तासिंधी — अमृतेश्वरकृत १८२१

तख्तासिंधी — ज्ञानदेवकृत ११०२

तख्तासिंधी — वामनकृत ५६३

तख्तासिंधी — पा. ४, ५५५

तख्तासिंधी — पा. ४३३

तख्तासिंधी — पा. ४२९

तख्तासिंधी — ज्ञानदेवकृत ८९४

तख्तासिंधी — १९४९, १९९५

— आनंदसमयकृत ५४९, १२०२,
१२०५, १४५०

— आनंदसमयकृत ९८३, १२८४,
१२९६, १३१२

तख्तासिंधी — १९४७, १६९४

तख्तासिंधी — १९२१

तख्तासिंधी — पा. १९५

तख्तासिंधी — पा. १९८

तख्तासिंधी — साधनाचार्येण विरचित
१३२२, १३२४

तख्तासिंधी — ११८२

तख्तासिंधी — १२८५

तख्तासिंधी — १७७, १४४९, १५०६,
१५४७

तख्तासिंधी — १५७२

तख्तासिंधी देशमुख — कृत रेणुकादेवीवर
पद १५३१

तख्तासिंधी भास्कर — ठमरेट गांव,
पा. ४३०

तख्तासिंधी — कृत आनंदसिंधी १५२२
— कृत कृष्णचरित्र ९३५

तख्तासिंधी देशमुख — ११५८

तख्तासिंधी — पा. १९६

तख्तासिंधी — ज्ञे विठ्ठलाच धिलिमकर,
पा. ४३१

तख्तासिंधी — पा. ४३६

तख्तासिंधी — ९३६

तख्तासिंधी — १४४९

तख्तासिंधी — अमृतेश्वरकृत १२०७
— संस्कृत ७८५

तख्तासिंधी — ६४३, ६७०

तख्तासिंधी — १४९८

तख्तासिंधी — ५८३

तख्तासिंधी — येसील देशपांडे, पा. ४२८

तख्तासिंधी — १९७३

तख्तासिंधी — ९३६

तख्तासिंधी — ज्योतिषमंत्र ९३३

तख्तासिंधी — ११०१

तख्तासिंधी — पा. १२६, पा. १८२,
पा. १९८, १३३, १३६

— ये दिनकर, पा. १३८

— तख्तासिंधी संस्कारास सनद ८९२

तख्तासिंधी — २११

तख्तासिंधी — ८९४

तख्तासिंधी — नामदेवकृत १३४४

तख्तासिंधी — ५५६, ७७८, ८९६,
९३६, १२०१, १५११

मुकाराम - मुक्या - मुक्य - मुकोषा -

मुकराममहात्म्य - ५४७,
५४८ ते ५५१, ५५४, ५५६,
५८२, ६००, ६०२, ६०४,
६०५, ६०७ ते ६११, ६१६,
६१७, ६१९, ६२३, ६२५,
६७३, ६७५, ६७८ ते ६८०,
६८२, ६८५, ६८६, ६८८,
६९०, ७०५, ७२१, ७२६,
७६०, ७६३, ७७३, ७७८,
७८३ ते ७८५, ७८७, ७८८,
७९३, ७९६, ७९७, ८३५,
८४६, ९०४, ९३३, ९७७,
९७९, ९८५, ९९१, ९९७,
१००७, १००८, १०२४,
१०२५, ११०७, ११२९,
११३६, ११४६, ११४७,
११५२, ११५९, ११६०,
११६३, ११६६, ११७०,
११७४, १२००, १२०१,
१२०४, १२०५, १२०९,
१२१२, १२१३, १२१५,
१२१८, १२१९, १२२१,
१२२४, १२२५, १२२८,
१२३५, १२४४, १२४५,
१२४७, १२४९, १२५१,
१२५४, १२६४, १२७७,
१२८३, १२८६, १२८८,
१२८९, १२९१, १२९९,
१४५८, १४७०, १४७७,
१४९०, १४९४ ते १४९७,
१४९९, १५०१, १५०२,
१५०६, १५०८ ते १५१२,

१५१६ ते १५२०, १५२५,
१५२८, १५३७, १५४०,
१५४४, १५४६, १५४७,
१५५७ ते १५५९, १५६४,
१५६६, १५८५, १५८९,
१५९२, १६१४, १६१६,
१६३२, १६३३, १६३९ ते
१६४१, १६४४, १६४५,
१६६४, १६६७, १६७३,
१७३३, १७३५, १७४२,
१७४७, १७९६, १७९९,
१८०९

- कृत करणासूत अमंग १५३७
- कृत कृष्णाची आरती ५९८
- कृत गीता अमंग तनक १६०५
- कृत चोखामहाचरित्र १५१७
- कृत दामाजीपंताची रघुदत्त ५६,
९४२, ११४८, १४५८,
१५१७
- कृत नामदेवचरित्र १५१७
- कृत बाळक्रीडा ५६२
- कृत मानुशावतार ५५४,
५९७, १४५०
- कृत स्वर्गांगद १५१७
- कृत बलहरण १५१७
- कृत छद्मचो आरती ५६४
- कृत सुदामचरित्र १४५०,
१५१७
- कृत हरिपाव संत १५१७
- पर्दाची सूची १४८६
- व रामदास यांचे अमंग ९३६
- व वैकुंठ प्रवेश १६३९
- शिवाजी राजे यांना पवित्रा
पाठविली तें चरित्र १२४८

दत्त न्हावी - पा. ४५८, १२८५
 दत्तोपासनामंत्र - १४८८
 दयार्णव - ६०८, १४४९
 दशपुत्रे - पा. १८३
 दशरथकौस्तुभेचे लग्न - गावार्थ रामा-
 यणातील १२५४
 दशरथमत्ताप - १२९५, १४६४
 दशरथलग्न - १४६४
 - एकनाथकृत १३१२
 - रंककृत ११५४
 दशरथविवाह - १२९५
 - गुंदाकृत १४५०
 दशहरास्तोत्रम् - स्वंदपुराणातील ८८९
 दशांगुलप्रकरण - एकनाथकृत १२८३
 दशावतार - ६७०, ८३८, ९७७,
 ११६५
 - एकनाथकृत १६३२
 - दाकृत १९७२
 - मोरोपंतकृत ६०५
 - वामनकृत ६०८
 - शामजीकृत १५४८
 - शामजीकृत मूळमाधवकृत ७५६
 दशावतारांचा उद्गो - ज्ञानदर्शककृत
 १५०६
 दक्षिण की दक्षिण - साहेबाची
 दक्षिण १५१४
 दक्षिण - फेरापट्टन १२५१
 - दक्षिणद्वय दक्षिणलीलापर ६०७
 दक्षिणामूर्ति स्तोत्र - विराटपूरनिंदक
 वनश्लोक ११२३
 दाजी - दादेगांवचे, पा. १२९
 दादमट तोनी - ८३८
 दादा ग्यास - हज जीलापदवर १२१२

दादेगांव - चे दाजी, पा. १२९
 - देवदासांचे, पा. ६५, पा. १२९
 - मठाची परंपरा, पा. १२९
 दादोसुत - मुहल ८७१
 दानवतकथा - एकनाथकृत १३१२
 दानावत - एकनाथकृत ९४०
 दानावतचरित्र - एकनाथकृत १२०२
 दासकेवर - पा. ४३२
 दामदेव - १४४९
 दामा - ७६२, १५१२
 - की नामा ८५८
 दामाजीचरित्र - १४५०
 - अमृतरायकृत ५४७
 - मुकोबाकृत १४५०
 - नमगिरीकृत १४५०
 दामाजीपंत - अमृतरायकृत १६३९
 - दाकृत १५१७
 दामाजीपंताची कथा - १२१७, १५१४
 - यालक्ष्मणकृत १२०५
 दामाजीपंताची रसद - ५९७
 - अमृतरायकृत ५५४
 - मुकाशमकृत ७५६, १५१७
 दामाजीपंताचे चरित्र - अमृतरायकृत
 १४९६
 - मुकाशमकृत ११४८
 - शेपकृत १४९८
 दामाशाईवाटणी - ५८३
 दामोदर - ५४९, ५५०
 दामोदरगुदशिख्य - कृत द्वादशम ८९४
 दामोदरचरित्र - वामनकृत १४३९
 दास - ६०१, १२०५, १२०८,
 १३००, १५१३
 - हज महिरावण महिरावण
 १५२२

- कृत दशावताराचा पाळणा
१६७२

- कृत दामाजीपंत १५१७

- कृत महाकाळीची आरती ६०८

- गुहदास ५८५

दास आनंद - १५४९

दासगीता - अथवा पंचाध्यायी समर्थ-
कृत १३८, १२४०

दास गुंडी - ५६८

दास गुलाब - १२०१

दास लुका - १०९८, १५३२

दासदास - १५०४

दास दिगंबर - ११५१, १२३५,
१६४५

दास निजानंद - १५३८

- कृत रामाची आरती १५०६

दासप्रताप - व्यंकटेशकृत समर्थचरित्र
१८१५

दासप्रबोध - पा. १३५

दास फकीर - १२८८

दास बाळ - ११९१, १२४७

दासबोध - पा. ५४, पा. ६२, पा.

१३६, पा. ११४, पा. २८०,

पा. २८१, पा. ४६२, ५४७,

५५३, ५७०, ५८६, ५८७,

६००, ६४३, ६४६, ६७०,

६९४, ७७५, ७७६, ७८९,

८१६, ९३५, ९९२, १०६७,

११४७, १२००, १२४०,

१२८५, १२८६, १५०९,

१५३८, १५४६, १५७१,

१५९१, १८६३ ते १८७४

- अनुक्रमणिका ७४२

- आंबड्या प्रती, पा. ६३

- आरती कल्याणकृत ११४७,
११६७, १२३८

- आरती गिरिधामकृत ६६३

- एकविंशवा दशक १८७५

- कल्याणशिष्य केशवाच्या हातची
उंमजमठांतील प्रत पा. ३

- तंजावरच्या प्रती, पा. २७६

- तंजावरमठांतील प्रत, पा. ३

- बीडमठांतील ७४२

- भीमस्वामीच्या हातचा, पा. २७६

- मदारगुडीच्या मठांतील प्रत
पा. २८२

- मुखवज्र १६६६

- मुद्दलस्वामीकृत प्रत, पा. १९१,
पा. ४३८

- मूळ प्रत, पा. ४८१

- मूळ प्रतीवरून केलेली प्रत,
पा. ४८१

- सरस्वती महाळांतील सदर,
पा. २८३

- सोलेव अर्थ ५३९

- १६०६ चो प्रत, पा. ४३३

दासबोधाची किल्ली - ६६१

दास प्रक्षानंद - ६७९

दास महाराज - होमगावचे, पा. ४६४

दास महिपति - कृत केशवस्वामीचे
चरित्र ८४६

दास मुद्रल - ९७५

दास राम - १५११

दास विठ्ठल - १२०४

- कृत रामाचा पाळणा १२९४

दास विठ्ठल गुरु गोविंद - ५५४

दासविधासधाम - पा. ८०, पा. १९७,
पा. १९८, पा. २६४,
११०८, ११४३, १८४३
- कर्णे यांचा संग्रह, पा. २१७
- प्रस्तावना १०३७ -
- प्रस्तावनेतील श्रीधरपंत ६२७
दास घोरार - ९८५
दास शिवाचा - १०९८
दास सखाराम - १५११
दासानुदास - कृत भोवमप्रतिष्ठा १२३२,
१८३९
दासानुदास रंक - १२७८
दासोचम - ८७८
दासोपंत - ११३७, १७४२
- अंबा जोगाईचे, पा. १८८
- कृत गीतांग ९५१, ९५२,
११३७
- कृत मंगरज ९५७, ९५८,
११३१
- जयवी आणि पुण्यतिथि ९५९
- दिग्गजानुवा ९५१, ९५७
- समाधी शराजोगाई येथे,
पा. १८९
दिगंबर - १४५९, १५०६, १५०८,
१५२८, १७४२
- पाठक, पा. १९५
दिग्गजरत - दश अवधूतसंग्रह ग्रंथ
९५६
दिग्गजानुवा - ९५३ ते ९५५
- दश अवधूतसंग्रह ग्रंथ ९५६
- दासोपंत ९५१, ९५७
- दिग्गज दत्तात्रेय १४८८

दिगंबर - पा. १८३, ७९१ ते ७९४,
७९७, ८०१, ८०२, ८०७,
८३२, ८४७, ९३५, ९३६,
१२०१, १२५४
- कृत मनसतक ७९३.
- दिग्गजोपंत, पा. ४५८
- पुतणे बालकृष्ण ८१७, ८३४,
८४९
- पुत्र रामचंद्र ७९०, ८८१, ८९९
- यंधु शारंगराज ७९७
- मिगारकर जोशी ७९९
- दिग्गज व पुत्र रामचंद्र ७९०
- समर्थ दिग्गज, तिघर्गावचे,
पा. १३८
- संस्कृत आशुती रामचंद्रकृत
७९३
- रुक्मावतनूदिनकरकार पा. १३८,
७९९, ८८१, ९२३
- हस्ताक्षर ७९९
दिगंबरतनय - ७९३, ९३४
दिगंबर कथंकटेश - ७२२
दिगंबरजी स्फुट कविता - पा. १३८
दहली - ११७५
दिव्या - एकनाथकृत १५४७
- समर्थकृत १२२१
दिव्याकर - पुत्र रामचंद्र ८१०, ९३४
दिव्याकर दिव्य - ९२९
दिव्याकरात्मज - ९३६
- रामचंद्र ९३४
दिव्या - एकनाथकृत १२५४
दिव्य शूलिंदरतोषम् - त्रिकुम
पट्टिपार्थक्य ८९४
दीन - १२३९, १५०६, १६४४

दीन कृष्ण - १५३७
 दीन दास - १४४९, १६३१
 दीन राघव - ६०७
 - शिरगावचे ६०७
 दीन नाम - ६६०, १५४९, १५५०
 दीन शाय - १२०५
 दीना - १५१८, १५८९
 - ऊर्फ दिनानाय १५१२
 दीनारमय - १५५१
 दीनानाय - ६८०, १५१२
 दीनानाय गिरिधर - किंवा दीनेश
 गिरिधर ६८०
 दीनेश - ६८०
 दीनेश के प्रभु गिरिधर साहेब - ६८०
 दीनेश गिरिधर - किंवा दीनानाय
 गिरिधर ६८०
 दीपरत्नाकर - रत्नाकर वृत्त १०१६
 दीपावाही - व्यंकोजीराजांच्या पत्नी
 १३३०
 दीर्घतमाजन्मकथा - ९८३
 दीक्षित - कृत ध्रुवचरित्र १४५०
 दुधाट - रामचंद्र सीताराम, पा. ४६२
 दुंदुभी - चंद्रारमजकवीचा पिता ११७८
 दुर्गाढी - पा. ४३२
 दुर्गास्तोत्र ७६८
 - श्रीघरकृत १२७४
 दुर्योधनचरित्र - १२०१
 दुष्टगुरुपलक्षण वर्णनपंचक - १२०५
 दुष्टस्त्रीलक्षण वर्णनपंचक - १२०५
 दृग्दयविवेक - ११४२
 दृष्टिकलानि - ८९४
 देवकृष्ण - सुत धीकृष्ण ९०८

देवघर - पा. ४२२
 - थोशले व धाकटे, दासोपतांच्या
 धंवाजोगाई येथील, पा. १८८
 देवचरित्र - यशवंतसुनहट ५६१
 देवतार्चनपद्धति - ९९५
 देवदास - ६७०, ७७८, ७७९, ७९३,
 १२००, १२२१, १२३०,
 १४४९, १७५६, १८४० -
 - कृत कणामृतारस १२३०,
 १४९०, १५१८ -
 - कृत चोळमंडळी १२११
 - कृत प्रार्थनाशतक ५९९
 - कृत भक्तमालिका ऊर्फ
 कणामृतारस १२३० -
 - कृत व्यंकटेशस्तोत्र ७७८,
 ८०९, ८३६, ८४४,
 १२८६, १६२० -
 - कृत संतमालिका, पा. २८३,
 ५८०, ८२३, ११९५,
 १४९०, १५१० -
 - कृत समर्थोवा पदे ६७०
 - कृत हरिगुणामामृतकथा
 १४९० -
 - दासगावमठारति, पा. ६५,
 पा. १२९
 - पुण्यतिथि, पा. १३० -
 - संमद, पा. १३० -
 - समर्थशिष्य, पा. ६५ -
 - समार्थी, पा. १३० -
 देवदास चैतन्य - १२०४, १४१७,
 १५०८ -
 - कृत धीवंकटेशप्रार्थनाशतक
 १३५७
 - देवदास चैतन्यांकित - कृत
 कणामृत ५४०

- देवदास सदाशिव - कृत गर्भगीता
 १५०२
 देवदासांकित - १२०५, १२१८,
 १२५०, १२८३, १५०२,
 १५६४, १५८५
 देवनाथ - ११४७, १२००, १५२४,
 १५८५, १६३३
 देव निधोनकर - खंडेराव भाऊप्रादेश
 १८६३
 देवपूजा - १७८६
 देवभक्तसंवाद - १८४०
 देवराय - १२५३
 देवराय घामन - १४४९
 देवराय - चिटणीस, पा. ९
 देवसरस्वती - १००१
 देवसंवाद - गिरिपरकृत ६६४
 देवले - पा. ४३०
 - तिमणमठ ८२६
 देवाचे - १४४९
 देवानंदी नारो दयानंद अवधूत - कृत
 प्रणवपेटिका १७११
 देवी उपनिषद् - १४३८
 देवीकथनम् - हरिद्वामाविरचितम्
 १७२५
 देवीदास - ७६४
 - निरचित व्यंकटेशस्तवन १४०१
 देवीमानसपूजा - १२४३
 देवीमाहात्म्यम् - ८९४
 देवीसूक्तम् - १०२८
 देव्याः स्वरूपम् - १७८६
 देवपति - काशीनाथ रामचंद्र, खर्डीगचे,
 पा. ४६४
 - कुवाळचे, पा. ४२६, पा. ४३१
 - मनोहर सदाशिव ५६९
 - चाफळचे, पा. २, पा. ४३७
 - तारळे येयील, पा. ४२८
 - पाटणचे, पा. ४२५
 - पालीचे, पा. ४२८
 - सापुराव, खर्डीगचे, पा. ४६४
 देशमुख - कडेका, पा. १३०
 - कुवाळचे, पा. ४३१
 - भिंगारकर, पा. १३०
 - वरंधा येयील, पा. ४३०
 देहचतुष्टयनिर्णयः - ८९९
 देहमिंदी - आचार्यस्वामीकृत १२७३
 दोड एकेहाळी - पा. १९७
 दोहरे - १२५४
 द्रव्येयणा - १२७३
 द्रोणपर्व - ८५५
 - मोरोपंत कृत ६०३
 - विष्णुदासनामाकृत ८५४
 द्रौपदीचतुर्भुजनिरोपण - १२१६
 द्रौपदीचा धर्मा - ९७९, १५४२
 - जयरामसुतकृत ८४६, १२५४,
 १५२८, १५२९
 - सलाकृत ९३३, १५०६
 द्रौपदीवस्त्रहरण - जयरामसुतकृत
 १४५०, १४९६
 - तुकारामाचे जर्मण १२४७
 द्रौपदीस्वयंवर - ९८३, १५०६
 द्वादशमासकीर्तुकुंड - शिवरामकृत
 ५६९
 द्वापारी हनुमंतभेट - अमदास विठ्ठल-
 कृत ९४०
 द्वारकाविजय - घामनपंडितकृत ७१८,
 १४५०
 द्वारकावाहं - ७९४, ७९५
 द्विजनाथार - १६५५

द्विजकल्पलता - १६५५

द्विजदेव - आरती कवेष्वरकृत १६३२

द्विविधामक्ति - १२७३

घ

घनैजयविजयव्यायोगः - १३९२

घनीसाहेब - चिटणीस पा. ९

घनेश्वरचरित्र - मध्वनाथकृत १४५०

घर्मप्रवृत्तिः - नारायण विरचिता ७४३

घर्मराज - रचितम् यमलोकवर्णनम्
५९१

- रचिता कलित प्रबंधा नावावली
५९१

घर्मसिंधुसारः - १७५७

घर्मसूरि - विचित्रो नरकप्लवंसो नाम
व्यायोगः १३२४ -

घर्माबाद - पा. १३५

घातुप्रकरणम् - १४१४

घानवली - पा. ४३२

घानेरे - पा. १९४

घामुणसी - पा. ४३२

घारंब - ४३२

घारूर - पा. १९२, पा. १९३, १०२८

घावडी - पा. ८

घुळें - पा. ७५, पा. १९२

- टिकाराम १७२०

- टिकारामांनी स्थापितकेल्ले ज्ञानेश्वरमंदिर १७००

- नानासाहेब ठाकरा, पा. ४६४

- भाळचंद्र गणेश साठे, पा ४६३

- सदाशिव गंगाधर कर्क भाल
मिडे, पा. ४५६

- स्वर्णध्वजदेवतामंदिर, पा. ४३३

घोंडाकपन - गिरिषाकृत ६६८

घोंडाराई - पा. ४२९

घोंडाजी सुत - १२०५

घोंडिया पोतदार - मौजे सेरगांव पां
इंदोपुराचे ५८०

घोंडिराज प्रभु आरमज - ११६६

घोंडी शाहीर - १८१०

घ्यानमाळा - वामनपंडितकृत ७१८

ध्रुवचरित्र - १२०५, १२१७, १४९९

- सद्भवविद्वान् कृत १४५०

- चितोरामकृत १६२२

- दीक्षितकृत १४५०

- नागमुनकृत १२२४

ध्रुवाख्यान - १२०१, १५६४

- अमृतेश्वरकृत ५५६

- चिंतामणिकृत ११६५, १४९५
१५१७, १५३८

ध्रुवाख्यान पूर्णिका - ५६९

न

नगर - पा. १२९, ६२५

नंददास - १६१५

नंदनचरित्र - ९४१

नमन - आरमारामकृत ६२५

- ज्ञानदेवकृत ९०६

नमनस्तुति - ज्ञानेश्वर विरचित ६६१

नमनस्तोत्र - ज्ञानेश्वरकृत ५४७

नरकप्लवंसो नाम व्यायोगः - घर्मसूरि
विरचितः १३२४

नरसा - १७४२

नरसिंह - कृत घामुद्रिक ८००

नरसिंह आप्यावन - १६७१

नरसिंह जयंती - वामनकृत १२०२

- नरसिंहदास - ६८० -
 नरसिंह विठ्ठल - ११५७
 नरसिंहसुत - ७८८
 नरसी मेहत्याची हुंदी - मीमांसा ७५६
 नरसु - १५०८
 नरसो मटजी - बारासतीचे, पा. ४५९
 नरसोपकित - १५०८
 नरहर - दिनकराचे वडील ९२३, ९२४
 नरहर जोशी कसबे भिंगारकर सुळे - ९२६
 नरहर नारायण वाढीकर - १८५४
 नरहर पाठक - दिनकराचे वडील ९२४
 नरहर मट जोशी - ८९६ -
 नरहरसुत - १७४२
 नरहरि - ५५०, ६९०, ७५७, ७६४, ७९३, ८४७, १०६६, १०९८, ११५८, १२०४, १२१३, १२४७, १२७८, १७४७
 - कृत अनुमधीरानायण १८४०
 - कृत अयोध्यासुमूनि १४३५
 - कृत भारती महेपासुमर्दिनीची ९३६
 - कृत ज्योतिर्लिंगाची मूभाळी ११४७
 - कृत शिवपूर्वीची भारती ११७२
 नरहरि चिमण - १५०६
 नरहरि चिमणाजी पवळे - ६०८
 नरहरितनय - १२१३
 नरहरिदास - कृत रामायण व समर्थ. चरित्र ११४९
 नरहरिनाथ - ११९१
 नरहरिपदिसुत - हरि दीर्घ १०६१
 नरहरि माळी - ७५१, ७७८, १२००, १२०१, १४४९, १४९०, १५०२, १५०६, १५६८, १७४२
 - कृत मूभाळी ज्योतिर्लिंगाची ६०८
 नरहरि शिष्य महिपति - १४७५
 नरहरिसुत - १२०९, १८४६
 - कृत परशुराम चरित्र १३१२
 नरहरि सोनार - १२४४, १७३३
 नर्मदासहाय्य - १५१० -
 नलचरित्र - १२०२
 नळावडे - जोगशीचा चमुतरा, पा. ४३२
 - पठार, पा. ४३०
 नलोपाख्यान - ९८३ -
 - माधवकृत, पा. २८०
 - मुखेश्वरकृत ५४९
 - मोरोपंतकृत ६०३
 नवमहपुस्तक - अनंत कोनेरिक्त १०२१
 नवमहविधि: - १०२०
 नवरत्नम् - यलम दीक्षित विरचितम् ६८३
 नवार्णवमंत्र अपविधि. - १७२५
 नसरपुर - पा. ४३१
 नळचरित्र - १२०५, १२३३, १४६२
 - रघुनाथपंडितकृत १२१२, १४५०
 नळचरित्रपंचनळी - १२३२
 नळदमयंती सेवर - मुखेश्वरकृत ५९०
 नळोपाख्यान - १२८८ -
 - मुखेश्वरकृत १६२९ -
 - श्रीपादकृत १५७५
 नक्षत्रमाळिका - माधवकृत १४५०

नागकवि - कृत गीतास्वयंवर १५०९
 नागप्रोशी - कृत चंद्रावली १५०६
 नागतनय - १२१५
 नागमंदन - १२५०
 - कृत देशिकामाची भारती १२३८
 नागनाथ - ११५९, १२२८, १६३३
 - भावशब्दावे, पा. ४३२
 नागनाथभक्तित - १२५०
 नागनाथचरित्र - सदाचिद्वनकृ १२०४, १२५४, १४५०
 नागपट्टणनागलिंग - १२८०
 नागपुर - पा. ४६०
 नागरीदास - १९१९
 नागसुत - १२१९
 - कृत ध्रुवचरित्र १२२४
 - कृत रमेशमहिमा १२३२
 नागा योगी - १७४२
 नागेंद्र - १३८३
 नागेंद्र याज्ञवल्की - कृत वनपर्व १५७५
 नागेश - ७९३, १०४३, १२०१,
 ११०९, १७६०
 - विधित चंद्रावली ६७६
 नागेश जोशी भिंगारकर - कृत
 चंद्रावली १२११
 नागेशारमज - १७४७
 नागेशारमज विठ्ठल - ९७९, १२०४
 नागोजीपंख - कृत रामायणी टीका
 १६२१
 नागो जीवाजी - ६११
 नागोराम - ८४६
 नाशरें - खोपडे, पा. ४३२
 नाटक - सरस्वतीमहालाक्ष्मी सदा,
 पा. २८३
 दि. सं. ८

नाणेगाव - चे बायरदेसमुष्ट, पा. ४२८
 नातें - पा. ४३२
 - पादुकांचें दर्शन, पा. ४२९
 नाथ गोपाळ - १२८३
 नाथ निरंजन - ७९३, १४४९
 नाथ पारायण - १३८२
 नाथप्रवाद्गुटिकावली - वामनपुस्तो-
 त्तमकृत १७३४
 नाथ भुजंग - ६०१, ९८५, ११९१,
 १७६१
 नाथ भुजंगसुत - ७६२
 नाथ रामाचा - १५१०
 नाथरें - पा. १९२
 नाथारमज - ९९७, १२०५, १२५०,
 १२५४, १२८८, १४४९,
 १८७७, १४९७, १५०४
 - कृत शुकरभासंवाद १२०५
 नाथानुसंधान - १२७३
 नाथक - १२०१, १२५१, १४४९,
 १७३३
 नाथजी नरोत्तम - ९२१
 नाथभटारमज - बालमट जोशी ९३६
 नाथा - १२८५
 नाथाजीनंदन - ६८८
 नाथा नारायण - कृत हंगल देवाचें
 वर्णन १६९४
 नाथासाहेब - दास महाराजांचे शिष्य,
 पा. ४६४
 नाथास्वामी - भीमराज १४४९
 नांदगांव - पा. १९३
 नांदी छात्र - ८९४, ९३६
 नाभी सीधें - गोदातीर्थ १०७१
 नाभदेव - नाभा - नाभया, - ५४७,

- नरसिंहदास - ६८० -
 नरसिंह विठ्ठल - ११५७
 नरसिंहसुत - ७८८
 नरसी मेहत्याची हुंदी - मीमांसा ७५६
 नरसु - १५०८
 नरसो भटजी - शरामतीचे, पा. ४५९
 नरस्पाकित - १५०८
 नरहर - दिनकरांचवडील ९२३, ९२४
 नरहर जोशी कसबे भिंगारकर सुळे - ९२६
 नरहर नारायण वाढीकर - १८५४
 नरहर पाटक - दिनकरांचे वडील ९२४
 नरहर मठ चौकी - ८९६ -
 नरहरसुत - १७४२
 नरहरि - ५५०, ६९०, ७५७, ७६४,
 ७९३, ८४७, १०६६,
 १०९८, ११५८, १२०४,
 १२१३, १२४७, १२७८,
 १७४७
 - इत अनुमशोशमायण १८४०
 - इत अपरोक्षामुनि १४३५
 - इत आरती महं पासुर्मर्दिनीची ९३६
 - इत ज्योतिर्लिगाची भूगळी ११४७
 - इत शिवपूजाची आरती ११७३
 नरहरि चिन्मय - १५०६
 नरहरि चिमणाजी पतके - ६०८
 नरहरितनय - १२१३
 नरहरिदास - इत रामादन व समर्थ-
 ० चरित्र १६४९
 नरहरिनाथ - १९६३
 नरहरीपद्विसुय - हरि दीर्घ १०६१
 नरहरि माळो - ७५१, ७७८, १२००,
 १२०१, १४४९, १४९०,
 १५०२, १५०६, १५६८,
 १७४२
 - इत मूपाळी ज्योतिर्लिगाची ६०८
 नरहरि शिष्य सहिपति - १४७५
 नरहरिसुत - १२०९, १८४६
 - इत पारशुराम चरित्र १३१२
 नरहरि सोनार - १२४४, १७३३
 नर्मदासहाय्य - १५१० -
 नलचरित्र - १२०२
 नलावडे - जीमजीचा चहुतारा, पा. ४३२
 - पठार, पा. ४३०
 नलोपाख्यान - ९८३
 - माधवकृत, पा. २८०
 - मुखेश्वरकृत ५४९
 - मोरोपंतकृत ६०३
 नवमहपुस्तक - अनंत कोनेरिक्त
 १०२१
 नवमहाविधि. - १०२०
 नवरात्रम् - पठम दीक्षित विरचितम्
 ६८३
 नवार्णवमंत्र जपविधि - १७२५
 नसरपुर - पा. ४३१
 नलचरित्र - १२०५, १२३२, १४६९
 - रघुनाथपट्टिकृत १३१२,
 १४५०
 नलचरित्रपंचमली - १२३२
 नलदमयंती सैवर - मुखेश्वरकृत ५९०
 नलोपाख्यान - १२८८ -
 - मुखेश्वरकृत १६२३
 - धीपाकृत १५७५
 नक्षत्रमांडिका - माधवकृत १४५०

नागकवि - कृत सीतास्वयंवर १५०९
 नागजोशी - कृत चंद्रावली १५०६
 नागतनय - १२१५
 नागसंदन - १२५०
 - कृत देशिकरामाची आरती १२३८
 नागनाथ - ११५९, १२२८, १६३३
 - आवाण्याचे, पा. ४३२
 नागनाथभक्त - १२५०
 नागनाथचरित्र - उद्धवचिदम्बनकृत १२०४, १२५४, १४५०
 नागपट्टणनागलिंग - १२८०
 नागपुर - पा. ४६०
 नागरीदास - १११९
 नागसुत - १२१९
 - कृत ध्रुवचरित्र १२२४
 - कृत रमेशपद्मिमा १२३२
 नागा योगी - १०४२
 नागेंद्र - १३८३
 नागेंद्र याज्ञवल्की - कृत वनपर्व १५७५
 नागेश - ७९३, १०४३, १२०१, १२०९, १७६०
 - विरचित चंद्रावली ६७६
 नागेश जोशी भिंगारकर - कृत चंद्रावली १२११
 नागेशारमज - १७४७
 नागेशारमज विठ्ठल - ९७९, १२०४
 नागोजीपंत - कृत रामायणीची टीका १६२१
 नागो जीवाजी - ६११
 नागोराम - ८४६
 नाश्वरें - खोपडे, पा. ४३२
 नाटक - छत्रवतीमहालातील छंद, पा. २८३
 दि. खं. ८

नाणेगांव - चे बापरदेशमुख, पा. ४२८
 नातें - पा. ४३२
 - पांडुरवीचे दर्शन, पा. ४२९
 नाथ गोपाळ - १२८३
 नाथ निरंजन - ७९३, १४४९
 नाथ पारायण - १३८२
 नाथप्रवादगुटिकाकडील - वासन पुस्तो-
 लमकृत १७३४
 नाथ भुजंग - ६०१, ९८५, ११९१, १७६१
 नाथ भुजंगसुत - ७६२
 नाथ रामाचा - १५१०
 नाथरें - पा. १९२
 नाथारमज - ९९७, १२०५, १२५०, १२५४, १२८८, १४४९, १८७७, १४९७, १५०४
 - कृत छुकरंभासंवाद १२०५
 नादानुसंधान - १२७३
 नानक - १२०१, १२५१, १४४९, १७३३
 नानजी नरोत्तम - ९२१
 नानभटारमज - बाळंमट जोशी ९३६
 नाना - १२८५
 नानाजीनंदन - ६८८
 नाना नारायण - कृत हंगलं देवाचे वर्णन १६९४
 नानासाहेब - दास महाराजांचे शिष्य, पा. ४६४
 नानास्वामी - भीमराज १४४९
 नांदगांव - पा. १९३
 नांदी ध्याऊ - ८९४, ९३६
 नाभी सीर्थ - गोदातीरी १०७१
 नामदेव - नामा - नामया - ५४७,

निद्यापारायण - ११८२
 निनाम षाड्जी - चा मठ, पा. ४२८
 निपटनिर्जन - पा. ४२९, ६०५,
 ११०१, १२१३, १५८५,
 १७३३
 निपाणी - पा. १९२
 निष गणेश - ७६०
 निषराज - ९७९
 निषा निर्दोष - १२०४
 निषाळकर - ७९५
 - मठजी राजे ७९४
 निरंजन - १२०५, १२१३, १४९७,
 १५१२, १५८५
 - कृत सप्तऋषय १५१०
 निरंजनज - ७७९
 निरंजनदास - ६७९
 निरंजनपुरी - १४९४
 निरंजन गाधवदास - ७६४
 निरंजन ग्युनाथ - १७३३
 निरंजनशिष्य - १४९७
 निरंजनाष्टक - दत्तात्रेयट्टन १६७९
 - रंगाक्षामीकृत ६०९
 निरंजननामावलि: - श्रीनिवासकृता
 १४७९
 निरंजनपान - समर्थकृत, पा. ११५,
 ६११, ६४४, ६९२, ७३०,
 ९९४, १०८४, ११४५,
 १२४०, १२८७, १५०२,
 १५०९, १७४९, १७७२
 निरंजनरुत - आनारामकृत समर्थवरि-
 पर ६२५, ६२६
 निर्मलसागर - चा अमृतनाथकविता-
 रंमठ १५१०
 निर्मल भानंदी - १२०४

निर्मल शाम - १२०१
 निर्मलसुत - १२१९
 निर्मल - १५४९
 निर्मल गोसावी - १५०२
 निर्मलदास - कृत भारती कोल्हापुरच्या
 महालक्ष्मीची ६०८
 निर्वाणसार - कृष्णकृत १७५१
 निर्वाणसारसमूह - श्रृंगकर्कृत ५७८
 निर्वाणाष्टक - ७५०
 निवमण - पा. ४३२
 निवृत्ति - ५५०, ५५३, ७५६, ७७८,
 ९०६६, ११०७, ११३६,
 ११४७, ११७८, १२०९,
 १२१३, १२२१, १६१४
 निवृत्ति अवधूत - कृत परमरकाश
 ११४७
 - कृत परमहंस १७१०
 - कृत परमहंसवदति १००५
 निवृत्तिदास - ६९०, १५११
 निवृत्तिदेव - १४४९, १७४२
 निवृत्तिनाथ - १२०१, १२८३
 - कृत समाधीमोक्ष १०५९
 निवृत्तिराम - गिरिपारकृत ६३३ ते
 ६३५
 निवृत्ति ज्ञाननाथ - १०८६
 निवृत्तिज्ञानेश्वर संवाद - ७०२
 निःसंदेह दिनका - शिवरामपूर्णानंदकृत
 १०५४
 निःसंदेहदिवाकर - ६११, ११४२
 - शिवरामपूर्णानंद कृत १०५२
 निळा १६१४
 निळोवा - १४४९
 नीलि - समर्थकृत १८०८

नीतिशास्त्रक - मनुहरिकृत ६०९,
१३६७, १३६८

- मनुहरिकृत महाराष्ट्रमापेन
१२२३

- माधवमुक्तकृत समश्लोक १३५०

- हरिकविकृत समश्लोक ६०९

नीतिशास्त्रसमुच्चयम् - १५०४

नीतिश्लोक - १४४६

नीरा - नदी ६१५

नीलंगे - पा. १९२, पा. १९४

- मठपति आण्णाप्पा, समर्थशिष्य,

पा. ५४, पा. १९४, १८६४

- संप्रद, पा. २००

नीलकण्ठ - ८६३, १२२८

नीलकण्ठ गोविंद - १०४४

नीलकण्ठचरित्र - वीरेश्वरकृत १४६५

नीलकण्ठ पिंगळे - १५०४

नृत्य - अष्टांग १५३४

नृसिंह - भारती माधवदासकृत १००८

नृसिंहतीर्थ - १०७१

नृसिंहदास महादेव - बभ्रुवाहनकृत
८७२

नृसिंहपंजरस्तोत्र - ७६८

नृसिंहमाला - ७६८

नृसिंहसरस्वती - १०७१

नृसिंहस्तवराज - ७६८

नृसिंहक्षेत्र - ६७९

नृसिंहदामज - कृत रामायणी कथा
६९६

नृहरिदपण - ५६८

- वामनकृत ५९८, ७५८,
७६१

नृहरिस्त - कृत मुकुंदराजमुनिचरित्र
६७९

नृहरिस्त वीरेश्वर - १२८४

नेत्रपंचक - गोपबळकृत ६७५

नेने - रामचंद्र बागुबाव ५८३

नेवाळे - पा. १९३

नेवासे - पा. १३६

नैपथीयचरितम् - १४३४

नौकागायन - आनंदतनयकृत १४९८

नौकाचरित्र - आनंदतनयकृत १२०५,
१४५०

- आनंदनंदनकृत १२५४, १३१२

प

पंचदशाक्षरी महामंत्र - १९२७

पंचदशी - १२८१

- वर टीका प्राकृत, पा. ५

- वर टीका रामकृष्णकृत १०३८,
१०३९

- विद्यारण्याची १३२१

पंचदशीभाषार्थ - विठ्ठलकिंकरकृत १७८१

पंचदशीसंग्रजप - १७२५

पंचपदी - ७८८, १२३८

- रामदासकृत १८२९

पंचभाषामणी - प्रतापसिंहकृत १३०३,
१४८०

पंचमान - समर्थकृत, पा. १३५, ६४३,
६४४, ७३०, १०८७,

११४५, १२२३, १२४०

पंचमुखीहनुमत्कवच - ११२४, १६४६

पंचमुखीहनुमस्तोत्रम् - १३९७

पंचमुद्रा - ज्ञानदेवविरचित १३५९

पंचयोग - १२४८

पंचराममाळिका - रंगनाथकृत १३५५

पंचरामस्तोत्र - संस्कृत ७५०

- खेमपुरीकृत दिशपुरीकृत १७१२

- भीमांची समाधी, पा. ९
 - मठ संस्थापक श्युनाथ ५२६
 - मठाची परंपरा, पा. ८
 पांगारकर - रक्षण रामचंद्र, पा. ४५७, ३८६
 पांगरी - पा. १९३
 पापाड - पा. ४३९, पा. ४३०
 - जिजाबाईची समाधी, पा. ४३२
 पाटकर - व्यक्तेश श्युनाथ ७४३
 पाटगांव - ६१३
 पाटण - चे देशपांडे, पा. ४२५
 पाटणकर - ६११
 पाटोदे - पा. ६२
 पाठक नामा - १५१९
 पाट्या - पांडुरंगपुत्रा, पा. १९७
 पांडवभक्षातवास - १२१७
 पांडवकथा - १४४०
 पांडवगीता - ७६८, ८९४, १२०१
 पांडवगीतास्तोत्रम् - १६८९
 पांडवचरित्र - बर्यलिंगकृत १२४४, १२४७
 पांडवप्रताप - १५७१
 - श्रीवाकृत १०१०, १५७५
 पांडवांची कथा - १२३७
 पांडुरंग - ६७९
 - कृत कौलमागं ७०४
 - कृत तुक रामचरित्र १५१७
 पांडुरंगचरित्र - गिरिधाराकृत १४५०
 पांडुरंगमाहात्म्य - अनंतदेवकृत १३०१
 - विष्णुदासनामाकृत ७९३
 - शेणकृष्ण, पा. ९८०
 - श्रीधरकृत १०१८
 पांडुर नंदापुर - १५८६
 पातोडे - ६०९
 पात्राचे श्लोक - बालकरामकृत १५०९
 पारगांव - पा. १२९
 पारधीकथा - १२५०
 - श्रीवाकृत ६९७, ७९३, १६२१
 पारधीची कथा - चींदड शंकाकृत १२९८
 - श्रीधर भट्टानंदकृत १२२८
 पारमाची - पा. ४३०, पा. ४३२
 पारसीधर्मग्रंथ - ६७०
 पारिजातक पुष्प - गिरिधाराकृत १२३०
 पार्थिवलिंगपूजा - ८९४, १४८१, १७२५
 पार्थिवविधानम् - ८९४
 पार्थिवेश्वरपूजा - १३९९
 पार्वतीगर्वशरिहार - ८०२
 पार्वतीलक्ष्मीसंवाद - बालकरामकृत १५०७
 पार्वतीस्तवनम् - ९३६
 पार्वतीस्वयंवर - बालकरामकृत १५०७
 - मध्वमुनेश्वरकृत ९७४
 पाल - पा. ४२८
 पाली - पा. २, पा. १२९
 - खंडोबाची, पा. ११, पा. ४२८
 - चे कळमोर व देशपांडे, पा. ४२८
 पावन - ६१४, ६१६
 पावनवावा - ६१५
 पावधर - व मृगु गांवा संवाद ५८१
 पाळणा - गोपाळदासकृत १२८६
 - रामाचा, दास विठ्ठलकृत १२९४
 पिंगळा - समर्थकृत १२७८
 पिंगळावर्णन - ८०७

विगा - केदारवृत्त १२५१
 विटके - पा. ८
 विप्लवादि - पा. ६२, पा. १२१
 विप्लवेर - चे पंडरीनाथ व दिनकर,
 पा. ४५८
 विप्लवादी - पा. ४३२
 विप्लवादी - पा. ४५८
 वीष्णुसामायन - अष्टावक्रवृत्त ६२०
 पुनर्वा - पा. ११६
 पुन - पा. ४३३, ६१५, १५९१
 - दशार्थे स्वल्प, पा. २८३
 - मा. इ. सं. मंथ, पा. २७८,
 पा. २८४, ५५६
 पुंढरीकाचे श्लोक - १६२०
 पुष्पेयगा - १२७३
 पुंरंदर विहङ्ग - ६०८, ६७०, ९७६,
 ९७८, ९७९, ९८५, ११४७,
 ११५१, ११६६, १२११,
 १२५३, १५०३, १७६१
 पुंरंदर शिवराम - १५०४
 पुराण - साक्षी महाकाविले चंदर,
 पा. २८३
 पुरपोत्तम - १२१८, १५१९
 - वृद्धेति, पा. ८
 - कृत वक्ष्याणां आत्मी ९९७
 पुरपोत्तम पृष्ठनाथ - ६७९
 पुरपोत्तम गोसायी - ६१५
 पुरपोत्तम स्वामी - सदानंदाचे ग्रं
 ७५७
 पुस्तक - पा. ३९३
 पुसे सावळी - पा. ४३१
 पुत्रा - पौडगोवचार ८९४
 पूतनामोक्ष - १२०२
 - आनंदतनयकृत १२०५, १४५०
 द्वि. सं. ९

- आत्मीया शिवाई १२१३
 - मोरोपंतकृ १२१२
 पूतनायक - १२००
 - आत्मीया शिवाईवृत्त १२८८
 पूर्ण निजसंग - ६०२
 पूर्णानंद - पा. १९५, ५६९, १०३१
 - दावे शिवराम ७५९
 पूर्णानंद अयदेव - १६८५
 पूर्णानंद परमहंस - वृत्त सोलीव सा
 १७२४
 पूर्णानंद शिवराम - १४४९
 पूर्णानंदानुचर - शिवराम १०२७
 पूर्वारंभ - समर्थकृत, पा. १२६, ६४१,
 ६४३, ७०७, ९६७, १०७०,
 १०७९, ११४५, ११८४,
 १२२३, १२४०, १२८७,
 १७४३, १७४९, १७६६,
 १७७१, १७७२, १७७४
 पूर्वारंभ सटीक - समर्थकृत, पूर्वारंभा
 टीका १७७१
 पेंढसे - पांडुरंग भर्तृ १८१३
 पेदावाई - ६२७
 पेटण - पा. ६२, पा. १३६, पा. १३८,
 पा. १९३, ३०८६, ११३३
 - च मुकुंदगुनि ५७९
 पोखरी - पा. ६२, पा. १९३
 पोखे - माधव पांडुराम, १७४१
 पोतदा - प्रोफेसर ८२३
 पोतनीस - ६११
 पोरे - मसूखे समर्थकालीन पाणें,
 पा. ३३
 पोळादपुर - पा. ४३०, पा. ४३३,
 ६१३

पोळ - गोपाळराय, होमगाविचे, पा.
४५८

पौराणिक भूगोल - ६७०

प्रकाशदर्प - ११४२, ११४७

- मन्मथी मुंतेजीकृत ७३५

- मन्मथी मृत्युंजयकृत १२०४,
१२०७

प्रकाश निरूपण समाप्त - समर्थकृत
११४

प्रजापति - १०७१

प्रजापति वै - ८९४, ९२४

प्रणवपेटिका - देवानंदी नारो दयानंद
अवधूतकृत १७११

प्रताप - समर्थप्रताप पदा.

प्रताप - कृत रामाई १२३३

प्रतापगड - पा. ४३१, पा. ४३३

प्रतापपूर - पा. १९५, १००१

प्रतापराम - १२३०, १२५०, १२५३,
१२८८, १२८९

- कृत गोविंदवसुहरण १२३०

प्रतापसिंह - १२३३

- कृत पंचभाषामणी १३०३,
१४८०

- कृत श्रीकृष्णचंद्ररेखाविलास
१३८१

- संजावीचे १५८०, पा.
२८०, ११०८, ११२०,

११३०, ११३३, ११५४

प्रतिष्ठान - ११३३

प्रतिष्ठान - चिंदक शंकरकृत

प्रतिष्ठान - शिवराम पूर्णानंदकृत

प्रतिष्ठान - १४८८

प्रबोध - ११७३

प्रबोध चंद्रिका - प्रबोधयतिकृत १०४०

प्रबोध सुपाकर - ९७७, ९९७

- आचार्य स्वामीकृत १२७३

- संकाचार्य विरचित ७५८,
१०८२

- शिवराम पूर्णानंदकृत ११७९,
१८३२

प्रभाकर शंकर - सोहनी ५८५

प्रभुनंदन - कृत श्रीरामायण चरित्र
१८२०

प्रयोगपद्धति - ८९४

प्रयोगरत्नम् - नारायणभट्टकृतम्
१६५२, १७८०

प्रवहाद - ५५१

- कृत प्रह्लादहर्षणपतिस्तोत्र ९३६

- समर्थशिष्य, कारंजाचा मठ,
पा. ३९३

प्रवहादचरित्र - ५६०, ७७५, १२६२,
१२७०, १२९६, १३१२,
१६२१, १६४४

- आत्मारामकृत ११६६

- एकनाथकृत ११७४, १२०५

- बाळकरामकृत १५०७

- धर्मसुतकृत १४९८

- श्रीपतिकृत १५९२

- सहस्रदासकृत १४५०

प्रवहादाची कथा - गद्यांत १५७४

प्रवहादानुचर रामचंद्र - कारंजाचे,
पा. ३९३

प्रवरनिर्णय - ९३६

प्रवरा - नदी ८१९

प्रसोत्तरमाला - १२०१

— शुद्धाचार्यविरचिता १०५५

प्रभोत्तरमालिका — १३७८, १४१७

— वीरेश्वरकृत १३९६

प्रभोत्तरे — ९०२

प्रसन्नानंद — ११७८

प्रसाद — ग्रंथ १८७५

— लक्ष्मणकृत कृष्णलीलासर ६०७

प्रसाद — राजारामांचे पुत्र, पा. ४२७

प्रातःस्मरामि — संस्कृत ७५०

प्रार्थना — श्रीरामाची १४८८

प्रार्थनाशतक — देवदासकृत ५९९

प्रियसुधा — वामनकृत ५५१, ५६३,
७१८

प्रीतिलक्षणे — १५३४

प्रेमदास — कृत अंशाबाईंचे नवरात्र
१०१६

प्रेमाहं — ६०१

फ

फकीर — ५९७, १६९०

फडणीस — दत्तात्रय हरि, करवंचक
७६०

फडटण — चा उद्धवविद्वचनांवा मठ
१४९८

— चे राजेसाहेब, पा. २८४

फॉरिन पार्थोमफीज ऑफ शिवाजी —
सुरेंद्रनाथसेन प्रकाशित ८९२

फुगडी — केशवकृत १२५१

— लक्ष्मणकृत ६०७

फुटयोग — समर्थकृत १२९३, १२४०,
१२४८

व

वकारवान — १४६१

वखर — मराठी साम्राज्याची छोटी ६१३

— शिवछत्रपतींची, समाप्तकृत,
पा. ४३२

— समर्थोची, हनुमंतस्वामीकृत
पा. ६२, पा. ६३, पा. १३६,
५३८, ७८०

— समर्थोच्या वखरो, निर-
निराळ्या ठिकाणच्या १८५१
ते १८६२

वगळामुष्टि पद्धति: — ९३६

वंकटराव नारायण — ऊर्फ रावजी १७७७

— कालुषकर १७७९

वंगळोर — १३०३

वट्ट महारि — १२०५

वडोदे — पा. ९

— येथील लक्ष्मण महाराज, पा. ३

— संस्थानचे महाराज, पा. २८४

वचीस शिराळे — पा. १९४

वदिकाश्रम — १०००

वनेश्वर — पा. ४३१, पा. ४३३

वंदा फकीर — ५९७

वंचमोचनस्तोत्र — जनार्दनकृत ६६३

वभुवाहन — महादेवकृत ८७२

वभुवाहनाची कथा — १२५०

वया — १६६५

वलाळनंदन — १५२४

वलाळपुत्र — १५४४

वलाळसुत — १२०१

वस्वर्णिग — ६१६, ६२७, ९९७,

१०२४, ११४७, १२०५,

१२०९, १२१२, १२१८,

१४४९, १५०६, १५१२,
१७६०, १७९६

- कृत कान्होपात्राचरित्र १५१७

- कृत गजगौरीजन १२११,
१२४४, १४५०

- कृत पांडवचरित्र १२४४,
१९४७

- कृत मुसलीचरित्र १२३०,
१२५०, १४५०, १४६७,
१४९९

- कृत स्थानोद्धर ११६५

- कृत सतमाळा ७९६

मस्वेषर - ६८०, ७९३

महिणाजी सोसावी - ७९४, ९२६

महिणी - महिणी - महिणाबाई - ५५०,
७९७, १४४९, १५११,
१५१२, १५४७, १५५९,
१७३३

महिरंभट - कर्क महिरा पिठा १५७६

महिरंभट चरित्र - उद्धवचिह्नपत्रक
८४६

महिरपराय - विटणीष्ठ, पा. ९

महिरा - ६९६, ७५७, ९७९, १२०४
१२५४

महिरा पिठा - कर्क महिरंभट, चरित्र
उद्धवचिह्नपत्रक १५७६

महोदय बाबा - १४४९

महोबा सोसावी - समर्थकृत, पा.
११६, ५४३, ६९४,
११४५, ११८४, १२२३,
१२४०

महोबाबा विद्यावाणी - ६११

महिराजेंद्र - विरचितम् हरिनाम
महास्तोत्रम् १५०६

महिराम सत्ताराम - १५८६

मळी भाटवान - रावणनरहरण ११५६

मळी चरित्र - ११६५

- वामनकृत १४५०

मळीचें आर्यान - वामनकृत ९९७

माझ्याबाई - पा. ५५

- गिरिधराचें श्लोकवद्धपत्र ७४८

माजीगर - एकनाथकृत १५०८

माजी सोसावी - माजी सुता - शिरनळचा
मठ ६१५

- शिरनळचा समाधी, पा. ४२६

माजीराय पेसावे - ६११

माजीराय साहेब - पहिले, पा. ४३१

माण - विरचित कादंबरी १४१५

माधुरपुर - कर्क तजवार १२२९

मापट - गणु, मालगुंडका ५६०

मापरसुनादेवीवर - ७९३, १२१३,
१२७६, १६६३

- कृत श्रीकृष्णस्तवन १६९७

मापाजी - पा. ६

मापुजी - विटणीष्ठ, पा. ९

मापुजीपंत कुळकर्णी - कासार विपन्न-
गावचे ८४८

मापुजी शिपराम - १२५२

मापुसुबा - ५६१

मापुसुबा धितामणीभट - शाहगडकर,
१०४२

मापुराम - १५४७

मापु तामराज - ५८१

मापुसाहेब महाराज - पा. १३६

मापुस देवमुल - माणेगावचे, पा. ४२८

मापा सोसावी - येतुवावाचे पणजोव,
पा. ९८१

बाबाजी - एकनाथांचा पणतु ५५५
 बाबाजी अनंत तेंडुलकर - प्रकाशित
 समर्थचरित्र ६२५
 बाबाजी भोसले - ५४८
 बाबामठ जोशी - तिसगांवकर ९३६
 बाबासाहेब - चिटणीस पा. ९, पा. १०
 - भाऊसाहेब रजसकराचे वडील,
 पा. १
 बाबास्वामी - पा. १०, १३१५
 बाबु मल्हार - ९३३
 बाबुराये नरहरि पौराणिक - प्रतिष्ठान-
 कर १८७१
 बाबुसुत - कृत गोमाऊ प्राक्षणीचें चरित्र
 १६१४
 बामणोळी - १८५०
 बाबाची नाईक कोरडे - ७९५
 बाबा सराफ - ७९३
 बारारखडी - आत्मारामकृत ६२५
 बारामती - १८६७
 - चा मठ, पा. ४५९
 - चा रामाजीदादांचा मठ, पा.
 ४२८
 - चे नरसोभटजी, पा. ४५९
 बारामाल - १५००, १५८९
 बारशी - पा. १२९
 बाल - १२३५
 बालकराम - १२०५, १५०७ ते १५०९,
 १५११, १५१२, १५२१,
 १५३१, १५३२, १५३८,
 १५४३, १५४७, १५४९,
 १५६४, १५८५, १७९६,
 १८३७
 - कृत अंगदशिखाई १५०७

- कृत एकादशी १५०७
 - कृत कथा फल्पदेवार १५०७
 - कृत गजगौरीव्रत १५३५,
 १६३०
 - कृत गोपीचंदभाळयान १५०७
 - कृत चेडूफळी १५०७
 - कृत दामाजीपताची कथा १२०५
 - कृत पानाचे श्लोक १५०९
 - कृत पार्वतीलक्ष्मीसंवाद १५०७
 - कृत पार्वती स्वयंवर १५०७
 - कृत प्रह्लादचरित्र १५०७
 - कृत धीरदे द्रौपदीचे १५०७,
 १५३८
 - कृत रसद दामाजीपत ११९९
 - कृत रेणुकामाहात्म्य १५०७,
 १५५३
 - कृत वामनचरित्र १५०७
 - कृत शंकरविवाह १५०७
 - कृत सद्गुरूपदेश १५०७
 - कृत सुदामचरित्र १५०७
 - कृत हनुमतभेटी १५०७
 - समर्थशिष्य, कारंजाचा मठ,
 पा. ३९३
 बालकांड - १३१६, १३१७, १५३२
 - माघवकृत १८३९
 बालक्रीडा - गोपिकागान्धारिणी ९८५
 - जनीजनार्दनकृत १५४३
 - तुकारामकृत ५६२
 - वामनकृत ५४९, ७६१
 बालगोपाळ - ६७५
 बालचरित्र - आर्जुनदर्शनकृत १३१२
 बालशोध - आचार्यकृत १४३६
 - स्वयंभुवविशालकृत १५९८,
 १५९९, १८३३

१४४९, १५०६, १५१२,
१७६०, १७९६

— कृत कान्होपात्राचरित्र १५१७

— कृत गजगौरीवन १२११,

१२४४, १४५०

— कृत पांडवचरित्र १२४४,

१२४७

— कृत मुरलीचरित्र १२३०,

१२५०, १४५०, १४६७,

१४९९

— कृत खानोद्धर ११६५

— कृत संतमाळा ७९६

महेश्वर — ६८०, ७९३

महिषाजी गोसावी — ७९४, ९२६

महिणी — महिणी — महिणावाई — ५५०,

७९७, १४४९, १५११,

१५१२, १५४७, १५५९,

१७३३

महिरंभट — कर्क महिरा पिठा १५७६

महिरंभट चरित्र — रत्नचिद्वनकृत

८४६

महिरवराव — चिटणीस, पा. ९

महिरा — ६९६, ७५७, ९७९, १२०४

१२५४

महिरा पिठा — कर्क महिरंभट, चरित्र

रत्नचिद्वनकृत १५७६

महिरे यावा — १४४९

महुषा गोसावी — समर्थकृत, पा.

१३६, ५४३, ६९४,

११४५, ११८४, १२२३,

१२४०

महधंवाय दिवाणजी — ६११

महिराजेंद्र — विविधतम हरिनाम

मालास्तोत्रम् १५०६

महिराम सखाराम — १५८६-

मली आख्यान — रावण गर्वहरण ११५६

मली चरित्र — ११६५

— वामनकृत १४५०

मलीचें आख्यान — वामनकृत १९७

माझ्याबाई — पा. ५५

— गिरिधराचें श्लोकवद्धपत्र ७४८

माजीगर — एकनाथकृत १५०८

माजी गोसावी — माजी दुवा — शिरळचा

मठ ६१५

— शिरळचास समाधी, पा. ४२६

माजीराव पेशवे — ६११

माजीराव साहेब — पडिले, पा. ४३१

माण — निरचित कादंबरी १४१५

मादरपुर — कर्क तंजावर १२२९

मापट — कण, मालगुंडकर ५६०

मावरखुमादेवीवर — ७९३, १२१३,

१२७६, १६३३

— कृत श्रीकृष्णस्तवन १६९७

मापाजी — पा. ६

मापुजी — चिटणीस, पा. ९

मापुजीपंत कुळकर्णी — काठार पिंपळ-

गांवचे ८४८

मापुजी शिषाराम — ११५९

मापुखुवा — ५६१

मापुभट्ट चिंतामणीभट्ट — शाहगढकर,

१०४२

मापुराम — १५४७

मापु नामराज — ५८१

मापुसाहेब महाराज — पा. १३६

मांभर देवमुख — नागगांवचे, पा. ४२८

माया गोसावी — येनुमावचि पणजोबा,

पा. २८१

घोड - पा. ६५, पा. ७५, पा. १२९,
पा. १३६, पा. १८३, ६३५,
६४३, ६९२, ७३३, १८६८,
१८७१

- गिरिधरचि, पा. ६४

- चे मठ, पा. ७३

- दोन पेठ्या भवन बाहे व
पोय्या, पा. ४८०

- मठातील दासबोध ७४२

- मठातील संप्रद, पा. ६६, पा.
८१, पा. १०६

घोषा - श्री विद्या, का भीम १२१८

- कृत पाळणा १२१८

घोरटे द्रौपदीचे - पालकरामकृत १५०७,
१५३८

घोरवाडी - पा. ४३०

- स शिवछत्रपतींचा मुकाम, पा.
४३७

घुद - कल्याणीची मूर्ति, पा. १९५

घुद्धिमाकि संवाद - ७५७

घुद्धिवाद - समर्थकृत संभाजीस लिहि-
लेला १२४०

घुद्धिधिकास - उद्योतिषावर संस्कृत ग्रंथ
८११, ८२१

घुधकर - मधुराचे समर्थकालीन चरणे,
पा. ३३, पा. ४२७

घुधयावनी - विष्णुदासनामाविरचित ७०१

घुहदारण्यक - १३६४, १४३८

घुहानशा - १४४९

घोळूर - हंशरजी - १२८०

घेदूर - पा. १९२, पा. १९५, पा.
१९७

- चा संप्रद, पा. २१५

- चे मठ, पा. १९६ -

वेळगांर - चें छाहित्संभेदन, पा. ४३३

वोकीळ - कोरेगांवचे, पा. ७

वोधकालिका - उद्धवधेतन्यकृत १२०४

वोधधनाचार्य - १०७१

वोयवासष्टी - ११४२

- शिवरामकृत १०६८, १०६९,
११५४

वोधला - बोधलेबाबा ५५४, ७०१,

७५१, ७८५, १२४४,

१४४९, १५०६, १५१०,

१५११, १५१९, १५८५,

१६६७

वोषामृत - शिवरामकृत १०५८

वोरखेळें - पा. १९३

वोरगांव - पा. २, पा. १०, पा. ५३

- चे चिटणीस, पा. ९

- ज्या चिटणीसांचा संप्रद, पा. ३८

वोरवन - ७८५

वोरवळें - वोरवळें - पा. ४३०, पा. ४३१

- चंद्रराव मोरे यांचा घरटा,
पा. ४३०

महा - चौदा ६००

महागिरी - १६७१

- कृत दामाजी चरित्र १४५०

महागीता - १३२२

महाणि मृत्युंजय - कृत प्रकाशदीप
१२०४, १२०७

महाणी मुंतेजी - कृत प्रकाशदीप ७३५,
१२०४

महादास - ७९३

महानाथ - १२२८

महनाळ - पा. ५३, ६२७

— आनंदगुठीचे, पा. ६०

— मठाची परंपरा, पा. ६१

महानिरूपण — आत्मारासकृत ६१५

महापुराण — ८९४, ९३६

महाबोध — शिवगम पूर्णनिर्दुक्त ११२६

महा मुंतेजी — ७३५, १२०४, १२०७

महायज्ञ — १७२८

महा पादो — १५१९

महास्तुति — ७५१

महाज्ञान — १५०२

महांदुराण — ८८१, ८९९, ९००,

९०६, १०२३, १०९५,

११४७, ११५५

— ओवीपद, विश्वनाथकृत ८६७

— शानेश्वरीतर आणि एकनाथ-

पूर्वकालीन ग्रंथ ८६७

महांदाचा नकाशा — १५९७

महानंद — ७३३, ११७८, १२१८,

१२५०, १४४९, १६६४

— कृत ओवीपद परीक्ष गुह्यविता

५३७

— कृत जोहार ७३३

— कृत पिंजरा १६२५

— कोटिष्ठ ६७९

— गुरु शिव ५३७

— विद्यालयकृत १३२१

महानंद गोविंदराज — विनमयानंद

११५८

महास्वयंयोगग्रंथ — १३६

महोदयपति — कृत प्रबोधचंद्रिका १०४०

महोदयपुत्रि — संस्कृत ७५०

महोदयधंद — २९८

— रामानंदकृत १०५०

महोपनिषद् — १४३८

माक्षणतेज — ९८३

माक्षणाचें आख्यान — ९७४

भ

भक्तमंजरिमाला — पा. ४२७, पा.

४३३

— कार राजाराम प्रासादी, पा. २

भक्तमालिका — कर्त कक्षामृतारस,

देषदासकृत १२३०

भक्तमाला — एकनाथकृत ७९६

भक्तलीलामृत — शिरगावमठपति भीम-

स्वामीकृत ५४१

भक्तविजय — पा. २७३, १०१३,

११४७

— भक्तिविजय पहा.

— महिपतिकृत, पा. २८०,

८८५, १००९, १३४५

भक्ति — नवविद्या १५३४

भक्तियोग — त्रिविक्रम बाळुविरचित

१६०६

भक्तिरत्नावली — पा. १९४

भक्तिरहस्य — पा. १३९, ६९९

— अनंतकृत १८४२

— धेष्टांचे ६१२

भक्तिविजय — १५७५, १५८५

— भक्तविजय पहा.

— महिपतिकृत १५७५, १७०१

भगवद्गीता — गीता पहा.

— मूळ, महाती शब्दार्थप्रद १३२५

भगवद्गीता राजगुरु चमरकरी टीका —

१ पावसपदासकृत ५७१

भगवंत — पा. १३५, १०००

भगवंतराज - ६९१
 भंगुर - पा. १९८
 भद्र गोपाल - ६०२
 भद्र माधव - ९३६
 भद्र माभळचरित्र - समर्थकृत ११६५
 भद्र नारायण - भद्र रामेश्वरसुत १७८०
 - विरचितम् प्रयोगरत्नम् १७८०
 भद्र श्री सोमदेव - विरचितः कथाचरि-
 त्सागरः १७७९
 भद्राचल - १२५३
 भद्राचल रामदास - ५५०, ११६६
 १२५४
 भद्रायुचरित्र - शिवार्थकृत १२०५
 भरतभाव - वामनकृत ९७४, १४५०,
 १६३३
 भरत भेट - नामापाठकृत १५००
 भरतसावित्रीस्तोत्रम् - ८९४
 भ. र. मं. - ८९४
 भर्तृहरि - कृत नीतिशतक ६०९,
 १३६७, १३६८
 - कृत नीतिशतक, महाराष्ट्रभाषेत
 १२२३
 - कृत वैराग्यशतक १३६८,
 १७३९
 - श्री शतके १५५०
 भवानी - ६१४
 भवानी भटक - गोदावीनंदनकृत
 १७६०
 - गोदावीसुतकृत १२०४
 भवानी कवचम् - १०२८
 भवानीनाम सहस्रस्तवराज. - १३८६
 भवानी भट जोशी - कृत गंगास्तोत्र
 ११५९
 दि. सं. १०

- लिखणावचे ११५९ -
 भवानी भुजंगस्तोत्रम् - शंकराचार्य-
 विरचितम् ९३६
 भविष्यकथन - ज्योतिषाचार्य, सं.
 १५८७ ते १६३० चे, १५६०
 भविष्योत्तर पुराण - ८९६ -
 भस्मासुरवध - सदाशिवकृत १८३
 भाईरे - पा. १२९
 भाड - ५८१
 भागवत - पा. ४३१, ५६१, ६८३,
 १२३८, १३१७, १३४१,
 १५४०, १६१३
 - भारमाराम कृत भर्तृव ६२५
 - भारती रामचंद्र कृत ९२६
 - एहनाथी ५६४, ५६८, ५८४,
 ७२९, ८१८, १०१४,
 १०१५, ११०१, ११५६,
 १३५६, १४२०, १६०८,
 १६१९, १६९५, १६९६,
 १७६२
 - एहलोकी ९०३
 - एकादश स्कंध ७९९, ८९४,
 ९२६, ९३६
 - एकादश स्कंध, शिवरामपूर्णानंद
 कृत १०९२
 - चतुःश्लोकी ८०८, १६२९,
 १७२५
 - चतुःश्लोकी, वामन कृत ६०९
 - टीका गोविंदनरहरिकृत १६४८
 - टीका, नामदेवकृत १५११
 - टीका, मयूरपंतकृत, पा. २८१
 - प्रथम स्कंध, माधवात्मजकृत,
 पा. २८०
 - मोरोपंतकृत १४८५ -

- रत्नाकरकृत १६२७
- श्रीधरकृत भावार्थदीपिका टीके-
सद, पा. ४८०, १३१५,
१३७१
- समर्थकृत १५०७, १५४२
- सारवती मन्त्रालीक सदर
पा. २८३
- भागवतसंग्रहमुक्तामणिमाला - मोरो-
पंतकृत १४९७, १४९८
- भागानगर - १७९३
- चे केशवस्वामी, पा. १, ५५४
- भार्गवीरथीस्तोत्र - २८५
- भाग्य - १५८९
- भाटघर - पा. ८, पा. ४३३
- भानभट्ट - ११६७
- भानुदास - ५५४, ६६०, ७९६,
११६९, १२०१, १२०४,
१२१३, १२२३, १२२५,
१२३०, १४४५, १५०६,
१५११, १५१८, १५७०,
१५८५, १५९२, १६२४,
१७३५
- भानुदासचरित्र - तुकारामकृत ५५४,
५९७, १४५०
- भामाविद्यास - १२९३, १६२९
- भाषागर्भनकृत १६३६
- बापनकृत ६७९, ७९३,
१८३, १२०५, १४१९,
१४५०
- भामिनीविद्यास - बापनकृत ५७९
- भास - १३६, १२४८, १३००,
१५१४
- एकचोरी ६०३
- पञ्चचोरी ४५०

- सरस्वतीमहालीक सदर,
पा. २८३
- भारत-इतिहास-संशोधक-संस्थान-
मुंबाचे, पा. २७८, पा. २८४,
८२३
- पुराकृत ग्रंथमाला ५५६
- भारत कण्ठ - ११७३
- भारत चंपू - अनंत भट्टकृत १३६५,
१३६६
- भारत सावित्री स्तोत्रम् - १४०९
- भार्गवसुत - ९३६
- बाळकी - परगणा ११८९
- बाळगांव - १८६०
- चे हरिहर १७८४
- समर्थशिष्य त्रिंबकावा मठ,
पा. ४२८, ६९८
- भावफळानि - ८९४
- भावार्थदीपिका - श्रीधरकृत १२१५
१३७१
- भावार्थरामायण - ६५१, ७३१,
७३२, १३५४
- एकनाथांचे ५७३, ७७८,
८१५ ते ८१७, ९४०,
९८३, १०१६, ११२०,
११२१
- कौस्तुभेचे दोळे १५४३
- समर्थकृत ३०४
- भावे - विनायक रत्नमण ५५४, ६११,
६३५, ८१४
- भाषासामायण - विरिवाकृत ७४५
- भाषाशुद्ध - विरिवाकृत ६६६
- भास्कर - विरिवाकृत ७७८
- भास्करमंदन - ७६१

भास्कर घाळ - ८७२
 भास्करसुत - ६८१, १५८५
 भिडे - सदाशिव गंगाधर, पा. ४५६
 भिंगारकर - कृत चंद्रावली १२११
 भिंगारकर जोशी - दिनकर ७९९
 भिंगारवासी नागजोशी - १५०६
 भिमकसिंग - १७३३
 भिमाळा - १७५३
 भिमाजी - पा. ८०
 भिमाजी गोसावी - गिरिधरांचे बंधु,
 पा. ७४, १६३२
 भिमाजी बाबा - पा. ७५
 भिलवडी - चे शेखदार ५५५
 भिल्लचरित्र - १२५४
 - जीवसामकृत १२०५
 भिल्लीवेश - १५०६
 भिवाजी बाबा - ६१५
 भिक्षुगति - एकनाथकृत १६०८
 - श्रीधरकृत ५५४
 भीम - ५५४, ५६१, ६०८, ६११,
 ६९०, ७७८, ११४७,
 १२१८, १२५३, १३८३,
 १५०४
 - कण्ठेरीचे, पा. ८
 - कृत पाठना १२१८
 - गिरिधरांचे बंधु, पा. ६५, ६३२
 - यांचो क्षारती १२४५
 - रायवांचे शुद्ध १७५५
 भीमकविवाका - ६२१
 भीमखेळ - १७४
 भीमदास - कृत कृष्णचरित्र १४९२
 भीममठ - संजावरचा १८३९
 भीमराज - ७९३, ११०५, १२०९,

१२४५, १२५०, १२५१,
 १२५४, १२७३, १२७६,
 १२८३, १२८८, १४४९,
 १४५८, १४७७, १४९६,
 १४९७, १८७२
 - कृत अवधूतशोधसंवाद १२५४
 - कृत हानेश्यांची आरती १२०९
 भीमराव - पा. २७९
 - समर्थशिष्य १३५८
 भीमरूपी स्तोत्र - समर्थ कृत ५९७,
 १६८२
 भीमस्वामी - पा. २८०, १२५०,
 १२८५, १४४१
 - काठी, पा. २८१
 - कृत भक्तभोलासुत ५४१
 - कृत समर्थचरित्र ५५५, १४६८
 - ची समाधी, पा. २७९
 - च्या हातचा दासबोध, पा. २७६
 - झोळी, पा. २८१
 - संजावरमठपति, पा. ३, पा.
 २७६
 - तसवीर, पा. २७८, पा.
 २७९, पा. २८१
 - पादुका, पा. २८१
 - पुण्यतिथि, पा. २७९
 - वर पद बारकृत १२३८
 - शिरगावमठपति ५४१, ५५५
 - शिष्य आण्णाजी बाबा, १२९२
 - शिष्य गोविंद बाळ ११०५
 - समर्थ चरित्रकार व शिरगावच्या
 यशवंतचि पुत्र, पा. ३
 भीमस्वामीचरित्र - १२९८
 भीमाजी - ५६१

- रत्नाकरकृत १६२७
 - धीधरकृत भावार्थदीपिका टीके-
 पद्य, पा. ४८०, १३१५,
 १३७१
 - समर्थकृत १५०७, १५४२
 - सरस्वती महाशतील सदर
 पा. २८३
 भागवतसंग्रहमुक्तामणिमाला - मोरो-
 पंतकृत १४२७, १४२८
 भागानगर - १७९३
 - चे केशवस्वामी, पा. १, ५५४
 भार्गीरथीस्तोत्र - ९८५
 भागु - १५८९
 भाटघर - पा. ८, पा. ४३३
 भागमठ - ११६७
 भानुदास - ५५४, ६८०, ७९६,
 ११६९, १२०१, १२०४,
 १२१३, १२१३, १२२९,
 १२३०, १४४९, १५०६,
 १५११, १५१८, १५७०,
 १५८५, १५९२, १६२४,
 १७३५
 भानुदासघरिण - तुकारामकृत ५५४,
 ५९७, १४५०
 भामाबिज्ञास - १२९३, १६२९
 - माधवसंदनकृत १६३६
 - वामनकृत ६७९, ७९३,
 ९८३, १२०५, १४३८,
 १४५०
 भातिनीबिज्ञास - वामनकृत ५७९
 भारत - १३६, १२४८, १३००,
 १५१४
 - एकछोडी ९०३
 - शत्रुभोडी ७५०

- सरस्वतीमहाशतील सदर,
 पा. २८३
 भारत-इतिहास-संशोधक-मंडळ-
 पुण्याचे, पा. २७८, पा. २८४,
 ८२३
 - पुरस्कृत ग्रंथमाला ५५६
 भारत कनक - ११७३
 भारत चंपू - अनंत मठकृत १३६५,
 १३६६
 भारत सावित्री स्तोत्रम् - १४०९
 भागवतसुत - ९३६
 भाळकी - परागणा ११८९
 भाळगांव - १८६०
 - चे हरिहर १५८४
 - समर्थशिष्य त्रिबकांचा मठ,
 पा. ४२८, ६९८
 भावफलानि - ८९४
 भावार्थदीपिका - धीधरकृत १३१५,
 १३७१
 भावार्थरामायण - ६५१, ७३१,
 ७३२, १२५४
 - एकनाथचिं ५७३, ७७८,
 ८१५ ते ८१७, ९४०,
 ९८३, १०१६, ११२०,
 ११२१
 - कौमुदीचे दोहळे १५४३
 - समर्थकृत ९०४
 भावे - विनायक लक्ष्मण ५५४, ६१९,
 ६३५, ८१४
 भावाराधनायण - गिरिधरकृत ७४५
 भावाभोक्त - गिरिधरकृत ६६६
 भास्कर - गिरिधरशिष्य ७७८
 भास्करसंदन - ७६१

भास्कर याळ - ८०२
 भास्करसुत - ६८१, १५८५
 भिडे - सदाशिव गंगाघा, पा. ४५६
 भिंगारकर - कृत चंद्रावळी १२११
 भिंगारकर जोशी - दिनहर ७९९
 भिंगारवासी नागजोशी - १५०६
 भिमकसिंग - १७३३
 भिमाळा - १७५३
 भिमाजी - पा. ८०
 भिमाजी-गोसावी - गिरिधरांचे बंधु,
 पा. ७४, १६३२
 भिमाजी बाबा - पा. ७५
 भिलवडी - चे शेखदार ५५५
 भिल्लचरित्र - १२५४
 - जोबामकृत १२०५
 भिल्लविश - १५०६
 भिवाजी बाबा - ६१५
 भिक्षुगति - एकायकृत १६०८
 - धीरकृत ५५४
 भीम - ५५४, ५६१, ६०८, ६११,
 ६९०, ७७८, ११४७,
 १२१८, १२५३, १३८३,
 १५०४
 - ऋषिहरीचे, पा. ८
 - कृत पाळणा १२१८
 - गिरिधरांचे बंधु, पा. ६५, ६३९
 - यांची भारती १२४५
 - राधवांचे गुरु १७५५
 भीमकविघाटा - ६२१
 भीमखेळ - १७४
 भीमदास - कृत कृष्णचरित्र १४९२
 भीममठ - तंजावरचा १८३९
 भीमराज - ७९३, १२०५, १२०९,

१२४५, १२५०, १२५१,
 १२५४, १२७३, १२७६,
 १२८३, १२८८, १४४९,
 १४५८, १४७७, १४९६,
 १४९७, १८७९
 - कृत अवधूतप्राधुसंवाद १२५४
 - कृत हानेखांची भारती १२०९
 भीमराय - पा. २७९
 - समर्थशिष्य १३५८
 भीमरूपी स्तोत्र - समर्थ कृत ५९७,
 १६८२
 भीमस्वामी - पा. २८०, १२५०,
 १२८५, १४४१
 - काठी, पा. २८१
 - कृत भक्तलोकासुत ५४१
 - कृत समर्थचरित्र ५५५, १४६८
 - ची समाधी, पा. २७९
 - ज्या हातचा दासबोध, पा. २७६
 - सोळी, पा. २८१
 - तंजावरमठपति, पा. ३, पा.
 २७६
 - तसथीर, पा. २७८, पा.
 २७९, पा. २८१
 - पाडुका, पा. २८१
 - पुण्यतिथि, पा. २७९
 - वर पद बालकृत १२३८
 - शिरगावमठपति ५४१, ५५५
 - शिष्य आण्णाजी नावा. १२९३
 - शिष्य गोविंद बाळ १२०५
 - समर्थ चरित्रकार व शिरगावच्या
 यशवंतांचे पुत्र, पा. ३
 भीमस्वामीचरित्र - १२९८
 भीमाजी - ५६१

१. गिरिधरवि बंधु वा. ७४, ६३२

भीमाजी बाबा - ५६१

भीमराव तुकोबा - ११०२

भीष्मपर्व्याचा चौक - १५९२

भीष्मप्रतिज्ञा - १२०५, १२१७,

१२८८, १२८९, १२१२

- दासानुदासकृत १२३२, १८३१

- वामनकृत ६०७, ७६१, १२०५

- हरिपंडितकृत १४५०

भीष्मस्तव - वामनकृत ६०९

भीष्मस्तवराज - पा. ६३

भीष्मस्तुति - ७५१

भुजंगभट्ट चिदरी - १०१९

भूगोल - पौराणिक ६७०

भूगोलवर्णनम् - गणेशभट्ट अग्निहोत्रा

लिखितम् १६०७

भूपतिलक्षण - अष्टादश १५३४

भूवाळी - नहरिगालोकृत वा. उज्योति.

लिपीची ६०८

भूम - ६७८

भूमिगोल - १६६९ सील, १६२२

भूमिस्तरीक्षमाक्षण - ९३६

भृगु - व पाशपर यांचा संवाद ५८१

भेंडाळे - पा. ६२

भैरवहंसपूजापद्धति - १६७४

भैरा - १९५४

भोग - १५३४

भोगीव - श्री धनद, पा. ९

भोगराज - विरचित बंधू अयोध्याकांड,

पा. २८१

भोर - पा. ८, पा. ४२६, पा. ४३१

भोसले - पराज्याचा वृत्तान्त ५४८

- संज्ञा १५९१

भोष्टानाथ - १९४४

म

मंगळ - १८५३

मंगळगी - पा. १९८

मंगळपुरी - १५१९

मंगळरामायण - गिरिधरकृत ६५०

ते ६५२, ७४४, ७४५

मंगळाचरण - १४४३

मंगळाष्टक - ७३९, १७६०

- कालिदासविरचित ९३६

- कृष्णदासकृत १२३३

- श्रीकराचार्यकृत स्तोत्र १२२९

मंगळपद्धति - अथवा मंगळपूजाविधि:

९२०

मंगळपूजाविधि - अथवा मंगळपद्धति:

९२०

मंगळवेदाचारित्र - १२१०

मच्छीव्रनाथ - ५५४

मच्छेंद्र - १२२८

मंठाळे - सद्भवचिद्वर्णनांचा मठ, पा. १९५

मतिचिबेक नामा - कर्क विष्णुदासनामा

कृत उत्तरकांड, १५८८

- कृत लघुकृतपुराण १४९३

मदन - १५१०

मद्वसेवा पाळणा - १२२३

मद्रास - पा. २७९

मधुसूदनाचार्य - ८६३

मध्याह्न - श्री शिंदेसाहेब, पा. २८३

मध्वनाथ - ५५०, ५५६, ६०९,

६१६, ६१९, ६२३, ६२५,

६८०, ७५६, ७६३, ७७८,

८४६, ९०४, ९३६, ९९७,

१००७, ११४७, १२९१,

१४७५, १४९५, १५१०;

मंत्रभागवत - मोरोपंतकृत १४२४,

१४५६

मंत्रमहोदधिः - १५०४

मंत्रयोग - ८९७

मंत्ररामायण - मोरोपंतकृत ६०६,

६११, १४२५, १६१५

मंत्रिक्षणं - अष्टादश १५३४

मंत्राजी याया - १७४२

मयूर - मयूरपंत - मयूरपंडित - ६११

- कृत सयोगपर्व १९०६

- कृत भागवतकोशः, पा. २८१

- कृत सुरी ९८३

- कृत रामायण १२०६

- कृत वनपर्व १२०६

- कृत अविष्टाद्वयान ९८३

- कृत विनायकमाहात्म्य १२१६

- कृत विशदपर्व १२०६

- मोरोपंत पदा.

मयूरस्वजघरिण - श्रीधर मदनानंदकृत

१२१०, १४५०

मराठापुर - पा. १९७

मराठीपर्याय - १२८१

मराठी स्वाध्यायाधी छोटी वस्तु - ६१३

मराठेवाही - ६२७

मरुलोत्पत्ति - १५३७

मठे - मठ, दक्षिण, संमद, पा. ४६,

६१५

- मयति अष्टोत्तर ६१४,

१८२३

मलकापुर - पा. १९७

मलजी राजे - ७९४, ७९५

मलनासमाहासम् - १७८०

मलपानंद सरस्वती - १०७१

मल्लिका - १६७८

मल्ल - १२२६

मल्लिकवचम् - ९०६, १०९५

मल्लहार - चिटणीस, पा. ९

मल्लहार जोसर्वा - ६८६

मल्लहारदेवतात्मज रघुनाथ देवदा -

१५३९

मल्लहार घोषा - १७५३

मल्लहारी - अन्तर्निधी १२३५

मल्लहारीपंचक - १७६७

मल्लहारी महात्म्य - १९४७

मल्लहारीय दादा चिटमयीस - पा. १०

मसरेशुद्ध - पा. ४३१

मसूर - पा. ९, पा. ७९, पा. ४२५ ते

४२८, पा. ४३१, ५८३,

१२३८

- अक्षा मास्तीपिर्की एक, पा. ३

- चा संमद, पा. ३३

- वे अरणके, पा. ३३

- वे आण्डे, पा. ३३, पा. ४२७

- वे कल्याणचरित्र १७९९

- वे जगदळे, पा. ३ पा. ३३

- वे पोरे, पा. ३३

- वे सुपकार, पा. ३३, पा. ४२७

- समर्थ रामजन्मोत्सव शुद्ध

करितात, पा. ३

मसुरी - लक्ष्मणकृत कृष्णलीलावर ६०७

मद्विज्ञापना - मोरोपंतकृत १३५२

महंतछोखा शिक्षण - समर्थकृत १२४०

महाकाव्यी - भारती, दासकृत ६०८

महामाव - पा. १९२, पा. १९८

महाकवी - विष्णु मोरेश्वर ७८९

महाद - पा. ४२९, पा. ४३०, पा.

४३२, पा. ४३३

महादा - ५५४

महादाजी रघुनाथ - ६९२

महादाजी छिंगो - पा. १०

महादेव - ५६१, ७३५, १७४२

- एकनाथकृत १२१८

- कृत जोहार ७८८

- कृत बभ्रुवाहन ८७२

महादेवसूनुनात्मानंतदेवेन - कृतम्

श्रीकृष्णमक्तिचंद्रिकाभिधानम्

नाटकम् १६५१

महादेवपटण गोविंद आपणाजी -

१२०२

महादेव पाठक - १०००

महादेवभट्ट महाशब्दे - १३३५

महादेवस्वामी - बल्गावचे, पा. ४

महादेवाचा डोंगर - पा. ४

महादेवाचा रंक - कृत विद्वत्सत्या

१७६९

महादेवारमज - १२७२

महादेवी - ज्योतिषाचा ग्रंथ ९०९

महाणाटकम् - इनुमद्विचितम् ८९४

महाबलभट्टाची कथा - शेषकृत १४१८

महाबलेश्वर - पा. ४३०, पा. ४३३

महाभारत - १६९१ वगैरे

- संप्रदायिकांना परिचय ८५८

महामुद्राल - ९९७

- कृत रामाय १०२२

महायात्राक्रम - गिरिषाकृत ६७१

महाराष्ट्र - ६३१

- गिरिषाचा संदेश, पा. ६५

महाराष्ट्रकवि - मासिक ८१४

महाराष्ट्रकविकाव्यसूची - चांदोर-

कांची ११७८

महाराष्ट्रधर्म ग्रन्थमाला - १५९८

महाकद्वस्वामी - पा. ६२

महाणंवाभिधानः निबंधः - ६५५

महालक्ष्मी - कोल्हापुरची ६०८

महावाक्य - १२८३

महावाक्यनिरूपण - हानदेवविरचित

१६०३

महावाक्यविचारः - ८०३

महावाक्यसिद्धांत स्तोत्रम् - आचार्य

विरचितम् १७२८

महावाक्यार्थ प्रबोधप्रकार व्याख्या -

१०९४

महावाच्यं - पंच १५३४

महावैनतेयमालामंत्र - १४८८

महिषासुरमर्दिनी - भारती, नरहरिकृत

९३६

महीधर - कृत योगवासिष्ठसार ८९०

महीपति - ७८५, ८४६, १०३९,

१०९८, १२४७, १२६३,

१२८३, १७३३, १७३५

- कृत मक्तिविजय (मक्तिविजय),

पा. ९८०, ८८५, १००९,

१३४५, १५७५, १७०१

- कृत संतलीलामृत १७१५

- कृत संतविजय, पा. २८०,

७३३, ७७५, ११७४,

१७४०, १७७५

- नरहरिशिष्य १४७५

महीपतिनाथभट्टक - १२०१

माघमूल प्रथमः सर्गः - १३१६

मागदरी - पा. ४३१

माजगांव - पा. २, पा. ९

- अक्षर मास्ती पैकी एक, पा. ३

माजळगांव - पा. १९२

- मठाची परंपरा, पा. १९२

- सप्रद, पा. १९८

माजिरी - माजिरी - पा. ४२६, पा. ४३२

माणकेश्वर - ६०४

माणकोजी बोधला - ६१७, १२०१

माणकोजी बोधला चरित्र - १२५४

माणिक - ११४७

माणिकदास - ७६२

माणिकनगर - पा. १९२, पा. १९५, पा. १९८

माणिकप्रभु - पा. १९५, १५१२

माणिक चापा - पा. १९५

माणिक्य - गिरिधराच्या मुलीचा पुत्र, पा. ६५

मांडुस्य उपनिषद् - ९३६, १११२, १४३८

मातापुत्र - चौ देवी, टोसरीचें कुलदेवत, पा. ६२

- चौ रेणुका ६२५

मातृकापूजनम् - ८९४

माधव - पा. १३७, ६०१, १०६६, १२०१, १२०४, १२१३,

१२५०, १२५४, १२८८,

१४९७, १५१०, १५१६,

१५१८, १५३१, १५६२,

१५८५, १७३३

- कृत अनुशासनपर्व १३२०, १३९३

- कृत एवमायोची भारती १७३३

- कृत कर्णपर्व, पा. २८०

- कृत गजगीरी ९८३

- कृत गजेंद्रमोक्ष १४५०

- कृत दशमस्कंद, पा. २८०

- कृत दशावताराचे श्लोक ७५६

- कृत नलोपाख्यान, पा. २८०

- कृत नक्षत्रमाळिका १४५०

- कृत वधुवादन ८७२ -

- कृत बाळकाव १८३६

- कृत गृत्थुदेवीची कथा १३६१

- कृत रामायण, पा. २७७, पा. २८०, १८११

- कृत सनत्कुमार, पा. २८०, १३३८

- कृत समर्थोची भारती १२३०, १४९७

- कृत स्वात्मबोध, पा. ५

- कृत हरिश्चंद्राख्यान १४९३

- कृष्णेरीचे, पा. ८

- किंवा माधवदास १५७०

- निवेदनचे, पा. २८४

- वधुवादन कर्तें महादेव ८७२

- राधोची शिष्य, पा. २७६, १४९७

- शामजीसुत ५५६, ७५६

- समर्थ शिष्य, बांचे मंग १३४१, १८११

माधवकिंकर - कृत रामायण १५०६

- कृत शिवरात्रकथा १५०६

माधवकुमार - कृत दशमस्कंदान्वर टीका, पा. २८०

माधव कोनेरी - ११३९

माधवदास - ६०२, ६२३, ६८५, ७६३, ७६४, ७९३, ९९७, १०२४, ११५१, ११६०,

- १ १२०१, १२२९, १५०६,
१५११, १५१२, १५२०,
१५२८, १५६७, १६१३,
१७३५, १७४२, १७४७
- किंवा माधव १५७०
- कृत दृष्टिदात्री भारती १००८
माधवनेदन - ११५८, १२२४, १५१२
- कृत अनसूयाचरित्र ९८३
- कृत दशमस्कंद १३४१
- कृत नागदलीला ११५८
- कृत मामाविलास १६३६
माधव पुरुषोत्तम - ९५२
माधवराय - पा. ७
- लक्ष्मी वत्समखोक ७७८
- कृत छोपामुद्राज्ञानकीर्तनवाद
व निर्भोचर आख्यान, पा. ७
माधव शोकदा - १५८५
माधव सरस्वती - १०७१
माधवसुत - १२२८, १२३०, १२४९,
१२५०, १२८८, १४४८,
१५५८
- कृत रणेशपुराण १८१४
- कृत नीतिशतकाचे समखोक
१३५०
- कृत छद्मधनमस्काराष्टक १७३८
- कृत हरिवंश १३९४
माधवस्तधराज - ८९४
माधवस्वामी - ११४७, ११५२,
११६६, १२००, १४४९
माधवाचार्य - कृत तात्पर्यदीपिका
१३२१, १३३४
- कृत वेदार्थप्रकाश १३६
माधवारमज - ११४७
- कृत प्रथम स्कंध, पा. २८०
दि. खं. ११
- माधवीमंत्र - समर्थकृत १२२३, १२४०,
१३०२, १८३८
माधवेंद्र - १०७१
माधादास - ६८५ -
माधोनाथ - ७९३
माधो वासुदेव - १२०४
मानदास - १६१५
मानवचक्र - समर्थकृत ६४३, ६४४,
७३०, ११४५, १२४०,
१२४८, १६६०
मानपुरी - ५५६, ५६९, ५९८,
६१६, ६७७, ६८०, ६८१,
६८५, ६८८, ७६५, ७९३,
८४७, ९९७, १२००,
१२०१, १२०५, १२३०,
१२५४, १४४९, १४९७,
१५०६, १५०८, १५१०,
१५१५, १५१९, १५२५,
१५८५, १६९०, १७३३
मानभाव - एक सांकेतिक प्रकरण
१६८७, १६८८
मानसपूजा - समर्थकृत ६४१, ६४३,
६४४, ६६२, ९३६, ९६२,
९९४, ११४५, ११४७,
११८४, ११९०, १२२२,
१२४०, १७४९, १७७२,
१७७४
मानसपूजा रामाची - मध्वमुनेश्वरकृत
१५६५
मानसपूजास्तोत्रम् - शंकराचार्यकृतम्
१७३५
मानसी आचार्य - विरचित उपदेश
१६४३
मानाजी भण्णा - प्रतापसिंहाचे मंत्री,
पा. २८०

मानाजी अपा - १२०८
 मानाजीराय जगताप - १२०८
 मानुर - ७३३
 मांदळमोही - चा मठ, पा १३०
 मामळभट - समर्थकृत १२२९, १५४२
 मामळभट पंडितदान - ६९४
 मामळ - ९५२
 मायानिदा - १२७३
 मायाचरम् - पा २८४
 मायासिद्धि - १७५८
 भारगुडी - पा. २८२
 भारती - पा. १३५
 भारती अर्जुनसवाद - समर्थकृत ११६५
 भारतीअष्टक - दिशनाथकृत १७६०
 भारती गोविंद - पा. १९१
 भारतीचा जन्मकाल - समर्थकृत ५६८
 भारतीजन्म - रायवामनकृत १२०८,
 १४५०
 भारतीमठ - फेजवा, पा. १८३,
 पा. १८४
 भारती रंगारी - घाकरचे, पा. १९२
 भारतीस्तोत्र - कवि माणवेश्वरकृत
 १५१८
 भाकंदेयचरित्र - अनंतसुतकृत १२१०
 - भागदत्तनयकृत १२०२, १२०५,
 १४५०, १४९८
 - भागदत्तनयकृत १३१२
 भाकंदेयपुराण - ८९४
 भाकंदेयपुराण - भागदत्तनयकृत १२२६
 भार्कीनाथ - १४४९
 भाळप - ६१४, १०६६, १५१२
 भाळुकरास - १५५८
 भाळुगरे - पा ४३२
 भाळुगोव - पा. १९५

मारिण - ५४७, ५५०, ५५१, ५५४,
 ५५६, ६०२, ६१६, ६८६,
 ६८८, ७०५, ७५६, ७७८,
 ७९३, ७९७, ९७७, १०२४,
 १२०१, १२०४, १२०९,
 १२१३, १२२८, १२५०,
 १५०६, १५०९, १५१२,
 १५२५, १५९२, १७४९
 माळोनादरि - ६८२, १५१८
 माळोपंत - १४४९
 माहुडी - पा. ४५८, १८५४
 माहुडीकर - धीपादकुवा, पा. ४५८
 मिताक्षरी चोष्टण्याची रीत - १६३९
 मिरज - पा. ५३, पा. ५५
 - चा अकुबाईचा मठ, पा. ५५
 - चा येणाबाईचा मठ, पा. ५५
 - चा सकुबाईचा मठ, पा. ५५
 - चे राजेठाडेव, पा. २८४
 - च्या येणाबाई, पा. २
 मीनाक्षी अष्टक - १२७४
 मीपण - समर्थकृत १२४०
 मीरा - मीराबाई - मीरा के प्रभु
 गिरिधर नागर ५५४, ६०१,
 ६०५, ६७७, ७९३, ८४६,
 ९७७, १२०१, १२०५,
 १२१९, १२५४, १४४९,
 १५०६, १५१२, १५८९,
 १६२९, १६३३
 - कृत नारसी मेहत्याची हुंडी ७५६
 मीराबाईचरित्र - नामदेवकृत १५१७
 मुष्टक - मुष्टदाम - मुकुंदराजयोगी -
 मुष्टदामि - ५५१, ५९२,
 ६७९, ७०५, ७९३, ११०७,

११७८, ११८९, ११९३,
१२२१, १२८३, १४४४,
१४४९, १४७७, १५३८,
१५४४, १६६४, १७३५,
१७४२

— भांभाजोगाई येथें समाधी, पा.
१८९

— कृत परमासृत ५५९, ८३५,
१०८३, ११८९, १२६०,
१७०९, १८०५

— कृत रामकृपाविलास, पा.
२८१, १३०५

— कृत रुक्मिणीस्वयंवर १४५०

— कृत विवेकसिंधु ५५७,
५६७, ६०९, ७४३, ७७८,
८२४, ८७०, ९६१,
१०४३, ११८१, १३७३,
१७०८

— गोविंद बाळांचे नातु १३०५

— गोविंद बाळांचे पुतणे, पा.
२८१

— पेंढणचे ६७९

मुकुंददास — ७०७

मुकुंदराजमुनिचरित्र — शहरिसुतकृत
६७९

मुकुंद रामानंद — ६१७, १४९७

मुकुंदविलास — १६२९

मुकुंदानंद — ७९१

मुक्ताई — ५५०, ७९३, ११२९,
११४७, १२०४, १२२९,
१२४५, १५११, १६४४,
१७४९

मुक्ताबाई — ५४७, ५४९, ६१७,
६८०, ६८६, ६८८, ७५१,
७८३, ७८५, १२००,
१२८३, १४४९, १५१८,
१६६४, १७३५ —

मुक्तिसोपान — १३४८ —

मुक्तेश्वर — पा. १८४, ५५०, ६११,
७६४, ११००, ११७८,
१२१३, १२५०, १४४९,
१५०६, १७४२, १७६०,
१८४६

— कृत अरण्यपर्व ८५० ते ८५२

— कृत अहिमहिषावगचरित्र
१५०९

— कृत आदिपर्व ६००, ७९७,
९६०, ९९३

— कृत उत्तापप्रहण ९८३

— कृत कचुभाख्यान, कचोपख्यान
९७३, १३१२

— कृत कौतुहलभाषायण ११६५

— कृत घोषयात्रा ६०५, १३१२

— कृत जयद्रथविठंबना १५३९

— कृत यालीशक ९८३, १२०२,
१२०४, १३१२ —

— कृत नरदभयंतीसेवर ५९७

— कृत मलोपाख्यान ५४९,
१६२९

— कृत पर्व ८५४

— राजसूययज्ञ ११६५

— कृत सप्तपर्व ६००, ८५२,
९८३, १५०८, १५३९,
१५५२

— कृत वलिष्ठभाष्यान ६००

- कृत यक्षावली १५६६
 - कृत विराटपर्व ५४९, ७४३,
 ७६५, ८५३, ९८३, १६१८
 - कृत शतमुखशायणवध ७९७
 - कृत शुकरोसवाद् १३१२
 - कृत समारम्भ ६००, ७४३,
 ८४९, ९८३, ९९३
 - कृत सुलोचनादिह्वर १५०९
 - कृत सौप्तिकपर्व ८५४
 - कृत ज्ञानेश्वरची आरती १०९८
 मुखयय - पा. १३६, १६६६, १८६३,
 १८७०, १८७२
 मुचकंदस्तव - ७५१
 मुचुकंदपरिच - शानंदकृत १०६२
 मुलमदार - सरदार गंगाधरराय नारा
 यणराव, पुण्याचे, पा. ४६२
 मुंजा - दिव-याचा, पा. ६२
 मुदधी - १००१
 मुदक - १४३८
 मुद्रक - मुद्रकपण्डित - मुद्रकमूरि -
 मुद्रकधामी - ५५७, ६८८,
 ७१६, ७९३, ९८३, १२२९,
 १६३१, १८७२
 - कृत अश्वमेध ८७१
 - कृत दास्योपाची प्रत, पा
 १९१, पा ४२८
 - कृत मुद्रकावा १३२८, १३२९
 - कृत रामावा १५५०, १६२१,
 १६८९
 - नितामनीकृत ७७८
 - दास्योपा ८७१
 मुद्रकावा - मुद्रकपण्डित १३२८, १३२९
 मुद्रात्म - शानंदकृत १५१०

- मुद्रिका - १२११
 मुद्रिका आख्याय - १२९४
 मुनि - कृत टीका, जयदेवकृत अष्टपदीवर
 १४६
 मुनेश्वरस्वामी - ऊर्फ रुद्रमुनि, वरणावचे,
 पा ४
 मुरली - मयूरपण्डितकृत ९८३
 मुरलीआख्याय - केशवकृत १७६०
 मुरलीचोरन - १४९४
 - बल्लिणकृत १२३०, १२५०,
 १४५०, १४६७, १४९९
 - शिवशानपुर्णानंदकृत १५१७
 मुरारनाथ - १५०८
 मुरारसुत - १६२८
 मुरारि नाटक रामायण - संस्कृत ८६४
 मुल्लकदास - १६४९
 मुसळराम - धर्मवैशिष्ट्य, पा. ४२९
 मुसा - नदी, सोरी केशवस्वामींची
 समाधी, पा. १
 मुहूर्तचिंतामणी - ९३६
 - रामविरचित ८९१
 मुहूर्तमातेड - ८९४, १७९२
 मुहूर्तविचार - ६०९
 मुळे - ९३६
 मूळस्तंभ - १९९९, १३४९
 - दत्तप्राय अवधूत कृत ११५६,
 १२२३, १५०२, १७३७
 मूळक्षण - रामकृत १४५०
 मूळयुजय - १७४२
 - कृत अमृतपार १००४
 - कृत विहगमाधी कथा १५१०
 - कृत विहगपण्डित प्रबंध १२०७

मृत्युंजयचरित्र - दृढनिदपनचरित्र

७७४, १२०४, १४५०

मृत्युंजयविधि: - १७२५

मृत्युंजयाचा मुषया - ११४७

मृत्युदेवीची कथा - माघसुत १३६१

मृत्युलीगुह्यम् मंत्र: - १४०४

मेघमाळा - ९१९, ९१६

मेघशाम - ७७८, ७९३, ९७९, १२०९

- वाङ्मयविधि पुत्र ७२७, ८४९

मेढे - चारुचि, पा. ४६१

मेढ - मेढ अनंत - मेढस्वामी - ९३६,

१२०५, १२०८, १२१२,

१२१५, १२१९, १२२५,

१२२६, १२२८, १२३०,

१२३५, १२४५, १२४९ ते

१२५१, १२५३, १२५४,

१२७६, १२८३, १२८६,

१२८८, १२९१, १२९१,

१४४९, १४५४, १४५७,

१५०१, १६४९, १८३९

- अनंतमीनीचे शिष्य, पा. २७६, पा. २८२

- कृत भवभूतगीता १४७८

- कृत परधामविद्व १७७

- कृत रामसोदहा, १३१०, १३७७, १६७०

- कृत स्वानंददहरी १२०७, १४७८

- मंत्र, पा. २८२

- पुण्यतिथी, पा. २८२

- मन्नागुडीचा मठ व समाधी, पा. २८२

- शिष्य सेतुराम बाबा, पा. २८१

मैथार - पा. १९६

मैराळ रामचंद्र - ११२२

मैराळ संसिदास - कृत हरिवंश ८८२

मोक्षतमस खान बक्षी - १७७६

मोघे - गणेश महादेव ८२५

मोमाई बंदर - ११२२

मोर जोशी मुखे भिंगारकर - ११९

मोरघट - पा. १९३

मोरेश्वर - १५७५

मोरेश्वरसुत काशी - कृत चंद्राची आरती ६०८

मोरो घुंछिराय -

मोरोपंत - ५५४, ५६०, ६०२, १९७,

११४७, ११४९, १२२४,

१२९१, १३००, १४७७,

१५२१, १५६९, १६३३,

१७३३, १८०९, १८४६

- कृत अभिमन्युविवाह १२३२

- कृत आदिपर्व १४३१

- कृत आर्याभारत ६०३, ९७८, १४७१

- कृत आर्या मुक्तामाळा १२१४

- कृत आर्या सुशमचरित्र १७८

- कृत सयोगपर्व ६०१

- कृत एकनाथाना नमन ५६८

- कृत एकादशस्कंधावली आर्या १३४०

- कृत कर्णपर्व ५६०, १२०३, १४२९, १४८३

- कृत कृष्णग्रन्थ १३१२, १४५०

- कृत केकावली ६०१, ६०७, ७४३, ९७८

- कृत गोपीबलहरण १२०२, १३१२

- कृत तुलायसर्वध १२०३
- कृत दशावतार ६०५
- कृत द्रोणपर्व ६०३
- कृत नलोपाख्यान ६०३
- पंढरीमहात्म्य १२१४
- कृत परंतु रामायण १४२६
- कृत पूतनामोक्ष १३१२
- कृत भगवद्गीतेवी आर्या टीका १४२३
- कृत भागवत १४८५
- कृत भागवतमंत्रगुप्तामणिमाला १४२७, १४२८
- कृत मनोरमाशो १२१४
- कृत मंत्रभाष्य १४२४, १४५६
- कृत मंत्राभाष्य ६०६, ६११, १४२५, १६१५
- कृत महद्भिषापना १२५२
- कृत रामायण ५६८
- कृत विराटपर्व ५६०, ६०१, ६०३
- कृत शिवकीर्ति १४३२
- कृत धर्मद्वया आर्या ५५४
- कृत धर्मगणिमाला ६०५
- कृत समाश्व ६०३, १४३०
- कृत समर्पण आर्या १०९९
- समूह पदा.

महत्तवे - पा. ४३१
महाहास्य संशोधनी - शिवानंद योगे.
शब्द कृत १४८

य

यंत्र - १०७, १०३५ घनरे
यमलोकधर्मेनम् - घमोज्ञाचारितम् ५६१
यमुनाष्टकम् - वल्लभदीक्षितविरचितम्
६८३

यवन - एक मुनि ११४
यवनजातक - १३६
यशवंत - ५५४, ५५६, ५६१,
११४७

- कृत मनाचे श्रीकांची भारती
६५९

- कृत छत्रपंचपदीस्तोत्र ६८७

- गिरिधराचे संतु, पा. ७४, ६३२

- सुश्रुतिवी ५५६

- रुद्रमण्डित भारती ५५६

- शिरगावचे, पा. ३

यशवंत पाठक - पा. १९५

यशवंत मनोहर - ५६१

यशवंत राघव - ५६१

यशवंतसुत - ५६१, ६०५

- कृत हांगविराताचे आख्यान
५६१

- कृत देवचरित्र ५६१

- कृत पारमार्थिक शास्त्री ६००

- कृत विक्रमाचा अमंग ५६१

- कृत हरिश्चंद्रआख्यान ५६१

यशोदा प्रकाश - जयधामनयनयत
१४५०

यज्ञश्रीपरित्र - वामनहृत् १२०२,
१३१२, १४५०

मोरोपा तानपडे - ८३८

मोरो शाम - ५८१

मोहनीदास - ६१३

मोहिते एकमानी शिरो - ७५४

मोक्षोक्त - ६८, १९८

मोक्षीपरित्रा - १६८० टीका, १५८५

मोक्षीदास - ६१३

मोक्षाना दाजी - १७७४

यज्ञपत्न्यायदान - १६२१

यज्ञपत्न्याभोजन - १२१५

यज्ञरक्षण - १२४९

- आनंदनंदनकृत ९८३

यज्ञसंरक्षण - आनंदनंदनकृत ११०२,

१२०५, १४५०

- आनंदनंदनकृत ११९६,

१३१२

याति - अष्टादश १५३४

यात्रा चाफळिचि - समर्थकृत १२२९

यादव - पा. ६३, पा. १३५, ७१७,

७९३, ७९७, ८४७

- नगारकडोल ६२५

यादवभाषा - १४४९

यादव भाषिक - १५४२

- कृत कृष्णाची हिंदुस्थानी
आली १५०२

यादवराव आप्पा - वाठरळा समाधी,
पा. ६

यादववीर - ७१५

यादव सराफ - ७९४, ७९५

युद्धकांड - कृष्णदास मुद्रकृत ५९५

- समर्थकृत ६०४, १५०७,

१६२८, १७५४

युसुफ खुलेखा महमूदत नामा - १७७७

येकनाथ - एकनाथ पहा.

येकोजी राजे - ७९५

येकोजी राजे घाटगे - ७९४

येसाजि विधनाथ खिस्ते - ८१४

येसोबा - पा. ७५, पा. ८०

- गिरिधराचे बंधु, पा. ७४,
६३२

येसोबा देवळे - १८७१

योगवासिष्ठ - १२४३

- आत्माशामकृत ६२५

- चिन्मयदत्तकृत १८१२

- हरिदासघाटानंदकृत १८१३

योगवासिष्ठसार - मदीधरकृत ८९०,

- रंगनाथकृत १०२८ ते १०३०,

१०९७, १७१७, १७१८

- शिवरामपूर्णानंदकृत १६९८

योगशास्त्र - वैशटपुराणातील ७८५

योगीराज - पा. ६

- बाबुदेवमठाश्रम ९२५

योगेश्वर - यांची सनद, पा. ६

योगेश्वरानंद - ११७८

र

रखमाजी राजे मोहिते - ७९४

रखुमादेवीवर - १५९२

रखुमादेवीवरद - कृत गीतेची आरती
५९७

रघु गोपाळ - ७६४

रघुनाथ - ५६१, १५०४

- कृत गोपाळस्वामीचें चरित्र
१८००

- चरित्र ५९६

- चरित्र, रंगनाथकृत, धीगुह-
रघुनाथकयामृत, पा. ९

- पसरणीमठवस्थापक, पा. ८,
पा. ९, ५९६

रघुनाथ गोविंद - पा. १९१

रघुनाथदास - ७६४

रघुनाथपंडित - कृत अष्टक ५५५

- कृत नलचरित्र १३१२,
१४५०

रघुनाथ भट्ट - ७९५

रघुनाथ शिषारमज - कृत वैदेही-
त्रिजटासंवाद ७२० -

रघुनाथसुत - १२०५

रघुनाथस्वामी - पा. ६१

- आनंदमूर्तीचे गुह, समाधी,
पा. ६०

रघुनाथोदित - १५११

रघुनाथक पंडित - १२५४

रघुपति - पा. २८१

रघुपतिवाद्या - १४४९

रघुपति दीप - १७४२

रघुगान - १४४९

रघुवंश - ७७५, ८९३, ९३६, १५८०,
१५८५

रघुवंश आणि माघ - १५०४

रघुवीर - कृ. समर्थोची धारती १२३८

रघोचमराय महाकद्व देवपांडे - कर्क
देवार्द्र साहेब, फेजचे, पा. १८३

रंफ - ७७८, ११४७, ११५४, ११५८,
१२७८

- भारमाशमांचे शिष्य ११५०,
११९३

- कृत आरमळीटा १०३७

- कृत गणरतिजन्म ११५३

- कृत दशायलम ११५४

- कृत संज्ञाशक्ति ११५४

- कृत वक्षणाणदन ११५३

- कृत निषमार्यदर्शन ७९३

- कृ. लक्ष्मण वन १५७५

- कृ. विदधारांची स्तोत्रे ११९३

- कृत पुनागचरित्र ११५३

- कृत हनुमंगाभुनमेड ७९३

- श्र्वरहांचे शिष्य ७९३

रंगनाथ - रंग - रंगा - रंगास्वामी -

रंगनाथस्वामी - पा. ६, पा.

६१, पा. ६३, ५४७, ५४९,

५५०, ५५४, ५६९, ६०१,

६०८, ६०९, ६११, ६१६,

६१७, ६७०, ६७७, ६७९,

६८०, ६८८, ६९०, ६९७,

६९९, ७५६, ७५९, ७६३,

७७८, ७८३, ७८४, ७८८,

७९३, ७९७, ९७७, ९९१,

९९७, १०००, १००७,

१०२७, ११०७, ११४७,

११४९, ११५८, ११६६,

१२००, १२०१, १२०४,

१२०५, १२०९, १२१३,

१२१९, १२२९, १२३८,

१२४५, १२६४, १४४९,

१४७७, १५०९, १५१५,

१५२८, १५३३, १५४२,

१५४७, १५५०, १५५९,

१६३९, १६४०, १६६४,

१७३५, १७४२, १७४७,

१७९६

- कृत गजमुखदरित्र १२०६

- कृत निरंजनाटक ६७९

- कृत योगशशिष्ठधार १०२८

ते १०३०, १७१७, १७१८

- कृत धीगुहरघुनागकपायन,

पा. ९

- कृत घर्षणमहिमा १४५०

- दोन १०२८

- निगडीचे, पा. ६, ५५४,

१०२८

- पसरणीच्या रघुनाथांचे - पणतु,
पा. ९

- पालीस समाधो, पा. ११

- मोगरेकर १०२८ ते १०३०

- मोगरे, कृत पंचरत्नमालिका
१३५५

- विश्रांतिवह्नी व समुद्रवह्नी, पा. ६

- विश्वनाथांचे आज्ञेगुह १०९७

- समर्थशिष्य, पा. ११, ५९१

- समाधो, पा. ७

रंगनाथ निजानंद - १६३३

रंगनाथ निर्यानंद - ७६४

रंगानुज - ६९०, ११४७

रंगेशारमज - ६८८

रंगो गोविंद - १२२६

- सुभेदार, शिवाळचे, पा. ७

रंगेजगुडा - छेद्रावादवा भाग, पा. १

रणदिवे - आग्रासाहेब ६२७

रान - मव १५३४

रानमाळा - नामापाठकर्किकरकृत १२०४

रानाकर - ११४७, १४५९, १६२३,

१६२४, १६२६, १६३७,

१६३९, १६४२

- कृत उद्दिष्टरत्नाकर ९३९,

११२८, १६११, १६२७

- कृत दीपारत्नाकर १७१६

- कृत भागवत १६२७

- कृत ज्ञानारत्नाकर १६२७

- रत्नाकरकृत ११२८

रानोजी राजे घाटगे - ७९४, ७९५

रामक - १५८५

रामावळमदास - ५५४, ५५६, ६०९,

७५७, ७७८, ९१७,

१२०४, १४४३

दि. सं. १२

- कृत भगवद्गीताराजगुह चम-
त्कारी टीका ५७१

रमेशमहिमा - नागसुतकृत १२३२

रसद दामाजीपंत - बालकरामकृत
११९९

रसमंजरी - ९९७

- टीका शंकरमिश्रविरचिता ७३७

रसाळ - अमृत बापुजी, पा. १३०,
पा. १३८, १७८६

रहिमतपुर - पा. ११

राका कुंभाराचें चरित्र - नामदेवकृत
१५१७

रागमाळिका - त्रिमळ नंदनकृत ९८३

राघव - पा. ६३, पा. ७४, पा. ७९,
पा. १३७, पा. २७६, ५५४,
५६०, ५६१, ५६९, ६०१,
६०८, ६१७, ६५३, १२०१,
१२१९, १५१८

- रत्नवांचे शिष्य पा. ६५

- एकनाथांचे पौत्र पा. १३७

- किंवा राघवदास १६१४

- कृत कबीरआख्यान ५५४,
५६०

- कृत राघवाख्यान ५५६

- कृत गोरक्षनाथचरित्र ५५४

- कृत दत्तात्रयजन्मकथा ५६०

- कृत पांडुरंगाची आरती ५५६

- कृत मावतीभर्तृनसंवाद ११६५

- कृत रामचरम ५५६

- कृत सेंदहहरण १८३४

- कृत सुदामचरित्र ५५६

- पुण्यतिथी ५५६

- भीमांचे शिष्य १७५५ -

- सधमणकृत शारती ५५६
- शिरगावचे, पा. ३
- समर्थशिष्य, कोनूरमठरति १४९७
- समर्थी नांव, पा. ८०
- राघव कौटिल्य - १५८०
- राघव चिद्वन - ९४५, ११७४
- राघवतनुज - ६९६
- राघवदास - पा. २७८, ६८८, ७५७, १२००, १५२८, १५३८, १६३३, १७५३
- किंवा राघव १६१४
- कृत वेदमनोगत १७५३
- राघवचंरक - ७१०
- कृत संदेहहरण १०४६
- राघवछोपासुद्धासंवाद - वामनकृत १४३९
- राघवसुत - ६९६
- राघवरवामी - ५६८
- कोनूरचे, पा. २७६
- राघववामन - १६४०
- कृत माहतीजन्म १२०८, १४५०
- कृत हनुमचरित्र १२२१
- राघवाष्टक - १५०२
- शंकराचार्यकृत ८८१, १२२९
- राघोमंदन - ७१३
- राघोपा - जन्मतिथी १२३५
- राजतक ५२ ची सुनद, पा. ९
- समर्थी नांव, पा. ८०
- राज - कृत पत्रहरण १८१९
- राजगड - पा. ४३१
- राजगन्ध - १२९५
- राजधर्म - समर्थकृत ५८९, १२४०

- राजनीति - रामचंद्र नौदकंठ शमालकृत १८०७
- राजनीतिसमुच्चय - चाणक्यविरचित ५६१
- राजयोग - ८९७
- वामनकृत ५५१, ५६३, ५७८, ७६१
- राजयोग्यश्लोक - १४४६
- राजवाद्ये - विश्वनाथ काशीनाथ, पा. ६५, पा. ४४३, ८१६, ८२३, ११५५, १६५१, १६९२
- से १६९४, १८६८, १८७३
- राजवाद्ये-संशोधन-मंदिर - पा. ४३३
- राजशासनविधाका - गिरिधरकृत ७४१
- राजसूययज्ञ - मुक्तिश्वरकृत ११६५
- राजाहं - ६१७
- राजापुर - १६५१
- राजाराम - पा. ५५, ५६१
- पुत्र प्रसाद, पा. ४२७
- राजाराम देवार्जी एकवचनी - सेतुगाम-बाबांच्या मठाचे कारमारी, पा. २८१
- राजाराम नारायण - ८९४
- राजाराम मासादी - भक्तमंजरीमाला-कार, शिरेगावचे, पा. २, पा. ४२७
- राजाराम माधदेव जोशी मुळे - ९३६
- राजाराममुखा - गुंजचे, पा. ६२
- राजाराम महादेव जोशी - कृष्णकृष्ण १६९६
- राजावलिपुस्तकम् - ९१८
- राजे - सकलारक १५३४
- राजेवटी - पा. ४३२

राजाणालेंद - पा. ३
 राणुबाई - समर्थीच्या मातुःश्री, पा
 १३६, १२८५
 राणे उचेगांव - ६३०
 राधाकृष्णविद्यास - आनंदतनयकृत
 १२०२, १४५०
 - आनंदनंदनकृत १३१२
 राधाभुजंग - वामनपंडितकृत ७१९,
 १२९६, १४५०
 राधामाधवविद्यास - रामनंदकृत
 १०६३
 राधामाधवविद्यासचंपू - जयधामपिंडये-
 कृत १३०३
 राधाविनोदकाव्यम् - रामचंद्रविर-
 चितम्, सटीकम् ७३६
 राधाविद्यास - ११६०
 - आनंदतनयकृत १२०५
 - वामनकृत ७६१
 राधा श्रीधर - १५३७
 रानवडी - पा. ४३०
 राम - पा. १९६, १२०१
 - देवज्ञानंततस्तुल ८९१
 - रंगीत सुंदर चित्र ५८८
 - विरचित मुहूर्त चिंतामणी ८९१
 - छेप्रांचे नांव नव्हे, पा. ७९
 - समर्थींचे नांव, पा. ७९, पा.
 ८०, ६५४
 रामकथा - आत्मारामकृत ६२५
 रामकव्वाण - ८०२
 रामकवच - ८९४
 रामकीर्तन - श्रीनिवासकृत १२१०
 रामकुंडीभवाणी - गिरिषाकृत ७१०
 रामकृपाविद्यास - मुकुंदकृत, पा. २८१
 रामकृष्ण - पा. १३५, ७३६, ९०१,
 १२५३

- कृत उद्देशमंथ १३२१
 - कृत गोत्रनिर्णय ९०१
 - कृत चित्रदीपव्याख्यान ११८२
 - कृत चित्रदीपची टीका १८२७
 - कृत पंचदशीवारी टीका, १०३८,
 १०३९, १३२१
 रामकृष्णभक्तसंवाद - १७९
 - धीमाकृत १७६०
 रामगीता - ६८९, ८१०, ११४७,
 १७२५, १७६७
 - सखारामकृत १६५९
 - समर्थकृत १७९८
 रामगुहकसंवाद - वेणुबाईकृत १७४,
 ११७४
 रामचंद्र - पा. ५५, पा. १३५, पा.
 १९८, ७९२, ७९३, ७९५,
 ८०१, ८१०, ९००, ९२६,
 ११३६, ११६७, १२९१,
 १३२५, १४७३, १४७५
 - आत्मारामकृत भारती ११६७
 - कृत अमिषन्युविवाह १२१६
 - कृत चंद्रहासचरित्र १२१६
 - कृत दिनकरांची भारती ७९३
 - कृत माधवताची भारती ९२६
 - कृत राधाविनोदकाव्य ७३६
 - कृत सुमद्राग्यविवाह कर्क
 स्कंदविवाह १२३२
 - तजावरचे १४४५
 - दिनकरांचे ७९०, ८८१, ८९९
 - दिवाकरात्मज ८१०, ९३४
 - प्रह्लादानुचर, कारंजाचा घड,
 पा. ३९३
 - सीतारामसंवादचर्त ८८१,
 १८३५

रामचंद्रबष्टक - १२०१, १७६०

रामचंद्रदळवी - १३५७ -

रामचंद्र दिनकर - १८४० -

- कृत सीतारामसंवाद १८३५

रामचंद्र नामावळी - १५८४

रामचंद्र नीळकंठ अमात्य - कृत
राजनीति १८०७

- मनीं दिलेली घनद, पा. ५
पा. ६

रामचंद्रनुत - १२३७

रामचंद्रनुत कृष्णसहोदर - १२६३

रामचंद्र बळवंत रामदासी - मठ
वाळवे, पा. ४६०

रामचंद्रमठ याया उपाध्ये - तल्लनकर
१०९६

रामचंद्र बायलाव नेने - ५८३

रामचंद्रपरद - १२३७

रामचंद्रविभु - १२३७

रामचंद्रसुत - १२१९

रामचंद्रारमज - १२८९, १८७२

रामचमित्र - ९८३, १५२६

रामचैतन्य - आनंदभागाकृत, पा. २८१

रामछळणार्थ पार्वती गेली - ९७४

राम जगार्दन - कृत हामराजाची भारती
१२०४, १२७३, १५८९,
१७३३

रामजन्म - १२०५, १२६८, १२८८,
१२९६, १४९१

- भातनाथकृत ११६५

- एकनाथकृत ९७४, १२०८,
१२४९, १२१२, १५०८,
१५३६, १५३८ -

- रायकृत ५५६

- घामनकृत ५७९, ७८४,

७९३, ९७४, ९८५,

१४५०, १५५२

रामजी - ८९२

- श्रेष्ठांचे पुत्र, पा. ८०

रामजी संस्थान - तिसगांवचे ८९२

रामतुळशी - ११४२

- शिवरामकृत १०५२, ११६३,

११९५

रामदास - ९३६, १२५३, १६१५

- भारती गणेशकृत ९३६

- कृत कधीचरित्र १५१७

- कृत पंचवटी १८२२

- कृत शिवस्वरोदय १८२२

- कृत स्वरोदय १८२२

- मद्राचल रामदास १२५३,

१२५४

- समर्थ पहा,

रामदासगुणार्णव - गंगाधरकृत १८१६

रामदासचरित्र - ९९७

- सद्भवसुतकृत १६५७

- मद्दिपविकृत ८८५

रामदासपंथक्रमसार - ११८०

रामदासाचा किंकर - १५११

रामदासाचा शामा - १२०४

रामदेवदास - १२१८

रामदेशिक - भीमशावाचा शिष्य १२५८

रामध्यान - माधवकिंकरकृत १५०६

रामनाथ - १२८३

- संजावरमठपति, पा. १७८

रामनामावळी - रोकडेशमकृत १५८४

- हरिदाकृत ६९८, ११६५,

१५८४

शामपद्धतिपटलम् - रामानुजाचार्यकथि-
तम् ८९४

रामपार्वतीसंवाद - एकनाथकृत ९४०

रामपुरा - १७०७

रामविनोद - वैद्यशेखर्य १७२३

रामविर्भाषणभेट - कृष्णदासमुद्रककृत
९४०

रामभक्त - १४४९

रामभट्ट - १४३७

राममंत्राचे श्लोक - १२५८ १२६२

रामरक्षा - ६८६, ७४३, ८९४,
१२७८

- निराळी १६४३

रामराय - विठणोळ, पा. ९

रामराव जिवाजी - पा. १०

रामलक्ष्मणपानम् - ९३६

रामलिंग - १६३१

रामविजय - पा. १९५, ५६०, १५९०,
१६१२

- धीवरकृत ७९७, १००१,
१५४१, १७६३

रामशक्त - किंवा रामतुळशी, शिवराम-
कृत ११६३

- रामतुळशी पहा.

रामशयरी - आनंदतनयकृत १२०५

रामशास्त्री मुकुंद कोंकीळ - धारचे,
पा. १९१

रामशेव गोसांमि - १२१६

रामशेथी - १४९८

रामसुत्तरामज - कृत गोपीचंदभाळयान
१२५४, १५३८, १७६०

रामसोदळा - मेहस्वामीकृत १३१०,
१३७७, १६७०

रामसौमित्रसंवाद - ७५६

रामस्तवराजस्तोत्रम् - ७५३, १५१०

रामस्तुति - मुद्रकपटकृत १५५०

रामस्तोत्र - मनाचे श्लोक १६१५

रामदिमकर - कृत भारतातील कथा
१३००

रामहृदय - ६८९

रामा - १५१२

रामायणचम्पू - १३३०

रामाची मानसपूजा - मधुमुनेश्वरकृत
१५६५

रामाजनाईन - १२९९, १४४९,
१५८९

- कृत ज्ञानराजांची भारती
१२०४, १२७३, १५८९,
१७३३

रामाजी - ७९४, ८३२

रामाजी गोविंद - १५३८

रामाजी दादा - कल्याणशिष्य, भारा-
मठीचा मठ, पा. ४२८

रामाजी विठळ - ६३२

रामाजी शेथी - १४९८

रामारामज - १२१९, १२५४

रामानंद - ५५१, ७९३, १०६४,
११५१, ११७८, १२०४,
१४४९, १६३१

- कृत कार्तिकमहात्म्य १०६५

- कृत बालोपक १०६१

- कृत ब्रह्मोत्तरखंड १०५०

- कृत मुचुकुंदचरित्र १०६९

- कृत राघवमाधवविलास १०६३

- कृत रामायण ११४७

- कृत संकटचतुर्थांक्या ११४७

रामानंदतनय - १२५०

रामानुजाचार्य - कथितम् रामपद्धति-
पटलम् ८९४

ल

- लकुटा - कैशवकृत १२५१
 लघुघाणवय - १७२८
 लघुपवनजातकग्रंथ - ११४
 लघुनामलाजपः - १५०४
 लघु सुंदरकांड - समर्थकृत १७५४
 लघु हरिचरित्र - वामनकृत १४३९
 लंकाप्राप्ति - रंककृत ११५४
 लतिफ - ७९३
 लपंढाई - लक्ष्मणकृत ६०७
 लययोग - ८९७
 ललितप्रबंधानामावली - धर्मराज-
 रचिता ५६१
 ललिताग्निशक्ति - १०३६
 ललितांशुस्तुतिः - १५०४
 ललितासहस्रनामस्तोत्रम् - १०३६
 ललितास्तवराजः - १०३६
 ललिताहृदयस्तोत्रम् - १०३६
 लवकुशभास्वान - आनंदकृत ९७४
 लवकुशकथा - विष्णुदासनामाकृत
 १५८८
 लवकुशपुराण - अनंतकृत १५५५
 - सतिविवेकनामाकृत १४९३
 लवकुशरामायण - गिरिधरकृत ७४५
 ललितचरित्र - १२४९
 ललींग - ये देशपांडे, पा. ४६४
 लक्षणशातकम् - १३८९
 लक्ष्मण - लक्ष्मणयुवा - लक्ष्मण-
 महाराज - पा. ५५४, १९८४
 - शंकाचार्यकृत ८९९, १५०६
 - शिवरामपूर्णनंदकृत १०२४

- कृत यशवंतांची आरती ५५६
 - कृत रापवांची आरती ५५६
 - कृत धीमद्विस्तवराज (सम-
 योचें चरित्र) ५५५
 - गवाढेरकडील परशुराम महा-
 राजांचे युद्ध, पा. ३
 - गडोद्याचे विखपात रामदासी,
 पा. ३
 - शिरगांधीचे, पा. ३, ५५५,
 ६०७

- लक्ष्मण आरमाराम - ५६१
 लक्ष्मण प्राणदान - रंककृत ११५१
 लक्ष्मण यशवंत - ५६१
 लक्ष्मणराव भोसले - १२१३
 लक्ष्मणराय महादेव - ऊर्फ नानाभादेव
 देशपांडे, कन्हादे, पा. ४२७
 लक्ष्मण शंकर कुलकर्णी - कदंबचे
 पकील १६९४, १७००
 लक्ष्मणाराम - १५२४
 लक्ष्मीनारायणहृदयम् - ९३६
 लक्ष्मीनृसिंहकवचमाला - ७६८
 लक्ष्मीपाई - पा. १८३
 लक्ष्मीविद्येचा संवाद - ६७०
 लक्ष्मीसहस्रनामस्तोत्रम् - ७६८
 लाड - पुढोत्तम मंगेश, एम्. ए., भाय,
 सी, एम्, पा. ४६९
 लातूर - पा. १९२
 - मंदिरें, राममठ, शिवाळेड, पा.
 १९३
 लिखित - ऊर्फ पंचपत्री, ज्ञानेश्वरकृत
 लक्ष्मणापंत - ५६९, १६. ज्ञानेश्वरकृत
 लक्ष्मणसुत - कृत प्रह्लादचरित्र १४९८
 लक्ष्मणांगद - लुकाकृत १५१७

डिंगपुराण - ५८१

डियगांव - डिय - पा. ४५८

- चे आपटे, पा. ४२६

- चे भवानीमठ जोधी ११५९

छोळा भागवत - ७७२

छोळावती - १७८०

छोळाविश्वंभर - ५५४, १२०४,

१५०६, १५०८, १५१९

- प्रसादे जटासुख १५९२

छोळानुक - विरचित कर्णाभूत ७५८.

८४२

छोळासंवादग्रंथ - मानमात्राचा १८४१

छोळायशतकम् - बालेश्वरमुनी विरचितम्

१२६१

छेखणी - १५८५

- लिखित व छेखन पहा.

- शानेश्वरकृत १०८६, ११४२,

१७४४

छेखन - लिखित व छेखणी पहा.

- शानेश्वरकृत १०३४, १०८६,

१८२४

छोकनायरसायनविधि: - ९९७

छोकस्यमाय - गिरिधरकृत ६७३

छोणंद - पा. ४२६

छोणी - पा. १९२

छोदीसाडसान - पा. ६२

छोपामुद्राभाष्यान - वामनकृत ९७४,

११६५, १६३३

छोपामुद्राज्ञानकीसंवाद - माधवराय-

विरचित, पा. ७

छोलिबाराज - १२०९, १२१३

- कृत हरिविहारा ७५८

दि. सं. १३

व-

वटेथर चांगा - ५५०, १२१५, १२२९

वडगांव - पा. २, पा. ९, पा. १२९

- जयरामस्वामीचा मठ व

समाधी, पा. ४

- जयरामस्वामीचे, पा. ६०,

पा. ४३१, ५५४

- शक १६१९ ची अस्सल

सुनद, पा. ५

वडवाळ - पा. १९८

वडवाळ सिद्ध नागनाथ - कृत वरद

नागेश, पा. ६

- कृत संकटहरिणी शिवग्रंथ

११९७

वडवाळ सिद्ध नागेश - पा. १९८,

१२५३, १६३७

वटेर - गोविंद ८२६

वणीकर - अनंत सखाराम, अहमदा-

बादचे, पा. ४६४

वत्सापहरण - १२९०

वनपर्व - १३५४

- नागेंदी याज्ञवल्कीकृत १५७५

- मुक्तेश्वरकृत ८५२, ९८३,

१५०८, १५३९, १५५२

- मोरोपंतकृत ६०३, १२०६

वरदनागेश - अज्ञान नागनाथकृत १४२१

- वडवाळ सिद्ध नागनाथ कृत,

पा. ६

वरंदोळी - पा. ४२९

वरंधा - पा. ४३२

- देशमुख, पा. ४३०

वरप्रसादग्रंथ - अथवा वासिष्ठवार,

समर्थकृत १७८८

वरापतीचे श्लोक - दिसोवाचे अहाले
७५६

वर्णाश्रमाचारपद्धति - १३८९

वर्णा - १७४१

वर्मा वारायणारामकम् - १५०४

वन्द्य - पा. ३९३

वर्षकलाति - विश्वनाथकृत टीका ८९४

वल्गु - १२५३, १२५४

वल्गुमदीक्षित - निरवितम् नवरत्नम्
६८३

- विरचितम् यमुनाष्टकम् ६८३

- विरचितम् श्रीकृष्णायस्तोत्रम्
६८३

वल्गुभाचार्य - कृतः अंतःकरण प्रबोध
६८३

- कृता चतुश्लोकी ६८३

वल्गुभाष्टकम् - विठ्ठल दीक्षित विरचितम्
६८३

वलीकरणवाराही - १७२५

वंशावली - १२९५, १४६४

- जनकाची १२८४

- दशरथाची १२८४

वंशावली वारकप्रज्ञाश - आत्मरामकृत
११३९

वसई - विमाली अग्रणी केळेकी लू, पा. ४३१

वसंतगद - पा. ४

वसिष्ठास्यमान - मयूरवर्णितकृत ९८१

- मुक्तेश्वरकृत ६००

वसुपट्ट - वामनकृत १२९६

वसुहरण - १२८८, १२९६, १५१८

- तुकाकृत १५१७

- मुक्तेश्वरकृत १५०६

- राजकृत १८३९

- वामनकृत १४५०, १८३९

वसिष्ठुद्गीत - अहमदाबादचे १७७६

वल्गुसगकर - श्रीधर शामराव, सोला-
पूरचे, पा. ४६१

वाई - पा. २, पा. ६, पा. ८, पा.
४३०, पा. ४५९

वाकनीस - सरताळवाचे, पा. ४२६

वाकनिशी टिपण - पा. ४२६

वाकी खुर्द - पा. ४३०

वाकी खुर्दक - महायुद्धाचा जयस्तंभ,
पा. ४३०

वाक्यवृत्ति - ११४२, ११७८

वाक्यसुधा - ओवीयद्ध टीका १११३
- गद्यात्मक टीका १११९

वागीश्वरी स्तोत्रम् - १७३८

वाघवादी - पा. १३२

वाघुली - पा. १९३

वाजिमठ - मुळे ९३६

वालिश्वर सुधी - विरचितम् ललायनत-
कम् १२६१

वाटेगांव - पा. ५३, पा. ५४

वाठार - यादवराव आप्पांची सभाधी,
पा. ६

वाडी - पा. ४३०, पा. ४३२

- कडकनाथ, पा. १२९

वाणीर्वचक - गोपवर्णकृत ६७५

वानवळे - ६७९

वामन - वामनवर्णित - ५५०, ५५४,

५५६, ५६९, ६०५, ६०८,

६७७, ६७९, ६८६, ६८८,

६९६, ७६९, ७६३, ७७८,

७९३, ८३५, ९८५, १००७,

- ११४७, ११६१, ११७४,
- १२००, १२०१, १२०४,
- १२०५, १२१३, १२१९,
- १२२४, १४४९, १४९७,
- १५२१, १६३३, १७४७,
- १७९६, १८०९, १८४६
- कृत अजामेढभाष्यान १५१७,
- १५५२
- कृत अपरोक्षानुभूति समञ्चोकी
- १६७१
- कृत अर्जुनधारण्य १४५०
- कृत अश्वस्तान ५४९
- कृत अदित्योद्धारण १४५०
- कृत आदिपर्व ९७४
- कृत उद्योगबंध, ७६१
- कृत उल्लूखलबंधन १४५०
- कृत कपिलमुनि ७५६
- कृत कर्मतरव १४६३
- कृत कंसवध ५४९
- कृत क्वात्मायनीमत ७६१
- कृत कृष्णचरित्र १२०१,
- १३१२
- कृत कृष्णजन्म ५७९, ६०२,
- ६९६, ७५६, ९८५, १३१२,
- १४५०
- कृत गजेंद्रमोक्ष ७६१, १४५०,
- १४७२, १५१५, १६२९
- कृत गान्धारोद्योगत ८०७
- कृत गीता समञ्चोकी, पा
- २८१, १५८३, १६०४,
- १६५३, १६८४
- कृत गोपीगीत ५४७, ६०२,
- ७६२, ७७३, १५५२, १६३६

- कृत गोपीवन्दन १२०३,
- १३१२
- कृत विशुधा ५६३, ६०९,
- ७६१, १२०१
- कृत जयप्रयवध ६०९
- कृत उत्तरमाहिका ५६३
- कृत दशवतार ६०८
- कृत दामोदरचरित्र १४३२
- कृत द्वारकाविजय ७१८,
- १४५०
- कृत ध्यानमहा ७१८
- कृत नारदहजयंती १२०२
- कृत नामसुधा ५५१, ७६१
- कृत निगमसार, पा २८१,
- ९८९, १५०२
- कृत गृहपरिदर्पण ५२८, ७५८,
- ७६१
- कृत मिश्रसुधा ५५१, ५६३,
- ७१८
- कृत बलीचें भाष्यान ९९७,
- १४५०
- कृत बालकीर्ण ५४९, ७६१
- कृत भारतभाव ९७४, १४५०,
- १६३३
- कृत भागवत चतुःश्लोकी ६०९
- कृत मामाविलास ६७३, ७६३,
- ९८३, १२०५, १४३९,
- १४५०
- कृत मामिनोदिका ५७९
- कृत भीष्मप्रतिष्ठा ६०७, ७६१,
- १२०५
- कृत भीष्मस्तव ६०९
- कृत सुद्धरण १४५०

- कृत यज्ञपत्नीचरित्र - १२०२,
१३१२, १४५०
- कृत राघवलोपासुद्राखंवाद १४३९
- कृत राजयोग ५५१, ५६३,
५७८, ७६१
- कृत राघासुखं ७१९, १२९६,
१४५०
- कृत राघाविल स ७६१
- कृत रामजन्म ५७९, ७८४,
७९३, ९७४, ९८५, १४५०,
१५५२
- कृत रामायण ५६८
- कृत रामार्याची टीका १६२१
- कृत रावकीळ १२९६, १४५०
- कृत राघोरसन ७६१
- कृत रश्मिणीपत्रिका ११४९
- कृत रश्मिणीविलास ७६१,
१२०२, १३१२
- कृत लघुहरिचरित्र १४३९
- कृत लोपासुद्राख्यान ९७४,
११६५, १६३३
- कृत वसुपट १२९६
- कृत वसुहरण १४५०, १८३९
- कृत वामनचरित्र १२०२,
१३१२, १४३९, १५५२
- कृत विराटपर्व १३९५
- कृत शुक्ती ६०९
- कृत सख्यमामाविलास १३१२
- कृत समार्य ९७४
- कृत सीताकल्याण १२४९
- कृत सीताकल्याण १४५०
- कृत सीतालोपासुद्राखंवाद ७६३
- कृत सीतास्वयंवर ७६१, ९७४,

- १२४९, १४५०, १५५२,
१५७६
- कृत स्फुटसवाई ५६३
- कृत हरिविलास ५४९
- वामनचरित्र - १५१७
- बालक रामकृत १५०७
- वामनकृत १२०२, १३१२,
१४३९, १५५२
- वामन देवराय - १२५३
- वामनपुराण - ८९४
- वामन पुरुषोत्तम - १७०७, १७२०,
१७३१, १७३२, १७३४
- कृत नाथप्रसाद गुटिकाहरी
१७३४
- ठिकारामाचे शिष्य १७००
- वायुस्तुति: - आदिराजतीर्थविरचिता
८०४
- वायुस्तुति स्तोत्रम् - त्रिविक्रमपठिता-
चार्यकृतम् ८९४
- वारंगो - पा. ४३२
- वाराणसी - ६१३
- बंशारमजकवीची माता ११७८
- वाल्हारमज - ९८१
- वाल्मीकपुर - ९५३
- वाल्मीकि - कृत गंगावृक्षस्तोत्र ५४७
- वाल्मीकीचरित्र - १२१५, १२९५
- कविकृत १४५०
- वाल्मीकी रामायण - पा. ७३, पा.
७४, पा. ८०, पा. १०५,
पा. २७६, ६५३, १३०७ ते
१३०९, १३१६, ते १३१९
- मन्नागुडीच्या मूर्ततील प्रत,
पा. २८३

- समर्थानी केलेली त, पा.
८०, ७२७, ७९९, १३०८
- समर्थानी केलेल्या प्रतीचा
गिरिधराच्या श्लोकसूच पत्रांत
उल्लेख ७४८

घाहडे - पा. १११

- वासिष्ठसार - अथवा वरप्रवादप्रंथ,
समर्थकृत १७८८
- शिवरामट्टन १०३१

वासी - पा. १२९

- वासुदेव - वासुदेवमुखा-वासुदेवस्वामी
६१५, ६१८, ६८६, १५०९
- कश्चेरीचे, पा. ८
- कृत आत्मबोध ६८६
- समर्थ शिष्य ६१४

वासुदेव भटारमज योगिराज - ९२५

वासुदेव रघुनाथ हनामदार - रेटरे
मुद्रकचे, पा. १९२

वासुदेवानंद - ६१

वासुदेवानंद सरस्वती - १०००

वास्तुशांतिप्रयोग - ९३६

वाह्यागाव - पा. ४३३

वाळणं - पा. ४३२

वाळवे - पा. ४६०, १७५३

वाळसुरें - पा. ४३०

विक्रमाचा अभंग - यशवंतमुतकृत
५६१

विघ्नराजचरित्र - गुहदासकृत १४५०

विजापुर - पा. ६, ४६१, १०००

विठा - ५५४, ७९६, १५४७, १६३३

- कृत संतनामावली १६६३

- विष्णुदास नामयाचा ७०२

विठा जैन - १७४२

विठा रेणुकानंदन - ६७९

विठो - १८०९

- कल्याणीचे १०६६

- कृत गुह्योता १०६६

- कृत जनीचें चरित्र १५१७

- विष्णुदासनामयाचा ७०२

विठोबा माहंक - कटपेकर ७३५

विठो विश्वनाथ - कृत गणपतिस्तोत्र
१६४१

विठ्ठल - विठ्ठल कवि - पा. ५५,
५५४, ६१६, ७७३, ९८१,
१२२९, १२५४, १२९१,
१४४९, १४९८, १६३९,
१६४०, १६९०, १७४७

- किंवा विठ्ठलदासकृत जानकी-

स्वयंवर १६३८

- कृत अद्विल्योद्धार १७५४

- कृत कवीशख्यान ५६०

- कृत काव्याष्टक ७६९

- कृत वृत्तात्मक श्लोक ७९४

- कृत गुह्योता १८२९

- कृत जानकीस्वयंवर १६३८

- कृत दत्तात्रयजन्म १५४२

- कृत विष्णुचरित्र ६७८,

९७६, १४९९

- कृत रुक्मिणी स्वयंवर ११४७,

१५५२

- कृत सीतास्वयंवर ११७०

- नागेशात्मज ९७९, १२०४

विठ्ठल अनंतमुत - १५०८

विठ्ठलकिंकर - १५१०

- कृत पंचदशीमावार्थ १७८१

विठ्ठलतनय - ७९३, १२०४

- विह्वलदास - कृत जानकीस्वयंवर १६३८
- कृत रुक्मिणीस्वयंवर १४५,
१५५२
- विह्वलदास रत्न - कृत तुलसीमहात्म्य,
पा. २८१
- विह्वलदीक्षित - ५५४, १५२४
- कृत गीता कवचे १४५०
- कृत ब्रह्माष्टक ६८३
- कृत सप्तश्लोकी ६८३
- विह्वलदीक्षितसुत - १२०९
- विह्वलनंदन - कृत चंडिकामहात्म्य अथवा
सप्तशती १७२१
- विह्वलनाथ - ५५०, १७५, १०२५,
११६६, १२०१, १२१९,
१४४९, १७९९
- विह्वलमंदिर - कल्याणीय, पा. १९५
- विह्वलराव भारद्वाज्यामी - पा. ६
- विह्वल सरस्वती - १०७१
- विह्वलराव सिर्डीमकर - तामाटे
येधोल, पा. ४३१
- विह्वलसुत रामा रामदासी - कृत
शिबीचक्रतीनी कथा ९४०
- विह्वलस्यामी - बढगविचि, पा. ४
- विदेयवत - पा. १९२
- विदर्भ - संप्रद, पा. ४२५
- विदुरनीति - साकृत ७५०
- विदेह - विदेहस्वामी - ६१४, ६१६,
६१८
- विद्या - चतुर्दश १५३४
- विद्यातीर्थ सरस्वती - १०७१
- विद्यादास - १४४९
- विद्यारण्य - १०७१
- कृत जीवन्मुक्त १०००
- कृत पंचदशी ये प्रह्लाद
१३२१
- विह्वलसंन्यास - महादेवाचा रंज कृत
१७६९
- विनायक माहात्म्य - मोरोपंतकृत
१२१६
- विनायकस्तोत्रम् - १२४३
- विप्रसिरी - १२२९
- कृते नायप्रकरण, रामगूढक-
छंदाद ५६४
- विप्रनागेश - १५३७
- विप्रनारायण - ५७५ -
- कृत अश्वमेध ५७४, ५७५
- विप्ररामदास - १०९८
- कृत नवरात्रावर पद ८४८
- विप्रलक्षण - दशविध १५३४
- विभीचार आल्यान - माधवात्मकृत,
पा. ७
- विमलानंद ११७८
- कृत शिवरात्री भाष्यान १५५२
- विरागपंचक - आनंदतनयकृत १४७२
- विराटपर्व - मुक्तेश्वरकृत ५४९, ७४३,
८५३, ९८३, १६१८
- मोरोपंतकृत ५६०, ६०१,
१२०६
- धामनकृत १३९५
- विराटपुरुष - आत्मगामकृत ६२५
- विक्रानंद - सदानंदीये शुद्ध ७५७
- विक्रमाक्षरकाव्यम् - रामकृष्णकृतम्
७७८
- विविधजनस्वभाव - पर गिरिधरकृत
श्लोक ७१३
- विवेकपंचक - आनंदतनयकृत १४७२
- विवेकमार्तंड - गोरक्षनाथविरचित
१७२५

विश्वेश्वर - पा. ५

विश्वेश्वर - ७२८, १०४४

- परिभाषा १०४५

- सुवृद्धाश्रम ५५७, ५६७,
६०९, ७४३, ७७८, ८१४,
८५०, ९६१, १०४३,
११८१, १३५३, १४०८

विश्वनाथ - ९३६, १२०४, १२१५,
१२२८

- कृत वनदेश रहस्य १०००,
१०९७, १८२८
- कृत श्रीवैद्यप्रज्ञाप्रकरण ८६७
- कृत टीका वनदेशानि ८९४
- कृत मास्तीमठ १०६०
- विश्वेश्वरविषय ८६७

विश्वनाथनय नारायण - कृत मञ्जु-
मोक्ष १३३७

विश्वनाथ दीपक - विरचितः चंद्रमण्ड-
विहारः ९१९

विश्वनाथ नारायण - १५४८

विश्वनाथ युवा - मर्षमठाचे, पा. ४६

विश्वनाथ भट - वृष्टिददीक्षितसूत्र,
विरचिता प्रायश्चित्तवृद्धिका
१७८०

विश्वंभर - ७२२, १२०५, १५४५,
१७६०

- कृत गोपीचंदभाख्यान ११८८,
१२००

- कृत मोक्षपुरीची आस्ती १५०९

विश्वंभर प्रभु भाष निरंजन - कृत
गोपीचंदभाख्यान १४५२,
१५३८

विश्वेश्वर - ११३३, १७४९ -

विश्वेश्वरी वदति - ८९४ -

विश्वेश्वरी - ईशनाथम्भगीची, पा. ६

विश्वेश्वर - १०७१

विश्वेश्वर - रोहोशमाचे दिव्य १५८४

विश्वेश्वर - मानंदतनयकृत १४७२

विश्वेश्वरमोक्षपुराण - ८१३

विश्वेश्वर - ९९७, १७३५

विश्वेश्वर नामा - ८५८

विश्वेश्वर नामा - पा. १९२, ५५१,
५५४, ६०१, ६०२, ६०८
ते ११०, १११, १८९,
७०२, ७५७, ७६४, ७७८,
७९३, ८०२, ९३६, ९९१,
११५१, ११७४, १२००,
१२०४, १२१५, १२३९,
१२३५, १४९५, १५०६,
१५०८, १५११, १५१५,
१५१८, १५२८, १६३९,
१७४७

- कृत उत्तरकोट १५८८

- कृत वनमन्युभाख्यान किंवा
चरित्र १२४४, १५५३,

- कृत एकादशी महिना ७०२

- कृत कमळाकरचरित्र १५३९

- कृत कमळाकर भाषणाची कथा
१५५२

- कृत कमळाकर पंत १५१७

- कृत गहवाराख्यान ११७४

- कृत शीतपर्व ८५४

- कृत पर्व ८५४

- कृत पांडुरंगप्रहाराख्यान ७९३

- कृत सुषमावनी ७०२ -

— कृत संतादलीआख्यान १५५२

— कृत हनुमंत मेठी १५०६

विष्णुदास बिठा — ८४६

विष्णुनाथ — १२२८

विष्णुनामावली — ८९४

विष्णुषाया — बुवा — ५६१, १२९९

विष्णु महादेव अलाटे — पा. ४३२

विष्णुपोदशनामावली — ९८५

विष्णुसहस्रनाम — पा. ६३, ७४३,
८९४, १०९६

विष्णुसूक्त — ८९४

विष्णूचे ध्यान — ७६८

विता खेचर — ७७८, १२८३

विताजीपंत — १२८५

विसोया नाईकाचे चरित्र — अनंतदेव

गुड्या बालकृत १२४४

विहंगमाची कथा — मृत्युमयकृत

१५१०

वीरेश्वर — १२४०, १२५३, १२६४,
१२८४

— कृत अनुभवामृतध्याख्यान

१०४१, १०४२

— कृत आरत्या १२८४

— कृत कौड्येचे होदळे १२८४

— कृत चांगदेवपावशेचे विवरण

१०३४

— कृत त्रिपुरसंहार १२८९

— कृत नीलकण्ठचरित्र १४६५

— कृत पंचायुरीमहात्म्य १२८४

— कृत प्रभोत्तरमालिका १३९६

— कृत रामाष्टक १२८४

— कृत वेंकटेशदशक १२८४

— कृत सीताहत्या १२८४

— कृत दुःख घटने १२८४

वीरेश्वर बल्लभ दीक्षित — १०३४

— नरसिंहनंदन १०४१

वृत्तमणिकोश — १५०४

वृद्ध चाणक्य — १७२८

वृद्धेश्वर — पा. १८३

वृंदापरम्य क्षेत्र — १०४१

वृषभस्तुति: — ८९४

वेंकट कृष्ण यजुवा — कृतम् औत्तरक-

काव्यमर्थम् १३३०

वेंकटादि गदाधर: — १५०४

वेंकटेश — १४४९

वेंकटेशदशक — वीरेश्वरकृत १२८४

वेंकटेश नामवर्णनम् — धीनिवासविर-

धितम् १२१०

वेंकटेश प्रार्थनाशतक — देवदासचैतन्य-

कृत १३५७

वेंकटेश्वर रहस्य — १७५८

वेंका — ७६४

वेंका कवि सरदार — ५५४

वेंकाजी — ७९५

वेंको गोविंद — १५१०

वेंकोबा — श्री आरती, परशुराम ब्राह्मण-

कृत १५८९

वेंकोबा कासीनाथ — ११०३

वेदा नागनाथ — कृत संतमानधपूजा

१७२६

वेणाथार्द्र — वेणो-वेणीस्वामी-पा. ८०,

पा. १९२, ५५४, ५५६,

६७०, ६७५, ६८२, ६९०,

७१२, ७१७, ७५९, ७७८,

७८३, ११६६, ११७४,

१२२९, १२८५, १६९०

— कृत हृष्यस्तवनपर ६७०

- कृत कौल ६७४, ६७८, ६८७, ७७८, ७८४, ९७७, १०४७, ११७२, १२००, १५०६, १६३९
- कृत गांधेचे श्लोक ६६१, ६८७, १२२९
- कृत रामगुहक संवाद ९७४, ११७४
- कृत रामस्तवनर ६७०
- कृत सीतास्वयंवर ६३६, ९७४
- मिश्रजेच्या, पा. २ पा. ५५
- शिवरामांची महोण १७४२
- समाधी, गडावर, पा. ५५
- वेणी गिरिधर - कृत संकेतशायण ७२३, ७२४
- वेणुपुरी - पा. ४३२
- वेद - पदंग १५३४
- वेदमनोगत - राघवशाठकृत १७५३
- वेदस्तुति - ७५०
- नित्यानंदसुतकृत १५९४ ते १५९६
- वेदांत - सरस्वती महालातील सदा, पा. २८३
- वेदार्थप्रकाश - माधवाचार्यकृत ९३६
- वेदयाची पेठ - पा. ४३१
- वेदलेश्वर - पा. ८
- वेदकुठानंद - पा. ६१, १०००
- वेदेहीमिश्रजटासंवाद - शुनाय शिवा-
रमजकृत ७२०
- वेदकसार - ८६५
- वेदकीचा ग्रन्थ - ८६९, ९३६
- वेदनाथ कृष्ण मोरवे - ९६८, ९६९, ९७१

- वेयाकरण सिद्धांत कौमुदी - ११३१
- वैरागर - अष्टयुतकृत १८३०
- वैराग्यशतकम् - मर्तुहरिकृतम्-१३६८, १७२९
- वैराज - क्षेत्री समर्थोच्च अष्टावल, पा. ८
- वैराटपुराण - ७८५
- वैश्वदेव - ९३६, १४५५
- वैष्णवभयानदासजी - ८९४, ९३६
- वैष्णवसंप्रदायललित - संजवार मठी-
तील पदति १४४३
- वीरसुरी - पा. ६२
- व्यंकटगिरीमाहात्म्यम् - ८९४, ९३६
- व्यंकटमठारमज - ६३०
- व्यंकटेश - ११७८
- कृत दासप्रताप १८१५
- कृत श्रीकृष्णपत्रिका ११४९
- व्यंकटेशकवचस्तोत्रम् - ९९६
- व्यंकटेश रघुनाथ पाटकर - ७४३
- व्यंकटेशसहस्रनाम - ८२६, १०२३
- व्यंकटेशस्तवन - देवीदासविधित
१४०१
- व्यंकटेश स्तोत्र - पा. २८१, ११४७, ११९७
- देवदासकृत ७७८, ८०९, ८३६ ८४४, १२८६, १६९०
- व्यंकटेशाष्टक - नाशायणकृत १६३८
- व्यंकोजी राजे - १३३०
- व्यवहारसार - ज्योतिषप्रंथ ८२९
- व्याकरण - १५१६
- गिरिधरकृत श्लोकमय ७०६
- प्रंथ ८९४
- संस्कृत श्लोक ७१२
- व्याज - दर ६८५

श्याधधरित्र - १२०५

- गुह्यदासकृ. १४५०

श्यास - १०७१

श्यासारमज - १४९४

श्यादमादध - पा. ६२

शते - १७९४ वगैरे

श

शकुन - ८०८, ८३४, १२११

- एकनाथकृत १२५४

- शिकेचे ७४६

शकुनपंती - ८८७, १७९९

शंकर - ६१६, ९७७, १५४९, १६४४

- नीलंगाचे देवालय, पा. १९४

शंकरकिंकर - ६७०

शंकरचरित्र - १५५३

शंकरचरित्र - १२२८, १२४५, १२५१

शंकरपुराणी - पा. ४२७, पा. ४२८

शंकरभिक्ष - रविता रत्नमंजरीनामधेया

टीका ७३७

शंकर योगी - विरचित. अष्टाव महायोगः

१७९०

शंकर रेणूराय कानूनगो - १११५

शंकर विवाह - बालकृष्णकृत १५०७

शंकरमुख - ५९७, ६०८, १२१९,

१४४९, १४९४, १६४०

शंकराचार्य - पा. ६१, १०००,

१०७१, ११७९, १२२९,

१५०२

- कृत आराधनस्तोत्र ६०८,

१०८१

- कृत वन्देव्यासचरित्र ७५०

- कृत वन्देव्यासस्तोत्र १४८८

- कृत काशीविश्वनाथस्तोत्र ९८५

- कृत काशीविश्वनाथस्तोत्र ६०८

- कृत कृष्णस्तोत्र १५५२

- कृत दत्तात्रेयस्तोत्र १६२१

- कृत पंचरात्रस्तोत्र ८४३

- कृत प्रबोध सुधाकर ७५८,

१०८२

- कृत भवानी भुजंगस्तोत्र ९३६

- कृत मंगळाष्टक स्तोत्र १२२९

- कृत मानसपूजास्तोत्र १७२५

- कृत राघवाष्टकस्तोत्र ८८१,

१२२९

- कृत रामाष्टकस्तोत्र ८९९,

१५०६

- कृत शिवाष्टक स्तोत्र ९८५

- कृत श्रीरेवणासिद्धेश्वराष्टक

११५५

- कृत सरस्वतीद्वादशनामानि

९३६

- कृत सौंदर्यलहरीस्तोत्र ८१३,

८२०

- कृत स्तोत्र १५०९

शंकराजी नारायण - पृ. ४३१

- भाष्यके येथें समाधी, पा.

४३२

शतमुख आल्यान - ७६२

शतमुख शायणवध - मुक्तेश्वरकृत ७९७

शत्रुविश्वसिनीस्तोत्र - ९३६

शनिप्रदोष - ऊर्फ शनिवारप्रदोषोदगी-

व्या, सध्याकृत ५८१

शनिवारप्रदोषोदगीकथा - ऊर्फ शनि-

प्रदोष, सध्याकृत ५८१

शनिस्तोत्रम् -

शानेश्वर स्तोत्रम् - १५०४ -
 शायरी - ५४९
 शायरीचरित्र - आनंदतनयकृत १४५०
 - आनंदनंदनकृत १३१२
 शायरीची कथा - १५१६
 शायरीचें आख्यान - आनंदनंदनकृत
 १२८८
 शायरीरामसंदर्शन - आनंदनंदनकृत
 १२३३
 शमंतकमणी - ११४७
 शंभुपंचक - गोसावी सुतकृत १६३८
 शारफोजी महाराज - पा. २८२
 शारभमहिपति स्तुतिः - गोविंदकवि-
 कृत १२०६
 शारभेंद्र - कृत कृष्णचरित्रार १४८८
 शारभेंद्र प्रशंसा - १४१७
 शारभेंद्रभूषाल - विरचित समामर्शेश्वर-
 प्रस १४८८
 - किरताजुनीय १४७६
 शारसेतु - १३१२
 शारसेतुनिरोपण - १२४८, १२५०
 शारसेतुभंग - १२५४
 शक्यपर्व - ८५६, १५२३
 शाहागढ - पा. ४२९
 शाहाजहान - ११७१, १७७८
 शाहाजी - शंकोजीराजांचे पुत्र १३३०
 शाहाजी महाराज - १३०३
 - मसूची पाटेलकी व कागदप्रस,
 पा. ३, पा. ३३
 शाहापुर - पा. २, पा. ७९, पा. १९१,
 पा. ४२६, पा. ४२७,
 १२२२, १२३८
 - अकरा माहतीपेक्षा एक, पा ३

- चे भीमस्वामी, पा. ३, ८२
 - मसूजवळचे, सतीबाईचे गाव,
 पा. ३
 - समर्थोची गुंफा, पा. ३
 शांतचैतन्य - १०९८
 शांतिपंचीकरण - जयरामकृत, पा. ५
 शांति संकलनः - १०१९
 शांतेश्वर - ५५४
 शाम - ६८६, १६३३
 शामजी - ७९५
 शामजी रामजी - १२५५
 शामजीसुत - ५५६
 - कृत दशावतार १५४८
 - मूढभाषव, ५५६
 - मूढभाषव, कृत दशावतार ७५६
 शामभट्ट - ९१८
 शामराज - ८२७, ११३३, १२३५,
 १५०६
 - कृत आरण्या १२३५
 - दिनकरांचे बहु व शारकुण्ये
 वशील ७९७
 शामा - रायदासाचा १९०४
 शामा विठ्ठलराज - १६२८
 शारदातिलक - ९१५
 शालिग्रामशंखरूप फळश्रुति. - ८६०
 शालिग्रामरीक्षा - ७५६
 शाळीगावन शाहीर - १००७
 शाळीवाहन शक - आरंभ १५८७
 शाहपुर - १२८५
 शाहबेग - १४४९
 शाह हुसेन फकीर - ६८१, ७७८,
 ७९३, ११७८, १५०६,
 १५१९, १६१४, १६३९

व्याधचरित्र - १२०५

- गुदासङ्गा १४५०

व्यास - १०७१

व्यासार्मज - १४९४

व्याहमीदय - पा. ६२

मते - १७९४ बौदे

श

शकुन - ८०८, ८३४, १२११

- एक-अकृत १२५४

- शिकेचे ७४६

शकुनवंती - ८८७, १७९९

शंकर - ६१६, ९७७, १५४९, १६४४

- नीरंस्याचे देवालय, पा. १९४

शंकरकिंकर - ६७०

शंकरचरित्र - १५५३

शंकर चौदड - १२२८, १२४५, १२५१

शंकरपुरवाही - पा. ४२७, पा. ४२८

शंकरमिश्र - रचिता रसमंजरीनामधेया

टीका ७३७

शंकर योगी - विरचितः अष्टांग महायोगः

१७९०

शंकर रेणूराय कानूनगो - १११५

शंकर विवाह - बालकामकृत १५०७

शंकरासुत - ५९७, ६०८, १२१९,

१४४९, १४९४, १६४०

शंकराचार्य - पा. ६१, १०००,

१०७१, ११७९, १२२९,

१५०२

- कृत अवश्यासुतो ६०८,

१०८१

- कृत उपदेशपर्यंचक ७५०

- कृत कवक्यास्तोत्र १४८८

- कृत कालभैवाष्टकस्तोत्र ९८५

- कृत काशीविश्वनाथाष्टकस्तोत्र ६०८

- कृत कृष्णाष्टकस्तोत्र १५५२

- कृत इक्षानियस्तोत्र १६२१

- कृत पंचरत्नस्तोत्र ८४३

- कृत प्रबोध मुधाकर ७५८,

१०८२

- कृत भवानी भुजंगस्तोत्र ९३६

- कृत मंगलाष्टक स्तोत्र १२२९

- कृत मानसपूजास्तोत्र १७२५

- कृत रामवाष्टकस्तोत्र ८८१,

१२२९

- कृत रामाष्टकस्तोत्र ८९९,

१५०६

- कृत शिवाष्टक स्तोत्र ९८५

- कृत श्रीरेवणासिद्धेश्वराष्टक

११५५

- कृत सरस्वतीद्वादशनामानि

९३६

- कृत सौंदर्यलहरीस्तोत्र ८१३,

८२०

- कृत स्तोत्रे १५०९

शंकराजी नारायण - पा. ४३१

- भावयडे येथे समाधी, पा.

४३२

शतमुख आख्यान - ७६३ -

शतमुख रावणवध - मुक्तेयकृत ७९७

शत्रुविध्वंसिनीस्तोत्र - १३६

शनिप्रदोष - ऊर्क शनिपारत्रयोदशी-

वध, सजाकृत १८१

शनिपारत्रयोदशीकथा - ऊर्क शनि-

प्रदोष, सजाकृत १८१

शनिस्ते शत्रू -

शानेश्वर स्तोत्रम् - १५०४ -
 शायरी - ५४९
 शायरीचरित्र - आनंदतनयकृत १४५०
 - आनंदनंदनकृत १३१२
 शायरीची कथा - १५१६
 शायरीचे आर्यान - आनंदनंदनकृत
 १२८८
 शायरीरामसंदर्शन - आनंदनंदनकृत
 १२३३
 शमंतकमणी - ११४७
 शंभुपंचक - गोसावी छुतकृत १६३८
 शरफोजी महाराज - पा. १८२
 शरभमहिपति स्तुतिः - गोविंदकवि-
 कृत १२०६
 शरभेंद्र - कृत कृष्णचरित्र १४८८
 शरभेंद्र मशंसा - १४१७
 शरभेंद्रभूपाल - विरचित उमापदेश्वर-
 मय १४८८
 - किष्किताजुनीय १४७६
 शरसेतु - १३१२
 शरसेतुनिरोपण - १२४८, १२५०
 शरसेतुभंग - १२५४
 शरवपर्व - ८५६, १५२३
 शहागढ - पा. ४२९
 शहाजहान - ११७१, १७७८
 शहाजी - ब्यंकोजीराजांचे पुत्र १३३०
 शहाजी महाराज - १३०३
 - मसूची पाटीलकी व कागदपत्र,
 पा. ३, पा. ३३
 शहापुर - पा. २, पा. ७९, पा. १९१,
 पा. ४२६, पा. ४२७,
 १२२२, १२३८
 - अकरा माहनीपेढी एव, पा. ३

- चे भीमस्वामी, पा. ३, ८
 - मसूजवळचे, सतीबाईचे गांव,
 पा. ३
 - समर्थाची गुंफा, पा. ३
 शांतचैतन्य - १०९८
 शांतिपंचीकरण - जयरामकृत, पा. ५
 शांति संकलनः - १०१९
 शांतिश्वर - ५५४
 शाम - ६८६, १६३३
 शामजी - ७२५
 शामजी रामजी - १२५५
 शामजीसुत - ५५६
 - कृत दशावतार १५४८
 - मूढपाधव, ५५६
 - मूढपाधव, कृत दशावतार ७५६
 शामभट्ट - ९१८
 शामराज - ८२७, ११३३, १२३५,
 १५०६
 - कृत भारखा १२३५
 - दिनकरांचे यष्टु व धारकृष्ण चे
 वरील ७९७
 शामा - रावदासाचा १२०४
 शामा विठ्ठलदास - १६२८
 शारदाविक्रम - ९१५
 शालिमामसंस्वरूप कळमुतिः - ८६०
 शालिमामरीक्षा - ७५६
 शाहीगावन शाहीर - १००७
 शाहीवाहन शक - आरंभ १५८७
 शाहपुर - १२८५
 शाहबेग - १४४९
 शाह हुसेन फकीर - ६८१, ७७८,
 ७९३, ११७६, १५०६,
 १५१९, १६१४, १६३९

- शाहु उत्पत्ति - महाराज - पा. १०,
पा. ५४, ५४८
- शिंदखेड - पा. ११५
- शिंदी चक्रवर्ती आटवान - कथा -
चरित्र - १८३
- आनंदतनयकृत १२०२,
१२०५, १४५०
- आनंदनंदनकृत १३१२
- विठ्ठलसुत शामा रामदासी कृत
१४०
- शिरगांव - पा. २, पा. ४, पा. ४२८,
पा. ४३२, ५५४
- कल्याणखंडु दत्तात्रयांचा मठ
पा. ३, पा. ११
- फरमाणांचे लेखन ५७१
- चा संग्रह, पा. १३, पा. ३२
- चे लक्ष्मण ६०७
- दत्तात्रयांचे लेखन ५७१
- दीन रायब ६०७
- मठपति भीमस्वामी ५५५
- मठाची परंपरा, पा. ३
- शिरवली - पा. ४३२
- शिरवळ - पा. ४२६, ६१५
- चे रंगे गोविंद सुमेधा, पा. ७
- नारायण गोसावी यांचा मठ
६१५
- नारायण मुठा व बाजीमुख
यांच्या समाधी, पा. ४३६
- शिराळे - पा. ५३, पा. ५४, १८६४
- मठपति जयशाम, पा. १९१
- समर्थप्यायित माक्षी, पा. ५४
- शिवाळेरा - धंदानोगाईचे, पा. १८९
- परधीचा, पा. १९३
- प्रतापपुराचे, पा. १९५

- मारंगुडीचा, पा. १८२
- लातूरचे, पा. १९३
- शिव - कृत रामानंद पद ६९२
- मल्लानंदीचे मुद्र ५३७
- यांना अनुग्रह प्रत्यक्ष श्रीगोपाल-
कृष्णाचा ५३७
- लिखित घटिकात्म ८०८
- शिवकवच - पा. १९४, ८५९, ९२५,
१२५२
- शिवकीर्ति - मोरोपंतकृत १४३२
- शिवचरित्र - १५५१
- गोविंदकविकृत १४०२
- शिवउत्पत्ति - शिवाजी राजे - शिवाजी
महाराज - पा. ३०, पा. ११,
पा. ४२७, ५४८, ६१३,
६१५, ७९५, १२८५
- कर्नाटकची स्वारी १२३८
- कालभोर खारडे निवाडा, पा.
४२८
- चरित्र, गाढांकृत सन १६९५
तील ८९९ -
- जन्मकाळ ५४८
- तुकाठमांची पत्रिका १२४४
- पालीचा निवाडा, पा. ११
- चौथ्याडीस मुक्काम पा. ४२७
- भेट व धनुमह १२८५
- महज १५७९ तीळ, पा. ४३१
- रायगड येतात, पा. ४२७
- रायगडावर समाधी, पा. ४२९
- व चंद्रराव मोरे, पा. ४३०
- समासदकृत बखर, पा. ४३२
- हस्ताक्षर, पा. ११
- शिवजी - पा. १९४

शिवतण्डुलमुपनिधिः - ११७३

शिवतन्त्र ६८६

शिवतर - पा. ५३

- चंद्रव मोरे याचा बाबा,

पा. ४३०

- बी घट्ट, पा. ४२६, पा. ४३०

- बे मोरे, पा. ४३६, पा. ४३०,

पा. ४३२

- क्या घळीत डेज्जन्मवघाय

५७१

शिवदास गोमा - कृत काशी घंड

१५७९

शिवदिन केसरी - शिवदिन - ५४७,

५५०, ५५४, ५७९, ६०५,

६१७, ६१९, ६८०, ६९०,

७५६, ७७८, ७८३, ७९३,

८०२, ८४७, ९९१, ९९७,

१००७, ११०७, ११५८,

११६६, १२०१, १२०५,

१२१३, १२३८, १२५४,

१२७३, १२८३, १४४९,

१४९०, १४९४, १४९६,

१४९७, १५०६, १५०८,

१५११, १५१९, १५८५,

१६३१, १६३३, १६४२,

१७३३, १७३५, १७६०,

१७९९

- कृष्ण विठ्ठलाचा घांवा ९३६

- कृत समर्थोवर वदे, ६९०,

१०९९

- पुण्यत्रिघी, पा. १३८

- पेटणचा मठ, पा. १३६

शिवनामरी - धंगपुरच्या खोडाचे नांव

५५५

शिवनामावली - अठोत्तराव ८१४

शिवपात्रिका - ८०८

शिवपार्थदशेन - रघुज ७९३

शिवपार्थसंवाद - १२९५

शिवपूनामहिमा - शिवपामट ९८३

शिवमहिमान - ९७९

शिवमूर्ति - भारती, नादरिक्त ११७३

- शिवराम ११७३

शिवारहस्य - गिरिपामट ६५८

शिवारक्षा - १७२५

शिवरात्री भाषयान - क्या-परिम -

१२१८, १५१३

- अथर्वगंगापाट्ट १२४४

- आनंदतनयकृत १२०५,

१२४४, १४५०

- आनंदनंदकृत १२५४

- पंडितराम शिरसाळकरकृत ९९७

- माधवकिंकरकृत १५०६

- दिग्गजानंदकृत १५५२

- सदाकृत ५८१

शिवराम - पा. १३५, ५५६, ६००,

६२४, ६७३, ६७५, ६९७,

६९९, ७५९, ७६४, ९८३,

९९७, १००७, ११३६,

११६३, ११६७, ११९९,

१२२९, १२५३, १२८९,

१४९५, १५११, १५१९,

१५५०

- भाषचंदचे, पा. १९८, ७५९,

१०३९

- भारती, भास्करामकृत ११६७

- कृत अष्टावतारमाधव १०२७

- कृत शरारचस्तोत्रदीका १०८१

- कृत अष्टावक्र, पां. ६
- कृत कल्याणांची भारती ११६७
- कृत द्वादशमास कौतुकवृंद ५६९
- कृत पंचीकरण ६७४, ७८१, १७२२, १७४५
- कृत पाळकृष्णांची भारती ८०२
- कृत बोधवासठी १०६८, १०६९, ११५४
- कृत बोधामृत १०५८
- कृत रामतुळशी ११६२, ११९५
- कृत रामायणवर टीका १०२२
- कृत वासिष्ठसार १०२१
- कृत शिवपूजामहिमा ९८३
- गदाधरांचे पुन, पां. १८९
- बहोण वेणाबाई १७४२

शिवराम पूर्णानंद - पां. ११५, ५४९, ५५०, ५५४, ५६९, ६०८, ६०९, ६१६, ६१७, ६७९, ६८१, ६८२, ६८८, ७५९, ७६३, ७७८, ७८४, ७९३, ९७७, ९७९, ९८५, १०२७, १०३१, ११०७, ११४७, ११५१, ११५२, ११५८, ११६१, ११६२, ११६६, ११७४, ११९४, ११९८, १२००, १२०१, १२०४, १२०५, १२०९, १२१३, १२२४, १२५०, १२५१, १२५४, १२६२, १४७७, १४९७, १४९८, १५०६, १५०८, १५१०, १५१२, १५१८, १५४४, १५४५, १५४९, १५६७, १५८५,

१६३३, १७३५, १७४६, १७६०, १७६१, १८०९, १८४६

- कृत अध्यात्मरामायण ३८३२
- कृत वारोक्षानुमूतिदीपिका १०८०
- कृत गीतावंदिका १८३२
- कृत गोवाळकाला ११५८
- कृत दक्षिणामूर्तिस्तोत्राचे सप्त-श्लोक ११२३
- कृत निःसंदेहदिनकर - दिवाहर - १०५३, १०५४
- कृत प्रदीपकथा १२७३
- कृत प्रबोधसुधाकर ११७९, १८३२
- कृत धर्मशोध ११२६
- कृत भागवत १०९२
- कृत मुरलीचें चरित्र १५१७
- कृत योगवासिष्ठसार ३६६८
- कृत रामतुळशी १०५२
- कृत रामाष्टक १०२४

शिवरामाचा एका - ६८०

शिवरामारमज - १२०१, १७६०

शिवरामायण - एहनायकृत १२१०

शिवरामेश्वर - १०२७

शिवलीलामृत - ११४७, १५८५

- दीपकृत ५४७, ९९८, १२७५, १७१९, १७६५

शिवशंकर - १२१९

शिवपद्धतीर्मंत्र - १७२५

शिवसहस्रनामावली - ११६४, १२४३, १५८५

शिवसुत - ७७८, ७९३, १२०१

शिवरत्नः - वरमन्युक्तः १४४२
 शिवस्वरोदय - ७८५
 - रासदासकृत १८२२
 शिवाग्र - अनंतगोपाचे गुप्त ५८२
 शिवानंद - १००७
 शिवानंद योगेश्वर - कृत सा. द्वा. द्वा.
 वंशावली १४८
 शिवार्थ - १२०५
 - कृत पंचशरीचरित्र १२०५
 - कृत मद्रायुचरित्र १२०५
 शिवाष्टकम् स्तोत्रम् - शंकराचार्य विर-
 चितम् १८५
 शिवाष्टोत्तरनाम - १२५२
 शिशुपालमहाकाव्य - १३६
 शिशुपालवध - ७७८
 शीघ्रबोध - १७८७
 शुक्रजन्म - १८३
 शुक्रदेव - १०७१
 शुक्रदेवचरित्र - १७६८
 शुक्ररंभासंवाद - आख्यान - ५७९,
 ९३६, ९८३, १२०५
 - अमृतसामकृत १४७, १४८२
 - ददवनिदूषणकृत १५१०
 - नायासकृत १२०५
 - मुक्तेश्वरकृत १११२
 - हरिकविकृत १४७०
 शुक्राचार्य - विरचिता प्रश्नोत्तरमात्रा
 १०५५
 शुक्राष्टक - ११४२
 - हानदेव विरचित ८३७, १०९३
 - हानेश्वरकृत ११४७, १२०१,
 १६२४
 शुक्रोक्ति - वामनकृत ६०३

शुद्धवाचा - ७५१
 शुद्धमहाशानाचा घटा - ११०५
 शुद्धमूर्धमवेदोद्धारचंन - संस्कृत ७८५
 शुद्धधर्म - दामोदरगुप्तविष्णुकृत ८९४
 शृंगारश्लोक - १४४६
 शैल महमद - ५५०, ५५४, १००७,
 १२०१, १७३३
 शैलवाळ - पा. २
 शेणोळी - पा. १९२
 शेर - पा १९२
 शेणशीराज - सरफोजी राजे १२३९
 शेवगांव - पा. १३६, पा. १३८,
 ८९२
 शेव - ७७८, १४९८
 - कृत अग्न्याधानप्रयोग १७८०
 - कृत अद्भुतकांड, रामायण,
 पा. २८०
 - कृत अमृतेश्वर १४९८
 - कृत वरमन्युचरित्र १४९८
 - कृत गजेंद्रमोक्ष १४९८
 - कृत गोवालकाला १५६६
 - कृत गोविंदबाळवर १४९८
 - कृत तारकमहाष्टक १४९८
 - कृत दामाजीपंतर्षि चरित्र
 १४९८
 - कृत पांडुरंगमाहात्म्य, पा. २८०
 - कृत महाबलमहावी कथा
 १४९८
 - कृत शृंगारपा १४९८
 - गोविंदबाळचे शिष्य १४९८
 - परंपरा, पा. २८०
 शेवगिरी रघुनाथराव दक्षपत कुंभकोण
 - १२०५
 शेवराव भुगंगराव - मामलेश्वर बीड
 ७३३

शेषसुत - १४९८

- कृत भारती अमरसिंहाची
१८९८

शेषाद्रि - १४४९, १४९७

शेळगावकर जीवराम - जीव कवि -
१२०५

- कृत कचोपाख्यान १२५४

शेषशाकवैष्णवसीर्यमाणपत्यसर्व-

संग्रहोत्कीलनम् - १७२५

श्याम - १५२८

श्यामदास - १४४९

श्यामसह - ७९४

श्यामसुंदर - १५१९

श्यामसुतोक्ति - ६८१

श्यामहरणो - १८६५

श्यामकवयः - ८९४

श्यामवध - १४६४

श्यामलक्ष्मि - उद्यवचिद्वनकृत ७०५

श्रीकविदीर्घांशुनकवचम् - १३८५

श्रीकृष्ण - देवकृष्णसुत ९०८

श्रीकृष्णकणामृतस्तोत्रम् - छीला-

शुक्लेन विरचितम् ८४२

श्रीकृष्णचंद्रोपाख्यान - १२५५

- प्रतापसिंहकृत १३८१

श्रीकृष्णजन्मकथा - आनंदसुतकृत

१७६०

श्रीकृष्णदानप्रत - एकाधकृत १६२६

श्रीकृष्णनाटक - आनंदतनयकृत १२०५

श्रीकृष्णपत्रिका - व्यंकटेशकविकृत

११४९

श्रीकृष्णभक्तिचक्षिकानाटकम् - महा-

देवसूनुनामानतदेवेनकृतम्

१६५१

श्रीकृष्णस्तवन - बापराष्ट्रमादेवीबद्धत
१६९७

श्रीकृष्णायस्तोत्रम् - चण्णमदीक्षितविर-
चितम् ६८३

श्रीकृष्णाष्टक - १४७२

श्रीलंछ्याखंशाख्यान - बरिज - १५१८
- प्रभुनंदनकृत १८२०

श्रीगुरुमाहात्म्य - १४८४

श्रीधर - श्रीधर प्रधानंद पदा - ५४७,
५५०, ५५४, ५५६, ५९८,

६०१, ६०५, ६१६, ६७८,
६७९, ६८२, ६९०, ६९७,

७१५, ७७८, ७९३, ८०२,
९३३, ९७९, ९९९, १००७,

११२९, ११३३, ११४७,
१२०२, १२०९, १२१३,

१२१५, १२५०, १२५३,
१२५४, १२७६, १२८९,

१४४९, १४५७, १४६८,
१५०१, १५०६, १५०९,

१५१५, १५२५, १५५८
- कृत अश्वमेध ११९४, १२३०,

१७६०
- कृत अश्वमेधकथा ११४७

- कृत कृष्णलीलामृत १७३०
- कृत चिह्नदाचरित्र १२३०

- कृत चोळराजचरित्र १४५०
- कृत जांबूकाख्यान १२१२

- कृत दुर्गास्तोत्र १२७४
- कृत नमोपाख्यान १५७५

- कृत पांडवप्रताप १०१०, १५७५
- कृत पांडुरंगमाहात्म्य १०१८

- कृत पारधी कथा ६९७, ७९३,
१६२१

- कृत भावार्थदीपिका टीका १३१५, १३७१
- कृत मिश्रगीत ५५४
- कृत मयूरध्वजचरित्र १४५०
- कृत रामट्टणमक्तबंधाद १०१०
- कृत रामविजय ७९७, १००१, १५४१, १७६३
- कृत शिवलीलासूत ९९८, १३७५, १७१९, १७६५
- कृत श्रीराममगुणप्यान ७९३
- कृत संतमाळा ६९७
- कृत सेतुबंधन ९८३
- कृत हरिनिजम १०११, १११९, १३५१, १६९८, १७६४, १७७०

श्रीधर गुरुदास - ६६०

श्रीधरपंत - पा. १९७, १०३२

- दासविभ्रामधाम प्रस्त वनेतील ६२७

श्रीधर महानंद - श्रीधर महा-पा. १९५, ५६९, ८०७, ८४७, ९३६, १५४९, १५६३

- कृत बोळाजचरित्र १२५४

- कृत जादूकाव्यान ११६५, १५४८

- कृत पारधीची कथा १२१८

- कृत मयूरध्वजचरित्र १२१०

- कृत शिवलीलासूत ५४७

श्रीधरस्वामी - १००७, १२०१, १४४१

- कृत सुबोधिनी टीका, श्रीदेवर १३२३

श्रीधरानंद - ९४६

श्रीधरी टीका - भागवतावरील, पा. ४८०

श्रीनिष्कचरित्र - १८३८

श्रीनिवास - १२१०, १२८०

- कृत कृष्णलीला १२१०

- कृत गोपीगीततारकावळी १३२६

- कृत चंद्रमंजरी १४०३

- कृत निक्षपमनामावलि: १४७९

- कृत रामकीर्तन १२१०

- कृत वैकुण्ठेश्वरनामवर्णनम् १२१०

- कृत सुदामचरित्र १२१०

- कृत सुमनोरंजन १४१७

श्रीनिवास गीरमाजी - १२११

श्रीनिवास भगवंत चंदावरकर - १३२५

श्रीनिवासचंपू - १२४१

श्रीपंचनदमाहात्म्य - १४३३

श्रीपत - १२०१

श्रीपति - ६१६

- कृत प्रह्लादचरित्र १५९२

श्रीपतिदास - कृत मनावे चरित्र १२०७

श्रीरंग - ५५४

श्रीरंगनारायण - १७९६

- कृत कान्धोपायाचरित्र ८४०

श्रीरंगसंतमाळा - श्रीरंगानुजआत्मज-कृत ६९०

श्रीरंगानुजतनुज - ५६९

श्रीरंगानुजआत्मज - ५५६

- कृत श्रीरंगसंतमाळा ६९०

- कृत सच्चिदानंदस्वरूपाचे वर्णन ६९०

- कृत संतमाळा ६०४

श्रीराम - बीडचे, पा. ६५

श्रीरामकृपाविष्णुस - मुकुंदकृत १३०५

श्रीरामचंद्रपदाभिषेकः - १४३१

श्रीरामपंडित = ऊर्फ भाऊसाहेब रंजळ
कर, पा. १

श्रीरामतुचा - पा. ७५

श्रीराममठ - पा. ६५, पा. ७३,
पा. १०५, ६५३, ७२७

श्रीराममंत्रसंख्या - ९४४

श्रीरामवेजय - १४१६

श्रीरामशरसेतु - १२०५

श्रीरामसगुणध्यान - श्रीपरकृत ७९३

श्रीरामसहस्रनामस्तवाराज - ८९४

श्रीरास्तव - ९३६

श्रीरामहृदयम् - अध्यात्मरामायणातील
८९९

श्रीरामानंदगुरु - १२८०

श्रीरामानंदन मयूर - कृत सन्निमाला
११४७

श्रीरामाष्टक - १४७२

श्रीरेवणासिद्धेश्वराष्टकम् - शंकराचार्य
विरचितम् ११५५

श्रीशिवाकिलित - १२११

श्रीहरिरामक - ९३६

श्रेष्ठ - पा. ६२, ७९९, १०९१

- कृत कृतनिर्वाह ११८४

- कृत भक्तिरहस्य ६१२

- कृत सुगमोपाय ८७३, ८७४

- रामीरागदास पदा पा. ७९

श्रीचक्रायुधिसिद्धेदिका - तृप्तिदीक्षित
सूत्र दिशनाथमदनिविता
१७८०

श्रीनोद्धर - श्रीमाराष्ट्र ११६६

- भवस्वर्णिमृत ११६५

प

पद्मकम् - ८९९

पद्ममयः - ८९९

पद्मस्तु - १२११

पड्डिपु - समर्थकृत, पा. १३५, ६४३,
७३०, ९७९, १२२३,
१२४०, १२४८, १५०२,
१६७८

पद्मविकारा. - ८९९

पोदशनामावली - १५१३

पोदशोपचारपूजा - ८९४

स

सक्र - मिरजेच्या, पा. ५५

सक्रवाई - चें चरित्र, मधनाथकृत
६००, १४६६, १५१७,
१६१६, १७९६

सकंमदारमज - मुळे ९३६

सखा - ५८१, १५०६

- कृत 'आणिह नेणे हो' ६९५

- कृत आत्मादशप्रकाश ५८१

- कृत एकनाथाची आरती ५८१

- कृत द्रौपदीचा धावा - ९३३,
१५०६

- कृत पाळणा ६४३

- कृत शनिप्रदोष ५८१

- कृत शिवरात्र्यनकथा ५८१

- कृत ज्ञानदीपिका ५८१

- याचे शुद्ध जनार्दन ५८१

सखा कविराय - १४७५

सखानंद - १४४९

सखाराम - पा. ५५, पा. १३५

- कृत समवात्मक रागगीता
१६५९

सत्ताराम यावुभट - ८९४

सत्ताराम घाळिचे - १०००

सत्तारामसुत - ५५४

- कृत आर्या हविमगीस्वर्यंवर
९८३

सखीदास - १६१५

सखोया नाईक - ५८१

सगुणप्यान - श्रीवर्मकृत पा. ११६,
६११, ६४४, ६११-१२,
७०८, ७३०, ७८६, ८०७,
९९४, ११४५, ११९०,
१२४०, १२८७, १५०९,
१७४९, १७७१

सगुणनिरोपण - १२७३

संकट चतुर्थीकथा - रामानंदकृत ११४७

संकटनाशनस्तोत्र - ७६८

संकटहरिणी शिवमंथ - ११९७

संकट चतुर्थीमंत्र - ९२३

संकेत कुवडी - १६७३

संकेतमंथ - दादबोधोपाचें मुखवळा १६६६

संकेत रामायण - येणीगिरिधरकृत ७२३,
७२४, ७३८, ७४५

संगमेश्वर - ६१३

संगीतदर्पण - हरिवल्लभकृत ११७५

संक्षेप रामायण - ६११

सचिव - भोईचे पा. ८

सच्चिमुख - १४४९

सच्चिदानंदयाया - १३३९

सच्चिदानंदसेवक - १६३३

सज्जनगड - पा. १, पा. ७, पा. ९,
पा. १३२, पा. १३६, पा.
१९२, पा. ४२६-२८, पा.
४३१, पा. ४३३, ९६९,
११५५, १२८५, १८७४

- चे सननीस पा. ३६

- येथील रामाच्या मूर्ति पा. २८९

- येथे वेणावार्हो समाधी पा. ५५

सज्जनरंजन - ६१७, ६१९, ६८८,
९७७, ९९७, १२०१,
१५२४, १६३३, १६४०,
१८०९

सजोमि भोसळे - १७६६

सडा - केशवकृत ११५१

सरकार्योत्तेजक सभा - १३१६, १५३४

सत्यभामादानामृत - १७६०

सत्यभामाविलास - आनंदतनयकृत
१२०२

- धामनकृत १३१२

सरपार्थचरित्र - किंकरकविकृत १२०६

सरसंगमहिमा - रंगनाथकृत १४५०

सदयानंद - ७५७

सदाचारटीका - १७५८

सदानंद - पा. १९५, ७५७, ७९३,
९९७, १२१३

- पुढोत्तमस्वामीचे शिष्य ७५७

- विलयानंदीचे शिष्य ७५७

सदानंदतनय - ९८१

सदानंद सरस्वती किंवा मुनि - कृत
जयदेवकृत अष्टपदीवर टीका
९४६

सदाशिव - १२२९

- अवधूतांकित १२७३

- कृत आत्मविलास १४००

- कृत आत्मानात्मविवेक १००३

- कृत भस्मासुरवध ९८३

- कृत मनीषारंजक १२७३

- कोनेरोनंदन १२७३

सदाशिव नगर पेंकदेश - १०६४

सदाशिव शुभा - पा. १९२ -
 सदाशिव प्रसा - १४४९
 सदाशिव भट्ट - ८९४
 सहृदय अष्टक - कवि सूर्यकृत ११७२
 सहृदयदास - कृत प्रह्लादचरित्र १४५०
 - कृत सीताकल्याण १४७०
 सहृदय दासानंद - १२८८
 सहृदय पंचपद्विस्तोत्र - दशवंतकृत ६८७
 सहृदय शंकर अनंत - ५६९
 सहृदयस्तोत्र - विरिधाकृत ६३२
 सहृदयपदेश - वात्कशामकृत १५०७
 सनवीदास - ७६४, ७९३, १२२९,
 १५०६
 सनाकुमारसंहिता - ७५३, ८९४
 सनाभुजात - माधवकृत पा. २८०,
 १२३८
 सनद - घन १८६१ तील ८९२
 संतकविकाशसूचि - चांदोरकरकृत
 ५८१, ८५८
 संतमानावली - ५६१
 - आत्माशामकृत ६२५
 - जयरामकृत १२६४
 - मध्वनाथकृत १५०६
 - विद्याकृत १६६३
 संतबापा - १४४९
 संतमानसपूजा - वेदा नागनाथकृत
 १७२६
 संतमालिका - १३१, ९३६
 - कोनेरीनंदन गंगाधरकृत ६७०
 - बदरामकृत ११४६
 - देवदासकृत पा. २८३, ५८०,
 ८९३, ११२५, १४९०,
 १५१०
 संतमाला - यशवंतकृत ७९६

- श्रीधरकृत ६९७
 - श्रीरंगभुजाशामकृत ६०४
 संतछोळामृत - महिपतिकृत १७१५
 संतविजय - महिपतिकृत पा. २८०,
 पा. ४२८, ७३३, ७७५,
 ११६४, १३७४, १७४०,
 १७७५
 संतांच्या भावां - मोरोपंतकृत ५५४
 संताजी सेठी जगनाथ - ५५४
 संतान सप्त - १५३४
 संतावली आश्रयान - विष्णुदास नामा-
 कृत १५५२
 संदेशहरण - राघवरकृत पा. १८४,
 १०४६, ११४७, १८३४
 संध्या - ८९४, ९३६
 संध्याभाष्य - १६५५
 सप्तमणिमाला - मोरोपंतकृत ६०५,
 ११४७
 सप्तधातवः - ८९९
 सप्तशदी - ज्ञानदेवकृत १५३७
 सप्तपयसन - निर्जनकृत १५१०
 सप्तशती - ७४३, १७८६
 - ऋतुमर्दनकृत १७२१
 सप्तछोकी - विठ्ठलदीक्षितविरचित ६८३
 सप्तसमाप्ती - श्रीसमर्थकृत पा. १२६,
 ६४६, ८६२, ८८६, ११४५,
 १२४०, १२४८, १७७२,
 १७७४, १८७५
 सप्तशत - पा. ७
 - इषलामपुरचे पा. ५३
 - सज्जनगडचे पा. ३६
 सप्ताष्टक - ७९४
 सप्ताष्टक - मुक्तेश्वरकृत ७४३, ८४९,
 ९८३, ९९३

— मोरोपंतकृत ६०३, १४३०

— घामनकृत ९७४

सभासद — कृत शिवछत्रपतींची वयर
पा. ४३२

संभाजी राजे — पा. ६, ५४८, ६१३

— यांचे धीसमर्थ्यांचा सुद्धिवाद
१२४०

— यांचे धीसमर्थ्यांचे पत्र ९९४

संघाद — सेनान्धावीकृत १४५०

संस्कार आणि शांति — १७९५

संस्कृत ग्रंथ — धीसमर्थकृत दासगीता
१२४०

श्री समर्थ — शंतबाई सर्वज्ञ, प्रत्येक
पान आणि प्रत्येक वाद,
ख्यातक्या ख्यात, पाने (१,
२, ४, ६, ८, १०, ११,
१३, १५, १७, १९, २०, १०५,
१२९, १३५, १३६, १८२,
१९२, १९४, १९५, १९७,
२०६, २०८, २०९, २८२,
४२६, ४३०) व घाळें
५३१, ५४७, ते ५१, ५५४,
५५६, ५६१, ५६४, ५६५,
५६८, ५७९, ५८१, ५९५,
५९८, ६०१, ६०४, ६०५,
६०७ ते ११, ६१४ ते १९,
६१२ ते २६, ६४७, ६५२
ते ५४, ६५७, ६६२,
६६८, ६७०, ६७३, ६७८
ते ८०, ६८२, ६८६,
६८८, ६९०, ६९२, ६९४,
६९७, ६९९, ७०५, ७११,
७१४, ७१७, ७३२, ७५१,

७५६, ७५७, ७५९, ७६०,
७६२ ते ६५, ७७८, ७७९,
७८२ ते ८४, ७८८, ७९३,
७९४, ७९६ ते ९९, ८०१,
८०२, ८०७, ८१४, ८२७,
८३२, ८४७, ८६७, ८९२,
९०४, ९३२, ९३५, ९३६,
९३८, ९४३, ९४५,
९७५, ९७७, ९७९, ९९१,
९९४, ९९७, १००७,
१०२४ ते २७, १०९१,
१०९९, ११३६, ११३९,
११४५ ते ४७, ११४९,
११५२, ११५७, ११६० ते
६३, ११६५ ते ६९,
११७१, ११७३, ११७७,
११९१, १२०० ते १२०२,
१२०४, १२०५, १२०९,
१२१२, १२१३, १२१५,
१२१८, १२१९, १२१९,
१२२४, १२२५, १२२८ ते
३०, १२३५, १२४०,
१२४४, १२४५, १२४७,
१२४९ ते ५१, १२५३,
१२५४, १२५४, १२७२,
१२७६ ते ७८, १२८३,
१२८४, १२८६ ते ८९,
१२९४, १२९५, १२९९,
१३११, १३४१, १३५८,
१३७७, १३८३, १४४१,
१४४४, १४४९, १४७७,
१४९०, १४९४ ते ९८,
१५०१, १५०२, १५०४,
१५०६ ते १२, १५१५,

- १५१८, १५२०, १५२२,
१५२५, १५२८, १५३१,
१५३३, १५३८, १५४०,
१५४२, १५४४, १५४६,
१५४७, १५४९, १५५५,
१५५८, १५६२, १५६४,
१५६७, १५६८, १५८५,
१५८९, १६१४, १६२८,
१६२९, १६३३, १६३९,
१६४०, १६६४, १६६७,
१६९०, १७३३, १७३५,
१७४२, १७४७, १७४८,
१७५० से १७५३, १७५६,
१७६०, १७६१, १७६६,
१७७२, १७९६, १७९९ से
१८०१, १८७२, १८७५
- कृत अर्द्ध छान्दान ९९४
- कृत अक्षरपदसंज्ञा १०८९,
१६६१
- कृत अंतर्मात्र ५४५, ६४१,
६४३, ६४४, ६९१, ७६६,
९६९, ९९४, १०७६ से
७८, ११७४, ११८४,
१२२३, १२४०, १२८६,
१२८७, १५४७, १७४९,
१७७२, १७७४, १८४०
- कृत आमाराम ५४६, ६४१,
६४३-४४, ७६६, ८८६,
९६८, ९९४, १०९०,
११८४, ११९०, १२२३,
१२४०, १२८७, १७४९,
१७७२, १८४०
- कृत आर्या १०५०, १२७६
- कृत आर्य ५९०

- कृत ईश्वरविवाह ६८२, ७०६
- कृत एकवीसमासी ५५३,
६४५, ८०५, ८८६, १०७३,
१२४०, १७४१
- कृत शोभासतके ५५०, ७०७,
११८६, १२४०, १५०७,
१५३८, १५४५
- कृत कल्याणके ६७६, ७०९,
७४९, ११६९, ११७२,
१२८६, १५०७, १५०९,
१७४८, १७५०
- कृत काकट आर्या ९७९
- कृत कृतनिर्वाह ११८४
- कृत गजेंद्रमोक्ष ९७९, ११२७
- कृत चतुर्थमान १२२३, १२७८
- कृत चतुर्थयोग ६४१, ६४३,
६४४, ६६२, ७३०, १२२३,
१२७८
- कृत चतुःसमासी १२४०
- कृत जनकाव्या शोभा १२२९
- कृत जनस्वभाव ६४२, ९९४
- कृत ज्ञानाटपुरुष ५४४, ६४१,
६४३, ६४४, ९६३, ११८४,
१२२३, १२४०, १२८७,
१७४९, १७७२, १७७४
- कृत ज्ञानार्णी १२२९, १५११
- कृत गुकारामाना सानितके
प्रकरण ७८३
- कृत दासगीता मृगजै पंचाग्यायी
१२४०
- कृत दासबोध १५०९, १५४६,
१८६३ से १८७४
- कृत दिवटा १२२१
- कृत निर्गुणज्ञान ६४४, ६९२,
७३०, ९९४, १०८४,

- १२४०, १२८७, १५०२,
१५०९, १७४९, १७७२
- कृत नीति १८०८
- कृत पंचमान ६४३, ६४४,
७३०, १०८७, १२२३,
१२४०
- कृत पचसमासी ५५२, ६४३,
६४४, ६८०, ७३०, ८०१,
९७०, ९९४, ११८४,
१२२३, १२४०, १२८७,
१७७२
- कृत पंवीकरण ६६३, १०६७,
११८४, १७७२
- कृत पंवीकरणयोग ६४३,
६६२, ७३०, ८०६, ८८६,
१०८८, ११८४, १२२३,
१२४०, १६६२, १७७४
- कृत पचोकरणविवाण १२४०
- कृत पठरी आणि विडल
शक्यावर पदे १८००
- कृत पिगळा १२७८
- कृत पूर्वाभि ६४३, ६४३,
७०७, १०७०, १०७९,
११८४, १२२३, १२४०,
१२८७, १७४३, १७४९,
१७७१, १७७२, १७७४
- कृत प्रकाशनिकाणप्रमास ९९४
- कृत फुटयोग १२२३, १२४०
- कृत बहुधा गोवावी ५४३,
११८४, १२२३, १२४०
- कृत सुद्धिवाद १२४०
- कृत मागवत १५०७, १५४२
- कृत भारार्थरामायण म्हणजे
रामायण च ६०४

- कृत भीमकवी ५९७, १६८२
- कृत मनाचे श्लोक ६५९,
६७६, ६७८, ९८६, ९९०,
१४९३, १५०७, १५०९,
१५६५
- कृत महत्कीळा शिकवण १२४०
- कृत माधवी मन्य १२२३,
१२४०
- कृत मानपचक ६४३-४४,
७३०, १२४०, १६६०
- कृत मानसपूजा ६४३, ६४३,
६४४, ६६२, ९३६, ९६२,
९९४, ११८४, ११९०,
१२२२, १२४०, १७४९,
१७७२, १७७४
- कृत मामळभट ११६५,
१२२९, १५४२
- कृत माहतीचा जन्मकाळ ५६८
- कृत माहतीचे स्तोत्र ५९७
- कृत मोरण १२४०
- कृत मुसलमानो श्लोकाष्टके
६६८
- कृत यात्रा चाफर्डीची १२२९
- कृत सुद्धाट ६०४, १५०७,
१६२८, १७५४
- कृत राजधर्म ५८९, १२४०
- कृत रामगीता १७९८
- कृत रामायण ६०४, ७४६,
१०५१, १२२२, १२२९,
१२३१, १२४०, १४९३
- कृत कथु सुद्धाट १७५४
- कृत धरप्रसादमन्य म्हणजे
वासिष्ठसार १७८८

- कृत पद्मिपु ६४३, ७३०,
१७६, १२२३, १२४०,
१५०२, १६७८
- कृत सप्तगुणव्यान ६४४, ६९१,
६९२, ७०८, ७३०, ९९४,
११९०, १२४०, १२८७,
१५०९, १७४९, १७७२
- कृत पतसमाधी ६४६, ८६९,
८८६, १२४०, १७७२,
१७७४, १८७५
- कृत संमाजी राजाना पत्र ९९४
- कृत सखदा ५९०, १२७८
- कृत सीताशुद्धी म्हणजे सुंदर-
कांड ५९७
- कृत सुंदरकांड ५९७, ६०४,
९७४, ११७४, १५०७,
१५०९, १५३८, १५६३,
१७५४
- कृत स्फुट ओग्या १५०२
- कृत स्फुट प्रकरणे १२४०
- कृत स्फुट श्लोक ६७७, १६९१
- कृत हनुमंतस्तोत्र ५६६
- कृत हनुमंतरात्री पंचरत्ने ९३८
- कृत होळीवर अभंग १२४०
- कृत क्षात्रवर्म ५८९, ९९४,
१२४०
- यांचा गंगाबाईना अनुग्रह
१२८५
- यांचा डोंगर पा. ४
- यांचा भगुर येथे रविवास पा. ३
- यांचा शिवतरघडीत वास
पा. ४२७
- यांची आरती ९३९

- यांची आरती कल्याणकृत
९९७, ११६७
- यांची आरती गणेशकृत ८०२
- यांची आरती माघवकृत
१२३०, १४९७
- यांची आरती रघुवीरकृत १२३८
- यांची आरती रोकडारामकृत
१५१०
- यांची तसवीर पा. २८१,
१८६४
- यांची तसवीर कोनूरमठातील
पा. २८२
- यांची तसवीर झोळीराम-
याबांच्या मठातील पा. २७३
- यांची तसवीर तेजावरमठातील
पा. २७८
- यांची तसवीर शिरगांवमठातील
पा. ३
- यांची तसवीर सज्जनगडावरील
पा. २७९
- यांची नावे १७९९
- यांची पुण्यतिथी ५५६,
१७९९
- यांची फदापुराची गुंफा पा. ३
- यांची शिवतराची घळ पा. ४३०
- यांची हेळवाळची घळ पा. ४२५
- यांचे मौन वर्षभर ७७८
- यांचेवर शष्टक गंगापरकृत
५७८
- यांचेवर आर्वा मोरोपंतांच्या
१७९९
- यांचेवर पदे आत्मारामकृत
११६६

- यांचेवर पदें गिरिधरकृत ६८०
- यांचेवर पदें देवशसकृत ६७०
- यांचेवर पदें शिवदिनकृत ६९०
- यांचे स्वका भारमारामकृत ६२५
- यांच्या पादुका दगडाच्या १२८५
- यांच्या बखरी १५०, १८५१ ते १८६२
- यांच्या वेळचीं मसूरचीं घराणीं पा. १३
- यांच्या वेळचीं हानेश्वरी ५७२, ८६८
- यांना गिरिधराचें श्लोकबद्ध पत्र ७४८
- यांनीं तुकोयांना सांगितलेला चरित्रात्मक अभंग (१) ११३९
- यांनीं दिलेले शिवछत्रपतींना दर्शन पा. ४२७
- यांनीं मिरजमठास दिलेले रामपंचायतन पा. ५५
- लिखित वाल्मोकिरामायणाची प्रत पा. ७३, ६५३, ६५४, ७४८, ७९९, १३०८, १३१६
- व केशव यांची पत्रोत्तरे ७८३
- व तुकाराम यांच्या अभंगाचा कागद ९३६
- शिष्य उद्भव पा. १८३
- शिष्य जयराम पा. ५४, पा. १९१
- शिष्य त्रिशुराय पा. ४२८, ६९८
- शिष्य माधव १३४१
- शिष्य सुप्रभाराम पा. ४२९
- शिष्य रंगनाथ ५९१

- शिष्य सीतागमकावा १०६०
- सद्गुरुस्तोत्र गिरिधरकृत ६५६
- समाधीचा श्लोक १११०
- स्तवनपर स्तोत्रे ११७४
- स्थापित माहति पा. ३, पा. ५५
- समर्थकृष्णा - गिरिधरकृत ६९५
- समर्थचरित्र - पा. ३, ६२६, ६३१, ६९७, ११४७, ११७७, १२८५
- भारमारामबोवाकृत पा. ४५६ ६२५, ११७७
- भार्याश्लोकबद्ध १२१७
- उद्भवपुत्रकृत पा. ६३, पा. ४५६
- जुनीं दोन ५४१
- तेंडुळकरप्रकाशित ६२५
- दासप्रताप १८१५
- नरहरिदासकृत १६४९
- भीममठातील १८३९
- भीमस्वामीकृत ५५५, १४६८, १४६९
- मंत्रमक्तिमाला ६११
- महीपतिकृत मक्तविजयातील ८८५
- रामदासगुणार्णव १८१६
- रक्षमणकृत ५५५
- हरिकविकृत १६४९

समर्थचरित्रमंदिर - पा. ४८१

समर्थप्रताप - गिरिधरकृत, पानें (६४, ६५, ८०, १०५, १८४, १९६, ४२७), ६३१, ६३२, ६४८, ६८०, ६८४, ७४५, ७६३, ७९९, १६८६, १८४४

समर्थमंदिर - श्री क्षेत्र जीय येधील
पा. ४३३, पा. ४८३, १८४४

समर्थवाग्देवतामंदिर - भुजें येधील,
पाने (१७८, २८४, ३९३,
४३३, ४४३, ४६९ ४८१),
६२१, १३०८, १५०३,
१७४२

समर्थवंशावळ - १७५९

समर्थसद्गुहस्तोत्रम् - गिरिपारकृत ६९७

समाधी - एकनाथकृत १५१०

समाधीबोध - निवृत्तिनाथकृत १०५९

समाधी व्याख्या - १०९४

समासचक्र - ७७८, १५८१

समासप्रकरणम् - बाळसाहिणा कृतं
३३९०

समुद्रवही - रंगनाथस्वामीजी, पा. ६

समुद्रसंभाषणकथानक - ५६४

सत्यद भमीर मिया - १७७७

सत्यद महमद - १२१८, १५४५

सरतालें - पा. ४२६, पा. ४३१
पा. ४३३

सरफोजी राजे - पा. २८३, १२०५,
१२१२, १२२२, १२३९,

१३०३, १३३०, १३८१

सरली - १२२०

सरयदा - भोगमर्थकृत ५९०, १२७८

सरस्वती गंगाधर - कृत शुक्लरित्र
१६५०

सरस्वतीद्वंद्वनामानि - भाषार्थ-
विरचितानि ९३६

सरस्वतीमहाक - संज्ञापरचा पा २८३,
पा. २८४, १८४४

सरस्वतीस्तोत्रम् - ८९४

सर्वतोमद्रूपतापूजनम् - १२१

सर्वोत्तमस्तोत्रम् - अभिकुमारप्रोक्तं
६८३

सर्वोद्धार - दत्तात्रयविप्रकृत ९३६

सर्वोपनिषत्सारम् - ८९४

सर्वोपनिषदादर्श ग्रन्थ - ९३६

सर्वोपरिमंत्रः - १७३८

सवाई माधवराव - १७६१

सहजनाथ - १२७३

सहजानंद - ५५४, ५५६, ७५९,
१०४८, १६९०

- कृत ज्ञानदीपिका १६८५

सहजानंद कीर्तनी - ११५३

सहजानंदशिष्य ग्रहजानंद - १४९७

सहजनाम - १४१०

- एकश्लोकी ९०३

सहस्रबुद्धे - दत्तत्रय हरि, करकंठकर
७६०

साकर - पा. ४३०

साठे - भा. ग. पा. ४६३

साठगांव - पा. ६२, पा. ६४, पा.
६५, पा. १३०

सांगली - पा. २, पा. ९८४

सातारा - पुष्टे (२, ४६, ५३, १९४,
४३०, ४३१, ४३३) ५४८,
१३३०

सांदोरी - पा. ४३०

सायजी अनंत - १५८५, १८८६

सामुद्रिक - नरसिंहकृत ८००

साव - कृत रक्षाधर्मदिना ११३२

साम्राज्य - अथवा सामराज्य ६८६,
११५१, १७५१

साम्राज्य कल्याण - ५५४, ६२३

सायगांव - ये आठे पा. ४२६

सायेळवाडी - पा. ४३२

सारधण - केशवकृत १२५१
 - लक्ष्मणकृत ६०७
 सावकारी - व्याजाचा दर ६८५
 सावता - १५०६
 सामुमुनेचें नाटक - आनंदतनयकृत
 १२०२, १२१२
 सामुमुनेचें भांडण - नामदेवकृत १२१८
 साळयें - पा. ४३२
 साळी होना - ११६७
 सिद्ध नागेश - बहवाळ पा. १९८,
 ११६६
 सिद्धलक्ष्मीस्तोत्रम् - ८३९, १०२८
 सिद्धसंकेत - १४७८
 सिद्धसंकेतप्रबंध - मृत्युंजयकृत १२०७
 सिद्धेश्वर - ११३३
 सिद्धेश्वरस्तोत्रे - रंढकृत ११९१
 सिंधुकेन - पा. १९२
 सिंहगड - पा. ४३१
 सिंहागिरि - १०७१
 सिळिष - पा. ४३२
 सीताकव्याण - १२६५
 - गुहदाघकृत १२०५
 - वामनकृत १२४९, १४५०
 - वीरेश्वरकृत १२८४
 - घट्टदाघकृत १४५०
 सीताचक्र - ७५६
 सीताराम - ६९०, १०५६
 - कृत अन्वयव्यतिरेक ९७१,
 १०६०
 - कृत उत्तरसीता १०५६, १०३१
 - रामनाथाचे पुत्र पा. २७८
 सीतारामबाबा - पा. ७५
 - शोचमर्षशिख्य १८६०

सीताराममठ - धीळ येथील पा. ६५,
 पा. १०५, ७२७
 सीतारामसंवाद - रामचंद्र दिनकर
 कृत ७९०, ८८१, ९३६,
 १८३५
 सीतालोपामुद्रासंवाद - वामनकृत
 ७९३
 सीताविळाप - बाळकृष्णकृत ९७९
 सीताशुद्धी - म्हणजे धीरमर्षकृत
 सुंदरकांड ५९७
 सीतासरस्वती स्तोत्रम् - गिरिधरकृत
 ६९७
 सीतास्वर्णवर - पा. ४३१, ६७६,
 ११५७, १२२६, १२३३,
 १२४९, १६३० -
 - आनंदतनयकृत ५५६, ६०४,
 ६०८, ९९१, ११४७,
 १२०२, १२०५, १४५०,
 १४९९
 - एकनाथकृत १२२७ -
 - किंकरकृत सबाया ६९६
 - गिरिधरकृत हिंदुस्थानी ६६८
 - जयशामकृत पा. ४
 - दादा व्याघकृत १२१२
 - नागकविकृत १५०९
 - वामनकृत ७६१, ९७४,
 १२४९, १४५०, १५५९,
 १५७६
 - विठ्ठलकविकृत ११७०
 - वेणाबाईकृत ६३६, ९७४
 सीधपुरी - १५३८
 सीधनदी - १००७
 सीहोरगाव - ६१४
 सुभर्वा - गिरिधरकृत ७११

सुखवीथ - ७५७

सुखमोपाय - श्रेष्ठकृत ८७३, ८७४

सुग्रीव - ६५४

सुदत्तनयनरत्नसंहिता - ८८१

सुधानन्दप्रिय - पा. ६३, ५६०, ९८५,

११६५, १२०५, १२११,

१२३४, १२९३, १४५०,

१४५७, १५२८, १५३२,

१५३५, १५८५

- अमृतेश्वरकृत ५५६, ६०५,
१४५७

- आनंदतनयकृत ९८३, १२०२,
१२०५, १३१३, १४५७,
१४९८

- कचेश्वरकृत ६३०, ११६२

- पुष्टोदय अनुचरकृत १५५३

- तुलसीदासकृत १४५०, १५१७,

- बालकृष्णकृत १५०७

- रंजकृत ११५३

- रामचन्द्रकृत ५५६

- श्रीनिवासविरचित १२१०

सुंदरकांड - ६९४

- दत्तमुद्रकृत १८१८

- श्रीवर्मकृत ५९७, ६०४,

११७४, १५०७, १५०९,

१५३८, १५६३, १७५४

सुंदरमठ - शिवलक्ष्मी चक्र पा. ४२६

सुंदर रामायण - गिरिधरकृत ६४९,
७४५

सुंदर सुंगार - कविश्यामसुंदरकृत ११७५

सुंदर हरि - १२५३

सुंदरीशर निदिताद्वेष - पा. २८३

सुखाय कथो - १२३९

सुखाय हरसुर - १००१

सुखाय हरसुर सुदधी - पा. १९५

सुखराय - मानाजी अण्णाचे विरंजीव
पा. २८०

सुयोधिनी - भीतेवर टोका, श्रीवर-
स्वामीकृत १३२३

सुब्रह्मण्यविवाह - रामचंद्रकृत १२३२

सुभद्राकथ्याणी - पंडितकृत १२०५

सुभाषितें - ७७३, ७८५, ७९४,
८०२, ८०७, ९००, ९०३,

९०६, ९८१, ९८४, १०९४,

११५९, १२००, १२०१,

१२११, १२१४, १२३३,

१२३६, १२४३, १२४४,

१२४६, १२५७, १३५९,

१२७८, १२९१, १३९७,

१४३९, १४४६, १४८८,

१४६३, १४७७, १५०६,

१५०६, १५१६, १५४७,

१५४९, १५५४, १५५६,

१५५७, १५६६, १५७१,

१५७५, १५८९, १६१४,

१६३३

सुमनोरंजन - श्रीनिवासविरचित १४१७

सुमित्रेचे सोहळे - १२९५

सुरदास - ५४७, ५५४, ५६८, ६०१,

६७०, ६७७, ६८५, ७६९,

७७३, ९७५, ९७७, ९८५,

९९७, १२०१, १२०४,

१२०५, १२०९, १२१९,

१२७८, १४४४, १४४९,

१५०६, १५१२, १५१८,

१५२४, १५८५, १६१५,

१६२८, १६३३, १८०९

सुरेंद्रनाथ सेन - प्रकाशित Foreign
biographies of
Shivaji ८९२

सुरेश्वराचार्य - विरचितं पंवीकरणम्
१६७९

सुलोचना अग्निप्रवेश - १५६१

सुलोचना भाख्यान - १२१७

- कृष्णदास मुद्रलकृत १५८२

सुलोचनागर्हिवर - कृष्णदास मुद्रलकृत
१५१७

- गोविंद चिंतामणी कृत ९८३

- मुक्तेश्वर कृत १५०९

सुवर्णशार्ङ्गक्रिया - १७२८

सुहृद - १२०१

सूची - गिरिधरांची ६९४

- नवक्या भागाची १८४५

- मराठी पदांची १२२७

सूतसंहिताव्याख्यान - १३३४

सूत्रसमुच्चयप्रक्रिया - मानभावांचा

चकितिक ग्रंथ १६८७

सूर्य - ११७२

सूर्य कवि - १७६०

सूर्यनमस्कार - १२७१, १६३९

सूर्यवंशावली - १२५०

सूर्यसहस्रनाम - ७४३

सूर्यजीपंत - १२८५

सूर्यजी किरगोजी नार्ङ्क - पा. ६

सेख महंमद - १४४९, १५१०

सेढडमों - ११४५

सेतुबंधन - आनंदतनयकृत १२०२,

१२०५, १३१३, १४९८

- भीषरकृत ९८३

सेतुबंधनमुंत अर्जुन - १२०१

सेतुबाबा - पा. २८१

सेतुराज - ११७६

सेतुरामबाबा - पा. २८१

सेना - ५४९

सेनादास - ११४७

सेना न्हावी - १४४९, १४५०

सेलगांव - ५८०

सेवक - १५०६

सैयद बाहा - १५०६

सोनईकर - अवाजी ८३८

सोनखेडें - पा. ४२७

सोन गुंडा सोमा - ११६७

सोने सांगवी - पा. ११२

सोपान - ७५१, ७८५, ७९३,

१०६६, ११५९, ११७८,

१२०९, १२१३, १२२१,

१२८३, १४४९, १५११,

१७४२

सोमवतीव्रत - ८९४

सोमवारकथा - ११४७, - चरित्र

१३००

सोयरा - ५५०

सोळापुर - पा. १९८

सोळीव अर्थ - दासबोधाचा, कल्याण-

कृत ५३९

सोळीव सार - पूर्णानंदकृत १७२४

सोहनी - प्रभाकर शंकर ५८५

सौंदर्यलहरी स्तोत्रम् - आचार्यकृत

८१३, ८२०

सौप्तिक पर्व - मुक्तेश्वरकृत ८५४

स्कंद पुराण - पा. २८०, ५८१,

८९४, ९२५, ९८५, १०३६,

११६४

- गंगासहस्रनामस्तोत्रम् ८८८

- दशहरास्तोत्रम् ८८९

स्तोत्रपठनविधिः - १३६९
 स्तोत्र मादतीर्थ - धीमन्मन्त्रकृत ५९७
 स्तोमं - १२८८, १२९१, १५०९,
 १५७०, १६३८, १७९९
 वगैरे
 स्वाछीपाक - मुक्तेश्वरकृत १२०२,
 १३१२
 - शानन्दकृत १०६१
 स्फुट शोभा - ९४३, १५०२
 स्फुट सबाई - वामनकृत ५६३
 स्वतर्कसंग्रहस्य टीका - अग्रमण्डेन कृता
 १४१८
 स्वपरमकाश - १२७३
 स्वप्नमन्दोदरी - शानन्दस्वामीकृत ९८३
 स्वमाध्याय - ६०९
 स्वयं - कृत मुक्तेश्वर चरित्र १४५०
 स्वर सप्त - १५३४
 स्वरूपनिर्णय - अमृतकृत १०७१-७२
 स्वरूपार्णवकथन - गिरिधरकृत ६७३
 स्वरूपाष्टक - १३२९
 स्वरौदय - रामदासकृत १८२३
 स्वात्मबोध - माधनविश्वित पा. ५
 स्वात्मबोध सिद्ध दास आह्निक्यबोध -
 ७५७
 स्वात्ममुख - ११४३
 - एहनाथकृत ६४७, ७३४,
 १७४६
 स्वात्मानुबोध - अरधूतकृत १६८०
 स्वात्मानुभव - हानदेवकृत १३५३,
 १५५४
 स्वात्मानुवृत्त रघुनाथ - १८००
 स्वात्मानुवर्तिनकर - पा. ३३८, पा.
 ४२८, ७८९, ७९९, ८८१,
 १९३, १७८४

स्वानन्दकहरी - मेवकृत १२०७, १४७८
 स्वानन्दसिंधु - श्रीदत्त शंकरकृत १२२८
 स्वानन्दस्वामी - ७५७
 स्वामी - १२४४
 स्वामीदास - १७९९

ह

हकिरुतवाके - गिरिधरकृत ६२१,
 ६३७, ६३८, ६५१, ६८४,
 हटयोग - ८९७
 हठगो - पा. १९४
 हणमंतराय - ११४७
 हणमंतराय चितणीस - पा. ३
 हृदगाव - पा. १९२
 हनुमचरित्र - शायबात्मजकृत १२२१
 हनुमत् - विश्वित महानाटकम् ८९४
 हनुमत्कवचम् - ७८८, ८१०, ८४५,
 ८९४, ९००, १६७५,
 १६७६
 हनुमस्तोत्रम् - ६७१, ८८१, १६७५
 हनुमदष्टोत्तरशतम् - १३८८
 हनुमदुपनिषद् - ७१४
 हनुमानगठ - वे श्रीधरपंत पराजपे
 १७४१
 हनुमंत - पा. १०
 हनुमंतजन्म - ५६०
 - शानन्दस्वामीकृत ९८३
 - दोन आरुयार्ने १४४५
 हनुमंतमेत - १३२६
 - अर्जुनकृत ७७४
 - बालकामकृत १५०७
 - विश्वदास नामाहृत १५०६
 हनुमंतपट्टनानल स्तोत्रम् - २३६
 हनुमंतसंवाद - ५७९

हनुमंतस्तोत्र - भीषमर्षकृत ५६९

हनुमंतस्वामी - पा. ९, ९७७

- कृत भीषमर्षाची बखर पा.

६२, पा. ६२, पा १३६,

५३८, ७८०, ९५०

हनुमंताजुन भेट - रंककृत ७९३

हनुमन्नाटक - ८६३, ९३६

हनुमन्मंत्रम् - विभीषणकृतम् ८८१

हरणसाहेब - पा. ५४

हरि - एकनाथांचा पुत्र ५५५

हरि भटक - ९८५

हरि कवि - ५५६, ६८६, ७५६,

९७७, ११५८, १२०९,

१२१३, १४४९, १५०४,

१५१५, १५१८, १५२८

- कृत कनकराय १२७४

- कृत मराठी समञ्जस नीति-
शतक ६०९

- कृत रामायण १६४९

- कृत शुक्रभासंबाद १४७०

- कृत भीषमर्षचरित्र १६४९

हरिगुणनामाष्टककथा - देवदासकृत
१४९०

हरिणीचरित्र - आनंदतनयकृत १४५०

हरितालिकाग्रत - पंडितकृत १२०५

हरिदास - पा. १९२, ६७९, १५०८,
१५१२

- कृत शंभवाह्वी आरती ६०८

- गणेश गोविंद जाखो यांचे शुद्ध
७८५

हरिदास चरितानंद - कृत योगवासिष्ठ
१८१३

हरिदाससुत - १७४२

हरि दीक्षित - १७६१

हरिनाममाळा - ८९४

- स्तोत्रम् यळिपजेंद्रविरचितं
१५०६

हरि नारायण - ५५१

- आपटे १६९३

- मठ १८५४

हरि पंडित - कृत भोग्यप्रतिष्ठा १४५०

हरिपाठाचे अभंग - ५४७, ९०४,

१५१७, १५३७, १५८५,

१६२३

हरिपाळ संत - तुकाकृत १५१७

हरिया राणोजी गोसावी - १८५४

हरिमट्ट - १२२५

हरिमत्त - ७९५

हरिलीला - गिरधिरकृत ६६४, ७४७,

- त्रिवक्क मानुदासकृत १५२५

हरिवल्लभ - विविध संगीतदर्पण ११७५

हरिवंश - माधवसुतकृत १२९४

- मेराळ संतीदासकृत ८८९

हरिविजय - ७८२, १०११, १०१२,

१०१७, १११९, १२००,

१२५१, १५८५, १६९८,

१७६४, १७७०

हरिविष्णु - ११७०

- शोलिवराजकृत ७५८

- वामनकृत ५४९

हरिश्चंद्र आख्यान - माधवकृत १४९३

- यशवंतसुतकृत ५६१

हरिसुत - कृत पंढरीमाहात्म्य १५५६

हरिस्वामी - पा. ६४, १७५६

हरिहर - ६११, ६७५, ६९८, १५८४

- कृत रामनामावली ६९८,

११६५, १५८४

हरिहरदास - १२४५

ज्ञानोक्तपंचाद - जयशमकृत पा. ५
 ज्ञानेश्वर भादिग्रंथ - १४२२
 ज्ञानेश्वरचरित्र - उद्भवविद्वनकृत ११६५,
 १५०४
 ज्ञानेश्वरस्तुति - १०१५
 ज्ञानेश्वरी - ज्ञानदेवी पहा. २
 ज्ञानेश्वरीकोश - सार्वभौम १७०३
 ज्ञानेश्वरीपरिभाषा - ५५८, १०४५
 ज्ञानेश्वरीसार - १७०६

पुरवणी

आनंदनवनय - कृत गणिकामोक्ष १४५०
 ~ कृत ताटिकावय १४५०
 ~ कृत शिवरात्रीस्था १४५०
 भारती - देशिकामाची, नागनंदनकृत
 १२१८

- भाषाणाची १५५६
 उद्भवविद्वन-कृत गोराकुंमारचरित्र १४५०
 ~ कृत सत्युंजयचरित्र १४५०
 किराताकुंवीय - १४७६
 कृष्णसत्त्वनामस्तोत्रम् - ११११
 गिरिवर - कृत सकेत रामायण ७२३,
 ७२४
 गोविंद - १५८७
 जपानुष्ठानपद्धति - सांप्रदायिक १२८३
 त्रिषक - पा. ६३
 भगवतनंदन - १२१९
 मुद्रक - कृत आर्या ९८३
 मोरो धुडिराय - १५७५
 रामचंद्रदादशनाम स्तोत्रम् - ११५५
 रामायण - गिरिधरकृत ७४५

॥ श्रीसमर्पणमस्तु ॥